Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

2407

1867

2010

243
Գ-61

ԳԻՐՔ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՑ ԱՂՕԹԻՑ

ԵՒ

ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐՈՒ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԵՒ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՈՒՐԻՇ
ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԾԷՍԵՐՈՒՆ
ԸՍՏ ՍՈՎՈՐՈՒԹԵԱՆ ԱՆԳՂԻՈՅ
ԵՒ ԻՐԼԱՆՏԻՈՅ ՄԻԱՑԵԱԼ
ԵԿԵՂԵՑԻՈՅՆ

ՄԻԱՆԳԱՄԱՅՆ ԴԱՒԹԻ
ՄԱՐԳԱՐԷԻՆ ՍԱՂՄՈՍՆԵՐՈՎԸ

ԵՒ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍՆԵՐՈՒ ՔԱՀԱՆԱՆԵՐՈՒ
ԵՒ ՍԱՐԿԱՒԱԳՆԵՐՈՒ
ՁԵՌՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԿԱՐԳԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ
ԵՒ ՔԱՀԱՆԱՅԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ
ՁԵՒԸ ԵՒ ԵՂԱՆԱԿԸ

ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ ՏԱՐԱԾԱՑՈՒՆՈՂ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԱՐԴԵԱՄԲՔԸ ՏՊԱԳՐՈՒԱԾ

ԼՈՆԴՈՆ.

1867—ՌՅԺԶ

53099-ш

40115 · 67

[W. M. WATTS, 80, GRAY'S INN ROAD.

Ը. Օ. Գ.

Ընդհանուր եկեղեցւոյ Աղօթագրքին հետեւեալ թարգմանութիւնը նոյն եկեղեցւոյն վարդապետութիւնները, արարողութիւնները և ծէսերը ցցուցնելու դիտաւորութեամբը եղած է, անոր սահմանադրութիւնները և եկեղեցականներուն կարգերը ևայլն: Ըլլա բանիս վրայ հետաքրքրութիւն ունեցողներուն հաճելի պիտի ըլլայ անոր ճշմարտութեանը վրայ տեղեկութիւն ունենալը. և կը հաւատանք որ ամէնքն ալ ուրախութեամբ պիտի ընդունին այս տեսակ տեղեկութիւն մը: Այսկայ Ընդհանուր եկեղեցւոյ Աղօթագրքին առաջին թարգմանութիւնն է որ Հայերէնի դարձաւ. և թէ որ մէկը անոր մէջ տպագրութեան կամ լեզուին կողմանէ պակասութիւն մը գտնալու ըլլայ որ սրբագրութեան կարօտ է, յիշելու է ասանկ մէկ գործի մը ան մեծ դժուարութիւնը: Այս տեսակ պակասութիւնները միւսանգամ տպուելու ժա-

մանակը կը շտկուին։ Ամէնուն դիւրմանց ըլ-
լալու համար աշխարհաբառ լեզուով թարգման-
ուեցաւ. սակայն կը խոստովանինք որ գրաբառ լե-
զուն առաւել յարմար կուգայ եկեղեցական գըր-
քերուն. և ասիկայ հրատարակուեցաւ տեղեկու-
թիւն մը տալու նպատակաւը, ու չէ թէ հրապա-
րակական երկրպագութեան խորհուրդներուվը ։ և
իցէ մէկու մը՝ որ Անգլիոյ եկեղեցւոյն անդամը չէ.

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆ

Ընդհանուր Եկեղեցւոյն խոհեմութիւնը եղած է իր Հասարակաց Աղօթքի գրքին առաջին անգամ ծաղկաքաղ ընելէն ի վեր, Հակառակութեան ծայրերուն զգուշութեամբ միջինը պահել, ոչ խիստ յամառութեամբ մերժելով, և ոչ ալ ամենայն դիւրութեամբ քանի մը ղանազան տարբերութիւնները ընդունելով: Ինչպէս որ մէկ կողմանէ Հասարակ փորձառութեամբ կ'իմացուի թէ՝ ուր տեղ որ (առանց մեծ ու Հարկաւոր պատճառի) խորհրդով սահմանուած բաներուն փոփոխութիւն մը եղած է, կերպ կերպ ծանր վնասներ եղած է անկէ. և նոյն փոփոխութիւններովը՝ իբր թէ չար Հետեւութեանց առջին առնել կարծելով, շատ անգամ խիստ անտանելի գէշ բաներու պատճառ եղուած է. նմանապէս մէկ կողմանէ ալ Աստուածպաշտութեան այլ և այլ մասնաւոր եղանակները, սովորութիւնները և արարողութիւնները՝ որ աստուածպաշտութեան փառաբանութեանը Համար սահմանուած են, և ասոնք իրենց բնութեամբը անտարբեր և ըստ ինքեան փոփոխական են, և ասանկ ալ կը ճանչցուին, պատշաճ է՝ եթէ Հարկը պա-

հանջէ, որ կարեւոր ու մանրամասն քննութեամբ ժամանակին կերպ կերպ պահանջմանը ու յարմարութեանը նայելով փոխուին, որ ժամանակ ժամանակ հարկաւոր ու պատշաճ կ'երեւայ իշխանութեան մէջ գտնուողներուն: Ասոր նայելով կը գրտնանք որ յիշատակաց արժանի զանազան թագաւորներուն ժամանակները կրօնքի բարեկարգութենէն ետեւ, եկեղեցին մանրամասն ու ծանր քննութեամբ իրաւացի պատճառներէ շարժեալ, հաւանութեամբ ներած է մասնաւոր բաներու մէջ անանկ փոփոխութիւններ ընելու, որ անոնց ամէն մէկին ժամանակը յարմար սեպուած էին. այսու ամենայնիւ այն կերպ սովորութեամբ՝ նոյն գլխաւոր բանը և իր իսկական էութիւնը (ինչպէս որ նիւթական մասունքներուն մէջ, անանկ ալ իրենց ձեւովը ու կարգովը) մինչեւ այս ներկայ ժամանակս շարունակուեցան, ու այնպէս հաստատ ու անշարժ ալ կը մնան, թէև ամէն կերպ ունայն չանքերով ու սաստիկ յարձակմամբ աս բանիս դէմ գրգռեցան անոնք՝ որոնք փոփոխութեան հակամիտեալ էին, և հասարակութեան ունեցած պարտականութիւններին հատուցանելու տեղը, միշտ իրենց առանձին երեւակայութեանը ու օգտին հոգածու երեւցան:

Ո՛նչ անվայել պատճառներով և ինչ չար խորհուրդներով Հասարակաց Աղօթքի գրքին գործածութիւնը (թէպէտև քաղաքական օրէնքներով հաստատուած, ու գեռ բնաւ չի խափանուած աս օ-

բէնքները) վերջին դժբաղդ խառնակութիւններուն ժամանակը դադարած ըլլալը աշխարհի յայտնի է, ու հիմայ չենք ուզեր անիկայ հոս յիշատակել։ Սակայն երբոր նորին վեհափառութեանը կրկին երջանիկ հաստատութեամբը, հաւանական երեւցաւ որ ինչպէս ուրիշ բաները անանկ ալ Ազգին գրքին գործածութիւնը կրկին նորոգուի, (անիկայ բնաւ օրէնքով չարգիլուելուն ու չի խափանուելուն համար) թէ որ ժամանակաւոր բան մը չի պատահեր անոր. ան ատենը ան անձերը՝ որ վերջին ժամանակի իրաւունք յափշտակողներուն իշխանութեամբը գրեթէ իրենց գլխաւոր պարտքը ըրած էին ժողովուրդը անկէ օտարացընելու, տեսան որ իրենց անուանը ու օգտին համար հարկաւոր էր որ անհնարին ջանքերով աշխատին ամէնքը անոր գործածութենէն հրաժարեցընելու, (չէ նէ պէտք էր որ իրենց յանցանքը բացարձակ խոստովանէին, որ անանկներուն շատ դժուարին է)։ Ազգին համար Ազգադրքին դէմ այլ և այլ տեսրակներ հանեցին, կրկին ան հին հակառակութիւնները մէկ տեղ ժողվելով, և միանգամայն ուրիշ նորեր հնարելով առաջիններէն շատ էվել, որպէս թէ պակասներուն տեղը լեցունեն։ Վերջապէս անհնարին թախանձանքներով նեղութիւն կուտային վեհափառ Ազգային, որ նոյն գիրքը նորէն քննուի, և անոր մէջ անանկ փոփոխութիւններ ու յաւելուածներ ըլլուի՝ որ երկիւղած խղճմտանքնե-

րու համար հարկաւոր կը սեպուի. որուն՝ վեհափառ Ա. Հոգին իւր աստուածապաշտ բնաւորութենէն շարժեալ, ո և իցէ յորդորմամբ հաւատացեալ իր ամէն հպատակներուն հաճութեանը համար (որչափ որ բանաւոր կերպով կարելի էր) մարդասիրութեամբ հանդուրժուն տուաւ:

Ըն մանրամասն քննութեան ժամանակը մեր ջանքը աս եղաւ որ մի և նոյն խոհականութիւնը պահելնք, ինչպէս որ առջի ժամանակները անանկ դիպուածի մը մէջ գործածուած կը գտնանք: Այս պատճառաւ մեզի առաջարկուած փոփոխութիւններէն անանկները մերժեցինք, որ կամ վտանգաւոր հետեւութիւններ կը պատճառէին, (ինչպէս հաստատուած վարդապետութեան մը, կամ Ընգղիայի եկեղեցւոյն գովելի սովորութեանը, և կամ ճշմարտապէս Քրիստոսի կաթուղիկէ եկեղեցւոյն ծածկաբար կը դպչէին) կամ թէ պիտու չէին, հապա պարապ ու ոչինչ բաներ էին: Սակայն մեզի առաջարկուած փոփոխութիւնները՝ (ինչ տեսակ անձինքներէ, ինչ պատճառներով կամ ինչ վախճանով որ առաջարկուեցան) որ ամէն մէկ կերպով յարմար ու պատշաճ երեւցան մեզի, մենք մեր անձնիշխան կամքովը ինքնին հանդուրժուն տուինք անոնց, ու չէ թէ ասկայ ընելու ձեռնարկութեան մը պահանջմամբը ըստիպուելովնիս, որ մեզ հարկաւ բռնադատած ըլլար նոյն փոփոխութիւնները ընելու. ինչու որ մեր դատողութեամբը լուռին համոզուած հաստատ գի-

տենք, (և անանկ ալ բոլոր աշխարհի կը խոստովանինք) թէ առջեւքի օրէնքով հաստատուած գրքին մէջ ամենեւին բան մը չի գտնուիր, որ Աստուծոյ պատգամին կամ ողջամիտ վարդապետութեան մը դէմ եղած ըլլայ, և կամ բարեպաշտ անձ մը կարող չըլլայ ուղիղ խղճմտանքով գործածելու ու անոր հնազանդելու, կամ թէ ըստ բաւականին պաշտպանելի չըլլայ մէկի մը դէմ, որ անոր դէմ կը հակառակի՝ թէ որ անանկ հաւատարիմ ու հաճելի մեկնութիւն մը տրուի, ինչպէս որ ընդհանուր իրաւասութեամբ հարկ է ամէն մարդկանց գրութիւններուն, և մանաւորապէս անանկներուն՝ որ հեղինակութեամբ հրատարակուած են, և իսկ սուրբ գրոց ընտիր թարգմանութիւններուն անգամ:

Այս ձեռնարկութեանը մէջ մեր գլխաւոր վախճանը անիրաւութեամբ պահանջող այլ և այլ կողմերը հաճեցունել չէր, հապա զգուշաւոր խոհակա-
նութեամբ նախամեծար սեպեցինք ընդհանուր Եկեղեցւոյն խաղաղութիւնը ու միաբանութիւնը ամփոփ պահելու, հրապարակաւ աստուածպաշտութեան ժամանակը յարգութիւն ու ջերմեռանդութիւն ունենալու, և բացէ ’ի բաց անոնց պատճառները կտրելու, որոնք եկեղեցիին պաշտամունքները պարսաւելու, և անոնց դէմ մաքառելու պատճառ կը փնտրեն: Այս գիրքը առջինէն քանի մը տարբերութիւններ ունենալուն համար, թէ փոխելով, թէ եվլեցունելով և թէ ուրիշ կերպով, աս ընդհա-

նուր պատճառը բաւական է թէ՝ աս փոփոխութիւններուն շատը նախ՝ կամ աստուածապաշտութեան այլ և այլ մասին պաշտօն մատուցանողներուն աւելի դիւրութեան համար եղած է, որոնք գլխաւորաբար պարզատօմարին ու ծանօթութիւններուն մէջն են. կամ երկրորդ՝ հին ժամանակի գործածուած քանի մը բառերուն ու ոճերուն այժմեան լեզուին յարմարագոյն խօսքերովը աւելի աղէկ բացատրութեանը համար, և քանի մը բառերուն ու ոճերուն առաւել յայտնի մեկնութեանը համար, որոնք կամ երկբայելի իմաստ կրնային ունենալ, կամ երկդիմի նշանակութեամբ մեկնուիլ. կամ երրորդ՝ Աղօթամատոյցին մէջ խօթուած Սուրբ Գրոց մասերը կատարելապէս կարդացուելու համար, որոնք՝ առաքելոց թուղթերուն և աւետարաններուն և ուրիշ զանազան տեղերու մէջ հիմա սահմանուած են վերջին թարգմանութեանը նայելով կարդացուելու. նաեւ յարմար դատուեցաւ որ քանի մը աղօթքներ ու գոհութիւններ տեղին յարմարութեամբը նորէն եվելցուի, որ մանաւանդ պատեհութիւններու համար կարգուած էին. մանաւանդ ծովուն վրայի համար եղածները, միանգամայն չափահասներուն համար Ա՛կրտութեան կանոնը, որ թէպէտ առջի գիրքը յօրինուած ժամանակը այնչափ հարկաւորութիւն չի կար, բայց կրկնակնունք աղանդաւորները մեր մէջ այս վերջին ժամանակները եղած անկարգութիւններուն պատճառաւը շատնալուն հա-

մար հիմա հարկաւոր եղաւ, և միշտ օգտակար կըլ-
նայ ըլլալ, թէ մեր գաղթական երկիրներուն մէջ
ծնածները մկրտելու համար, և թէ քրիստոնէու-
թեան կանչուած նորահաւատներուն համար: Եթէ
մէկը մասնաւոր տեղեկութիւն մը ունենալ կ'ուզէ
Աղօթամատոյցին քանի մը մասին մէջ եղած զանա-
զան վիճակութիւններուն համար, թող աս գիրքը
առջևին հետ բաղդատէ. ան ժամանակը կը յու-
սանք թէ դիւրաւ կը համոզուի վիճակութեանց
պատճառը բացարձակ տեսնալով:

Եւ մենք այս կերպով այս ծանր գործին մէջ ինք-
նին մեր պարտքը կատարելու ջանացինք, որով Աս-
տուածոյ առջևին անկեղծութեամբ հանդիսանանք, և
այս մասին մեր աննենգ սրտին ջանքը (մեր կարո-
ղութեանը մէջ եղածին չափ) ամենուն խղճմտանքին
յայտ յանդիման կեցուննենք. թէպէտ կը ճանչնանք
որ գրեթէ անհնարին է (այնչափ զանազան կար-
ծիքներու և բնութեան տէր եղողներուն, ու նաև
միայն իրենց անձին օգտին համար աշխատողներուն
մէջ, ինչպէս որ աշխարհիս վրայ անպակաս են) ա-
մենուն հաճելի ըլլալ. և չի յուսացուիր ալ թէ հա-
կառակասէր, անհաւան ու ծուռ ոգիի տէր մարդիկ
երբէք հաճութիւն պիտի ունենան որ և իցէ աս տե-
սակ բանի մը՝ որ ուրիշին ձեռքովը կը կատարուի,
հապա միայն իրենց ըրածներնուն կը հաւնին. սա-
կայն այսու ամենայնիւ վստահութիւն ունինք և ըստ
բաւականին կը յուսանք թէ ինչ որ հիմա հոս առա-

ջարկուեցաւ ու երկու դաւառական ժողովներով մանրամասն ու փութաջան արձնուեթեամբ քննուեցաւ ու ընդունուեցաւ, նաև հաճելի և ընդունելի պետի ըլլայ զգաստ, խաղաղասէր և արդարև ուղիղ խղճմտանքով վարուող Ընդհանուր եկեղեցւոյն հարազատ զաւկըներուն :

ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ ՊԱՇՏՕՆԵՈՒԹԻՒՆԸ ՎԵՐԱԲԵՐԵԼՈՎ

ԸՉԽԱՐՀԻՍ վրայ մարդկային ճարտարութեամբը հնարուած, կամ անանկ հաստատութեամբ սահմանադրուած ամենեւին բան մը չէ եղած, որ ժամանակին անցնելովը աւրուած չըլլայ. ինչպէս որ ուրիշ բաներու մէջ անանկ ալ յայտնապէս Եկեղեցւոյ Հասարակաց Ղօթքի Գիրքին մէջ կ'երեւայ, որ Հասարակօրէն Աստուածային Պաշտամունք կ'ըսուի: Ով որ մէկը անոր սկզբնաւորութեանը ու հիմնարկութեանը տեղեկանալ կ'ուզէ նախկին Հայրերուն վկայութեամբը, դիւրաւ կը գտնայ թէ նոյն բաները միայն բարի վախճանով ու Աստուածպաշտութեան յառաջադիմութեանը համար հաստատուած էին: Ապա հետեւ անոնք բանը անանկ կարգի դրեր էին որ բոլոր Աստուածաշունչը (կամ անոր մեծ մասը) տարին անգամ մը անթերի կարդացուի. ան խորհուրդովը՝ որ առանկ կարգադրութեան միջոցով Եկեղեցականները ու մանաւանդ ժողովուրդին մէջ գտնուող Քրիստոսի Պաշտօնեաները կարող ըլլան (Աստուծոյ պատգամին յաճախակի ընթերցողութեամբը ու անոնց վրայ մտածելով) Աս-

տուածպաշտութեամբ բորբոքուելու, ու էվելօք բաւականութիւն ունենան ողջամիտ վարդապետութեամբ ուրիշները խրատելու, ու ճշմարտութեան դէմ հակառակողները հերքելու. նաև ժողովուրդն ալ (ամէն օր շարունակ Եկեղեցւոյ մէջ Սուրբ Գիրքին կարդացուիլը լսելով) կարող ըլլայ շարունակ Աստուծոյ գիտութեանը մէջ յառաջանալու, ու անոր ճշմարիտ կրօնքին սիրովը աճաւել վառուելու ու բորբոքուելու:

Սակայն շատ տարիներ անցնելով, նախկին Հայրերուն այս բարեպաշտ ու արժանավայել սահմանադրութիւններուն մէջ անանկ փոփոխութիւններ, խառնակութիւններ ու զանցառութիւններ մտան, ու նաև առասպելախառն պատմութիւններ: չափազանց պատասխանիները, տաղերը, պարապ կըրկնութիւնները, յիշատակութիւններ ու կոնդակներ, որ Տասարակօրէն երբոր Աստուածաշունչի մէկ գիրքը կ'ըսկսուէր, իրեք կամ չորս գլուխ կարդացուելէն ետեւ միւսները չէր կարդացուէր: Եւ այս կերպով Եսայի Մարգարէին գիրքը Յիսնակին մէջ կ'սկսուէր, և Եզեկիէլ Ռաջաւորացին մէջ. սակայն անոնք միայն կ'սկսուէին բայց բոլորը չէին կարդացուէր. նոյն կերպով կը կատարուէր Սուրբ Գիրքին միւս գիրքերուն գործածութիւնն ալ: Եւ անկէ ի զատ, Պօղոս Առաքեալին պատուիրածին դէմ՝ որ Եկեղեցւոյ մէջ բոլոր ժողովուրդին հասկըցած լեզուովը խօսին, որ ան ընթերցուածները

լսելով առաւել հոգեւոր պտղաբերութեամբ փայլին, հոս Անգլիոյ Եկեղեցւոյն մէջ արարողութիւններուն բոլորը այսչափ տարիներուն մէջ Լատիներէն կը կարդացուէր, որ ամենեւին ժողովուրդը չէր հասկընար. անանկ որ իրենց ականջովը միայն կը լսէին, ու սիրտերնին հոգինին ու միտքերնին անոնցմէ շինութեան օգուտ մը չէին քաղեր: Ու դարձեալ, Թէպէտ նախկին Հայրերը Աղմոսները եօթը կանոնի բաժներ էին, որուն ամէն մէկը Կիշերապաշտօն կ'ըսուէր, սակայն աս վերջին ժամանակները միայն անոնց մէկ քանին կը կարդացուէին, ու մնացածները բոլորովին զանց եղուած էին: Ասոնցմէ ՚ի զատ, Անդիր ըսուած կանոններուն թիւը ու դժուարութիւնը, ու արարողութեան մէջի փուխոսութիւններուն շատութիւնը պատճառ կ'ըլլար գիրքը մէկ կողմէն միւս կողմը դարձուած ժամանակը խիստ մեծ շփոթութիւններ յառաջ բերելու, անանկ որ շատ անգամ կարդացուելու տեղը գտնալը առաւել մեծ գործ մըն էր, քան թէ գտնուելէն ետքը կարդալը:

Ուստի՝ այս անպատշաճ դժուարութիւններուն վրայ խորհելով, հոս անանկ կարգ ու կանոն մը դրուեցաւ, որ նոյն բանները դիւրաւ շըտկուին: Եւ այս գործիս դիւրութեանը համար հոս նոյն խորհուրդովը Պարզատոմար մը շինուեցաւ, որ պարզութեամբ ու դիւրաւ կը հասկըցուի. որուն մէջ (որչափ որ կարելի է) Սուրբ Գրքին ընթերցողութիւնը անանկ կարգի դրուած է, որ ամէն բան կար-

գաւ կը կատարուի, առանց մէկ մասը միւս մասէն զատելու: Այս պատճառաւ Կցորդները, Պատասխանիները, Յորդորակները ու ասոնց նման ուրիշ ամէն բաները՝ որ Սուրբ Գրքին շարունակ կարդացուիլը կը խանգարէին՝ դուրս ձգուեցան:

Բայց հարկաւ քանի մը կանոններ դրուելէն 'ի զատ ուրիշ դարման չի գտնուելուն համար, հոս քանի մը կանոններ դրուեցան. որ որչափ որ անոնց թիւը քիչ ըլլան այնչափ ալ պարզութեամբ ու դիւրաւ կը հասկցուին: Հիմայ հոս Աղօթքի ու Սուրբ Գրոց ընթերցողութեանը համար անանկ կարգ մը ունինք, որ հին Հայրերուն մի և նոյն խորհուրդին ու վախճանին խիստ յարմարութիւն ունի, և վերջին ժամանակի գործածուածներէն շատ դիւրին ու օգտակար: Արդարև ասիկայ առաւել օգտակար է, ինչու որ հոս անոնցմէ շատերը դուրս ձըգուեցան, որոնց մէկ քանիին պատմութիւնները անտեղի էին, ոմանք անորոշ և ոմանք ալ ունայն ու աւելորդապաշտական, և ամենևին բան մը չի հըրամայուիր կարդացուելու, բայց միայն Աստուծոյ Խօսքը, Սուրբ Գիրքերը, կամ անոնց յարմար բաներ, և ան ալ անանկ մէկ լեզուով մը, որ կարդացողները ու մտիկ ընողները դիւրաւ ու պարզութեամբ հասկընան: Նաև առաւել դիւրին է թէ անոր կարգաւորութեանը համառօտութեանը ու պարզութեանը համար, և թէ կանոններուն քիչ ու դիւրին ըլլալուն համար:

Եւ որովհետեւ այս Տէրութեանս մէջ մինչեւ հիմայ մեծ զանազանութիւններ կ'ըլլար Եկեղեցիներուն մէջ ընթերցման ու երգեցողութեան մասին, ոմանք Սալիսբուրեան սովորութեանը հետեւելով, ոմանք Էրեթբորդեան, ոմանք Նանգորեան, ոմանք Եօրքեան և ոմանք Լինկոլնեան. սակայն ասկէետեւ բոլոր տէրութեանը մէջ միայն մէկ սովորութեան պահպանութիւն մը պիտի ըլլայ:

Եւ որովհետեւ դրեթէ անկարելի ըլլալուն համար ասանկ պարզութեամբ առաջարկուած բանի մը գործադրութեանը ու սովորութեանը ժամանակը երկբայութիւնները չի պատճառելու, ուստի անանկներէն պատճառած տարբերութիւնները որոշելու ու խաղաղացունելու համար (թէ որ պատահի), և այս Գրքին մէջ բովանդակուածներուն ամէնը լաւ իմանալու, գործադրելու ու հետեւելու եղանակին վերաբերեալ երկբայութիւնները լուծելու համար, ով որ կասկած մը ունենայ կամ տարբեր կերպով միտք առնէ, միշտ պէտք է Անգլիական Եպիսկոպոսին դիմել. որ ան իր ընտրողութեամբը ջանք ընէ անոնք հանդարտեցունելու ու խաղաղացունելու, որ նոյն կանոնը այս Գրքին մէջ բովանդակուած բաներուն դէմ եղած չըլլայ: Եւ թէ որ ան Անգլիական եպիսկոպոսն ալ երկբայութիւն մը ունենայ ան ժամանակը նոյն խնդրոյն լուծմանը համար Գրքեպիսկոպոսին կրնայ խրկել:

Անպէտեւ մեր սահմանադրութեանը հարկաւո-

րութիւնը այս է որ Եկեղեցւոյ մէջ ամէն բան Ընդ-
ղհարէն լեզուով կարգացուի ու երգեցուի ժողո-
վուրդին օգտին ու շինութեանը համար, սակայն
այսու ամենայնիւ չիմացուի թէ՝ ժողովուրդը իրենց
Աստուան ու Յրիկուան առանձին աղօթքներնին
կատարած ժամանակնին, կարող չեն ա և իցէ ի-
րենց հասկըցած լեզուովը անիկայ կատարելու:

Եւ բոլոր Քահանաները ու Սարկաւագները
պէտք է որ ամէն օր Աստուան ու Յրիկուան Աղօթքը
առանձին կամ հրապարակաւ կատարեն, որ ժամա-
նակ որ արգելք մը չունենան թէ հիւանդութեամբ
և թէ ուրիշ ստիպողական պատճառով մը:

Եւ ժողովրդապետ Քահանան՝ որ թեմի մը Ե-
կեղեցիին կամ Ս՝ատուռի մը Պաշտօնեան է, բա-
նաւոր պատճառով մը արգիլուած չըլլալով իր տե-
ղը կը գտնուի, նոյն Աղօթքի Պաշտամունքը թեմի
Եկեղեցիին կամ Ս՝ատուռին մէջ պիտի կատարէ.
և սկսելէն առաջ պէտք է որ յարմար ժամանակին
զանգակ մը զարնել տայ, որ ժողովուրդը գայ Աս-
տուածոյ Խօսքը լսելու, և իր հետը աղօթք ընելու:

Ազարողութիւններուն վերաբերեալ, թէ ինչու համար
ոմանք խափանուած են, և ոմանք ալ պահուած:

Եկեղեցւոյ մէջ գործածուած Ազարողութիւն-
ները՝ որոնց սկզբնաւորութիւնը մարդկային սահ-

մանադրութեամբը եղած էր, և անոնցմէ ոմանք թէպէտ սկիզբէն բարի դիտաւորութեամբ ու վախճանով կարգուած էին, սակայն ժամանակ անցնելով վերջապէս ունայնութեան ու աւելորդապաշտութեան փոխուեցան. ան արարողութիւններէն ոմանք ալ աստուածպաշտութեան անվայել եղանակաւ ու կոյր նախանձաւորութեամբ Եկեղեցւոյ սովորութիւններուն խառնուեցան. և սկիզբէն անոնց թոյլտուութիւն եղած ըլլալուն համար օր օրի գէշի դարձան, որոնք՝ չէ թէ միայն անօգուտ ըլլալնուն համար, հապա նաև ժողովուրդը կուրացունելնուն և Աստուածային փառաբանութեանը արգելք ըլլալնուն համար, խափանուելու արժանի են, և բացէ ՚ի բաց մերժուելու. ուրիշ Արարողութիւններ ալ կան՝ որ թէպէտ մարդկային սահմանադրութեամբը հաստատուած է, սակայն անոնց պահպանութիւնը պատշաճ կը համարուի, թէ՛ Եկեղեցւոյ մէջ վայելչութ կարգադրութեան համար (որուն համար որ սկիզբէն անոնք սահմանուած էին), և թէ՛ հոգեւոր շինութեան վերաբերելնուն համար, որուն պէտք է ընծայուիլ Եկեղեցւոյ մէջ կարգադրուած ամէն բանները (ինչպէս որ Առաքեալը կը սորվեցընէ):

Եւ թէպէտ Արարողութեան մը պահպանութիւնը կամ զանցառութիւնը ըստ ինքեան պզտիկ բան մը կը սեպուի, սակայն ընդհանուր կարգաւորութեան ու սահմանադրութեան մը համաւոր ու

արհամարհ օրինաշանցութիւնը ու դրժողութիւնը Աստուծոյ առջին պզտիկ յանցանք մը չէ, "Ամէն բան պարկեշտութիւնով ու կարգաւ ըլլայ" կ'ըսէ Պօղոս Առաքեալ, որ նոյն կարգին սահմանադրութիւնը մանաւոր անձանց չի վերաբերիր. ուստի՝ չըլլար որ մէկը ձեռնամուխ ըլլայ ու յանդգնութեամբ համարձակի Քրիստոսի Եկեղեցւոյն մէջ որ և իցէ հասարակաց կամ ընդհանուր կարգաւորութիւն մը հաստատելու կամ փոխելու, մինչեւ որ նոյն գործին օրինաւորապէս կանչուած ու իշխանութեամբ կարգուած չըլլայ:

Եւ որովհետեւ այս մեր ժամանակի մարդիկը այնչափ մէկզմէկէ տարբեր կարծիքներ ունին, որ ոմանք կը խորհին թէ՝ Բարողութիւններուն պզտիկ մէկ մասէն զատուիլը խղճմտանքի դէմ մէկ մեծ բան մը կ'ըլլայ, իրենց հին սովորութիւններովը անանկ բնաւորուած ըլլալնուն համար. Եւ ընդհակառակը, ոմանք ալ նորոգութիւններու այնչափ անձնատուր եղած են, որ ամէն բան նորոգելու կը ջանան. և այս խորհրդով հինները անանկ կ'արհամարհեն, որ ամենեւին անոնց բան մը հաճելի չեբեւալ նորէն՝ի զատ. սակայն մենք պատշաճ սեպեցինք չէ թէ աս կողմերուն մէկին հաճելի ըլլալ, հապա միայն Աստուծոյ ընդունելի ըլլալ, և երկուքին օգուտը հոգալ: Եւ այս մեր գործառնութիւնը ոմանց գայթակղութիւն չըլլալու համար, որոնք հաւաստի ապացոյցներով կրնան համոզուիլ, հոս քա-

նի մը պատճառները կը դրուի թէ ինչ իրաւունքով սովորութիւն եղած արարողութիւններէն ոմանք խափանուեցան, և ոմանք արդէն զգուշութեամբ պահուած են:

Ընոնցմէ ոմանք բոլորովին խափանուելուն պատճառը աս է որ մեր այս վերջին ժամանակները անոնք այնչափ շատցան, որ անոնց ծանրութիւնը անտանելի եղաւ. Սուրբ Գրոստինոս իր ժամանակը անոնց համար կը ցաւէր թէ՝ անոնք այնչափ շատցեր էին որ Քրիստոնեայ ժողովուրդներուն վիճակը այս բանիս նայելով Հրէաներուն վիճակէն շատ գէշ էր: Եւ ինքը՝ որչափ որ ժամանակը կը ներէր, կը ջանար որ աստանկ անտանելի լուծը ու բեռը վերցուի: Սակայն ինչ պիտի ըսէր արդեօք Սուրբ Գրոստինոս, թէ որ այս վերջին ժամանակի մեր մէջը եղած Արարողութիւնները տեսնալու ըլլար, որոնց հետ իր ժամանակի եղածները չէր կրնար բաղդատուիլ: Այս մեր արարողութիւնները այնչափ շատ էին, և անոնցմէ ոմանք ալ այնչափ մութ, որ Քրիստոսի մեզի համար ըրած երախտիքները ու շնորհքները յայտնի երեւցունելնուն տեղը էվելի շփոթութեան ու մթութեան պատճառ կ'ըլլային: Եւ ասկէ՛ի զատ, Քրիստոսի Աւետարանը Հրեական Օրէնք մը չէ (ինչպէս որ Հովսիսական օրէնքին մեծ մասը էր), հապա Աստուծոյ ծառայելու մէկ կրօնք մըն է. չէ թէ օրինակաւոր կամ ստուերական ծառայութեամբ, հապա հոգեւոր աշատու-

թեամբ. միայն անանկ արարողութիւններով շատանալով, որոնք վայելուչ կարգադրութեան և բարեպաշտ դաստիարակութեան կը ծառայեն. և որոնք որ բաւականութիւն ունին մարդուս բըլթամտութեամբ տկարացեալ միտքը Աստուծոյ ունեցած իր պարտաւորութեան յիշատակութեանը շարժելու քանի մը նշանաւոր և մասնաւոր նշանակութեամբ, որով մարդկային մտացը շինութեանը պատճառ կ'ըլլայ: Նաև քանի մը Արարողութիւնները խափանուելուն գլխաւոր պատճառը աս եղաւ, որ անոնք խիստ չարաչար գործածութեամբ կը կատարուէին, մէկ կողմանէ ռամիկներուն և տգէտներուն աւելորդապաշտ կուրութեանը պատճառը, և մէկ կողմանէ ալ անանկ անյագ ագահութեամբ շահախնդիր ըլլող անձերուն պատճառը, որոնք Աստուծոյ փառաբանութենէն էվել իրենց անձին օգտին համար կը ջանային. անոր համար նոյն արարողութիւններուն չարաչար գործածութիւնները բոլորովին վերցունելը անկարելի էր, մինչեւ որ նոյն արարողութիւնները չի վերնար:

Սակայն ան անձինքները՝ որոնք քանի մը հին արարողութիւններուն տակաւին պահուելուն համար գոյժ կը գայթակղին. թէ որ մտմտալու ըլլան որ առանց Արարողութեան անհնարին է Եկեղեցւոյ մէջ կարգ կամ կանոն մը պահելու, ան ժամանակ ճշմարիտ պատճառ պիտի ունենան իրենց

խորհուրդները ուզղելու : Եւ թէ որ ան հին Ընտրողութիւններէն մէկ քանիին տակաւին մնալը մէկ մեծ բան մը կը սեպեն, և կ'ուզեն որ ամէնն ալ նորէն յօրինուին. ան ժամանակը այն անձինքները՝ քանի մը արարողութիւններուն գործածութեանը պատշաճ ըլլալուն հաւանութիւն տալով, ուր որ ան հիներն ալ ըստ պատշաճի կրնան գործածուիլ, կարող չեն ան հիները արհամարհել իրենց հնութեանը համար, առանց իրենց սեպհական յիմարութիւնը յայտնելու : Որովհետեւ ասանկ վիճակի մը մէջ անոնք պարտին առաւել յարգութիւն տալ անոնց՝ իրենց հնութեանը համար, թէ որ կ'ուզեն միաբանութեան ու խաղաղութեան առաւել նախանձաւոր ըլլալնին յայտնել, քան թէ նորաձեւ ու նորասէր ըլլալնին. ուրկէ (ինչափ որ կարելի է Քրիստոնէական Կրօնքին ուղիղ յայտնութեամբը) միշտ զգուշանալու է : Դարձեալ անանկները արդար իրաւունք չի պիտի ունենան ան պահուած Ընթրողութիւններէն գայթակղելու : Մնչու որ չարաչար գործածուածները, և առանց պատճառի մարդկանց խիղճերը ծանրացուներնները վերցան. և միւս մնացածներն ալ կարգի ու կանոնի համար պահուած են, որոնք (արդար իրաւամբ) կրնան փոխուիլ. և այս պատճառաւ անոնք Աստուծոյ օրէնքներուն հետ հաւասար սեպուելու չեն : Եւ դարձեալ անոնք որ մուտ ու անխնամ արարողութիւններ չեն, հապա անանկ սահմանուած են որ ամէն մարդ անոնց միա-

քը ու ինչ օգտի ծառայելնին կրնայ իմանալ. և չի կարծուիր ալ որ ժամանակէ մը ետեւ միւսնե- րուն պէս չարաչար գործածութեամբ կատարուին: Եւ այս մեր գործառնութեամբը ամենեւին չենք ու- զեր ուրիշ ազգերը պախարակել, հապա նոյն սահ- մանադրութիւնները միայն մեր ժողովուրդին հա- մար կ'ընենք. որովհետեւ արժան կը համարինք բոլոր երկրի մէջ ամէն ազգ անանկ Ըարորդութիւն- ներ գործածէ, որ յարմար գայ Ըստուծոյ մեծ- վայելչութիւնը ու փառքը առաւել յայտնելու, ու ժողովուրդը կատարեալ ու բարեպաշտ վարքի ա- ռաջնորդելու առանց սխալմունքի կամ աւելորդա- պաշտութեան. և որ անանկ բաները մէկ դի դնեն, որոնք ժամանակ ժամանակ խիստ չարաչար գործա- ծութեամբ մոլորութեան պատճառ ըլլալը կը ճանչ- նան. ինչպէս որ շատ անգամ այլ և այլ կերպով զա- նազան երկիրներու մէջ մարդկային սահմանադրու- թիւններուն պատահեցաւ:

Սաղմոսները կարդալու Կարգը.

Ըմէն ամիս բոլոր Սաղմոսը անգամ մը պիտի կարդացուի, ինչպէս որ աս Կրքիս մէջ բաժնուած է, թէ Ըստուան և թէ Իրիկուան Ըաղօթքին: Սա- կայն Փետրվար ամսուն մէջ միայն մինչեւ ամսուն

քսանըութերորդ կամ քսանըիններորդ օրը կը կար-դացուի ։

Եւ որովհետեւ Յունվար, Մարտ, Մայիս, Յուլիս, Օգոստոս, Հոկտեմբեր և Դեկտեմբեր ամիսները երեսունըմէկական օր ունին, անոր համար նոյն ամիսներուն վերջին օրերը երեսուներորդ օրուան Սաղմոսները պիտի կարդացուի․ որ հետեւեալ ամսուն առջի օրը Սաղմոսը նորէն սկսի ։

Եւ ՃԺԸերորդ Սաղմոսը քսանեըկու մասի բաժնուած ըլլալուն, և բոլորը մէկ անգամին կար-դալը խիստ երկար ըլլալուն, անանկ կարգի դրուե-ցաւ որ մէկ անգամին չորս կամ հինգ մասէն ավել չի կարդացուի ։

Իւրաքանչիւր Սաղմոսին, և ՃԺԸերորդ Սաղ-մոսին ամէն մէկ մասին վերջը այս Աղթանքը կրկնուի․

Փառք Հօր․ և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ․

Որպէս էր 'ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յա-ւիտեանս յաւիտենից ։ Ամէն ։

Սուրբ Գրոց միւս մասերը կարդալու կանոնը․

Հին Կտակարանը Առտուան և Իրիկուան Ա-ղօթքի Առաջին Ընթերցուածներուն համար կար-գուած է․ անանկ որ անոր մեծ մասը տարին անգամ

մը կը կարդացուի, ինչպէս որ Տօնացոյցին մէջ նըշանակուած է:

Նոր Կտակարանը Առտուան և Իրիկուան Աղօթքի Երկրորդ Ընթերցուածներուն համար կարգուած է. և ամէնը կարգաւ տարին իրեք անգամ կը կարդացուի, Առաքելոց Թուղթերէն և Աւետարաններէն 'ի զատ. բաց 'ի Յայտնութեան գիրքէն, ուրկէ միայն քանի մը Տօն Օրերու համար մէկ քանի Մասնաւոր Ընթերցուածներ առնուած են:

Եւ աւուր պատշաճի կարդացուելու Ընթերցուածները գիտնալու համար, հետեւեալ Պարզատումարին մէջ ամսուն օրը նայելու է. և հոն կը գտնուի Առտուան և Իրիկուան Աղօթքի համար կարդացուելու Ընթերցուածներուն գլխահամարները. բաց 'ի միայն Շարժական Տօն Օրերէն, որոնք Տօնացոյցին մէջ չեն. բաց 'ի նաև ան Անշարժ Տօներէն, որոնց տեղերը Ընթերցուածներուն մէջ պարապ թողուած է, որովհետեւ բոլոր աս Տօն Օրերուն Ընթերցուածները Մասնաւոր Ընթերցուածներուն Աղիւսակին մէջ կը գտնուին:

Եւ գիտնալու է որ երբոր Մասնաւոր Սաղմոսներ կամ Ընթերցուածներ նշանակուած ըլլան, ան ժամանակը Տօնացոյցին ու Սաղմոսարանին մէջի կարգաւ նշանակուած Ընթերցուածները ու Սաղմոսները (թէ որ տարբեր ըլլան) պիտի թողուին:

Նաև գիտնալու է որ Կիրակի Օրուան համար նշանակուած Աղթանքը, Առաքելոց Թուղթը եւ Աւետարանը բոլոր Հաբեթական յաջորդ օրերուն ալ կը ծառայէ, երբոր այս Գրքին մէջ ուրիշ կա-նոն գրուած չէ։

ՊԱՐԱՔԱՏՕՄԱՐ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿՈՎԸ

		ՕԳՈՍՏՈՍ	Աղօթք Ա՛ւօտեան		Աղօթք Երեկոյեան	
			Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.	Առաջին Ընթերց	Երկրորդ Ընթերց
1	գ	Օր Լամասայ	Երեմ. իթ	Յովհ. ի	Երեմ. լ	Եբր. դ
2	դ	. . . . .	լա	իա	լբ	ե
3	ե	. . . . .	լգ	Գործ. ա	լդ	զ
4	զ	. . . . .	լե	բ	լգ	է
5	է	. . . . .	լէ	գ	լը	ը
6	Ա	Ա՛յլ Կերպուի Տէն	լթ	դ	խ	թ
7	բ	Անուն Յիսուսի	խա	ե	խբ	ժ
8	գ	. . . . .	խգ	զ	խգ	ժա
9	դ	. . . . .	խե, խզ	է	խէ	ժբ
10	ե	Ս. Լաւրենտիոս նահատակ	խը	ը	խթ	ժգ
11	զ	. . . . .	ծ	թ	ծա	Յակ. ա
12	է	. . . . .	ծբ	ժ	Ողբ. ա	բ
13	Ա	. . . . .	Ողբ. բ	ժա	գ	գ
14	բ	. . . . .	գ	ժբ	ե	դ
15	գ	. . . . .	Եզեկ. բ	ժգ	Եզեկ. գ	ե
16	դ	. . . . .	զ	ժդ	է	Ա. Պետ. ա
17	ե	. . . . .	ժգ	ժե	ժգ	բ
18	զ	. . . . .	ժբ	ժզ	լդ	գ
19	ե	. . . . .	լդ	ժէ	Դան. ա	դ
20	Ա	. . . . .	Դան. բ	ժը	գ	ե
21	բ	. . . . .	է	ժթ	ե	Բ. Պետ. ա
22	գ	. . . . .	զ	ի	է	բ
23	դ	. . . Պահք .	ը	իա	թ	գ
24	ե	Բարթուղիմէոս Առաքեալ Ա՛ն. . . .		իբ	. . .	Ա. Յովհ. ա
25	զ	. . . . .	ժ	իգ	ժա	բ
26	է	. . . . .	ժբ	իդ	Ովսեայ ա	գ
27	Ա	. . . . .	Ովս. բ, գ	իե	գ	դ
28	բ	Ս. Օգոստինոս Եպիսկոպոս	ե, զ	իզ	է	ե
29	գ	Գլխատումն Սրբ. Յովհաննու Մկրտչի	ը	իէ	թ	Բ. Գ. Յովհ
30	դ	. . . . .	ժ	իը	ժա	Յուդայ.
31	ե	. . . . .	ժբ	Մատ. ա	ժգ	Հռոմ. ա

ԿԱՐԳԱՏՕՄԱՐ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿԸ

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ			Աղօթք Առաւօտեան		Աղօթք Երեկոյեան	
			Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.	Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.
1	զ	Գիղէս Վանահայր	Ովս. ժդ	Մատ. բ	Յովէլ. ա	Հռոմ. բ
2	է	. . . .	Յովէլ. բ	գ	գ	գ
3	Ա	. . . .	Ամովս. ա	դ	Ամովս. բ	դ
4	բ	. . . .	գ	ե	դ	ե
5	գ	. . . .	ե	զ	զ	զ
6	դ	. . . .	է	է	ը	է
7	ե	Ենովքոս Նախ.	թ	ը	Աբդիու	ը
8	զ	Ծննդ. Ս. Կուսին Մարիամու	Յովն. ա	թ	Յովն. բ, դ	թ
9	է	. . . .	դ	ժ	Միքիայ	ժ
10	Ա	. . . .	Միքիայ բ	ժա	դ	ժա
11	բ	. . . .	դ	ժբ	ե	ժբ
12	գ	. . . .	զ	ժգ	է	ժգ
13	դ	. . . .	Նաւմ. ա	ժդ	Նաւմ. բ	ժդ
14	ե	Խաչվերաց	գ	ժե	Ամբակ. ա	ժե
15	զ	. . . .	Ամբա. բ	ժզ	գ	ժզ
16	է	. . . .	Սոփ. ա	ժէ	Սոփոն. բ	Ա. Կորն. ա
17	Ա	Լամպէրդ Նախ. Անգղիացի	գ	ժը	Անգ. ա	բ
18	բ	. . . .	Անգ. բ	ժթ	Զաքա. ա	գ
19	գ	. . . .	Զաք. բ, գ	ի	դ, ե	դ
20	դ	. . . Պահք.	զ	իա	է	ե
21	ե	Մատթէոս Առաքելոյ Աւետարանչին և նահատակ	. . . .	իբ	. . . .	զ
22	զ	. . . .	ը	իգ	թ	է
23	է	. . . .	ժ	իդ	ժա	ը
24	Ա	. . . .	ժբ	իե	ժգ	թ
25	բ	. . . .	ժդ	իզ	Մաղա. ա	ժ
26	գ	Ս. Կիպրիանոս Արքեպիսկոպոս		իէ	գ	ժա
			Մաղ. բ	իը	Տոբիթ. ա	ժբ
27	դ	. . . .	գ	Մարկ. ա	գ	ժգ
28	ե	. . . .	Տոբիթ. բ			
29	զ	Ս. Միքայէլ և ամ. հրեշտակներ	. . . .	բ	. . . .	ժդ
30	է	Ս. Հերոնիմոս	գ	գ	դ	ժե

ՊԱՐԶԱՏՕՄԱՐ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿՈՎԸ

ԱՊՐԻԼ			Աղօթք Առաւօտեան		Աղօթք Երեկոյեան	
			Առաջին ընթերց.	Երկրորդ ընթերց.	Առաջին ընթերց.	Երկրորդ ընթերց.
1	է	. . . .	Ա. Սամ. ե	Յոյհ. ժթ	Ա. Սամ. զ	Երրա. գ
2	Ա	. . . .	է	ի	ը	դ
3	բ	Հաւիքարտոս Եպ. Անգղիացի	թ	իա	ժ	ե
4	գ	Ս. Ամբրոսիոս	ժա	Գործ. ա	ժբ	զ
5	դ	. . . .	ժգ	բ	ժդ	է
6	ե	. . . .	ժե	գ	ժզ	ը
7	զ	. . . .	ժէ	դ	ժը	թ
8	է	. . . .	ժթ	ե	ի	ժ
9	Ա	. . . .	իա	զ	իբ	ժա
10	բ	. . . .	իգ	է	իդ	ժբ
11	գ	. . . .	իե	ը	իզ	ժգ
12	դ	. . . .	իէ	թ	իը	Յակ. ա
13	ե	. . . .	իթ	ժ	լ	բ
14	զ	. . . .	լա	ժա	Բ. Սամ. ա	գ
15	է	. . . .	Բ. Սամ. բ	ժբ	գ	դ
16	Ա	. . . .	դ	ժգ	ե	ե
17	բ	. . . .	զ	ժդ	է	Ա. Պետ. ա
18	գ	. . . .	ը	ժե	թ	բ
19	դ	Ալֆէճ Արքեպ. Անգղիացի	ժ	ժզ	ժա	գ
20	ե	. . . .	ժբ	ժէ	ժգ	դ
21	զ	. . . .	ժդ	ժը	ժե	ե
22	է	. . . .	ժզ	ժթ	ժէ	Բ. Պետ. ա
23	Ա	Ս. Գէորգ նահատակ.	ժը	ի	ժթ	բ
24	բ	. . . .	ի	իա	իա	գ
25	գ	Ս. Մարկոս Աւետ. և Նահատակ.	. . . .	իբ	. . . .	Ա. Յովհ. ա
26	դ	. . . .	իբ	իգ	իգ	բ
27	ե	. . . .	իդ	իդ	Ա. Թագ. ա	գ
28	զ	. . . .	Ա. Թագ. բ	իե	գ	դ
29	է	. . . .	դ	իզ	ե	ե
30	Ա	. . . .	զ	իէ	է	Բ. Գ. Յովհ.

ՊԱՐՔԱՏՕՐԴԸ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿՈՎԸ

ՄԱՑԻՍ			Աղօթք Աւետեան		Աղօթք Երեկոյեան	
			Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.	Առաջին Ընթերց	Երկրորդ Ընթերց.
1	բ	Ս. Փիլիպպոս և Ս. Յակոբոս Առաքեալք				Յուդայի
2	գ	. . . . .	Ա.Թագ.բ	Գործ. իբ	Ա.Թագ.թ	Հռոմ. ա
3	դ	Գիւտ Խաչ	ժ	Մատ. ա	ժա	բ
4	ե	. . . . .	ժբ	բ	ժգ	գ
5	զ	. . . . .	ժգ	գ	ժե	դ
6	է	Ս. Յովհ. Աւետ. Դուռ. Լատ.	ժգ	դ	ժէ	ե
7	Ա	. . . . .	ժբ	ե	ժթ	զ
8	բ	. . . . .	ի	զ	իա	է
9	գ	. . . . .	իբ	է	Բ Թագ.ա	ը
10	դ	. . . . .	Բ.Թագ.բ	ը	գ	թ
11	ե	. . . . .	դ	թ	ե	ժ
12	զ	. . . . .	զ	ժ	է	ժա
13	է	. . . . .	ը	ժա	թ	ժբ
14	Ա	. . . . .	ժ	ժբ	ժա	ժգ
15	բ	. . . . .	ժբ	ժգ	ժգ	ժգ
16	գ	. . . . .	ժգ	ժդ	ժե	ժե
17	դ	. . . . .	ժզ	ժե	ժէ	ժզ
18	ե	. . . . .	ժը	ժզ	ժթ	Ա.Կորն.ա
19	զ	Դունստան Արքեպիս. Անգղ.	ի	ժէ	իա	բ
20	է	. . . . .	իբ	ժը	իգ	գ
21	Ա	. . . . .	իդ	ժթ	իե	դ
22	բ	. . . . .	Եզրաս ա	ի	Եզրաս գ	ե
23	գ	. . . . .	դ	իա	ե	զ
24	դ	. . . . .	զ	իը	է	է
25	ե	. . . . .	թ	իգ	Նէեմի.ա	ը
26	զ	Օգոստինոս Արքեպիս. Անգղ.	Նէեմի. բ	իդ	դ	թ
27	է	Արժանապատ Պիտերբէց Անգղ.	ե	իե	զ	ժ
28	Ա	. . . . .	ը	իզ	թ	ժա
29	բ	Կարոլոս Թագ. Բ.	ժ	իէ	ժգ	ժբ
30	գ	. . . . .	Եսթեր.ա	իը	Եսթեր.բ	ժգ
31	դ	. . . . .	գ	Մարկ. ա	դ	ժդ

ՊԱՐԶԱՏՕՄԱՐ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿՈՎԸ

ՅՈՒՆԻՍ			Աղօթք Առաւօտեան		Աղօթք Երեկոյեան	
			Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.	Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.
1	ե	Նիկոմիդոս նահ.	Եսթեր. ե	Մարկ. բ	Եսթեր. զ	Ա.Կորն. ժե
2	զ	. . . . .	է	գ	ը	ժզ
3	է	. . . . .	թ	դ	Յոբ. ա	Բ.Կորն. ա
4	Ա	. . . . .	Յոբ. բ	ե	գ	բ
5	բ	Կոնփիակիոս եպ.	դ	զ	ե	գ
6	գ	. . . . .	զ	է	է	դ
7	դ	. . . . .	ը	ը	թ	ե
8	ե	. . . . .	ժ	թ	ժա	զ
9	զ	. . . . .	ժբ	ժ	ժգ	է
10	է	. . . . .	ժդ	ժա	ժե	ը
11	Ա	Ս. Բառնաբաս առաքեալ և նհ.	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
12	բ	. . . . .	ժզ	ժբ	ժէ, ժը	թ
13	գ	. . . . .	ժթ	ժգ	ի	ժ
14	դ	. . . . .	իա	ժդ	իբ	ժա
15	ե	. . . . .	իգ	ժե	իդ, իե	ժբ
16	զ	. . . . .	իզ, իէ	ժզ	իը	ժգ
17	է	Ս. Ալբան նահատակ Անգղիացի	իթ	Ղուկ. ա	լ	Գաղ. ա
18	Ա	. . . . .	լա	բ	լբ	բ
19	բ	. . . . .	լգ	գ	լդ	գ
20	գ	Եդուարդ թագաւոր փոփոխ.	լե	դ	լզ	դ
21	դ	. . . . .	լէ	ե	լը	ե
22	ե	. . . . .	լթ	զ	խ	զ
23	զ	. . . Պահք.	խա	է	խբ	Եփես. ա
24	է	Ս. Յովհ. Մկրտչի Ծնունդը	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
25	Ա	. . . . .	Առակ. ա	ը	Առակ. բ	բ
26	բ	. . . . .	գ	թ	դ	գ
27	գ	. . . . .	ե	ժ	զ	դ
28	դ	. . . Պահք.	է	ժա	ը	ե
29	ե	Ս. Պետրոս Առաք. և Նահատակ	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
30	զ	. . . . .	թ	ժբ	ժ	զ

ՊԱՐԶԱՏՕՄԱՐ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿՈՎԸ

ՅՈՒԼԻՍ			Աղօթք Առաւօտեան		Աղօթք Երեկոյեան	
			Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.	Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.
1	Է	. . . . .	Առկ. ժա	Ղուկ. ժգ	Առակ. ժբ	Փիլիպ. ա
2	Ա	Այցելութիւն կուսին Մարիամու	ժգ	ժդ	ժդ	բ
3	Բ	. . . . .	ժե	ժե	ժզ	գ
4	Գ	Ս. Մարտինոս փոփոխ.	ժէ	ժզ	ժը	դ
5	Դ	. . . . .	ժթ	ժէ	ի	Կողոս. ա
6	Ե	. . . . .	իա	ժը	իբ	բ
7	Զ	. . . . .	իգ	ժթ	իդ	գ
8	Է	. . . . .	իե	ի	իզ	դ
9	Ա	. . . . .	իէ	իա	իը	Ա. Թես. ա
10	Բ	. . . . .	իթ	իբ	լ	բ
11	Գ	. . . . .	Ծողով. ա	իգ	Ծողով. բ	գ
12	Դ	. . . . .	գ	իդ	դ	դ
13	Ե	. . . . .	ե	Յովհ. ա	զ	ե
14	Զ	. . . . .	է	բ	ը	Բ. Թես. ա
15	Է	Սուիթինոս Եպս. Անգղիացի	թ	գ	ժ	բ
16	Ա	. . . . .	ժա	դ	ժբ	գ
17	Բ	. . . . .	Երեմ. ա	ե	Երեմ. բ	Ա. Տիմ. ա
18	Գ	. . . . .	գ	զ	դ	բ, գ
19	Դ	. . . . .	ե	է	զ	դ
20	Ե	Մարգարիտ կոյս և նահատակ	է	ը	ը	ե
21	Զ	. . . . .	թ	թ	ժ	զ
22	Է	Ս. Մարիամ Մագդաղենացի	ժա	ժ	ժբ	Բ. Տիմ. ա
23	Ա	. . . . .	ժգ	ժա	ժդ	բ
24	Բ	. . . Պահք.	ժե	ժբ	ժզ	գ
25	Գ	Ս. Յակոբոս Առաք. և նահատակ	. . . . .	ժգ	. . . . .	դ
26	Դ	Ս. Աննա.	ժէ	ժդ	ժը	Տիտ. ա
27	Ե	. . . . .	ժթ	ժե	ի	բ, գ
28	Զ	. . . . .	իա	ժզ	իբ	Փիլիմոն
29	Է	. . . . .	իգ	ժէ	իդ	Եբր. ա
30	Ա	. . . . .	իե	ժը	իզ	բ
31	Բ	. . . . .	իէ	ժթ	իը	գ

ՊԱՐԶԱՏՕՄԱՐ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿՈՎԸ

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ			Աղօթք Առաւօտեան		Աղօթք Երեկոյեան	
			Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.	Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.
1	զ	. . . . .	Եսայի ժդ	Գործ. բ	Եսայի ժե	Եբրա. է
2	է	. . . . .	ժզ	գ	ժէ	բ
3	Ա	. . . . .	ժը	դ	ժթ	թ
4	բ	. . . . .	ի, իա	ե	իբ	ժ
5	գ	. . . . .	իգ	զ	իդ	ժա
6	դ	Նիկողայոս Եպս.	իե	է.—39	իզ	ժբ
7	ե	. . . . .	իէ	է. 30	իը	ժգ
8	զ	Յղութիւն Կուսին Մարիամու	իթ	ը	լ	Յակ. ա
9	է	. . . . .	լա	թ	լբ	բ
10	Ա	. . . . .	լգ	ժ	լդ	գ
11	բ	. . . . .	լե	ժա	լզ	դ
12	գ	. . . . .	լէ	ժբ	լը	ե
13	դ	Լուսիա Կոյս եւ Նահատակ	լթ	ժգ	խ	Ա. Պետ. ա
14	ե	. . . . .	խա	ժդ	խբ	բ
15	զ	. . . . .	խգ	ժե	խդ	գ
16	է	Ո՛վ իմաստութիւն	խե	ժզ	խզ	դ
17	Ա	. . . . .	խէ	ժէ	խը	ե
18	բ	. . . . .	խթ	ժը	ծ	Բ. Պետ. ա
19	գ	. . . . .	ծա	ժթ	ծբ	բ
20	դ	. . . Պահք.	ծգ	ի	ծդ	գ
21	ե	Ս. Թովմաս Առ. եւ Նահատակ	. . . .	իա	. . . .	Ա. Յովհ. ա
22	զ	. . . . .	ծե	իբ	ծզ	բ
23	է	. . . . .	ծէ	իգ	ծը	գ
24	Ա	. . . Պահք.	ծթ	իդ	կ	դ
25	բ	Ծնունդ Տեառն	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
26	գ	Սբ. Ստեփաննոս Նախավկայ	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
27	դ	Ս. Յովհաննէս Առաքեալ եւ Աւետարանիչ	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
28	ե	Օր անմեղ մանկանց	. . . .	իե	. . . .	ե
29	զ	. . . . .	կա	իզ	կբ	Բ. Յովհ.
30	է	. . . . .	կգ	իէ	կդ	Գ. Յովհ.
31	Ա	Սեղբեստրոս Եպ.	կե	իը	կզ	Յուդայ

ԲՈԼՈՐ ՏԱՐՒՈՑՆ ՀԱՐԹԱԿԱՆ ԵՒ ԱՆՀԱՐԹ ՏՕՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿՆԵՐԸ ԵՒ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ ՊԱՀՔ ՈՒ ԾՈՄ ՕՐԵՐՈՎԸ ՄԻԿՏԵՂ

Շարժական տօներուն երբ սկըսելնին գիտնալու կանոնը։

ԶԱՏԻԿԸ (որ միւսները անկէ կախեալ են) միշտ լուսնի լրումէն ետքի առաջին կիրակին է. որ կը պատահի մարտի քրսաներկուերորդ օրը, (որ է դարնանամուտի հասարակածէն կամ անմիջապէս ետքը). Թէ որ լուսնի լրումը Կիրակի աւուր պատահի, Զատիկը հետեւեալ Կիրակին է։

Ա. Գալստեան առաջին կիրակին միշտ Անդրէաս Առաքելոյ տօնախմբութեանը մօտ Կիրակին է, անկէ կամ առաջ ըլլայ կամ ետքը։

Բ. Եօթանասներորդ, Վաթսներորդ, Ցիսներորդ, Մեծ պահոց առաջին } Կիրակին, Զատիկն { Ինր, Ութը, Եօթը, Վեց } Շաբաթ առաջ է։

Ա. Քրիստոսի Ծնունդէն առաջ եղող չորս Կիրակիները Արեւմտեան Եկեղեցին Գալստեան Կիրակի կ'անուանէ։

Բ. Առաջաւորաց բարեկենդանի ետքի Կիրակիները առանկ կը զրուցուին։

Շարժական տօներուն երբ սկըսելնին գիտնալու կանոնը։

Գ. Մաղթանաց Կիրակին, Համբարձման Օրը, Հոգեգալստեան Կիրակին, Ամենասուրբ Երրորդութեան Կիրակին } Զատիկէն ետքն է { Հինգ Շաբաթ Քառասուն օր, Եօթը Շաբաթ, Ութը Շաբաթ }

Դ. Արեւմտեան Եկեղեցին, Քրիստոսի Համբարձումէն առաջ եկող Կիրակին Մաղթանաց Կիրակի կ'անուանէ։

ԱՆՊԱՀՈՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑՆ ԲՈԼՈՐ ՏԱՐԻՈՑՆ ՄԷՋ ԿԱՏԱՐԱԾ ՏՕՆԱԽՄԲՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿԸ

Բոլոր տարւոյն կիրակիները։

Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Թլփատութիւնը։
Յայտնութիւն։
Պարս Ս. Պօղոսի։
Տեառնընդառաջ։
Սուրբ Մատաթիա Առաքեալ։
Աւետումն Ամենօրհնեալ Կոյս Մարիամու։
Սուրբ Մարկոս Աւետարանիչ։
Սուրբ Փիլիպպոս, և Սուրբ Յակոբոս Առաքեալք։
Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Համբարձումը։
Սուրբ Բառնաբաս Առաքեալ։
Ծնունդ Ս. Յովհաննու Մկրտչի։
Սուրբ Պետրոս Առաքեալ։
Սուրբ Յակոբոս Առաքեալ։
Սուրբ Բարթուղիմէոս Առաքեալ։
Սուրբ Մատթէոս Առաքեալ։
Սուրբ Միքայէլ և ամէն Հրեշտակները։
Սուրբ Ղուկաս Աւետարանիչ։
Սուրբ Սիմոն, և Սուրբ Յուդա Առաքեալք։
Ամէն Սուրբերը։
Սուրբ Անդրէաս Առաքեալ։
Սուրբ Թովմաս Առաքեալ։
Ծնունդ Տեառն մերոյ Յիսուս Քրիստոսի։
ՍուրբՍտեփաննոս Նախավկայ։
Սուրբ Յովհաննէս Աւետարանիչ։
Անմեղ Մանկունք Բեթղեհէմի։
Զատկի Երկուշաբթին և Երեքշաբթին.
Հոգեգալստեան Երկուշաբթին և Երեքշաբթին։

ՏԱՐԻՈՑՆ ՄԷՋԻ ՀԱՍԿՈՒՄԻ, ՊԱՀՔ ՈՒ ԾՈՄ ՊԱՀԵԼՈՒ ՕՐԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿԸ

Օրեր կամ Հանգուցեալներ։

Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Ծնունդէն առաջ։
Տեառնընդառաջէն։
Ամենօրհնեալ Կոյս Մարիամու Աւետումէն։

ՏԱՐԻՈՑՆ ՄԻՋԻ ՀՍԿՈՒԹԻ, ՊԱՀՔ ՈՒ ԾՈՄ ՊԱՀԵԼՈՒ ՕՐԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿԸ

Ջատկէն ։
Համբարձումէն ։
Հոգեգալուստէն ։
Սուրբ Մատաթիա Առաքեալէն ։
Սուրբ Յովհաննու Մկրտչէն ։
Սուրբ Պետրոս Առաքեալէն ։
Սուրբ Յակոբոս Առաքեալէն ։
Սուրբ Բարթուղիմէոս Առաքեալէն ։
Սուրբ Մատթէոս Առաքեալէն ։
Սուրբ Սիմոն և Սուրբ Յուդա Առաքեալներէն ։
Սուրբ Անդրէաս Առաքեալէն ։
Սուրբ Թովմաս Առաքեալէն ։
Ամէն Սուրբերէն ։

Ծանօթութիւն ։ Թէ որ այս տօն Օրերը Երկուշաբթի Աւուր պատահին, Հակումը կամ Պահեցողութիւնը չէ թէ Կիրակի օրը հապա նախորդ Շաբաթ օրը կատարելու է ։

ԾՈՄ ՈՒ ՊԱՀՔ ՕՐԵՐԸ

Ա. Մեծ Պահոց Քառասուն օրը ։

Բ. Շորս եղնիկներուն* Օրերը Շորեքշաբթի Ուրբաթ և Շաբաթ օրերն են — Մեծ Պահոց աւջն Կիրակիէն եառքը Հոգեգալստեան Կիրակիէն եառքը ։ Սեպտեմբերի տանչրջդ օրէն եառքը. Դեկտեմբերի տասնիրեքերորդ օրէն եառքը ։

Գ. Մաղթանաց բուսած երեք Օրը, մեր տէր Յիսուս Քրիստոսի Համբարձման նախորդ Երկուշաբթին, Երեքշաբթին ու Շորեքշաբթին է ։

Դ. Տարւոյն ամէն Ուրբաթ Օրերը մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Ծննդեանը օրէն զատ, թէ որ Ուրբաթ Աւուր պատահի ։

* Արեւմտեան Եկեղեցին Շորս եղանակները կ'անուանէ յիշեալ Շաբաթական Օրերը ։

ՊԱՐԶԱՏՕՄԱՐ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿՈՎԸ

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ			Աղօթք Առաւօտեան		Աղօթք Երեկոյեան	
			Առաջին ընթերց	Երկրորդ ընթերց.	Առաջին ընթերց.	Երկրորդ ընթերց.
1	Ա	Ռէմիկիոս Եպիս.	Տօբիթ. է	Մարկ. գ	Տօբիթ. ը	Ա. Կոր. ժգ
2	բ	. . . . .	թ	ե	ժ	Բ. Կոր. ա
3	գ	. . . . .	ժա	զ	ժբ	բ
4	դ	. . . . .	ժգ	է	ժդ	գ
5	ե	. . . . .	Յուդի. ա	ը	Յուդի. բ	դ
6	զ	Ֆէյթհ կոյս և Նհ.	գ	թ	դ	ե
7	է	. . . . .	ե	ժ	զ	զ
8	Ա	. . . . .	է	ժա	ը	է
9	բ	Ս. Դիոնէսիոս Եպիսկոպոս	թ	ժբ	ժ	ը
10	գ	. . . . .	ժա	ժգ	ժբ	թ
11	դ	. . . . .	ժգ	ժդ	ժդ	ժ
12	ե	. . . . .	ժե	ժե	ժզ	ժա
13	զ	Եդուարդ Թագաւոր փոխոխ.	Իմաս. ա	ժզ	Իմաս. բ	ժբ
14	է	. . . . .	գ	Ղկ. ա.-39	դ	ժգ
15	Ա	. . . . .	ե	ա. 39	զ	Գաղ. ա
16	բ	. . . . .	է	բ	ը	բ
17	գ	Եթելտրետա կոյս և Նահ. Անգղի.	թ	գ	ժ	գ
18	դ	Ս. Ղուկաս Աւե.	. . .	դ	. . . .	դ
19	ե	. . . . .	ժա	ե	ժբ	ե
20	զ	. . . . .	ժգ	զ	ժդ	զ
21	է	. . . . .	ժե	է	ժզ	Եփես. ա
22	Ա	. . . . .	ժէ	ը	ժը	բ
23	բ	. . . . .	ժթ	թ	Սիրաք. ա	գ
24	գ	. . . . .	Սիրաք. բ	ժ	գ	դ
25	դ	Կրիսպինոս Նհտկ.	դ	ժա	ե	ե
26	ե	. . . . .	զ	ժբ	է	զ
27	զ	. . Պահք.	ը	ժգ	թ	Փիլիպ. ա
28	է	Սիմոն և Յուդա Առաք. և Նհտկ.	. . . .	ժդ	. . . .	բ
29	Ա	. . . . .	ժ	ժե	ժա	գ
30	բ	. . . . .	ժբ	ժզ	ժգ	դ
31	գ	. . . Պահք.	ժդ	ժէ	ժե	Կողոս. ա

ՊԱՐԶԱՏՈՒՄԱՐ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿՈՎԸ

ՆՈՅԵՄԲԵՐ			Աղօթք Առաւօտեան		Աղօթք Երեկոյեան	
			Առաջին ընթերց.	Երկրորդ ընթերց.	Առաջին ընթերց.	Երկրորդ ընթերց.
1	դ	Օր ամենայն Սրբց				
2	ե	. . . .	Սիրաք. ժզ	Ղուկ. ժբ	Սիրաք ժէ	Կողոս. բ
3	զ	. . . .	ժբ	ժթ	ժթ	գ
4	է	. . . .	ի	ի	իա	դ
5	Ա	Դաւակցութիւն Վառօդի	իբ	իա	իգ	Ա. Թես. ա
6	բ	Լէոնարդոս Խոս.	իդ	իբ	իե,—13	բ
7	գ	. . . .	իէ	իգ	իը	գ
8	դ	. . . .	իթ	իդ	Լ,—18	դ
9	ե	. . . .	լա	Յովհ. ա	լբ	ե
10	զ	. . . .	լգ	բ	լդ	Բ. Թես. ա
11	է	Ս. Մարտինոս Եպ.	լե	գ	լզ	բ
12	Ա	. . . .	լէ	դ	լը	գ
13	բ	Պոլիգիոս Եպիս.	լթ	ե	խ	Ա. Տիմ. ա
14	գ	. . . .	խա	զ	խբ	բ, գ
15	դ	Մաքլիգոս Եպիս.	խգ	է	խդ	դ
16	ե	. . . .	խե	ը	խզ	ե
17	զ	Հուգոն Եպ. Անգ.	խէ	թ	խը	զ
18	է	. . . .	խթ	ժ	ծ	Բ. Տիմ. ա
19	Ա	. . . .	ծա	ժա	Բարուք. ա	բ
20	բ	Հեդմոնդ Թագւոր	Բարուք. բ	ժբ	գ	գ
21	գ	. . . .	դ	ժգ	ե	դ
22	դ	Չիչիլեայ կոյս և Նահատակ	զ	ժդ	Շուշանայ պատմութի Դանի. ժգ	Տիտ. ա
23	ե	Ս. Կղեմէս Եպիս.	Բէլայ և Վիշապի պատմութի Դանի. ժդ	ժե	Եսայի ա	բ, գ
24	զ	. . . .	Եսայի բ	ժզ	գ	Փիլիմոն
25	է	Կատարինէ Կոյս	գ	ժէ	ե	Եբրա. ա
26	Ա	. . . .	զ	ժը	է	բ
27	բ	. . . .	ը	ժթ	թ	գ
28	գ	. . . .	ժ	ի	ժա	դ
29	դ	. . . Պահք.	ժբ	իա	ժգ	ե
30	ե	Ս. Անդրէաս Առ. և Նահատակ	. . . .	Գործ. ա	. . . .	զ

ՄԱՄՆԱՒՈՐ ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐ

ԲՈԼՈՐ ՏԱՐՒՈՅՆ ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՏՕՆ ՕՐԵՐԸ ԱՌՏՈՒ ԵՒ ԻՐԻԿՈՒՆ ԿԱՐԴԱՑՈՒԵԼՈՒ

ՄԱՄՆԱՒՈՐ ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐ

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՈՒՆ

	Առաւօտեան.		Երեկոյեան.	
Գալստեան* Կիրակիները.				
1	Եսայի	ա	Եսայի	բ
2	,,	ե	,,	ժդ
3	,,	ժե	,,	ժզ
4	,,	լ	,,	լբ
Ծնունդէն ետեւ եկող Կիրակիները:				
1	,,	լէ	,,	լը
2	,,	խա	,,	խդ
Յայտնութենէն ետեւ եկող Կիրակիները.				
1	,,	խդ	,,	խզ
2	,,	ծա	,,	ծգ
3	,,	ծե	,,	ծզ

* Արեւմտեան Եկեղեցին Քրիստոսի Ծնունդէն առաջ եկող չորս Կիրակիները Գալստեան կ՚անուանէ :

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐ

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՈՒ

	Առաւօտեան.		Երեկոյեան.	
4 . . .	Եսայի	ծէ	Եսայի	ծը
5 . . .	,,	ծթ	,,	կդ
6 . . .	,,	կե	,,	կզ
Եօթանասներորդ *	Ծննդոց	ա	Ծննդոց	բ
Վաթսուներորդ *	,,	գ	,,	զ
Յիսուներորդ *	,,	թ.—20	,,	ժբ
Քառասնորդական Պահք.				
1 Կիւրակէ	,,	ժթ.—30	,,	իբ
2 . . .	,,	իէ	,,	լդ
3 . . .	,,	լթ	,,	խբ
4 . . .	,,	խգ	,,	խե
5 . . .	Ելից	գ	Ելից	ե
6 . . .				
ա. Ընթերց. .	,,	թ	,,	ժ
բ. Ընթերց. .	Մատթ.	իզ	Եբր.	ե.—11
Զատիկ.				
ա. Ընթերց.	Ելից	ժբ	Ելից	ժդ
բ. Ընթերց.	Հռոմ.	զ	Գործ.	բ.—22

* Արեւմտեան Եկեղեցին Առաջաւորաց Բարեկենդանէն ետեւ եկող Առաջին Կիրակին Եօթանասներորդ կ'անուանէ, Երկրորդը Վաթսուներորդ, Երրորդը՝ որ բուն Բարեկենդանին Կիրակին է Յիսուներորդ կ'անուանէ:

ՍԱՀՄԱՆԱՒՈՐ ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐ

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՈՒ

	Առաւօտեան	Երեկոյեան.
Զատիկէն ետք եկող Կիրակիները.		
1	Թուոց ժզ	Թուոց իբ
2	» իգ, իդ	» իե
3	բ. Օրին. դ	բ. Օրին. ե
4	» զ	» է
5	» ը	» թ
Համբարձումէն ետք եկող Կիրակին . . .	» ժբ	» ժդ
Հոգեգալստեան		
ա. Ընթերց.	» ժզ.—18	Եսայի ժա
բ. Ընթերց.	Գործ. ժ.—34	Գործ. ժթ.—21
Երրորդութեան Կիրակին.		
ա. Ընթերց.	Ծննդոց ա	Ծննդոց ժը
բ. Ընթերց.	Մատթ. գ	ա. Յովհ. ե
Երրորդութենէն ետք եկող Կիրակիները.		
1	Յեսուայ ժ	Յեսուայ իգ
2	Դատա. դ	Դատա. ե
3	ա. Սամու. բ	ա. Սամու. գ
4	» ժբ	» ժգ
5	» ժե	» ժէ

ՄԱՄՆԱՒՈՐ ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐ
ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՈՒ

	Ընաւօտեան.	Երեկոյեան.
6 . . .	բ. Սամու. ժբ	բ. Սամու. ժթ
7 . . .	,, իա	,, իդ
8 . . .	ա. Թագ. ժդ	ա. Թագ. ժէ
9 . . .	,, ՀԺԸ	,, ժթ
10 . . .	,, իա	,, իբ
11 . . .	բ. Թագ. ե	բ. Թագ. թ
12 . . .	,, ժ	,, ժը
13 . . .	,, ժթ	,, իդ
14 . . .	Երեմիայի ե	Երեմիայի իբ
15 . . .	,, լե	,, լզ
16 . . .	Եզեկիէլի բ	Եզեկիէլի ժգ
17 . . .	,, ժդ	,, ժը
18 . . .	,, ի	,, իդ
19 . . .	Դանիէլի գ	Դանիէլի զ
20 . . .	Յովելեայ բ	Ամբիայ դ
21 . . .	Ընթակ. բ	Ընտակաց ա
22 . . .	Ընտակաց բ	,, գ
23 . . .	,, ժա	,, ժբ
24 . . .	,, ժգ	,, ժդ
25 . . .	,, ժե	,, ժզ
26 . . .	,, ժէ	,, ժթ

ՄԱՄՆԱՒՈՐ ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐ
ՏՕՆ ՕՐԵՐՈՒ

	Առաւօտեան .	Երեկոյեան .
Ս. Անդրէաս	Առակաց . Ի	Առակաց . Իա
Ս. Թովմ. առաք.	" ԻԳ	" ԻԴ
Ծնունդն Քրիստոսի		
ա. Ընթերց.	Եսայի Թ.—8	Ես. Է. 10—17
բ. Ընթերց.	Ղուկ. Բ.—15	Տիտ. Գ. 4—9
Ս. Ստեփաննոս.		
ա. Ընթերց.	Առակաց . ԻԸ	Ժողովող Դ
բ. Ընթերց.	Գործ. Զ. 8 էն մինչև Է.—30	Գործ. Է. 30—55
Ս. Յովհաննէս Աւետարանիչ.		
ա. Ընթերց.	Ժողովող Ե	Ժողովող Զ
բ. Ընթերց.	Յայտ. Ա	Յայտ. ԻԲ
Անմեղ Մանկանց.	Երեմ. ԼԱ.—18	Իմաս. Ա
Թլփատութեան.		
ա. Ընթերց.	Ծննդոց ԺԷ	Բ. Օր. Ժ.—12
բ. Ընթերց.	Հռոմ. Բ	Կողոս. Բ
Յայտնութեան.		
ա. Ընթերց.	Եսայի Կ	Եսայի ԽԹ
բ. Ընթերց.	Ղուկ. Գ.—23	Յովհ. Բ.—12
Դարձ. Ս. Պօղ.		
ա. Ընթերց.	Իմաս. Ե	Իմաս. Զ

ՄԱՄՆԱՒՈՐ ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐ

ՏՕՆ ՕՐԵՐՈՒ

	Առաւօտեան.	Երեկոյեան.
բ. Ընթերց.	Գործ. իբ.—22	Գործ. իզ
Տեառնընդառաջ.	Իմաս. թ	Իմաս. ժբ
Ս. Մարութայ.	,, ժթ	Սիրաք ա
Աւետման կոյս Մարիամու.	Սիրաք բ	,, դ
Աւագ Չորեք-շաբթի.		
ա. Ընթերց.	Ովսեայ ժգ	Ովսեայ ժդ
բ. Ընթերց.	Յովհ. ժա. 45	
Աւագ Եշէ.		
ա. Ընթերց.	Դանիէլ թ	Երեմ. լա
բ. Ընթերց.	Յովհ. ժգ	
Աւագ Ուր.		
ա. Ընթերց.	Յոնն. իբ.—20	Եսայի. ծդ
բ. Ընթերց.	Յովհ. ժբ	ա. Պետ. բ
Աւագ Շաբ.		
ա. Ընթերց.	Զաքա. թ	Ելից. ժգ
բ. Ընթերց.	Ղուկ. իդ. 50	Եբրա. դ
Զատկի Բշէ օր.		
ա. Ընթերց.	Ելից ժղ	Ելից ժէ
բ. Ընթերց.	Մատթ. իը	Գործ. դ

ՄԱՄՆԱՒՈՐ ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՈՑ

ՏՕՆ ՕՐԵՐՈՒ

	Ղուկասեան.	Երեկոյեան.
Օգոստ. Կիր օր.		
ա. Ընթերց.	Ելից ի	Ելից լը
բ. Ընթերց.	Գործ. իդ.—13	ա. Կորն. ժե
Ա. Աբիա.	Աիրաք դ	Աիրաք ե
Ա. Փիլիպպոս և Ա. Յակոբոս.		
ա. Ընթերց.	,, կ	,, թ
բ. Ընթերց.	Յովհ. ա. 43	
Համբարձ.		
ա. Ընթերց.	բ. Օրինաց ժ	բ. Գործ. բ
բ. Ընթերց.	Գործ. իդ. 44	Եփես. դ.—17
Աղեքսանդրիոյ Կիր.		
ա. Ընթերց.	Ծննդ. ժա.—10	Գործ.ժա.16—30
բ. Ընթերց.	ա. Կորն. ժբ	ա.Կորն.ժդ.—26
Աղեքսանդրիոյ Կիր.		
ա. Ընթերց.	ա.Սամ.ժթ. 18	բ. Օրինաց լ
բ. Ընթերց.	ա. Գործոց. ե. 12—24	ա.Յովհ.դ.—14
Ա. Հռոմանոս.		
ա. Ընթերց.	Աիրաք ժ	Աիրաք ժբ
բ. Ընթերց.	Գործ. ժդ	Գործ.ժե.—36

ՄԱՄՆԱՒՈՐ ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐ

ՏՕՆ ՕՐԵՐՈՒ

	Ընաւօտեան.	Երեկոյեան.
Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ.		
ա. Ընթերց.	Մաղաք. գ	Մաղաք. դ
բ. Ընթերց.	Մատթ. գ	Մատ. ժդ.—13
Ս. Պետրոս.		
ա. Ընթերց.	Սիրաք ժե	Սիրաք ժթ
բ. Ընթերց.	Գործ. գ	Գործ. դ
Ս. Յակոբոս.	Սիրաք իա	Սիրաք իբ
Ս. Բարթողիմէոս.	,, իդ	,, իթ
Ս. Մատթէոս.	,, լե	,, լը
Ս. Մկրտչեայ.		
ա. Ընթերց.	Ծննդ. լը	Գան. ժ. 5.—
բ. Ընթերց.	Գործ. ժբ.—20	Յուդ. 6—16
Ս. Գիւղիոս.	Սիրաք ծա	Յոբ ա
Ս. Սիմոն եւ Ս. Յուդա.	Յոբ իդ, իե	,, իբ
Ընդ Ամբակում.		
ա. Ընթերց.	Իմաս. գ.—10	Իմաս. ե.—17
բ. Ընթերց.	Եբր. ժա. 33 էն մինչև ժբ.—7	Յայտ. ժթ.—17

ՄԱՄՆԱՒՈՐ ՍԱՂՄՈՍՆԵՐ
ՈՐՈՇ ՕՐԵՐՈՒ

	Առաւօտեան.		Երեկոյեան.	
Ծննդեան օրը.	Սաղմոս	ժը	Սաղմոս	ձը
	,,	խդ	,,	ճլթ
	,,	ձդ	,,	ճլա
Մոխրոյ, որ է մեծ պահոց առաջին օրը.	,,	Զ	,,	ճա
	,,	լա	,,	ճիթ
	,,	լէ	,,	ճխբ
Աւագ ուրբաթ օրը.	,,	իա	,,	կը
	,,	լթ	,,	ձէ
	,,	ծդ		
Զատկի օրը.	,,	բ	,,	ճժբ
	,,	ծզ	,,	ճժգ
	,,	ճժ	,,	ճժէ
Համբարձման օրը.	,,	ը	,,	իդ
	,,	ժդ	,,	խզ
	,,	ի	,,	ճէ
Հոգեգալըստեան օրը.	,,	խէ	,,	ճդ
	,,	կէ	,,	ճխդ

ՊԱՐՈՒԱՑՈՄՔ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿՈՎԸ

ՅՈՒՆՎԱՐ			Աղօթք Ա֊ւօտեան		Աղօթք Երեկոյեան	
			Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.	Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.
1	Ա	Թլփատութ֊ի Տ֊ն	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
2	Բ	. . . . .	Ծննդ. ա	Մատ. ա	Ծննդ. բ	Հռով. ա
3	Գ	. . . . .	դ	բ	դ	բ
4	Դ	. . . . .	ե	գ	զ	գ
5	Ե	. . . . .	է	դ	ը	դ
6	Զ	Յայտնութ֊ի Տ֊ն	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
7	Է	. . . . .	թ	ե	ժբ	ե
8	Ա	Ղունկիանոս փա֊ հանայ և նահ֊	ժգ	ղ	ժդ	ղ
9	Բ	. . . . .	ժե	է	ժզ	է
10	Գ	. . . . .	ժէ	ը	ժը	ը
11	Դ	. . . . .	ժթ	ի	ի	թ
12	Ե	. . . . .	իա	ժ	իբ	ժ
13	Զ	Հիլարիոս Եպիսկո֊ պոս և խոստվող	իգ	ժա	իդ	ժա
14	Է	. . . . .	իե	ժբ	իզ	ժբ
15	Ա	. . . . .	իէ	ժգ	իը	ժգ
16	Բ	. . . . .	իթ	ժդ	լ	ժդ
17	Գ	. . . . .	լա	ժե	լբ	ժե
18	Դ	Բրիսքա կոյս և նա հատակ	լգ	ժզ	լդ	ժզ
19	Ե	. . . . .	լե	ժէ	լէ	Ա կոր. ա
20	Զ	Ֆապիան Եպիսկո֊ պոս և նահատակ	լը	ժը	լթ	բ
21	Է	Ագնէս կոյս և նհ.	խ	ժթ	խա	գ
22	Ա	Բեկենտի նահ֊	խբ	ի	խգ	դ
23	Բ	. . . . .	խգ	իա	խե	ե
24	Գ	. . . . .	խզ	իբ	խէ	զ
25	Դ	Դարձ Ս. Պօղոսի	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
26	Ե	. . . . .	խը	իգ	խթ	է
27	Զ	. . . . .	ծ	իդ	Ելից. ա	ը
28	Է	. . . . .	Ելից. բ	իե	գ	թ
29	Ա	. . . . .	դ	իզ	ե	ժ
30	Բ	Կարոլոս Թագ֊որ և նահատակ	զ. 1—14	իէ	է	ժա
31	Գ	. . . . .	ը	իը	թ	ժբ

ՊԱՐԶԱՏՕՄԱՐ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿՈՎԸ

ՓԵՏՐՎԱՐ			Աղօթք Աւետեան		Աղօթք Երեկոյեան	
			Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.	Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց
1	դ	. . . Պահք.	Ելից ժ	Մարկ. ա	Ելից ժա	Ա.Կոր.ժգ
2	ե	Տեառնընդառաջ	. . . .	բ	. . . .	ժդ
3	զ	Վ.Սահակ Եպիսկոպոս և Նահատակ	ժբ	դ	ժգ	ժե
4	է	. . . .	ժդ	դ	ժե	ժզ
5	ը	Ագաթա կոյս և Նահատակ	ժգ	ե	ժէ	Բ.Կոր. ա
6	բ	. . . .	ժը	զ	ժթ	բ
7	գ	. . . .	ի	է	իա	գ
8	դ	. . . .	իբ	ը	իգ	դ
9	ե	. . . .	իդ	թ	լբ	ե
10	զ	. . . .	լգ	ժ	լդ	զ
11	է	. . . .	Ղևտ. ժը	ժա	Ղևտ.ժթ	է
12	ը	. . . .	ի	ժբ	իզ	ը
13	բ	. . . .	Թուց. ժա	ժգ	Թուց. ժբ	թ
14	գ	Վաղենտիանոս Եպիսկոպոս	ժգ	ժդ	ժդ	ժ
15	դ	. . . .	ժզ	ժե	ժէ	ժա
16	ե	. . . .	ի	ժզ	իա	ժբ
17	զ	. . . .	իբ	Ղկ. ա-39	իդ	ժգ
18	է	. . . .	իդ	ա.—39	իե	Գաղ. ա
19	ը	. . . .	իէ	բ	լ	բ
20	բ	. . . .	լա	գ	լբ	գ
21	գ	. . . .	լե	դ	լգ	դ
22	դ	. . . .	Բ. Օրի. ա	ե	Բ. Օրի. բ	ե
23	ե	. . . Պահք.	գ	զ	դ	զ
24	զ	Ս.Մատաթիա Առաքեալ	. . . .	է	. . . .	Եփես. ա
25	է	. . . .	ե	ը	զ	բ
26	ը	. . . .	է	թ	ը	գ
27	բ	. . . .	թ	ժ	ժ	դ
28	գ	. . . .	ժա	ժա	ժբ	ե
29		. . . .	ժգ	Մատ. է	ժդ	Հռմ. ժբ

ՊԱՐԱՀԱՏՈՄԱՐ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿՈՎԸ

ՄԱՐՏ			Աղօթք Առաւօտեան		Աղօթք Երեկոյեան	
			Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.	Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.
1	դ	Դաւիթ Աբքեպ.				
2	ե	Անգղիացի	Բ. Օր. ժե	Ղուկ. ժբ	Բ.Օր. ժզ	Եփես. գ
		Ջատ Եպիսկոպոս Անգղիացի	ժէ	ժգ	ժը	Փիլիպ. ա
3	զ	. . . . .	ժթ	ժդ	ի	բ
4	է	. . . . .	իա	ժե	իբ	գ
5	Ա	. . . . .	իդ	ժզ	իե	դ
6	բ	. . . . .	իգ	ժէ	իէ	Կողոս. ա
7	գ	Բերբեդուա Նահ.	իը	ժը	իթ	բ
8	դ	. . . . .	Լ	ժթ	Լա	գ
9	ե	. . . . .	լբ	ի	ԼԳ	դ
10	զ	. . . . .	լդ	իա	Յես. ա	Ա.Թես.ա
11	է	. . . . .	Յես. բ	իբ	գ	բ
12	Ա	Գրիգորիոս Եպիսկոպոս և Նհնոկ	գ	իդ	ե	գ
13	բ	. . . . .	զ	իգ	է	դ
14	գ	. . . . .	ը	Յովհ. ա	թ	ե
15	դ	. . . . .	ժ	բ	իգ	Բ.Թես.ա
16	ե	. . . . .	իդ	գ	Դատ. ա	բ
17	զ	. . . . .	Դատ. բ	դ	գ	գ
18	է	Եդուարդ Թագ.	դ	ե	ե	Ա.Տիմ.ա
19	Ա	. . . . .	զ	զ	է	բ, գ
20	բ	. . . . .	ը	է	թ	դ
21	գ	Բենեդիկտոս վանահայր	ժ	ը	ժա	ե
22	դ	. . . . .	ժբ	թ		զ
23	ե	. . . . .	ժգ	ժ	ժե	Բ.Տիմ.ա
24	զ	. . . Պահք.	ժզ	ժա	ժէ	բ
25	է	Աւետումն Կուսին Մարիամու	. . . .	ժը	. . . .	գ
26	Ա	. . . . .	ժը	ժգ	ժթ	դ
27	բ	. . . . .	ի	ժդ	իա	Տիտոս ա
28	գ	. . . . .	Հռւթ. ա	ժե	Հռւթ. բ	բ, գ
29	դ	. . . . .	գ	ժզ	դ	Փիլիմոն
30	ե	. . . . .	Ա.Սամ. ա	ժէ	Ա.Սամ.բ.	Եբր. ա
31	զ	. . . . .	գ	ժը	դ	բ

Ը Գ Ի Ւ Մ Ա Կ

ՋԱՏԿԻ ՕՐԸ ԳՏՆԱԼՈՒ, ՆԵՐԿԱՑ ԺԱՄԱՆԱԿԷՍ ՄԻՆՉԵՒ 1899 ՏԱՐԻՆ ՄԻԱՆԳԱՄԱՑՆ ՆԱԽԸՆԹԱՑ ՊԱՐՋԱՏՕՄԱՐԻՆ ՆԱՑԵԼՈՎ

Ոսկեգիր	Ամուն Օրերը.	Եօթնեբեակ.	Ոսկեգիր	Ամուն Օրերը.	Եօթնեբեակ.
ԺԴ	Մարտ իա	Գ		ը	Է
Գ	իբ	Դ	ԺԵ	թ	Ա
. . . . .	իգ	Ե	Դ	ժ	Բ
ԺԱ	իդ	Զ	. . . . .	ժա	Գ
. . . . .	իե	Է	ԺԲ	ժբ	Դ
ԺԹ	իզ	Ա	Ա	ժգ	Ե
Ը	իէ	Բ	. . . . .	ժդ	Զ
. . . . .	իը	Գ	Թ	ժե	Է
ԺԶ	իթ	Դ	. . . . .	ժզ	Ա
Ե	ի	Ե	ԺԷ	ժէ	Բ
. . . . .	իա	Զ	Զ	ժը	Գ
ԺԳ	Ապրիլ ա	Է	. . . . .	ժթ	Դ
Բ	բ	Ա	. . . . .	ի	Ե
. . . . .	գ	Բ	. . . . .	իա	Զ
Ժ	դ	Գ	. . . . .	իբ	Է
. . . . .	ե	Դ	. . . . .	իգ	Ա
ԺԸ	զ	Ե	. . . . .	իդ	Բ
Է	է	Զ	. . . . .	իե	Գ

Այս Աղիւսակը պարզատօմարին այնչափը կը պարունակէ, որչափ որ Զատիկը որոշելու համար հարկաւոր է. անիկ գտնալու համար նայէ Աղիւսակին առաջին մէջի տարւոյն ոսկեգիրը, (այսինքն տարւոյն գիրը), որուն դիմացը Զատկական լրացեալ լուսնի օրն է. յետոյ երրորդ էջին մէջի եօթնեբեակը նայէ անմիջապէս լրացեալ լուսնի օրէն ետև. և եօթնեբեակի դիմացը եղող ամուն օրը Զատկի օրն է։

Թէ որ լրացեալ լուսինը Կիրակի աւուր պատահի, ան ժամնակը (առաջին կանոնովը) Զատկի օրը հետևել Կիրակին է։

Ոսկեգիրը կամ տարւոյն գիրը գտնալու համար, մեր Տէ-

րոջը տարիին վրայ մէկմը եվելցուր, ու յետոյ անիկայ 19 ով բաժնէ. թէ որ բան մը եվելնայ, անիկայ տարիին գիրն է. բայց թէ որ բան մը չեվելնայ, ան ժամանակը տարւոյն գիրը կամ ոսկեգիրը 19 է:

Տէրունական կամ կիրակագիրը գտնելու համար պարզատոմարին նայելով միանգամայն մինչեւ 1799 տարին, մեր Տէրոջը տարիին չորրորդ մասը վրան եվելցուր կոտորակները ձգելով, ու նաև 1 թիւն ալ. գումարը եօթնի բաժնէ, և թէ որ բան մը չի մնայ ան ժամանակը կիրակագիրը այսինքն եօթներեակը Ա յրն է. բայց թէ որ թիւ մը մնայ, ան ժամանակը հոս կցուած փոքրիկ աղիւսակին մէջի նոյն թուոյն դիմացը եղած գիրը կիրակագիրն է, այսինքն եօթներեակը:

0	Ա
1	Է
2	Զ
3	Ե
4	Դ
5	Գ
6	Բ

Առաջիկայ դարուն համար, այսինքն 1800 տարիէն միանգամայն մինչեւ 1899 տարին, եվելցուր տարիին միայն չորրորդ մասը, ու յետոյ անիկայ եօթնի բաժնէ, և սաանկ ան վերջի կանոնին նայելով առաջ գնա:

Ծանօթութիւն: Ամէն նահանջ տարիները նախակարգեալ կանոնովը գտնուած գիրը եօթներեակ կ'ըլլայ. փետրվար ամսէն եվելցած օրէն մինչեւ տարւոյն վերջը, բաց 'ի նոյն օրէն.

ՈՒՐԻՇ ԱՂԻՒՍԱԿ ՄԸ ԶԱՏԻԿԸ ԳՏՆԱԼՈՒ ՄԻԱՆԳԱՄԱՅՆ ՄԻՆՉԵՒ 1899 ՏԱՐԻՆ

ԿԻՐԱԿԱԳԻՐ, ԱՅՍԻՆՔՆ ԵՕԹՆԵՐԵԱԿ

Ոակեգիրը·	Ա	Բ	Գ	Դ	Ե	Զ	Է
Ա	Ապ·ժզ	ժէ	ժը	ժԹ	ի	ժդ	ժե
Բ	Ի	դ	դ	ե	զ	է	ը
Գ	Մրտ·իզ	իէ	իը	իԹ	իգ	իդ	իե
Դ	Ապ·ժզ	ժէ	ժա	ժը	ժգ	ժդ	ժե
Ե	բ	գ	դ	ե	զ	Մրտ·լա	Ապ · ա
Զ	իդ	իդ	իե	ժԹ	ի	իա	իբ
Է	Ի	ժ	ժա	ժը	ժգ	ժդ	ը
Ը	բ	գ	Մրտ·իը	իԹ	լ	լա	Ապ · ա
Թ	ժզ	ժէ	ժը	ժԹ	ի	իա	իբ
Ժ	Ի	ժ	ժա	ե	զ	է	ը
ԺԱ	Մրտ·իզ	իէ	իը	իԹ	լ	լա	իե
ԺԲ	Ապ·ժզ	ժէ	ժը	ժԹ	ժգ	ժդ	ժե
ԺԳ	բ	գ	դ	ե	զ	է	ը
ԺԴ	Մրտ·իզ	իէ	իը	իը	իգ	իդ	իե
ԺԵ	Ապ·ժզ	ժ	ժա	ժը	ժգ	ժդ	ժե
ԺԶ	բ	գ	դ	ե	Մրտ· լ	լա	Ապ · ա
ԺԷ	իդ	իդ	ժը	ժԹ	ի	իա	իբ
ԺԸ	Ի	ժ	ժա	ժը	ժգ	է	ը
ԺԹ	բ	Մրտ·իէ	իը	իԹ	լ	լա	Ապ · ա

Առաջիկայ Աղիւսակիս գործածութեանը համար, գտիր կիրակագիրը, այսինքն եօթներեակը վրայի գծին կարգը, և տարւոյն Ոակեգիրը նոյն Ոակեգիր թիւերուն էջին մէջ. և Ոակեգրոյն դիմացը նոյն գծին կարգը Կիրակագրոյն ներքեւը կը գտնես ամսուն օրը, որ ան Տարւոյն Զատիկը նոյն օրուան կուգայ։ Բայց գիտցիր՝ որ ամսուն անունը ձախ կողմը դրուած է ճիշդ նոյն գծին դիմացը. ու չէ թէ միւս Աղիւսակներուն պէս վերէն վար իջնալով է, հապա կողնակի։

ՀԱՐԹԱԿԱՆ ՏՕՆԵՐՈՒՆ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ԱՂԻՒՍԱԿ ՄԸ ՓԱՌԱՍՈՒՆԻՐԵՔ ՏԱՐՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ, ՀԵՏԱԳԱՑ ՊԱՐԶԱՏՕՄԱՐՆԵՐՈՒՆ ՆԱՑԵԼՈՎ

Մեր Տ֊ՀՆր Տարին	Ոսկե֊գիր.	Վերա֊դիր.	Եօթնե֊բեակ.	Յայտնուե֊լայորդ կիրակին	Եօթանաս֊ներորդ կիրակին.	Մեծ Պահոց Առաջին Օրը.
1847	Ե	14	Գ	3	Յունվար լա	Փետրվը ժէ
1848	ԶԼ	25	ԲԱ	6	Փետրվար ի	Մարտ ը
1849	Է	6	Է	4	դ	Փետրվը իա
1850	ԸԹ	17	Զ	2	Յունվար իէ	ժգ
1851	Ը	28	Ե	5	Փետրվը ժգ	Մարտ է
1852	Թ	9	ԴԳ	4	ը	Փետրվը իէ
1853	ԹԱ	20	Բ	2	Յունվար իգ	Թ
1854	ԹԲ	1	Ա	5	Փետրվը ժբ	Մարտ ա
1855	ԹԳ	12	Է	4	դ	Փետրվը իա
1856	ԹԴ	23	ԶԱ	1	Յունվար ի	զ
1857	ԹԵ	4	Դ	4	Փետրվար ը	իէ
1858	ԹԶ	15	ԳԳ	3	Յունվար լա	ժէ
1859	ԹԷ	26	Բ	6	Փետրվար ի	Մարտ Թ
1860	ԹԸ	7	ԱԵ	4	է	Փետրվը իբ
1861	ԹԹ	18	Զ	2	Յունվար իէ	ժգ
1862	Ա	0	Ե	5	Փետրվը ժգ	Մարտ է
1863	ԲԳ	11	Դ	3	ա	Փետրվը ժբ
1864	ԳԴ	22	ԳԲ	2	Յունվար իգ	ժ
1865	Դ	3	Ա	5	Փետրվը ժբ	Մարտ ա
1866	Ե	14	Է	3	Յունվար իր	Փետրվը ժդ
1867	ԶԷ	25	Զ	5	Փետրվը ժէ	Մարտ զ
1868	ԸԹ	6	Ե	4	Թ	Փետրվը իզ
1869	ԹԳ	17	Դ	2	Յունվար իդ	ժ
1870	ԹԲ	28	Բ	5	Փետրվը ժգ	Մարտ ը
1871	Թ	9	Ա	4	է	Փետրվը իբ
1872	ԹԱ	20	ԷԶ	2	Յունվար իր	ժդ
1873	ԹԲ	1	Է	4	Փետրվար Թ	իգ
1874	ԹԴ	12	Ե	3	ա	ժբ
1875	ԹԴ	23	Գ	2	Յունվար իդ	ժ
1876	ԹԵ	4	ԲԱ	5	Փետրվը ժգ	Մարտ ա
1877	ԹԶ	15	Է	3	Յունվար իր	Փետրվը ժդ
1878	ԹԷ	26	ԶԶ	5	Փետրվը ժէ	Մարտ զ
1879	ԹԸ	7	Ե	4	Թ	Փետրվը իզ
1880	ԹԹ	18	ԴԳ	2	Յունվար իե	ժա
1881	Ա	0	Բ	5	Փետրվը ժգ	Մարտ ը
1882	ԲԳ	11	Ա	4	է	Փետրվը իբ
1883	ԳԴ	22	Է	2	Յունվար իա	է
1884	Դ	3	ԶԵ	4	Փետրվար ժ	իէ
1885	Ե	14	Դ	3	ա	ժբ
1886	ԶԷ	25	Գ	6	իա	Մարտ ժ
1887	Ը	6	Բ	4	զ	Փետրվը իդ
1888	ԸԹ	17	Ա	3	Յունվը իԹ	ժե
1889	Թ	28	Է	5	Փետրվը ժէ	Մարտ զ

ՇԱՐԺԱԿԱՆ ՏՕՆԵՐՈՒՆ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ԱՂԻՒՍԱԿ ՄԸ ՔԱՌԱՍՈՒՆԻՐԵՔ ՏԱՐՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ, ՀՆՏԱԳԱՑ ՊԱՐՁԱՏՕՄԱՐՆԵՐՈՒՆ ՆԱՅԵԼՈՎ

Մեր Տէրն Տարին	Զատիկ.	Մաղթանաց Կիրակին.	Համբարձում.	Հոգեգալուստ.	Երկու յաջորդ Կիրակիներ	Գալըստեան Կիրակին.
1847	Ապ. դ	Մայ. թ	Մայ. ժգ	Մայիս. իգ	25	Նոյեմ. իը
1848	իգ	իը	Յնիս. ա	Յունիս ժա	23	Դեկտ. գ
1849	ը	ժգ	Մայ. ժէ	Մայիս իէ	25	բ
1850	Մրտ. լա	ե	թ	ժթ	26	ա
1851	Ապ. ի	իե	իթ	Յունիս ը	23	Նոյեմ. լ
1852	ժա	ժզ	ի	Մայիս լ	24	իը
1853	Մրտ. իէ	ա	ե	ժե	26	իէ
1854	Ապ. ժզ	իա	իե	Յունիս դ	24	Դեկտ. գ
1855	ը	ժգ	ժէ	Մայիս իէ	25	բ
1856	Մրտ. իգ	Ապ. իէ	ա	ժա	27	Նոյեմ. լ
1857	Ապ. ժբ	Մայ. ժէ	իա	լա	24	իթ
1858	դ	թ	ժգ	իգ	25	իը
1859	իդ	իթ	Յնիս. բ	Յունիս ժբ	22	իէ
1860	ը	ժգ	Մայ. ժէ	Մայիս իէ	25	Դեկտ. բ
1861	Մրտ. լա	ե	թ	ժթ	26	ա
1862	Ապ. ի	իե	իթ	Յունիս ը	23	Նոյեմ. լ
1863	ե	ժ	ժդ	Մայիս իդ	25	իթ
1864	Մրտ. իէ	ա	ե	ժե	26	իէ
1865	Ապ. ժզ	իա	իե	Յունիս դ	24	Դեկտ. գ
1866	ա	զ	ժ	Մայիս ի	26	բ
1867	իա	իզ	լ	Յունիս թ	23	ա
1868	ժբ	ժէ	իա	Մայիս լա	24	Նոյեմ. իթ
1869	Մրտ. իը	բ	զ	ժզ	26	իը
1870	Ապ. ժէ	իբ	իզ	Յունիս ե	23	իէ
1871	թ	ժդ	ժը	Մայիս իը	25	Դեկտ. գ
1872	Մրտ. լա	ե	թ	ժթ	26	ա
1873	Ապ. ժգ	ժը	իբ	Յունիս ա	24	Նոյեմ. լ
1874	ե	ժ	ժդ	Մայիս իդ	25	իթ
1875	Մրտ. իը	բ	զ	ժզ	26	իը
1876	Ապ. ժզ	իա	իե	Յունիս դ	24	Դեկտ. գ
1877	ա	զ	ժ	Մայիս ի	26	բ
1878	իա	իզ	լ	Յունիս թ	23	ա
1879	ժգ	ժը	իբ	ա	24	Նոյեմ. լ
1880	Մրտ. իը	բ	զ	Մայիս ժզ	26	իը
1881	Ապ. ժէ	իբ	իզ	Յունիս ե	23	իէ
1882	թ	ժդ	ժը	Մայիս իը	25	Դեկտ. գ
1883	Մրտ. իե	Ապ. իթ	գ	ժգ	27	բ
1884	Ապ. ժգ	Մայ. իը	իբ	Յունիս ա	24	Նոյեմ. լ
1885	ե	ժ	ժդ	Մայիս իդ	25	իթ
1886	իե	լ	Յնիս. գ	Յունիս ժգ	22	իը
1887	ժ	ժե	Մայ. ժթ	Մայիս իթ	24	իէ
1888	ա	զ	ժ	ի	26	Դեկտ. բ
1889	իա	իզ	լ	Յունիս թ	23	ա

ՇԱՐԺԱԿԱՆ ՏՕՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒԱԿԸ ԶԱՆԱԶԱՆ ՕՐԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ, ՈՐ ԿԱՐԵԼԻ Է ՆՈՑՆ ՕՐԵՐՈՒՆ ԶԱՏԻԿԸ ՊԱՏԱՀԻ

Գալառեան կիրակին.		Երկարութեան յաջորդ կիրակին.	Հոդեգալուստ.	Համբարձումն.	Աղթաճաց կիրակին.	Ա. ուրբաթին Օրը.	Ծոմաճառեկրորդ կիրակին.	Յայտնութեան յա. ջորդ կիրակին.	Չաւիկ.
Նոյ.	ԼԹ	27	Մայ.Ժ	Ապր.Լ	Ապ.Իզ	Փե.Դ	Ցնվ.Ժբ	1	Մրտ.Իբ
	Լ	27	Ժա	Մայ.Ա	Իէ	Զ	ԺԹ	1	Իզ
Դեկ.	Ա	27	Ժբ	Բ	Իը	Է	Ի	1	Իդ
	Բ	27	Ժգ	Գ	ԼԹ	Ը	Իա	2	Իե
	Գ	27	Ժդ	Դ	Լ	Թ	Իբ	2	Իզ
Նոյ.	Իէ	26	Ժե	Մայ.Ա	Մայ.Ա	Ժ	Իգ	2	Իէ
	Իը	26	Ժզ	Բ	Գ	Ժա	Իդ	2	Իը
	ԼԹ	26	Ժէ	Գ	Դ	Ժբ	Իե	2	ԼԹ
	Լ	26	Ժը	Դ	Ե	Ժգ	Իզ	2	Լ
Դեկ.	Ա	26	ԺԹ	Ե	ԼԹ	Ժդ	Իէ	2	Լա
	Բ	26	Ի	Ժ	Զ	Ժե	Իը	3	Ապր.Ա
	Գ	26	Ժա	Ը	Է	Ժէ	ԼԹ	3	Բ
Նոյ.	Իէ	25	Իբ	Ժբ	Ը	Ժը	Լ	3	Գ
	Իը	25	Իգ	Ժգ	ԼԹ	Ժէ	Լա	3	Դ
	ԼԹ	25	Իդ	Ժդ	Ժ	Ժը	Փետ.Ա	3	Ե
	Լ	25	Իե	Ժե	Ժա	ԺԹ	Բ	3	Զ
Դեկ.	Ա	25	Իզ	Ժզ	Ժբ	Ի	Գ	3	Է
	Բ	25	Իէ	Ժէ	Ժգ	Իա	Դ	4	Ը
	Գ	25	Իը	Ժը	Ժդ	Իբ	Ե	4	ԼԹ
Նոյ.	Իէ	24	ԼԹ	ԺԹ	Ժե	Իգ	Զ	4	Ժ
	Իը	24	Ի	Ժ	Ժզ	Իդ	Է	4	Ժա
	ԼԹ	24	Իա	Ժէ	Ժէ	Իե	Ը	4	Ժբ
		24	Իբ	Ժբ	Իզ	ԼԹ	Թ	4	Ժգ

ՇԱՐԺԱԿԱՆ ՏՕՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿԸ ԶԱՆԱԶԱՆ ՕՐԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ, ՈՐ ԿԱՐԵԼԻ Է ՆՈՑՆ ՕՐԵՐՈՒՆ ԶԱՏԻԿԸ ՊԱՏԱՀԻ

Գալստեան Կի. բաւիկն.	Եղբօրորդեաց կիւրակէին.	Հոգեգալուստ.	Հարիւրմատ.	Մարգարեաց Կի. բաւիկն.	Մեծ Պահոց ա. ուրբնի Օրը.	Երեսնդեակի կիւրակէին.	Ջատիկ.
Դեկ. ա	24	Յնա. բ	Մայ իգ	Մա ժԹ	փե. իէ	փե. ժ	Ապ. ժդ 4
բ	24	գ	իդ	ի	իը	ժա	ժե 5
գ	24	դ	իե	իա	Մար. ա	ժբ	ժզ 5
Նոյ. իէ	23	ե	իզ	իբ	բ	ժգ	ժէ 5
իը	23	զ	իէ	իգ	գ	ժդ	ժը 5
իԹ	23	է	իը	իդ	դ	ժե	ժԹ 5
Լ	23	ը	իԹ	իե	ե	ժզ	ի 5
Դեկ. ա	23	Թ	Լ	իզ	զ	ժէ	իա 5
բ	23	ժ	Լա	իէ	է	ժը	իբ 6
գ	23	ժա	Յնա. ա	իը	ը	ժԹ	իգ 6
Նոյ. իէ	22	ժբ	բ	իԹ	Թ	ի	իդ 6
իը	22	ժգ	գ	Լ	ժ	իա	իե 6

Ծանօթութիւն. Նահանջ Տարին Յայտնութեան յաջորդ կիւրակիներուն թիւը նոյնը պիտի ըլլայ, ինչպէս որ պիտի ըլլար թէ որ Զատիկը օր մը ետքը պատահած ըլլար: Եւ նոյն պատճառաւ պէտք է որ ամէն Նահանջ Տարին օր մը Ամուն օրուանը վրայ եվելցուի, որ Երեսնդեակի կիւրակէին համար Աղիւսակին մէջ կը գտնուի. եւ նոյնպէս պէտք է ընել Մեծ պահոց Առաջին օրուանը համար (որ հասարակօրէն Մոխրոց չորեքշաբթի կ'ըսուի), թէ որ Աղիւսակին մէջի նշանակուած մասնաւոր օրը Մարտ Ամուն մէջ չի պատահի. որովհետեւ ան ժամանակը Աղիւսակին մէջի նշանակուած օրը նոյն իսկ օրն է:

ՋԱՏԻԿԸ ԳՏՆԱԼՈՒ ԱՂԻՒՍԱԿ ՄԸ 1900 ՏԱՐԻԷՆ ՄԻԱՆԳԱՄԱՅՆ ՄԻՆՉԵՒ 2199 ՏԱՐԻՆ

Ոսկեգիր	Ամուն Օրը ·	Եօթնեբեակ ·
ՃԳ	Մրտ. իբ	Դ
	իգ	Ե
	իդ	Օ
ՃԱ	իե	Ր
ՃԹ	իզ	Ե
Ը	իէ	Ա
ՃԶ	իը	Բ
Ե	իթ	Գ
	Լ	Դ
ՃԳ	Ապր. ա	Ե
Բ	բ	Օ
	գ	Ր
Ճ	դ	Ե
ՃԸ	ե	Ա
Է	զ	Բ
	է	Գ
ՃԵ	ը	Դ
Դ	թ	Ե
ՃԲ	ժ	Օ
Ա	ժա	Ր
	ժբ	Ե
Թ	ժգ	Ա
ՃԷ	ժդ	Բ
Չ	ժե	Գ
	ժզ	Դ
	ժէ	Ե
	ժը	Օ
	ժթ	Ր
	ի	Ե
	իա	Ա
	իբ	Բ
	իգ	Գ
	իդ	Դ
	իե	Ե

Ոսկեգիր թիւերը որ նախընթաց Պարզատօմարին մէջ դրուած են, Ջատկական լրացեալ լուսնի օրերը կը ցրցուցնեն, մինչեւ Փրկչի Թուականին 1900 տարին. որ նոյն ժամանակը եկեղեցական լրացեալ լուսիններդ գրեթէ նոյն օրերուն պատահելու համար, բուն իսկ լրացեալ լուսիններուն հետ մէկ տեղ, ոսկեգրոյն թիւերը պարտի Պարզատօմարին այլ և այլ օրերուն փոխարերիլ, ինչպէս որ հոս կցուած աղիւսակին մէջ եղած է. որն որ ան ժամանակը գործածուելու Պարզատօմարին այն չափը կը պարունակէ, որչափ որ պէտք կըլլայ Ջատկական լրացեալ լուսինը, և Ջատկի տօնախմբութեան օրը գտնելու. 1900 տարուէն միանգամայն մինչեւ 2199 տարին:

Ա յս Աղիւսակը նախընթաց Աղիւսակին պէս ամէն մէկ կերպով պէտք է գործածուիլ Ջատիկը գտնելու համար, մինչեւ 1899 տարին:

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՂԻՒՍԱԿՆԵՐ

ԿԻՐԱԿԱԳԻՐԸ ԿԱՄ ԵՕԹՆԵՐԵԱԿԸ ԳՏՆԱԼՈՒ, ԵՒ ՊԱՐԶԱՑՕՄԱՐԻՆ ՄԷՋԻ ՈՍԿԵԳԻՐԵՐՈՒՆ ՏԵՂԵՐԸ

ԱՂԻՒՍԱԿ ԱՒԱՋԻՆ

6	5	4	3	2	1	0
Բ	Գ	Դ	Ե	Զ	Է	Ա
				1600	1700	1800
1900 2000	2100	2200	2300 2400	2500	2600	2700 2800
2900	3000	3100 3200	3300	3400	3500 3600	3700
3800	3900 4000	4100	4200	4300 4400	4500	4600
4700 4800	4900	5000	5100 5200	5300	5400	5500 5600
5700	5800	5900 6000	6100	6200	6300 6400	6500
6600	6700 6800	6900	7000	7100 7200	7300	7400
7500 7600	7700	7800	7900 8000	8100	8200	8300 8400
8500						

Արդ՝ մեր Տէրոջը ո՛ եւ իցէ տուչն Եթնըեկը կամ կրկգրը գըտնալու համար, տարիին չորրորդ մասը նոյն տարուոյն վրայ եվելցուր, կոտորակները մէկդի ձըգելով, ու նաև նոյն իսկ թիւն ալ որ Առաջին Աղիւսակին մէջ էջին վերի ծայրը դրուած է, ուր որ նոյն պահած տարուոյն հիւրուոր թիւը կըգըտնուի. գումարը եօթնի բաժնէ, ու թէ որ բան մը չեվելնայ, ան ձիւնկը Եօթներեակը կամ Կիրակագիրը Այբն է. բայց թէ որ թիւ մը եվելնայ ան ձիւնկը նոյն գիրը որ Աղիւսակին վրայի կիւգին մէջ նոյն թուոյն ներքևը դրուածէ, Եօթնըեկը կամ Կիրակագիրն է։

ԱՂԻՒՍԱԿ ԵՐԿՐՈՐԴ

1	2	3	1	2	3
	Մեր Տէր Տարին			Մեր Տէր Տարին.	
Բ	1600	0	Բ	5200	15
	1700	1		5300	16
	1800	1		5400	17
	1900	2		5500	17
Բ	2000	2	Բ	5600	17
	2100	2		5700	18
	2200	3		5800	18
	2300	4		5900	19
Բ	2400	3	Բ	6000	19
	2500	4		6100	19
	2600	5		6200	20
	2700	5		6300	21
Բ	2800	5	Բ	6400	20
	2900	6		6500	21
	3000	6		6600	22
	3100	7		6700	23
Բ	3200	7	Բ	6800	22
	3300	7		6909	23
	3400	8		7000	24
	3500	9		7100	24
Բ	3600	8	Բ	7200	24
	3700	9		7300	25
	3800	10		7400	25
	3900	10		7500	26
Բ	4000	10	Բ	7600	26
	4100	11		7700	26
	4200	12		7800	27
	4300	12		7900	28
Բ	4400	12	Բ	8000	27
	4500	13		8100	28
	4600	13		8200	29
	4700	14		8300	29
Բ	4800	14	Բ	8400	29
	4900	14		8500	0
	5000	15			
	5100	16			

Ամիսը ու Ամսուն օրերը գըտնալու համար, որոնք պարզատոմարին մէջ ոսկեգիրերուն եափն պէտք են գրուիլ, մեր տէրոջը ո՛ և իցէ տարւոյն մէջ՝ որ կատարեալ հարիւրաւոր տարի է, և բոլոր ան միջանկեալ տարիներուն մէջ՝ որ անոր ու հետևեալ հարիւրաւոր տարիին մէջ տեղը կ'իյնայ. տես երկրորդ աղիւսակին երկրորդ էջին մէջ նոյն տարիին համար, որ կատարեալ հարիւրաւոր տարի է. ու թիւը նայէ որ երրորդ էջին մէջ անոր դիմացը կը գտնուի. յետոյ նոյն թիւին համար երրորդ աղիւսակին մէջ նայէ՝ այն ինչ պատահած ոսկեգրոյն էջին մէջ. որ ժամանակ որ անիկայ կը գտնաս դէպ 'ի ձախ կողմը նայէ, և առաջին էջին մէջ կը գտնաս ամիսը ու օրը, որոնց եափն պարտի գրուիլ նոյն ոսկեգիրը պարզատոմարին մէջ, ան հարիւր տարուան միջոցին մէջ ։

Երկրորդ աղիւսակին մէջի հարիւրաւոր տարիներուն մէկ քանիին եափն գրուած Բ.էն գիրը նահանջ սեպուած տարիները կը ցըցունէ նոր պարզատոմարին մէջ. սակայն միւս հարիւրաւոր տարիները հասարակ տարիներ սեպուելու են ։

ԱՂԻՒՍԱԿ ԵՐՐՈՐԴ

Զատկին Լրացեալ Լուսին.	Կիւրակէ	ՈՍԿԵԳՐԵՐ																		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Մրտ. իա	Գ	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	36
իբ	Գ	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27
իգ	Ե	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28
իդ	Զ	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29
իե	Է	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0
իզ	Ա	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1
իէ	Բ	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2
իր	Գ	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3
իթ	Գ	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4
լ	Ե	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5
լա	Զ	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6
Ապ. ա	Է	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7
բ	Ա	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8
գ	Բ	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9
դ	Գ	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10
ե	Գ	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11
զ	Ե	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12
է	Զ	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13
ը	Է	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14
թ	Գ	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15
ժ	Բ	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16
ժա	Գ	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17
ժբ	Գ	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18
ժգ	Ե	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19
ժդ	Զ	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20
ժե	Է	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21
ժզ	Ա	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22
ժէ	Բ	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23
ժէ	Բ												7	18	29	10	21	2	13	24
ժը	Գ	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26								
ժը	Գ	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25

ԿԱՐԳ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ ԵՒ ԵՐԵԿՈՑԵԱՆ ԱՂՕԹԻՑ ՈՐ ՏԱՐՒՈՑՆ ՍԿԻԶԲԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ՎԵՐՋԸ ԱՄԷՆ ՕՐ ՊԱՐՏԻ ԸՍՈՒԻԼ

Ընտուան ու իրիկուան Աղօթքը Եկեղեցւոյ, մատուռին կամ դասին մէջի սովորական տեղը պիտի ըսուի. միայն թէ՝ թէ որ նոյն տեղի առաջնորդը ուրիշ կերպով կարգադրելու ըլլայ, ան ժամանակը անոր որոշմանը նայելով՝ ի գործ կը դրուի: Եւ դասերը հին ժամանակի սովորութեանը պէս իրենց տեղը պարտին պահուիլ:

Նաև Եկեղեցւոյ ու անոր Պաշտօնեաներուն զարդարանքները բոլոր իրենց պաշտօն վարած ժամանակը պարտին պահուիլ ու գործածուիլ, ինչպէս որ Անգլիոյ այս Եկեղեցւոյն մէջ Կառլամէնդի իշխանութեամբը կը պահէին Եդուարդ Վ. եցերորդի թագաւորութեանը երկրորդ տարին:

ԿԱՐԳ
ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ ԱՂՕԹԻՑ
ՈՐ ԱՄԷՆ ՕՐ ՏԱՐԻՈՅՆ ՍԿԻԶԲԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ՎԵՐՋԸ ԿԸ ԿԱՐԴԱՑՈՒԻ

Առտուան Աղօթքը սկսուած ժամանակը Պաշտօնեան բարձր ձայնով հետեւեալ Սուրբ Գրոց պատգամներէն մէկը կամ մէկ քանին կը կարդայ։ Յետոյ յաջորդ քարոզը։

Երբոր *անօրէնը անօրէնութենէ հրաժարած՝ իրաւունք ու արդարութիւն կը կատարէ, ինքը իր հոգին կը փրկէ։ (Եզեկ. ժը. 27։)*

Իմ անօրէնութիւններս ես ինծմէ գիտեմ. և իմ մեղքերս ամէն ժամանակ իմ առջևս են։ (Սաղ. ծ. 3։)

Իմ մեղքերէս քու երեսդ դարձուր. և իմ ամէն անօրէնութիւններս ինէ քաւէ։ (Սաղ. ծ. 10։)

Աստուծոյ զոհ՝ խոնարհ հոգին, սուրբ սիրտը և խոնարհ հոգին Աստուած չարհամարհեր։ (Սաղ. ծ. 18։)

Պատռեցէք սրտերնիդ, ու չէ թէ հանդերձնիդ, և ձեր Տէրոջը՝ Աստուծոյ դարձէք, որ ողորմած ու գթած է. երկայնամիտ ու բազումողորմ. որ չարութեան կըցաւի։ (Յովէլ. բ. 13։)

Գթութիւնը ու քաւութիւնը մեր Տէր Աստու-

ծոյն է, թէպէտ մենք ապստամբեցանք ու չի հնազանդեցանք մեր Տէր Աստուծոյ ձայնին, մեր առջին դրած օրէնքովը չի վարուելով. (Դան. Թ. 9, 10:)

Ո՛վ Տէր, իրաւէ իս, բայց չափով. ու չէ թէ բարկութիւնով, որ իս չի ընչես: (Երե. Ժ. 24: Սաղ. Զ. 1:)

Ապաշխարեցէ՛ք, ինչու որ երկինքի թագաւորութիւնը մօտ է. (Մատթ. գ. 2:)

Ելլեմ իմ Հօրս երթամ, և ըսեմ. Հա՛յր, մեղայ երկինս և քու առջիդ, ու ալ արժանի չեմ քու որդիդ ըսուելու: (Ղուկ. ԺԵ. 18, 19:)

Ո՛վ Տէր, քու ծառադ մի՛ դատեր. ինչու որ քու առջիդ ամենեւին կենդանի մը չարդարանար. (Սաղ. ճԽԳ. 2:)

Ահա որ ըսենք՝ թէ մեղք մը չունինք, անձերնիս կը խաբենք, և մեր մէջը ճշմարտութիւն չի կայ: Հապա թէ որ մեր մեղքերը խոստովանինք, հաւատարիմ է ինքը ու արդար մեր մեղքերը թողելու, և ամէն անօրէնութենէ մեզ մաքրելու: (Ա. Յովհ. ա. 8, 9:)

Սիրելի՛ և անձկալի եղբայրներ, Սուրբ Գիրքը յաճախակի կը յորդորէ մեզ որ մենք մեր շատ կերպ յանցանքները ու անօրէնութիւնները ճանչնանք ու խոստովանինք, ու որ անոնք մեր երկնաւոր Հօրը ամենակարող Աստուծոյ առջին չի ծածկենք ու պահենք. հապա խոնարհ, յօժար, հնազանդ ու զըղ-

ջացեալ՝ սրտիւ խոստովանինք, որ իւր անբաւ բարութեամբը ու ողորմութեամբը Թողութեան արժանի ըլլանք: Եւ թէպէտ միշտ պարտական ենք Աստուծոյ առջին մեր մեղքերը խոստովանելու, սակայն գլխաւորաբար աս բանը պարտինք ընել, երբոր կը հաւքըվինք ու մէկտեղ կուգանք Աստուածային առատաձեռնութենէն ընդունելու ան մեծամեծ պարգեւներուն համար դոհութիւն մատուցանելու, փառք ու փառաբանութիւն երգելու, Աստուածային պատգամը լսելու, և մեզի համար պէտք եղածը խնդրելու, որ միանգամայն մեր Հոգիին ու մարմինին համար հարկաւոր են: Ուստի՝ կ'աղաչեմ ու կը խնդրեմ որ դուք ամէնքդ ալ որ հոս ներկայ կը գտնուիք, մաքուր սրտով ու խոնարհ ձայնով ինձի հետ ան երկնաւոր շնորհաց աթոռին դիմաց՝ ետեւէս ըսելով,

Հաւատամք խոստովանութիւն մը, որ բոլոր ժողովուրդը ծննդոց՝ Պաշտօնեային ետեւէն պիտի ըսեն:

Ամենակարող և Ամենագթած Հայր. մենք քու ճամբէդ կորսուած ոչխարի պէս մոլորած ու շեղած ենք: Անառակաբար սրտերնուս նենգութեանը ու չարութեանը հետեւած ենք: Քու սուրբ օրէնքներուդ դէմ մեղանչած ենք: Ի՛ր ընելու պէտք եղած բաները զանց ըրած ենք. և մեղի անվայել եղած բաները գործած ենք, և ամենեւին ողջութիւն չունինք: Սակայն դուն՝ ո՛վ Տէր, ողորմէ՛ մեղի Թշուառ

մեղաւորներուս: Ով Աստուած, Թողութիւն շնորհէ անոնց՝ որ յանցանքնին կը խոստովանին: Վերջի դարձուր անոնք՝ որ կը զղջան. քու խոստմունքներուդ նայելով, որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսով մարդկային ազգին յայտնուեցաւ: Եւ անոր սիրուն համար շնորհէ ով ամենագթած Հայր, որ մենք ասկէ ետեւ միշտ զգաստութեամբ, արդարութեամբ ու աստուածպաշտութեամբ ապրինք, քու սուրբ անուանդ փառքին համար. Ամէն:

Արձակումն, կամ մեղաց Թողութիւն, որ միայն Քահանան կայնած կ'ըսէ, ժողովուրդը տակաւին ծնրադրած մնալով.

Ամենակարող Աստուած, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը, որ չէ թէ անօրէնին մահը՝ հապա անոր չար ճամբէն դառնալը ու ապրիլը կրկամի. և իշխանութիւն ու հրաման տուած է անոր Պաշտօնեաներուն որ իրենց ժողովուրդը ապաշխարելէն ետեւ արձակումը ու իրենց մեղքին Թողութիւնը անոնց յայտնեն ու զրուցեն. ինքը Թողութիւն տայ ու արձրկէ իրենց մեղքերէն բոլոր ճշմարտապէս զղջացողները, ու անկեղծութեամբ սուրբ Աւետարանի հաւատացողները: Ուրեմն խնդրենք որ մեզ կատարեալ ապաշխարութեան առաջնորդելով, իր Սուրբ Հոգին ալ շնորհէ մեզի, որ այս մեր կատարած գործքերը իր Ընծայելութեանը հաճելի ըլլան, և ասկէ ետեւ մնացած մեր կեանքը անանկ մաքուր ու սուրբ պահենք, որ վերջը իր յաւիտենական ուրա-

խութեանը ժամանելու արժանի ըլլանք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը:

Ժողովուրդը հոս՝ ու բոլոր միւս Աղօթքներուն վերջը կը պատասխանէ. Ամէն:

Յետոյ Պաշտօնեան ծնրադրած Տէրունական Աղօթքը բարձրաձայն կ'ըսէ. ժողովուրդն ալ ծունր դրած նոյն Աղօթքը մէկ տեղ կը կրկնէ, թէ հոս՝ և թէ ուր որ այս Աղօթքը Աստուածային ժամերգութեան մէջ կ'ըսուի:

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ սուրբ ըլլայ. Քու թագաւորութիւնդ գայ. Քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ. Մեր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի. Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն. Եւ մեզ փորձութեան մի տանիր, հապա չարէն ազատէ մեզ. Ինչու որ քուկդ է թագաւորութիւնը ու զօրութիւնը ու փառքը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Յետոյ նաև Պաշտօնեան կ'ըսէ.

Քահանան: Ո՛վ Տէր, բաց մեր շրթունքները:

Պատասխանի: Որ բերաննիս երգէ քու գովութիւնդ:

Քհն: Ո՛վ Աստուած, մեր փրկութեանը հասիր:

Պտ: Ո՛վ Տէր, փութա՛, ու ձեռնտո՛ւ եղիր մեզի:

Հիմայ ամէնքը կանգնած՝ Քահանան կ'ըսէ.

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Պտ. Որպէս էր 'ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

ՙԲՀ: Գովեցէք Տէրը:

Գր: Օրհնեա՛լ ըլլայ Տէրոջը անունը:

Յետոյ հետեւեալ Սաղմոսը պիտի ըսուի կամ երգեցուի.- սակայն Զատկի օրը ասոր տեղը միւս կցորդը կ'ըսուի, որ Զատկի օրուան կարգը կը գտնուի. և ամէն ամսուն տասնըիններորդ օրը, այս Սաղմոսը չէ թէ հոս՝ հապա նոյն օրուան սաղմոսներուն կարգը կըսուի:

Եկա՛յք ցնծասցուք 'ի տէր. (Սաղ. ղդ.)

Եկէք տէրոջը ցնծութիւն ընենք. մեր փրկիչ աստուծոյն աղաղակենք:

Կանուխ օրհնութիւնով անոր առջին ներկայանանք. սաղմոսներով անոր աղաղակենք:

Աստուած մեծ է, ամէն երկրի վըայ մեծ թագաւոր է:

Երկրի բոլոր սահմանները անոր ձեռքն են, լեռներուն բարձրութիւնները անորն են:

Ծովը իրն է, և ինքը անիկայ ըրաւ, և անոր ձեռվըները ցամաքը ստեղծեցին:

Եկէք անոր երկրպագութիւն ընենք. մեր տէր արարչին առջեւը իյնանք ու լանք:

Ան ինքն է մեր տէր աստուածը. մենք անոր ձեռքին ժողովուրդը և անոր արօտին ոչխարներն ենք:

Այսօր թէ որ անոր ձայնը լսելու ըլլաք, սըրտերնիդ մի պինդցունէք դառնութեան տեղին նման:

Անապատի փորձութեան օրուանը պէս, ուր որ ձեր հայրերը զիս փորձեցին, զիս քննեցին և իմ գործքերս տեսան քառսուն տարի:

Ձայնք ըրի ան ազգին և ըսի, միշտ սրտով մոլո-
րած են, և իմ ճամբաները չի ճանչցան:
Ինչպէս որ իմ բարկութիւնովս անոնց երդում
ըրի՝ թէ իմ հանգստութեանս մէջ չի մտնան:
Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ·
Որպէս էր 'ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յա-
ւիտեանս յաւիտենից· Ամէն:

Յետոյ կարգաւ Սաղմոսները կուգան, ինչպէս որ հոս կարգադրուած են: Եւ ամէն մէկ Սաղմոսին, Օրհնեցէքին, Օրհնեալ էին, Մեծացուսցէին ու Արդ արձակեսին վերջը միշտ պիտի կրկնուի·

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ·
Պկ: Որպէս էր 'ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և
յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Յետոյ յատակ ու բարձրաձայն պիտի կարդացուի առաջին Ընթերցուածը՝ հին կտակարանէն առնուած, ինչպէս որ Պարզատոմարին մէջ կարգուած է, թէ որ նոյն աւուր համար մասնաւոր Ընթերցուած նշանակուած չըլլայ· կարդացողը անանկ դառնալու կայնելու է, որ ժողովուրդը աղէկ լսէ: Եւ ամէն օր Ընթերցուածը լմըննալուն գործածական լեզուով պիտի ըսուի կամ երգեցուի ան օրհնութեան երգը՝ որ կըսուի զքեզ Աստուած օրհնաբանեմք:

Ընթերցուածները [illegible] Պաշտօնեան [illegible] ընէ. հոն իր [illegible] ինչ Գ[illegible] ինչ Գ[illegible]. կամ [illegible] ինչ Գ[illegible] [illegible] ինչ Հ[illegible]. [illegible] ամէն մէկ Ընթերցուածը [illegible] ընէ. հոն իր [illegible] կամ [illegible] Ընթերցուածը:

Քեզ Աստուած, միշտ կ'օրհնաբանենք,
Տէրութիւնդ կը ճանաչենք·

Աստուած, յաւիտենական Հայր,
Քեզ կըպաշտէ բոլոր աշխարհ։
Քեզ դասադաս հրեշտակները,
Երկինք համայն զօրութիւնները,
Սերովբէները, Քերովբէները,
Կ'երգեն անդուլ ձայնիւ երգեր.
Սուրբ, Սուրբ, Սուրբ, Տէր, մեծ զօրութեան,
Աստուած օրհնեալ միշտ յաւիտեան.
Երկինք ե երկիր են լիութեան,
Փառք պատուոք քո բարձրութեան.
Քեզ կըգովեն դասակարգեր,
Փառաւորեալ առաքեալները.
Քեզ կըգովեն գովելիները,
Համախորհուրդ Մարգարէները.
Քեզ կըգովեն ազատ զարմեր,
Պսակազգեաց Մարտիրոսները.
Եկեղեցին Քրիստոսի,
Քեզ ամէն տեղ կըդաւանի։
Հայր Աստուած Մեծվայելչութեան,
Ընբաւ, անհուն և յաւիտեան.
Քո մեծարեալ Աստուածորդին,
Շ'շմարտապէս, և միածին.
կենդանարար և Սուրբ Հոգին,
Զիրք միխթար մարդկան աղգին.
Քրիստոս, փրկիչ բոլոր երկրի,
Ընքայ փառաց ես և երկնի.
Դու ես որդի յաւերժական,
Հօր Աստուծոյ միասնական.

Ա՛րդկան ազգի ազատութեան,
Երգանդ Կուսին չէ՛ քեզ զգուան,
Դառըն մահուան դուն յաղթեցիր,
Հաւտացողին երկինք բացիր.
Աստուծոյ աչ կողմը նըստող,
Ընոր փառքին մէջ բընակող:
Ա՛ենք կըհաւտանք որ պիտի գաս,
Դատաւորնիս պիտի ըլլաս.
Խնդրենք օգնել ծառաներուդ,
Ընդին արեամբ փրկածներուդ.
Դասակից ըլլան Սուրբերուդ,
Հաւերժական Հանդէսներուդ.
Յողովուրդըդ, ո՛վ Տէր, փրկէ,
Յառանգութիւնըդ միշտ օրհնէ.
Ուղղէ, հովուէ, առաջնորդէ,
Ու յաւիտեան փառքով պսակէ.
Ուրաքանչիւր օր քեզ օրհնենք,
Քու սուրբ անուընդ միշտ պաշտենք.
Մէր մեղ պաշտպան, Տէր, կ'աղաչենք,
Որ այս օրըս չի մեղանչենք.
Տէր գթութեան, մեզ ողորմէ,
Տառապելոցս դո՛ւ ողորմէ՛.
Ողորմութիւնդ, Տէր, ծագեա՛ մեզ
Որ միշտ հաստատ կըյուսանք քեզ.
Տէր իմ, յոյսըս դու ես միայն,
Ա՛մբէջրներ զիս յաւիտեան:

Կամ այս Օրհնութիւնը

Օրհնեցէ՛ք, ամենայն գործք.

Օրհնեցէք, ով տէր աստուծոյ բոլոր գործքեր. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ով տէր աստուծոյ հրեշտակներ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ով երկինքներ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ով հաստատութենէ վեր եղած ջուրեր. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ով տէր աստուծոյ զօրութիւններ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ով արև ու լուսին. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ով երկինքի աստղեր. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ով անձրև ու ցօղ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ով տէր աստուծոյ հովեր. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ով հուր ու տաք. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ով ամառ ու ձմեռ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ով եղեամն ու ձիւնաբեր. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ով սպուն և պարզ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ով պաղ և ձիւն. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ով ցորեկ ու գիշեր. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ով լոյս ու խաւար. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ով ամպեր ու փայլակներ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Ով երկիրը օրհնէ տէրը. օրհնէ, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացունէ:

Օրհնեցէք, ով լեռներ ու բարձրութիւններ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ով բոլոր երկրի բոյսեր. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ով աղբիւրներ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ով ծովեր ու գետեր. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ով կէտեր ու ջուրերուն մէջ շարժողներ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ով երկինքի թռչուններ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ով գազաններ ու անասուններ.

օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ով մարդկանց որդիքներ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Ով՛ղ իսրայէլ օրհնէ տէրը. օրհնէ, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացունէ:

Օրհնեցէք, ով տէրոջը քահանաներ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ով տէրոջը ծառաներ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ով արդարներու հոգիներ ու շունչեր. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ով սուրբ ու խոնարհ սիրտ մարդիկ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Օրհնեցէք, ով անանիա, ազարիա և միսայէլ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Յետոյ նմանապէս Նոր Կտակարանէն առնուած երկրորդ Ընթերցուածը կը կարդացուի: Անկէ ետեւ հետեւեալ Օրհնութիւնը. միայն թէ երբոր այս Օրհնութիւնը աւուր պատշաճի Ընթերցուածոյն Գլխուն մէջ կարդացուի, կամ թէ Յովհաննու Մկրտչի օրուանը Աւետարանին տեղը բռնի. ան ժամանակը մէյ մ՛ալ նորէն կրկնել հարկաւոր չէ:

Օրհնեալ Տէր. Ղուկ. ա. 68 :

Օրհնեալ է Իսրայէլի տէր աստուածը, որ մեզի այցելութեան եկաւ, և իր ժողովուրդին փրկութիւն ըրաւ :

Մեզի փրկութեան եղջիւր մը հանեց իր Դաւիթ ծառային տունէն :

Ինչպէս որ սուրբերուն բերնովը խօսեցաւ, որոնք որ աշխարհի սկիզբէն իր մարգարէներն էին :

Փրկութիւն մեր թշնամիներէն, և բոլոր մեզ ատողներէն :

Ողորմութիւն ընելու մեր հայրերուն, և իր սուրբ ուխտը յիշելու :

Այն երդումը՝ որ մեր հօրը աբրահամին երդմընցաւ մեզի տալու :

Որ մեր թշնամիներէն ազատած աներկիւղ զինքը պաշտենք :

Սրբութիւնով ու արդարութիւնով անոր առջին բոլոր մեր կեանքին օրերուն մէջ :

Եւ դո՛ւն մանուկ՝ բարձրեալին մարգարէն պիտի կանչուիս, որ տէրոջը առջևէն պիտի երթաս անոր ճամբաները պատրաստելու :

Անոր ժողովուրդին փրկութեան գիտութիւնը տալու, իրենց մեղքին թողութեանը համար :

Մեր աստուծոյն քաղցր ողորմութեանը համար, որով վերին արեգակը մեզի այցելութեան եկաւ :

Որ լոյս ծագէ խաւարին ու մահուան շուքին

մէջ նստողներուն, և մեր ոտվընները խաղաղութեան ճամբուն մէջ ուղղէ։

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ։

Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

Կամ այս Աղմոսը

Աղաղակեցէք առ տէր։ Ամէն։

Տէրոջը աղաղակեցէք ամէն բոլոր երկիրը, ու ուրախութիւնով տէրոջը ծառայեցէք։

Յնծութիւնով անոր առջին ելէք։ Ճանչցէք որ ան է մեր տէր աստուածը։

Ան մեզ ստեղծեց, և մենք չի կայինք։ Մենք անոր ժողովուրդը ու անոր արօտին ոչխարներն ենք։

Գոհութիւնով անոր դուռները մտէք, և օրհնութիւնով անոր յարկերը։

Տէրոջմէն շնորհակալ եղէք, և անոր անունը օրհնեցէք։

Տէրը քաղցր է, անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։ անոր ճշմարտութիւնը ազգէ մինչև ազգ է։

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ։

Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

Ցետոյ Պաշտօնեան ու ժողովուրդը կանգնած Առաքելոց Հանգանակը պիտի ըսեն կամ երգեն. սակայն Սուրբ Աթանասի Հանդանակը կարդացուած օրը ասիկայ չի կարդացուիր։

Ես կը հաւատամ երկինքի ու երկրի Արարիչ Ամենակարող Հօր Աստուծոյ։

Եւ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի՝ անոր Աիա-
ծին Որդւոյն, որ Սուրբ Հոգւով յղացաւ. Ա-
րիամ Կուսէն ծնաւ, Պոնտոս Պիղատոսի դատաւո-
րութեան ժամանակը չարչարուեցաւ, խաչուեցաւ,
մեռաւ ու թաղուեցաւ, դժոխքը իջաւ. Երրորդ օրը
մեռեալներէն յարութիւն առաւ. Երկինքը ելաւ,
Եւ ամենակարօղ Հօր Աստուծոյ աջ կողմը կը նըս-
տի. Անկէ պիտի գայ կենդանիները ու մեռածները
դատելու.

Ես կը հաւատամ Սուրբ Հոգիին. Կաթուղիկէ
Սուրբ Եկեղեցիին. Սուրբերուն Հաղորդութեանը.
Մեղքի Թողութեանը. Մարմինին Յարութեանը.
Եւ յաւիտենական կեանքին. Ամէն:

*Ցետոյ այս հետեւեալ Աղօթքները, ամէնքը ջերմեռանդու-
թեամբ ծնրադրած՝ առաջ Պաշտօնեան բարձր ձայնով կ'ըսէ.*

Տերը ձեր հետը ըլլայ.

Պո. Եւ քու հոգւոյդ հետը.

Պաշտօնեան. Աղօթենք.

Տէր, ողորմէ մեզի.

Քրիստոս, ողորմէ մեզի.

Տէր, ողորմէ մեզի:

*Ցետոյ Քահանան Դպիրները ու ժողովուրդը Տէրունական
Աղօթքը բարձրաձայն կ'ըսեն.*

Ով մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ
սուրբ ըլլայ. Քու թագաւորութիւնդ գայ. Քու
կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկ-
րիս վրայ. Մեր ամէն աւուր հացը այսօր տուր

մեզի. Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն. Եւ մեզ փորձութեան մի տանիր, հապա չարէն ազատէ մեզ. Ամէն:

Ետքը Քահանան կանգնած կ'ըսէ.

Տէր, ցրցմուր մեզի քու ողորմութիւնդ.

Պա. Ու քու փրկութիւնդ ալ տուր մեզի.

Ար. Տէր, կեցցէ Թագաւորը.

Պա. Ողորմութեամբ լսէ մեզի, երբոր քեզի կ'աղաղակենք.

Ար. Զարդարէ քու Պաշտօնեաներդ արդարութիւնով.

Պա. Եւ ուրախացմուր քու ընտրեալ ժողովուրդդ.

Ար. Տէր փրկէ քու ժողովուրդդ.

Պա. Եւ օրհնէ քու ժառանգութիւնդ.

Ար. Տէր, աս մեր ժամանակին մէջ քու խաղաղութիւնդ շնորհէ.

Պա. Ինչու որ մենք մէկը չունինք որ մեզի համար պատերազմի. հապա միայն Տէր, դուն միայն.

Ար. Տէր, մաքրէ մեր սիրտերը.

Պա. Եւ մի զրկեր մեզ քու սուրբ Հոգիէդ:

Յետոյ ծնրադրած իրեք Մաղթանք կ'ըսուի. Առաջինը Աւուր Պատշաճի, որ նոյն Մաղթանքն ալ Հաղորդութեան համար դրուած է. Երկրորդը Խաղաղութեան համար. Երրորդը բարի վարքով ապրելու շնորհք ինդրելու համար: Ետքի երկու Մաղթանքները ընաւ չեն փոխուիր, հապա բոլոր տարին ամէն օր Առտուան Աղօթքի ժամանակը կ'ըսուին, ինչպէս որ կը հետեւին:

Երկրորդ Մաղթանք խաղաղութեան համար։

Ո՛վ Աստուած, առաջնորդ խաղաղութեան և սիրոյ միութեան, որ քեզ ճանչնալով մեր յաւիտենական կեանքը կ'ըստանանք, և քու ծառայութեանդ մէջ գտնուելով կատարեալ ազատ կ'ըլլանք. Պաշտպանէ՛ մեզ՝ քու խոնարհ ծառաներդ, թշնամիներնուս մեր վրայ յարձակած ժամանակը. որպէս զի բոլորովին քու պաշտպանութեանդ ապաւինելով, չի վախնանք ո՛և իցէ մեր հակառակորդներուն սաստկութենէն, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն։

Երրորդ Մաղթանք Շնորհք խնդրելու համար.

Ո՛վ Տէր, մեր երկնաւոր Հայրը, Ամենակալ ու յաւիտենական Աստուած, դուն որ մեզ ողջ ու առողջ աս առտուան հասուցիր. Պաշտպան եղիր մեզի այս օրս քու ամենակարող զօրութեամբդ. և շնորհէ որ ամենեւին չի մեղանչենք, ու ամէն կերպ վտանգէ հեռու կենանք, և քու նախախնամութեամբդ մեր ամէն գործքերը անանկ կանոնաւորենք, որ կարող ըլլանք քեզի հաճելի եղած բաները կատարելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը։ Ամէն։

Դասերուն կամ ան Տեղերուն մէջ՝ ուր որ երգ կ'երգուի, հոս կ'ըսկսի Երգաբանութիւնը։

Եօքը հետեւեալ հինգ Աղօթքները կը կարդացուին. բայց թէ որ Լիթանի Մաղթանքը ըսուի, ան ժամանակը միայն եօքի երկուքը կը կարդացուի, ինչպէս որ հոն դրուած են.

ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Гос Библиотека
ՀԱՍՈ-

Աղօթք վեհափառ Աբբային համար.

Ով Տէր՝ մեր երկնաւոր Հայրը, բարձրեալ, հզօր, թագաւորներուն Թագաւորը, տէրերուն Տէրը, մի միայն իշխաններուն վրայ Տիրողը. որ քու Նարձրութեանդ աթոռէն կը նայիս երկրիս բնակիչներուն խնամքով նայելու. Արտեւանդ փափաքով կ'աղաչենք քեզի որ նպաստամատոյց ու քաղցրահայեաց աչքով նայիս մեր Տ. Նորհաշուք և Վ. եհափառ Աբբային. ու այնպէս լինաբուղիս լեցուցնես քու Սուրբ Հոգւոյդ շնորհքովը, որ ինքը միշտ քու կամքդ կատարէ, և քու ճամբուդ մէջ քալէ. Նրատապէս զարդարէ անիկայ քու երկնային պարգեւներովդ. Տ. Նորհէ անոր՝ որ առողջութիւնով ու յաջողութիւնով երկար ժամանակ ապրի. Եւ անանկ ալ զօրացուր որ կարող ըլլայ բոլոր իր թշնամիները վանելու, և անոնց յաղթելու. և վերջապէս հանդերձեալ կեանքին մէջ յաւիտենական ուրախութիւնը ու երջանկութիւնը վայելելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Նմեն:

Աղօթք Աբբայազուն Ընտանիքին համար.

Նմենակարող Նստուած, աղբիւր ամենայն բարութեան, խոնարհեալ կ'աղաչենք օրհնէ Աբբայուհին և բոլոր Աբբայազուն Ընտանիքը. զարդարէ անոնք քու Սուրբ Հոգւոյդ պարգեւներովը. և քու երկնային շնորհքներովդ լեցուր անոնք, ամէն կերպ յաջողութիւնով, երջանկացուր անոնք. և հուսկ

յետոյ քու յաւիտենական արքայութեանդ առաջնորդէ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Աղօթք Եկեղեցականներուն ու ժողովուրդին համար.

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, դուն որ միայն մեծամեծ սքանչելիքներ գործող ես. խրկէ վերէն քու շնորհքիդ սրբական հոգին բոլոր մեր Եպիսկոպոսներուն, Քահանաներուն և անոնց հոգաբարձութեանը յանձնուած հաւատացեալներուն. և ճշմարտապէս քեզի հաճելի ըլլալու համար թափէ անդադար անոնց վրայ քու օրհնութեանդ ցօղը. Շնորհէ ասիկայ ով Տէր, մեր Պաշտպան և Միջնորդ Յիսուս Քրիստոսի սիրոյն համար. Ամէն:

Աղօթք Սուրբ Ոսկեբերանի.

Ամենակարող Աստուած, որ հիմայ մենք ամէնքս մէկ տեղ մեր հաւասար աղաչանքները քեզի մատուցանելու համար մեզի շնորհք պարգեւեցիր, ու նաև խօսք տուիր, որ ուր որ երկու կամ իրեք քու անունովդ մէկ տեղ կը ժողվըւին, անոնց խնդրուածքները դուն կը լսես. Ուստի՝ ով Տէր Աստուած, կ'աղաչենք որ հիմայ մեր՝ քու ծառաներուդ բաղձանքները ու խնդրուածքները անանկ մէկ կերպով մը կատարես, որ առաւել օգտակար ըլլայ անոնց. շնորհելով ևս մեզի այս աշխարհիս մէջ քու ճշմարտութեանդ գիտութիւնը, և հանդերձեալին մէջ յաւիտենական կեանքը. Ամէն:

Մ՛եր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը, և Աստուծոյ սէրը, և Սուրբ Հոգւոյն հաղորդութիւնը միշտ ամէնուս հետ ըլլայ. Ամէն: (Ռ. Կորն. ԺԳ 13:)

Հոս կը վերջանայ բոլոր Տարւոյն Առտուան Աղօթքի Կարգը:

ԿԸՐԿ

ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԱՂՕԹԻՔ

ՈՐ ԱՄԷՆ ՕՐ ՏԱՐԻՈՑՆ ՍԿԻԶԲԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ՎԵՐՋԸ ԿԸ ԿԱՐԴԱՑՈՒԻ

Իրիկուան Աղօթքը սկսուած ժամանակը Պաշտօնեան բարձր ձայնով հետեւեալ Սուրբ Գրոց պատգամներէն մէկը կամ մէկ քանին կը կարդայ, Ցետոյ յաջորդ քարոզը:

Երբոր անօրէնը անօրէնութենէ հրաժարած՝ իրաւունք ու արդարութիւն կը կատարէ, ինքը իր հոգին կը փրկէ: (Եզէկ. ԺԸ. 27:)

Իմ անօրէնութիւններս ես ինձմէ գիտեմ. և իմ մեղքերս ամէն ժամանակ իմ առջեւս են: (Սաղ. Ծ. 3.)

Իմ մեղքերէս քու երեսդ դարձուր. և իմ ամէն անօրէնութիւններս ինէ քաւէ: (Սաղ. Ծ. 10:)

Աստուծոյ զոհ՝ խոնարհ հոգին, սուրբ սիրտը և խոնարհ հոգին Աստուած չարհամարհեր: (Սաղ. Ծ.18:)

Պատուեցէք սրտերնիդ, ու չէ թէ հանդերձնիդ, և ձեր Տէրոջը՝ Աստուծոյ դարձէք, որ ողորմած ու

գթած է. երկայնամիտ ու բազումողորմ. որ չարութեան կը ցաւի: (Յովէլ. բ. 13:)

Գթութիւնը ու քաւութիւնը մեր Տէր Աստուծոյն է. թէպէտ մենք ապստամբեցանք ու չի հնազանդեցանք մեր Տէր Աստուծոյ ձայնին, մեր առջին դրած օրէնքովը չի վարուելով: (Դան. թ. 9, 10:)

Ո՛վ Տէր, խրատէ իս, բայց չափով. ու չէ թէ բարկութիւնով, որ իս չի ջնջես: (Երէմ. ժ. 24: Սաղ. զ. 1:)

Ապաշխարեցէ՛ք, ինչու որ երկինքի թագաւորութիւնը մօտ է: (Մատթ. գ. 2:)

Ելլեմ իմ Հօրս երթամ, և ըսեմ. Հա՛յր, մեղայ յերկինս և քու առջիդ, ու ալ արժանի չեմ քու որդիդ ըսուելու. (Ղուկ. ժե. 18, 19:)

Ո՛վ Տէր, քու ծառադ մի՛ դատեր. ինչու որ քու առջիդ կենդանի մը չարդարանար: (Սաղ. ճխբ. 2:)

Թէ որ ըսենք՝ թէ մեղք մը չունինք, անձերնիս կը խաբենք, և մեր մէջը ճշմարտութիւն չի կայ: Հապա թէ որ մեր մեղքերը խոստովանինք, հաւատարիմ է ինքը ու արդար մեր մեղքերը թողելու, և ամէն անօրէնութենէ մեզ մաքրելու: (Ա. Յովհ. ա. 8, 9:)

Սիրելի՛ և անձկալի եղբայրներ, Սուրբ Գիրքը յաճախակի կը յորդորէ մեզ որ մենք մեր շատ կերպ յանցանքները ու անօրէնութիւնները ճանչնանք ու խոստովանինք, ու որ անոնք մեր երկնաւոր Հօրը՝

ամենակարող Աստուծոյ առջին չի ծածկենք ու պահենք. հապա խոնարհ, յօժար, հնազանդ ու ըղձացեալ սրտիւ խոստովանինք, որ իւր անբաւ բարութեամբը ու ողորմութեամբը թողութեան արժանի ըլլանք: Եւ թէպէտ միշտ պարտական ենք Աստուծոյ առջին մեր մեղքերը խոնարհութեամբ խոստովանելու, սակայն դլխաւորաբար աս բանը պարտինք ընել, երբոր կը հաւքըվինք ու մեկ տեղ կուգանք Աստուածային առատաձեռնութենէն ընդունելու ան մեծամեծ պարգեւներուն համար գոհութիւն մատուցանելու, փառք ու փառաբանութիւն երդելու, Աստուածային պատգամը լսելու, և մեղի համար պէտք եղածը խնդրելու, որ միանգամայն մեր հոգիին ու մարմինին համար հարկաւոր են: Ուստի՝ կ'աղաչեմ ու կը խնդրեմ որ դուք ամէնքդ ալ որ հոս ներկայ կը գտնուիք, մաքուր սրտով ու խոնարհ ձայնով ինծի հետ ան երկնաւոր շնորհաց աթոռին դիմէք՝ ետեւէս ըսելով.

Հաւասար Խոստովանութիւն մը, որ բոլոր ժողովուրդը ծընրադրած՝ Պաշտօնեային ետեւէն պիտի ըսեն.

Ամենակարող և ամենագթած Հայր. մենք քու ճամբէդ կորսուած ոչխարի պէս մոլորած ու շեղած ենք: Անառակաբար սրտերնուս նենգութեանը ու չարութեանը հետեւած ենք: Քու սուրբ օրէնքներուդ դէմ մեղանչած ենք: Ներ ընելու պէտք եղած բաները ղանց ըրած ենք. Եւ մեղի անվայել եղած

բաները գործած ենք. Եւ ամենեւին ողջութիւն չունինք։ Սակայն դուն՝ ո՛վ Տէր, ողորմէ՛ մեզի թշուառ մեղաւորներուս։ Ո՛վ Աստուած, թողութիւն շնորհէ անոնց՝ որ յանցանքնին կը խոստովանին։ Դարձո՛ւր անոնք՝ որ կը զղջան. քու խոստմունքներուդ նայելով, որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսով մարդկային ազգին յայտնուեցաւ։ Եւ անոր սիրուն համար շնորհէ ո՛վ ամենագթած Հայր, որ մենք ասկէ ետեւ միշտ զգաստութեամբ, արդարութեամբ ու աստուածպաշտութեամբ ապրինք, քու սուրբ անուանդ փառքին համար. Ամէն։

Արձակումն, կամ մեղաց թողութիւն, որ միայն Քահանան կայնած կ'ըսէ, ժողովուրդը տակաւին ծնրադրած մնալով.

Ամենակարո՛ղ Աստուած, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը, որ չէ՛ թէ անօրէնին մահը՝ հապա անոր չար ճամբէն դառնալը ու ապրիլը կը կամի, եւ իշխանութիւն ու հրաման տուած է անոր Պաշտօնեաներուն որ իրենց ժողովուրդը ապաշխարելէն ետեւ արձակումը ու իրենց մեղքին թողութիւնը անոնց յայտնեն ու զրուցեն. Ինքը թողութիւն տայ ու արձըկէ իրենց մեղքերէն բոլոր ճշմարտապէս զղջացողները, ու անկեղծութեամբ սուրբ Աւետարանի հաւատացողները։ Ուրեմն խնդրենք որ մեզ կատարեալ ապաշխարութեան առաջնորդելով, իր Սուրբ Հոգին ալ շնորհէ մեզի, որ այս մեր կատարած գործքերը իր Ա՛նծվայելչութեանը հաճելի ըլ-

լան. և ասկէ ետեւ մնացած մեր կեանքը անանկ մաքուր ու սուրբ պահենք, որ վերջը իր յաւիտենական ուրախութեանը ժամանելու արժանի ըլլանք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Ցետոյ Պաշտօնեան ծունր դրած Տէրունական Աղօթքը կ'ըսէ. և ժողովուրդն ալ ծնրադրած անոր հետ նոյն Աղօթքը կը կրկնէ.

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու Անունդ սուրբ ըլլայ. Քու Թագաւորութիւնդ գայ. Քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ. Մեր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի. Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն. Եւ մեզ փորձութեան մի տանիր, հապա ջարդէն ազատէ մեզ. ինչու որ քուկդ է Թագաւորութիւնը ու զօրութիւնը ու փառքը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Ցետոյ նաև Պաշտօնեան կ'ըսէ.

Ո՛վ Տէր, բաց մեր շրթունքները.
Պտ. Որ բերանիս երգէ քու գովութիւնդ.
Քհ. Ո՛վ Աստուած, մեր փրկութեանը հասիր.
Պտ. Ո՛վ Տէր, փութա՛ ու ձեռնտու եղիր մեզի.

Հիմայ ամէնքը կանգնած՝ Քահանան կ'ըսէ.

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.
Պտ. Որպէս էր Ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Քհն․ Գովեցէք Տէրը․
Դպ․ Օրհնեալ ըլլայ Տէրոջը անունը։

Ցետոյ կարգաւ Սաղմոսները պէտք ըսուին կամ երգեցուին․ ինչպէս որ նշանակուած են։ Նոտքը Հին Կտակարանի մէկ Ընթերցուածը, ինչպէս որ գրուած է։ Եւ անոնցմէ ետեւ Մեծացուսցէն, (որ ամենօրհնեալ Կոյս Մարիամին երգն է) գործածական լեզուով պէտք ըսուի, ինչպէս որ կը հետեւի։

Մեծացուսցէ․ (Ղուկ․ ա․ 46։)

Իմ անձս պէտք մեծցունէ տէրը․ և իմ հոգիս իմ փրկիչ աստուծովս ուրախացաւ։

Ինչու որ իր աղախինին խոնարհութեանը նայեցաւ․ որ ահա ասկէ ետեւ ամէն ազգ ինծի երնէկ պէտք տայ։

Վասն զի ան որ հզօր է, մեծամեծ բաներ ըրաւ ինծի․ և իր անունը սուրբ է։

Եւ անոր ողորմութիւնը ազգէ մինչեւ ազգ իրմէն վախցողներուն վրայ է։

Իր թեւին զօրութիւնը յայտնեց․ ամբարտաւանները ցրուեց, իրենց սրտին խորհուրդներովը։

Եւ ուժովները աթոռներէն քակեց․ ու խոնարհները բարձրըցուց։

Նօթիները բարիքներով լեցուց, և հարուստները դատարկ խրկեց։

Օգնութիւն ըրաւ իր Իսրայէլ ծառային, իր ողորմութիւնները միտք բերելով։

Ինչպէս որ ինքը մեր հայրերուն խօսեցաւ, Աբրահամին ու անոր զաւկին յաւիտեան։

փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Կամ այս Սաղմոսը. միայն թէ ամուսնութեան օրը ասիկայ չի կարդացուիր, որովհետեւ անիկայ նոյն աւուր Սաղմոսներուն կարգը կը կարդացուի:

Օրհնեցէք զտէր. (Այլ. ղէ:)

Ասոր օրհնութիւնով տէրը օրհնեցէք, ինչու որ սքանչելիքներ ըրաւ:

Իր աջ ձեռքը անիկայ ազատեց, և իր սուրբ բազուկը:

Տէրը իր փրկութիւնը ցըցուց, իր արդարութիւնը ազգերուն առջին յայտնեց:

Իր ողորմութիւնովը յակոբը յիշեց, իր ճշմարտութիւնովը իսրայէլի տունը. և երկրի ամէն ծայրերը մեր աստուծոյ փրկութիւնը տեսան:

Ամբողջ երկիր, տէրոջը աղաղակեցէք, օրհնեցէք, ուրախացէք և սաղմոս ըսէք:

Օրհնութիւնով մեր տէր աստուծոյն սաղմոս ըսէք. օրհնութիւնով ու սաղմոսներու ձայնով:

Կուիածոյ փողին օրհնութեան ձայնովը. օրհնութիւնով, ցնծութիւնով ու եղջիւրէ փողին ձայնովը. և տէր Թագաւորին առջեւը աղաղակեցէք:

Ծովը իր լիութիւնովը թնդղ խռովի, բոլոր երկիրը և անոր ամէն բնակիչները. և գետերը ծափ թնդղ զարնեն:

Լեռները տէրոջը առջին թնդղ ցնծութիւն ընեն,

ինչու որ տէրը կուգակոր և հասած է երկիրը դա-
տելու :

Աշխարհը արդարութիւնով պիտի դատէ, և իր ժողովուրդները ուղղութիւնով :

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յա-
ւիտեանս յաւիտենից. Ամէն :

Ցետոյ Նոր Կտակարանի մէկ ընթերցուածը կը կարդացուի, ինչպէս որ նշանակուած է : Անկէ ետեւ Արդ արձակեսը (որ Սիմէոն Ծերունիին Աղօթքն է) գործածական լեզուով պիտի կարդացուի. ինչպէս որ կը հետեւի :

Արդ արձակես. (Ղուկ. բ. 29 :)

Ով Տէր, հիմայ քու ծառադ խաղաղութիւնով քու խօսքիդ նայելով կ'արձակես :

Ինչու որ իմ աչքերս քու փրկութիւնդ տեսան.

Որ բոլոր ժողովուրդներուն առջին պատրաստեցիր :

Մէկ լոյս մը՝ հեթանոսները լուսաւորելու. և փառք մը քու իսրայէլ ժողովուրդիդ :

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յա-
ւիտեանս յաւիտենից. Ամէն :

Կամ այս Սաղմոսը, բայց՝ի ամսուն տասներկուերորդ օրէն.

Աստուած ողորմեա մեզ. (Սաղ. կզ :)

Ով Աստուած, ողորմէ մեզի, և օրհնէ մեզ. քու երեսդ մեզի ցրցուր, և ողորմէ մեզի :

Որ երկրի վրայ քու ճամբաներդ ճանչնանք, քու փրկութիւնդ ամէն ազգերուն մէջ:

Շնորհակալ ըլլան քենէ ժողովուրդները ով Աստուած, շնորհակալ ըլլան քեզի ամէն ժողովուրդները:

Ամէն ազգերը ուրախ ըլլան ու ցնծան. ինչու որ դուն ժողովուրդները ուղղութիւնով կը դատես, և երկրի ազգերուն դուն կ՚առաջնորդես:

Փառք տան քեզի ժողովուրդները ով Աստուած, շնորհակալ ըլլան քենէ ամէն ժողովուրդները:

Երկիրը իր պտուղը տուաւ, և Աստուած՝ մեր Աստուածը մեզ օրհնեց:

Մ՝եր Աստուածը մեզ պիտի օրհնէ, և անկէ ամէն երկրի ծայրերը պիտի վախնան:

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր ՚ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Ցետոյ Պաշտօնեան ու ժողովուրդը կանգնած՝ Առաքելոց Հանգանակը կ՚ըսեն կամ կ՚երգեն.

Ես կը հաւատամ երկինքի ու երկրի Արարիչ Ամենակարող Հօր Աստուծոյ.

Եւ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի՝ անոր Մ՝իածին Որդւոյն, որ Սուրբ Հոգւով յղացաւ. Մ՝արիամ Կուսէն ծնաւ, Պոնտոս Պիղատոսի դատաւորութեան ժամանակը չարչարուեցաւ, խաչուեցաւ, մեռաւ ու թաղուեցաւ, դժոխքը իջաւ. Երրորդ օրը

մեռելներէն յարութիւն առաւ. Երկինքը ելաւ, Եւ ամենակարող Հօր Աստուծոյ աջ կողմը կը նըստի. Ընկէ պիտի գայ կենդանիները ու մեռածները դատելու.

Ես կը հաւատամ Սուրբ Հոգիին. Կաթուղիկէ Սուրբ Եկեղեցիին. Սուրբերուն Հաղորդութեանը. Մեղքի Թողութեանը. Մարմնին Յարութեանը. Եւ յաւիտենական կեանքին. Ամէն:

Ցետոյ այս հետեւեալ Աղօթքները, ամէնքը ջերմեռանդութեամբ ծնրադրած առաջ Պաշտօնեան բարձր ձայնով կ'ըսէ

Տէրը ձեր հետը ըլլայ.

Պո. Եւ քու հոգւոյդ հետը.

Պաշտօնէան. Աղօթենք.

Տէր, ողորմէ մեզի.

Քրիստոս, ողորմէ մեզի.

Տէր, ողորմէ մեզի:

Ցետոյ Քահանան Դպիրները ու ժողովուրդը Տէրունական Աղօթքը բարձրաձայն կ'ըսեն.

Ա՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ սուրբ ըլլայ. Քու թագաւորութիւնդ գայ. Քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ. Ա՛ր ամէն աւուր հացը այսօր տո՛ւր մեզի. Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն. Եւ մեզ փորձութեան մի՛ տանիր, հապա ջարդէն ազատէ մեզ. Ամէն:

Ետքը Քահանան կանգնած կ'ըսէ.

Տէր, ցըցո՛ւր մեզի քու ողորմութիւնդ.

Պա. Ու քու փրկութիւնդ ալ տուր մեզի.

Ամ. Տէր, կեցցէ Յաղաւորը.

Պա. Ողորմութեամբ լսէ մեզի, երբոր քեզի կ'աղաղակենք.

Ամ. Յարդարէ քու Պաշտօնեաներդ արդարութիւնով.

Պա. Եւ ուրախացնւր քու ընտրեալ ժողովուրդդ.

Ամ. Տէր փրկէ քու ժողովուրդդ.

Պա. Եւ օրհնէ քու ժառանգութիւնդ.

Ամ. Տէր, աս մեր ժամանակին մէջ քու խաղաղութիւնդ շնորհէ.

Պա. Ինչու որ մենք մեկը չունինք որ մեզի համար պատերազմի. հապա ո՛վ Տէր, դուն միայն.

Ամ. Տէր, մաքրէ մեր սիրտերը.

Պա. Եւ մի՛ զրկեր մեզ քու սուրբ Հոգիէդ:

Ցետոյ իրեք Մաղթանք կուգայ. Առաջինը Աւուր Պատշաճի, Երկրորդը Խաղաղութեան համար. Երրորդը ամէն վտանգներու դէմ Օգնութեան համար. Վերջին երկու Մաղթանքները ամէն օր Իրիկուան Աղօթքի ժամանակը պիտի ըսուին առանց փոփոխութեան:

Երկրորդ Մաղթանք Իրիկուան Աղօթքի ժամանակը.

Ո՛վ Աստուած, որ քենէ կը բղխին բոլոր սուրբ փափաքները, բոլոր բարի խորհուրդները և բոլոր արդար գործքերը. Շնորհէ քու ծառաներուդ այն խաղաղութիւնը, որ աշխարհս տալու կարող չէ. որպէս զի բոլոր մեր սիրտերը պատրաստ ըլլան քու պատուիրանքներուդ հնազանդելու. ու նաև մեր թշնամիներուն երկիւղէն ալ քեզմով պաշտպա-

նուած կարող ըլլանք մեր կեանքը խաղաղութեամբ ու հանդարտութեամբ անցունելու, մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի արժանաւորութեամբը: Ամէն:

Երրորդ Մաղթանք ամէն վտանգներու դէմ Օգնութեան համար.

Լուսաւորէ կ՚աղաչենք ով Տէր, մեր խաւարակենցաղ վիճակը. և այս գիշերուան վտանգաւոր ու չար պատահմունքներուն դէմ քու անբաւ ողորմութեամբդ պաշտպանէ մեզ, քու միածին Որդւոյդ մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի սիրուն համար, Ամէն:

Դասերուն կամ ան Տեղերուն մէջ ուր որ երգ կ՚երգուի, հոս կ՚ըսկսի Երգաբանութիւնը:

Աղօթք վեհափառ Արքային համար.

Ո՛վ Տէր՝ մեր երկնաւոր Հայրը, բարձրեալ, հզօր, թագաւորներուն Թագաւորը, տէրերուն Տէրը, մի միայն իշխաններուն վրայ Տիրողը. որ քու Բարձրութեանդ աթոռէն կը խոնարհիս երկրիս բնակիչներուն խնամքով նայելու. Սրտեռանդ փափաքով կ՚աղաչենք քեզի որ նպաստամատոյց ու քաղցրահայեաց աչքով նայիս մեր Շնորհաշուք և Վեհափառ Արքային. ու այնպէս լիաբուղխ լեցունես քու Սուրբ Հոգւոյդ շնորհքովը, որ ինքը միշտ քու կամքդ կատարէ, և քու ճամբուդ մէջ քալէ. Առատապէս զարդարէ անիկայ քու երկնային պարգեւներովդ. Շնորհէ անոր՝ որ առողջութիւնով ու յաջողութիւնով երկար ժամանակ ապրի. Եւ

անանկ ալ զօրացուր որ կարող ըլլայ բոլոր իր թշնամիները վանելու, և անոնց յաղթելու. և վերջապէս հանդերձեալ կեանքին մէջ յաւիտենական ուրախութիւնը ու երջանկութիւնը վայելելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքով. Ամէն:

Աղօթք Արքայազուն Ընտանիքին համար.

Ամենակարող Աստուած, աղբիւր ամենայն բարութեան, խոնարհեալ կ'աղաչենք օրհնէ Արքայազուհին և բոլոր Արքայազուն Ընտանիքը. զարդարէ անոնք քու Սուրբ Հոգւոյդ պարգեւներովը. և քու երկնային շնորհքներովդ լեցուր անոնք. ամէն կերպ յաջողութիւնով երջանկացուր անոնք. և հուսկ յետոյ քու յաւիտենական արքայութեանդ առաջնորդէ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքով. Ամէն:

Աղօթք Եկեղեցականներուն ու ժողովուրդին համար.

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, դուն որ միայն մեծամեծ սքանչելիքներ գործող ես. խրկէ վերէն քու շնորհքիդ փրկական Հոգին բոլոր մեր Եպիսկոպոսներուն, Քահանաներուն և անոնց Հոգաբարձութեանը յանձնուած Հաւատացեալներուն. և ճշմարտապէս քեզի հաճելի ըլլալու համար թափէ անդադար անոնց վրայ քու օրհնութեանդ ցօղը. Որ նորէն ասիկայ ալ Տէր, մեր Պաշտպան և Միջնորդ Յիսուս Քրիստոսի փառքին համար. Ամէն:

Աղօթք Սուրբ Ոսկեբերանի.

Ամենակարող Աստուած, որ հիմայ մենք ամէնքս

մէկ տեղ մեր հաւասար աղաչանքները քեզի մատուցանելու համար մեզի շնորհք պարգեւեցիր, ու նաև խօսք տուիր, որ ուր որ երկու կամ իրեք քու անունովդ մէկ տեղ կը ժողվըւին, անոնց խնդրուածքները դուն կը լսես. Ուստի՝ ով Տէր Աստուած, կ'աղաչենք որ հիմայ մեր՝ քու ծառաներուդ բաղձանքները ու խնդրուածքները անանկ մէկ կերպով մը կատարես, որ առաւել օգտակար ըլլայ անոնց. շնորհելով ևս մեզի այս աշխարհիս մէջ քու ճշմարտութեանդ գիտութիւնը, և հանդերձեալին մէջ յաւիտենական կեանքը. Ամէն:

Ա՛ր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը, և Աստուծոյ սէրը, և Սուրբ Հոգւոյն հաղորդութիւնը միշտ ամէնուս հետ ըլլայ. Ամէն: (Ռ. Կոր. ԺԳ. 13:)

Հոս կը վերջանայ բոլոր Տարւոյն Իրիկուան Աղօթքի կարգը:

Այս Տօն Օրերը. այսինքն Ծննդեան, Յայտնութեան, Ս. Մատաթիայի, Զատկի, Համբարձման, Հոգեգալստեան, Ս. Յովհաննու Մկրտչի, Ս. Յակոբայ, Ս. Բարթուղիմէոսի, Ս. Մատթէոսի, Ս. Սիմոնի և Ս. Յուդայի, Ս. Անդրէասի, և Ամենասուրբ Երրորդութեան Կիրակի օրը, Առտուան Աղօթքի ժամանակը Առաքելոց Հանգանակին տեղը այս մեր Քրիստոնէական Հաւատոյ Խոստովանութիւնը՝ որ հասարակօրէն Հանդանակ Հաւատոյ Ս. Աթանասի կ'ըսուի, Պաշտօնեան ու ժողովուրդը կ'ըսեն կամ կ'երգեն ոտքի վրայ կանգնած:

Ո՛վ որ կ'ուզէ.

Ո՛վ որ կ'ուզէ փրկուիլ, նախ և առաջ պարտի կաթուղիկէ Հաւատքը ունենալ:

Որ նոյն Հաւատքը՝ ով որ կատարեալ և մաքուր՝ չի պահէ, անտարակոյս յաւիտեան պիտի կորսուի։

Եւ կաթուղիկէ Հաւատքը այս է․ Որ պաշտենք մի Աստուած յԵրրորդութեան․ և Երրորդութիւն մի 'ի Միութեան։

Անձերը չի շփոթելով․ ոչ ալ Էութիւնը զատելով։

Վասն զի մէկ է Հօրը Անձը, ուրիշ է Որդինը․ և ուրիշ է Սուրբ Հոգինը։

Բայց Հօրը, Որդւոյն, և Սուրբ Հոգւոյն Աստուածութիւնը համանգամայն մէկ է․ հաւասար է փառքը․ և մշտնջենակից է Մեծվայելչութիւնը։

Ինչպէս որ Հայրը է, նոյնպէս է Որդին, նոյնպէս է և Սուրբ Հոգին։

Անստեղծ է Հայրը, անստեղծ է Որդին, անստեղծ է և Սուրբ Հոգին։

Անբաւ է Հայրը, անբաւ է Որդին․ անբաւ է և Սուրբ Հոգին։

Յաւիտենական է Հայրը, յաւիտենական է Որդին․ յաւիտենական է և Սուրբ Հոգին։

Բայց երեք յաւիտենական չեն․ հապա մէկ յաւիտենական։

Ինչպէս որ նաև երեք անբաւ չեն, ու ոչ ալ երեք անստեղծ, հապա մէկ անստեղծ, և մէկ անբաւ։

Նոյնպէս ամենակարող է Հայրը, ամենակարող է Որդին․ ամենակարող է և Սուրբ Հոգին։

Բայց երեք ամենակարող չեն․ հապա մէկ ամենակարող։

Ընանկ ալ Հայրը Աստուած է, Որդին Աստուած է. և Սուրբ Հոգին Աստուած է:

Բայց երեք Աստուած չեն. հապա մէկ Աստուած:

Ընանկ ալ Տէր է Հայրը, Տէր է Որդին. Տէր է և Սուրբ Հոգին:

Բայց երեք Տէր չեն. հապա մէկ Տէր:

Որովհետեւ ինչպէս որ Քրիստոնէական ճշմարտութենէն հարկաւորապէս կը պարտաւորինք իւրաքանչիւր Ընձին՝ ինքնին Աստուած և Տէր ըլլալը հաւատալու:

Ընանկ ալ կաթուղիկէ կրօնքը մեզ արդիլած է ըսելու, թէ երեք Աստուած կան, կամ երեք Տէր:

Հայրը ուրիշէ մը եղած չէ, ոչ ստեղծած, և ոչ ծնած:

Որդին միայն Հօրմէն է. ոչ եղած. ոչ ստեղծած, հապա ծնած:

Հոգին Սուրբ՝ի Հօրէ և Որդւոյ է. ոչ եղած, ոչ ստեղծած, ոչ ծնած, հապա բղխած:

Ուրեմն մէկ Հայր կայ, ու չէ թէ երեք Հայր. մէկ Որդի, ու չէ թէ երեք Որդի. մէկ Սուրբ Հոգի, ու չէ թէ երեք Սուրբ Հոգի:

Եւ այս Երրորդութեան մէջ մէկը առաջ, կամ ետքը չէ. ոչ ալ մէկը մեծ, կամ փոքր է միւսէն:

Հապա բոլոր ան երեք Ընձերը համանգամայն միանչենակից, և հաւասարակից են:

Ընանկ որ ամէն բանի մէջ, ինչպէս որ վերը ըսուեցաւ, Աւրութիւն Երրորդութեան, և Երրորդութիւն՝ի Աւրութեան պաշտելու է:

Ուստի՝ ո՛վ որ կ՚ուզէ փրկուիլ, ասանկ պարտի հաւատալ Երրորդութեան:

Բայց յաւիտենական փրկութեան համար ալ նաև հարկաւոր է, որ նոյն անձը ճշմարտապէս մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Մարդեղութեանը հաւատայ:

Որովհետեւ ուղիղ հաւատքը այս է, որ հաւատանք ու խոստովանինք. թէ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոս՝ Աստուծոյ Որդին, Աստուած և Մարդ է:

Աստուած է, հօրը Յաւիտենէն: ամէն բանէ առաջ ծնած. և Մարդ է, Մօրը Յաւիտենէն, աշխարհի մէջ ծնած:

Կատարեալ Աստուած, և կատարեալ Մարդ. գոյացեալ բանական հոգւով, և մարդկային մարմնով:

Հօրը հաւասար, իր Աստուածութեամբը. Հօրմէն փոքր իր Մարդկութեամբը:

Թէպէտ Աստուած է և Մարդ. սակայն երկուք չէ, հապա մէկ Քրիստոս:

Մէկ է, չէ թէ Աստուածութիւնը մարմինի փոխելով. հապա Աստուած մարմին առնելով:

Ոչըրովին մէկ. չէ թէ Յաւիտեան շփոթութեամբը. հապա Անձին Միութեամբը:

Վասն զի ինչպէս որ բանական հոգին և մարմինը մէկ մարդ է. անանկ ալ Աստուած և Մարդ մէկ Քրիստոս է:

Որ մեր փրկութեանը համար չարչարուեցաւ.

դժոխքը իջաւ, երրորդ օրը մեռելներէն յարութիւն առաւ:

Երկինքը համբարձաւ. Ամենակարող Հօր Աստուծոյ աջ կողմը կը նստի. և անկէ պիտի գայ կենդանիները ու մեռելները դատելու:

Ընոր եկած ժամանակը ամէն մարդ յարութիւն պիտի առնէ իր մարմինովը. և ըրած գործքերուն համարը պիտի տայ:

Ընոնք որ բարի գործքերու տէր են, յաւիտենական կեանքը պիտի երթան, և անոնք որ չար գործքերու տէր են, յաւիտենական կրակին:

Ա՛յս է Կաթուղիկէ Հաւատքը. որուն՝ ով որ հաւատարմութեամբ չի հաւատայ, չի փրկուիր:

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Պա. Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Ասկէ ետեւ կ'ուգան Լիդանի Մաղթանքները, կամ Ընդհանուր Աղերսարկութիւնները, որ Առտուան Աղօթքին վերջը պիտի ըսուին կամ երգեցուին, Կիրակի, Շաբաթ և Ուրբաթ օրերը. և ուրիշ ժամանակ ալ, երբոր Եպիսկոպոսը հրամայելու ըլլայ:

Ո՛վ Հայր՝ երկնաւոր Աստուած. ողորմէ մեզի ողորմելի մեղաւորներուս:

Ո՛վ Հայր՝ երկնաւոր Աստուած. ողորմէ մեզի ողորմելի մեղաւորներուս:

Որդին Աստուած, փրկիչ աշխարհի. ողորմէ մեզի ողորմելի մեղաւորներուս:

Որդին Աստուած, փրկիչ աշխարհի. ողորմէ մեզի ողորմելի մեղաւորներուս:

Հոգին Սուրբ Աստուած, որ ի Հօրէ և Յորդանոյ կը բղխիս. ողորմէ մեզի ողորմելի մեղաւորներուս:

Հոգին Սուրբ Աստուած, որ ի Հօրէ և Յորդանոյ կը բղխիս. ողորմէ մեզի ողորմելի մեղաւորներուս:

Օրհնեալ և փառաւորեալ ամենասուրբ Երրորդութիւն, երեք Անձինք, և մէկ Աստուած. ողորմէ մեզի ողորմելի մեղաւորներուս:

Օրհնեալ և փառաւորեալ ամենասուրբ Երրորդութիւն, երեք Անձինք, և մէկ Աստուած, ողորմէ մեզի ողորմելի մեղաւորներուս:

Ա՛ր մեղքերը ո՛վ Տէր, մի յիշեր. ո՛չ ալ մեր Հայրերուն մեղքերը. մեր մեղքերուն վրէժխնդիր մի ըլլար. ներէ՛ մեզի, Տէր բարութեան, ներէ՛ քու ժողովուրդիդ, որ դուն քու անգին արիւնովդ փրկեցիր, և մի՛ բարկանար մեզի յաւիտեան.

Ներէ՛ մեզի, Տէր բարութեան:

Ամէն գեշութենէ ու վնասէ, մեղքէ. սատանայի խաբէութիւններէն ու բռնութենէն. քու բարկութենէդ, և յաւիտենական դատապարտութենէն,

Ազատէ՛ մեզ, Տէր բարութեան:

Ոլոր սրտի կուրութենէ. հպարտութենէ, սնապարծութենէ, ու կեղծաւորութենէ. նախանձութենէ, ատելութենէ, չարութենէ, և սիրոյ դէմ պակասութիւններէ,

Ազատէ՛ մեզ, Տէր բարութեան:

Շնութենէ, և ուրիշ ամէն մահացու մեղքերէ· աշխարհի, մարմնոյ, ու սատանայի խաբէութիւններէն,

Ազատէ մեզ, Տէր բարութեան։

Կայծակէ, ու այեկոծութենէ. ժանտախտէ, ամէն տարափոխիկ հիւանդութիւններէ, ու սովէ· պատերազմէ, մարդասպանութենէ, և յանկարծակի մահէ,

Ազատէ մեզ, Տէր բարութեան։

Ամէն տեսակ դաւաճանութենէ, գաղտնի միաբանութենէ, ու ապստամբութենէ· մոլար վարդապետութենէ, հերետիկոսութենէ, ու հերձուածողութենէ· սրտի յամառութենէ և քու Խօսքերուդ ու Պատուիրանքներուդ արհամարհութենէն,

Ազատէ մեզ, Տէր բարութեան։

Քու ամենասուրբ Մարդեղութեանդ խորհուրդին· սուրբ Ծննդեանդ ու Թլփատութեանդ· Մկրտութեանդ, Պահեցողութեանդ ու փորձութեանդ համար,

Ազատէ մեզ, Տէր բարութեան։

Քու մահուանդ Տագնապին ու արիւնաշաղախ Քրտանցդ· Խաչիդ ու Չարչարանքներուդ· պատուական Մահուանդ ու Թաղմանդ· փառաւոր Յարութեանդ ու Համբարձմանդ, և Սուրբ Հոգւոյն գալստեանը համար,

Ազատէ մեզ, Տէր բարութեան։

Ամէն նեղութեան, յաջողութեան ու մահուան ժամանակնիս, և դատաստանի օրը,

Ազատէ մեզ, Տէր բարութեան։

Ա՛ննք մեղաւորներս կը խնդրենք, լսէ մեզի ո՛վ Տէր Աստուած. և քու ընդհանրական սուրբ Եկեղեցիդ շիտակ ճամբուն մէջ ուղղէ ու առաջնորդէ.

Կ՛աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարուբեան:

Հ՚նորհէ որ քու ծառադ մեր բարեշնորհ Արքան և խնամակալը ճշմարիտ աստուածպաշտութեամբ, արդարութեամբ, ու սրբութեան կեանքով պահպանես ու զօրացունես.

Կ՛աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարուբեան:

Հ՚նորհէ որ անոր սիրտը քու հաւատքովդ, երկիւղովդ ու սիրովդ կարավարուի. որ միշտ քեզի ապաւինի, և քու փառքդ ու պատիւդ խնդրէ.

Կ՛աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարուբեան:

Հ՚նորհէ որ անոր պաշտպան ու պահապան ըլլաս, և անոր առջին բոլոր իր թշնամիները հնազանդեցունես.

Կ՛աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարուբեան:

Հ՚նորհէ որ օրհնես ու պահպանես Արքայուհուն Ա՛յրը և բոլոր Արքայազուն Ընտանիքը.

Կ՛աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարուբեան:

Հ՚նորհէ բոլոր Եպիսկոպոսները, Քահանաները և Սարկաւագները լուսաւորելու, որ ճշմարտապէս քու Պատգամներդ ճանչնան ու իմանան. ու նաև քարոզութիւնով ու վարքով կարող ըլլան անոնք յայտնելու և աւետարանելու.

Կ՛աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարուբեան:

Հ՚նորհէ որ ժողովքի մէջ գտնուող Իշխանները

և բոլոր Ազնուականները շնորհքով, իմաստութիւնով ու հանճարով զարդարես.

Աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան։

Շնորհէ օրհնել և պահպանել բոլոր Ատենակալները, շնորհք տալով անոնց որ միշտ արդարութիւն ընեն ու ճշմարտութիւնը պահեն.

Աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան։

Շնորհէ օրհնել ու պահպանել բոլոր քու ժողովուրդդ.

Աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան։

Շնորհէ՛ որ ամէն ազգաց միաբանութիւն, խաղաղութիւն ու համակամութիւն տաս.

Աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան։

Շնորհէ որ մեզի սուրբ սիրտ տաս քեզ սիրելու, ու քենէ վախնալու, և քու պատուիրանքներուդ փութաջան պահպանութիւնովը ապրելու.

Աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան։

Շնորհէ որ բոլոր քու ժողովուրդին շնորհքի աճում տաս, որ խոնարհութեամբ քու Խօսքերուդ լսեն, ու յօժար կամքով ընդունին անոնք, և Սուրբ Հոգւոյն պտղաբերութեամբը ծաղկին.

Աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան։

Շնորհէ ուղիղ ճամբուն մէջ բերել անոնք, որ սխալած ու խաբուած են.

Աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան։

Շնորհէ որ հաստատուն եղողները զօրացունես. սրտաբեկ եղողներուն օգնութիւն ու քաջալե-

րութիւն տաս. ինկածները կանգնեցունես. և վեր-ջապէս սատանան մեր ոտքին ներքեւը կործանես.

Կ'աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան:

Շնորհէ ձեռնտու ըլլալ, օգնել ու զօրացու-նել ան ամէնքը՝ որ վտանգի, կարօտութեան ու նեղութեան մէջ են.

Կ'աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան:

Շնորհէ պահել ու խնամել ան ամէնքը՝ որ ծո-վուն վրայ ու ցամաքը ճամբորդութիւն կ'ընեն. որդեծնութեան ցաւ ունեցողները, ամէն հիւանդ-ները, մասնաւորապէս մեր աղօթքին յանձնուած-ները ([illegible]). Նաև ողորմիլ տղոցը, բանտարկեալներուն ու գերիներուն.

Կ'աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան:

Շնորհէ խնամել ու հոգ տանիլ որբերուն, այրիներուն և ան ամէնուն՝ որ նեղեալ ու տառա-պեալ են.

Կ'աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան:

Շնորհէ ողորմիլ բոլոր մարդկային ազգին.

Կ'աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան:

Շնորհէ որ մեր թշնամիներուն, մեզ հալածող-ներուն և մեզ բամբասողներուն թողութիւն տաս, և անոնց սիրտերը դարձունես.

Կ'աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան:

Շնորհէ որ մեր պիտոյքին համար երկրին բը-նաւորեալ բերքերը պարգեւես ու պահես մեզի, որ ժամանակին վայելենք անոնք.

Կ'աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան:

Շնորհէ որ մեզի ճշմարիտ ղէջում պարգեւես. և ամէն մեր մեղքերուն, զանցառութիւններուն ու տգիտութիւններուն ալ թողութիւն շնորհես. և քու Սուրբ Հոգւոյդ շնորհքովը մեզ զարդարես որ քու սուրբ պատուիրանքներուդ նայելով մեր վարքերը նորոգենք.

Կ'աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան:

Որդի Աստուծոյ, կ'աղաչենք լսէ մեզի.

Որդի Աստուծոյ, կ'աղաչենք լսէ մեզի:

Գառն Աստուծոյ, որ աշխարհի մեղքերը մէկ դի կը վերցունես.

Շնորհէ մեզի քու խաղաղութիւնդ:

Գառն Աստուծոյ, որ աշխարհի մեղքերը մէկ դի կը վերցունես.

Ողորմէ մեզի:

Քրիստոս, լսէ մեզի.

Քրիստոս, լսէ մեզի:

Տէր, ողորմէ մեզի.

Տէր, ողորմէ մեզի:

Քրիստոս, ողորմէ մեզի.

Քրիստոս, ողորմէ մեզի:

Տէր, ողորմէ մեզի.

Տէր, ողորմէ մեզի:

Յետոյ Քահանային հետ մէկ տեղ ժողովուրդն ալ Տէրունական Աղօթքը կ'ըսեն.

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու Անունդ սուրբ ըլլայ. Քու Թագաւորութիւնդ գայ. Քու

կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ. Ա՛ր ամէն աւուր հացը այսօր տո՛ւր մեզի. Եւ ներէ՛ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն. Եւ մե՛զ փորձութեան մի՛ տանիր, հապա ազատէ՛ մեզ. ինչու որ քուկդ է թագաւորութիւնը ու զօրութիւնը ու փառքը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Ա՛Հ. Տէր, մեր մեղքերուն նայելով մեզի հետ մի՛ վարուիր.

Պ՛. Ու ո՛չ ալ մեր անօրէնութիւններուն նայելով մեզի հատուցում ըրէ:

Աղօթենք

Ո՛վ Տէր Աստուած՝ բարեգութ Հայր. որ զըղջացեալ սրտին հառաչանքը չես անարգեր, ու ո՛չ ալ վշտացեալին փափաքը. Օգնէ՛ մարդասիրաբար մեր աղաչանքներուն, որ քու ներկայութեանդ կը մատուցանենք բոլոր մեր նեղութիւններուն ու ձախորդութիւններուն մէջ, երբոր անոնք մեզ կը կոխեն. և գթաբար լսէ՛ մեզի, որ սատանային կամ չար մարդոց նենգութեամբը ու խորամանկութեամբը մեզի դէմ գործուած չարիքները ոչնչանան, և քու բարեգթութեանդ նախախնամութեամբը ցրուին. որ մենք քու ծառաներդ հալածուածներով չի վնասած, կարող ըլլանք միշտ քու սուրբ Եկեղեցւոյդ մէջ քեզի գոհութիւն մատուցանելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը:

Ելէր ով Տէր, օգնէ մեզի, և փրկէ մեզ քու Անուանդ համար:

Ով Տէր Աստուած, մենք մեր ականջներովը լսեցինք, և մեր Հայրերը մեզի պատմեցին քու մեծամեծ գործքերդ, որ դուն իրենց օրերը և իրենցմէ առաջ հին ժամանակը ըրիր:

Ելէր ով Տէր, օգնէ մեզի, և փրկէ մեզ քու Անուանդ համար:

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Քրիստոս Աստուած, պաշտպանէ մեզ մեր թշնամիներէն.

Ա՛րդասիրաբար նայէ մեր նեղութիւններուն.

Վթռւթեամբ տէս մեր սրտին տրտմութիւնները.

Ողորմութեամբ ներէ քու ժողովուրդիդ մեղքերը.

Սիրով ու քաղցրութեամբ ընդունէ մեր աղաչանքները.

Որդի Դաւթի, ողորմէ մեզի.

Քրիստոս Աստուած, հիմայ ու միշտ ընդունէ մեր պաղատանքները հաճութեամբ.

Խաչեդթութեամբ լսէ մեզի Քրիստոս Աստուած.

Խաչեդթութեամբ լսէ մեզի ով Տէր Քրիստոս.

Քհ. Ով Տէր, ցրցմէր մեզի քու ողորմութիւնդ.

Պթ. Ինչու որ մենք ամէնքս քեզի կը յուսանք:

Աղօթենք

Խոնարհեալ կ'աղաչենք քեզի ո՜վ Հայր, ողորմութեամբ նայէ մեր տկարութիւններուն վրայ, և քու Անուանդ փառքին համար հեռացո՛ւր մենէ ան ամէն չարիքները, որոնց որ արդարապէս արժանի եղած ենք· Եւ շնորհէ որ մեր ամէն կերպ նեղութիւններուն մէջ յոյսերնիս ու ապաւինութիւններնիս քու ողորմութեանդ վրայ դնենք, և միշտ քեզի ծառայենք սրբութեամբ ու մաքրութեամբ ապրելով քու փառքիդ ու պատուոյդ համար, մի միայն Միջնորդ և Պաշտպան մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը· Ամ՟ն։

Աղօթք Սուրբ Ոսկեբերանի

Ամենակարող Աստուած, որ հիմայ մենք ամէնքս մէկ տեղ մեր հաւասար աղաչանքները քեզի մատուցանելու համար մեզի շնորհք պարգեւեցիր, ու նաև խօսք տուիր, որ ուր որ երկու կամ իրեք քու անունովդ մէկ տեղ կը ժողվըւին, անոնց խնդրուածքները դուն կը լսես· Ուստի՝ ո՜վ Տէր Աստուած, կ'աղաչենք որ հիմայ մեր՝ քու ծառաներուդ բաղձանքները ու խնդրուածքները անանկ մէկ կերպով մը կատարես, որ առաւել օգտակար ըլլայ մեզի· շնորհելով ևս մեզի այս աշխարհիս մէջ քու ճշմարտութեանդ գիտութիւնը, և հանդերձեալին մէջ յաւիտենական կեանքը· Ամ՟ն։

Ա՛ր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը, և Աստուծոյ սէրը, և Սուրբ Հոգւոյն հաղորդութիւնը միշտ ամենուս հետ ըլլայ. Ամէն: (Ռ. Կորն. ԺԳ. 13:)

Հոս կը վերջանայ Լիթանի Մաղթանքները:

ԱՂՕԹՔ

ԵՒ

ՊՈՀՈՒԹԻՒՆ

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼ

ՊԱՏԵՀՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՈՐ ԼԻԹԱՆԻ ՄԱՂԹԱՆՔԻՆ ԿԱՄ ԱՒՏՈՒԱՆ ԵՒ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՊԱՀՏԱՄՈՒՆՔԻՆ ՎԵՐՋԻ ԵՐԿՈՒ ԱՂՕԹՔՆԵՐԷՆ ԱՌԱՋ ՊԻՏԻ ԸՍՈՒԻՆ:

ԱՂՕԹՔ

Անձրեւի համար.

Ո՛վ Հայր երկնաւոր Աստուած, որ քու թագաւորութիւնդ ու անոր արդարութիւնը խնդրողներուն մարմնաւոր պիտոյքները շնորհելու համար խօսք տուած ես քու Որդւոյդ Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը. Կ՚աղաչենք այս մեր յետին կարօտութեան ժամանակը անանկ չափաւոր անձրեւ շնորհէ մեզի, որ կարող ըլլանք երկրիս բերքերը առնելու, մեր մխիթարութեանը ու քու փառքիդ համար, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Պարզ Օդի համար.

Ով Ամենակարող Տէր Աստուած, դուն որ մարդուս մեղքին համար անգամ մը բոլոր աշխարհը ընկղմեցիր, միայն ուրթը Հոգի ազատելով. և անկէ ետեւ քու ամենամեծ գթութեամբդ խօսք տուիր անիկայ մէյմ՝ ալ չի կործանելու. Խոնարհեալ կ՚աղաչենք, որ թէպէտ մենք մեր անօրէնութիւններովը անձրեւի ու ջուրերու սաստիկ հարուածներուն արժանի եղանք. սակայն մեր ճշմարիտ զղջմամբը անանկ օդի պարզութիւն շնորհէ մեզի, որ կարող ըլլանք երկրիս բերքերը ժամանակին քաղելու. և այս քու պատիժովդ ալ խրատուինք մեր վարքերը ուղղելու, և քու մարդասիրութեանդ համար քեզի գովութիւն ու փառք մատուցանելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամեն:

Կարօտութեան ու Սովու ժամանակ.

Ով Հայր՝ երկնաւոր Աստուած, որ քու պարգեւդ է երկրիս անձրեւը, անոր բարերը ըլլալը, կենդանեաց աճիլը և ձուկերուն բազմանալը. Կ՚աղերսենք, նայէ քու ժողովուրդիդ տառապանքներուն. և շնորհէ որ այս մեր կարօտութիւնը ու սովը՝ որոնցմով որ հիմայ մեր անօրէնութեանը համար կը պատժուինք, քու բարութեամբդ առատութեան ու լիութեան փոխուի, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի սիրուն համար. Որուն, միանգամայն քեզի Հօր, և Սուրբ Հոգւոյն փառք և պատիւ, այժմ և յաւիտեան. Ամեն:

Կամ այս.

Ով Հայր՝ բարեգութ Աստուած, որ Եղիսէ Մարգարէին ժամանակը, Սամարիայի սաստիկ նուազութիւնը ու սովը շուտ մը առատութեան ու լիութեան փոխեցիր. Աղորմէ մեզի, որ մենք որ հիմայ մեր մեղքերուն համար նոյն պատիժովը պատժուած ենք, նոյնպէս կարող ըլլանք մէկ ժամանակաւոր օգնութիւն մը գտնալու. Աճեցուր երկրիս բերքերը քու երկնային օրհնութեամբդ. և շնորհէ որ մենք՝ քու բարեգթած առատաձեռնութիւնդ ընդունելով, կարող ըլլանք անոնք քու փառքիդ, կարօտեալներուն օգնութեանը և մեր մխիթարութեանը համար վայելելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Պատերազմի և խռովութեան ժամանակ.

Ամենակարող Աստուած, Ծագաւոր թագաւորաց, և ամէն բաները կառավարող. որ ամենեւին մէկ ստեղծուած մը կարող չէ քու զօրութեանդ դէմ դնելու, և քեզի միայն կը վերաբերի արդարութեամբ մեղաւորները պատժելը, և ճշմարտապէս զղջացողներուն ողորմիլը. Խոնարհեալ կ'աղաչենք, փրկէ ու ազատէ մեզ մեր թշնամիներուն բռնութենէն. իջեցուր անոնց հպարտութիւնը, հանդարտեցուր անոնց չարութիւնը, և փարատէ անոնց մտքին չար խորհուրդները. որ մենք քու պաշտպանութեամբդ զօրանալով, և ամէն վտանգներէ

զերծ մնալով՝ անդադար քեզ փառաւորենք, որ միայն դուն ես ամէն յաղթութիւններու տուողը, քու միածին Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Ժանտամահի կամ ուրիշ հիւանդութեան ժամանակ.

Ով Ամենակարող Աստուած, որ քու բարկութեանդ ժամանակը անապատին մէջ քու ժողովուրդիդ ժանտամահ խրկեցիր Մովսէսի ու Ահարոնի դէմ իրենց կամակոր ապստամբութեանը համար. ու նաև Դաւիթ թագաւորին ժամանակը նոյն հիւանդութեան հարուածովը եօթանասուն հազար հոգի մեռուցիր, և քու անբաւ ողորմութիւնդ յիշելով մնացածները ազատեցիր. Ողորմէ մեզի թշուառ մեղաւորներուս, որ հիմայ նոյն մահաւոր հիւանդութիւնը մեզի եկած է. և ինչպէս որ ան ժամանակը հաշտութեան զոհը ընդունելով հրամայեցիր ան սատակիչ հրեշտակին որ նոյն հարուածը վերջացունէ, անանկ ալ հիմայ վերցուր մենէ այս անտանելի հիւանդութիւնը, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Զորս Եղանակներուն մէջի ամէն օրուան Աղօթքը ան մարդոցը համար, որոնք Սուրբ Աստիճանները պիտի ընդունին.

Ամենակարող Աստուած՝ մեր երկնաւոր Հայրը, դուն որ քու սիրելի Որդւոյդ անգին Արիւնովը ընդհանրական Եկեղեցի մը ծախու առիր. Ողորմութեամբ նայէ անոր վրայ, և հիմայ այս ժամա-

նակ քու ծառաներուդ՝ քու հօտիդ Եպիսկոպոս-
ներուն ու Հովիւներուն միտքերը անանկ ուղղէ ու
կառավարէ, որ շուտ մը ամէն մարդու վրայ ձեռք
չի դնեն, հապա հաւատարմութեամբ ու խոհա-
կանութեամբ յարմար անձինքներ ընտրեն, քու
Եկեղեցիդ մէջի սուրբ Պաշտօնին ծառայելու:
Պարգեւէ ևս քու շնորհքդ ու աստուածային օրհ-
նութիւնդ անոնց, որոնք սուրբ Պաշտօնի մը պիտի
կանչուին. որպէս զի թէ վարդապետութեամբ և
թէ վարքով քու փառքդ յայտնեն, և ամէնուն
հոգւոյն փրկութեանը օգնեն, մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Կամ այս.

Ո՛վ ամենակարող Աստուած, պարգեւատու ա-
մենայն բարութեան, դուն որ քու աստուածային
նախախնամութեամբդ Եկեղեցիդ մէջ զանազան
Աստիճանները սահմանեցիր. խոնարհեալ կ'աղա-
չենք, պարգեւէ քու շնորհքդ անոնց՝ որոնք նոյն
Եկեղեցիին սպասաւորութեանը ու պաշտօնին պի-
տի կանչուին. և անոնք քու վարդապետութեանդ
ճշմարտութիւնովը անանկ լեցուր ու անմեղ վար-
քով փայլեցուր, որ կարող ըլլան հաւատարմու-
թեամբ քու առջիդ ծառայելու, քու մեծ Անուանդ
փառքին և սուրբ Եկեղեցւոյդ շինութեանը համար,
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Աղօթք՝ որ առջիններուն ամէն մէկին վերջը կրնայ ըսուիլ.

Ո՛վ Տէր Աստուած, որ քու բնութիւնդ ու

յատկութիւնդ է միշտ ողորմութիւն ընելը, լսէ մեր խոնարհ աղաչանքներուն. և թէպէտ մենք մեր մեղքերուն շղթաներովը կապուած ու փաթթուած ենք, բայց թող քու մեծ ողորմութեանդ բարեգթութիւնը արձրկէ մեզ, մեր Պաշտպան և Քարեխօս Յիսուս Քրիստոսի պատուոյն համար. Ամէն:

Աղօթք Բառլիմինդի Քարձր Ատեանին համար, որ բաց եղած ժամանակը շարունակ կը գործէ.

Քաղմագութ Աստուած, խոնարհեալ կ'աղաչենք, ինչպէս որ սովորաբար աս Քագաւորութեանը համար, անանկ ալ մանաւորապէս Քառլիմինդի Արքունի Ատեանին համար, որ հիմայ մեր բարեպաշտ և շնորհազարդ Արքային հովանաւորութեամբը մէկ տեղ եկած են. որ բարեյաջողութեամբ անոնց խորհրդածու որոշմունքները դուն ուղղես ու կատարես, քու փառքիդ յառաջադիմութեանը, Եկեղեցւոյդ պայծառութեանը, մեր Քագաւորին և անոր Տէրութեանը ապահովութեանը, պատուոյն և բարեբաղդութեանը համար. Եւ շնորհէ որ ամէն բան անոնց ջանքերովը անանկ կարգադրուի ու սահմանադրուի պինտ հաստատուն և ապահով կերպով, որ խաղաղութիւնը ու երջանկութիւնը, ճշմարտութիւնը ու արդարութիւնը, հաւատքը ու աստուածպաշտութիւնը յաւիտեան հաստատուն մնայ մեր մէջը: Ասոնք և ուրիշ ասոնց նման բաները անոնց, մեզի և միանգամայն քու

բոլոր Եկեղեցիիդ հարկաւոր եղածները խոնար-հութեամբ կը խնդրենք մեր Օրհնեալ Տէր և Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի Անուամբը ու միջնոր-դութեամբը. Ամէն:

Աղօթանք կամ Աղաչանք ամէն վիճակ մարդու համար, որ Լիթանի Աղօթանքները չըսուած ժամանակը կ'ըսուին.

Ո՛վ Տէր Աստուած, Ստեղծող և Պահպանող ամէն ազգի մարդկան, խոնարհեալ կ'աղաչենք ամէն աս-տիճանի ու վիճակի մէջ գտնուող մարդոցը համար, որ յայտնի ցըցունես անոնց քու ճամբաներդ, և ամէն ազգերուն քու ամենամեծ փրկութիւնդ: Մաս-նաւորապէս կ'աղաչենք ես քու Ընդհանրական Ե-կեղեցիիդ բարեյաջողութեանը համար, որ քու բա-րութեան Հոգիովդ շտկուած ու կառավարուած, քրիստոնէութիւն խոստովանողներուն և քրիստոն-եայ ըսուողներուն ամէնքն ալ ճշմարտութեան ճամ-բուն մէջ առաջնորդուին. և Հոգւոյ միութիւնով՝ խաղաղութեան կապով ու սուրբ վարքով այս սուրբ հաւատքը պահեն: Վերջապէս քու հայրական բարեգթութեանդ կը յանձնենք ան ամէնքը, որ զանազան կերպով թէ հոգւով, թէ մարմնով և թէ վիճակով նեղեալ ու տառապեալ են. (և մասնաւո-րապէս մեր աղօթքին յանձնուածները,) (Այստեղ յիշէ Երէցը Մ՚եռեալներուն Անունները) որ-պէս զի անոնց ամէն մէկին կարօտութեանը նայե-լով մխիթարես ու սփոփես անոնք, համբերութիւն շնորհելով անոնց իրենց նեղութիւններուն մէջ,

և մէկ երջանիկ ազատութիւն մը բոլոր իրենց տառապանքներէն ։ Կ'աղաչենք լսէ այս մեր խնդրուածքներուն Յիսուս Քրիստոսի համար ․ Ամէն ։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՀՈՒԹԻՒՆ․

Ամենակարօղ Աստուած, Հայր ամենայն գթութեան, մենք քու անարժան ծառաներդ կը գոհանանք խոնարհութիւնով ու սրտով քու բարերարութենէդ ու մարդասիրութենէդ, որ մեզի ու միանգամայն բոլոր մարդկային ազգին կը յայտնես ․ (մասնաւորապէս անոնց, որոնք հիմայ կը փափաքին իրենց գովութիւնները ու շնորհակալութիւնները քեզի մատուցանելու, քու բարերարութիւններուդ համար, որ արդէն անոնց շնորհեցիր ․) (Ասիկայ կ'ըսուի երբոր մէկը՝ որուն համար որ աղօթք եղած է, կը փափաքի գոհութիւն մատուցանել ։) Մենք քեզ կ'օրհնենք մեզ ստեղծելուդ, պահպանելուդ և բոլոր այս կեանքին բարիքներուն համար ․ սակայն էվելօք քու անբաւ սիրուդ համար, որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը աշխարհս փրկուեցաւ ․ Կը գոհանանք նաև քենէ շնորհքի միջոցներուն և փառքի յոյսին համար ։ Կ'աղաչենք, տուր մեզի բոլոր քու շնորհքներուդ արդար ճանաչումը, որ անկեղծ սրտիւ շնորհակալ ըլլանք քենէ ու քու գովութիւնդ յայտնենք, չէ թէ միայն խօսքով, հապա մեր վարքերովը ․ անձերնիս քու ծա-

ռայութեանդ նուիրելով և քու առջիդ սրբութեամբ ու արդարութեամբ վարուելով բոլոր մեր կեանքին մէջ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Որուն, միանգամայն քեզի Հօր, և Սուրբ Հոգւոյն ըլլայ բոլոր փառքը ու պատիւը, միշտ և յաւիտեանս. Ամէն:

Անձրեւի համար.

Ով Աստուած՝ մեր երկնաւոր Հայրը, որ քու բարեգութ նախախնամութեամբդ առաջին ու վերջին անձրեւները երկրիս կը պարգեւես, մարդոց հարկաւոր եղածները բուսցունելու համար. Խոնարհութեամբ կը գոհանանք քենէ որ հաճեցար մեր վերջին կարօտութեան ժամանակը ուրախալար անձրեւ շնորհել քու ժառանգութեանդ, և անիկայ կրկին զովացունել երբոր ցամքեր էր, մեզի քու անարժան ծառաներուդ քաջալերութեանը և քու սուրբ Անուանդ փառքին համար, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Պարզ Օդի համար.

Ով Տէր Աստուած, որ մեզ արժանաւորապէս խոնարհեցուցիր ան վերջին սաստիկ անձրեւին ու ջուրերուն հարուածովը, և քու ողորմութիւնովդ մեզի օգնեցիր ու մեզ մխիթարեցիր ասանկ ժամանակաւոր ու օրհնեալ օգափոխութեամբ մը. Կը գովենք և կը փառաւորենք քու ամենասուրբ Անունդ այս քու անբաւ մարդասիրութեանդ համար, և աս-

կէ ետեւ ազգէ մինչեւ ազգ քու բարեգթութիւնդ կը հրատարակենք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Առատութեան համար.

Ամենագթած Հայր, որ քու առատապարգեւ բարութեամբդ Եկեղեցիդ ջերմեռանդ խնդրուածքները կատարեցիր, մեր կարօտութիւնը ու պակասութիւնը առատութեան ու լիութեան փոխելով. Խոնարհութեամբ կը գոհանանք այս քու մասնաւոր առատաձեռնութենէդ, քու բարեգթութիւնդ միշտ մեզի շարունակելդ խնդրելով, որ մեր երկիրը առատապէս իր բերքերը մեզի ընծայէ, քու փառքիդ և մեր մխիթարութեանը համար, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Խաղաղութեան և մեր թշնամիներէն ազատելնուս համար

Ո՛վ ամենակարող Աստուած, որ զօրաւոր աշտարակ մըն ես քու ծառաներդ պաշտպանելու իրենց թշնամիներուն յարձակմանը դէմ. փառք ու գոհութիւն կը մատուցանենք քեզի բոլոր ան մեծ ու մօտակայ վտանգներէն մեզ ազատելուդ համար. Ա՛նոնք կը ճանչնանք որ ան քու մեծ մարդասիրութիւնդ էր որ մեզ անոնց ոտս չերցաւ. և կը խնդրենք որ ամէն ժամանակ նոյն բարեգթութիւնդ մեզի շնորհես, որ բոլոր երկիրը ճանչնայ թէ դուն ես մեզ փրկողը և մեր հզօր պաշտպանը, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Տէրութեան մէջ հասարակաց կրկին խաղաղութեանը համար.

Ո՛վ մեր երկնաւոր Հայրը՝ յաւիտենական Աստուած, որ դուն միայն կարող ես մէկ տան մը մէջի մարդիկները խաղաղութեան մէջ պահելու, և անսանձ ու ապստամբ ժողովուրդի մը կատաղութիւնը հանդարտեցունելու. Կ'օրհնենք քու սուրբ Անունդ, որ հաճեցար մեր մէջի եղած հիմակուան ապստամբ խռովութիւնները խաղաղացունելու. և խոնարհեալ կ'աղաչենք քեզի որ մեր ամէնուս ան շնորհքը պարգեւես, որ կատարեալ հնազանդութեամբ քու պատուիրանքներուդ կանոնէն բնաւ չելլոտորինք, և ամենայն բարեպաշտութեամբ ու քաղաքավարութեամբ, հանդարտ ու խաղաղ կեանքով, կարող ըլլանք ան մեզի ըրած ողորմութիւններուդ համար օրհնութիւնով քեզի գոհութեան պատարագներ մատուցանել, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Ծանտամահէ կամ ուրիշ Հիւանդութենէ ազատելէն ետեւ.

Ո՛վ Տէր Աստուած, որ մեր չարիազանց մեղքերուն պատճառաւը մեզ իրաւունքով վիրաւորեցիր, և օրինազանց ըլլալնուս համար մաշեցուցիր այս հիմակուան ծանր ու ահարկու այցելութեամբդ. և հիմայ մեզ դատելու ժամանակդ քու բարեգթութիւնդ յիշելով մեր հոգիները մահուան ճանկերէն ազատեցիր. Ահա մենք մեզ բոլորովին հոգւով ու

մարմնով քու Հայրական գթութեանդ կը մատուցանենք, որ պահեցիր քեզի կենդանի պատարագ մը ըլլալու, և քու սուրբ Եկեղեցիդ մէջ միշտ քու ողորմութիւններդ գովելու ու փառաւորելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Կամ այս.

Ամենագթած Հայր, խոնարհութեամբ կը խոստովանինք քու ներկայութեանդ առջին, որ քու արդար օրէնքներուդ մէջի եղած բոլոր պատիժները իրաւունքով մեր վրայ գալու արժանի էր մեր չափէ դուրս օրինազանց ու խստասիրտ ըլլալնուս համար. Սակայն դուն քու բարեգութ մարդասիրութեամբ ըրդ մեր չնչին ու անարժան խոնարհութիւնը չարհամարհելով ան արժանահաս մահտարաժամը՝ որով արդէն անտանելի դառնութեամբ կը տանջուէինք, դադարեցուցիր, և նորէն մեր բնակարաններուն մէջ ցնծութեան ու կենդանութեան ձայնը հաստատեցիր. Ուստի՝ քու Աստուածային Նախվայելչութեանդ գոհութեան ու շնորհակալութեան պատարագներ կը մատուցանենք, քու փառաւորեալ Անունդ փառաբանելով ու գովաբանելով, մեր վրայ ունեցած այս քու նախանամութեանդ ու պահպանութեանդ համար, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

ԲՈԼՈՐ ՏԱՐԻՆ
ԿԱՐԴԱՑՈՒԵԼՈՒ ՄԱՂԹԱՆՔՆԵՐԸ, ԱՌԱՔԵԼՈՑ ԹՈՒՂԹԵՐԸ ԵՒ ԱՒԵՏԱՐԱՆՆԵՐԸ.

Ծանօթութիւն. Կիրակէ կամ Նախատօնակ ունեցող Տօն օրերուն համար երեքը Մաղթանքները Նախընթաց օրուան Իրիկուան Աղօթքի ժամանակը պէտք ըսուին։

Քրիստոսի Ծնունդէն առաջ Գալստեան ըսուած չորս Կիրակիներուն՝ Առաջին Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Ամենակարող Աստուած, տո՛ւր մեզի քու շնորհքդ որ մենք մէկ դի թօթուենք խաւարին գործքերը, ու լուսոյ զէնքովը զգեստաւորինք հիմայ այս մահկանացու կեանքիս մէջ, ուր որ Յիսուս Քրիստոս քու միածին Որդիդ մեծ խոնարհութեամբ մեզի այցելութեան եկաւ. որ վերջին օրը երբոր իր Աստուածային փառքովը կենդանիները ու մեռելները դատելու համար նորէն գալու ըլլայ, կարող ըլլանք անմահ կեանքին յարութիւն առնելու իրմով, որ կենդանի է ու կը թագաւորէ միանգամայն քեզի Հօր, և Սուրբ Հոգւոյն հետ, հիմայ ու միշտ. Ամէն։

Այս Մաղթանքը ամէն օր Քրիստոսի Ծնունդէն առաջ Գալստեան ըսուած Կիրակիներուն մէջի ամէն օրուան Մաղթանքներուն հետ պիտի ըսուի մինչև Ծննդեան Նախատօնակի օրը։

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ․ Հռովմ․ ժգ․ 8․

Մ՝էկզմէկ սիրելէն ՚ի զատ պարտականութիւն մը չունենաք․ վասն զի ով որ իր ընկերը կը սիրէ, ան օրէնքը կը կատարէ․ մի՛ շնարը, և մի՛ սպանաները, և մի գողանարը, և մի՛ սուտ վկայերը, և մի՛ ցանկարը, և թէ ուրիշ պատուիրան մըն ալ կայ նէ, այս բանիս մէջ կը բովանդակի, թէ քու ընկերդ քու անձիդ պէս սիրես։ Սէրը իր ընկերին չարութիւն մը չըներ․ օրէնքին բովանդակութիւնը սէրն է։ Եւ ասիկայ հիմակուան ժամանակիս համար գիտցէք, որ հիմայ մեզի քունէ արթննալու ժամանակ է, ինչու որ հիմայ փրկութիւնը մեզի մօտ է, քան թէ ան ժամանակը որ հաւատացինք։ Գիշերը անցաւ, ու ցորեկը մօտեցաւ․ մէկ դի թօթուենք մենէ խաւարին գործքերը, ու լուսոյ զէնքովը հագուինք։ Ցորեկ ժամանակի պէս զգաստ պտըտինք․ չէ՛ թէ անառակութիւններով ու արբեցութիւններով, խառնակ անկողիններով ու պղծութիւններով, նախանձութիւնով ու հակառակութիւնով․ հապա Տէր Յիսուս Քրիստոսով հագուեցէք, և մարմինին խնամք մի՛ տանիք ցանկութիւններով։

Ս․ Աւետարան․ Մատթ․ իա․ 1․

Երբոր Երուսաղէմի մօտեցան, և բեթփագէ եկան ձիթենեաց լեռանը մօտ․ ան ժամանակը Յիսուս իր աշկերտներէն երկուքը խրկեց։ Եւ ըսաւ անոնց․ Գնացէք ատ ձեր դիմացը եղած գեղը, և

իսկոյն էշ մը կը գտնաք կապուած՝ և անոր քովը աւանակ մը, քակեցէ՛ք ու ինծի բերէ՛ք: Եւ թէ որ ձեզի բան մը ըսող ըլլայ, ըսէ՛ք թէ իրենց տէրոջը պէտք են, ու շուտով պիտի խրկէ անոնք: Ասոր ատ ամէնը եղաւ որ մարգարէին խօսքը լեցուի՝ որ կ'ըսէ. ըսէ՛ք սիօնի աղջիկանը. ահա՛ քու թագաւորդ քեզի կուգայ, հեզ, և էշը ու իշուն աւանակին վրայ հեծած: Աշակերտները գացին և ըրին ինչպէս որ յիսուս իրենց հրամայեց: Եւ բերին էշը ու աւանակը, ու հանդերձներին անոնց վրայ ձգեցին, և անոնց վրայ նստաւ: Եւ շատ ժողովուրդ իրենց հանդերձները ճամբուն վրայ փռեցին, և ուրիշները ծառերէն ճիւղեր կը կտրէին, ու ճամբուն վրայ կը փռէին: Եւ ժողովուրդները որ առջեւէն ու ետեւէն կ'երթային, կը կանչէին ու կ'ըսէին. օրհնուեալ Որդւոյ Դաւթի, օրհնեալ է ան՝ որ տէրոջը անունովը կուգայ. օրհնութիւն ի բարձունս: Եւ երբոր ինքը երուսաղէմ մտաւ, բոլոր քաղաքը շարժեցաւ, ու ըսաւ. ո՞վ է աս: Եւ ժողովուրդները կ'ըսեն. Ա՛ս է յիսուս մարգարէն, գալիլեացւոց նազարէթէն: Եւ յիսուս տաճարը մտաւ՝ ու ամէնքը դուրս հանեց, որ տաճարին մէջ կը ծախէին ու ծախու կ'առնէին. և դրամ փոխողներուն սեղանները և աղաւնի ծախողներուն աթոռները տակնուվրայ ըրաւ: Եւ ըսաւ անոնց. գրուած է թէ, իմ տունս աղօթքի տուն պիտի ըսուի, և դուք անիկայ աւազակներու բուն ըրիք:

Քրիստոսի Ծնունդէն առաջ Գալատեան ըսուած չորս Կիրակիներուն Երկրորդ Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆԲ.

Ամենօրհնեալ Տէր, որ բոլոր քու Սուրբ Գիրքերդ մեր ուսմանը համար գրել տուիր. Կը խնդրենք՝ պարգեւէ մեզի քու շնորհքդ, որ կարդալ ըլլանք անանկ մէկ կերպով մը անոնք լսելու, կարդալու, պահելու, սորվելու և սրտի մտօք խորհելու, որ համբերութիւնով ու քու սուրբ պատգամներուդ մխիթարութիւնովը գրկենք ու հաստատ բռնենք յաւիտենական կեանքին ան երջանիկ յոյսը, որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը մեզի պարգեւեցիր. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Հռոմ, ժե. 4.

Ինչ որ գրուեցաւ նէ՝ մեր սորվելուն համար գրուեցաւ, որ համբերութիւնով ու գիրքերուն մխիթարութիւնովը յոյս ունենանք: Յայց համբերութեան ու ամէն մխիթարութեան աստուածը շնորհէ ձեզի մի և նոյն խորհուրդը ունենալ իրարու հետ Յիսուս քրիստոսի նայելով. Որ միաբանութիւնով մէկ բերան գաստուածծ ու մեր տէր Յիսուս քրիստոսի Հայրը փառաւորէք: Ուստի՝ մէկզմէկ ընդունեցէք, ինչպես որ քրիստոս ալ ձեզ աստուծոյ փառքին ընդունեց: Յայց ես կ'ըսեմ, թէ՝ քրիստոսի թլփատութեան պաշտօնեայ ըլլալը աստուծոյ ճշմարտութեանը համար էր. որ Հայրե-

րուն եղած խոստմունքը հաստատէ: Սակայն հեթանոսները ողորմութեան համար զաստուած կը փառաւորեն, ինչպէս որ գրուած է. անոր համար քենէ կը գոհանամ հեթանոսներուն մէջ, և քու անուանդ սաղմոս կ'երգեմ: Եւ դարձեալ կ'ըսէ. ուրախ եղէք հեթանոսներ անոր ժողովուրդին հետ: Եւ դարձեալ թէ, օրհնեցէ՛ք տէրը բոլո՛ր հեթանոսներ, և անիկայ գովեցէ՛ք ամէ՛ն ժողովուրդներ: Եւ դարձեալ եսային կ'ըսէ, յեսսէէն արմատ մը պիտի ըլլայ, և ան որ հեթանոսներուն իշխան պիտի կայնի, անոր հեթանոսները պիտի յուսան: Սակայն յուսոյ աստուածը ձեզ ամէն խնդութիւնով ու խաղաղութիւնով լեցունէ, որ յոյսով էվելնաք Սուրբ Հոգւոյն զօրութիւնովը:

Ս. Աւետարան. Ղուկ. իա. 25.

Եւ արեգակին և լուսինին և աստղերուն մէջ նշաններ պիտի ըլլան. ու երկրի վրայ հեթանոսներուն անձկութեան ձայնը՝ ծովուն ալէկոծութեանը նման, մարդիկ վախերնուն հառաչելով, և աշխարհի վրայ գալու բաներուն կարծիքներէն. ինչու որ երկինքի զօրութիւնները պիտի շարժին: Եւ ան ժամանակը պիտի տեսնան որդին մարդոյ ամպերով եկած, զօրութիւնով ու մեծ փառքով: Ու երբոր ասիկայ կ'սկսի ըլլալ, վե՛ր նայեցէք, ու գլուխնիդ բարձրըցուցէ՛ք. ինչու որ ձեր փրկութիւնը մօտ է: Եւ անոնց առակ մը ըսաւ. ՙՆայե-

ցէք թուղին ծառին, և ամէն ծառերուն · Երբոր պտուղնին կը ցըցունեն, կը տեսնաք և անոնցմէ կը ճանչնաք թէ ամառը մօտ է ։ Ասանկ ալ դուք, երբոր կը տեսնաք աս ամէնը եղած, գիտցէք թէ աստուծոյ թագաւորութիւնը մօտ է ։ Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, թէ այս ազգը չի պիտի անցնի, մինչեւ որ աս ամէնը կատարուի ։ Երկինք ու երկիր պիտի անցնին, բայց իմ խօսքերս չի պիտի անցնին ։

Քրիստոսի Ծնունդէն առաջ Գալստեան ըսուած չորս Կիրակիներուն Երրորդ Կիրակին ·

ՄԱՂԹԱՆՔ ·

Ո՛վ Տէր Յիսուս Քրիստոս, որ քու առջի գալու ժամանակդ քենէ առաջ քու կարապետդ խրկեցիր քեզի համար ճամբայ պատրաստելու · Շընորհէ որ քու խորհուրդներուդ պաշտօնեաները ու մատակարարները կարող ըլլան նոյնպէս քու ճամբադ պատրաստելու ու շիտկելու ապստամբներուն սիրտերը արդարներուն խոհականութեանը դարձունելով, որ երկրորդ անգամ աշխարհը դատելու համար գալու ժամանակդ, քու առջիդ ընդունելի ժողովուրդ մը գտնուինք, որ կենդանի ես ու կը թագաւորես միանգամայն Հօրը և Սուրբ Հոգւոյն հետ, միշտ մէկ Աստուած մը, յաւիտեանս յաւիտենից · Ամէն ։

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ · Ա · Կորն · գ · 1 ·

Ասանկ թող սեպեն մեզ մարդիկ, որպէս թէ

քրիստոսի պաշտօնեաները, և աստուածոյ խոր-
հուրդներուն մատակարարները: Ուստի՝ մատակա-
րարներուն մէջ կը փնտռուի թէ մէկը հաւատա-
րիմ գտնուի: Նայց ասիկայ ինծի նախատինք է
որ ես ձեզի դատուիմ, կամ քնաւ մէկ մարդէ մը.
մանաւանդ որ ես ալ իմ անձս չեմ քններ: Ինչու
որ իմ անձիս վրայօք մէկ բան մը չգիտեմ. բայց
չէ թէ ասով կ'արդարանամ, ինչու որ իս քննողը
տէրն է: Ուրեմն ժամանակէն առաջ մի՛ դատէք,
մինչև որ Տէրը գայ, որ խաւարին գաղտնիքները
լուսին բերէ, և սրտին խորհուրդները յայտնէ.
և ան ատենը ամէն մէկուն գովութիւն պիտի ըլլայ
աստուծմէ:

Ս. Աւետարան. Մտթ. ժա. 2.

Նայց յովհաննէս բանտին մէջ երբոր քրիս-
տոսի գործքերը լսեց, իր աշակերտներուն ձեռքովը
խրկեց, ու ըսաւ անոր. դուն ես ան՝ որ պիտի
գաս, թէ ուրիշի մը նայինք: Պատասխան տուաւ
յիսուս և ըսաւ անոնց. Գացէք պատմեցէք յո-
հաննէսին ինչ որ տեսաք ու լսեցիք: Կոյրերը կը
տեսնան, կաղերը կը քալեն, բորոտները կը սըր-
բուին, և խուլերը կը լսեն, և մեռելները յարու-
թիւն կ'առնեն, և աղքատները աւետարանի քա-
րոզութիւնը կ'ընդունին: Եւ երանի՛ է անոր՝ որ ինէ
չի գայթակղիր: Եւ երբոր անոնք գացին, յիսուս
սկսեց ժողովուրդին ըսել յովհաննէսին համար.

Ի՞նչ տեսնալու գացիք անապատը, եղէգ մը հո-վէն շարժուած: Ապա ի՞նչ տեսնալու ելաք. փա-փուկ զգեստներով զարդարուած մարդ մը. ահա փափուկ հագնողները թագաւորներուն տուներն են: Ապա ի՞նչ ելաք տեսնալու. մարգարէ՞ մը. իրաւ կ'ըսեմ ձեզի, մարգարէէ մըն ալ մեծ: Ինչու որ ան է՝ որուն համար գրուած է. ահա ես իմ հրեշ-տակս քու երեսիդ առջեն պիտի խրկեմ, որ քու առջիդ քու ճամբադ պիտի պատրաստէ:

Քրիստոսի Ծննունդէն առաջ Գալատեան ըսուած չորս Կիրակիներուն Չորրորդ Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Տէր Աստուած, կ'աղաչենք բարձրացուր քու զօրութիւնդ, և մեզի այցելու եղիր, և քու ամենազօր կարողութիւնովդ օգնէ մեզի, որ մեր մե-ղացը ու անօրէնութեանը պատճառաւ ան մեր առ-ջեւը դրուած ընթացքը մեզի բոլորովին արգիլուած ու խափանուած ըլլալով, քու առատաբուղխ շնոր-հքդ ու բարեգթութիւնդ շուտով մեզի օգնէ ու մեզ ազատէ, քու Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիս-տոսի հատուցմամբը. Որուն՝ միանգամայն քեզի, և Սուրբ Հոգւոյն ըլլայ փառքը ու պատիւը, յաւի-տեանս յաւիտենից. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Փիլիպ. դ. 4.

Ամէն ատեն տէրջմով ուրախ եղէք. նորէն կ'ը-սեմ՝ ուրախ եղէք: Ձեր հեզութիւնը ամենուն

յայտնի թող ըլլայ· տէրը մօտ է։ Բան մը մի՛ հոգաք, հապա աղօթքով ու խնդրուածքով գոհութիւնով ձեր ամէն խնդրուածքը աստուծոյ յայտնի ըլլայ։ Եւ աստուծոյ խաղաղութիւնը՝ որ ամէն միտքէն վեր է, ձեր սիրտերը ու միտքերը պահէ յիսուս քրիստոսով։

Ս· Աւետարան· Յովհ· ա· 19·

Յովհաննէսին վկայութիւնը աս է, երբոր հրէաները Երուսաղէմէն քահանաներ ու ղեւտացիներ խրկեցին իրեն, որ հարցունեն անոր, թէ՝ դուն ո՞վ ես։ Եւ ան՝ իրաւը ըսաւ, ու չուրացաւ· խոստովանեցաւ թէ՝ ես քրիստոսը չեմ։ Ու հարցուցին իրեն· հապա դուն ո՞վ ես, եղիա՞ն ես· և ըսաւ չե՛մ։ Հապա դուն մարգարէ՞ն ես· պատասխան տուաւ թէ չէ՛։ Ուրեմն ըսէ մեզի, դուն ո՞վ ես, որ մեզ խրկողներուն պատասխան տանինք· դուն ի՞նչ կ'ըսես քեզի համար։ Ըսաւ, Ես անապատին մէջ կանչող ձայն մըն եմ· Շտկեցէք տէրոջը ճամբան, ինչպէս որ եսայի մարգարէն ըսաւ։ Եւ ան խրկուածները փարիսեցիներէն էին։ Հարցուցին իրեն և ըսին· ուրեմն ինչո՞ւ մկրտութիւն կ'ընես, թէ որ քրիստոսը չես, ո՛չ եղիան, և ոչ մարգարէն։ Պատասխան տուաւ անոնց յովհաննէս և ըսաւ· Ես ձեզ ջուրով կը մկրտեմ· ձեր մէջը մէկը կայ, որ դուք անիկայ չէք գիտեր։ Ան իմ ետեւէս պիտի գայ, որ ես արժանի չե՛մ անոր

կօշիկներուն կապերը քակելու: Ա.յս բանը բե-
թաբրայի մէջ եղաւ յորդանանու միւս կողմը, ուր
որ յօհաննէս կը կենար ու կը մկրտէր:

Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Ծննդեան Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ամենակարող Աստուած, որ քու միածին Որ-
դիդ մեզի շնորհեցիր մեր բնութիւնը առնելու, և
այսօր մաքուր կուսէն ծնելու. Պարգեւէ որ մենք
որդեգրութեամբ ու շնորհքով վերստին ծնած ու
քու որդիքներդ եղած, քու Սուրբ Հոգւոյդ զօրու-
թիւնովը օր ըստ օրէ նորոգուինք, նոյն մեր Տէր
Յիսուս Քրիստոսի միջնորդութեամբը, որ կեն-
դանի է ու կը թագաւորէ միանգամայն քեզի և
Սուրբ Հոգւոյն հետ, միշտ մէկ Աստուած մը, յա-
ւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Եբր. ա. 1.

Հնատ կերպերով և շատ օրինակներով աստուած
առաջուց մեր հայրերուն հետ մարգարէներով խո-
սեցաւ. Ա.յս վերջի օրերս իր որդւովը մեզի հետ
խօսեցաւ, որ անիկայ ամէնուն ժառանգ դրաւ, որ
անով աշխարհքները ըրաւ: Ու ինքը փառքին լոյսն
է, և անոր էութեանը բուն պատկերը, որ ամէն
բան իր զօրութեան խօսքովը կը բռնէ. ինքը մեր
մեղքերը սրբած վերը մեծութեան աջ կողմը նըս-
տաւ: Հրեշտակներէն այնքան էվելի եղաւ, որքան

որ անոնցմէ աղէկ անուն ժառանգեց: Ինչու որ հրեշտակներէն որի՞ն ըսաւ, դուն իմ որդիս ես, ես քեզ այսօր ծնայ. ու դարձեալ թէ՝ ես անոր Հայրը պիտի ըլլամ, և ան ինծի որդի պիտի ըլլայ: Եւ դարձեալ՝ երբոր անոր առջինեկը աշխարհք կը խօթէ, կ'ըսէ. աստուծոյ ամէն հրեշտակները անոր երկրպագութիւն թող ընեն: Սակայն հրեշտակներուն կ'ըսէ. որ հրեշտակները հոգիներ ըրաւ, և իր պաշտօնեաները կրակի բոց: Նայց որդիին կ'ըսէ, ո՛վ աստուած, քու աթոռդ յաւիտեանս յաւիտենից է, քու թագաւորութեանդ գաւազանը ուղղութեան գաւազան է: Արդարութիւնը սիրեցիր, և անիրաւութիւնը ատեցիր. անոր համար աստուած՝ քու աստուածդ ուրախութեան իւղով քեզ օծեց՝ քու ընկերներէդ էվել: Եւ դուն ո՛վ տէր, սկիզբէն երկիրը հաստատեցիր, ու երկինքը քու ձեռքիդ գործն է: Անոնք կը կորսուին, և դուն կաս և կը մնաս. ամէնքը հանդերձի պէս պիտի մաշին, վերարկուի պէս. հանդերձի պէս պիտի պլորես, և պիտի պլորին. բայց դուն նոյն ես, և քու տարիներդ չի պիտի պակսին:

Ս. Աւետարան. Յովհ. ա. 1.

Սկիզբէն էր բանը. ու բանը աստուծոյ քովն էր, և ան բանը աստուած էր: Ան սկիզբէն աստուծոյ քովն էր: Ամէն բան անով եղաւ, և առանց անոր բան մը չեղաւ՝ ինչ որ եղաւ:

Կեանքը անով էր, և կեանքը մարդուն լոյսն էր. և լոյսը ան խաւարին մէջ կը լուսաւորէ, և խաւարը անիկայ չի հասկըցաւ: Աստուածմէ մարդ մը խրկուեցաւ. անոր անունը յովաննէս: Անիկայ վկայութեան համար եկաւ, որ ան լոյսին համար վկայէ, որ ամէնքը անով հաւատան: Ինքը ան լոյսը չէր. հապա որ ան լոյսին համար վկայութիւն տայ: Ան էր ճշմարիտ լոյսը, որ աշխարհք գալու բոլոր մարդիկները կը լուսաւորէ: Ինքը աշխարհի մէջն էր, և աշխարհը անով եղաւ. ու աշխարհը անիկայ չի ճանչցաւ: Իրեններուն եկաւ, և իրենները անիկայ չընդունեցին: Հայց զինքը ընդունողներուն իշխանութիւն տուաւ աստուծոյ որդիքները ըլլալու. որոնք որ իր անուանը կը հաւատան. ասոնք ո՛չ արիւնէ և ո՛չ մարմինին կամքէն և ո՛չ ալ մարդու կամքէն, հապա աստուածմէ ծնած են: Եւ բանը մարմին եղաւ՝ և մեր մէջը բնակեցաւ. և անոր փառքը տեսանք, հօրմէն միածնի փառքին պէս, շնորհքով ու ճշմարտութիւնով լեցուն:

Նախավկայ Սուրբ Ստեփաննոսի Օրը.

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք.

Ո՛վ Տէր Աստուած, շնորհէ մեզի որ այս աշխարհիս մէջ քու ճշմարտութեանդ վկայութեանը համար ինչ նեղութիւն որ ունենանք, մեր աչքերը անշարժ երկինքը հաստատելով՝ մեզի յայտնուե-

լու փառքը հաւատոյ զօրութեամբը տեսնանք. և Սուրբ Հոգւով լեցուած կարող ըլլանք մեզ հալածողները սիրելու և օրհնելու. օրինակ առնելով քու սուրբ Ստեփաննոս Նախավկայէդ, որ զինքը մեղցունողներուն համար աղօթք ըրաւ քեզի ալ մենօրհնեալ Յիսուս, որ Աստուծոյ աջ կողմը կը նստիս բոլոր քեզի համար չարչարուողներուն օգնելու, ալ մեր մի միայն Տիրնորդը և Պաշտպանը. Ամէն:

Յետոյ Ծննդեան Մաղթանքը կը հետեւի, որ ամէն օր մինչեւ Տարւոյն վերջի օրը պիտի ըսուի.

Գործք Առաքելոց. է. 55.

Ստեփաննոս Հոգւով սրբով լեցուած երկինքը նայեցաւ, ու աստուծոյ փառքը տեսաւ. և Յիսուս՝ որ աստուծոյ աջ կողմը կայներ էր, և ըսաւ. Ահա կը տեսնամ երկինքը բացուած, և որդին մարդոյ աստուծոյ աջ կողմը կայնած: Անոնք բարձր ձայնով պոռացին, ականջներնին գոցեցին, և ամէնքը անոր վրայ յարձակեցան: Եւ քաղաքէն դուրս հանելով անիկայ կը քարկոծէին. ու վկաները իրենց լաթերը երիտասարդի մը ոտքին քով կը դնէին, որ սաւուղ կ'ըսուէր: Եւ կը քարկոծէին ստեփաննոսը, որ աղօթք կ'ընէր՝ ու կ'ըսէր. տէր Յիսուս, ընդունէ իմ հոգիս: Անկան վրայ եկաւ և բարձր ձայնով կանչեց. տէր, ասիկայ անոնց մեղք մի սեպեր. և երբոր ասիկայ ըսաւ՝ ննջեց:

Ս. Աւետարան. Մատթ. ԻԳ. 34.

Ահա ես մարգարէները, իմաստուններ ու կարդացողները կը խրկեմ ձեզի. և անոնցմէ պիտի սպաննէք ու խաչը հանէք. և անոնցմէ ձեր ժողովարաններուն մէջ պիտի տանջէք, ու քաղաքէ քաղաք հալածէք: Որ երկրի վրայ թափուած բոլոր արդար արիւնը ձեր վրայ գայ. արդար Աբելի արիւնէն մինչեւ բարաքեայի որդի Զաքարիայի արիւնը, որ տաճարին ու սեղանին մէջ տեղը սպաննեցիք: Ա՛լմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, ատ ամէնը ասս ազգիս վրայ պիտի գայ: Երուսաղէմ երուսաղէմ, որ մարգարէները կը ջարդէիր, ու քեզի խրկուածները կը քարկոծէիր. քանի՛ անգամ քու զաւկներդ ժողվել ուզեցի՝ ինչպէս որ հաւը իր ձագերը թեւերուն տակը կը ժողվէ, ու չուզեցիք: Ահա ձեր տունը ձեզի աւերակ թողլ մնայ: Ասայց ձեզի կ՚ըսեմ, իս ասկէ ետեւ մէյմ՝ ալ չէի պիտի տեսնաք, մինչեւ որ ըսէք, օրհնեալ է ան՝ որ տէրոջը անունովը կուգայ:

Սուրբ Յովհաննէս Աւետարանչի Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ամենողորմ Տէր, կ՚աղաչենք քեզի տարածէ քու լուսոյդ ճառագայթները քու սուրբ Եկեղեցւոյդ վրայ, որ Սուրբ Յովհաննէս Առաքեալիդ ու Աւետարանիչիդ վարդապետութեամբը լուսաւո-

բուած անանկ քու ճշմարտութեանդ լուսովը քալենք, որ վերջը անվախճան կեանքին լոյսը վայելենք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Յովհաննու Առաքելոյ. Ա. Թուղ. ա. 1:

Ան որ սկիզբէն էր, որուն վրայօք լսեցինք, որն որ աչքովնիս ալ տեսանք. որուն նայեցանք, ու ձեռքովնիս նոյն իսկ կենաց բանը շօշափեցինք: Եւ կեանքը յայտնուեցաւ, ու տեսանք ու կը վկայենք, ու յաւիտենական կեանքին վրայ ձեզի կը պատմենք, որ Հօրը քովն էր, ու մեզի երեւցաւ: Ան որ տեսանք և լսեցինք, ձեզի ալ կը պատմենք, որ դուք ալ մեզի հաղորդութիւն ունենաք. ու մեր հաղորդութիւնը Հօրը հետ ըլլայ, և իր որդւոյն Յիսուսի Քրիստոսի հետ: Եւ ասիկայ ձեզի կը գրենք, որ ձեր ուրախութիւնը կատարեալ ըլլայ: Եւ այս է ան աւետումնքը՝ որ իրմէն լսեցինք, ու ձեզի կը պատմենք. որ աստուած լոյս է, և անոր մէջ բնաւ խաւար չի կայ: Թէ որ ըսենք թէ անոր հետ հաղորդութիւն ունինք, ու խաւարին մէջ կը պտըտինք, սուտ ենք, ու ճշմարտութիւնը չենք ըներ: Բայց թէ որ լոյսի մէջ պտըտինք, ինչպէս որ անիկայ լոյս է, մենք մեկզմեկու հետ հաղորդութիւն կ'ունենանք. և անոր որդւոյն Յիսուս Քրիստոսի արիւնը կը սրբէ մեզ ամէն մեղքերէն: Թէ որ ըսենք՝ թէ մեղք մը չունինք, անձերնիս կը խաբենք, և մեր

մէջը ճշմարտութիւն չի կայ: Ասպա թէ որ մեր մեղքերը խոստովանինք, հաւատարիմ է ան և արդար մեր մեղքերը թողելու, և ամէն անօրէնութենէ մեզ մաքրելու: Ան որ ըսենք՝ թէ մեղք մը չի գործեցինք, սուտզրուց կ'ընենք անիկայ, և անոր խօսքը մեր մէջը չէ:

Ս. Աւետարան. Ցովհ. իա. 19.

Յիսուս պետրոսին ըսաւ, իմ հետևէս եկիր: Պետրոս դարձաւ ու տեսաւ ան աշակերտը՝ որ Յիսուս կը սիրէր, որ հետևէն կ'երթար. որ նաև անոր կուրծքը ինկած կ'ըսէ. տէր ով է որ քեզ պիտի մատնէ: Պետրոս երբոր տեսաւ անիկայ, Յիսուսի ըսաւ. Տէր, հապա աս ի՞նչ պիտի ընէ: Յիսուս ա՞նոր ըսաւ. թէ որ ուզեմ՝ որ ան ապրի մինչեւ որ ես գամ, քեզի ի՞նչ փոյթ է. դուն իս հետևէս եկիր: Եւ աս խօսքը եղբայրներուն մէջ ելաւ, և կարծեցին թէ ան աշակերտը չի պիտի մեռնի. բայց Յիսուս չըսաւ թէ չի պիտի մեռնի, հապա թէ որ ուզեմ՝ որ ան ապրի մինչեւ որ ես գամ: Ա՛ս ան աշակերտն է՝ որ աս բաներուս համար կը վկայէ, որ աս բաներն ալ գրեց, և գիտենք որ անոր վկայութիւնը ճշմարիտ է: Բայց ուրիշ շատ բաներ ալ կայ որ Յիսուս ըրաւ, որ եթէ մի ըստ միոջէ գրուած ըլլար, կարծեմ թէ աշխարհս բաւական չէր ան գիրքերը պարունակելու, թէ որ գրուած ըլլային:

Անմեղ Մանկանց Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ով Ամենակարող Աստուած, որ տղոցը ու կաթնկերներուն բերնէն զօրութիւն հաստատեցիր, և անանկ կարգի դրիր որ տղաքը իրենց մահուամբ քեզ փառաւորեն. ընդէ՞ ու արմատախի՛լ ըրէ բոլոր մեր մէջը եղած մոլութիւնները, և մեզ քու շնորհքովդ անանկ զօրացուր, որ մեր կեանքին անմեղութիւնովը ու մինչեւ մահուան անգամ մեր հաւատքին հաստատութիւնովը կարող ըլլանք քու սուրբ Անունդ փառաւորելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Յայտնութիւն Յովհաննու Առաքելոյ. ԺԲ. 1.

Եւ տեսայ՝ որ ահա գառնուկը սիօն լերանը վրայ կայներ էր. և անոր հետ հարիւր քառասուն և չորս հազարը, որ անոր անունը ունէին, և անոր հօրը անունը ճակատնուն վրայ գրուած: Եւ երկինքէն ձայն մը լսեցի՝ շատ ջուրերու ձայնի պէս, և մեծ որոտումի ձայն մը. և իբր թէ քնար հարողներուն ձայնը լսեցի, որ իրենց քնարները կը հարէին: Եւ աթոռին առջին նոր երգեր կ'երգէին, ու չորս կենդանիներուն առջին ու երէցներուն առջին. և մէկը չի կրնար անոնց երգերը գիտնալ բայց միայն ան հարիւր քառասուն և չորս հազարը, որ երկրէն ազատած են: Ասոնք անոնք են՝ որ կիներուն հետ չի խառնակեցան, ու կոյս են. ասոնք ան

գառնուկին ետեւէն կ'երթան՝ ուր որ ան երթայ. ասոնք մարդոցմէ ընտրուեցան աստուածոյ և գառին առջին: Եւ անոնց բերանը սուտ չի գտնուեցաւ, ինչու որ անարատ են:

Ս. Աւետարան. Մ-պէ. բ. 13.

Աստուածոյ հրեշտակը յովսէփին երազին մէջ երեւցաւ, ու ըսաւ. ելիր՝ առ մանուկը և իր մայրը ու եգիպտոս փախիր, և հոն կեցիր՝ մինչեւ որ ես քեզի ըսեմ, ինչու որ հերովդէս կորսնցունել կ'ուզէ մանուկը. Եւ ան ելաւ գիշերանց մանուկը ու անոր մայրը առաւ՝ ու եգիպտոս գնաց. և մինչեւ հերովդէսի մահը հոն կեցաւ: Որ կատարուի տէրոջմէն ըսուածը մարգարէին ձեռքովը՝ որ կ'ըսէ. եգիպտոսէն պիտի կանչեմ իմ որդիս: Այն ատենը երբոր տեսաւ հերովդէս թէ մոգերէն խաբուեցաւ, սաստիկ բարկացաւ. ու խրկեց ջարդեց բոլոր բեթլէհէմի և անոր սահմաններուն մէջ եղած մանր տղաքը երկու տարուէն վար, մոգերէն հասկըցած ժամանակին նայելով: Այն ժամանակը երեմիա մարգարէին ձեռքով ըսուածը կատարուեցաւ՝ որ կ'ըսէ. հռամայէն ձայն մը լսուեցաւ, ողբ, լաց ու մեծ կոծ. հռաքէլ իր զաւկընները կուլար, և չէր ուզեր մխիթարուիլ, ինչու որ չի կային:

Ծննդեան Հետեւեալ Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ

Ամենակարող Աստուած, որ քու միածին Որդիդ մեզի շնորհեցիր մեր բնութիւնը առնելու, և այս ժամանակ մաքուր Կուսէն ծնելու. Պարգեւէ որ մենք որդեգրութեամբ ու շնորհքով վերստին ծնած ու քու որդիքներդ եղած, քու Սուրբ Հոգւոյդ զօրութիւնովը օր ըստ օրէ նորոգուինք, նոյն մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի միջնորդութեամբը, որ կենդանի է ու կը թագաւորէ միանգամայն քեզի և Սուրբ Հոգւոյն հետ, միշտ մէկ Աստուած մը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Գաղ. դ. 1.

Ասիկայ կ'ըսեմ, որչափ ժամանակ որ ժառանգը տղայ է՝ ծառայէն մէկ էվել մը չէ, թէպէտ ինքը ամենուն տէրը ըլլայ. հապա վերակացուներու ու տնտեսներու տակ է, մինչեւ հօրը սահմանած ժամանակը: Ինանկ ալ մենք երբոր տղայ էինք, աշխարհիս տարերքներուն տակը ծառայ էինք: Հապց երբոր ժամանակը լեցուեցաւ, աստուած իր որդին խրբկեց՝ որ կնիկէ մը եղաւ, ու օրէնքին տակը մտաւ. որ օրէնքին տակը եղողները ծախու առնէ. որ մենք որդեգրութիւն ընդունինք: Եւ որովհետեւ դուք որդիք էք, աստուած իր որդւոյն Հոգին մեր սիրտը խրկեց, որ կ'աղաղակէ աբբա՝ Հայր: Ասկէ ետեւ ծառայ չես, հապա որդի. թէ որ որդի՝ աստուծոյ ալ ժառանգը:

Ս. Աւետարան. Մատթ. ա. 18.

Եւ Յիսուսի Քրիստոսի ծնունդը ասանկ էր: Ընոր մայրը Մարիամ Յովսէփին նշանած էր, դեռ իրարու քով չեկած Հոգին սուրբէն յղիացած գտնուեցաւ: Եւ Յովսէփ անոր էրիկը արդար մարդ մը ըլլալով չէր ուզեր անիկայ խայտառակ ընել, մտմտաց լուիկ կերպով անիկայ արձակելու: Եւ երբոր ան ասիկայ կը մտմտար, ահա տէրոջը հրեշտակը երազին մէջ իրեն երեւցաւ ու ըսաւ. Յովսէփ՝ դաւթի որդի, մի վախնար քու Մարիամ կինդ քեզի առնելու. ինչու որ անոր մէջը ծնածը սուրբ Հոգիէն է: Որդի պիտի ծնանի, և անոր անունը Յիսուս դնես. ինչու որ ան իր ժողովուրդը իրենց մեղքերէն պիտի փրկէ: Այց աս ամէնը եղաւ, որ կատարուի աստուծոյ ըսածը եսայի մարգարէին ձեռքով: Ահա կոյսը պիտի յղանայ՝ և որդի պիտի ծնանի, և անոր անունը Էմմանուէլ պիտի կանչեն, որ կը թարգմանուի աստուած մեր հետը: Եւ Յովսէփ քունէն արթննալով ինչպէս որ աստուծոյ հրեշտակը իրեն հրամայեց՝ անանկ ըրաւ, ու իր կինը իր քովն առաւ: Եւ անիկայ չէր գիտեր մինչեւ որ իր անդրանիկ որդին ծնաւ, և անոր անունը Յիսուս դրաւ:

Քրիստոսի Թլփատութեան Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ

Ամենակարող Աստուած, որ քու ամենօրհ-

նեալ Որդիդ Թլփատել տուիր, և օրէնքին հընա-
զանդեցուցիր մարդկային ազգին համար. Հ-
նորհէ մեզի հոգւոյ ճշմարիտ Թլփատութիւնը, որ
մեր սիրտերը և բոլոր մարմինները աշխարհային ու
մարմնական ցանկութիւններէն մաքրելով, կարող
ըլլանք քու սուրբ կամքիդ կատարեալ հնազանդ
ըլլալու, քու Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի
շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Հռոմ. գ. 8.

Երանելի է ան մարդը, որ տէրը անոր մեղ-
քերը չի սեպեր: Ուստի՝ այս երանութիւնը Թլ-
փատութեանն վրայ է, թէ անթլփատութեան վրայ.
ինչու որ կ'ըսենք՝ թէ հաւատքը աբրահամին ար-
դարութիւն սեպուեցաւ: Ընանկ է նէ՝ ինտոր սե-
պուեցաւ. Թլփատութենէն մէջ եղած ժամանակը,
թէ անթլփատութեան մէջ. չէ թէ Թլփատութեան
մէջ, հապա անթլփատութեան մէջ: Եւ նշան ա-
ռաւ Թլփատութիւնը, անթլփատութեան մէջ ու-
նեցած հաւատքին արդարութեանը մէկ կնիքը, որ
հայր ըլլայ ամէն հաւատացեալներուն որ անթլփա-
տութենէ կ'ըլլան, որ անոնց ալ արդարութիւն
սեպուի. և հայր Թլփատութեան, որ չէ թէ մի-
նակ Թլփատութենէ տղոցներուն, հապա անոնց
ալ որ մեր աբրահամ հօրը անթլփատութեան հա-
ւատքովը կ'երթան: Ինչու որ աբրահամին ու ա-
նոր զաւկին եղած խոստմունքը աշխարհը ժառան-

գելու՝ չէ թէ օրէնքով է, հապա հաւատքին արդարութիւնովը։ Ինչու որ թէ որ օրէնքով եղողները ժառանգ են, ուրեմն հաւատքը պարապ ու խոստմունքը փուճ են։

Ս. Աւետարան. Ղ֊ե. բ. 15.

Ու եղաւ որ երբոր հրեշտակները երկինքը վերցան, հովիւները իրարու ըսին. եկէք մինչեւ բեթղէհէմ երթանք, և տեսնանք աս եղածը թէ ինչ է, որ Տէրը մեզի ցըցուց։ Եւ արտորնօք եկան, ու գտան մարիամը, յովսէփը և մանուկը մսուրին մէջ դրած։ Եւ իմացան մանուկին համար իրենց ըսուած խօսքը։ Եւ ամէնքը որ կը լսէին, կը զարմանային ան բաներուն համար, որ հովիւները իրենց կը զըուցէին։ Ու մարիամ աս ամէն բաները կը պահէր, ու իր սրտին մէջ կը մտածէր։ Եւ հովիւները դարձան, աստուած կը փառաւորէին ու կ'օրհնէին ամէն ան բաներուն համար, որ լսեցին ու տեսան. ինչպէս որ իրենց պատմուեցաւ։ Ու երբոր ութը օրը լըմընցաւ անիկայ թլփատելու, անոր անունը յիսուս դրուեցաւ, որ հրեշտակէն լսուած էր, դեռ ինքը մօրը արգանդը չի յղացած։

Ա.յս Մաղթանքը, Ընթերցուածը ու Աւետարանը մինչեւ Ցայտնութեան օրը ամէն օր պիտի ըսուի։

Տէրոջը Ցայտնութեան Օրը։

ՄԱՂԹԱՆՔ։

Ո՛վ Տէր Աստուած, որ քու միածին Որդիդ մէկ աստղի մը առաջնորդութեամբը հեթանոսներուն յայտնեցիր։ Շնորհէ՛ քու ամենաառատ ողորմութիւնդ, որ հիմայ մենք՝ որ քեզ հաւատքով կը ճանչնանք, այս կեանքէն ետեւ քու փառաւորեալ Աստուածութիւնդ վայելենք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքով։ Ամէն։

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ։ Եփես։ գ։ 1։

Ուստի ես պօղոս ձեզի հեթանոսներուդ համար Յիսուս Քրիստոսի կապուած։ Դուցէ լսած էք աստուածոյ շնորհքին մատակարարութիւնը, որ ինծի տրուած է ձեզի համար։ Որ յայտնութիւնով ե՛ր ինծի ան խորհուրդը։ ինչպէս որ առաջուց ձեզի քիչ մը գրեցի, որ կարդալու ու միտք առնելու իմ գիտութիւնս քրիստոսի խորհուրդին մէջ։ որ ուրիշ դարերու մէջ մարդկանց զաւկըներուն չերեւցաւ։ ինչպէս որ հիմայ հոգւով սրբով յայտնուեցաւ իր սուրբերուն ու մարգարէներուն։ որ հեթանոսները ժառանգորդ ու մէկ մարմին ըլլան, և աւետարանով ան խոստմունքին հաղորդ Յիսուս քրիստոսով։ որուն որ ես սպասաւոր եղայ՝ աստուածոյ շնորհքին պարգեւներովը, որ ինծի

տրուեցան, իր զօրութեանը յաջողութիւնով։ Ինձի՝ որ ամէն սուրբերուն պզտիկն եմ, այս շնորհքները տրուեցան, հեթանոսներուն մէջ քրիստոսի անքննելի մեծութիւնը քարոզելու. և ամէնքը լուսաւորելու թէ ի՞նչ է ան խորհուրդին մատակարարութիւնը, որ՝ ի յաւիտենից ծածկուած էր աստուծոյ քով, որ ամէն բանը ստեղծեց. որ հիմայ աստուծոյ բազմատեսակ իմաստութիւնը յայտնի ըլլայ երկինքը եղող իշխանութիւններուն ու պետութիւններուն եկեղեցիին ձեռքովը. յաւիտենական նախասահմանութեանը նայելով, որ մեր տէր յիսուս քրիստոսի ձեռքովը ըրաւ։ Որով ազատութիւն ու մօտենալու համարձակութիւն ունինք յուսով իրեն հաւատալով։

Ս. Աւետարան. Մ-ի. բ 1.

Երբոր յիսուս հրէաստանի բեթլէհէմի մէջ ծնաւ հերովդէս թագաւորին օրերը, ահա մոգերը արեւելքէն երուսաղէմ եկան, ու ըսին. ո՞ւր է ան՝ որ հրէաներուն թագաւոր ծնաւ. ինչու որ անոր աստղը արեւելքը տեսանք, ու եկանք երկրպագութիւն ընելու։ Ու երբոր հերովդէս թագաւորը լսեց՝ խռովեցաւ, ու բոլոր երուսաղէմ իրեն հետ։ Եւ ժողվելով բոլոր քահանայապետները ու ժողովուրդին կարդացողները, հարցուց անոնց՝ թէ ո՞ւր պիտի ծնանի քրիստոս։ Եւ անոնք ըսին անոր. հրէաստանի բեթլէհէմին մէջ. ինչու որ ասանկ գրուած

է մարգարէին ձեռքովը: Եւ դուն բնթլէհէմ՝ Յուդայի երկիրը, Յուդայի իշխաններուն մէջ պզտիկ չես. քանի՛ ինծի իշխան մը պիտի ելլէ, որ իմ իսրայէլ ժողովուրդս պիտի հովուէ: Այն ժամանակը Հերովդէս գաղտուկ մոգերը կանչեց, ու աղէկ մը անոնցմէ քննեց աստղին երեւցած ատենը: Եւ բեթլէհէմ խրկեց անոնք՝ ըսելով. գացէ՛ք ան մանուկին համար աղէկ մը տեղեկացէ՛ք, ու երբոր գտնալու ըլլաք՝ ինծի իմացուցէ՛ք, որ ես ալ գամ անոր երկրպագութիւն ընեմ: Եւ երբոր անոնք թագաւորէն լսեցին՝ գացին. ու ահա ան արեւելքը տեսած աստղերնին անոնց առջեւէն գնաց՝ մանուկին եղած տեղին վրայ եկաւ կայնեցաւ: Երբոր աստղը տեսան, շատ մեծ ուրախութիւնով խնդացին: Եւ երբոր տունն մտան՝ մանուկը իր մարիամ մօրը հետ տեսան, ու ինկան անոր երկրպագութիւն ըրին. և իրենց գանձերը բանալով անոր ընծաներ տուին՝ ոսկի ու կնդրուկ ու զմուռս: Եւ տեսիլքով մը հրաման առնելով՝ որ Հերովդէսի չի գառնան, ուրիշ ճամբով իրենց երկիրը գացին:

Առաջին Կիրակի յետ Ցայտնութեան.

ՄԱԳԹԱՆՔ.

Ով Տէր Աստուած, կը խնդրենք քենէ որ քու ամենագթած ողորմութիւնովդ ընդունիս քու ժողովուրդիդ քեզի մատուցած աղերսանքները. ու նաև

շնորհես որ չէ թէ միայն իրենց պարտականութիւնը գիտնան ու ճանչնան, հապա շնորհք ու կարողութիւն ալ ունենան հաւատարմաբար անոնք ի գործ դնելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի *շնորհքով. Ամէն:*

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Հռոմ. *ժբ.* 1.

Կ'աղաչեմ ձեզի եղբայրներ աստուծոյ ողորմութիւնովը, որ պատրաստէք ձեր մարմինները կենդանի զոհ մը՝ սուրբ, աստուծոյ հաճելի, ձեր բանաւոր պաշտօնը. և ձեր կերպարանքը աս աշխարհիս կերպարանքովը չըլլայ, հապա ձեր միտքին նորոգութիւնովը նորոգուելէք, որ դուք լաւը քննէք, և թէ ինչ է աստուծոյ կամքը՝ բարին ու հաճելին ու կատարեալը: Ասիկայ ինծի տրուած աստուծոյ շնորհքովը բոլոր ձեր մէջը եղողներուն կ'ըսեմ, որ արժանաւոր եղածը մտմտալէն էվել բան չի խորհէք. հապա զգաստանալու մտմտաք, ինչպէս որ աստուած ամէն մէկուն բաժնեց հաւատքին չափը: Ինչպէս որ մէկ մարմինին մէջ շատ անդամներ ունինք, և ան բոլոր անդամներուն գործը մի և նոյն չէ. անանկ ալ մենք շատերնիս մէկ մարմին ենք քրիստոսով, բայց ամէն մէկերնիս մէկզմէկու անդամներ ենք:

Ս. Աւետարան. Ղուկ. *բ.* 41.

Եւ անոր ծնողքները ամէն տարի զատկի տօնին երուսաղէմ կ'երթային: Ու երբոր ան տասներկու-

տարուան եղաւ, անոնք տօնին սովորութեանը պէս երբոր երուսաղէմ ելան, և ան օրերը որ լմընցուցին ու նորէն ետ դարձան, յիսուս մանուկը երուսաղէմ մնաց. և իր ծնողքները չէին գիտեր: Կը կարծէին անոր համար թէ ճամբորդներուն հետն է. մէկ օրուան ճամբու չափ եկան, ու անիկայ ըրացիներուն ու ճանչուորներուն մէջ կը փնտռէին: Եւ երբոր չի գտան, նորէն երուսաղէմ դարձան անիկայ փնտռելու: Ու եղաւ որ իրեք օրէն ետեւ տաճարին մէջ գտան անիկայ, որ վարդապետներուն հետ նստեր էր, անոնց մտիկ կ'ընէր, ու անոնց կը հարցուներ: Ընկէ լսողներուն ամէնքը կը զարմանային անոր իմաստութեանը վրայ ու պատասխաններուն վրայ: Եւ երբոր տեսան անիկայ՝ զարմացան. ու իր մայրը ըսաւ անոր. որդեակ, աս ինչ բան էր որ դուն մեզի ըրիր. ահա քու հայրդ ու ես կը չարչարուէինք՝ կը փնտռէինք քեզ: Եւ անոնց ըսաւ. իս ինչու համար կը փնտռէիք, չէիք գիտեր թէ ինծի պէտք է իմ հօրս տունը ըլլալ: Եւ անոնք անոր խօսքը չի հասկըցան՝ որ իրենց ըրուցեց: Եւ իջաւ անոնց հետ, ու գնաց Նազարէթ. և անոնց հնազանդ էր. և անոր մայրը աս ամէն խօսքերը իր սրտին մէջ կը պահէր: Եւ յիսուս կը զարդանար իմաստութիւնով ու հասակով, և շնորհքով առաջուծմէ ու մարդոցմէ:

Երկրորդ Կիրակի յետ Յայտնութեան.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, որ երկինքի ու երկրի մէջ եղած ամէն բաները կը կառավարես. Ողորմութեամբ լսէ քու ժողովուրդիդ աղաչանքներուն. և բոլոր մեր կեանքին օրերուն մէջ մեզի քու խաղաղութիւնդ շնորհէ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Հռով. ժբ. 6.

Ուստի մենք կերպ կերպ պարգեւներ ունինք՝ ան մեզի տրուած շնորհքովը. թէ որ մարգարէութիւն՝ հաւատքին չափովը. թէ որ պաշտօն՝ պաշտօնին չափովը. թէ ան որ կը սորվեցունէ՝ վարդապետութեան չափովը: Թէ ան որ կը մխիթարէ՝ մխիթարութեան չափովը. ան որ առատ է՝ ուրախութիւնով. ան որ վերակացու է՝ ջանքով. ան որ ողորմութիւն կ'ընէ՝ ուրախ սրտով: Ակր՝ առանց կեղծաւորութեան. չարը ատել, բարիին ետեւէն երթալ: Եղբայրսիրութիւնով միկզմիկու գթալ. պատուելու մէջ միկզմիկէ անցնիլ: Ջանքի մէջ թուլ մի ըլլաք. Հոգիով բորբոքեցէք, տէրոջը ծառայեցէք: Յոյսով խնդացէք. նեղութեան համբերեցէք. աղօթքի ստէպ կեցէք: Սուրբերուն պէտք եղածին հաղորդ եղէք. հիւրասիրութեան հետեւեցէք: Զեզ հալածողները օրհնեցէք. օրհնեցէք ու մի՛ անիծէք: Ուրախացողներուն հետ խնդացէք. լա-

ցողներուն հետ լացէք : Ա՛էկը միւսին վրայ նոյնը խորհի . ամբարտաւանութիւն մի՛ ընէք , հապա խոնարհներուն հետ խոնարհեցէք :

Ս . Աւետարան . Ցովհ . բ . 1 .

Եւ երրորդ օրը հարսնիք մը կար գալիլեայի կանային մէջ . ու յիսուսի մայրը հոն էր : Յիսուս ալ կանչուեցաւ և իր աշակերտներն ալ նոյն հարսնիքը : Եւ երբոր գինին պակսեցաւ , մայրը յիսուսին ըսաւ . գինի չունին : Յիսուս ալ անոր ըսաւ . կնի՛կ՝ դուն իմ հետս ի՞նչ բան ունիս . իմ ժամանակս դեռ հասած չէ : Ւր մայրը սպասաւորներուն ըսաւ . ինչ որ ձեզի ըսուցէ՝ ըրէք : Հոն վեց հատ մարմարիոն քարէ կարասներ կային՝ հրէաներուն սրբութեանը համար , որոնց ամէն մէկը երկու կամ իրեք մարի չափ կ՚առնէր : Յիսուս անոնց ըսաւ . լեցուցէ՛ք ատ կարասները ջուրով , և մինչեւ բերանը անոնք լեցուցին : Եւ անոնց ըսաւ . հիմայ առէ՛ք , ու տընտեսին բերէ՛ք . անոնք ալ բերին : Եւ տնտեսը երբոր գինի եղած ջուրին համը առաւ , ու չէր գիտեր ուրկից ըլլալը . բայց սպասաւորները գիտէին՝ որ ջուրը լեցուցին . տնտեսը փեսային հետ կը խօսի , և կ՚ըսէ . ամէն մարդ անուշ գինին առաջ կը բաժնէ , ու երբոր խըմած կ՚ըլլան՝ ան ժամանակը գէշը . դուն ատ անուշ գինին մինչեւ հիմայ պահեցիր : Յիսուս հրաշքներուն սկիզբը ասիկայ ըրաւ գալիլեայի կանային մէջ , ու իր փառքը յայտնեց , և իր աշակերտները իրեն հաւատացին :

Երկրորդ Կիրակի յետ Յայտնութեան.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, նայէ մեր տկարութիւններուն քու ողորմութեամբդ, և քու աջ ձեռքովդ մեզի պաշտպան ու օգնական եղիր մեր ամէն վտանգներուն ու կարօտութիւններուն մէջ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Հռոմ. ժբ. 16.

Ինքըզինքնիդ իմաստուն մի սեպէք: Չարին տեղը մէկին չար մի հատուցանէք. ամէն մարդոց առջին բարի բաներ խորհեցէք: Եթէ որ ձեզի հնար է նէ ամէն մարդու հետ խաղաղութիւն ունեցէք: Սիրելիներ, ձեր անձերուն համար վրէժխնդրութիւն մի ընէք, հապա բարկութեան տեղի տուէք. ինչու որ գրուած է. վրէժխնդրութիւնը իմն է, ու ես պիտի հատուցանեմ կ'ըսէ տէրը: Հապա թէ որ քու թշնամիդ անօթի է՝ հաց տուր անոր, և թէ որ ծարաւ է՝ ջուր տուր անոր. ասիկայ ընելով՝ կրակին կայծերը անոր գլուխը կը դիզես: Չարէն մի յաղթուիր. հապա բարիով չարին յաղթէ:

Ս. Աւետարան. Մատթ. ը. 1.

Երբոր ան լեռնէն վար իջաւ, շատ ժողովուրդներ անոր ետեւէն գացին: Ու մէյմ՝ ալ բորոտ մը եկաւ, երկրպագութիւն կ'ընէր անոր, ու կ'ըսէր. տէր, թէ որ ուզես՝ իս կրնաս մաքրել: Յիսուս իր

ձեռքը անոր երկնցուց ու դպաւ անոր և ըսաւ. կ'ուզեմ՝ սրբուէ ու իսկոյն բորոտութիւնը անկէ մաքրուեցաւ: Եւ Յիսուս ըսաւ անոր. զգոյշ կեցիր՝ մէկու մը չըսես. հապա գնա դուն քեզ քահանային ցըցուր. և մովսէսի պատուիրած ընծան տուր անոնց վկայութեան համար: Եւ երբոր կափառնայում մտաւ, հարիւրապետ մը եկաւ իրեն, կ'աղաչէր իրեն՝ ու կ'ըսէր. տէր, իմ ծառաս տունը անդամալոյծ պառկած է, չարաչար կը տանջուի: Յիսուս ըսաւ անոր. ես կուգամ՝ ու անիկայ կը բժշկեմ: Պատասխան տուաւ հարիւրապետը՝ և ըսաւ. տէր, ես արժանի չեմ որ դուն իմ յարկիս տակը մտնաս. միայն խօսքով ըսէ, և իմ ծառաս կը բժշկուի: Ինչու որ ես ալ հրամանի տակ մարդ մըն եմ, իմ ներքեւս զինուորներ ունիմ. ասոր գնա կ'ըսեմ, ու կ'երթայ. և միւսին եկոր կ'ըսեմ, ու կուգայ. և իմ ծառայիս ասա բանը ըրէ՝ ու կ'ընէ: Յիսուս երբոր լսեց՝ զարմացաւ, ու իր ետեւէն գացողներուն ըսաւ. ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ իսրայէլի մէջ ասանկ հաւատք բնաւ չի գտայ: Նայց ձեզի կ'ըսեմ, որ արեւելքէն ու արեւմուտքէն շատերը պիտի գան ու երկինքի թագաւորութեանը մէջ աբրահամին ու սահակին ու յակոբին հետ պիտի բազմին: Եւ թագաւորութեան որդիքները դուրսի խաւարը պիտի ելլեն. հոն պիտի ըլլայ լալ ու ակռաները կըճռցունել: Եւ Յիսուս հարիւրապետին ըսաւ. գնա՝ և ինչպէս որ հաւատացիր՝ քեզի թող ըլլայ. և ան օրը անոր ծառան ողջընցաւ:

Չորրորդ Կիրակի յետ Ցայտնութեան.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ով Տէր Աստուած, որ մեր անանկ մեծ վտանգներու մէջ ըլլալնիս գիտես, որ ինքզինքնիս միշտ հաստատ պահելու կարող չենք մեր տկար բնութեանը պատճառաւ. Անդի անանկ մէկ զօրութիւն մը ու պաշտպանութիւն մը շնորհէ, որ մեզ ամէն վտանգներէ պահպանէ, ու ամէն փորձութիւններէ ազատէ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Հռոմ. ժգ. 1.

Ամէն մարդ որ իշխանութեան տակ է՝ հնազանդութեան մէջ թող կենայ. ինչու որ իշխանութիւնը մէկ տեղէ մը չէ, միայն թէ աստուածմէ. և անոնք որ կան՝ աստուածմէ կարգուած են: Ուստի ան որ իշխանութեան դէմ կը հակառակի՝ աստուծոյ հրամանին դէմ կը հակառակի. և անոնք որ կը հակառակին, անձերնուն դատապարտութիւն կ'ընդունին: Ինչու որ իշխանները բարի գործքերու համար երկիւղ չեն, հապա չարերու: Կուզես ան իշխանութենէն չի վախնալ, բարի գործէ, ու անկէ գովութիւն պիտի առնես. ինչու որ ան աստուծոյ սպասաւորն է քեզի աղէկութեան համար: Հապա թէ որ դուն չարութիւն կը գործես, վախցիր. ինչու որ պարապ տեղը մէջքը թուր չի կրեր ան. աստուծոյ սպասաւորն է՝ վրէժխնդիր բարկութիւնով ա-

նոր՝ որ չարութիւն կը գործէ : Նոր համար պէտք է հնազանդ ըլլալ, չէ թէ միայն բարկութեան համար, հապա խղճմտանքին համար ալ : Նոր համար տուրք ալ կը վճարէք, ինչու որ աստուծոյ սպասաւորներն են միշտ նոյն գործին պարապելով : Ուստի՝ ամէնուն եղած պարտքը հատուցէք. որուն որ տուրք՝ տուրքը, որուն որ մաքս՝ մաքսը. որուն որ երկիւղ՝ երկիւղը. որուն որ պատիւ՝ պատիւը :

Ս. Աւետարան. Մաթ. ը. 23.

Եւ երբոր նաւը մտաւ, իր աշակերտները իր ետեւէն գացին : Եւ ահ մ՚ալ մեծ ալէկոծութիւն մը եղաւ ծովին մէջ. անանկ որ ալիքներէն նաւը կը ծածկուէր, ու ինքը կը քնանար : Եւ աշակերտները գացին զինքը արթնցուցին ու ըսին. տէր, ազատէ մեզ. ինչու որ կը կորսուինք կոր : Եւ անոնց ըսաւ. թերահաւատներ, ինչո՞ւ վախկոտ էք. ան ժամանակը ելաւ հովերը ու ծովը սաստեց, և մեծ խաղաղութիւն եղաւ : Եւ մարդիկը զարմացան՝ ու կ՚ըսէին, ինչպէս մարդ է աս՝ որ հովերը ու ծովը ասոր կը հնազանդին : Եւ երբոր միւս կողմը գերգեսացւոց երկիրը անցաւ, հոն երկու դիւահար իրեն պատահեցան՝ գերեզմաններէն ելած, սաստիկ կատղած. որ հնար չէր մէկու մը ան ճամբէն անցնիլ : Եւ ահ մ՚ալ աղաղակեցին ու ըսին. Յիսուս որդի աստուծոյ, դուն մեր հետը ի՞նչ բան ունիս, ժամանակէ դուրս եկար մեզ տանջելու : Եւ անոնցմէ

քիչ մը հեռուն խոզի երամակ մը կար, որ կ'արա-
ծուէին: Եւ դեւերը կ'աղաչէին իրեն ու կ'ըսէին,
թէ որ մեզ ասկէ կը հանես, հրաման ըրէ մեզի որ
խոզերուն երամակը երթանք: Եւ ըսաւ անոնց.
գացէ՛ք. և անոնք ելան խոզերուն երամակը գացին.
և բոլոր երամակը ան բարձր տեղէն ծովը վազեցին,
ու ջուրերուն մէջ մեռան: Եւ խոզարածները փա-
խան, ու քաղաքը երթալով ամէնը պատմեցին, ու
դիւահարներուն պատահածն ալ: Եւ մէյ մ' ալ
բոլոր քաղաքը յիսուսի առջին ելաւ. երբոր անիկայ
տեսան՝ աղաչեցին անոր որ իրենց սահմաններէն
երթայ:

Հինգերորդ Կիրակի յետ Ցայտնութեան.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ով Տէր, կը խնդրենք որ քու եկեղեցիդ ու
ընտանիքդ միշտ քու ճշմարիտ հաւատքովդ պա-
հես. որ միայն քու երկնային շնորհացդ յուսոյն ա-
պաւինողները ամէն ժամանակ քու գերադոյն զօ-
րութեամբդ պաշտպանուին, մեր Տէր Յիսուս Ք-
րիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Կողոս. գ. 12.

Սկսէ ետեւ իբրեւ աստուածոյ ընտրեալները՝
սուրբերը ու սիրելիները, վրանիդ հագէ՛ք գութը,
ողորմութիւնը, քաղցրութիւնը, խոնարհութիւնը,

հեզութիւնը, համբերութիւնը. միմեանց ներե-
լով, իրարու թողութիւն տալով. թէ որ մէկը մե-
կու մը տրտունջ մը ունենայ, ինչպէս որ աստուած
քրիստոսով ձեզի թողութիւն շնորհեց՝ անանկ ալ
դուք: Եւ աս ամէն բաներուն վրայ սէրը հագէք,
որ կատարելութեան կապն է. ու քրիստոսի խա-
ղաղութիւնը ձեր սիրտերուն մէջ հաստատուի, ո-
րուն որ դուք կանչուեցաք մէկ մարմինով. ու գոհա-
ցող եղիք: Որ քրիստոսի խօսքը առատապէս ձեր
մէջը բնակի, ամէն իմաստութիւնով սորվեցունելու
ու խրատելու միմեանք. սաղմոսներով ու օրհնու-
թիւններով, ու հոգեւոր երգերով ու շնորհքով
ձեր սիրտերուն մէջ գաստուած օրհնելու: Եւ ամէն
ինչ որ կ'ընէք խօսքով ու գործքով, բոլորը տէր
յիսուսի անունովը ըրէք. գոհացող եղիք անով աս-
տուծմէ ու հօրմէն:

Ս. Աւետարան. Մատթ ժգ. 24.

Երկինքի թագաւորութիւնը մարդու մը նմա-
նեցաւ, որ իր արտին մէջ աղէկ սերմ կը ցանէ: Ու
երբոր մարդիկ քնացան, անոր թշնամին եկաւ, ու
վրայէն որոմ ցանեց ցորենին մէջ՝ ու գնաց: Եւ
երբոր խոտը բուսաւ՝ ու պտուղ բերաւ, ետքը ո-
րոմն ալ երեւան ելաւ: Տանը տիրոջը ծառաները
եկան ու իրեն ըսին. տէր դուն քու արտիդ մէջ ա-
ղէկ սերմ չէի ցանեցիր մի. ուստի՝ որոմը ուրկից կայ:
Եւ ան անոնց ըսաւ. թշնամի մարդ ըրաւ անիկայ.

ծառաները ըսին անոր. կ'ուզես որ երթանք ու անիկայ մէկ դի քաղենք: Եւ ան ըսաւ անոնց. չէ, որ չըլլայ թէ որոմը քաղած ժամանակնիդ ցորենն ալ անոր հետ վրցունէք: Թող տուէք երկուքն ալ մէկ տեղ մինչեւ հունձի ժամանակը մեծնան. ու հունձի ատենը հնձողներուն պիտի ըսեմ. առաջ որոմը քաղեցէք, ու անիկայ խուրձ խուրձ կապեցէք երելու համար, ու ցորենը իմ ամբարս ժողվեցէք:

Վեցերորդ Կիրակի յետ Ցայտնութեան.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ով Աստուած, որ քու ամէնօրհնեալ Որդիդ յայտնուեցաւ սատանային գործքերը քակելու, և մեզ Աստուծոյ որդիքները ու անվախճան կեանքին ժառանգները ընելու. Հնորհէ որ աս յոյսը ունենալով ինքզինքնիս մաքրենք, ինչպէս որ ինքը մաքուր է. որ երբոր զօրութիւնով ու մեծ փառքով նորէն գալու ըլլայ, իրեն նման ըլլանք իր յաւիտենական ու փառաւորեալ արքայութեանը մէջ, ուր որ քեզի հետ ով Հայր և Սուրբ Հոգի, ինքը կենդանի է ու կը թագաւորէ միշտ մէկ Աստուած մը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Թուղթ Յովհաննու Առաքելոյ. Ա. Թ–ԺԸ. գ. 1.

Տեսէք՝ Հայրը ինչպէս սէր շնորհեց մեզի, որ մենք աստուծոյ որդիքներ կանչուինք. ասոր համար

աշխարհ մեզ չի ճանչնար, ինչու որ անիկայ չի ճանչցաւ: Սիրելիներ, հիմայ աստուծոյ որդիքներն ենք, և դեռ յայտնի չէ՝ թէ ինչ պիտի ըլլանք. գիտենք՝ որ երբոր անիկայ յայտնուի, անոր նման պիտի ըլլանք. ինչու որ անիկայ պիտի տեսնանք՝ ինչպէս որ է նէ: Եւ ամէն աս յոյսը իր անձին մէջը ունեցողը՝ իր անձը կը սրբէ, ինչպէս որ ան սուրբ է: Ամէն ով որ մեղք կը գործէ, ան օրինազանցութիւն ալ կ'ընէ, և բուն ինքը մեղքը օրինազանցութիւն է: Եւ գիտենք՝ որ անիկայ անոր համար յայտնուեցաւ, որ մեղքերը վերցունէ. և իր մէջը մեղք չի կայ: Ամէն ով որ անոր վրայ հաստատուած է՝ մեղք չի գործեր. և ամէն ով որ մեղք կը գործէ, ան չի տեսաւ անիկայ՝ ու չի ճանչցաւ անիկայ: Տղա՛քներ՝ մէկը ձեզ չի՛ խաբէ. ան որ արդարութիւն կը գործէ՝ արդար է, ինչպէս որ ան արդար է: Եւ ան որ մեղք կը գործէ՝ սատանայէն է, ինչու որ սատանան սկիզբէն կը մեղանչէ. այս պատճառաւ աստուծոյ որդին յայտնուեցաւ, որ սատանային գործքերը քակէ:

Ս. Աւետարան. Մատթ. իգ. 23.

Ան ժամանակը թէ որ մէկը ձեզի ըսէ, ահա քրիստոս հոս է կամ հոն, մի՛ հաւատաք: Ինչու որ սուտ քրիստոսներ ու սուտ մարգարէներ պիտի ելլեն, ու մեծամեծ նշաններ ու հրաշքներ պիտի ցըցունեն, անանկ որ՝ թէ որ հնար ըլլայ ընտրեալներն ալ մոլորցունեն: Ահա առաջուց ձեզի ըսի:

Հապա թէ որ ձեզի ըսեն՝ թէ ահա անապատին մէջն է, չելլաք, և թէ՝ ահա ծածուկ սենեակներուն մէջն է, մի հաւատաք: Ինչու որ ինչպէս փայլակը՝ որ արեւելքէն կ'ելլէ՝ ու մինչեւ արեւմուտքը կ'երեւայ, անանկ պիտի ըլլայ նաև որդւոյ մարդոյ գալուստը: Ինչու որ ուր որ մեռած մարմին կայ, հոն արծիւները կը ժողովին: Հապա մէն ան նեղութեան օրերէն ետեւ՝ արեգակը պիտի խաւարի, ու լուսինը իր լոյսը չի պիտի տայ, ու երկինքէն աստղերը պիտի իյնան, ու երկինքի զօրութիւնները պիտի շարժին: Եւ ետքը որդւոյ մարդոյ նշանը պիտի երեւայ երկինքը, ու ան ժամանակը բոլոր ազգերը պիտի ողբան. ու որդին մարդոյ պիտի տեսնան երկինքի ամպերուն վրայ եկած՝ զօրութիւնով ու մեծ փառքով: Եւ իր հրեշտակները պիտի խրկէ մեծ փողով, ու պիտի ժողվեն իր ընտրեալները չորս հովերէն, երկինքի մէկ ծայրէն մինչեւ միւս ծայրը:

Եօթանասներորդ ըսուած Կիրակին,

Որ է Առաջին Կիրակի Առաջաւորաց Բարեկենդանէն ետեւ.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ով Տէր, կը խնդրենք որ քու ժողովուրդիդ աղաչանքները բարեգթութեամբ ընդունես, որ մենք որ մեր մեղքերուն համար արդարապէս պատժուած ենք, քու ամենառատ ողորմութեամբդ ազատինք քու անուանդ փառքին համար, մեր Փրկիչ Յիսուս

Քրիստոսի շնորհքովը, որ կենդանի է ու կը թագաւորէ միանգամայն քեզի հետ, և Սուրբ Հոգւոյն հետ միշտ մէկ Աստուած մը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Ա. Կոր. Թ. 24.

Ձեզ գիտեր՝ որ ասպարէզին մէջ վազողները, վազելով կը վազեն ամէնքը. սակայն մէկը կ'առնէ յաղթութեան վարձքը. անանկ վազեցէք որ հասնիք: Ամէն ով որ կը պատերազմի՝ ամէն բանի մէջ ժուժկալ կ'ըլլայ. անոնք եղծանելի պսակը առնելու, ու մենք անեղծանելին: Ուստի՝ ես ալ անանկ կը վազեմ, չէ թէ որպէս անստուգութեամբ. անանկ կը ծեծկուիմ, չէ թէ որպէս թէ հովերը ծեծելով. հապա իմ մարմինս կը ճնշեմ ու կը հնազանդեցունեմ, որ չըլլայ թէ ես որ ուրիշներուն քարոզեցի, ես ինքնս անպիտան գտնուիմ:

Ս. Աւետարան. Մատթ. Բ. 1.

Երկինքի Թագաւորութիւնը տանուտէր մարդու մը նման է, որ առտուանց կանուխ ելաւ իր այգիին մշակներ բռնելու: Եւ մշակներուն հետ օրը դահեկանի մը հօսք կապեց, ու իր այգին խրկեց: Եւ ժամը իրեքին ելաւ՝ ուրիշները տեսաւ՝ որ շուկանեղուն մէջ պարապ կայներ էին, ու ըսաւ անոնց. դուք ալ իմ այգիս գացէք, և ինչ որ արժան է՝ ձեզի կուտամ: Եւ անոնք գացին. ու նորէն ժամը վեցին

ու ժամը իննին եղաւ՝ անանկ ըսաւ։ Եւ ժամը տասնըմէկին եղաւ ուրիշները գտաւ՝ որ պարապ կայներ էին, անոնց ալ ըսաւ. ինչո՞ւ հոս բոլոր օրը դատարկ կայներ էք։ Ըսին անոր, ինչու որ մէկը մեզ վարձքով չի բռնեց. ըսաւ անոնց. դուք ալ այգին գացէք, և ինչ որ արժան է պիտի առնէք։ Եւ երբոր իրիկուն եղաւ՝ այգիին տէրը իր տնտեսին ըսաւ. կանչէ՛ մշակները ու անոնց վարձքը տո՛ւր, ետքիններէն սկսելով մինչեւ առջինները։ Երբոր տասնըմէկերորդ ժամունները եկան, ամէն մէկը մէյմէկ դահեկան առին։ Եւ առջինները եկան՝ կը կարծէին թէ էվել պիտի առնեն, ու անոնք ալ մէյմէկ դահեկան առին։ Երբոր առին, տանուտէրոջը դանդատ կ՚ընէին՝ ու կ՚ըսէին, ատ ետքինները ժամ մը գործեցին, և անոնք մեզի հաւասար ըրիր, որ օրուան բեռը ու տաքութիւնը կրեցինք։ Անիկայ պատասխան տուաւ անոնցմէ մէկուն՝ ու ըսաւ. ընկեր, ես քեզ չեմ զրկեր, ինծի հետ դահեկանի մը խօսք չի կապեցի՞ր մի։ Ա՛ռ քուկինդ՝ ու գնա՛, կ՚ուզեմ որ աս ետքիններուն ալ անանկ տամ՝ ինտոր որ քեզի տուի։ Մ՚իթէ ես իշխանութիւն չունի՞մ իմ բաներուս հետ ինչ որ ուզեմ նէ ընեմ, կամ թէ քու աչքդ չա՞ր է՝ որ ես առատաձեռն եմ։ Ասանկ յետինները առաջին պիտի ըլլան, ու առաջինները յետին. պատճառն որ կանչուածները շատ են, բայց ընտրուածները քիչ։

Վաթսուներորդ Կիրակի,

Որ է Երկրորդ Կիրակի Առաջաւորաց Բարեկենդանէն ետեւ.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Տէր Աստուած, դուն որ մեր գործքերուն ամենեւին չապաւինելնիս աղէկ կը ճանչնաս, շնորհէ՛ քու ողորմութեամբդ որ քու զօրութիւնդ մեզ պաշտպանէ ամէն ձախորդութիւններու դէմ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Բ. Կորն. ժա. 19.

Յօժարութիւնով կը համբերէիք յիմարներուն ձեր իմաստութիւնովը: Ինչու որ կը համբերէք՝ թէ որ մէկը ձեզ խաբէ, թէ որ մէկը ծառայեցունէ, թէ որ մէկը ձեր ունեցածը ուտէ, թէ որ մէկը բան մը առնէ, թէ որ մէկը հպարտանայ, թէ որ մէկը ձեր երեսին զարնէ: Ես քամահրանքին կերպովը կ'ըսեմ, որպէս թէ մենք տկար ի՛ եղանք. ինչ բանի որ մէկը կը համարձակի, անխոհեմութեամբ կ'ըսեմ, ես ալ կը համարձակիմ: Ընոնք եբրայեցի՞ են, ես ալ. իսրայէլացի՞ են, ես ալ. աբրահամու զաւա՞կ են, ես ալ. քրիստոսի պաշտօնեանե՞ր են, յանդգնութեամբ կ'ըսեմ թէ էվելօքը ես. թէ որ աշխատանքով՝ էվելի, թէ որ ծեծով՝ շատ էվելօք, թէ որ բանտով՝ անոնցմէ խիստ շատ, թէ որ մահուան նեղութիւններով՝ շատ անգամ. հինգ անգամ հրէաներէն քառասունէն մէյ մը պակաս ծեծուեցայ. երեք անգամ ձաղկով ծեծուեցայ. ան-

գամ մը քարկոծուեցայ. իրեք անգամ նաւակո-
ծութեան հանդիպեցայ. գիշեր ու ցորեկ անդունդ-
ներուն մէջ տառապեցայ. շատ անգամ ճամբոր-
դութեան մէջ գետերէն նեղութիւնները, աւազակ-
ներէն նեղութիւնները, ազգէ նեղութիւնները, հե-
թանոսներէն նեղութիւնները, քաղաքին մէջ նեղու-
թիւնները, անապատը նեղութիւնները, ծովը նեղու-
թիւնները, սուտ եղբայրներէն նեղութիւնները. ջանքի
ու աշխատանքի մէջ. շատ անգամ քնհատութեան
մէջ, անօթութեան ու ծարաւութեան մէջ. շատ
անգամ պահեցողութեան մէջ. ցրտութեան ու մեր-
կութեան մէջ: Ո՛ղ ուրիշ նեղութիւնները որ ա-
մէն օր ռամիկ ժողովուրդը վրաս կը դիզուէր, և ամէն
եկեղեցիներուն հոգը: Ո՞վ հիւանդ կ'ըլլայ՝ որ ես
հիւանդ չըլլամ. ո՞վ կը գայթակղի՝ որ ես չերիմ:
Ո՛ւ որ պարծիլ պէտք ըլլայ, իմ տկարութիւննե-
րուս վրայ պարծենամ: Աստուած և մեր տէր յի-
սուս քրիստոսի Հայրը գիտէ՝ որ յաւիտեան օրհնեալ
է, թէ ես սուտ չեմ ըսուցեր:

Ս. Աւետարան. Ղուկ. ը. 4.

Երբոր շատ ժողովուրդներ հաւքեցան, ու գա-
նազան քաղաքներէ որ իրեն եկան, առակով ըսաւ:
Սերմ ցանող մը ելաւ իր սերմերը ցանելու. և երբոր
ցանեց՝ մէկ մասը ճամբուն վրայ ինկաւ ու կոխկրտ-
տուեցաւ, ու երկինքի թռչունները անիկայ կերան:
Եւ ուրիշը ապառաժի վրայ ինկաւ. ու բուսնելուն

պէս չորցաւ՝ թացութիւն չունենալուն համար: Եւ ուրիշը փուշերու մէջ ինկաւ, ու փուշերը անոր հետ բուսնելով՝ խղդեցին անիկայ: Եւ ուրիշը աղէկ ու պարարտ հողի վրայ ինկաւ, ու երբոր բուսաւ՝ հա- րիւրապատիկ պտուղ տուաւ. երբոր ասիկայ խո- սեցաւ, ըսաւ. ան որ լսելու ականջ ունի՝ թող լսէ: Աշակերտները կը հարցունէին անոր, թէ ինչ է ան առակը: Եւ ան ըսաւ. ձեզի տրուած է աստու- ծոյ արքայութեան խորհուրդները գիտնալ. բայց ուրիշներուն առակներով. որ պիտի տեսնան՝ ու չի տեսնան, և պիտի լսեն՝ ու չհմանան: Այլ ան ա- ռակը ա՛ս է. սերմը աստուծոյ խօսքն է: Եւ ճամ- բուն վրայինները անոնք են՝ որ կը լսեն, ու ետքը սատանան կուգայ՝ անոնց սիրտէն ան խօսքը կը հանէ, որ չըլլայ թէ հաւատան ու փրկուին: Եւ ա- պառաժին վրայինները անոնք են, որ երբոր կը լսեն ուրախութեամբ կ'ընդունին ան խօսքը, ու արմատ չունին. ժամանակ մը կը հաւատան, ու փորձու- թեան ժամանակը կը հեռանան: Եւ փուշերու մէջ ինկածներն ալ անոնք են, որ երբ ան խօսքը կը լը- սեն, ու աշխարհիս հոգերովը ու մեծութիւնովը ու ցանկութիւնովը զբաղած ըլլալով՝ կը խղդուին, և անպտուղ կ'ըլլան: Այլ պարարտ հողին վրային- ները անոնք են, որ ան խօսքը բարի և ուրախ սրտով լսելով՝ կ'ընդունին, ու համբերութիւնով պտուղ կուտան:

Ցիսաուներորդ Կիրակի,

Որ է Երրորդ Կիրակի Առաջաւորաց Բարեկենդանէն ետեւ.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ով Տէր, դուն որ մեզի սորվեցուցիր թէ առանց սիրոյ եղած որ և իցէ գործ մը բոլորովին անօգուտ է, խրկէ մեզի քու Սուրբ Հոգիդ, և հաստատէ մեր սրտին մէջ ան սիրոյ աղնիւ պարգեւը, որ խաղաղութեան և ամէն առաքինութեանց հաստատ կապն է. և որ առանց անոր ապրողները մեռած կը սեպուին քու առջիդ. Ո՛նորհէ ասիկայ քու միածին Որդւոյդ Յիսուս Քրիստոսի սիրուն համար. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Ա. Կորն. ժգ. 1.

Թէ որ մարդոց ու հրեշտակներուն լեզուները խօսիմ՝ ու սէր չունենամ, ես պղինձի պէս եղայ՝ որ ձայն կը հանէ. կամ ծնծղաներուն պէս որ կը ղօղանջեն: Եւ թէ որ մարգարէութիւն ունենամ, ու ամէն խորհուրդները իմանամ՝ և ամէն գիտութիւն. և թէ որ ամէն հաւատքը ունենամ, մինչեւ անգամ լեռները փոխադրելու, ու սէր չունենամ, ոչինչ եմ: Եւ թէ որ ամէն ունեցածս աղքատներուն կերցունեմ, ու մարմինս կրակի տամ, ու սէր չունենամ, բան մը չեմ շահիր: Սէրը երկայնամիտ է, կը քաղցրանայ. սէրը չի նախանձիր, չի գոռոզնար, չի հպարտանար. չի յանդգնիր, իրենը չի փնտռեր, չի չարանար, գէշ չի խնդրեր. անիրաւութեան վրայ չի խնդար, հապա ճշմարտութեան վրայ

կ՚ուրախանայ · ամէն բանի կը դիմանայ · ամէն բանի կը հաւատայ · ամէն բանի կը յուսայ · ամէն բանի կը համբերէ ։ Սէրը բնաւ չի՛ տկարանար · Թէ որ մարգարէութիւններ ըլլան՝ կը խափանին · Թէ որ լեզուներ ըլլան՝ կը լռեն · Թէ որ գիտութիւն՝ կը խափանի ։ Ինչու որ փոքր ՚ի շատէ գիտենք · ու փոքր ՚ի շատէ կը մարգարէանանք ։ Բայց երբոր կատարեալը գայ , աս շատէն քիչը պիտի խափանի ։ Երբոր տղայ էի՝ տղի պէս կը խօսէի , տղի պէս կը խորհէի , տղի պէս կ՚իմանայի · բայց երբոր մարդ եղայ՝ տղայութեան բաները մէկ դի դրի ։ Մ՚ենք հիմայ իբր հայելիի մէջ օրինակով կը տեսնանք , բայց ան ժամանակը դէմ դէմ · Հիմայ շատէն քիչ տեղեակ եմ , բայց ան ժամանակը պիտի գիտնամ՝ ինչպէս որ ինքը զիս ճանչցաւ ։ Եւ հիմայ կը մնայ հաւատք՝ յոյս՝ սէր , աս իրեքը · և ասոնցմէ պինտ մեծը սէրն է ։

Ս · Աւետարան · Ղուկ · ժը · 31 ·

Եւ տասներկուքը առանձին առնելով՝ ըսաւ անոնց · ահա՛ մենք երուսաղէմ կ՚ելլենք · ու մարգարէներուն ձեռքով որդւոյ մարդոյ համար բոլոր գրուածները պիտի կատարուին ։ Ինչու որ հեթանոսներուն պիտի մատնուի ու ծաղր պիտի ըլլայ · ու պիտի ծեծեն ու անիկայ մեռցունեն , և իրեք օրէն յարութիւն պիտի առնէ ։ Եւ անոնք աս բաներէն բան մը չիմացան · հապա ան խօսքը անոնցմէ ծած-

կուաճ էր, ու ըսուածը չէին հասկընար: Եւ երբ որ երբ ինքը երիքովի կը մօտենար, կոյր մուրացկան մը ճամբուն վրայ նստած էր: Երբոր ժողովուրդին անցնիլը լսեց, հարցուց՝ թէ ինչ է ան: Եւ անոր ըսին թէ Յիսուս Նազովրեցին կ'անցնի: Աղաղակեց ու ըսաւ. Յիսուս որդի դաւթի՝ ողորմէ ինծի: Եւ անոնք որ առջեւէն կ'երթային՝ կը հանդիմանէին անիկայ որ ձայնը լռէ. և ան էվելօք կը պօռար, որդի դաւթի՝ ողորմէ ինծի: Յիսուս կայնեցաւ, ու հրաման ըրաւ անիկայ իրեն բերելու. ու երբոր մօտեցաւ, հարցուց անոր և ըսաւ. ինչ կ'ուզես դուն որ քեզի ընեմ. ան ալ ըսաւ. տէր՝ որ աչքերս բացուին, ու տեսնամ: Եւ Յիսուս ըսաւ անոր. նայէ, քու հաւատքդ քեզ բժշկեց: Եւ շուտ մը տեսաւ, ու անոր ետեւէն կ'երթար՝ և փառք կուտար աստուծոյ, և ամէն ժողովուրդն ալ որ տեսան, աստուծոյ օրհնութիւն կուտային:

Մոխրոց չորեքշաբթի, որ է Մեծ Պահոց առաջին օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ ամենակալ և յաւիտենական Աստուած, դուն որ քու ստեղծածներուդ մէկն ալ չես ատեր, և ամէն ղղջացողներուն մեղքը կը ներես. Նոր ու ղղջացող սիրտեր ստեղծէ մեր մէջը, որ մենք մեր մեղքերուն վրայ արժանապէս ողբալով, և մեր թշուառութիւնը ճանչնալով, քենէ կատարեալ նե-

բում և թողութիւն ընդունինք ամէն Աստուած ողորմութեան, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքով, Ամէն:

Ահա Մաղթանքը Մեծ Պահոց առին օրը պիտի կարդացուի, ապա պատշաճի Մաղթանքէն ետեւ.

Յովէլեայ. բ. 12.

Դարձէք ինծի կ'ըսէ տէր աստուած, բոլոր ձեր սրտովը. պաքով, լալով ու կոծով: Պատռեցէք սիրտերնիդ, չէ թէ հանդերձնիդ, և ձեր տէր աստուծոյն դարձէք, որ ողորմած ու գթած է, երկայնամիտ ու բազումողորմ, որ չարութեան կը ցաւի: Ո՞վ գիտէ թէ ինքը պիտի դառնայ ու զղջայ, և իր ետեւը օրհնութիւն պիտի թողու. ընծ ու պատարագ մեր տէր աստուծոյն: Փող չալեցէք սիօնի մէջ. պաքը սուրբ պահեցէք. պաղատանք քարոզեցէք: Ժողովուրդները ժողվեցէք. միաբանութիւնը սրբեցէք. ծերերը ընտրեցէք. տղաքը ու կաթ ուտողները ժողվեցէք. փեսան իր սենեակէն թող ելլէ, ու հարսը առագաստէն: Սուրբ քահանաները ու տէրոջը պաշտօնեաները աստիճաններուն ու սեղաններուն մէջ տեղը լան և ըսեն. ներէ ամէն տէր քու ժողովուրդիդ, և քու ժառանգութիւնդ նախատինքի մի տար, անոր վրայ ուրիշները տիրելու. որ հեթանոսներուն մէջ չըսեն թէ՝ ո՞ւր է անոնց աստուածը:

Ս. Աւետարան. Մատթ. գ. 16.

Երբոր պաք կը պահէք՝ կեղծաւորներուն պէս տրտում մի՛ ըլլաք. որ երեսնին կ'աւրեն, որ մարդոց երեւան թէ պաք կը պահեն. ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի. անոնց վարձքը միայն ան է. Դուն երբոր պաք կը պահես, գլուխդ օծէ, ու երեսդ լուա, որ մարդոց պահողի մը պէս չերեւնաս. Հապա գաղտուկ քու Հօրդ. և քու Հայրդ որ գաղտուկը կը տեսնայ, քեզի յայտնապէս պիտի Հատուցանէ: Երկրի վրայ ձեզի Համար գանձ մի՛ դիզէք, ուր որ ցեցը ու ժանկը կ'ապականեն, և ուր որ գողերը գետինը կը ծակեն ու կը գողնան: Հապա երկինքը ձեզի Համար գանձ դիզեցէք, ուր որ ո՛չ ցեցը ու ո՛չ ժանկը կ'ապականեն, և ո՛չ գողերը գետինը կը ծակեն ու կը գողնան: Որովհետև ուր որ ձեր գանձը ուր է նէ, սիրտերնիդ ալ Հոն կ'ըլլայ:

Մեծ Պահոց Առաջին Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Տէր, դուն որ մեզի Համար քառասուն օր և քառասուն գիշեր պահեցողութեամբ կեցար. Ընդունէ՛ք տուր մեզի անանկ պահեցողութիւն մը ունենալու, որ մարմիններս Հոգիին Հպատակ ըլլալով, կարող ըլլանք միշտ Հնազանդելու քու աստուածային աղեցութիւններուդ արդարութիւնով ու ճշմարիտ սրբութիւնով, քու փառքիդ ու պատուդ Համար. որ կենդանի ես ու կը թագաւորես միան-

գամայն Հօրը և Սուրբ Հոգւոյն հետ, մէկ Աստուած մը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Բ. Կոր. գ. 1.

Ձեզի գործակից ենք, ու կ'աղաչենք որ դուք աստուծոյ շնորհքը պարապ տեղը չընդունիք: Ինչու որ ընդունելի ժամանակը ձեզի լսեցի՝ կ'ըսէ, ու փրկութեան օրը ձեզի օգնեցի: Ահա ընդունելի ժամանակ. ահա օր փրկութեան: Ձըլլայ որ բանով մը պատճառ տաք, որ պաշտօնը արատաւորի. հապա ամէն բանի մէջ անձերնիդ ընծայեցէք իբր աստուծոյ սպասաւորները՝ մեծ համբերութիւնով նեղութիւններու վիշտերու ու չարչարանքներու մէջ, ձեծերու մէջ, բանտերու մէջ, խռովութիւններու մէջ. աշխատութիւններու մէջ, հսկումներու մէջ, ծոմապահութիւններու մէջ. սրբութիւնով, գիտութիւնով, երկայնմտութիւնով, քաղցրութիւնով. սուրբ Հոգիով, անկեղծ սիրով. ճշմարտութեան խօսքովը, աստուծոյ զօրութիւնովը, արդարութեան զէնքովը՝ որ աջ կողմէն ու ձախ կողմէն է. փառքով ու անարգանքով, գովութիւնով ու պարսաւանքով. խաբողներու պէս՝ ու ճշմարիտ. անծանօթներու պէս՝ ու ճանչցուածներ. մահկանացուներու պէս, ու ահա կենդանի ենք. պատժուածներու պէս, ու չէ թէ սպաննուած. տրտմածներու պէս, ու միշտ ուրախ ենք. տնանկներու պէս, ու շատերը կը մեծցունենք. իբր թէ բան մը չունինք, և ամէն բան ունինք:

Ս. Աւետարան. Մատթ. գ. 1.

Ի ժամանակը Յիսուս սուրբ Հոգիէն անապատը տարուեցաւ՝ սատանայէն փորձուելու: Եւ քառասուն ցորեկ ու քառասուն գիշեր ծոմ պահելէն ետքը՝ անօթեցաւ: Եւ փորձողը եկաւ անոր ըսաւ. Թէ որ դուն աստուծոյ որդին ես՝ ըսէ որ աս քարերը հաց ըլլան: Ինքը պատասխան տուաւ ու ըսաւ. գրուած է որ՝ չէ թէ միայն հացով մարդ կ'ապրի, հապա ան ամէն խօսքովը՝ որ աստուծոյ բերնէն կ'ելլէ: Ի ժամանակը սատանան կ'առնէ կը տանի անիկայ սուրբ քաղաքը, ու անիկայ տաճարին աշտարակին վրայ կը կայնեցունէ, և կ'ըսէ անոր. Թէ որ աստուծոյ որդին ես՝ դուն քեզ ասկէ վար նետէ. ինչու որ գրուած է, Թէ իր հրեշտակներուն պատուիրած է քեզի համար, ու քեզ ձեռքի վրայ պիտի կրեն, որ քնաւ ոտքդ քարի չի զարնես: Յիսուս նորէն անոր ըսաւ. գրուած է, Թէ քու տէր աստուածդ չի փորձես: Սատանան նորէն կ'առնէ կը հանէ անիկայ շատ բարձր լեռան մը վրայ, ու աշխարհի բոլոր թագաւորութիւնները անոր կը ցրցունէ, և անոնց փառքը. և անոր կ'ըսէ. աս ամէնը քեզի կուտամ, Թէ որ խնաս ինծի երկրպագութիւն ընես: Ի ժամանակը Յիսուս անոր կ'ըսէ. ետիս գնա սատանա. ինչու որ գրուած է՝ քու տէր աստուածուդ երկրպագութիւն ընես, ու անիկայ միայն պաշտես: Ի ժամանակը սատանան անիկայ թողուց. և ահա հրեշտակները եկան, ու անիկայ կը պաշտէին:

Մեծ պահոց Երկրորդ Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ամենակարող Աստուած, դուն որ կը տեսնաս թէ ինքզինքնուս ամենեւին կարողութիւն չունինք մեր անձին օգնութիւն մը ընելու. պահէ դրսուանց մեր մարմինները, և ներսուանց մեր հոգիները, որ պաշտպանութիւնք մարմինին պատահելու բոլոր ձախորդութիւններէն, և հոգիին վնասող չար խորհուրդներէն, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Ա. Թես. գ. 1.

Ե՛ղբայրներ ձեզի կ՚աղաչենք ու Յիսուս քրիստոսով կը յորդորենք. որ ինչպէս մենէ ընդունեցիք, թէ ինտոր պէտք է ձեզի երթալ ու աստուծոյ հաճոյ ըլլալ. ինչպէս որ կ՚երթաք ալ, որ էվելէ էվելօք անոր մէջ շատնաք: Եւ գիտէք թէ ինչ պատուէրներ տուինք ձեզի տէր Յիսուսով: Ինչու որ աստուծոյ կամքը սա է, ձեր սրբութիւնը. որ դուք պոռնկութենէ հրաժարիք. ձենէ ամէն մէկը գիտնայ իր ամանը մաքրութիւնով ու պատուով ձեռք ձգել. չէ թէ ցանկութեան ցաւերով՝ ինչպէս որ ուրիշ հեթանոսները որ զաստուած չեն ճանչնար: Ընչեայ որատ գործին մէջ չափազանց ըլլայ ու իր եղբայրը զրկէ. ինչու որ տէրը վրէժխնդիր է ատ ամեն բաներուն վրայ. ինչպէս որ առաջուց ձեզի ըսինք և վկայութիւն դրինք: Վասն զի աստուած

մեզ պղծութեան չի կանչեց, հապա սրբութեան: Ուստի ան որ կ'անարգէ, չէ թէ մարդը կ'անարգէ, հապա աստուած՝ որ սուրբ Հոգին ձեզի տուաւ:

Ս. Աւետարան. Մատթ. ժե. 21.

Եւ Յիսուս անկէ ելաւ Տիւրոսի ու Սիդոնի կողմերը գնաց: Եւ ահա՛ քանանացի կնիկ մը անոնց սահմաններէն ելած, կ'աղաղակէր ու կ'ըսէր. տէր՝ որդի դաւթի, ողորմէ ինծի. աղջիկս դեւէն չարաչար կը չարչարուի: Եւ ինքը անոր պատասխան չի տուաւ. և իր աշակերտները կ'աղաչէին իրեն՝ և կ'ըսէին. արձակէ անիկայ ինչու որ մեր ետեւէն կը պոռայ: Ինքը պատասխան տուաւ ու ըսաւ. ես ուրիշին չի ղրկուեցայ, հապա իսրայէլի տանը կորսուած ոչխարներուն: Եւ ան եկաւ երկրպագութիւն կ'ընէր իրեն և կ'ըսէր. տէր, օգնէ ինծի: Յիսուս պատասխան տուաւ անոր ու ըսաւ. աղէկ չէ տղոցը հացը առնել, ու շուներուն ձգել: Եւ ան ըսաւ. իրաւ է տէր, ինչու որ շուներն ալ իրենց տէրոջը սեղանէն թափած փշրանքներէն կը կերակրին: Ան ժամանակը Յիսուս պատասխան տուաւ անոր ու ըսաւ. ով կին՝ քու հաւատքդ մեծ է. ինչպէս որ կ'ուզես անանկ ըլլայ քեզի. և նոյն ժամուն անոր աղջիկը բժշկուեցաւ:

Մեծ Պահոց Երրորդ Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Կ'աղաչենք քեզի ով Ամենակարող Աստուած, նայէ՛ քու խոնարհ ծառաներուդ սրտին բաղձանքներուն, և տարածէ՛ մեր վրայ քու Մեծվայելչութեանդ աջը, որ մեզ պահպանէ բոլոր մեր թշնամիներուն դէմ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Եփես. ե. 1.

Աստուծոյ նմանող եղէք՝ սիրելի զաւկներու պէս. և սիրով վարուեցէք՝ ինչպէս որ Քրիստոս մեզ սիրեց, և իր անձը մեզի համար մատնեց՝ աստուածոյ պատարագ ու զոհ ըլլալով անուշ հոտով: Նայց պոռնկութիւն ու ամէն կերպ պղծութիւն, կամ ագահութիւն ալ ձեր մէջը չ'ըսուի, ինչպէս որ սուրբերուն կը վայլէ. ու գարշելի բաներ՝ կամ յիմարական խօսքեր կամ խեղկատակութիւն՝ որ չի վայլեր. հապա էվելօք գոհութիւն: Սակայն իմանալով գիտնաք, որ ամէն պոռնիկ՝ կամ պիղծ՝ կամ ագահ, որ կռապաշտ է, Քրիստոսի ու աստուածոյ թագաւորութեանը մէջ ժառանգութիւն չունի: Ոչոք ձեզ սնոտի բաներով խաբէ. ինչու որ ասոր համար աստուածոյ բարկութիւնը անհնազանդ զաւկներուն վրայ կուգայ: Ուրեմն անոնց հաղորդ մի՛ ըլլաք: Որ թէպէտ ժամանակ մը դուք ալ խաւար էիք, բայց հիմայ լոյս էք տէրոջմով, լուսոյ որդիք-

ներուն պէս քալեցէք. ինչու որ լուսոյ պտուղը ամէն կերպ բարութիւնով է՝ ու արդարութիւնով ու ճըշմարտութիւնով: Քննեցէք՝ թէ ինչ է տէրոջը հաճելին. ու խաւարին անպտուղ գործքերուն հաղորդ մի ըլլաք, հապա էվելըք յանդիմանեցէք: Ինչու որ անոնց մէջը գաղտուկ գործուած բանը խօսիլը անգամ ամօթ է: Հայց ամէն բան լուսէն յանդիմանուած՝ յայտնի կ'ըլլայ. ինչու որ ամէն բան որ յայտնի է՝ լոյս է: Անոր համար կ'ըսէ. արթնցիր դուն՝ որ կը քընանաս, և մեռելներէն կանգնէ, ու քրիստոս քեզի լուսատու պիտի ըլլայ:

Ս. Աւետարան. Ղ-է. ժա. 14.

Յիսուս համր դեւ մը կը հաներ. ու եղաւ որ երբոր դեւը ելաւ՝ ան համրը խօսեցաւ, և բոլոր ժողովուրդները զարմացան: Եւ անոնցմէ ոմանք ըսին. դեւերուն իշխանին բէեղզեբուղին ձեռքովը ատիկայ դեւերը կը հանէ: Ուրիշներն ալ կը փորձէին ու երկինքէն նշան մը կը խնդրէին անկէ: Հայց ինքը անոնց խորհուրդը գիտնալով, ըսաւ անոնց. ամէն թագաւորութիւն իրեն դէմ բաժնուած՝ կ'աւերուի. և տուն մը իրեն դէմ բաժնուած՝ կը կործանի: Ապա թէ որ սատանան ինքիրմէ բաժնուած է, ինչպէս պիտի մնայ անոր թագաւորութիւնը. որ ինծի համար կ'ըսէք թէ՝ դեւերուն իշխանովը բէեղզեբուղով ատիկայ դեւերը կը հանէ: Ահա որ ես բէեղզեբուղով դեւերը կը հանեմ, ձեր որդիքները

Ինչով կը հանեն. ատոր համար անոնք ձեր դատաւորը պիտի ըլլան: Հապա թէ որ աստուծոյ մատովը դեւերը կը հանեմ, ուրեմն աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեր վրայ հասած է: Երբոր ուժով մարդ մը զէնքերը վրան առած իր տունը կը պահպանէ, անոր ունեցածը խաղաղութեան մէջ կը մնայ: Բայց թէ որ իրմէ էվելի ուժովը վրան գալով անիկայ յաղթէ, անոր զէնքերը կը հանէ՝ որուն ինքը ապաւինած էր, և անոր կողոպուտը կը բաժնէ: Ան որ իմ հետս չէ՛ ինծի հակառակ է, և ան որ իմ հետս չի ժողվեր՝ կը ցրուէ: Որ ժամանակ պիղծ դեւը մարդէ մը կ'ելլէ՝ ցամաք տեղերը կը պտըտի, հանգստութիւն կը փնտըռէ, ու երբոր չի գտնայ, կ'ըսէ. նորէն իմ տունս դառնամ ուսկից որ ելայ: Եւ կուգայ մաքրուած ու շըտկուած կը գտնայ: Ան ժամանակը կ'երթայ ու իրմէն էվելի չար ուրիշ եօթը դեւ կ'առնէ, ու կը մտնայ հոն կը բնակի. և ան մարդուն վերջին վիճակը առջինէն գէշ կ'ըլլայ: Եւ եղաւ որ երբ այս բաները կը խօսէր, ժողովուրդին մէջէն մէկ կնիկ մը ձայնը վերուց՝ ու ըսաւ. երնէ՜կ է ան փորին՝ որ քեզ կրեց, և ան ծիծերուն՝ որ քեզի կաթ տուին: Եւ ինքը ըսաւ. էվելօք երնէ՜կ անոնց՝ որ աստուծոյ խօսքը կը լսեն ու կը կատարեն:

Մեծ Պահոց Չորրորդ Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Շնորհէ՛ մեզի կ'աղաչենք ով Ամենակարող

Աստուած, որ մենք՝ որ մեր չար գործքերուն համար արդարեւ պատժուելու արժանի ենք, գթութեամբ քու շնորհքիդ մխիթարութիւնովը խալըսինք, մեր Տէր և փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի շընորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Գաղա. Դ. 21

Բան մը ըսէք ինծի, որ օրէնքին ներքեւը կ'ուզէք ըլլալ, օրէնքը չէ՞ք մի կարդացեր դուք: Ինչու որ գրուած է թէ՝ աբրահամ երկու որդի ունէր, մէկը աղախինէն, ու մէկը ազատէն: Բայց ան որ աղախինէն էր՝ մարմնոյ կողմանէ ծնած էր, և ան որ ազատէն՝ խոստմունքին նայելով. որ օրինակի նմանութիւն մըն է. ինչու որ ասոնք են ան երկու կտակարանները, մէկը սինա լեռնէն ծառայութեան ծնած՝ որ հագարն է: Ինչու որ հագարը արաբիայի մէջ սինա լեռն է, հաւասար է աս երուսաղէմին. որ իր զաւկըներովը մէկ տեղ կը ծառայէ: Բայց վերին երուսաղէմը ազատ է, որ մեր ամէնուն մայրն է: Ինչու որ գրուած է, ուրա՛խ եղիր ամուլ՝ որ չէիր ծնաներ. կանչէ ու աղաղակէ՛ որ տղաբերքի ցաւ չէիր քաշեր. վասն զի դուն մէկ դի ձգուածդ՝ էրիկ ունեցողէն էվել զաւկըներ ունիս: Ուստի մենք եղբայրներ՝ սահակին պէս խոստմունքին զաւկըներն ենք: Բայց ինտոր ան ժամանակը ա՛ն որ մարմնոյ կողմանէ ծնած էր՝ հոգիին կողմանէ եղածը կը հալածէր, անանկ ալ հիմայ: Սակայն գիրը Ինչ կ'ը-

սէ. դուրս Հանէ ատ աղախինը ու անոր տղան, որ աղախինին զաւակը աղատին զաւկին հետ չի ժառանգէ: Ուստի Եղբայներ՝ մենք աղախինին զաւկըները չենք, հապա աղատին:

Ս. Աւետարան. Ցովհ. գ. 1.

Յիսուս գալիլեացւոց տիբերիայի ծովուն միւս կողմը գնաց, և անոր ետևէն շատ ժողովուրդ կ'երթար. ինչու որ հիւանդներուն վրայ ըրած հրաշքները կը տեսնային: Յիսուս լեռ մը ելաւ, ու հոն աշակերտներովը մէկ տեղ նստաւ: Եւ հրէաներուն զատիկ տօնը մօտ էր: Յիսուս իր աչքերը վեր վերուց, ու տեսաւ որ շատ ժողովուրդ կուգար իր քովը, ըսաւ փիլիպպոսին. ուսկից հաց առնենք՝ որ ատոնք ուտեն: Ասիկայ կ'ըսէր անիկայ փորձելու. բայց ինքը գիտէր ինչ պիտի ընէր: Փիլիպպոս պատասխան տուաւ անոր. երկու հարիւր դահեկանի հաց ատոնց բաւական չէ, թէ և ամէն մէկը մէյմէկ քիչ առնէ: Իր աշակերտներէն մէկը՝ վէմ սիմոնին եղբայրը անդրէաս իրեն ըսաւ. հոս տղայ մը կայ. որ հինգ հատ գարիէ հաց ունի՝ ու երկու ձուկ. բայց ինչ կ'ըլլայ ան այդչափ մարդոցը: Յիսուս ըսաւ. նստեցուցէք ատ մարդիկը. և ան տեղը շատ խոտ կար, ու մարդիկը նստան թուով հինգ հազարի չափ: Եւ Յիսուս հացը առաւ՝ ու գոհացաւ, և ան նստողներուն բաժնեց. անանկ ալ ձուկերէն որչափ որ ուզեցին: Եւ երբոր կշտացան, ըսաւ աշա-

կերտներուն. ժողվեցէք ան մնացած կտորները՝ որ բան մը չի կորսուի: Ժողվեցին, ու տասներկու սա֊կառ լեցուցին ան հինգ գարիէ նկանակէն մնացած կտորուանքները, որ ուտողներէն էվելցաւ: Բայց երբոր մարդիկը ան ըրած հրաշքները տեսան՝ կ'ը֊սէին, թէ աս է ճշմարիտ մարգարէն՝ որ աշխարհք պիտի գար:

Մեծ Պահոց Հինգերրորդ Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Կը խնդրենք քեզնէ ով Ամենակարող Աստուած, քու ժողովուրդիդ վրայ ողորմութեամբ նայելու. որ միշտ քու մեծազօր բարեգթութեամբդ կառա֊վարուի ու պահպանուի թէ հոգւով և թէ մարմ֊նով, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Եբր. Թ. 11.

Բայց քրիստոս որ եկաւ ան գալու բարիքնե֊րուն քահանայապետը՝ մեծ ու կատարեալ ու անձե֊ռագործ խորանովը. այսինքն ան՝ որ աս ստեղծուած֊ներէն չէ՛, ոչ ալ նոխազներուն ու զուարակներուն արիւնովը, հապա իր արիւնովը անգամ մը սուրբ տեղը մտաւ յաւիտենական փրկութիւն գտնալով: Վասն զի թէ որ ցուլերուն ու նոխազներուն արիւնը՝ և երինջներուն մոխիրը ցանուելով պղծուածները կը սրբէր մարմնոյ սրբութեանը կողմանէ. ճրչափ

աւելի քրիստոսի արիւնը, որ յաւիտենական Հոգիին ձեռքովը իր անձը աստուածոյ անարատ պատարագ մատոյց, ձեր խղճմտանքը պիտի սրբէ ան մեռած գործքերէն՝ կենդանի աստուածը պաշտելու: Եւ անոր համար ինքը աս նոր դաշինքին միջնորդն է, որ իր մահը առջի դաշինքները չի պահուելուն համար փրկութիւն ըլլալով, հրաւիրուածները յաւիտենական ժառանգութեան ան խոստմունքը ընդունին:

Ս. Աւետարան. Ց«Ղ. ը. 46.

Ձենէ ով կրնայ իս յանդիմանել մեղքի համար. թէ որ ճշմարիտը ձեզի կ'ըսեմ, ի՞նչու ինձի չէք հաւատար: Ան որ աստուածմէ է՝ աստուածոյ խօսքերը կը լսէ. ու դուք անոր համար մտիկ չէք ըներ, որ աստուածմէ չէք: Պատասխան տուին հրէաները՝ և ըսին անոր. աղէկ չէ՞նք մի ըսեր որ դուն սամարացի ես. ու քու ներսիդիդ դեւ կայ: Պատասխան տուաւ յիսուս՝ և ըսաւ. իմ ներսիդիս դեւ չի կայ. հապա ես իմ հայրս կը պատուեմ, ու դուք իս կը նախատէք: Ես իմ փառքս չեմ փնտռեր. կայ մէկը որ կը փնտռէ՝ ու կը դատէ: Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, թէ որ մէկը իմ խօսքս պահէ՝ յաւիտեան մահ չի տեսնար: Հրէաները անոր ըսին. հիմայ գիտցանք որ քու ներսիդիդ դեւ կայ. աբրահամ մեռաւ՝ ու մարգարէները. և դուն կ'ըսես՝ թէ որ մէկը իմ խօսքս պահէ, յաւիտեան մահ չի ճաշա-

կեր: Մ՚իթէ դուն մեր Հայր աբրահամէն մե՞ծ ես՝ որ մեռաւ, և մարգարէները մեռան․ հապա դուն քեզ ո՞վ կ՚ընես: Պատասխան տուաւ Յիսուս, թէ որ ես իմ անձս փառաւորեմ, իմ փառքս ոչինչ է․ իմ Հայրս է՝ որ իս կը փառաւորէ, որուն համար կ՚ըսէք թէ մեր աստուածն է․ ու անիկայ չէք ճանչնար, բայց ես գիտեմ անիկայ․ ու թէ որ ըսեմ՝ թէ անիկայ չեմ գիտեր, ձեզի պէս սուտ կ՚ըլլամ․ հապա ես գիտեմ զան, ու անոր խօսքը կը պահեմ: Ձեր աբրահամ հայրը կը փափաքէր իմ օրս տեսնալու, տեսաւ և ուրախացաւ: Հրէաները անոր ըսին․ դուն տակաւին յիսուն տարու չես կաս, աբրահա՞մն ալ մի տեսար: Յիսուս անոնց ըսաւ․ ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի․ ես աբրահամէն ըլլալէն առաջ եմ: Քարեր առին՝ որ անոր վրայ ձգեն․ բայց Յիսուս պահվըտուեցաւ, ու տաճարէն ելաւ գնաց:

Ծաղկազարդի Կիրակին․

ՄԱՂԹԱՆՔ․

Ո՛վ Ամենակարող ու յաւիտենական Աստուած, որ մարդկային ազգին վրայ ունեցած գորովալից սիրոյդ համար փրկիչնիս Յիսուս Քրիստոս քու որդիդ աշխարհ խրկեցիր մեր մարմինը առնելու ու խաչին վրայ մեռնելու, որ բոլոր մարդկային ազգը անոր ամենամեծ խոնարհութիւնը օրինակ առնէ․

Աղօրմութեամբ շնորհէ որ մենք իր համբերութեանը օրինակին հետեւելով, իր յարութեանն ալ հաղորդ ըլլանք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի միջնորդութեամբը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Փիլիպ. բ. 5.

Զննէ ամէն մէկը թող նոյն միտքը ունենայ, որ նաև քրիստոս Յիսուսի մէջն էր. որ աստուածոյ կերպարանքը ունենալով, աստուածոյ հաւասար ըլլալը զրկանք մը չի սեպեց. հապա անձը ունայնացուց ծառայի կերպարանք առնելով, մարդու նման ըլլալով, և կերպարանքովը մարդու պէս գըտնուելով, խոնարհեցուց իր անձը՝ մինչեւ անգամ մահուան հնազանդ ըլլալով: Անոր համար աստուած ալ անիկայ էվեր օք բարձրըցուց, և անոր անուն մը շնորհեց, որ ամէն անուններէն վեր է: Որ Յիսուս քրիստոսի անուանը ամէն ժունր պիտի կըրկնուի, երկնաւորներուն ու երկրաւորներուն ու սանդարամետականներուն. և ամէն լեզու պիտի խոստովանի, թէ Յիսուս քրիստոս տէր է՝ հօր աստուծոյ փառքին:

Ս. Աւետարան. Մատթ. իէ. 1.

Երբոր առտու եղաւ, բոլոր քահանայապետները ու ժողովուրդին ծերերը խորհուրդ ըրին Յիսուսի համար անիկայ մեռցունելու: Անիկայ կապեցին՝ ու առին գացին. ու պոնտացի պիղատոս դա-

տաւորին ձեռքը տուին: Ան ժամանակը Յուդան՝ որ անիկայ մատնեց, տեսնալով թէ դատապարտուեցաւ, զղջաց՝ ու նետ դարձուց ան արծաթը քահանայապետներուն ու ժողովուրդին ծերերուն, և ըսաւ. մեղայ, որ անմեղ արիւն մատնեցի, և անոնք ըսին. մեր հոգը չէ, դուն գիտես: Եւ արծաթը տաճարին մէջ ձգեց՝ ու դուրս ելաւ. ու գնաց ինքզինքը խղդեց: Նայց քահանայապետները արծաթը առնելով ըսին. արժան չէ ատիկայ գանձանակը դնել, ինչու որ արիւնի գին է: Խորհուրդ ընելով բրուտին արտը ծախուս առին անով, օտարներուն գերեզմանի համար: Անոր համար ան արտը մինչեւ այսօր արիւնի արտ ըսուեցաւ: Ան ժամանակը կատարուեցաւ Երեմիա մարգարէին ձեռքով ըսուածը. և առին երսուն արծաթը՝ ծախուածին գինը, որ Իսրայէլի որդիքներէն ոմանք աժեցուցին: Ու տուին անիկայ բրուտին արտին, ինչպէս որ տէրը ինծի հրամայեց: Եւ Յիսուս դատաւորին դիմացը կայնեցաւ. դատաւորը հարցուց անոր՝ ու ըսաւ. դուն հս հրէաներուն թագաւորը. և ըսաւ. դուն կ'ըսես: Եւ քահանայապետներէն ու ծերերէն զրպարտուած ատենը՝ ամենևին բան մը պատասխան չի տուաւ: Ան ատենը պիղատոս ըսաւ անոր. չե՞ս լսեր, որչափ քեզի դէմ ատոնք կը վկայեն: Եւ անոր ամենևին բան մը պատասխան չի տուաւ, մինչեւ շատ զարմացաւ դատաւորը: Նայց սովորութիւն ունէր դատաւորը՝ որ ան տօնին կապուած մը կ'արձկէր ժո-

ղովուրդին, ով որ ուզէին ։ Ան ժամանակը յիսուս բարաբբա անունով երեւելի կապուած մը ունէին · երբոր մէկ տեղ եկան՝ պիղատոս անոնց ըսաւ · աս երկուքէն ո՞ր կ'ուզէք որ ձեզի արձըկեմ · յիսուս բարաբբա՞ն՝ թէ յիսուս քրիստոս ըսուածը ։ Ինչու որ գիտէր՝ թէ նախանձութեան համար մատնեցին անիկայ ։ Եւ երբոր ատեանը նստած էր, իր կինը խրկեց իրեն՝ ու ըսաւ · ան արդարին հետ դուն բան մը չունիս, ինչու որ այսօր երազիս մէջ ատոր համար շատ դիպուածներ անցան իմ վրայէս ։ Բայց քահանայապետները ու ծերերը ժողովուրդը հաւանեցուցին, որ բարաբբան ուզեն՝ ու յիսուսը կորսընցունեն ։ Պատասխան տուաւ · դատաւորը՝ ու ըսաւ անոնց · աս երկուքէն ո՞ր կ'ուզէք որ ձեզի արձըկեմ · և անոնք ըսին · բարաբբան ։ Պիղատոս ըսաւ անոնց · հապա ի՞նչ ընեմ յիսուսը՝ որ քրիստոս կ'ըսուի ։ Անոնք ըսին · թող խաչուի · և ինքը ըսաւ · ի՞նչ չար գործ ըրաւ · և անոնք ալ էվելի կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին, թող խաչուի ։ Եւ պիղատոս տեսնալով որ օգուտ մը չըլլար՝ հապա էվելօք խռովութիւն կ'ըլլայ, ջուր առաւ՝ ձեռվըները ժողովուրդին առջին լուաց՝ ու ըսաւ · ես ատ արդարին արիւնէն անպարտ եմ · դուք գիտէք ։ Պատասխան տուաւ բոլոր ժողովուրդը՝ և ըսաւ · ատոր արիւնը մեր վրայ և մեր զաւկըներուն վրայ ։ Ան ժամանակը բարաբբան արձըկեց, ու յիսուսը ծեծելով ձեռվընին տուաւ՝ որ խաչուի ։ Ան ատենը դատաւորին զինուորները պա-

լատին մէջը առին Յիսուսը, և բոլոր զինուորներուն գունդը անոր վրայ ժողվեցին. մերկացուցին զինքը, ու կարմիր վերարկու մը հագուցին անոր: Եւ փուշերէ թագ մը ոլորելով՝ անոր գլուխը դրին, ու եղէգ մը անոր աջ ձեռքը. և անոր առջին ծունկի վրայ գալով՝ ծաղր կ'ընէին ու կ'ըսէին. ողջ կեցիր Հրէից թագաւոր: Ու անոր վրայ թուքնելով՝ եղէգը կ'առնէին, և անոր գլուխը կը ծեծէին: Եւ երբոր ծաղր ըրին անիկայ, կարմիր վերարկուն վրայէն հանեցին, ու իր լաթերը իրեն հագուցին, ու տարին անիկայ որ խաչը հանեն: Եւ դուրս ելլելնուն՝ Կիւրենացի մարդ մը գտան սիմոն անունով, անիկայ բռնեցին՝ որ անոր խաչը վերցունէ: Ու եկան գողգոթա ըսուած տեղը, որ գլուխ կտրելու տեղ է: Ընոր լեղիով խառնած գինի տուին որ խմէ, ու երբոր համը առաւ՝ չուզեց խմել: Եւ անիկայ խաչը հանեցին. անոր լաթերն ալ վիճակով բաժնեցին, որ մարգարէին ըսած խօսքը կատարուի. իմ լաթերս մէջերնին բաժնեցին, ու պատմուճանիս վրայ վիճակ ձգեցին: Եւ նստեր անիկայ կը պահէին: Եւ անոր գլխուն վրայ իր յանցանքը գրուած գրին, թէ՝ ասկէ Յիսուս Հրէից թագաւորը: Ընդ ժամանակը անոր հետ երկու գողեր խաչը հանեցին, մէկը անոր աջ կողմը՝ և միւսը ձախ կողմը: Եւ անոնք որ կ'անցնէին՝ կը հայհոյէին անոր, ու գլուխնին շարժելով կ'ըսէին. վայ որ տաճարը կը քակէիր, ու իրեք օրը անիկայ կը շինէիր. դուն քեզ ապրեցուր. թէ

որ աստուծոյ որդին ես՝ ատ խաչէդ վար իջիր։ Ա-
նանկ ալ քահանայապետները կարգացողներուն ու
ծերերուն հետ ծաղր կ'ընէին՝ ու կ'ըսէին. ուրիշ-
ները ապրեցուց, իր անձը չի կրնար ապրեցունել.
Թէ որ Իսրայէլի Թագաւորն է՝ թող հիմայ իջնայ
խաչէն, և անոր հաւատանք։ Ա·է որ աստուծոյ յու-
սացեր է հիմայ թո՛ղ փրկէ ան՝ թէ որ կ'ուզէ անի-
կայ. ինչու որ ըսաւ թէ՝ ես աստուծոյ որդին եմ։
Իր հետը խաչուած գողերն ալ անիկայ նոյնպէս կը
նախատէին։ Եւ օրուանը վեց ժամէն մինչեւ ինը
ժամը՝ բոլոր երկրին վրայ խաւար եղաւ։ Եւ ժամը
իննին յիսուս մեծ ձայնով կանչեց՝ ու ըսաւ. էլի՛
էլի՛՝ լա՛մա սաբաքթանի. որ ըսել է, աստուած իմ
աստուած իմ՝ իս ինչո՞ւ թողուցիր։ Անոնցմէ ոմանք՝
որ հոն կայներ էին, երբոր լսեցին՝ ըսին. եղիան կը
կանչէ ատ։ Եւ շուտ մը անոնցմէ մէկը վազեց՝ քա-
ցախով լեցուն սպունգ մը առաւ, ու անցուց եղէգի
մը՝ տուաւ անոր որ խմէ։ Եւ ուրիշները կ'ըսէին.
Թո՛ղ տուր նայինք թէ եղիան կուգա՞յ ատիկայ ազա-
տելու։ Եւ յիսուս նորէն մեծ ձայնով կանչեց՝ ու
հոգին արձըկեց։ Ու մէյ մ' ալ տաճարին վարագու-
րը վերէն վար երկուք ճըղքուեցաւ. ու երկիրը
շարժեցաւ, ու քարերը պատռեցան։ Եւ գերեզ-
մանները բացուեցան, ու շատ սուրբ ննջեցեալներու
մարմիններ յարութիւն առին։ Եւ անոր յարու-
թենէն ետեւ գերեզմաններէն ելան՝ սուրբ քաղաքը
մտան, ու շատերուն երեւցան։ Բայց հարիւրապե-

տը ու իրեն հետ Յիսուսը պահողները, երբոր տեսան շարժմունքը ու եղած բանները՝ շատ վախցան ու ըսին. Ճշմարիտ ասիկայ աստուծոյ որդին էր:

Աւագ Երկուշաբթի.

Եսայ. կգ. 1.

Ո՞վ է սա՝ որ եդոմէն կուգայ. իր զգեստներուն կարմրութիւնը բոսորայէն. գեղեցիկ պատմուճանով ու մեծ զօրութիւնով: Ես արդարութիւն ու փրկութեան իրաւունքը կը խօսիմ: Ի՞նչու կարմիր են քու զգեստդ. ու հանդերձներդ հնձանը կոխողին նման: Հնձանը ես միայն կոխեցի, ու հեթանոսներէն մէկը չի կար. սրտմտութիւնով անոնք կոխեցի, ու բարկութիւնով անոնք ճզմեցի, և անոնց թաւիլը իմ ամէն հանդերձներս ներկեցի: Ինչու որ հատուցման օրը անոնց վրայ հասած էր. ու փրկութեան տարին եկած հասած: 'Նայեցայ' և մէկը չի կար օգնող. մտմտացի՝ ու օգնութեան հասնող մը չի կար. իմ բազուկս անոնք փրկեց. ու իմ սրտմտութիւնս միայն ինծի օգնեց: Անոնք իմ բարկութիւնովս կոխեցի, ու սրտմտութիւնովս մորթեցի, ու անոնց արիւնը գետինը թաւիեցի: Տէրոջը ողորմութիւնը պիտի յիշեմ. տէրոջը քաջութիւնը միտքս պիտի բերեմ՝ ամէն բանի մէջ՝ որ տէրը մեզի կը հատուցանէ. տէրը բարերար դատաւոր է իսրայէլի տանը, որ իր ողորմութեան չափովը և իր մեծ արդարութեան չափովը մեզի կը շնորհէ:

Եւ ըսաւ Թէ իմ ժողովուրդս իմ զաւկներս են, ու իս չի պիտի անարգեն. և անոնց փրկութիւն եղաւ: Անոնց ամէն նեղութենէն, չէ Թէ պատգամաւոր մէկը, ու չէ Թէ հրեշտակ մը. Հապա տէրը ինքը փրկեց անոնք. անոնք սիրելուն և անոնց խնայելուն համար, անոնք ինքը ազատեց. ու վեր վերուց անոնք. ու յաւիտեան անոնց ամէն օրերուն մէջ բարձրըցուց: Սակայն անոնքապստամբեցան, և անոր սուրբ Հոգին բարկացուցին. ու տէրը անոնց թշնամութեան դարձաւ. ինքը անոնց հետ պատերազմեցաւ: Եւ միտքը բերաւ առջի օրերը. Թէ ո՞ւր է մովսէսը ու անոր ժողովուրդը. որ երկրէն ոչխարներուն հովիւը հանեց. ո՞ւր է ան՝ որ անոնց մէջ տէրոջը Հոգին դրաւ: Որ մովսէսը իր աջ ձեռքովը վեր վերուց, ու իր փառաց բազուկովը անոր առջին ջուրերը բաժնեց, իր անունը յաւիտենական ընելու համար: Անոնք անապատը անցնող ձիւն պէս անդունդներէն անցուց: Եւ դաշտէն անցնող կենդանիին նման, ու չի հոգնեցան. տէրոջը Հոգին իջաւ՝ ու անոնց առաջնորդեց. անանկ քու ժողովուրդդ տարիր՝ քեզի փառաւոր անուն մը ընելու: Եւ արդ երկինքէն դարձիր, ու քու սրբութեանդ ու փառքիդ տաճարէն տես. ո՞ւր է քու նախանձդ՝ ու քու զօրութիւնդ. ո՞ւր է քու գթութեանդ անբաւ ողորմութիւնը. որով մեզի կը ներէիր: Վասն զի դուն ես մեր Հայրը, Թէ և աբրահամ մեզ չի գիտցաւ, ու իսրայէլ մեզ չի ճանչցաւ. բայց դուն մեր Հայրը՝

մեզ փրկէ. ինչու որ սկիզբէն քու անունդ մեր վրայ է: Ո՞նչու համար մեզ քու ճամբաներէդ մոլորցուցիր. մեր սիրտը խստացուցիր քենէ չվախնալու. դարձիր քու ծառաներուդ համար, դարձիր քու ժառանգութեանդ ազգերուն համար: Վուցէ քու սրբութեանդ լեռը չի պիտի ժառանգենք. մեր թշնամիները մեզ նեղեցին, և քու սրբութիւնդ կոխեցին: Առաջինին պէս եղանք՝ երբոր մեր վրայ չէիր նայէր. և քու անունդ մեր վրայ կանչուած չէր:

Ս. Աւետարան. Մրկ. ժգ. 1.

Եւ երկու օրէն ետեւ զատիկ էր ու բաղարջակերք. քահանայապետները ու կարդացողները կ'ուզէին՝ թէ ի՞նչպէս հնարքով մը անիկայ բռնեն ու մեռցունեն: Ասյց կ'ըսէին թէ՝ այս տօնին մէջ չէ. որ ժողովուրդին մէջ խռովութիւն չըլլայ: Ու երբոր ինքը բեթանիա էր՝ բորոտ սիմոնին տունը սեղան նստած, կնիկ մը եկաւ՝ որ շիշ մը պատուական սուղ նարդոսի եղ ունէր. և ան շիշը կոտրեց՝ անոր գլխուն վրայ թափեց: Եւ աշակերտները չարացան ու ըսին. ի՞նչու համար ոչինչ եղաւ ատ եղը: Որեք հարիւր դահեկանէն էվել կրնար ծախուիլ ատ եղը, ու աղքատներուն տրուիլ. ու շատ կը բարկանային անոր: Եւ յիսուս անոնց ըսաւ. թո՛ղ տուէք ատոր, ինչու անհանգիստ կ'ընէք. ինչու որ ինծի բաիւ գործ մը գործեց: Աղքատները ամէն ժամանակ ձեր հետը ունիք, ու երբոր ուզէք՝ կրնաք անոնց բարի

ընել. բայց իս միշտ ձեր հետը չունիք: Ա՛ստ ինչ որ ունէր՝ ըրաւ. առաջուց իմ մարմինս օծեց՝ պատ-
նուելու նշան: Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի. բոլոր աշ-
խարհի մէջ ուր որ աս աւետարանը քարոզուի, ա-
տոր ըրածն ալ զինքը յիշելու համար պիտի խո-
սուի: Եւ Յուդա Իսկարիովտացին տասներկուքին
մէկը՝ գնաց քահանայապետներուն, որ անիկայ ա-
նոնց մատնէ: Անոնք երբոր լսեցին՝ խնդացին, ու
իրենն ստակ խոստացան տալու. և կ՚ուզէր՝ թէ ին-
պէս պատեհութիւնով մը անիկայ մատնէ: Եւ բա-
զարջակերքին առջի օրը՝ որ զատիկը կը մորթէին,
աշակերտները ըսին իրեն. ո՞ւր կ՚ուզես երթանք
պատրաստենք՝ որ զատիկը ուտես: Եւ ինքը աշա-
կերտներէն երկուքը խրկեց՝ ու ըսաւ անոնց. գացէք
քաղաքը, ու երբոր քաղաքը կը մտնաք՝ մարդ մը
կը պատահի ձեզի, որ ուսին վրայ ջուրի աման ունի,
անոր ետեւէն գացէք: Եւ ո՛ր տունը որ մտնայ, տա-
նը տիրոջը ըսէք. վարդապետը կ՚ըսէ, ո՞ւր է ան
իջեւանը՝ որ հոն աշակերտներովս զատիկը ուտեմ:
Եւ ան ձեզի զարդարուած մեծ վերնատուն մը պիտի
ցըցունէ. հոն պատրաստեցէք մեզի: Ու իր աշա-
կերտները գացին պատրաստելու. քաղաքը եկան՝
ու գտան ինչպէս որ իրենց ըսաւ. ու զատիկը պատ-
րաստեցին: Եւ երբոր իրիկուն եղաւ՝ տասներկու-
քին հետ մէկ տեղ եկաւ: Ու երբոր նստեցան ու
դեռ կ՚ուտէին, Յիսուս ըսաւ. Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձե-
զի՝ որ ձեռնէ մէկը իս պիտի մատնէ, որ հետս ալ

կ'ուտէկոր: Եւ անոնք սկսեցին տրտմիլ՝ ու ամէն մէկը ըսել. միթէ ե՞ս եմ, և միւսը միթէ ե՞ս եմ: Ինքը պատասխան տուաւ և ըսաւ անոնց. ատ տասներկուքէդ մէկը՝ որ ինծի հետ պնակը խօթեց: Իրաւ որդին մարդոյ պիտի երթայ՝ ինչոր որ գրուած է անոր համար. բայց վա՜յ ան մարդուն՝ որուն ձեռքովը որդին մարդոյ պիտի մատնուի. աղէկ էր անոր՝ որ ծնած ալ չըլլար ան մարդը: Ու դեռ որ կ'ուտէին, Յիսուս հաց առաւ, օրհնեց ու կտրեց, անոնց տուաւ ու ըսաւ. առէք՝ ատ իմ մարմինս է: Ու բաժակը առաւ, գոհացաւ ու տուաւ անոնց, և ամէնքը անկէ խմեցին: Եւ ըսաւ անոնց. աս իմ արիւնս է նոր ուխտի, որ շատերուն համար կը թափուի: Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ մէյ մ'ալ որթին բերքէն չի պիտի խմեմ մինչեւ ան օրը, երբոր անիկայ նոր խմեմ աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ: Ու գոհացան ելան ձիթենեաց լեռը: Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց. ամէնքդ ալ աս գիշեր ինէ պիտի գայթակղիք. ինչու որ գրուած է, թէ հովիւը պիտի զարնեմ, ու ոչխարները ցիրուցան պիտի ըլլան: Բայց յարութենէս ետեւ ձենէ առաջ գալիլեա պիտի երթամ: Պատասխան տուաւ պետրոս և ըսաւ անոր. թէպէտ ամէնքն ալ պիտի գայթակղին, բայց ես ո՛չ: Եւ Յիսուս ըսաւ անոր. Ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի. որ դուն աս գիշեր հաւը երկու անգամ չի խօսած՝ իրեք անգամ զիս պիտի ուրանաս: Բայց պետրոս էվելօք կը պնդէր ու կ'ըսէր. թէ որ քեզի

հետ մեռնելու ալ հասնիմ, քեզ չեմ ուրանար. նոյնպէս ամէնքն ալ կ'ըսէին: Եկան ան գեղը՝ որուն անունը գեթսեմանի էր, և աշակերտներուն ըսաւ. Հոս նստեցէք՝ մինչեւ որ ես աղօթք ընեմ: Եւ իր հետը առաւ պետրոսը ու յակովբոսը ու յոհաննէսը, ու սկսաւ տրտմիլ ու հոգ ընել: Ան ժամանակը ըսաւ անոնց. իմ անձս մեռնելու չափ տրտում է. Հոս կեցէք՝ ու արթուն մնացէք: Եւ քիչ մը առաջ գնաց, երեսին վրայ գետինը ինկաւ, ու աղօթք ըրաւ, որ եթէ կարելի է՝ ան ժամը իրմէ անցնի: Եւ ըսաւ. աբբա հայր, ամէն բան քեզի հնարաւոր է, անցուր ինէ աս բաժակը. բայց է՛ն թէ ինչպէս որ ես կ'ուզեմ՝ հապա ինչպէս որ դուն կը կամիս: Եւ եկաւ անոնք քնացած գտաւ, ու ըսաւ պետրոսին. սիմոն կը քնանաս, չէ կրցար ժամ մը արթուն կենալ: Արթուն կեցէք ու աղօթք ըրէք, որ փորձութեան մէջ չի մտնաք. հոգիս յօժար է, բայց մարմինս տկար: Ու նորէն գնաց աղօթք ըրաւ, և նոյն խօսքերը ըսաւ: Անկէ կրկին դարձաւ, և անոնք քունի մէջ գտաւ. ինչու որ աչվքներնին ծանրըցեր էր, ու չէին գիտեր թէ ինչ պատասխան տան անոր: Երրորդ անգամ եկաւ՝ ու ըսաւ անոնց. ասկէ ետեւ քնացէք ու հանգչեցէք. ինչու որ վախճանը հասաւ, ժամը եկաւ, և ահա որդին մարդոյ մեղաւորներուն ձեռքը կը մատնուի: Ելէք երթանք. ինչու որ ահա մօտեցաւ ան՝ որ իս պիտի մատնէ: Ու դեռ ինքը ան կը խօսէր՝ յուդա իսկարիովտացին

տաններկուքին մէկը եկաւ, և իր հետ մեծ բազմութիւն սուրերով ու բիրերով քահանայապետներէն ու կարդացողներէն ու ծերերէն: Ա՝ատենիչը նշան մը տուած՝ ու ըսած էր. ո՛վ որ ես համբուրեմ՝ ան է. անիկայ բռնեցէ՛ք ու զգուշութեամբ տարէ՛ք: Եւ շուտ մը գնաց անոր ըսաւ. ռաբբի՛ ռաբբի՛. ու անիկայ համբուրեց: Եւ անոնք ձեռք ձգեցին անոր՝ ու անիկայ բռնեցին: Եւ անոր քովը կայնողներուն մէկը սուրը քաշեց զարկաւ քահանայապետին ծառային, ու անոր ականջը կտրեց: Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ և ըսաւ անոնց. իբր գողի վրայ ելլած սուրերով ու բիրերով իս բռնելու: Ա՝իշտ ձեր քովն էի՝ ու տաճարին մէջ կը սորվեցունէի, և իս չի բռնեցիք. բայց որ մարգարէներուն գիրքերը կատարուին: Ա՚յն ժամանակը բոլոր աշակերտները թողուցին անիկայ՝ ու փախան: Եւ մէկ երիտասարդ մը անոր ետեւէն կ՚երթար՝ մերկ մարմինին վրայ կտաւ մը առած. երիտասարդները անիկայ բռնեցին: Ա՚յն ալ կտաւը թողուց՝ մերկ փախաւ անոնցմէ: Եւ տարին Յիսուս կայիափա քահանայապետին. ու անոր հետ կուգային բոլոր քահանայապետները ու կարդացողները ու ծերերը: Եւ պետրոս հեռուանց անոր ետեւէն կ՚երթար մինչեւ բուն ներսը քահանայապետին. բակը, ու սպասաւորներուն հետ նըստաւ, ու կրակին լուսովը կը տաքնար: Եւ քահանայապետները ու բոլոր ատեանը Յիսուսի դէմ վկայութիւն կը փնտռէին, որ անիկայ մեռցունեն, և

կարող չէին գտնալու: Ինչու որ շատ սուտ վկայութիւն կը վկայէին անոր դէմ, ու վկայութիւնները միևնոյնու նման չէին: Ուրիշները ելան սուտ վկայութիւն կ'ընէին անոր վրայ՝ ու կ'ըսէին. մենք լսեցինք ատկէ՝ որ կ'ըսէր. ես ատ ձեռագործ տաճարը պիտի քակեմ, ու իրեք օրուան մէջ ուրիշ մը պիտի շինեմ՝ անձեռագործ: Այդ անանկ ալ անոնց վկայութիւնը նման չէր: Վերջը քահանայապետը ելաւ մէջ տեղը կայնեցաւ՝ կը հարցուներ յիսուսի, ու կ'ըսէր. պատասխան չես իտար, ինչ կը վկայեն ատոնք քու վրադ: Այդ ան միայն լուռ կեցեր էր, և բան մը պատասխան չէր իտար. քահանայապետը նորէն երկրորդ անգամ անոր կը հարցուներ ու կ'ըսէր. դուն ես քրիստոսը՝ օրհնեալ աստուածոյ որդին: Պատասխան տուաւ յիսուս և ըսաւ անոր. դուն ըսիր որ ես եմ. բայց պիտի տեսնաք որդին մարդոյ զօրութեան աջ կողմը նստած, ու երկինքի ամպերովը եկած: Եւ քահանայապետը շուտ մը հանդերձը պատռեց՝ ու ըսաւ. ալ ինչ պէտք է մեզի վկաները: Ահա ամէնքդ ալ լսեցիք աստոր բերնէն հայհոյութիւնը. ձեզի ինչպէս կ'երեւայ. և ամէնքը դատապարտեցին անիկայ՝ թէ մահապարտ է: Եւ ոմանք սկսեցին երեսը թուքնել, գլխուն վրայ լաթ ձգել, ապտակ զարնել ու ըսել, մարգարէացիր մեզի ով քրիստոս, ով է ան որ քեզի զարկաւ. և սպասաւորները անոր ապտակ կը զարնէին: Եւ պետրոս որ դեռ վարը գաւիթն

էր, քահանայապետին մէկ աղախինը եկաւ, ու տեսաւ անիկայ՝ որ կը տաքնար, նայեցաւ անոր՝ ու ըսաւ, դուն ալ Նազովրեցի Յիսուսին հետն էիր։ Ան ուրացաւ ու ըսաւ. չեմ ճանչնար ու չեմ գիտեր դուն ինչ կը խօսիս. և երբոր դուրսի բակը ելաւ, հաւն ալ խօսեցաւ։ Աղախինը նորէն տեսաւ անիկայ, ու սկսեց բոլորտիքը կայնողներուն ըսել, թէ աս ալ անոնցմէ է։ Ու ան կրկին ուրացաւ. և քիչ մը ժամանակէն ետքը՝ նորէն բոլորտիքը կայնողները պետրոսին ըսին. իրաւցունէ դուն ալ անոնցմէ ես. ինչու որ գալիլեացի ես, և իսկ քու խօսքդ նման են։ Ու ան սկսեց նզովել՝ երդում ընել ու ըսել, թէ ես ան մարդը չեմ ճանչնար՝ որուն համար որ դուք կ'ըսէք։ Ու նոյն ժամուն երկրորդ անգամ հաւը խօսեցաւ. ու յիշեց պետրոս ան խօսքը՝ որ Յիսուս իրեն ըսաւ, թէ՝ դեռ հաւը երկու անգամ չի խօսած՝ դուն իս իրեք անգամ պիտի ուրանաս. և սկսաւ լալ։

Ասադ Երեքշաբթի.

Եսայեայ. Ծ. 5.

Տէրոջը խրատը իմ ականջս կը բանայ, ու ես չեմ ապստամբիր ու ետ դառնար։ Կռնակս զարնողներուն տուի, ու ծնօտս ապտակողներուն. երեսս ամօթէն ու թուքնուելէն չի դարձուցի։ Բայց տէրը՝ տէրը ինծի օգնական եղաւ. անոր համար չամչցայ. հապա երեսս հաստատուն քարի պէս ըրի. ու գիտ-

ցայ՝ թէ չի պիտի ամչնամ: Ինչու որ մօտ է ան՝ որ զիս կ'արդարացունէ: Ո՞վ է իմ թշնամիս, առա՛ջ թող գայ՝ ու կայնի. և իս դատողը ո՞վ է, թո՛ղ ինծի մօտենայ: Ինչու որ ահա տէրը՝ տէրը ինծի օգնական է. ո՞վ է՝ որ զիս կը չարչարէ. ահա՛ դուք ամէնքնիդ հանդերձի պէս պիտի մաշիք, ու մաշեցունող ցեցը ձեզ պիտի ուտէ: Ա՛նէ ո՞վ է՝ որ տէրոջմէն կը վախնայ, անոր ծառային ձայնը կը լսէ, որոնք խաւարը կը քալէին ու լոյս չունէին. թո՛ղ տէրոջը անուանը յուսան, ու աստուծմով խրատուին: Ահա դուք ամէնքդ իրր կրակով վառուած որպէս թէ բոցով պատրաստուեցէք. ձեր կրակին լուսովը քալեցէք. ինծի համար առիկայ ձեզի եղաւ, տրտմութիւնով պիտի ննջէք:

Ս. Աւետարան. Մարկ. ԺԵ. 1.

Եւ առտուանց շուտ մը քահանայապետները ծերերուն ու կարդացողներուն հետ՝ ու բոլոր ժողովքը խորհուրդ ըրին, յիսուսը կապեցին՝ ու տարին պիղատոսի մատնեցին: Ու պիղատոս անոր հարցուց ու ըսաւ. դո՞ւն ես հրէաներուն թագաւորը. ինքը պատասխան տուաւ անոր՝ և ըսաւ, դո՛ւն կ'ըսես: Եւ քահանայապետները անոր վրայ զրպարտութիւն կ'ընէին. ու ան բան մը չէր պատասխանէր: Բայց պիղատոս նորէն կը հարցունէր անոր պատասխան չե՞ս տար. նայէ՛ որչա՛փ բաներ կը խօսին քու վրադ: Եւ յիսուս անկէ ետեւ բան մը պա-

տասխան չի տուաւ, մինչեւ որ պիղատոս շատ զարմացաւ: Նայց ան տօնին կապուած մը կ'արձրկէր անոնց, ոմ որ իրենց կ'ուզէին: Եւ բարաբբա անունով մէկը կար՝ խռովարարներուն հետ կապուած, որ անոնց խռովութեան ժամանակը մարդ մը սպանած էր: Նարձր ձայնով սկսեց ժողովուրդը կանչել ու խնդրել՝ ինչպէս որ սովորութիւն էր, որ բարաբբան անոնց արձրկէ: Պիղատոս պատասխան տուաւ և ըսաւ անոնց. կուզէք որ Հրէաներուն թագաւորը ձեզի արձրկեմ. ինչու որ գիտէր թէ քահանայապետները նախանձութեան համար անիկայ մատնեցին: Որոնք ժողովուրդն ալ հաւանեցուցին՝ որ բարաբբան իրենց արձրկէ: Պիղատոս նորէն պատասխան տուաւ և ըսաւ անոնց. Հապա Հրէաներուն թագաւորին ի՞նչ կ'ուզէք որ ընեմ: Եւ անոնք նորէն կը կանչվռտէին՝ քահանայապետներէն դրդուած, ատիկայ խաչը հանէ: Պիղատոս ըսաւ անոնց. ի՞նչ չար գործ ըրած է ատ, և անոնք էվելօք կը պօռային ու կ'ըսէին, խաչը հանէ ատիկայ: Նայց պիղատոս երբոր ուզեց ժողովուրդին միտքը հաճեցունել, բարաբբան անոնց արձրկեց, և Յիսուսը ծեծելով ձեռք տուաւ որ խաչուի: Եւ զինուորները անիկայ ներսի բակը տարին, ուր որ մեծ ատեանն էր. և բոլոր գունդը մէկ տեղ կանչեցին, ու անոր կարմիր վերարկու ու ծիրանիներ հագուցին, և անոր գլուխը թագ մը դրին փուշերէ շինուած: Եւ սկսեցին անոր բարեւ տալ ու ըսել. ողջ կեցիր Հրէից

թագաւորը: Ու եղէգով գլուխը կը ծեծէին, ու երեսը կը թուքնէին, ու ծունկի վրայ եկած անոր երկրպագութիւն կ'ընէին: Եւ երբոր ծաղը ըրին անիկայ, վերարկուն ու ծիրանիները հանեցին, և իր լաթերը հագուցին, ու դուրս հանեցին որ անիկայ խաչը հանեն: Եւ բռնեցին սիմոն կիւրենացին՝ աղէքսանդրին ու ռուփայի հայրը, որ անկէ կ'անցնէր արտէն եկած, որ անոր խաչափայտը վերցունէ: Եւ տարին անիկայ գողգոթա՝ տեղ մը, որ կը թարգմանուի գլուխ կտրուելու տեղ: Եւ անոր լեղի խառնած գինի տուին, և ինքը չընդունեց. և խաչը հանեցին անիկայ: Եւ անոր լաթերը բաժնեցին, վրան վիճակ ձգելով՝ թէ ով ինչ պիտի առնէ: Ժամը իրեքն էր՝ ու անիկայ խաչը հանեցին: Եւ անոր յանցանքին գիրը գրուած էր, թէ՝ Հրէաներուն թագաւորն է: Ու անոր հետ երկու գող ալ խաչը հանեցին. մէկը աջ կողմը, և միւսը անոր ձախ կողմը: Եւ ան գիրը կատարուեցաւ որ կ'ըսէ, թէ՝ անօրէններուն հետ սեպուեցաւ: Եւ անոնք որ կ'անցնէին՝ կը հայհոյէին անոր գլուխնին շարժելով ու կ'ըսէին. վայ՝ որ տաճարը կը քակէիր, ու իրեք օրը կը շինէիր. քու անձդ ապրեցուր, ու ատ խաչէն վար իջիր: Նոյնպէս քահանայապետներն ալ կարգացողներուն հետ մէջերնին ծաղը ընելով կ'ըսէին. ուրիշները ապրեցուց, իր անձը կարող չէ ապրեցունելու: Ատ քրիստոս՝ իսրայէլի թագաւորը հիմայ ատ խաչէն վար թող իջնայ, որ տեսնանք ու

Հաւատանք ատոր, և իր Հետը խաչը ելլողները կը նախատէին անիկայ: Ու երբոր ժամը վեց եղաւ՝ բոլոր երկիրը մութը պատեց մինչեւ ժամը ինը: Եւ ժամը իններին Յիսուս մեծ ձայնով մը կանչեց ու ըսաւ. Էլի՝ էլի, լամա սաբաքթանի. որ կը թարգմանուի, աստուած իմ աստուած իմ, իս ինչո՞ւ թողուցիր: Եւ անոնցմէ ոմանք որ իր քովը կայներ էին, երբոր լսեցին՝ կ'ըսէին, Թէ եղիան կը կանչէ: Ու մէկը վազեց՝ սպունգ մը քացախով լեցուց, ու եղէգի մը անցուցած՝ անոր կուտար որ խմէ, և ըսաւ. Թո՛ղ տուր նայինք՝ եղիան կուգայ աոիկայ վար իջեցունելու: Եւ Յիսուս մեծ ձայնով կանչեց՝ ու Հոգին հանեց: Ու տաճարին վարագոյրը վերէն վար երկուք պատռեցաւ: Եւ Հոն կայնող հարիւրապետը տեսնալով Թէ՝ կանչեց ու Հոգին հանեց, ըսաւ. Ճշմարիտ այս մարդը որդի աստուծոյ էր:

Աւագ Շորեքշաբթի.

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Եբր. Թ. 16.

Ուր որ կտակ մը եղած ըլլայ, հարկաւոր է որ ան կտակը գրողին մահը յայտնուի: Ինչու որ կտակը մեռնելէն ետեւ հաստատուն է. Հապա Թէ չէ՝ ի՞նչպէս հաստատուն կ'ըլլայ, քանի որ կտակը գրողը կենդանի է: Ուստի առաջինն ալ առանց արիւնի չէր նորոգուեր: Այսպէս ալ երբոր Մովսէս օրէնքին ամէն պատուէրները ժողովուրդին պատմեց, ցուլերուն ու նոխազներուն արիւնը առնելով,

ջուրով ու բուրդով՝ կարմիրով ու ղպայով, բուն կտակարաններուն և բոլոր ժողովուրդին վրայ սրբա-
կեց՝ ըսելով. ասիկայ է ան կտակին արիւնը՝ որ աս-
տուած ձեզի պատուիրեց: Նոյնպէս խորանին և
սպասին բոլոր կարասիքներուն վրայ ան արիւնը ցա-
նեց: Եւ գրեթէ ամէն բան արիւնով կը մաքրուէր
օրէնքին նայելով. ու առանց արիւն թափելու թո-
ղութիւն չէր ըլլար: Ուստի հարկ էր որ օրէնքով
եղածները աստանկներով սրբուին. և բուն իսկ երկ-
նաւորները անոնցմէ առաւել աղէկ պատարագնե-
րով: Պատճառն որ քրիստոս չէ թէ ձեռքով շի-
նուած սուրբ տեղերը մտաւ ան ճշմարիտին օրինակ-
ները. հապա բուն երկինքը, մեզի համար աստուծոյ
երեսին առջին ըլլալու: Ո՛չ թէ իր անձը շատ ան-
դամ պատարագ մատուցանէ, ինչպէս որ քահա-
նայապետը՝ ամէն տարի սրբութիւն սրբութեանցը
կը մտնար օտար արիւնով. հապա թէ չէ՝ պէտք էր
իրեն աշխարհի սկիզբէն շատ անգամ չարչարուիլ.
բայց ահա հիմայ յաւիտենականութեանց վերջը
անգամ մը իր պատարագուելովը յայտնուեցաւ մեղ-
քերը ջնջելու: Եւ ինչպէս որ սահմանուած է մար-
դոց մէկ անգամ մեռնիլ՝ ու անկէ ետեւ դատաս-
տան. անանկ ալ քրիստոս մէկ անգամ պատարագ
մատուցուեցաւ շատերուն մեղքերը վերցունելու.
բայց երկրորդ անգամին առանց մեղքի պիտի յայտ-
նուի անոնց՝ որոնք հաւատքով անոր կ'սպասեն փրկ-
կուելու:

Ս. Աւետարան. Ղուկ. իբ. 1.

Բաղարջակերքին տօնը մօտեցաւ՝ որ պասքա կ'ըսուէր. ու քահանայապետները և կարդացողները կը խնդրէին՝ թէ ինչպէս զինքը սպաննեն. միայն թէ ան ժողովուրդներէն կը վախնային: Յետոյ սատանան իսկարիովտացի ըսուած յուդային մէջը մը-տաւ, որ ան տասներկուքին թիւէն էր: Գնաց քա-հանայապետներուն ու կարդացողներուն ու ժողո-վուրդին իշխաններուն խոստացաւ, որ անիկայ ի-րենց մատնէ: Եւ անոնք ուրախացան, ու խօսք տուին անոր ստակ տալու: Եւ ինքը յանձնառու ե-ղաւ, ու պատեհութիւն մը կը փնտռէր որ անիկայ ժողովուրդէն հեռու անոնց մատնէ: Բաղարջակեր-քին օրը եկաւ, որ ան օրը օրէնք էր պասեքը մոր-թելու: Եւ խրկեց պետրոսը ու յօհաննէսը՝ և ըսաւ. գացէք պասեքը մեզի պատրաստեցէք՝ որ ուտենք: Եւ անոնք ըսին. ո՞ւր կ'ուզես որ պատրաստենք: Եւ ըսաւ անոնց. ահա երբոր քաղաքը կը մտնաք, մարդ մը ձեզի կը պատահի ջուրի աման մը վերուցած. ա-նոր ետեւէն տունը գացէք, ուր որ ինքը կը մտնայ. և ան տունին տէրոջը ըսէք. վարդապետը կ'ըսէ քեզի, իմ տեղս ո՞ւր է, որ հոն աշակերտներուս հետ պասեքը ուտեմ: Եւ ան մէկ մեծ վերնատուն մը պի-տի ցըցունէ ձեզի զարդարուած, ու հոն պատրաս-տեցէք: Եւ գացին գտան ինչպէս որ իրենց ըսաւ. ու պասեքը պատրաստեցին: Ու երբոր ժամանակը եկաւ՝ սեղան նստաւ, ու տասներկու առաքեալներն

ալ իր հետը: Եւ ըսաւ անոնց. փափաքելով փափաքեցայ աս պասեքը ձեզի հետ ուտելու՝ չարչարուելէս առաջ: Ասոր ձեզի կ'ըսեմ, որ ալ ասկէ չի պիտի ուտեմ՝ մինչեւ որ ան աստուածոյ թագաւորութեանը մէջ կատարուի: Եւ բաժակը առաւ՝ գոհացաւ ու ըսաւ. առէք ատիկա՝ ու բաժնեցէք ձեր մէջը: Ձեզի կ'ըսեմ, որ ասկէ ետեւ որթին բերքէն չի պիտի խըմեմ՝ մինչեւ որ աստուածոյ թագաւորութիւնը գայ: Եւ հացը առաւ գոհացաւ՝ կտրեց ու անոնց տուաւ՝ և ըսաւ. աս է իմ մարմինս, որ ձեզի համար կը կտրուի. ասիկայ ինծի յիշելու համար ըրէք: Նմանկ ալ բաժակը ընթրիքէն ետեւ առաւ՝ ու ըսաւ. աս բաժակը նոր ուխտ է իմ արիւնովս, որ ձեզի համար կը թափուի: Ասոր ահա իս մատնողին ձեռքը ինծի հետ աս սեղանն է: Եւ որդին մարդոյ կ'երթայ ինչպէս որ սահմանուած է, բայց վա՛յ ան մարդուն՝ որուն ձեռքովը որ պիտի մատնուի: Եւ անոնք սկսեցին փնտռել, թէ ո՞վ է ան իրենցմէ՝ որ ան բանը պիտի ընէ: Եւ անոնց մէջ հակառակութիւն մըն ալ եղաւ թէ իրենցմէ ո՞վ մեծ պիտի սեպուի: Ու ինքը ըսաւ անոնց. ազգերուն թագաւորները իրենց վրայ կը տիրեն. և անոնք որ իրենց վրայ կ'իշխեն՝ բարերար կ'ըսուին. բայց դուք անանկ չէք. հապա ան որ ձեր մէջը մեծ է՝ պզտիկին պէս թող ըլլայ, և առաջնորդը սպասաւորին պէս: Ո՞վ է մեծը, սեղան նստո՞ղը՝ թէ սպասաւորը. չէ՞ որ սեղան նստողը. սակայն ես ձեր մէջը սպասաւորի

մը պէս եմ: Եւ դուք անոնք էք՝ որ միշտ իմ հետս փորձութիւններուս մէջ կը կենայիք. ես ալ ձեզի ուխտ կ'ընեմ՝ ինչպէս որ իմ Հայրս ալ ինծի թագաւորութիւն մը ուխտ ըրաւ. որ դուք իմ սեղանս ուտէք ու խըմէք արքայութեանս մէջ, ու տասներկու աթոռի վրայ նստիք իսրայէլի տասներկու ցեղը դատելու: Եւ տէրը ըսաւ. սիմոն սիմոն՝ ահա սատանան ուզեց ցորենի պէս ձեզ մաղել. բայց ես քեզի համար աղաչեցի՝ որ քու հաւատքդ չի պակսի. և դուն երբ որ՝ դարձի գաս՝ քու եղբայրդ ալ հաստատես: Եւ ինքը ըսաւ անոր. տէր, պատրաստ եմ քեզի հետ բանտը երթալու ու մեռնելու: Եւ ան ըսաւ անոր. պետրոս քեզի կ'ըսեմ, այսօր դեռ հաւը չի խօսած՝ իրեք անգամ պիտի ուրանաս զիս չի գիտնալու: Եւ ըսաւ անոնց. երբ որ ձեզ խրկեցի առանց քսակի ու տոպրակի ու կօշիկներու. ինչ բանի կարօտութիւն ունեցաք: Եւ անոնք ըսին. բանի մըն ալ չէ. ետքը ըսաւ. բայց հիմայ ան որ քսակ ունի՝ թող վրան առնէ, անանկ ալ տոպրակը. և ան որ սուր չունի՝ թող իր լաթերը ծախէ, ու իրեն մէկ հատ մը ծախու առնէ: Բայց կ'ըսեմ ձեզի որ այս գրուած բանն ալ պէտք է իմ վրաս կատարուի, թէ անօրէններուն հետը սեպուեցաւ. ինչու որ ինծի համար գրուած բանը կը կատարուի կոր: Եւ անոնք ըսին. տէր, ահա հոս երկու սուր կայ, ան ալ ըսաւ անոնց. հերիք են: Եւ ելաւ սովորութեանը պէս ձիթենեաց լերը գնաց. աշակերտներն ալ ա-

նոր ետեւէն գացին : Երբոր ան տեղը հասաւ՝ ըսաւ անոնց . աղօթք ըրէք որ փորձութեան մէջ չի մըտնաք : Եւ ինքը անոնցմէ քար նետելու մը չափ զատուեցաւ , ծնկան վրայ եկաւ՝ աղօթք կ'ընէր ու կ'ըսէր . Հայր , թէ որ կ'ուզես՝ այս բաժակը ինէ անցուր . բայց չէ թէ իմ կամքս՝ հապա քուկդ ըլլայ : Եւ երկինքէն հրեշտակ մը երեւցաւ անոր՝ ու կը զօրացունէր անիկայ . ու սաստիկ նեղութեան մէջ էր , և մտադրութեամբ ալ կ'աղօթէր : Եւ անկէ վազած քրտինքը արիւնի պուտերու պէս կլոր կլոր գետինը կը թաւիէր : Եւ աղօթքէն ելաւ աշակերտներուն քովը եկաւ , անոնք տրտմութիւնով քունի մէջ գտաւ . ու ըսաւ անոնց . ինչու կը քնանաք , ելէք աղօթք ըրէք՝ որ փորձութեան մէջ չի մտնաք : Եւ երբոր կը խօսէր , ահա մէկ բազմութիւն մը , ու ան Յուդա ըսուածը՝ տասներկուքին մէկը՝ անոնց առջին էր ինկած . երբոր Յիսուսի մօտեցաւ՝ համբուրեց ա նիկայ . ինչու որ ան նշանը տուած էր անոնց , թէ՝ ով որ ես համբուրեմ , ան է՝ անիկայ բռնեցէք : Յիսուս ըսաւ անոր . Յուդա՝ համբուրելով կը մատնես որդին մարդոյ : Երբոր քովը եղողները ան եղած բանը տեսան՝ ըսին անոր . տէր , սուրով զարնենք անոնք : Եւ անոնցմէ մէկը քահանայապետին ծառայի զարկաւ , ու անոր աջ ականջը մէկ դի հանեց : Պատասխան տուաւ Յիսուս և ըսաւ . թո՛ղ տուէք մինչեւ ատ տեղը . ու դըպաւ ականջին՝ բժշկեց անիկայ : Եւ իրեն վրայ եկողներուն՝ քահանայապետնե-

րուն ու տաճարին իշխաններուն ու ծերերուն ըսաւ. իբր թէ աւազակի մը վրայ ելլաք սուրերով ու բիւրերով: Ամէն ժամանակ ձեր հետն էի տաճարին մէջ, ու ինծի ձեռք չի զարկիք. բայց աս է ձեր ժամանակը, ու խաւարին իշխանութիւնը: Եւ բռնեցին անիկայ՝ տարին քահանայապետին տունը խօթեցին. ու պետրոս հեռուանց անոր ետեւէն կ'երթար: Երբոր բակը կրակ վառեցին ու բոլորտիքը նստան, պետրոս ալ անոնց մէջը նստաւ: Աղախին մը տեսաւ անիկայ՝ որ կրակին դիմացը նստեր էր. նայեցաւ անոր ու ըսաւ. ասիկայ ալ անոնցմէ է՝ որ անոր հետն էին: Բայց պետրոս ուրացաւ և ըսաւ. կնիկ՝ ես անիկայ չեմ ճանչնար: Եւ քիչ մը ետքը ուրիշ մը տեսաւ անիկայ, և ըսաւ. դուն ալ անոնցմէ ես. և պետրոս ըսաւ. մարդ՝ ես անոնցմէ չեմ: Եւ երբոր վրան ժամ մը անցաւ, ուրիշ մէկը կը պնդէր ու կ'ըսէր. իրաւցունէ ասիկայ ալ անոր հետն էր, ինչու որ գալիլեացի է: Պետրոս ըսաւ. մարդ՝ չեմ գիտեր քու խօսածդ. և նոյն ժամուն դեռ ան բանը որ կը խօսէր, հաւը խօսեցաւ: Դարձաւ տէրը ու պետրոսին նայեցաւ. և յիշեց պետրոս տէրոջը ան խօսքը որ իրեն ըսեր էր. հաւը խօսելէն առաջ իրեք անգամ տիտի ուրանաս զիս չի գիտնալու: Եւ դուրս ելաւ՝ դառնարձունք կուլար: Եւ ան մարդիկները՝ որ անիկայ կը պահէին, ծաղր կ'ընէին անիկայ՝ ու կը զարնէին: Անոր երեսը կը ծածկէին ու կը տանջէին. և անոր կը հարցունէին ու կ'ըսէին. մարգա-

րէացիր՝ ով է ան որ քեզի զարկաւ ։ Եւ ուրիշ շատ բաներ կ'ըսէին անոր հայհոյութեամբ ։ Եւ երբոր առտու եղաւ, ժողովուրդին ծերակոյտը՝ քահանայապետները ու կարգացողները մէկ տեղ եկան, և անիկայ տարին իրենց ատեանը հանեցին՝ ու ըսին, թէ որ դուն ես նէ քրիստոսը՝ ըսէ մեզի ։ Ըսաւ անոնց․ թէ որ ձեզի ըսեմ, 'անանկ ալ չի պիտի հաւատաք․ ու թէ որ ձեզի բան մը հարցունեմ, ինծի պատասխան չի պիտի տաք՝ կամ արձըկէք ։ Սակայն ասկէ ետեւ որդին մարդոյ աստուծոյ զօրութեանը աջ կողմը պիտի նստի ։ Եւ ամէնքը ըսին․ ուրեմն դուն աստուծոյ որդին ես․ և ինքը ըսաւ անոնց․ դուք կ'ըսէք, թէ ես եմ ։ Եւ անոնք ըսին․ ալ ինչ պէտք է մեզի վկայութիւն, որ մենք մենէ ատոր բերնէն լսեցինք ։

Աւագ Հինգշաբթի ․

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ ․ Ա ․ Կորն ․ ժա ․ 17 ․

Բայց ասիկայ կը պատուիրեմ, չէ թէ ձեզ կը գովեմ, ինչու որ դուք չէ թէ աղէկին՝ հապա գէշին ջանք կ'ընէք ։ Պինտ առաջ երբոր եկեղեցիին մէջ մէկ տեղ կը ժողվըվիք, կը լսեմ թէ ձեր մէջը բաժանմունքներ կայ․ ու քիչ մը հաւատացի ։ Բայց ձեր մէջը երկպառակութիւններ պիտի ըլլան, որ ձեր մէջը եղած ընտիրները երեւան ելլեն ։ Ուստի՝ դուք որ մէկ տեղ կը ժողվըվիք՝ տէրոջը տունը ձեզի հաց ուտելու տեղ չէ ։ Ինչու որ ամէն մէկը առաջ

կը վազէ իր ընթրիքը ուտելու, ու մէկը անօթի՝ ու մէկը հարբած: Աղեօք ուտելու ու խմելու տուն չունիք մի. միթէ աստուծոյ եկեղեցին կ'անարգէք, ու չքաւորները ամօթով կ'ընէք. ինչ ըսես. ձեզ գովքիմ մի. ատ բանին մէջ չեմ գովեր: Ինչու որ ես տէրոջմէն ընդունեցի ան բանը՝ որ ձեզի ալ աւանդեցի, թէ տէր Յիսուսը իր մատնուած գիշերը հացը առաւ, գոհացաւ՝ կտրեց և ըսաւ. առէք՝ ու կերէք. աս է իմ մարմինս, որ ձեզի համար կը տրուի. ասիկայ զիս յիշելու համար ըրէք: Նմանկ ալ բաժակը ընթրիքէն ետեւ առաւ ու ըսաւ. աս բաժակը նոր ուխտ է իմ արիւնովս. ասիկայ ըրէք, քանի անգամ որ խըմէք զիս յիշելու համար: Քանի անգամ որ աս հացը ուտէք, ու աս բաժակը խըմէք, տէրոջը մահը պատմեցէք, մինչեւ որ ան գայ: Ասկէ ետեւ ան որ աս հացը կ'ուտէ, կամ տէրոջը բաժակը կը խըմէ անարժանութեամբ, պարտական պիտի ըլլայ տէրոջը մարմնոյն և արեանը: Թող փորձէ մարդ իր անձը, ու ետքը ան հացէն ուտէ, ու ան բաժակէն խըմէ: Վասն զի ան որ անարժանութեամբ կ'ուտէ ու կը խըմէ, իր անձին դատաստան կ'ուտէ ու կը խըմէ. ինչու որ տէրոջը մարմինին խտրութիւն չընէր: Այս պատճառաւ ձեր մէջը շատ հիւանդներ ու ցաւագարներ կան. և շատերն ալ կան՝ որ մեռած ալ են: Ինչու որ եթէ անձերնիս քննելու ըլլայինք՝ չէինք դատապարտուէր: Եւ թէ որ դատուինք՝ տէրոջմէն կը խրատուինք, որ աշխարհի

հետ չի դատապարտուինք : Ուստի Եղբայրներ՝ երբոր ուտելու համար մէկ տեղ կը ժողվըվինք , մէկըմէկու սպասեցէք : Ապա թէ որ մէկը անօթի է՝ ան թող իր տունը ուտէ . որ դատապարտութեան համար ժողվըված չըլլաք : Նայց ուրիշ բաները երբոր գալու ըլլամ՝ ան ժամանակը կը պատուիրեմ :

Ս . Աւետարան . Ղ-է . Կգ . 1 .

Եւ անոնց բոլոր բազմութիւնը ելան՝ անիկայ պիղատոսին տարին . և սկսեցին անոր վրայ չարախօսութիւն ընել ու ըսել . ասիկայ գտանք՝ որ մեր ազգը կը մոլորցունէր , ու կ'արգիլէր կայսրին հարկ տալէն , և իրեն համար կ'ըսէր թէ՝ քրիստոս թագաւոր է : Եւ պիղատոս հարցուց անոր ու ըսաւ , հրէաներուն թագաւորը դո՞ն ես . անիկայ ալ պատասխան տուաւ անոր և ըսաւ . դուն ըսիր : Պիղատոս քահանայապետներուն ու ժողովուրդներուն ըսաւ . աս մարդուն վրայ ես մէկ յանցանք մը չեմ գտնար : Եւ անոնք կը պնդէին ու կ'ըսէին , թէ ժողովուրդը տակնու վրայ կ'ընէ , բոլոր հրէաստանի մէջ կը սորվեցունէ գալիլեայէն սկսած մինչև հոս : Նայց պիղատոս երբոր լսեց գալիլեային վրայօք , հարցուց թէ ան մարդը գալիլեացի՞ է : Եւ երբոր իմացաւ թէ հերովդէսի իշխանութենէն է , անիկայ հերովդէսին տանել տուաւ . որ ան ալ ան օրերը երուսաղէմ էր : Հերովդէս երբոր յիսուսը տեսաւ , շատ ուրախացաւ . վասն զի ինքը շատ ժամանակէ

՝ի վեր կը փափաքէր անիկայ տեսնալու. որովհետեւ շատ անգամ անոր վրայօք լսած էր, և կը յուսար որ անկէ եղած նշան մը տեսնայ: Հ՞ատ խօսքերով ա-նոր հարցուփորձ կ՚ընէր. և ան քնաւ պատասխան չի տուաւ անոր: Քահանայապետները ու կարդա-ցողները կայներ էին՝ և աւելի սաստիկ չարախօսու-թիւն կ՚ընէին անոր վրայ: Հերովդէս ալ իր զօրա-կաններովը անարգեց անիկայ, ու ծաղր ընելով՝ ճերմակ լաթ մը հագուց անոր, ու նորէն պիղատո-սին տանել տուաւ: Եւ պիղատոս ու Հերովդէս ան օրը բարեկամացան. որովհետեւ առաջ իրարու թշնամի էին: Պիղատոս քահանայապետները ու իշ-խանները ու ժողովուրդը կանչեց, և ըսաւ անոնց. աս մարդը ինծի բերիք Հանեցիք ժողովուրդը մո-լորցունողի մը պէս, և ահա ձեր առջին դատաստանը տեսայ, ու յանցանք մը չի գտայ աս մարդուն վրայ ատ ձեր ատոր վրայ ըրած չարախօսութիւններէն: Ո՛չ ալ Հերովդէս՝ որ ատիկայ անոր տանել տուի. ուստի՝ ատիկայ մեռնելու արժանի բան մը ըրած չէ. անոր պատիժ մը տամ ու արձկեմ: Որովհե-տեւ ամէն մէկ տօնին պէտք էր մէկը անոնց արձկել: Եւ անոնք բոլոր բազմութեամբ կը պոռային ու կ՚ըսէին. վերցուր ատիկայ՝ ու բարաբբան ար-ձկէ. որ ան քաղաքը եղած կռիւի մը ու մարդաս-պանութեան պատճառաւ բանտը դրուած էր: Պի-ղատոս նորէն սկսեց խօսիլ, ինչու որ ինքը Յիսուսը արձկել կ՚ուզէր: Բայց անոնք նորէն կը կանչէ ը-

տէին ու կ'ըսէին. Լսէը Հանէ ատիկայ: Եւ ինքը իրէք անգամ ըսաւ անոնց. Ինչ չարութիւն գործեց ասիկայ. ես ասոր վրայ մեռնելու յանցանք մը չի գտայ. ասոր պատիժ մը տամ ու արձըկեմ: Եւ ա- նոնք մեծ ձայնով կըստիպէին ու կ'ուզէին անիկայ խաչը Հաննել. և էվելօք կը զօրանար անոնց ու քա- Հանայապետներուն ձայնը: Եւ պիղատոս Հաւանու- թիւն տուաւ անոնց ուզածը ընելու: Նարաբբան արձըկեց անոնց՝ որ խռովութեան ու մարդասպա- նութեան Համար բանտը դրուած էր, որ անիկայ կ'ուզէին. բայց Յիսուսը անոնց կամացը մատնեց Երբոր անիկայ առին գացին, սիմոն կիւրենացւ մէկը բռնեցին՝ որ արտէն կուգար. և խաչը անոր վրայ դրին Յիսուսին ետեւէն բերելու: Եւ ժողո- վուրդին բազմութիւնը անոր ետեւէն կ'երթար, ու կիներուն ալ՝ որ կ'ողբային ու կ'ափսոսային անի- կայ: Նայձաւ Յիսուս և ըսաւ անոնց. երուսաղէմի աղջիկներ, իմ վրաս մի լաք, Հապա ձեր անձերուն վրայ ու ձեր զաւկըներուն վրայ լացէք: Նչու որ օրեր պիտի գան՝ որ ան ժամանակը պիտի ըսեն թէ՝ երանի ամուլներուն ու ան փորերուն՝ որ չի ծնան, և ան ծիծերուն՝ որ կաթ չի տուին: Նայն ժամանակը պիտի սկսին ըսել լեռներուն՝ թէ ին- կէք մեր վրայ, ու բլուրներուն՝ թէ մեզ ծածկե- ցէք: Նայն չի թէ որ կանանչ փատին ասանկ կ'ը- նեն, Հապա չորին ինչ պիտի ըլլայ: Նուրիշ երկու չարագործներ ալ բերին՝ որ անոր Հետը սպաննեն:

Երբոր գողգոթա ըսուած տեղը գացին, Հոն խաչը հանեցին անիկայ. և ան չարագործներն ալ մէկը աջ կողմը և միւսը ձախ կողմը խաչեցին: Եւ Յիսուս ըսաւ. Հայր, թողութիւն տուր ատոնց. ինչու որ ըրածնին չեն գիտեր: Եւ իր հանդերձները բաժնելու ժամանակը՝ վիճակ ձգեցին: Եւ ժողովուրդը կայնած կը նայէր. իշխանները անոնց հետ զինքը կը նախատէին ու կ'ըսէին. ուրիշները ապրեցուց, թող ինքզինքն ալ ապրեցունէ՝ թէ որ անիկայ է քրիստոսը աստուծոյ ընտրեալ որդին: Զինուորներն ալ անիկայ ծաղր կ'ընէին, գիմացը կուգային քացախ կուտային անոր՝ և կ'ըսէին. թէ որ դուն ես Հրէաներուն թագաւորը՝ քու անձդ ազատէ: Եւ գիր մը գրուած էր իր վրան, յունարէն և դաղմատերէն ու եբրայեցերէն գրով, թէ՝ ասիկայ է Հրէից թագաւորը: Բայց ան կախուած չարագործներուն մէկը կը հայհոյէր անոր, և կ'ըսէր. դուն քրիստոսը չե՞ս մի, ազատէ քու անձդ ու մեզ: Ընկերը պատասխան տուաւ անիկայ չեխելով ու ըսաւ. դուն աստուծմէ չե՞ս վախնար՝ որ նոյն պատիժին մէջն ես: Եւ մենք իրաւ, մեր ըրածներուն արժանաւոր վըճարքը կ'առնենքկոր. բայց ասիկայ մէկ դէշ բան մը չի գործեց: Եւ Յիսուսին ըսաւ. տէր, իս միտքդ բեր, երբ որ քու թագաւորութիւնովդ կուգաս: Եւ Յիսուս ըսաւ անոր. իրաւ կ'ըսեմ քեզի. դուն այսօր իմ հետս դրախտին մէջ պիտի ըլլաս: Եւ ժամը վեցին ատեններն էր, ու բոլոր երկրին վրայ խաւար

եղաւ մինչեւ ժամը ինը. արեգակը խաւարեցաւ: Եւ տաճարին վարագոյրը մէջ տեղէն պատռեցաւ: Եւ Յիսուս բարձր ձայնով մը կանչեց ու ըսաւ. Հայր, քու ձեռքդ կ'աւանդեմ իմ Հոգիս. երբոր ըսաւ ասիկայ, Հոգին հանեց: Եւ Հարիւրապետը ան եղած բաները որ տեսաւ, աստուծոյ փառք տուաւ՝ և ըսաւ. իրաւցունէ ասս մարդը արդար էր: Եւ բոլոր ժողովուրդը որ եկեր էին, ու կը տեսնային ան տեսարանը ու եղածները, կուծքերնին զարնելով՝ ետ կը դառնային: Ամէն իր ճանչուորներն ալ հեռուն կայներ էին. և ան կիներները որ գալիլեայէն իր հետը եկեր էին՝ ան բաները կը տեսնային:

Աւագ Ուրբաթ.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ամենակալ Աստուած, կը խնդրենք այս քու ընտանիքիդ վրայ գթութեամբ նայելու, որուն համար որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը յանձնառու եղաւ մատնուելու և անօրէններուն ձեռքը յանձնուելու ու խաչին վրայ մեռնելու, որ հիմայ կենդանի է ու կը թագաւորէ միանգամայն քեզի և Սուրբ Հոգւոյն հետ միշտ մէկ Աստուած մը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, որ քու Հոգիովդ եկեղեցւոյ բոլոր մարմինը կը կառավարուի ու կը սրբուի. Ընդունէ մեր աղաչանքները

ու պաղատանքները, որ կը մատուցանենք քու առջիդ քու սուրբ եկեղեցւոյդ մէջն ամէն աստիճանաւոր անձերուն համար. որպէս զի անոր ամէն մէկ անդամը իր կոչմանը ու պաշտամանը մէջ կարծղ ըլլայ ճշմարտապէս ու սրբութեամբ քեզի ծառայելու, մեր Տէր և փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Ո՛վ բարեգութ Աստուած, դուն որ բոլոր մարդկային ազգը ստեղծեցիր, և քու ստեղծածներուդ մէկը չես անարգեր, և ոչ ալ մեղաւորին մահը կը կամիս, հապա անոր ապաշխարելը ու ապրիլը. Ողորմէ բոլոր հրէաներուն, այլազգներուն, անհաւատներուն և հերետիկոսներուն. և խափանէ բոլոր անոնց տգիտութիւնը, սրտի յամառութիւնը և քու խօսքերուդ արհամարհութիւնը. և ով ամենօրհնեալ Տէր, ժողոված անոնք քու տունդ՝ քու ոչխարներուդ հօտին մէջ, որ ճշմարիտ իսրայէլացիներուն հետ մէկ տեղ փրկուին, և մէկ հօտ ըլլան մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի մի միայն հովուին տակը, որ կենդանի է ու կը թագաւորէ միանդամայն քեզի և Սուրբ Հոգւոյն հետ մէկ Աստուած մը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Եբր. ժ. 1.

Օրէնքը գալու բարիքներուն շուքը ունէր, ու ոչ թէ ան բաներուն կերպարանքը. տարուէ տարի որ միշտ նոյն պատարագները կը մատուցանեն, կա-

րող չէին ան մատուցանողները կատարել · Հապա Թէ չէ՞ կը դադրէին մատուցանելէն, ինչու որ անդամ մը պաշտօնեաները սրբուած ըլլալով ետքը խղճմտանք մը չէին ունենար · բայց ամէն տարի անոյն նորէն մեղքերը կը յիշէին ։ Ինչու որ ան նոխազներուն ու ցուլերուն արիւնը չէր կրնար մեղքերը վերցունել ։ Անոր համար իր աշխարհ մտնալու ժամանակը կ'ըսէ · զոհեր ու պատարագներ չուզեցիր դուն · հապա ինծի մարմին մը հաստատեցիր · ողջակէզներուն ու մեղքի համար եղողներուն չի հաւնեցար ։ Ան ժամանակը ըսի Թէ ահա եկայ · գիրքերուն պատմութեանը մէջ ինծի համար գըրուած է՝ քու կամքդ ընելու ով աստուած ։ Վերը կ'ըսէ, Թէ՝ զոհերուն՝ ու պատարագներուն՝ ու ողջակէզներուն՝ ու մեղքի համար եղողներուն չի հաւնեցար ու չուզեցիր, որոնք օրէնքին պէս կը մատուցուէին ։ Յետոյ կ'ըսէ, ահա ես կուգամ քու կամքդ ընելու ով աստուած · առաջինը կը մերժէ՝ որ երկրորդը հաստատէ ։ Որ ան կամքովը մենք ալ սրբուեցանք՝ յիսուս քրիստոսի մարմինին անգամ մը պատարագուելովը ։ Եւ ամէն քահանայապետ միշտ ան պաշտօնին մէջ կը կենայ · ու նոյն պատարագները շատ անգամ կը մատուցանէ, որոնք բնաւ կարող չեն մեղքերը մէկ դի վերցունելու ։ Բայց ասիկայ մեղքի համար մէկ պատարագ մը մատույց, և յաւիտեան աստուծոյ աջ կողմը նստաւ ։ Եւ ասկէ ետեւ ինքը կ'սպասէ՝ մինչեւ որ իր Թշնամիները իր ոտքին

տակը դրուին : Ինչու որ մէկ պատարագով մը յա-
ւիտեան կատարեց ան սրբուածները : Ասոր հոգին
սուրբ ալ մեզի կը վկայէ՝ առաջուց ըսելէն ետեւ ,
Թէ ասիկայ է ան ուխտը՝ որ ես անոնց հայրերուն
հետ ան օրերէն ետեւ պիտի ընեմ , կ'ըսէ տէրը .
իմ օրէնքներս անոնց սրտին մէջը պիտի տամ , և ա-
նոնց խորհուրդներուն մէջ պիտի գրեմ անոնք :
Եւթը կ'ըսէ Թէ՝ անոնց մեղքերը և անոնց անօրէ-
նութիւնները ալ չի պիտի յիշեմ : Ուստի ուր որ
մեղքի Թողութիւն է , ալ մեղքի համար պատարագ
պէտք չէ : Ասպա ուրեմն եղբայրներ՝ համարձակու-
Թիւն ունինք սուրբ տեղը մտնալու Յիսուսի արիւնո-
վը . մէկ նոր ու կենդանի ճամբով մը՝ որ բացուեցաւ
մեզի վարագուրին ձեռքովը՝ այսինքն իր մարմինովը .
և աստուծոյ տանը վրայ մէկ մեծ քահանայ մը ունե-
նալով , մօտենանք ճշմարիտ սրտով՝ լեցուն հա-
ւատքով , չար խիղճերէն սիրտերնիս լուանալով՝ ու
մարմիննիս սուրբ ջուրով մկրտելով : Հաստատ
բռնենք ան անշարժ յոյսին խոստովանութիւնը , ին-
չու որ հաւատարիմ է ան որ խոսք տուաւ : Եւ հոգ
տանինք մէկզմէկ սիրոյ ու բարեգործութեան յոր-
դորելու , և մէկ տեղ ժողվ ըվիլը չի Թողունք , ինչ-
պէս որ ոմանք սովորած են . հապա իրար յորդո-
րենք , ու այնչափ էվելօք՝ որչափ որ ան օրը մօտե-
ցած կը տեսնաք :

Ս. Աւետարան. Յովհ. ԺԹ. 1.

Այն ժամանակը պիղատոս յիսուսը առաւ՝ ու ծեծեց: Եւ զինուորները փուշերէ թագ շինելով՝ անոր գլուխը դրին, և իրեն ծիրանի լաթ մը հագուցին. և կուգային անոր՝ ու կ'ըսէին. ողջ եղիր Հրէից թագաւոր. և անոր ապտակներ կը զարնէին: Պիղատոս նորէն դուրս ելաւ և ըսաւ անոնց. ահա անիկայ դուրս ձեզի կը բերեմ, որ գիտնաք թէ ես անոր վրայ վնաս մը չեմ գտնար: Յիսուս դուրս ելաւ, և ունէր փուշերէ թագ՝ ու ծիրանի հանդերձ. և ըսաւ անոնց. ահա աս մարդը ձեզի: Քահանայապետները և սպասաւորները երբոր անիկայ տեսան ձայներնին վերուցին ու ըսին. խաչը հանէ՝ խաչը հանէ ատիկայ. պիղատոս ըսաւ անոնց. ձեզի առէք ատիկայ, ու ձեզմէ խաչը հանեցէք. ինչու որ ես ատոր վրայ յանցանք մը չեմ գտնար: Հրէաները պատասխան տուին անոր. մենք օրէնք ունինք, և մեր օրէնքին նայելով պէտք է որ մեռնի, ինչու որ իր անձը աստուծոյ որդի ըրաւ: Երբոր պիղատոս աս խօսքերը լսեց՝ էվելըք վախցաւ: Նորէն մէջ մ'ալ պալատը մտաւ, և ըսաւ յիսուսին. ուսկից ես դուն. և յիսուս պատասխան չի տուաւ անոր: Պիղատոս ըսաւ անոր. ինծի հետ չե՞ս խօսիր, չե՞ս գիտեր որ ես իշխանութիւն ունիմ քեզ խաչը հանելու, և իշխանութիւն ունիմ քեզ արձըկելու: Յիսուս պատասխան տուաւ. դուն իմ վրայ ամենևին իշխանութիւն մը չունէիր, թէ որ քեզի վերէն տրուած

չըլլար · անոր համար ան որ իս քեզի մատնեց , անոր մեղքը էւելի մեծ է : Եւ անկէ ետեւ պիղատոս կ'ուզէր անիկայ արձրկել · բայց հրէաները կը կանչէվըռտէին ու կ'ըսէին · Թէ որ ատիկայ արձրկես՝ կայսրին բարեկամը չես · ամէն ով որ ինքըզինքը Թագաւոր կը կանչէ , կայսրին հակառակ է : Նայց պիղատոս երբոր աս խօսքերը լսեց , դուրս հանեց Յիսուսը · և նստաւ բեմին վրայ , ան տեղը՝ որ քարայատակ կ'ըսուէր , ու եբրայեցերէն կապպաթա : Ձատկի ուրբաթ օրն էր · ու ժամը վեցին ատենները էր , և հրէաներուն ըսաւ · ահա ձեր Թագաւորը ձեզի : Եւ անոնք կը կանչվըռտէին , վերցուր մեր մէջէն՝ վերցուր մեր մէջէն , և ատիկայ խաչը հանէ : Պիղատոս ըսաւ անոնց · ես ձեր Թագաւորը խաչը պիտի հանեմ · պատասխան տուին քահանայապետները · մենք կայսրէն ՚ի զատ Թագաւոր չունինք : Ձն ժամանակը անիկայ անոնց ձեռքը տուաւ որ խաչուի : Եւ անոնք անիկայ առած կը տանէին , ու խաչափայտը ինքիրմէն վերուցեր էր , և գագաթան ըսուած տեղը կ'ելլէր , որ եբրայեցերէն գողգոթա կ'ըսուի · հոն անիկայ խաչը հանեցին · և անոր հետ ուրիշ երկուք ալ մէկ դիէն ու մէկայ դիէն , ու մէջ տեղը Յիսուսը : Տախտակ մըն ալ գրեց պիղատոս , ու խաչին վրայ դրաւ · և գրուած էր , Յիսուս Նազովրեցի՝ Թագաւոր հրէից : Հրէաներէն շատերը ան տախտակը կարդացին , ինչուս որ քաղաքին մօտ էր ան տեղը՝ ուր որ Յիսուս խաչուեցաւ · և

գրուած էր երբայեցերէն, դաղմատերէն և յունա-
րէն: Երէից քահանայապետները պիղատոսի ըսին.
մի՛ գրեր Թագաւոր հրէից, հապա թէ ինքը ըսաւ՝
Թագաւոր եմ հրէից: Պիղատոս պատասխան տուաւ.
ինչ որ գրեցի նէ՝ գրեցի: Զայց զինուորները երբոր
յիսուսը խաչը հանեցին. անոր լաթերը առին՝ ու
չորս բաժին ըրին, ամէն մէկ զինուորին բաժին մը.
միայն թէ շապիկը՝ որովհետեւ առանց կարի էր
վերէն 'ի վար բոլորը հիւսուած. իրարու ըսին. ա-
տիկայ չի պատռենք, հապա վիճակ ձգենք ատոր
վրայ՝ որի որ ելլէ. որ ան գրուածքը կատարուի՝ որ
կ'ըսէ. իմ լաթերս մէջերնին բաժնեցին, ու շապի-
կիս վրայ վիճակ ձգեցին: Զինուորները ասանկ բանը
ըրին: Եւ յիսուսի խաչին քովը կայներ էին իր մայ-
րը, և մօրը քոյրը մարիամ՝ կղէովպային կինը, ու
մարիամ մագդաղենացին: Յիսուս երբոր իր մայրը
տեսաւ և ան սիրելի աշակերտը՝ որ մօտը կայնած
էր, ըսաւ մօրը. կնիկ՝ ահա քու որդիդ: Ետքը ա-
շակերտին ըսաւ, ահա քու մայրդ. և ան ժամանա-
կէն անիկայ իր քովը առաւ: Ինկէ ետեւ երբոր յի-
սուս գիտցաւ թէ ամէն բան կատարեալ է, որ ան
գրուածն ալ կատարուի, ըսաւ. ծարաւ եմ: Եւ
հոն քացախով լեցուն աման մը կար. անոնք ալ
սպունգ մը քացախով թաթխած ղեղիին հետ՝ զո-
պայի մշտիկին վրայ փաթթած՝ անոր բերանը
տուին: Յիսուս երբոր քացախով լեղին առաւ՝ ը-
սաւ. ամէն բան կատարուեցաւ. և գլուխը ծռելով

Հոգին աւանդեց : Նայց Հրէաները՝ որովհետեւ ուրբաթ էր, որ չըլլայ թէ ան մարմինները խաչին վրայ մնան մինչեւ շաբաթ օրը. ինչու որ ան շաբաթ օրը մեծ օր էր. պիղատոսին աղաչեցին որ անոնց ծունկերը ջարդեն ու վերցուին : Զինուորները եկան՝ ու առջինին ծունկերը ջարդեցին, անանկ ալ միւսինը՝ որ անոր հետ խաչը ելած էր : Նայց երբոր Յիսուսին եկան՝ ու տեսան որ արդէն ինքը մեռած էր. անոր ծունկվընները չի ջարդեցին. Հապա զինուորներէնմէկը գեղարդով անոր կողը խոցեց. ու շուտ մը արիւն ու ջուր ելաւ : Եւ ան որ տեսաւ՝ վկայեց, և անոր վկայութիւնը ճշմարիտ է, և ինքը գիտէ որ ճշմարիտ կ'ըսէ, որ դուք Հաւատաք : Այս բանը եղաւ՝ որ կատարուի ան գրուածքը, թէ անոր ոսկորը չի պիտի փշրուի : Եւ դարձեալ միւս գիրը կ'ըսէ, թէ անոր պիտի նային անոնք՝ որ անիկայ խոցեցին :

Զատկի Հոկման Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Պարգեւէ մեզ Տէր, որ ինչպէս որ մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոս քու Որդւոյդ մահուամբը մկրտուեցանք, անանկ ալ մեր ապականեալ ցանկութիւնները ուրանալով անոր հետ թաղուինք. և որ գերեզմանին ու մահուան դուռնէն անցնելով կարող ըլլանք մեր ուրախալի յարութեանը ժամանելու, քու միածին Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիս-

տոսի արժանաւորութեամբը, որ մեզի համար մեռաւ, թաղուեցաւ ու յարութիւն առաւ. Ա՛ՄԷՆ:

Թուղթ Պետրոսի Առաքելոյ. Ա. Թուղ. գ. 17.

Աղէկ է բարեգործներուն՝ թէ որ ուզեն աստուծոյ կամքին պէս չարչարուիլ, քան թէ չարագործներուն: Պատճառն որ քրիստոս ալ մեղքի համար անգամ մը ձեր վրայ մեռաւ, արդարը անարդարներուն վրայ, որ ձեզ աստուծոյ մօտեցունէ. որ ինքը թէպէտ մարմինով մեռաւ, բայց հոգիով կենդանի է: Որով գնաց քարոզեց ան հոգիներուն՝ որ բանտին մէջն էին. որոնք ժամանակ մը ապրստամբ էին, երբ որ աստուծոյ երկայնմտութիւնը կը ներէր անոնց նոյին օրերը. երբոր տապանը կը շինուէր. որուն մէջ քիչերը՝ այսինքն ութը հոգի ջուր ապրեցան: Որ նոյն օրինակին պէս մկրտութիւնը ձեզ ալ պիտի ապրեցունէ. չէ թէ մարմինին աղտը մէկ դի հանելով, հապա բարի խղճմտանքին վկայութիւնը առ աստուած Յիսուս քրիստոսի յարութեամբը. որ աստուծոյ աջ կողմն է՝ երկինքը գացած. հրեշտակները ու իշխանութիւնները ու զօրութիւնները իրեն հնազանդած:

Ս. Աւետարան. Մատթ. իէ. 57.

Երբոր իրիկուն եղաւ, արիմաթիայէն հարուստ մարդ մը եկաւ, որուն անունը յովսէփ էր, որ ինքն ալ Յիսուսի աշակերտ էր: Ա՛րկայ պիղատոսին

թէ հին խմորովը, ու չէ՛ թէ չարութեան ու անզգամութեան խմորովը. հապա անկեղծութեան ու ճշմարտութեան չի խմորած հացովը. Ա. Կորն. ե. 7, 8:

Քրիստոս մեռելներէն յարութիւն առաւ, ասկէ ետեւ ալ չի մեռնիր, և մահը անոր վրայ ալ չի տիրեր:

Վասն զի ան որ մեռաւ՝ անգամ մը մեղքի համար մեռաւ. և ան որ կենդանի է՝ կենդանի է աստուծոյ:

Անանկ ալ դուք ձեր անձը մեղքին մեռած սեպեցէք, ու աստուծոյ կենդանի մեր տէր յիսուս քրիստոսով. Հռովմ. զ. 9, 10, 11:

Քրիստոս մեռելներէն յարութիւն առաւ. ու ննջեցեալներուն առաջին պտուղը եղաւ:

Ինչու որ մարդով եղաւ մահը. և մարդով մեռելներուն յարութիւնը:

Ինչպէս որ ադամով ամէնքը կը մեռնին. անանկ ալ քրիստոսով ամէնքը պիտի ողջնան. Ա. Կորն. ժե. 20, 21, 22:

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր 'ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ամենակալ Աստուած, որ քու միածին Որդւոյդ Յիսուս Քրիստոսի միջնորդութեամբը մահուան

գնաց, յիսուսի մարմինը խնդրեց. ան ժամանակը պիղատոս հրաման ըրաւ որ մարմինը տան: Եւ յովսէփ մարմինը առաւ՝ մաքուր կտաւներով փաթթեց, ու նոր գերեզմանի մը մէջ դրաւ՝ որ քարէ փորեց. և գերեզմանին դուռը գոցելու մէկ մեծ քար մը գլորտորցունելով՝ գնաց: Հոն էր մարիամ մագդաղենացին՝ և միւս մարիամը, գերեզմանին դիմացը նըստած: Եւ վաղուան օրը՝ որ ուրբաթէն ետեւ է, քահանայապետները ու փարիսեցիները ժողվ ըվեցան պիղատոսին քով, և ըսին. տէր, միտքերնիս եկաւ որ ան մոլորեցուցիչը իր ողջ եղած ժամանակը կ'ըսէր թէ՝ իրեք օրէն ետեւ յարութիւն կ'առնեմ: Ուստի հրաման ըրէ որ մինչեւ իրեք օր գերեզմանին հոգ տանին. չըլլայ թէ իր աշակերտները գիշերանց գան անիկայ գողնան, ու ժողովուրդին ըսեն, թէ մեռելներէն յարութիւն առաւ. ու ետքի մոլորութիւնը առջինէն գէշ ըլլայ: Պիղատոս ըսաւ անոնց. դուք զինուորները ունիք, գացէք զգուշութիւն ըրէք ինչպէս որ գիտէք: Եւ անոնք գացին գերեզմանին զգուշացան, ու զինուորներուն հետ քարը զմռեցին:

Ձատկի Օրը.

Առտուան Աղօթքի ժամանակը պիտի երգուի կամ ըսուի այս հետեւեալը, Եկայք ցնծասցուք Սաղմոսին տեղը.

Քրիստոս մեր Ձատկի գառը մեղի համար զոհուեցաւ.

Ուրեմն այս տօնախմբութիւնը կատարենք. չէ

յաղթեցիր, և մեղի յաւիտենական կենաց դուռը բացիր. Յոնարհեալ կ'աղաչենք, որ՝ ինչպէս նախաժամանելով քու մասնաւոր շնորհքդ մեր միտքերուն մէջ բարի փափաքներ կը հաստատես. անանկ ալ անոնք քու շարունակ օգնականութեամբդ բարի վախճաններու հասցուննենք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը, որ կենդանի է ու կը թագաւորէ միանգամայն քեզի և Սուրբ Հոգւոյն հետ միշտ մէկ Աստուած մը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Կողս. գ. 1.

Ով որ քրիստոսի հետ յարութիւն առիք, ապա ուրեմն վերինը խնդրեցէք, ուր որ քրիստոս աստուծոյ աջ կողմը կը նստի. ան վերինը մտմտացէք, չէ թէ ասիկայ՝ որ երկրիս վրայ է: Վասն զի մեռաք՝ ու ձեր կեանքը քրիստոսով աստուծոյ քով պահուած է: Երբոր քրիստոս ձեր կեանքը յայտնուի, ան ժամանակը դուք ալ փառքով անոր հետ պիտի յայտնուիք: Ուստի ձեր երկրաւոր անդամները սպաննեցէք. մէկ դի ձգեցէք պոռնկութիւնը, պղծութիւնը, աղտեղութիւնը, չար ցանկութիւնը ու ագահութիւնը՝ որ կռապաշտութիւն է. ասոնց բաներուն համար աստուծոյ բարկութիւնը անհաւանութեան որդիքներուն վրայ կուգայ, որոնց մէջ ժամանակ մը դուք ալ կ'երթայիք, երբոր անոնց մէջ կ'ապրէիք:

Ս. Աւետարան. Յովհ. ի. 1.

Մէկշաբթի օրը մարիամ մագդաղենացին առտուանց արշալոյսին գերեզմանը կուգայ, ու կը տեսնայ որ քարը գերեզմանին դուռնէն վերցուած էր: Ետքը կը վազէ կուգայ սիմոն պետրոսին և միւս աշակերտին՝ որ յիսուս կը սիրէր, և կ'ըսէ անոնց. տէրը ան գերեզմանէն վերուցին, և չեմ գիտեր ուր դրին անիկայ: Ելաւ պետրոս և միւս աշակերտը՝ ու գերեզմանը կուգային: Երկուքն ալ մէկ տեղ կը վազէին. և միւս աշակերտը շուտ մը պետրոսէն առաջ վազեց անցաւ, ու առաջ գերեզմանը եկաւ: Եւ ծռելով տեսաւ որ կտաւները հոն կեցեր էին, բայց ինքը ներս չի մտաւ: Սիմոն պետրոս ալ հասաւ՝ որ անոր ետեւէն կուգար. և գերեզմանը մտաւ ու տեսաւ կտաւները՝ որ հոն կեցեր էին. և վարշամակը՝ որ անոր գլուխն էր, միւս կտաւներուն հետը չէր, հապա ծալլած մէկ դի մը դրած էր: Ան ժամանակը միւս աշակերտն ալ մտաւ, որ առաջ գերեզմանը եկեր էր, տեսաւ ու հաւատաց: Ինչու որ անոնք գիրքերը դեռ չէին գիտեր, որ պէտք է անոր մեռելներէն յարութիւն առնել: Աշակերտները նորէն մէկալներուն քով գացին:

Զատկի Երկուշաբթի Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ամենակալ Աստուած, որ քու միածին Որդւոյդ Յիսուսի Քրիստոսի միջնորդութեամբը մահուան

յաղթեցիր, և մեզի յաւիտենական կենաց դուռը բացիր. Խոնարհեալ կ'աղաչենք, որ ինչպէս նախաժամանելով քու մասնաւոր շնորհդ մեր միտքերուն մէջ բարի փափաքներ կը հաստատես. անա՛նկ ալ անոնք քու շարունակ օգնականութեամբդ բարի վախճաններու հասցուննենք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը, որ կենդանի է ու կը թագաւորէ միանգամայն քեզի և Սուրբ Հոգւոյն հետ միշտ մէկ Աստուած մը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Գործք Առաքելոց. ժ. 34.

Պետրոս իր բերանը բացաւ՝ ու ըսաւ. Ճշմարիտ գիտեմ, որ աստուածոյ քով ակնառուութիւն չկայ. հապա ամէն ազգի մէջ՝ ան որ անկէ կը վախնայ՝ ու արդարութիւն կը գործէ, անոր ընդունելի է: Ան խօսքը իսրայէլի որդւոցը խրկեց՝ Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը խաղաղութիւն աւետարանելու, ասիկայ է ամէնուն տէրը: Դուք ձենէ գիտէք ան խօսքը՝ որ բոլոր Հրէաստանի մէջ եղաւ գալիլեայէն սկսած ան մկրտութենէն ետեւ՝ որ Յովհաննէս քարոզեց: Յիսուսը որ Նազարէթէն էր՝ աստուած օծեց անիկայ Հոգւով սրբով ու զօրութեամբ. որ կը պտըտէր բարիք ընելու, և սատանայէն բռնուածները բժշկելու. ինչու որ աստուած անոր հետ էր: Եւ մենք կը վկայենք ան ամէն բաներուն՝ որ Հրէաստանի երկրին ու Երուսաղէմի մէջ ըրաւ. որ ինքն ալ փայ-

տէն կախած մեռուցին : Յաստուած անիկայ երրորդ օրը յարոյց , ու յայտնեց անիկայ . չէ թէ բոլոր ժողովուրդին , հապա մեզի վկաներուս՝ առաջուց աստուածմէ ընտրուածներուս . որ մենք իրեն հետ կերանք ու խմեցինք ալ , իր մեռելներէն յարութիւն առնելէն ետքը : Եւ պատուիրեց մեզի ժողովուրդին քարոզելու ու վկայութիւն տալու , թէ անիկայ է աստուածմէ սահմանուածը՝ կենդանիներուն ու մեռելներուն դատաւորը : Ընոր բոլոր մարգարէները կը վկայեն , թէ ամէն անոր հաւատացողները անոր անունովը մեղաց թողութիւն կ'ընդունին :

Ս . Աւետարան . Ղ»–է . խդ . 13 .

Ընդա անոնցմէ երկուքը ան օրը գեղ մը կ'երթային , որ երուսաղէմէն հարիւր վաթսուն ասպարէզ հեռու էր , ու անոր անունը էմմաուս էր : Եւ անոնք մէկզմէկու հետ բոլոր ան եղած բաներուն վրայ կը խօսէին : Եւ եղաւ որ անոնց խօսելու ու վէճ ընելու ժամանակը՝ յիսուս ինքն ալ մօտեցաւ՝ ու հետերնին կ'երթար : Նայց անոնց աչքերը բռնուած էին՝ որ ղինքը չի ճանչնան : Եւ ըսաւ անոնց . ինչ է աս խօսքերնիդ՝ որուն համար իրարու հետ վէճ կ'ընէք քալած ատեննիդ , ու տրտմած էք : Պատասխան տուաւ անոնցմէ մէկը՝ որուն անունը կղէոպաս էր , և ըսաւ անոր . դուն մինակ միացեր ես երուսաղէմի մէջ , որ աս օրերս հոն եղածները չես գիտեր : Եւ ինքը ըսաւ անոնց . ինչ , և անոնք ըսին .

նազովրեցի Յիսուսին համար, որ մարգարէ մարդ մը եղաւ՝ գործքերով ու խօսքերով աստուծոյ և բոլոր ժողովուրդին առջեւ: Ինչպէս քահանայապետները ու մեր իշխանները անիկայ մահուան դատաստանին մատնեցին՝ ու խաչը հանեցին անիկայ: Ա՛նք կը յուսայինք թէ՝ ան է որ Իսրայէլը պիտի ազատէ. և աս ամէն բաներուն վրայ աս երրորդ օրն է՝ որ ան բանը եղաւ: Նաև մեր մէջէն քանի մը կնիկներ ալ մեզ զարմացուցին. որ անոնք առտուանց կանուխ գերեզմանը գացին, ու անոր մարմինը չի գտան. եկան ու ըսին, թէ հրեշտակներու երեւոյթ ալ տեսան, որոնք անոր համար ըսեր էին թէ ողջ է: Եւ մենէ ոմանք գերեզմանը գացին, ու անանկ գտան՝ ինչպէս որ ան կնիկները ըսին. բայց զինքը չի տեսան: Եւ ան ըսաւ անոնց. ով անմիտներ ու սրտով թմրածներ ամէն ան բաներուն հաւատալու, որ մարգարէները խօսեցան: Չի՞ որ ան բաները պէտք էր քրիստոսի քաշել, ու իր փառքը մտնալ: Եւ սկսեց մովսէսէն ու բոլոր մարգարէներէն կը մեկնէր անոնց, ինչ որ իրեն համար բոլոր գիրքերուն մէջ գրուած է: Երբոր ան գեղին մօտեցան՝ ուր որ կ՚երթային, ինքն ալ կը ցրցուներ որպէս թէ հեռու տեղ մը պիտի երթայ: Բայց զինքը բռնեցին ու ըսին. մեր քովը կեցիր, ինչու որ իրիկուն է, և օրուան ժամանակը անցած է, ու հոն մտաւ անոնց հետ մնալու: Եւ եղաւ որ երբոր ինքը անոնց հետ սեղան նստաւ, հացը առաւ՝ օրհնեց,

կտրեց ու տուաւ անոնց : Եւ անոնց աչվքները բացուեցան , ու զինքը ճանչցան . և ինքը աներեւոյթ եղաւ անոնցմէ : Եւ մէկզմէկու կ'ըսէին . չէ՞ որ սիրտերնիս ալ ներսիդինիս կը ճմլուէին՝ երբոր ճամբան մեր հետ կը խօսէր . ու երբոր գիրքերը մեզի կը մեկնէր : Եւ նոյն ժամուն ելան երուսաղէմ դարձան , ու տասնըմէկը մէկ տեղ ժողվըլած , և անոնց հետ եղողները : Եւ ըսին՝ թէ իրաւցունէ տէրը յարութիւն առաւ , ու սիմոնին երեւցաւ : Եւ իրենք պատմեցին ճամբուն վրայ եղածները , և թէ ինչպէս ինքըզինքը յայտնեց հացը կտրելու ժամանակը :

Զատկի Երեքշաբթի Օրը .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Ընծեակալ Աստուած , որ քու միածին Որդւոյդ Յիսուս Քրիստոսի միջնորդութեամբը մահուան յաղթեցիր , և մեզի յաւիտենական կենաց դուռը բացիր . Խոնարհեալ կ'աղաչենք , որ՝ ինչպէս նախաժամանելով քու մանաւոր շնորհքդ մեր միտքերուն մէջ բարի փափաքներ կը հաստատես . անանկ ալ անոնք քու շարունակ օգնականութեամբդ բարի վախճաններու հասցուննենք , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը , որ կենդանի է ու կը թագաւորէ միանգամայն քեզի և Սուրբ Հոգւոյն հետ միշտ մէկ Աստուած մը , յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Գործք Առաքելոց · ԺԳ · 26 ·

Ա՛րդիկ եղբայրներ՝ աբրահամու ցեղին որդիքը, և անոնք որ ձեր մէջը աստուածավախ են · այս փրկութեան խօսքը ձեզի խրկուեցաւ : Նայց երուսաղէմ բնակողները և անոնց իշխանները անիկայ չի ճանչցան, ու մարգարէներուն խօսքերը, որ ամէն շաբաթ օրերը կը կարդային՝ դատապարտելով կատարեցին : Եւ մէկ մահուան պատճառ մը չի գտնալով, պիղատոսէն խնդրեցին որ անիկայ սպաննեն : Եւ երբոր անոր համար գրուածներուն ամէնը կատարեցին, փայտէն վար իջեցուցին՝ գերեզմանը դրին : Նայց աստուած անիկայ մեռելներէն յարոյց · որ շատ օր երեւցաւ անոնց, որ իր հետը գալիլեայէն երուսաղէմ եկեր էին, որոնք հիմայ անոր վկաներն են ժողովուրդին առջին : Ա՛ենք ալ ձեզի աւետիս կուտանք ան խոստումը՝ որ մեր հայրերուն եղած էր : Որ անիկայ աստուած մեր վրայ կատարեց՝ որ անոնց զաւկրներն ենք, յիսուսը յարուցանելով · ինչպէս որ երկրորդ սաղմոսին մէջն ալ գրուած է · դուն իմ որդիս ես, ես քեզ այսօր ծնայ : Եւ որ անիկայ մեռելներէն յարոյց, ու մէյ մ՝ ալ ապականութեան չի պիտի դառնայ, ասանկ կ՝ըսէ · թէ՝ դաւիթին հաւատարիմ սուրբ խոստմունքները ձեզի պիտի տամ : Անոր համար ուրիշ տեղ մըն ալ կ՝ըսէ · քու սուրբիդ ապականութիւն տեսնալ տալու չես : Նայց դաւիթ իր աղգին մէջ ծառայութիւն ըրաւ, ու աստուծոյ կամքովը մեռաւ, և իր հայրե-

րուն քովը դրուեցաւ, ու ապականութիւն տեսաւ: Նայց անիկայ որ աստուած յարոյց՝ ապականութիւն չի տեսաւ: Յայտնի ըլլայ ձեզի մարդիկ եղբայրներ, որ ասով ձեզի մեղաց թողութիւն կը քարոզուի. և ան ամէն բաներէն՝ որ մովսէսին օրէնքովը չի կրցիք արդարանալ, ասով ամէն հով որ հաւատայ կ'արդարանայ: Ողջ կեցիք՝ որ չըլլայ թէ ձեր վրայ գայ ան որ մարգարէներուն մէջ ըսուած է: Նայեցէք քամահրողներ՝ և զարմացէք ու ոչնչացէք. ինչու որ ձեր օրերը գործ մը պիտի գործեմ, գործ մը՝ որուն չի պիտի հաւատաք, թէ որ մէկը ձեզի պատմէ:

Ս. Աւետարան. Ղ-է. էդ. 36.

Յիսուս ինքը կայնեցաւ անոնց մէջը և ըսաւ անոնց. խաղաղութիւն ձեզի, ես եմ մի վախնաք. Նայց անոնք զարհուրելով կը վախնային, և կը կարծէին թէ հոգի մը տեսան: Եւ ըսաւ անոնց. ինչու կը շփոթիք, և ինչու ձեր սրտին մէջ խորհուրդներ կ'ելլեն: Տեսէք ձեռվընիս ու ոտվընիս, որ ես ան եմ. բռնեցէք իս ու նայեցէք. ինչու որ ոգին մարմին ու ոսկորներ չունի. ինչպէս որ ձիս կը տեսնաք՝ որ ունիմ: Եւ ասիկայ զրուցելով ձեռվընները ու ոտվընները ցըցուց անոնց: Եւ երբ որ խնտութենէն դեռ չէին հաւատար, ու զարմացած էին, ըսաւ անոնց. ուտելիք բան մը ունիք հոս: Եւ անոնք կտոր մը խորոված ձուկ՝ ու մեղրի խո-

ըիսխ տուին : Եւ առաւ կերաւ անոնց դիմացը , ու էվելցուքը անոնց տուաւ , և ըսաւ անոնց · այս բաները էին որ ձեզի խօսեցայ՝ երբոր ձեր քովն էի , թէ՝ պէտք է որ Մովսէսի օրէնքներուն ու մարգարէներուն ու սաղմոսներուն մէջ ինծի համար գըրուածները կատարուի : Ան ժամանակը անոնց միտքը բացաւ գիրքերը իմանալու : Եւ ըսաւ անոնց , թէ՝ ասանկ պէտք էր քրիստոսի չարչարուիլ , ու երրորդ օրը մեռելներէն յարութիւն առնել · և անոր անունովը մեղաց ապաշխարութիւն ու թողութիւն քարոզուիլ ամէն աղգերուն մէջ՝ երուսաղէմէն սկսած : Եւ դուք աս բաներուն վկաներն էք :

Զատկէն ետեւի Առաջին Կիրակին .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Ամենակարող Հայր , որ քու միածին Որդիդ տուիր մեր մեղքերուն համար մեռնելու և յարութիւն առնելու մեր արդարութեանը համար · Հընորհէ որ չարութեան ու անիրաւութեան խմորը մէկ դի նետելով , կարող ըլլանք միշտ կեանքի ու ճշմարտութեան սրբութիւնով քեզի ծառայելու քու Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի արժանաւորութեամբը · Ամէն :

Թուղթ Յովհաննու Առաքելոյ · Ա · Թուղ . ե . 4 .

Ամէն ով որ աստուածմէ ծնած է՝ աշխարհին կը յաղթէ · և ասիկայ է յաղթութիւնը՝ որ աշխարհին

կը յաղթէ, մեր հաւատքը։ Եւ ո՞վ է աշխարհին յաղթողը, չէ թէ ան՝ որ կը հաւատայ թէ յիսուս որդի աստուծոյ է։ Ասիկայ է՝ որ եկաւ ջուրով հո-գիով ու արիւնով յիսուս քրիստոս. չէ թէ միայն ջու-րով, հապա արիւնով ու ջուրով. և հոգին է՝ որ կը վկայէ, ինչու որ հոգին է ճշմարտութիւնը։ Վան զի իրեք են որ երկինքը կը վկայեն, հայր, բանը, ու սուրբ հոգին. և աս երեքը մէկ են։ Եւ իրեք են որ կը վկայեն երկրի վրայ, հոգի, ջուր, և արիւն. և ան երեքը մէկ են։ Թէ որ մարդոց վկայութիւնը կ'ըն-դունինք, աստուծոյ վկայութիւնը ալ էվելի մեծ է. ասիկայ է աստուծոյ վկայութիւնը, որ իր որդւոյն վրայ վկայեց։ Ով որ աստուծոյ որդւոյն կը հաւա-տայ, այս վկայութիւնը իր վրան ունի. ան որ աս-տուծոյ որդւոյն չի հաւատար, սուտզըրուց կ'ընէ ա-նիկայ. ինչու որ չի հաւատար ան վկայութեանը, որ աստուած իր որդւոյն վրայ վկայեց։ Եւ ասիկայ է ան վկայութիւնը, որ աստուած մեզի յաւիտենական կեանք տուաւ. և ասիկայ ան կեանքն է՝ որ իր որդ-ւոյն մէջն է։ Ով որ որդին կ'ընդունի, կեանքն ալ կ'ընդունի. և ո՛վ որ աստուծոյ որդին չընդունիր, կեանքն ալ չընդունիր։

Ս. Աւետարան. Յովհ. ի. 19.

Մէկշաբթի օրը իրիկուն էր՝ և դուռներն ալ գոց, ուր որ աշակերտները հրէից վախուն մէկ տեղ ժողվըրվեր էին։ Յիսուս եկաւ՝ ու անոնց մէջը կայ-

նեցաւ, և ըսաւ անոնց. ողջո՛յն ձեզի: Երբոր ասիկայ ըսաւ, ձեռվընները ու իր կուշտը ցըցուց անոնց. աշակերտներն ալ ուրախացան երբոր տէրը տեսան: Նորէն անոնց ըսաւ. ողջո՛յն ձեզի. ինչպէս որ Հայրս իս խրկեց, ես ալ ձեզ կը խրկեմ: Եւ աս որ ըսաւ՝ փչեց անոնց և ըսաւ. առէ՛ք Հոգին սուրբը: Ո՛ր որ մէկուն մեղքը թողուք՝ թողուած ըլլայ անոնց. և ո՛ր որ մէկուները արգիլէք՝ արգիլուած ըլլայ:

Ձատկէն ետեւի Երկրորդ Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ամենակալ Աստուած, որ քու միածին Որդիդ Յիսուս Քրիստոս մեզի չէ՛ թէ միայն մեղքի համար պատարագ մը՝ հապա նաև բարի վարքի օրինակ մը ըլլալու. պարգեւէ՛ մեզի ան շնորհքը, որ միշտ գոհութիւնով ընդունինք ան իր անգին բարեգթութիւնը, ու նաև ամէն օր ջանք ընենք անոր սուրբ կեանքին ճամբուն մէջ քալելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պետրոսի Առաքելոյ. Ա. Թ.-ղ. բ. 19.

Ասիկայ աստուածմէ շնորհք մըն է, թէ որ մէկը բարի մտքով անիրաւութեամբ եղած նեղութիւններուն համբերէ: Ա՛յն ալ ի՞նչ երախտիք կ'ըլլայ, երբոր մեղք գործելու ըլլաք՝ տանջուիք ու համբէք. հապա թէ որ բարիք գործելու ըլլաք՝ չար-

չարուխք ու համբերէք, անիկայ աստուածմէ շնորհք մըն է: Ա՛սն զի դուք աս բանին կանչուեցաք. ինչու որ քրիստոս ալ ձեզի համար մեռաւ, ու ձեզի օրինակ թողուց՝ որ անոր շաւիղին հետեւիք: Որ ինքը մեղք մը չի գործեց, և անոր բերանը խաբէութիւն մը չի գտնուեցաւ: Որ կը բամբասուէր՝ և փոխարէնը չէր բամբասէր. կը չարչարուէր, ու ոխ չէր պահէր. հապա իրաւունք պահող դատաւորին կը մատնուէր: Որ մեր մեղքերը իր մարմինովը խաչափայտին վրայ վերուց. որ ան մեղքերէն ազատինք, ու արդարութեան հետը ապրինք. որ իր խոցերովը մենք բժշկուեցանք: Ինչու որ մոլորած ոչխարներու պէս էիք, բայց հիմայ ձեր հոգիին հովիւին ու տեսուչին դարձաք:

Ս. Աւետարան. Յովհ. ժ. 11.

Ես եմ բարի հովիւը. բարի հովիւը իր կեանքը ոչխարներուն վրայ կը դնէ: Բայց վարձկանը՝ որ հովիւ չէ, և ոչխարները իրը չեն, երբոր կը տեսնայ գայլը՝ որ կուգայ, կը թողու ոչխարները ու կը փախչի. և գայլը կը յափշտակէ անոնք ու կը ցրուէ: Ինչու որ ինքը վարձկան է, և իր հոգը չէ ոչխարներուն համար: Ես եմ բարի հովիւը, և կը ճանչնամ իմիններս, ու կը ճանչցուիմ իմիններէս: Ինչպէս որ Հայրը գիտէ զիս, ես ալ գիտեմ Հայրը, և իմ կեանքս ոչխարներուս վրայ կը դնեմ: Եւ ես ուրիշ ոչխարներ ալ ունիմ, որ աս բակէն չեն. անոնք ալ

պէտք է ինծի որ հոս բերեմ, և իմ ձայնս պիտի լսեն ու մէկ հօտ ու մէկ հովիւ պիտի ըլլան ։

Զատկէն ետեւի Երրորդ Կիրակին ·

ՄԱՂԹԱՆՔ ·

Ամենակարող Աստուած, որ քու ճշմարտութեանդ լոյսը մոլորեալներուն կը շնորհես, որոնք քու արդարութեանդ ճամբուն մէջ կը դառնան · Շնորհէ որ Քրիստոսի Կրօնքին միաբանութեանը մէջ հաստատուածները հրաժարին ան իրենց դաւանութեանը հակառակ գործքերէն, և բոլոր անոր յարմար բաներուն հետեւին, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը · Ամէն ։

Թուղթ Պետրոսի Առաքելոյ · Ա · Թուղթ · բ · 11 ·

Սիրելիներ՝ կ՚աղաչեմ, պանդուխտներու և օտարականներու պէս հեռու կեցէ՛ք մարմնաւոր ցանկութիւններէն, որ հոգիներուն դէմ կը պատերազմին ։ Հեթանոսներուն մէջ պարկեշտ վարք ունենալով, որ ինչ բանի մէջ ձեզ չարագործներու պէս բամբասեցին նէ՝ ձեր բարի գործքերը տեսնալով փառաւորեն զաստուած այցելութեան օրը ։ Հնազանդեցէ՛ք ամէն մարդկային ստեղծուածներու տէրոջը համար · թէ որ թագաւորին՝ որպէս թէ մեծ մէկու մը ։ թէ որ դատաւորներու՝ որպէս թէ անկէ խրկուածներուն, չարագործներուն վրէժխնդրու-

թեանը ու բարեգործներուն գովուԹեանը համար: Ա՛սն զի աստուածոյ կամքը ասանկ է. որ բարեգործ- ները պապանձեցունեն անզգամ մարդոց տգիտու- Թիւնը: Ա՛զատ պէս ըլլալով, ու չէ Թէ ազատու- Թիւնը չարագործուԹեան ծածկոցի մը պէս ընե- լով. հապա աստուծոյ ծառաներու պէս: Ա՛մէնքը պատուեցէք. եղբայրսիրուԹիւնը սիրեցէք: Ա՛ս- տուծմէ վախցէք. Թագաւորները պատուեցէք:

Ս. Աւետարան. Յովհ. ժզ. 16.

Յիսուս իր աշակերտներուն ըսաւ. քիչ մը ժա- մանակէն ալ իս չեմ պիտի տեսնաք. ու ետքը քիչ մըն ալ իս պիտի տեսնաք, և ես ալ Հօրս կ'երԹամ: Ա՛շակերտներէն ոմանք մէկզմէկու կ'ըսէին. ի՞նչ է ասիկայ՝ որ մեզի կ'ըսէ՝ Թէ քիչ մը ժամանակէն ալ իս չեմ պիտի տեսնաք. և նորէն քիչ մըն ալ իս պիտի տեսնաք, և Թէ՝ ես Հօրս կ'երԹամ: Եւ կ'ըսէին, ի՞նչ պիտի ըլլայ ան քիչ մըն ալ ըսելը. չենք գի- տեր ի՞նչ կը խօսի: Յիսուս իմացաւ որ իրեն Հար- ցունել կ'ուզէին, և ըսաւ անոնց. քիչ մը ժամա- նակէն իս չեմ պիտի տեսնաք, և նորէն քիչ մըն ալ իս պիտի տեսնաք ըսելը միջերնիդ կը Հարցունէք- կոր: Ա՛շմարի՛տ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ դուք պիտի լաք ու ողբաք. բայց աշխարհ պիտի խնդայ. դուք պիտի տրտմիք, բայց ձեր տրտմուԹիւնը ուրախու- Թեան պիտի փոխուի: Կնիկ մը երբոր ծննայի՝ ինքը տրտմուԹիւն կ'ունենայ, ինչու որ իր ժամը Հասած

է. բայց երբոր կը ծնանի զաւակը, ալ նեղութիւնը չի յիշեր ուրախութենէն, որ աշխարհ մարդ մը ծնաւ: Եւ դուք հիմայ տրտմութիւն ունիք. բայց ես ձեզ նորէն պիտի տեսնամ, ու ձեր սիրտերը ուրախ պիտի ըլլան. և ձեր ուրախութիւնը մէկը ձենէ չի պիտի հանէ:

Զատկէնետեւի Չորրորդ Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ամենակարող Աստուած, որ դուն միայն կարող ես կառավարել մեղաւոր մարդոց անսանձ կամքերը ու յօժարութիւնները. Շնորհէ քու ժողովուրդիդ որ քու պատուիրանքներդ սիրեն և քու խոստմունքներուդ փափաքին, որ աշխարհիս անհամար և բազմօրինակ փոփոխմունքներուն մէջ սրտերնիս ապահով հոն ըլլայ, ուր որ ճշմարիտ ուրախութիւններ կը գտնուին, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի միջնորդութեամբը. Ամէն:

Թուղթ Յակոբայ Առաքելոյ. ա. 17.

Ամէն բարի տուրքերը՝ և ամէն կատարեալ պարգեւները վերէն են, լուսոյ հօրմէն կ'իջնան. որ անոր մէջ ոչ փոփոխութիւն կայ՝ և ոչ դառնալու շուք մը: Իր կամքովը մեզ ծնաւ ճշմարտութեան խօսքովը՝ որ մենք իր ստեղծուածներուն առաջին պտուղը ըլլանք: Վերցէք իմ սիրելի եղ-

բայրներս, ամէն մարդ թո՛ղ արագ լլլայ լսելու, և ծանր՝ խօսելու, և ծանր՝ բարկանալու: Վնչու որ մարդուն բարկութիւնը աստուծոյ արդարութիւնը չի կատարեր: Ուր անով բոլոր աղտեղութիւնը ու չարութեանց էվէլցուքները մէկ դի ձգելով՝ հեզութիւնով ընդունեցէ՛ք ան ցանուած խօսքը, որ կրնայ փրկել ձեր հոգիները:

Ս. Եւետարան. Յով. ժգ. 5.

Յիսուս իր աշակերտներուն ըսաւ. հիմայ ես իս ղրկողին քովը կ'երթամ, ու ձենէ մէկը չի հարցուներ ինծի՝ թէ ո՞ւր կ'երթաս: Հայց որովհետեւ այս բանները ձեզի խօսեցայ, տրտմութիւնը ձեր սիրտերը լեցուց: Սակայն ես ճշմարիտը կ'ըսեմ ձեզի. աղէկ է ձեզի՝ թէ որ ես երթամ. ինչու որ թէ որ ես չերթամ, մխիթարիչը ձեզի չի գար. հապա թէ որ երթամ՝ անիկայ ձեզի կը ղրկեմ: Եւ ան որ գայ՝ աշխարհը պիտի յանդիմանէ, մեղքի համար՝ ու արդարութեան համար՝ և դատաստանի համար: Մեղքի համար՝ որ ինծի չի հաւատացին: Արդարութեան համար՝ որ ես իմ հօրս քովը կ'երթամ, ու ալ իս չէք տեսնար: Դատաստանի համար՝ որ այս աշխարհիս իշխանը դատապարտուած է: Տակաւին ձեզի շատ բաներ ունիմ ըսելու, բայց կարող չէք հիմայ տանելու: Երբ որ ան ճշմարտութեան հոգին գայ, ամէնը ճշմարտութիւնով կ'առաջնորդէ ձեզի. որովհետեւ չէ թէ իր քովէն բան մը պիտի

խօսի, հապա ինչ որ լսէ նէ՝ անիկայ պիտի խօսի, ու գալիքները պիտի պատմէ: Ան իս պիտի փառաւորէ. ինչու որ ինքը իմինէս պիտի առնէ՝ և ձեզի պատմէ: Ան ամէն բաները որ Հայրը ունի՝ իմն է. անոր համար ձեզի ըսի, թէ իմինէս պիտի առնէ ու ձեզի պատմէ:

Զատկէն հետու Հինգերորդ Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ով Տէր, որ քեզի կը ըղձին ամէն բարիքները. Հնորհէ մեզի քու խոնարհ ծառաներուդ որ քու Աստուածային աղդեցութեամբդ միշտ ան բաները խորհինք՝ որ բարի են. և քու գթած խնամքովդ անոնք ի գործ դնենք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամեն:

Թուղթ Յակոբայ Առաքելոյ. ա. 22.

Ան խօսքը ընողներ եղէք, ու չէ թէ միայն լսողներ սեպէք ինքզինքնիդ: Ինչու որ թէ որ մէկը միայն լսող ըլլայ խօսքին, ու չէ թէ ընող, ինքը ան մարդուն կը նմանի՝ որ հայելիին մէջ երեսցած իր երեսին վրայ աչքը անկած կընայի: Ան զի նայեցավ տեսաւ ինքզինքը, ու շուտ մը մոռցաւ իր ինսոր մէկը ըլլալը: Հապց ան որ ազատութեան կատարեալ օրէնքին դիտելով կը նայի, և անոր մէջ կը կենայ՝ ան լսող ու մոռցող չըլլար, հապա

գործքը ընող. որ ինքը անիկայ ընելովը երանելի կ'ըլլայ: Ով որ մէկը ուզէ կրօնաւոր ըլլալ՝ ու իր լեզուն չի սանձէ, հապա իր սիրտը խաբէ, անանկին կրօնաւորութիւնը պարապ է: Սուրբ ու անարատ կրօնաւորութիւնը աստուածմէ ու Հօրմէն՝ այս է, որ քերուն և այրիներուն այցելութիւն ընել իրենց նեղութեանը մէջ. և անձը անարատ պահել աշխարհէն:

Ս. Աւետարան. Ցովհ. ժղ. 23.

Ա՛շմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ իմ անունովս ինչ որ իմ Հօրմէս ուզէք՝ կուտայ ձեզի: Ա՛ինչեւ հիմայ իմ անունովս բան մը չի խնդրեցիք. խնդրեցէ՛ք և պիտի առնէք, որ ձեր ուրախութիւնը լըման ըլլայ: Ա՛յս բանները նմանութիւններով խօսեցայ ձեզի. ժամանակ պիտի գայ՝ որ առակներով չի պիտի խօսիմ. հապա յայտնապէս Հօրը վրայօք պիտի պատմեմ ձեզի: Ա՛ն օրը իմ անունովս խընդրեցէ՛ք. ու չեմ ըսեր ձեզի որ ձեզի համար Հօրս պիտի աղաչեմ: Ա՛ինչու որ Հայրը ինքը ձեզ կը սիրէ, որ դուք իս սիրեցիք ու հաւատացիք՝ թէ ես աստուածմէ ելայ: Հօրմէն ելայ՝ և աշխարհ եկայ. նորէն աշխարհը կը թողում ու Հօրը կ'երթամ: Ա՛շակերտները իրեն ըսին. ահա հիմայ յայտնապէս կը խօսիս, և մէկ նմանութիւն մը չես ըսեր: Հիմայ իմացանք որ ամէն բանը գիտես. և բան մըն ալ պէտք չէ որ մէկը քեզի հարցունէ. ասով կը հաւատանք որ աստուածմէ ելար: Յիսուս պատասխան տուաւ և ը-

սա անոնց. Հիմայ կը հաւատա՞ք: Ահա ժամ մը պիտի գայ, և ան եկած ալ է. որ պիտի ցրուիք ամէն մէկերնիդ տեղերնիդ, և զիս մինակ պիտի թողուք. բայց ես մինակ չեմ, ինչու որ Հայրը իմ հետս է: Այս բանը ձեզի խօսեցայ, որ իմ հետս խաղաղութիւն ունենաք. աշխարհի մէջ նեղութիւն պիտի ունենաք. բայց քաջսի՛րտ եղէք. ինչու որ ես աշխարհին յաղթեցի:

Քրիստոսի Համբարձման Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Շնորհէ՛ կ՚աղաչենք քեզի ո՛վ ամենակարող Աստուած, որ՝ ինչպէս որ քու միածին Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի այս օրս երկինք համբառնալուն կը հաւատանք. անանկ ալ մենք սրտով ու հոգւով հոն վերնանք, և միշտ անոր հետը բնակինք, որ կենդանի է ու կը թագաւորէ միանգամայն քեզի և Սուրբ Հոգւոյն հետ մէկ Աստուած, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Գործք Առաքելոց. ա. 1.

Առջի խօսքը որ ըրի՝ ո՛վ Թէոփիլէ, ան ամէն բաներուն վրայ՝ որ Յիսուս սկսաւ ընել ու սորվեցընել: Մինչև ան օրը՝ որ ինքը սուրբ Հոգիին ձեռքովը ընտրած առաքեալներուն պատուէր տալով երկինքը վերցաւ: Որոնց ինքզինքը իր չարչա-

բանքներէն եռաւ կենդանի ցըցուց շատ հրաշքներով, քառասուն օր անոնց երեւնալով, և աստուծոյ թագաւորութեանը վրայ խօսելով: Եւ անոնց հետ հաց կերած ժամանակը անոնց կը պատուիրէր որ Երուսաղէմէն չի զատուին, հապա հօրը խոստմունքին սպասեն, որ ինչ լսեցիք կ'ըսէր: Ինչու որ յովհաննէս ջուրով մկրտեց, բայց դուք սուրբ հոգիով պիտի մկրտուիք շատ օրեր չանցած: Եւ անոնք եկան կը հարցունէին իրեն և կ'ըսէին, տէր, հիմայ աս ժամանակ իսրայէլի թագաւորութիւնը պիտի հաստուցանես: Ըսաւ անոնց. ան ժամերը ու ժամանակները ձեր գիտնալու բանը չէ, որ հայրը իր իշխանութեանը մէջ դրաւ: Հայց դուք սուրբ հոգիին զօրութիւնը պիտի առնէք՝ որ ձեր վրայ պիտի գայ. և ինծի վկաներ պիտի ըլլաք երուսաղէմի մէջ, և բոլոր հրէաստանի՝ ու սամարիայի մէջ, և մինչեւ երկրի ծայրերը: Եւ այս որ ըսաւ, դեռ անոնք կը նայէին՝ համբարձաւ, ու մէկ ամպ մը անոնց աչքէն բռնեց: Եւ երբոր դեռ աչքընին անկած երկինքը կը նայէին անոր երթալուն վրայ, ահա մի՛ ալ երկու հոգի երեւցաւ անոնց ճերմակ լամներով: Որոնք նաև ըսին. ով գալիլեացի մարդիկ, ինչու կայներ երկինքը կը նայիք. աս յիսուսը որ ձեննէ երկինքը համբարձաւ, ասանկ պիտի գայ՝ ինչպէս որ անոր երկինք երթալը տեսաք:

Ս. Աւետարան. Մ-ի. ժգ. 14.

Երբոր տասնըմէկը սեղան նստած էին՝ Յիսուս անոնց երեւցաւ. և անոնց անհաւատութիւնը յանդիմանեց՝ ու խստասրտութիւնը, որ ինքը մեռելներէն յարութիւն առնելով երեւցաւ անոնց, և անոնք չի հաւատացին: Եւ ըսաւ անոնց. գացէք բոլոր աշխարհ, ու քարոզեցէ՛ք աւետարանը ամէն ստեղծուածներուն: Ան որ հաւատայ ու մկրտուի՝ պիտի փրկուի. և ան որ չի հաւատար՝ պիտի դատապարտուի: Ա՛ս նշանները անոնց հետ պիտի երթան՝ որ կը հաւատան. անուններով դեւեր պիտի հանեն, լեզուներ պիտի խօսին, օձեր պիտի բռնեն, և թէ որ մահացուցիչ դեղեր խմեն՝ իրենց չի պիտի վնասէ. հիւանդներուն վրայ ձեռք պիտի դնեն՝ ու բժշկեն: Եւ տէր Յիսուս ինքը անոնց հետ խօսելէնետեւ երկինքը համբարձաւ, ու Հօրը աջ կողմը նստաւ: Եւ անոնք երթան բոլոր երկիր կը քարոզէին տէրոջը օգնականութեամբը. և խօսքը կը հաստատէին բոլոր նշաններով՝ որ իրենց հետը կ'երթային:

Համբարձման հետեւի Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ով Աստուած՝ թագաւոր փառաց, որ մեծայաղթ փառքով բարձրացուցիր Յիսուս Քրիստոս քու միածին Որդիդ երկինքի թագաւորութեանդ մէջ. Կ'աղաչենք քեզի մի՛ թողուր մեզ անմխիթար. Հապա

խրկէ մեզի քու Սուրբ Հոգիդ, որ մեզ մխիթարէ ու բարձրացունէ նոյն տեղը՝ ուր որ մեր փրկիչը Քրիստոս առաջուց գնաց, որ կենդանի է ու կը թագաւորէ միանգամայն քեզի և Սուրբ Հոգւոյն հետ մէկ Աստուած, յաւիտեանս յաւիտենից · Ամէն ։

Թուղթ Պետրոսի Առաքելոյ · Ա · Թուղթ · գ · 7 ·

Ամէն բանին վախճանը մօտ է · ուստի զգաստացէք՝ ու արթուն եղէք աղօթքի մէջ ։ Ամէն բանէ առաջ սրտանց սէր ունեցէք մէկզմէկու, ինչու որ սէրը մեղքերուն շատութիւնը կը ծածկէ ։ Օտարասէր եղէք մէկզմէկու առանց տրտունջ ընելու ։ Ամէն մէկը ինչպէս շնորհք որ ընդունեց՝ նոյնը մատակարարէ մէկը մէկալին, որպէս թէ բարի տընտեսներ աստուծոյ կերպ կերպ շնորհքներուն ։ Թէ որ մէկը կը խօսի՝ աստուծոյ հրամանին պէս · թէ որ մէկը կը մատակարարէ՝ որպէս թէ ան զօրութիւնովը՝ որ աստուած կը շնորհէ, որ ամէն բանի մէջ աստուած փառաւորուի Յիսուս Քրիստոսով, որուն ըլլայ փառք և զօրութիւն յաւիտեանս · Ամէն ։

Ս · Աւետարան · Յովհ · ժե · 26 · և ժզ · 1 ·

Երբոր մխիթարիչը գայ՝ որ ես հօրմէն ձեզի կը խրկեմ · ան ճշմարտութեան հոգին որ հօրմէն կ՚ելլէ, ան ինծի համար պիտի վկայէ ։ Ու դուք ալ կը վկայէք, ինչու որ սկիզբէն իմ հետս էք ։ Աս բաները ձեզի խօսեցայ՝ որ չի գայթակղիք ։ Իրենց ժողովա-

բաններէն ձեզ դուրս պիտի հանեն. և ժամանակ պիտի գայ՝ որ ամէն ոմն որ ձեզ սպաննէ՝ պիտի սեպէ թէ աստուծոյ պաշտօն կը մատուցանէ: Եւ այս բաները ձեզի պիտի ընեն. ինչու որ ոչ Հայրը ճանչցան և ոչ զիս: Բայց աս խօսեցայ ձեզի՝ որ երբ ժամանակը գայ՝ յիշէք թէ ես ըսի ձեզի:

Հոգեգալստեան Օրը.

ՄԱՂԹԱՆԱ

Ով Տէր Աստուած, որ այս ժամանակ քու Սուրբ Հոգւոյդ լոյսը հաւատացեալներուդ սիրտերը ծագելով հաստատեցիր. Հնորհէ մեզի որ նոյն Հոգիովը ամէն բաներու մէջ արդար դատողութիւն մը ունենանք, ու միշտ իր սուրբ մխիթարութիւնովը ուրախանանք, մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի արժանաւորութեամբը, որ կենդանի է ու կը թագաւորէ միանգամայն քեզի հետ նոյն Հոգւոյն միութեամբը՝ մէկ Աստուած, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Գործք Առաքելոց. բ. 1.

Պենտէկոստէի օրերը լըմընալու ժամանակը, ամէնքն ալ միաբան մէկ տեղ էին: Եւ յանկարծակի երկինքէն ձայն մը եղաւ՝ սաստիկ հովի նման եկած, որ լեցուց բոլոր ան տունը՝ ուր որ նստեր էին: Եւ բաժնուած լեզուներ երեւցան իրենց որպէս թէ

կրակէ, ու ամէն մէկուն վրայ նստաւ: Եւ ամէնքն ալ Հոգւով սրբով լեցուեցան, ու սկսեցին այլ և այլ լեզուներով խօսիլ, ինչպէս որ Հոգին խօսել կուտար իրենց: Եւ երուսաղէմի մէջ Հրէաներ կը բնակէին՝ երկիւղած մարդիկներ երկինքին տակը եղած ամէն ազգերէն: Եւ երբ որ այս ձայնը եղաւ՝ բազմութիւնը մէկ տեղ եկաւ ու դիզուեցաւ. ինչու որ կը լսէին թէ անոնք իրենց ամէն մէկուն լեզուովը կըխօսէին: Ամէնքը կ'սքանչանային՝ ու կը զարմանային՝ և մէկզմէկու կ'ըսէին. չէ՞ որ աս ամէնքը որ կը խօսին՝ գալիլեացի են: Եւ ինչպէս մենք ամէն մէկս կը լսենք մեր լեզուովը՝ որուն մէջ ծնած ենք: Պարթեւներ ու մարքեր ու իլամացիներ, և անոնք որ միջագետքը կը բնակին՝ Հրէաստանի մէջ՝ ու գամիրքի մէջ՝ պոնտոսի մէջ՝ ու ասիայի մէջ: Փռիւգիայի մէջ՝ ու պամփիլիայի մէջ, եգիպտոսի մէջ՝ ու լիբացւոց կողմերը, անոնք որ կիւրենացիներուն Հետ՝ ու օտարական Հռովմայեցիները: Հրէաներ՝ ու անոնց Հետեւողներ, կրետացիներ ու արաբացիներ՝ կը լսենք անոնց որ մեր լեզուներովը աստուծոյ մեծամեծ բաները կը խօսին:

Ս. Աւետարան. Յովհ. ժդ. 15.

Յիսուս իր աշակերտներուն ըսաւ. Թէ որ զիս կը սիրէք՝ իմ պատուէրներս պահեցէք: Եւ ես Հօրը կ'աղաչեմ, և ուրիշ մխիթարիչ մը կուտայ ձեզի, որ յաւիտեան ձեր Հետը բնակի: Ճշմարտութեան Հո-

գին, որ աշխարհս անիկայ չի կրնար ընդունել. ին-
չու որ չի տեսնար անիկայ, ու չի ճանչնար անիկայ.
բայց դուք կը ճանչնաք անիկայ, ինչու որ ձեր քովը
պիտի բնակի, ու ձեր հետը պիտի ըլլայ: Ձեզ որբ
չի պիտի թողում, կուգամ ձեզի: Փիչ մը ժամա-
նակէն՝ ու աշխարհս ալ իս չի տեսնար. բայց դուք
զիս պիտի տեսնաք. ինչու որ ես կենդանի եմ, ու
դուք կենդանի պիտի ըլլաք: Ան օրը պիտի գիտնաք՝
որ ես իմ Հօրս մէջն եմ, և դուք իմ մէջս, ու ես ձեր
մէջը: Ան որ իմ պատուիրանքներս կը բռնէ, ու ա-
նոնք կը պահէ, ան է՝ որ իս կը սիրէ. և ան որ զիս
կը սիրէ, իմ Հօրմէս կը սիրուի. ու ես անիկայ կը
սիրեմ, և զիս անոր կ'երեւցունեմ: Յուդա ըսաւ
իրեն՝ ոչ իսկարիովտացին. տէր՝ ի՞նչ եղաւ որ դուն
քեզ մեզի պիտի յայտնես, ու չէ թէ աշխարհի:
Պատասխան տուաւ Յիսուս և ըսաւ անոր. Թէ որ
մէկը զիս կը սիրէ՝ իմ խօսքերս կը պահէ. ու Հայրս
անիկայ կը սիրէ. և անոր կուգանք, ու մեր բնակա-
րանը անոր քովը կ'ընենք: Ես ան որ զիս չի սիրեր՝
իմ խօսքերս չի պահեր. և իմ խօսքերս որ կը լսէք՝
իմն չէ, հապա Հօրը՝ որ իս խրկեց: Ասոնք բաները
ձեզի ըսի՝ քանի որ ձեր քովն եմ: Բայց մխիթարիչ
սուրբ Հոգին՝ որ Հայրը իմ անունովս պիտի խրկէ,
ան ձեզի ամէնը պիտի սորվեցունէ. և ամէն ինչ որ
ձեզի ըսի՝ պիտի յիշեցունէ: Ձեզի խաղաղութիւն
կը թողում, իմ խաղաղութիւնս ձեզի կուտամ. չէ
թէ ինչպէս որ աշխարհս կուտայ, ես ձեզի կուտամ.

սիրտերնիդ թոյլ չէ պղտորի ու չէ վախնայ : Լսեցիք որ ես ձեզի ըսի՝ Թէ կ'երթամ, ու կուգամ ձեզի . Թէ որ իս սիրէիք՝ Հապա ուրախ կ'ըլլայիք Թէ ես Հօրը քովը կ'երթամ. Ինչու որ իմ Հայրս ինէ մեծ է : Եւ հիմայ դեռ չեղած ըսի ձեզի , որ երբ որ ըլլայ նէ՝ Հաւատաք : Ալ շատ չի պիտի խօսիմ ձեզի Հետ . Աս աշխարհիս իշխանը կուգայ՝ և իմ վրաս բան մը չէ գտնար : Նայց աշխարհ գիտնայ՝ որ ես Հայրը կը սիրեմ. և ինչպէս որ Հայրը ինծի պատուիրեց՝ անանկ կ'ընեմ :

Հոգեգալստեան Երկուշաբթի Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Տէր Աստուած, որ այս ժամանակ քու Սուրբ Հոգւոյդ լոյսը Հաւատացեալներուդ սիրտերը ծագելով Հաստատեցիր . Շնորհէ մեզի որ նոյն Հոգիովը ամէն բաներու մէջ արդար դատողութիւն մը ունենանք , ու միշտ իր սուրբ մխիթարութիւնովը ուրախանանք մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի արժանաւորութեամբը , որ կենդանի է ու կը թագաւորէ միանգամայն քեզի Հետ նոյն Հոգւոյն միութեամբը՝ մէկ Աստուած , յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Գործք Առաքելոց . ժ . 34 .

Այն ժամանակը պետրոս իր բերանը բացաւ՝ և ըսաւ . Ճշմարտութեամբ կ'իմանամ , որ աստուածոյ

քով ակնառութիւն չի կայ : Հապա ամէն ազգի մէջ՝ ան որ անկէ կը վախնայ , ու արդարութիւն կը գործէ , իրեն ընդունելի է : Ան խօսքը որ իսրայէլի որդւոցը խրկեց , Յիսուս քրիստոսի ձեռքովը խաղաղութիւն աւետարանելու , ասիկայ է ամէնուն տէրը : Դուք ձեննէ գիտէք ան խօսքը՝ որ բոլոր Հրէաստանի մէջ եղաւ գալիլեայէն սկսած ան մկրտութենէն ետեւ՝ որ յովաննէս քարոզեց : Յիսուս որ Նազարեթէն էր՝ աստուած օծեց անիկայ սուրբ հոգիով ու զօրութիւնով . որ պտըտեցաւ բարիք ընելու , և սատանայէն ամէն բռնուածները բժշկելու , ինչու որ աստուած իրեն հետն էր : Եւ մենք վկայ ենք ան ամէն բաներուն՝ որ ըրաւ Հրէաստանի մէջ ու երուսաղէմի մէջ . որ ինքը փատէն կախած մեռուցին ալ : Աստուած անիկայ երրորդ օրը յարոյց , և յայտնեց անիկայ : Ոչ թէ բոլոր ժողովուրդին , հապա մեզի՝ առաջուց աստուածմէ ընտրուած վկաներուս , որ իրեն հետ կերանք ու խմեցինք ալ իր մեռելներէն յարութիւն առնելէն ետեւ : Եւ պատուիրեց մեզի որ ժողովուրդին քարոզենք ու վկայութիւն տանք թէ՝ ան է աստուծոյ սահմանած կենդանիներուն ու մեռելներուն դատաւորը : Անոր ամէն մարգարէները կը վկայեն , թէ ամէն անոր հաւատացողները իր անունովը մեղաց թողութիւն կ'առնեն : Եւ երբոր պետրոս աս բանները կը խօսէր , հոգին սուրբ ամէնուն վրայ հանդչեցաւ՝ որ ան խօսքը կը լսէին : Ան թլփատութենէ հաւատացեալները որ պետրոսի հետ

եկած էին զարմացան, որ հեթանոսներուն վրայ ալ հոգւոյն սրբոյ պարգեւները կը լեցուին: Ինչու որ կը լսէին անոնցմէ որ լեզուներ կը խօսէին, ու զաստուած կը փառաւորէին: Ան ժամանակը պետրոս պատասխան տուաւ. միթէ ով կրնայ ջուրը արգիլել որ ասոնք չի մկրտուին, որոնք մեզի պէս հոգին սուրբն ալ ընդունեցին: Եւ հրաման ըրաւ անոնց որ տէր յիսուս քրիստոսի անուանովը մկրտուին. ան ժամանակը իրեն աղաչեցին որ քանի մը օր հոն կենայ:

Ս. Աւետարան. Յովհ. գ. 16.

Աստուած անանկ սիրեց աշխարհը՝ մինչեւ որ իր միածին որդին տուաւ. որ ամէն ով որ անոր հաւատայ՝ չի կորսուի, հապա յաւիտենական կեանքը ընդունի: Ինչու որ աստուած իր որդին աշխարհ չի խրկեց՝ որ աշխարհը դատապարտէ, հապա աշխարհ անով փրկուի: Ան որ կը հաւատայ անոր՝ չի դատապարտուիր. և ան որ չի հաւատար անոր՝ անիկայ արդէն դատապարտուած է. ինչու որ աստուծոյ միածին որդւոյն անուանը չի հաւատաց: Եւ այս է դատապարտութիւնը, որ լոյսը աշխարհ եկաւ, ու մարդիկ խաւարը լոյսէն էվել սիրեցին. ինչու որ իրենց գործքերը չար էին: Վասն զի ամէն ով որ չարութիւն կը գործէ՝ լոյսը կ'ատէ, և լուսին դիմացը չի գար, որ իր գործքերը չի յանդիմանուին: Բայց ան որ ճշմարտութիւն կը գործէ՝ լուսին դիմացը կուգայ, որ իր գործքերը յայտնի ըլլան թէ աստուծմով գործուեցան:

Հոգեգալստեան Երեքշաբթի Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ով Տէր Աստուած, որ այս ժամանակ քու Սուրբ Հոգւոյդ լոյսը հաւատացեալներուդ սիրտերը ծագելով հաստատեցիր. Հնորհէ՛ մեզի որ նոյն Հոգիովը ամէն բաներու մէջ արդար դատողութիւն մը ունենանք, ու միշտ իր սուրբ մխիթարութիւնովը ուրախանանք մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի արժանաւորութեամբը, որ կենդանի է ու կը թագաւորէ միանգամայն քեզի հետ նոյն Հոգւոյն միութեամբը՝ մէկ Աստուած, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Գործք Առաքելոց. ը. 14.

Առաքեալները որ Երուսաղէմ էին, երբոր լսեցին թէ սամարիայի մէջ ալ աստուծոյ խօսքը ընդունեցին, պետրոսը ու յովհաննէսը անոնց խրկեցին: Որ անոնք իջան աղօթք ըրին անոնց վրայ, որ Հոգին սուրբը առնեն: Վասն զի մինչեւ ան ժամանակը դեռ անոնց մէկին վրայ հասած չէր, հապա միայն տէր Յիսուսի անունովը մկրտուած էին: Յն ժամանակը ձեռվընին անոնց վրայ դրին՝ և Հոգին սուրբը կ'առնէին:

Ս. Աւետարան. Ցովհ. ժ. 1.

Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի. ան որ ոչխարներուն բակը դուռնէն չի մտնար, հապա ուրիշ

տեղէն կելլէ, ան գող ու աւազակ է: Նայց ան որ դուռնէն կը մտնայ, ան ոչխարներուն հովիւն է: Դռնապանը անոր կը բանայ, ու ոչխարները իր ձայնին կը լսեն, և իր ոչխարները անուներովը կը կանչէ, և անոնք դուրս կը հանէ: Եւ երբոր ամէն իրենները կը հանէ, անոնց առջեւէն կ'երթայ, ու ոչխարները իր ետեւէն կ'երթան. ինչու որ անոր ձայնը կը ճանչնան: Օտարին ետեւէն չեն երթար, հապա անկէ կը փախչին. ինչու որ օտարներուն ձայնը չեն ճանչնար: Յիսուս ասս առակը անոնց ըսաւ. և անոնք չէին իմանար, թէ ինչ էր՝ որ իրենց հետը կը խօսէր: Նորէն յիսուս անոնց ըսաւ. ճըշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ ես եմ ոչխարներուն դուռը: Ինէ առաջ եկողներուն ամէնն ալ գող ու աւազակ էին. բայց ոչխարները անոնց չի լսեցին: Ես եմ դուռը. ինէ թէ որ մէկը ներս մըտնայ՝ կ'ապրի, կը մտնայ ու կ'ելլէ, ու սնունդ կը գտնայ: Գողը չի գար՝ միայն թէ գողնալու, սպաննելու, ու կորսնցունելու: Ես եկայ որ կեանք ունենաք, ու ալ աւելօք ունենաք:

Սուրբ Երրորդութեան Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, որ մեզի քու ծառաներուդ շնորհք պարգեւեցիր մէկ ճշմարիտ հաւատքի մը խոստովանութեամբը մշտըն-

ջենաւոր Երրորդութեան փառքը ճանչնալու. և Աստուածային մեծավայելչութեան զօրութիւնովը նոյն Աիութիւնը պաշտելու. Աղաչենք քեզի որ հաստատ պահես մեզ այս հաւատքին մէջ, և միշտ ամէն կերպ ձախորդութիւններէ պահպանես մեզ, որ կենդանի ես ու կը թագաւորես մէկ Աստուած մը, յաւիտեանս յաւիտենից: Ամէն:

Ցայտնութիւն Յովհաննու Առաքելոյ. գ. 1.

Ասկէ ետեւ տեսայ, ու ահա երկինքին դուռները բացուեր էին, և առջի փողին ձայնը որ լսեցի, կը խօսէր ինծի՝ ու կ'ըսէր. Հոս ելլէր՝ ու քեզի ցուցնեմ ետքի ըլլալու բանները: Եւ մէկէնիմէկ հոգին ինծի հասաւ, ու աթոռ մը տեսայ՝ որ երկինքը կեցեր էր: Եւ ան որ աթոռին վրայ նստեր էր յասպիս ու սարդիոն քարերուն երեւոյթին նման: Եւ ան աթոռին բոլորտիքը քահանաներ՝ զմրուխտի երեւոյթի նման. և աթոռին չորս կողմը քսանըչորս աթոռ. և ան աթոռներուն վրայ քսանըչորս երէցներ նստեր էին՝ ճերմակ լաթեր հագած, ու գլուխնին ոսկիէ թագեր: Եւ ան աթոռէն կածկլտուքներ ու ձայներ ու որոտումներ կ'ելլէին. ու եօթը հատ բորբոքուած կրակէ կանթեղներ աթոռին առջին, որոնք աստուծոյ եօթը հոգիներն են: Եւ ան աթոռին առջեւը ապակիէ ծով մը՝ սառի նման ճերմակ, ու աթոռին մէջ տեղը չորս կենդանիներ, որ ետեւնուն ու առջեւնուն աչքերով լեցուն էին: Եւ

առջի կենդանին առիւծի նման էր. ու երկրորդ կենդանին զուարակի նման. ու երրորդ կենդանին մարդու երես ունէր. ու չորրորդ կենդանին թռչող արծիւի նման: Եւ չորս կենդանիները անոնցմէ ամէն մէկը վեց թեւեր ունէին, բոլորտիքէն ու տակէն աչքերով լեցուն. ու չէին հանգչեր ո՛չ ցորեկը և ո՛չ գիշերը՝ ըսելէն, սո՛ւրբ, սո՛ւրբ, սո՛ւրբ, Տէր աստուած ամենակալ, որ էն, ու որ ես, ու որ պիտի գաս: Եւ երբոր աս կենդանիները փառք ու պատիւ ու գոհութիւն կուտային աթոռին վրայ նստողին՝ որ կենդանի է յաւիտեանս յաւիտենից, ան քսանըչորս երէցները աթոռին վրայ նստողին առջին կ'իյնային, ու երկրպագութիւն կ'ընէին յաւիտեանս յաւիտենից կենդանիին, և իրենց թագերը աթոռին առջեւը կը դնէին՝ ըսելով, արժանի ես մեր Տէր աստուածը՝ փառք ու պատիւ ու զօրութիւն առնելու. ինչու որ ամէն բան դուն ստեղծեցիր, և քու ուզելովդ ստեղծուեցան, ու հաստատուն կեցեր են:

Ա. Աւետարան. Յովհ. գ. 1.

Փարիսեցիներէն մարդ մը կար՝ անոր անունը Նիկոդեմոս, հրէից իշխան մը: Ասիկայ գիշերանց եկաւ՝ և ըսաւ անոր. ռա՛բբի՝ գիտենք որ դուն աստուծմէ վարդապետ եկած ես. ինչու որ մէկը չի կրնար աս նշանները ընել՝ որ դուն կ'ընես, թէ որ աստուած իր հետը չըլլայ: Յիսուս պատասխան

տուաւ և ըսաւ անոր. Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի. Թէ որ մէկը նորէն չի ծնի, չի կրնար աստուածոյ արքայութիւնը տեսնալ: Նիկոդեմոս ըսաւ անոր. Ինչպէս կրնայ մէկ մարդ մը ծնանիլ, որ ան ծեր է. կարելի՞ բան է որ մէյ մ'ալ նորէն իր մօրը փորը մտնայ ու ծնի: Պատասխան տուաւ Յիսուս և ըսաւ անոր. Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի. մարդ մը Թէ որ ջուրէն ու Հոգիէն չի ծնի, չի կրնար աստուածոյ արքայութիւնը մտնալ: Ինչու որ մարմինէն ծնածը մարմին է, ու Հոգիէն ծնածը Հոգի է: Դուն մի զարմանար որ քեզի ըսի, պէտք է ձեզի նորէն ծնիլ: Հանգի Հովը ուր որ ուզէ՝ կը փչէ, և անոր ձայնը կը լսես. բայց չես գիտեր ուսկի՞ կուգայ՝ կամ ո՞ւր կ'երթայ. ասանկ ալ ամէն Հոգիէն ծնածը: Նիկոդեմոս պատասխան տուաւ և ըսաւ իրեն. ատ ինչպէս կրնայ ըլլալ: Յիսուս պատասխան տուաւ և ըսաւ անոր. դուն իսրայելացւոց վարդապետ մըն ես, ու ատիկայ չե՞ս գիտեր: Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի որ՝ ինչ որ գիտենք կը խօսինք, և ինչ որ կը տեսնանք կը վկայենք, և մեր վկայութիւնը չէք ընդունիր: Եթէ որ երկրաւոր բաները ձեզի ըսի՝ ու չէք Հաւատար, ինչպէս Թէ որ երկնաւոր բաները ըսեմ՝ պիտի Հաւատաք: Եւ մէկը երկինքը չելաւ՝ Թէ չէ ան՝ որ երկինքէն իջաւ որդին մարդոյ, որ երկինքն է: Եւ ինչպէս Մովսէս անապատին մէջ օձը բարձրըցուց, անանկ ալ պէտք է որ որդին մարդոյ բարձրանայ: Որ հով որ

անոր հաւատայ չի կորսուի, հապա յաւիտենական կեանքը ընդունի ։

Ս · Երրորդութեան յաջորդ Ա · Կիրակին ·

ՄԱՂԹԱՆՔ ·

Ո՛վ Տէր Աստուած, ամէն քեզի ապաւինողնե֊րուն զօրութիւնը, գթութեամբ ընդունէ՛ մեր աղա֊չանքները · և որովհետեւ մեր մահկանացու բնու֊թեան տկարութեանը պատճառաւը առանց քեզի աղէկ բան մը ընելու կարող չենք, պարգեւէ՛ մեզի քու շնորհքիդ օգնականութիւնը՝ որ քու պատուի֊րանքներդ պահելով կամքով ու գործքով քեզի հա֊ճոյ ըլլանք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհք֊ովը · Ամէն ։

Թուղթ Յովհաննու Առաքելոյ · Ա · Թուղթ · դ · 7 ·

Սիրելիներ մէկզմէկ սիրենք · ինչու որ սէրը աս֊տուծմէ է · և ամէն ով որ կը սիրէ՝ աստուծմէ ծնած է, ու աստուած կը ճանչնայ ։ Եւ ան որ չի սիրեր՝ աստուած չի ճանչնար, ինչու որ աստուած սէր է ։ Եւ աս բանին մէջ աստուծոյ սէրը մեր վրայ երեւ֊ցաւ, որ աստուած իր միածին որդին աշխարհ խըր֊կեց, որ մենք անով կենդանի ըլլանք · Սէրը աս բա֊նին մէջն է · որ չէ թէ մենք աստուած սիրեցինք, հապա որ ան մեզ սիրեց, ու իր որդին խրկեց մեր մեղացը քաւութեան համար ։ Սիրելիներ՝ թէ որ

աստուած մեզ ասանկ սիրեց, մենք ալ պարտինք միմեանք սիրել: Ոնաւ մեկը աստուած տեսած չէ. թէ որ միմեանք սիրենք՝ աստուած մեր մէջը կը բնակի, ու անոր սէրը մեր մէջը կատարեալ է: Այսով գիտենք՝ որ մենք անոր մէջ բնակած ենք՝ ու ան ալ մեր մէջը՝ որ իր Հոգիէն մեզի տուաւ: Եւ մենք տեսանք՝ ու կը վկայենք որ Հայրը իր որդին աշխարհի փրկիչ խրկեց: Ո՛վ որ կը խոստովանի թէ Յիսուս որդի աստուծոյ է, աստուած անոր մէջ՝ և ինքը աստուծոյ մէջ կը բնակի: Եւ մենք հաւատացինք ու ճանչցանք աստուծոյ սէրը՝ որ մեր վրայ ունի. աստուած սէր է. և ան որ սիրոյ մէջ կը կենայ՝ աստուծոյ մէջ բնակած է, ու աստուած անոր մէջ կը բնակի: Այս բանին մէջ անոր սէրը մեր վրայ կատարեալ է, որ դատաստանի օրը համարձակութիւն ունենանք. ինչու որ ինքը ինչպէս է նէ՝ մենք ալ աշխարհիս մէջ անանկ ենք: Սիրոյ մէջ երկիւղ չի կայ, հապա կատարեալ սէրը երկիւղը կը մերժէ. ինչու որ երկիւղը տանջանք ունի. ուստի ան որ կը վախնայ, սիրոյ մէջ կատարեալ չէ: Մենք աստուած սիրենք, ինչու որ առաջ ան մեզ սիրեց: Եթէ որ մէկը ըսէ թէ՝ ես աստուած կը սիրեմ, ու իր եղբայրը ատէ՝ ան ստախօս է. ան որ իր եղբայրը չի սիրեր որ կը տեսնայ, աստուած որ չի տեսնար՝ ի՞նչպէս կրնայ սիրել: Եւ անկէ այս պատուէրը ունինք, թէ՝ ան որ աստուած կը սիրէ, ան իր եղբայրն ալ կը սիրէ:

Ս. Աւետարան. Ղ-է. ժղ. 19.

ՄԷԿ հարուստ մարդ մը կար, որ բեհեզներ ու ծիրանիներ կը հագնէր, ու միշտ էվելքը ուրախութիւն կ'ընէր: Եւ ղազարոս անունով աղքատ մը կար անոր դռանը առջին վիրաւոր ինկած դրուած. և կը փափաքէր որ մեծատունին սեղանէն թափած փշրանքներովը կշտանար. նաև շուներն ալ կուգային՝ ու անոր վերքերը կը լզէին: Եւ եղաւ որ ան աղքատը մեռաւ, ու հրեշտակները անիկայ աբրահամու գոգը տարին. մեծատունն ալ մեռաւ ու թաղուեցաւ: Եւ դժոխքը՝ երբոր տանջանքի մէջ էր, աչքը վերուց, ու հեռուէն տեսաւ աբրահամը, ու ղազարոս անոր գոգը հանգիստ նստած: Եւ ան պօռալով ըսաւ. հայր աբրահամ՝ ողորմէ ինձի, ու խրկէ ղազարոսը որ իր մատին ծարը ջուրը թաթխէ, ու լեզուս զովացունէ. ինչու որ հոս տեղի սաստիկ տաքէն կը պապակիմ: Աբրահամ ըսաւ անոր. ո՛րդեակ, յիշէ որ դուն անդին կեանքիդ ժամանակը քու բարիքներդ առիր. ու անանկ ալ ղազարոս չարչարանքները. հիմայ ան հոս կը մխիթարուի, և դուն հոտ կը պապակիս: Եւ ասկէ ՚ի զատ մեր մէջը և ձեր մէջը մեծ անդունդ մը կայ. թէ որ ուզեն ասկից ձեզի անցնիլ՝ չեն կրնար, ու ոչ ատկից մեզի անցնիլ: Եւ ան ըսաւ. ուրեմն կ'աղաչեմ քեզի հայր, որ ատիկայ իմ հօրս տունը խրկես: Ըն ես հինգ եղբայր ունիմ, որ անոնց վկայութիւն տայ, որ չըլլայ թէ անոնք ալ այս չարչարանքին տե-

ղը գան: Եւ աբրահամ ըսաւ. անոնք Մովսէս ու մարգարէները ունին, անոնց թող լսեն: Ան ալ ըսաւ. չէ՝ հայր աբրահամ. հապա թէ որ մեռելներէն մէկը անոնց երթայ՝ կ'ապաշխարեն: Եւ ան ըսաւ անոր. թէ որ Մովսէսին ու մարգարէներուն չեն լսեր, ոչ ալ մեռելներէն ելլողին մէկին կը հաւատան:

Ս. Երրորդութեան յաջորդ Բ. Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ով Տէր Աստուած, որ բնաւ չես դադարիր անոնց օգնելու և առաջնորդելու, որոնք քու երկիւղովդ ու սիրովդ կը մեծցունես. Կ'աղաչենք քեզի՝ պահպանէ մեզ քու բարի նախախնամութեանդ պաշտպանութեամբը. և պարգեւէ մեզի որ միշտ քու սուրբ Անուանդ երկիւղը ու սէրը ունենանք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Յովհաննու Առաքելոյ. Ա. Թուղ. գ. 13.

Ո՛վ զարմանաք եղբայրներ, թէ որ աշխարհ ձեզ ատէ: Ո՛նք գիտենք որ մահէն կեանքի փոխուեցանք. ինչու որ եղբայրները կը սիրենք. բայց ան որ չի սիրեր՝ մահուան մէջ կը մնայ: Ամէն ով որ իր եղբայրը կ'ատէ՝ մարդասպան է. և գիտէք որ ամէն մարդասպան իր մէջը յաւիտենական կեանք հաստատուած չունի: Անով գիտցանք աստուծոյ սէրը.

որ ան իր անձը մեր վրայ դրաւ. մենք ալ մեր եղբայրներուն համար պարտինք անձերնիս դնել: Ո՛վ որ աս աշխարհիս բարիքը ունի, ու իր եղբայրը բանով մը կարօտ կը տեսնայ, և իր գութը անկէ կը ծածկէ. ի՞նչպէս աստուծոյ սէրը անոր մէջ բնակած կ'ըլլայ: Որդեակներ՝ խօսքով ու լեզուով չսիրենք, հապա գործքով ու ճշմարտութիւնով: Եւ ասով ճանչցուած ըլլանք թէ ան ճշմարտութենէն ենք. և սրտերնիս անոր առջին կ'ստուգենք: Անանգի թէ որ սրտերնիս մեզ կը դատապարտեն, հապա աստուած՝ որ մեր սրտերէն մեծ է, և ամէն բաները գիտէ: Սիրելիներ՝ թէ որ մեր սիրտերը մեզ չի դատապարտեն, առ աստուած համարձակութիւն կ'ունենանք: Եւ ինչ որ խնդրենք՝ անկէց կ'առնենք. ինչու որ իր պատուիրանքները կը պահենք, և իր առջին հաճոյ եղածը կ'ընենք: Եւ ասիկայ է անոր պատուիրանքը՝ որ իր որդւոյն յիսուս քրիստոսի անուանը հաւատանք, ու մէկզմէկ սիրենք, ինչպէս որ մեզի պատուէր տուաւ: Եւ ով որ անոր պատուիրանքները կը պահէ՝ անոր մէջ հաստատուած է, և ան ալ անոր մէջ. և ասկէ գիտենք որ ան մեր մէջը կը բնակի, ան հոգիէն՝ որ մեզի տուաւ:

Ս. Աւետարան. Ղուկ. ժզ. 16.

Մ՛էկ մարդ մը ընթրիք ըրաւ, ու շատերը հրաւիրեց: Եւ ընթրիքին ժամանակը իր ծառան խրկեց՝ որ ան հրաւիրուածները կանչէ. թէ՝ եկէք.

ինչու որ ահա ամէն բան պատրաստ է: Եւ սկսեցին ամէնքն ալ մէկիկ մէկիկ հրաժարիլ. առջինը ըսաւ. արտ մը ծախու առի, ու պէտք է որ երթամ անիկայ նայիմ. կ'աղաչեմ քեզի որ իս թողլ տաս: Եւ միւսը ըսաւ. հինգ զոյգ եզ ծախու առի, ու կ'երթամ որ անոնք փորձեմ. կ'աղաչեմ քեզի որ իս թողլ տաս: Եւ միւսը ըսաւ. կնիկ առի, ու անոր համար չեմ կրնար գալ: Եւ ծառան եկաւ իր տէրոջը պատմեց անիկայ. ան ժամանակը տանուտէրը բարկանալով ըսաւ իր ծառային. շուտով քաղաքին հրապարակները ու փողոցները ել, ու աղքատները՝ ու պակասաւորները՝ ու կաղերը՝ ու կոյրերը հոս բեր: Եւ ծառան ըսաւ. տէր՝ հրամայածիդ պէս եղաւ, ու տակաւին տեղ կայ: Եւ տէրը ծառային ըսաւ. ել ճամբաները ու ցանկերը, և հոս մտցուր, որ իմ տունս լեցուի: Զեզի կ'ըսեմ, որ ան կանչուածներուն մէկն ալ իմ ընթրիքիս համը պիտի չառնէ:

Ս. Երրորդութեան յաջորդ Գ. Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Տէր Աստուած, կ'աղաչենք քէզի. և շնորհէ որ մենք՝ որոնց սրտերուանդ փափաք մը տուած ես աղօթելու, քու մեծագոր օգնականութեամբդ պաշտպանուինք ու մխիթարուինք ամէն վտանգներու ու ձախորդութիւններու մէջ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պետրոսի Առաքելոյ. Ա. Թուղթ. ե. 5.

Ամէնքդ մէկզմէկու հետ խոնարհութիւն ունեցէք. ինչու որ աստուած ամբարտաւաններուն հակառակ է, խոնարհներուն շնորհք կուտայ: Աստուծոյ հզօր ձեռքին տակը խոնարհեցէք, որ ժամանակին ձեզ բարձրացունէ: Բոլոր ձեր հոգերը անոր ձգեցէք. ինչու որ ան է որ ձեզի համար կը հոգայ: Արթուն կեցէք՝ հսկեցէք. ինչու որ ձեր թշնամին սատանան առիւծի պէս կը պոռայ, կը պտըտի ու կը փնտռէ թէ ով կրնայ կլլեր: Անոր՝ հաւատքով հաստատուած դէմ դրէք. գիտնայք որ ձեր եղբայրներուն ալ աշխարհի մէջ նոյն չարչարանքները անձամբ քաշեցին: Եւ ամէն շնորհքներուն աստուածը՝ որ ձեզ իր յաւիտենական փառքին կանչեց Յիսուս Քրիստոսով, որուն չարչարանքներուն քիչ մը հաղորդ եղաք. ինքը ձեզ զօրացունէ, կարողացունէ, հիմնինիդ հաստատ ընէ: Անոր իշխանութիւն ու փառք յաւիտենանս յաւիտենից. ամէն:

Ս. Աւետարան. Ղուկ. ժե. 1.

Եւ բոլոր մաքսաւորները ու մեղաւորները անոր մօտը կուգային անկէ լսելու համար: Փարիսեցիները ու կարդացողները տրտունջ կ'ընէին և կ'ըսէին. աս ինչու մեղաւորները կ'ընդունի, ու անոնց հետը կ'ուտէ: Այս առակը ըսաւ անոնց. ձենէ ո՞վ է ան մարդը՝ որ հարիւր ոչխար ունենայ, և անոնցմէ մէկը որ կորսնցունէ, ան իննըսունըինը

չի ձգեր անապատին մէջ, ու ան կորսուածին ետեւէն երթար՝ մինչեւ որ անիկայ գտնայ: Եւ երբոր կը գտնայ՝ խնդալով իր ուսերուն վրայ կ'առնէ անիկայ: Եւ տուն կ'երթայ, կը կանչէ բարեկամները ու դրացիները՝ և կ'ըսէ անոնց. ուրախ եղէք իմ հետս. ինչու որ կորսուած ոչխարս գտայ: Ձեզի կ'ըսեմ՝ որ ասանկ ուրախութիւն պիտի ըլլայ երկինքը ապաշխարող մեղաւորի մը համար, քան թէ իննսունըինը արդարներուն համար՝ որոնց ապաշխարութիւն պէտք չէ: Կամ թէ ո՞վ է ան կինիկը՝ որ տասը դրամ ունենայ. ու թէ որ դրամ մը կորսընցուննէ, ճրագ չի վառեր, ու տանը մէջ աւել չարներ, և աղէկ մը փնտռեր՝ մինչեւ որ գտնայ: Եւ երբոր կը գտնայ, կը կանչէ բարեկամները ու դրացիները և կ'ըսէ. ուրախ եղէք իմ հետս, ինչու որ կորսնցուցած դրամս գտայ: Ասանկ ալ ձեզի կ'ըսեմ. ուրախութիւն կ'ըլլայ աստուծոյ հրեշտակներուն առջին մէկ մեղաւորի մը համար՝ որ կ'ապաշխարէ:

Ս. Երրորդութեան յաջորդ Դ. Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Տէր Աստուած՝ քեզի ապաւինողներուն պաշտպանը, որ առանց քեզի զօրութիւն ու սրբութիւն չի կայ. Առատացուր ու աճեցուր քու գթութիւնդ մեր վրայ, որ դուն՝ մեր տէրը ու ա-

ռաջնորդը ըլլալով, աս ժամանակաւոր բաները անանկ անցունենք, որ վերջը անանցին բարիքները չի կորսնցունենք. Շնորհէ՛ ասիկայ ով երկնաւոր Հայր, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի սիրուն համար. Ամէն։

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Հռովմ. ը. 18.

Ինծի ասանկ կ՚երեւայ թէ՝ ժամանակիս չարչարանքները արժանի չեն գալու փառքերուն, որ մեզի պիտի յայտնուին։ Ինչու որ ստեղծուածներուն յոյսը աստուծոյ որդւոյն յայտնութեանը կ՚սպասէ։ Վասն զի ստեղծուածները փուճ բաներու հնազանդեցան, չէ թէ իրենց կամքովը, հապա անոր համար՝ որ յոյսով հնազանդեցուց. որ իրենք նոյն ստեղծուածներն ալ ապականութեան ծառայութենէն ազատին՝ աստուծոյ որդւոյն փառաւոր ազատութիւնովը։ Ինչու որ գիտենք թէ բոլոր ստեղծուածները մինչեւ հիմայ կը հառաչեն ու ցաւ կը քաշեն։ Եւ չէ թէ միայն այսչափ, հապա մենք ալ որ հոգիին պտուղը ունինք, ինքնին մեր անձերուն մէջ կը հառաչենք որդեգրութեան ակնկալութեամբը՝ մեր մարմնին փրկութեանը։

Ս. Աւետարան. Ղուկ. զ. 36.

Գթած եղէք՝ ինչպէս որ ձեր Հայրն ալ գթած է։ Մի՛ դատէք՝ ու չի պիտի դատուիք. մի՛ պատժէք՝ ու չի պիտի պատժուիք. արձըկեցէք՝ ու պիտի ար-

ձըկուխք : Տուէք՝ ու ձեզի պիտի տրուի . աղէկ չափով, կոխուած, ցնցուած, լեփլեցուն պիտի տրուի ձեր դոգը . ան չափովը ձեզի պիտի չափուի՝ որով որ դուք կը չափէք : Ընոնց առակ մըն ալ ըսաւ . միթէ կուրը կուրին կրնաՅ առաջնորդել, չէ՞ որ երկուքն ալ փոսը կ'իյնան : Աշակերտը իր վարպետէն աղէկ չէ . ամէն կատարեալը իր վարպետին պէս կ'ըլլայ : Ինչո՞ւ քու եղբօրդ աչքին մէջի շեղը կը տեսնաս, ու քու աչքիդ մէջի գերանը չես տեսնար : Կամ թէ ինչպէս կրնաս ըսել քու եղբօրդ . եղբայր, թո՛ղ տուր որ քու աչքիդ մէջի շեղը հանեմ . ու դուն քու աչքիդ մէջի գերանը չես տեսնար . կեղծաւոր, առաջ քու աչքէդ գերանը հանէ, ու ետքը նայէ՝ որ քու եղբօրդ աչքէն շեղը հաննս :

Ս . Երրորդութեան յաջորդ Ե. Կիրակին .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Պարգեւէ՛ մեզ Տէր՝ կ'աղաչենք քեզի, որ այս աշխարհիս ընթացքը քու կառավարութեամբդ անանկ խաղաղութեամբ առաջնորդուի, որ քու Եկեղեցիդ կարող ըլլայ ամենայն բարեպաշտ հանդարտութիւնով քեզի ծառայելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Թուղթ Պետրոսի Առաքելոյ . ա . Թուղ . գ . 8 .

Ա՛կ մտքի վրայ եղէք, մէկ յօժարութիւնով, եղբայրասէր, աղնուագութ, խոնարհ : Ըլլայ որ

չարին տեղը չար հատուցանէք. կամ բամբասանքին դէմ բամբասանք. հապա անոր ներհակը՝ օրհնեցէք. ինչու որ ասոր համար կանչուեցաք, որ օրհնութիւն ժառանգէք։ Վասն զի ով որ իր կեանքը կ'ուզէ սիրել, ու աղէկութեան օրեր տեսնալ, լեզուն թող չարութենէ լուռ պահէ, ու շրթունքները խաբէութիւն խօսելէն։ Չարէն ետ քաշուի, ու բարին ընէ. խաղաղութիւնը փնտռէ, ու անոր ետեւէն երթայ։ Որովհետեւ տէրոջը աչքը արդարներուն վրայ է, և իր ականջները անոնց աղօթքին. տէրոջը երեսը չարագործներուն վրայ է։ Եւ ո՞վ է ան որ ձեզ պիտի չարչարէ, թէ որ դուք բարիին նախանձաւոր ըլլաք։ Բայց թէ որ արդարութեան համար չարչարուիք ալ նէ՝ երանելի՛ էք. և անոնց երկիւղ տալէն մի՛ վախնաք, ու մի՛ խռովիք։ Հապա նոյն տէրը քրիստոսը ձեր սրտերուն մէջ սուրբ պահեցէք։

Ս. Աւետարան. Ղուկ. Ե. 1.

Եւ եղաւ որ երբոր ժողովուրդը անոր բոլորտիքը դիզուեցան՝ ու աստուծոյ խօսքը մտիկ կ'ընէին. ինքն ալ գեննեսարէթ ծովակին քովն էր կայնած։ Եւ երկու նաւ տեսաւ որ ծովակին քով կեցեր էին, ու ձկնորսները անոնցմէ ելած՝ գործիքները կը լուային։ Ինքը ան նաւերուն մէկին մէջը մտաւ՝ որ սիմոնինն էր, ու աղաչեց անոր որ քիչ մը ցամաքէն առաջ տանի, նստաւ՝ ու նաւէն ժողովուրդները կը սորվե-

ցունէր: Եւ երբոր խօսելէն լռեց, սիմոնին ըսաւ. առաջ դէպ 'ի խորունկը տար, ու գործիքներնիդ ձգեցէք որսալու: Սիմոն պատասխան տուաւ և ըսաւ անոր. վարդապետ՝ բոլոր գիշերս աշխատեցանք՝ ու բան մը չի բռնեցինք. բայց քու խօսքիդ համար ձը-գենք գործիքներնիս: Երբոր ասիկայ ըրին՝ էվելօք շատ ձուկեր մէջը առին. անանկ որ ուռկաններնին կը պատըռտէր: Եւ աչք կ'ընէին միւս նաւը ձուկ բռնող իրենց ընկերներուն՝ որ գան իրենց օգնեն. ու եկան, ու երկու նաւ ալ լեցուցին, մինչեւ որ ըն-կըղմելու մօտ էին: Սիմոն պետրոս երբոր տեսաւ՝ յիսուսի ծունկերուն ինկաւ՝ և ըսաւ. տէր՝ իմ քովէս մէկ դի գնա, ինչու որ ես մեղաւոր մարդ մըն եմ: Ասան զի վախը պատեց անիկայ և իր հետը եղող-ներուն ամէնքը ան ձուկերուն որսին համար՝ որ բռնեցին: Նանանկ ալ զեբեդոսին տղաքը յակոբոսը ու յօհաննէսը, որոնք որ սիմոնին որսորդութեան ընկերներն էին. և յիսուս ըսաւ սիմոնին. մի՛ վախ-նար, ասկէ ետեւ կենաց համար մարդիկ պիտի որ-սաս: Եւ նաւը ցամաքը հանելով՝ ամէն բաներնին թողուցին, ու անոր ետեւէն գացին:

Ս. Երրորդութեան յաջորդ Զ. Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

ՈՎ Տէր Աստուած, որ քեզ սիրողներուն հա-մար անիմանալի բարիքներ պատրաստեցիր. Կ'ա-

ղաչենք՝ քեզ սիրելու համար անանկ սէկ սէր մը բորբոքէ մեր սրտերուն մէջ, որ մենք՝ ամէն բանէ աւել քեզ սիրելով քու խոստմունքներդ ձեռք ձըգենք, որոնք բոլոր մեր ուզածներէն վեր են, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Հռով. զ. 3.

Զէ՞ք մի գիտեր, որ մենք որ Յիսուս Քրիստոսով մկրտուեցանք, անոր մահուամբը մկրտուեցանք: Մահուան համար մկրտութիւնով անոր հետ թաղուեցանք, որ ինչպէս Քրիստոս հօրը փառքովը մեռելներէն յարութիւն առաւ, անանկ ալ մենք կենաց նորոգութեանը մէջ պտըտինք: Ինչու որ եթէ մենք անոր մահուանը նմանութիւնովը տնկուեցանք, անոր յարութեանը նմանութիւնովն ալ պիտի ըլլանք: Ասիկայ գիտնանք՝ որ մեր հին մարդը անոր հետ խաչուեցաւ, որ մեղաց մարմինը խափանի, որ ալ մեղքի չի ծառայենք: Վասն զի ան որ կը մեռնի, ինքը մեղքէն արդարացած է: Ապա թէ որ Քրիստոսով մեռանք, կը հաւատանք որ անոր հետ ալ պիտի ապրինք: Գիտենք որ Քրիստոս մեռելներէն յարութիւն առած է. ասկէ ետեւ չի մեռնիր, և մահը ալ անոր չիշխեր: Վասն զի ան որ մեռաւ նէ՝ անգամ մը մեղքին մեռաւ. և ան որ կենդանի է՝ կենդանի է Աստուծոյ: Անանկ ալ դուք ձեր անձը մեղքին մեռած սեպեցէք, և Աստուծոյ կենդանի, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը:

Ս․ Աւետարան․ Մատթ․ ե․ 20․

Յիսուս իր աշակերտներուն ըսաւ․ Թէ որ ձեր արդարութիւնը կարդացողներուն ու փարիսեցիներուն արդարութենէն աւելի չըլլայ, երկինքի թագաւորութիւնը չէք մտնար։ Լսած էք որ առջիններուն ըսուեցաւ թէ՝ սպաննութիւն մի՛ ըներ․ վասն զի ո՛վ որ սպաննութիւն կ՚ընէ՝ դատաստանի պարտաւոր պիտի ըլլայ։ Բայց ես ձեզի կ՚ըսեմ․ ո՛վ որ իր եղբօրը անիրաւ տեղը բարկանայ, դատաստանի պարտաւոր պիտի ըլլայ․ և ո՛վ որ իր եղբօրը յիմար ըսէ, ատեանի պարտաւոր պիտի ըլլայ․ և ո՛վ որ իր եղբօրը անմիտ ըսէ, գեհեանի կրակին պարտաւոր պիտի ըլլայ։ Ուստի որ քու ընծադ սեղանին վրայ կը մատուցանես, և հոն կը յիշես՝ որ քենէ քու եղբայրդ քէն պահած է, ընծադ սեղանին վրայ ձգէ, գնա՛ առաջ եղբօրդ հետ հաշտուէ՛, ու հապա եկո՛ր քու ընծադ տո՛ւր։ Քու ներհակիդ հետ շուտ մը միաբանէ՛ քանի որ անոր հետ ճամբուն մէջն ես․ չըլլայ թէ ներհակդ քեզ դատաւորին մատնէ, ու դատաւորը դահիճին, ու բանտը ձգուիս։ Ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի․ անկէ չի պիտի ելլես, մինչեւ որ ետքի մանր ստակը չի վճարես։

Ս․ Երրորդութեան յաջորդ Է․ Կիրակին․

ՄԱՂԹԱՆՔ․

Ամենակարո՛ղ և հզօր Տէր, որ ամէն բարութեանց արարիչը ու պարգեւատուն ես․ Պատուաստէ՛

քու անուանդ սէրը մեր սրտերուն մէջ. աճեցնուր մեր մէջը ճշմարիտ կրօնքը. դարմանէ մեզ ամէն մէկ բարութիւնով, և քու ամենամեծ ողորմութիւնովդ մեզ անոնց մէջ պահէ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Հռով. գ. 19.

Ա՛արդկօրէն կ'ըսեմ ձեր մարմինին տկարութեանը համար. ինչու որ ինչպէս ձեր անդամները պղծութեան ու անօրէնութեան ծառաները պատրաստեցիք՝ անօրէնութիւնով. անանկ ալ հիմայ ձեր անդամները արդարութեան ծառաները պատրաստեցէ՛ք՝ սրբութիւնով: Ա՛սան զի երբոր մեղաց ծառաները էիք, արդարութենէն ազատ էիք: Ուրեմն ան ժամանակը ի՞նչ պտուղ ունէիք, որոնցմով հիմայ ամօթով էք. ինչու որ անոնց վերջը մահ է: Բայց հիմայ մեղքերէն ազատած ու աստուծոյ ծառաները եղած, դուք ձեր պտուղը ունիք սրբութիւնով, և անոր վերջը յաւիտենական կեանք: Որովհետեւ մեղքին վճարքը մահ է. բայց աստուծոյ պարգեւը յաւիտենական կեանք, մեր տէր Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը:

Ս. Աւետարան. Մ-է. ը. 1.

Ա՛ն օրերը նորէն շատ ժողովուրդ կար, և ուտելու բան մը չունէին. կանչեց իր աշակերտները՝ և ըսաւ անոնց. խեղճ կուգայ ատ ժողովուրդին

վրայ. ինչու որ հիմայ իրենք օր է՝ որ իմ քովս են, և ուտելու բան մը չունին: Եւ թէ որ ատոնք անօթի տուներնին խրկեմ, ճամբան պիտի մնան. ինչու որ անոնցմէ ոմանք հեռու տեղէ եկած են: Պատասխան տուին իրեն իր աշակերտները. աս անապատին մէջ ուսկից կրնաս կշտացունել ատոնք հացով: Եւ ա՚նոնց հարցուց. քանի՞ նկանակ հաց ունիք. և ա՚նոնք ըսին՝ եօթը: Եւ հրաման ըրաւ ժողովուրդին՝ որ գետնին վրայ նստին, ու առաւ եօթը նկանակը գոհացաւ՝ կտրեց ու աշակերտներուն տուաւ որ դնեն. ու ժողովուրդին առջին դրին: Եւ քիչ մը ձուկ ունէին, ու ան ալ օրհնեց, ու հրաման ըրաւ որ դնեն: Կերան ու կշտացան, և կտորուանքներուն փշրանքները եօթը զամբիւղ վերուցին: Եւ ուտողները չորս հազարի չափ էին, ու արձակեց անոնք:

Ս. Երրորդութեան յաջորդ Ը. Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Տէր Աստուած, որ քու անմոլար նախախնամութեամբդ երկինքի ու երկրի մէջի ամէն բաները կը կարգադրես. Խոնարհեալ կ՚աղաչենք՝ հեռացուր մեզմէ ամէն վնասակար եղած բաները, և շնորհէ մեզի ան բաները՝ որոնք օգտակար են, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Հռով. ը. 12

Ընկէ ետեւ ճղբայրները՝ պարտական ենք չէ թէ մարմինով մարմինին պէս ապրելու: Այսն ղի թէ որ մարմինին պէս ապրելու ըլլաք՝ պիտի մեռնիք. Հապա թէ որ Հոգիով մարմինին գործքերը սպանենէք, պիտի ապրիք: Ինչու որ աստուծոյ Հոգիովը վարուողները աստուծոյ որդիքներն են: Որովհետեւ դուք ծառայութեան Հոգին չառիք կրկին վախնալու, հապա որդեգիր ըլլալու Հոգին առիք. որով աբբա՝ Հայր կը կանչենք: Ին նոյն Հոգին մեր Հոգիին կը վկայէ թէ մենք աստուծոյ որդիքն ենք: Եւ թէ որ որդիք, ուրեմն ժառանգներ. աստուծոյ ժառանգներ, ու քրիստոսի ժառանգակիցներ. թէ որ չարչարանքներուն կցորդ ըլլանք, փառքին ալ Հաղորդ պիտի ըլլանք:

Ս. Աւետարան. Մատթ. է. 15.

Զգոյշ կեցէք ան սուտ մարգարէներէն՝ որ ոչխարի Հագուստներով ձեզի կուգան, ու ներսուանց յափշտակող գայլեր են: Իրենց պտուղէն պիտի ճանչնաք անոնք. միթէ փուշերէն խաղող կը քաղեն, կամ տատասկէն թուզ: Այսանկ՝ ամէն բարի ծառ՝ բարի պտուղ կուտայ, ու չար ծառ՝ չար պտուղ կուտայ: Չարի ծառը չի կրնար չար պտուղ տալ, ոչ ալ չար ծառը բարի պտուղ տալ: Ամէն ծառ՝ որ բարի պտուղ չի բերեր, կը կտրուի ու կրակը կը ձգուի: Ուրեմն իրենց պտուղէն իրենք պիտի ճանչ-

նաք ։ Չէ թէ ամէն ինծի տէր՝ տէր ըսողը երկինքի թագաւորութիւնը պիտի մտնայ ․ հապա ան՝ որ իմ երկնաւոր Հօրս կամքը կը կատարէ ։

Ս․ Երրորդութեան յաջորդ Թ․ Կիրակին․

ՄԱՂԹԱՆՔ․

Ո՛վ Տէր, կ՚աղաչենք՝ շնորհէ մեզի ան Հոգին ամէն ժամանակ ան տեսակ բաները խորհելու ու գործելու, որոնք արդար են ․ որ մենք՝ որ առանց քեզի բարեգործութիւն մը ընելու կարող չենք, քեզմով զօրանանք քու կամքիդ պէս ապրելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը ․ Ամէն ։

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ․ Ա․ Կորն․ Ժ․ 1․

Չեմ ուզեր եղբայրներ՝ որ տգէտ ըլլաք, որ բոլոր մեր հայրերը ամպին տակն էին ․ ու ամէնքն ալ ծովէն անցան ։ Եւ ամէնքն ալ Մովսէսով մկրտուեցան ամպին ու ծովին մէջ ։ Եւ ամէնքն ալ նոյն հոգեւոր կերակուրը կերան ։ Եւ ամէնքն ալ նոյն հոգեւոր խմելիքը խմեցին ․ ինչու որ ան հոգեւոր քարէն կը խմէին՝ որ անոնց հետը կ՚երթար, ու ան քարը Քրիստոս ինքն էր ։ Բայց աստուած անոնցմէ շատերուն չի հաճեցաւ ․ ինչու որ անապատին մէջ փռուած ինկան ։ Եւ ան բաները օրինակով մեզի համար կ՚ըլլար, որ չար բաներու ցանկացող չըլլանք, ինչպէս որ անոնք ցանկացան ։ Ո՛չ ալ կռա-

պաշտներ ըլլանք, ինչպէս որ անոնցմէ ոմանք, ինչ-
տոր որ գրուած է, ժողովուրդը նստաւ ուտելու ու
խմելու, ու ելան խաղալու: Եւ պոռնկութիւն չը-
նենք, ինչպէս որ անոնցմէ ոմանք պոռնկութիւն ը-
րին, ու մէկ օրուան մէջ քսանըչորս հազար հոգի
ինկաւ: Եւ տէրը չի փորձենք, ինչպէս որ անոնցմէ
ոմանք փորձեցին, ու ան օձերէն սատկեցան: Եւ
տրտունջ չընենք, ինչպէս որ անոնցմէ ոմանք տըր-
տունջ ըրին, ու ան սատկըցուներէն կորսուեցան:
Նայց ան ամէնքը օրինակով կ'ըլլար անոնց. սա-
կայն անոնք մեզի խրատի համար գրուեցան, որոնց
վրայ դարերուն վերջը հասաւ: Ուստի ան՝ որ կ'ինք
հաստատ կեցած կը սեպէ, թո՛ղ զգուշանայ որ չկ-
նայ: Ձեր վրայ մարդունէն՝ի զատ ուրիշ փորձու-
թիւն չէ եկած. բայց աստուած հաւատարիմ է, որ
ձեզ ձեր կարողութենէն էվել փորձութեան մէջ չի
ձգեր. հապա ինքը փորձութեանը հետ ազատելու
ճամբան ալ կը շնորհէ, որ կարող ըլլաք համբե-
րելու:

Ս. Աւետարան. Ղ-է. ժղ. 1.

Յիսուս իր աշակերտներուն ըսաւ. մէկ հա-
րուստ մարդ մը կար՝ որ տնտես մը ունէր. և անոր
վրայօք դանգատ մը եղաւ, որպէս թէ իր ունեցածը
կը վատնէ: Կանչեց՝ ու ըսաւ անոր. ի՞նչ է աս՝ որ
քու վրայովդ կը լսեմ. տուր քու տնտեսութեան
համարդ. ինչու որ ալ չես կրնար տնտես ըլլալ:

Տնտեսը իր մտքին մէջ ըսաւ. ինչ պիտի ընեմ, որ տէրս իմ տնտեսութիւնս ինէ կը հանէկոր. բան չեմ կրնար բանիլ, մուրալու կ'ամչնամ: Գիտեմ ինչ պիտի ընեմ, որ երբ որ տնտեսութենէ ելլեմ՝ զիս իրենց տունը առնեն: Եւ իր տէրոջը պարտըկաններըը մէկիկ մէկիկ իրեն կանչեց, առջինին ըսաւ. իմ տէրոջս որչափ պարտք ունիս: Ան ալ ըսաւ. Հարիւր չափ ձէթ. անոր ըսաւ. գիրդ առ՝ ու շուտ մը նստէ յիսուն գրէ: Ապայնպէս մէկալին ըսաւ. դուն որչափ պարտք ունիս. ան ալ ըսաւ. Հարիւր չափ ցորեն. անոր ըսաւ, գիրդ առ՝ ու նստէ ութսուն գրէ: Եւ տէրը անիրաւ տնտեսը գովեց, որ խելացութիւնով ըրաւ. ինչու որ աշխարհիս որդիքը իրենց ցեղին մէջ լուսոյ որդիքներէն էւելի խելացի են: Եւ ես ձեզի կ'ըսեմ. անիրաւ մամոնայէն ձեզի բարեկամներ ըրէք, որ երբ անիկայ պակսի՝ ձեզ յաւիտենական բնակարաններուն մէջ ընդունին:

Ս. Երրորդութեան յաջորդ Ե. Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Լսելի ըլլան քեզի քու խոնարհ ծառաներուդ աղաչանքները ո՛վ Տէր, և որ իրենց խնդրուածքները ընդունելի ըլլալու համար անոնց անանկ բաներ խնդրել տուր՝ որ քեզի հաճելի են, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Ա . Կորն . ԺԲ . 1 .

Ղեմ ուզեր ՚ղբայրներ՝ որ տգէտ ըլլաք Հոգեւոր բաներուն վրայօք : ՚Նուք գիտէք , որ երբ հեթանոս էիք՝ ինչպէս ան մունճ կուռքերուն կ՚երթայիք ու կուգայիք : Վասն որոյ ձեզի կը ցցուցնեմ . որ մէկը չըլլար որ աստուածով Հոգիովը խօսի , ու յիսուսը նզովեալ կանչէ . և մէկն ալ չի կրնար յիսուսը տէր կանչել , միայն թէ սուրբ Հոգիով : Նէպէտ պարգեւները բաժնուած են , բայց Հոգին նոյն է : Նէ որ պաշտօնները բաժնուած են , բայց տէրը նոյն է : Նէ որ յաջողութիւնները բաժնուած են , բայց աստուած նոյն է , որ ամէն բան ամէնուն կը յաջողէ : Նայց ամէն մէկին Հոգիին յայտնութիւնը տրուած է ամէն մէկուն օգտին համար : Ո՝էկին իմաստութեան խօսք տրուած է Հոգիէն . մէկալին գիտութեան խօսք՝ նոյն Հոգիին չափովը : Ո՝իւսին հաւատք՝ նոյն Հոգիովը . ուրիշին բժշկութեան պարգեւներ՝ նոյն Հոգիովը : Ուրիշին՝ հրաշքներու յաջողութիւն . ուրիշին մարգարէութիւն . ուրիշին՝ Հոգւոյ ընտրութիւն . ուրիշին՝ այլ և այլ լեզուներ . ուրիշին՝ լեզուներու թարգմանութիւն : Նայց աս ամէնը մի և նոյն Հոգին կը գործէ , և ամէն մէկուն կը բաժնէ՝ ինչպէս որ կ՚ուզէ :

Ս . Աւետարան . Ղուկ . ԺԹ . 41 .

Եւ երբոր մօտեցաւ՝ քաղաքը տեսնալով անոր վրայ լացաւ ու ըսաւ . գո՛նէ աս օրերս դուն քու

խաղաղութիւնդ գիտնայիր · բայց հիմայ քենէ ծած-
կուեցաւ : Ա՛սն ղի օրեր պիտի դան քու վրադ , որ
թշնամիներդ քու բոլորտիքդ պատ պիտի քաշեն ,
ու քեզ պիտի պաշարեն , և ամէն կողմէն քեզ պիտի
նեղեն · ու հիմնայատակ պիտի ընեն քեզ՝ ու քու
մէջդ եղած զաւկիներդ · և բոլորովին քար մը քարի
մը վրայ չի պիտի թողուն քու մէջդ · ինչու որ չի
ճանչցար քու այցելութեան ժամանակդ : Եւ տա-
ճարը մտնալով սկսեց դուրս հանել աղաւնի ծա-
խողները ու գնողները , և ատակ փոխողներուն սե-
ղանները ցրուեց : Եւ ըսաւ անոնց · գրուած է թէ՝
իմ տունս աղօթքի տուն ըլլայ · և դուք ատիկայ
գողերու այր ըրիք : Եւ միշտ տաճարին մէջ անոնք
կը սորվեցուներէր :

Ս · Երրորդութեան յաջորդ ԺԱ · Կիրակին ·

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք ·

Ո՛վ Աստուած , որ դուն քու ամենակարող զօ-
րութիւնդ կը յայտնես , մանաւանդ ողորմութիւն
ու գթութիւն ցըցուցած ժամանակդ · Վստահար
պարգեւէ մեզի քու շնորհդդ , որ մենք՝ քու պատուի-
րանքներուդ ճամբուն մէջ քալելով քու խոստ-
մունքներդ ժառանգենք , և քու երկնային դանձիդ
մասնակից ըլլանք , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի
շնորհքովը · Ամէն :

Եղբայրնե՛ր՝ ձեզի կը ցըցուներմ իմ աւետարանս՝ որ ես ձեզի քարոզեցի . որ դուք ալ ընդունեցիք , և որուն վըայ հաստատուած էք : Որ անով դուք ապրեցաք , թէ որ բռնէք՝ ինչ որ ձեզի քարոզեցի . միայն թէ գուցէ պարապ տեղը հաւատացիք : Ինչու որ պինտ առաջ ես ձեզի անիկայ աւանդեցի՝ որ ես ալ ընդունեցի , որ քրիստոս մեր մեղքերուն համար մեռաւ գիրքերուն նայելով : Եւ որ թաղուեցաւ , ու որ երրորդ օրը յարուներ աւ գիրքերուն նայելով : Եւ որ կեփասին երեւցաւ , ու յետոյ տասներկուքին : Յետոյ հինգ հարիւրէն էվելի եղբայրներուն մէկ տեղ երեւցաւ . որ անոնցմէ շատերը մինչեւ հիմայ կան և ոմանք ալ ննջեցին : Եւ ետքը յակոբին երեւցաւ , յետոյ բոլոր առաքեալներուն : Ա՛մէնէն ետեւ որպէս թէ մէկ անարդի մը՝ ինծի ալ երեւցաւ : Ինչու որ ես առաքեալներուն ամէնէն պզտիկն եմ . որ արժանի ալ չեմ առաքեալ ըսուելու . ինչու որ աստուծոյ եկեղեցին հալածեցի : Սակայն աստուծոյ շնորհքովը եմ՝ ինչ որ եմ նէ . և անոր ինծի ըրած շնորհքը պարապ բան մը չեղաւ . հապա անոնցմէ ամէնէն էվել ես աշխատեցայ . ու չէ թէ ես , հապա աստուծոյ շնորհքը՝ որ ինծի հետ էր : Ուստի՝ թէ ես և թէ անոնք ասանկ քարոզեցինք , և դուք ասանկ հաւատացիք :

Ս. Աւետարան. Ղուկ. ժը. 9.

Յիսուս աս առակը մէկ քանիներուն համար ըսաւ, որ ինքզինքնին կը պարծենային թէ արդար են, և շատերը վար կը զարնէին: Երկու մարդ տաճարը ելան աղօթք ընելու. մէկը՝ փարիսեցի, և միւսը՝ մաքսաւոր: Փարիսեցին զատ կայներ էր, ու մինաւոր աս աղօթքը կ'ընէր. աստուած իմ՝ շնորհակալ եմ քենէ, որ ուրիշ մարդոց պէս չեմ ես՝ յափշտակող, անիրաւ, շնացող, կամ թէ աս մաքսաւորին պէս: Հապա շաբաթը երկու անգամ ծոմ կը պահեմ, ու բոլոր ունեցածներուս տասանորդը կուտամ: Եւ մաքսաւորը մէկ կողմը կայներ էր, ու չէր ուզեր աչքը երկինքը վերցունել. հապա իր կուրծքը ծեծելով կ'ըսէր. աստուած, ներէ ինծի մեղաւորիս: Ձեզի կ'ըսեմ, ասիկայ անկէ էվելի արդարացած իր տունը իջաւ. վասն զի ամէն ո՛վ որ իր անձը կը բարձրըցունէ, անիկայ պիտի ցածնայ. և ո՛վ որ իր անձը կը խոնարհեցունէ, անիկայ պիտի բարձրանայ:

Ս. Երրորդութեան յաջորդ ԺԲ. Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ամենակարո՛ղ և յաւիտենական Աստուած, որ դուն մեր խնդրելէն էվել միշտ պատրաստ ես մեզի լսելու, և սովորած ես մեր ուզածէն ու արժանաւորութենէն էվել շնորհելու. Թափէ՛ քու ամենառատ

ոչորմութիւնդ մեր վրայ. Թողութիւն շնորհելով ան բաներուն՝ որոնցմէ մեր խիղճերը կը վախնան. և շնորհելով մեզի ան բարիքները՝ որոնք խնդրելու արժանի չենք, չէ թէ մե՛ր՝ հապա քու Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի արժանաւորութեամբը ու միջնորդութեամբը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Բ. Կորն. գ. 4.

Ամանկ յոյս մը ունինք աստուծոյ՝ քրիստոսի ձեռքովը: Չէ թէ մենք ինքնիրեննիս բաւական ենք բան մը մտածելու՝ որպէս թէ մենէ, հապա մեր բաւականութիւնը աստուծմէ է: Որ բաւական ալ ըրաւ մեզ նոր կտակարանին պաշտօնեաները, չէ թէ գրով, հապա հոգիով. ինչու որ գիրը կ'սպաննէ, բայց հոգին կ'ողջնցունէ: Ա՛յսն զի թէ որ մահուան պաշտօնը գիրով փորուած քարէ տախտակներու վրայ՝ փառքով եղաւ, որ իսրայէլի որդիքը մովսէսի երեսը տեսնալու կարող չըլլան, անոր երեսին փառքին համար, որ պիտի խափանուէր. Որչափ էվելի հոգւոյն պաշտօնը փառքով պիտի ըլլայ: Ինչու որ եթէ դատապարտութեան պաշտօնը փառքով էր, որչափ էվելի արդարութեան պաշտօնը՝ փառքով:

Ս. Աւետարան. Մ-ի. է. 31.

Յիսուս նորէն տիւրոսի ու սիդոնի սահմաններէն ելաւ, ու գալիլեացւոց ծովեզերքը եկաւ՝ դեկապօլիսի սահմաններուն մէջէն: Եւ խուռ ու համր

մէկը բերին անոր առջին, և աղաչեցին որ անոր վրայ ձեռք դնէ: Եւ անիկայ ժողովուրդէն մէկ դի առաւ, իր մատները ականջներուն խօթեց՝ ու հոն թուքաւ, և անոր լեզուէն բունեց, երկինքը նայեցաւ՝ հառաչեց և ըսաւ. Եփփաթա, որ բացուէ՛ ըսել է: Եւ նոյն ժամուն անոր ականջները բացուեցան, ու լեզուին կապերը քակուեցան, և շիտակ կը խօսէր: Եւ ապըսպըրեց անոնց որ մէկու մը չըսեն. և ո՛րչափ ինքը կը պատուիրեր անոնց՝ անոնք էվելօք կը տարածայնէին: Եւ չափազանց կը զարմանային ու կ'ըսէին. ասիկայ ամէն բաները աղէկ ըրաւ, որ խուլերուն լսել կուտայ, ու մունճերուն՝ խօսիլ:

Ս. Երրորդութեան յաջորդ ԺԳ. Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ամենակարող և մարդասէր Աստուած, որ հաւատացեալներուն քեզի արժանաւորապէս և գովութեամբ ծառայելը մի միայն քու պարգեւդ է. կը խնդրենք՝ շնորհէ մեզի որ այս կեանքիս մէջ անձնիկ հաւատարմաբար ծառայենք քեզի, որ վերջը քու երկնային խոստմունքներդ ընդունելէն չի զըրկուինք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի արժանաւորութեամբը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Գօղ. գ. 16.

Խոստմունքները աբրահամին ու անոր զաւկին եղան. ու չըսէր թէ զաւկներուն որպէս թէ շա-

տերուն, Հապա իբր թէ մէկի մը, թէ՝ քու զաւկիդ ալ, որ ան քրիստոսն է: Սակայն ասիկայ կը զբրուցեմ. ան կտակը՝ որ առաջուց աստուածմէ Հաստատուած էր քրիստոսով, օրէնքը՝ որ չորս Հարիւր երեսուն տարիէն ետեւ դրուեցաւ, չի կրնար խախտել ան խոստմունքը խափանելու: Ա՛հ որ ժառանգութիւնը օրէնքէն է, ուրեմն ալ ան խոստմունքէն չէ. բայց աստուած խոստմունքով աբրահամին շնորհեց: Հապա օրէնքը ինչո՞ւ համար է. յանցանքի Համար էվելցաւ, մինչեւ որ ան զաւակը գայ՝ որուն որ խոստացուեր էր, հրեշտակներով սահմանուած միջնորդի մը ձեռքով: Բայց մէկու մը միջնորդ չըլլար. սակայն աստուած մէկ է: Ընանկ է նէ օրէնքը աստուածոյ խոստմունքին հակառակ է մի. քա՛ւ լիցի. վասն զի թէ որ օրէնքը տրուած ըլլար՝ որ կարող ըլլար կենդանացուներու, ան ժամանակը իրաւցունէ օրէնքէն էր արդարութիւնը: Բայց գիրքը ամէնը մեղքի տակ գոցեց, որ ան խոստմունքը յիսուս քրիստոսի Հաւատքէն տրուի Հաւատացեալներուն:

Ս. Աւետարան. Ղ-է. ժ. 23.

Երանի՛ ան աչքերուն՝ որ ձեր տեսածները կը տեսնան: Վասի կ'ըսեմ. որ շատ մարգարէներ ու թագաւորներ ուզեցին ձեր տեսածը տեսնալ՝ ու չի տեսան, և ձեր լսածը լսել՝ ու չի լսեցին: Եւ մէյ մ'ալ օրինական մը ելաւ՝ կը փորձէր անիկայ ու

կ'ըսէր. վարդապետ՝ ի՞նչ ընեմ որ յաւիտենական կեանքը ժառանգեմ: Ինքը ըսաւ անոր. օրէնքին մէջ ի՞նչ գրուած է. ի՞նչպէս կը կարդաս: Ան պատասխան տուաւ և ըսաւ. սիրէ՛ քու տէր աստուածդ քու բոլոր սրտէդ, և քու բոլոր անձէդ, և քու բոլոր զօրութենէդ, և քու բոլոր մտքէդ. և քու ընկերդ ալ քու անձիդ պէս: Եւ ինքը ըսաւ անոր. պատասխանդ շիտակ տուիր, ատիկայ ըրէ՝ ու կ'ապրիս: Ան երբոր ուզեց իր անձը արդարացունել, ըսաւ յիսուսին. բայց ո՞վ է իմ ընկերս: Յիսուս պատասխան տուաւ և ըսաւ. մարդ մը երուսաղէմէն երիքով կ'իջնար, ու գողերուն ձեռքը ինկաւ. որոնք հանուեցուցին անիկայ, ու վրան վէրքեր դրին, կիսամեռ թողուցին՝ ու գացին: Պատահեցաւ որ քահանայ մը ան ճամբէն կ'իջնար, և անիկայ տեսաւ՝ զանց ըրաւ: Նոյնպէս ղեւտացի մը՝ ան տեղէն գալով՝ տեսաւ՝ ու հոգը չեղաւ: Սամարացի մը ճամբորդութիւն ընելով հոն անոր քովը եկաւ, ու անիկայ տեսնալով մեղքցաւ. և քովը գնաց անոր վէրքերը փաթթեց՝ վրան ձէթ ու գինի դնելով. և իր գրաստին վրայ դրաւ՝ պանդոկ մը տարաւ անիկայ, և անոր պէտք ըրաւ: Եւ ետեւի օրը երբոր կ'ելլէր, հանեց պանդոկապետին երկու դահեկան տուաւ՝ և ըսաւ. հո՛գ տար ատոր, և ինչ ծախք որ ընես ատոր համար, մէյ մ'ալ գալու ատենս ես քեզի կը վճարեմ: Հիմայ ան իրեքէն ո՞ր մօտաւոր ըլլալ կը թուի քեզի ան գողերուն

ձեռքը իյնողին : Ըն ալ ըսաւ. ան որ անոր վրայ ողորմութիւն ըրաւ. Յիսուս ըսաւ անոր. գնա՝ դուն ալ անանկ ըրէ :

Ս. Եկեղեցւոյն յաջորդ ԺԴ. կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, ա-ճեցուր մեր հաւատքը՝ յոյսը՝ ու սէրը. և քու խոստմունքներդ ժառանգելու համար տուր մեզի սիրել քու հրամայած բաներդ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Գաղ. ե. 16.

Ա՛յսն թէ աս կ՚ըսեմ. Հոգիով գացէք, ու մարմինին ցանկութիւնը մի՛ կատարէք : Քանզու որ մարմինը հոգիին հակառակ կը ցանկայ. և հոգին մարմինին հակառակ. և ասոնք որ միմեանց հակառակ են. չէ թէ ինչ որ կուզէք՝ ան ընէք : Բայց թէ որ հոգիով վարուիք՝ ալ օրէնքին տակը չէք : Ա՛սն գլի մարմինին գործքերը յայտնի են՝ որ ասոնք են, շնութիւն, պոռնկութիւն, պղծութիւն, գիճութիւն, կռապաշտութիւն, կախարդութիւն, թշնամութիւն, վէճ, նախանձութիւն, բարկութիւն, հակառակութիւններ, երկպառակութիւններ, հերձուածողութիւններ, չարակնութիւններ, սպաննութիւններ, արբեցողութիւններ, անառա-

կութիւնները, և ինչ որ ասոնց նման են. որ Հիմակուց ձեղի կը ղրուցեմ, ինչպէս որ առաջուց ալ կը ղրուցէի թէ՝ ասանկ բաներ գործողները աստուծոյ արքայութիւնը չեն ժառանգեր: Նայց Հոգիին պտուղը աս է. սէր, խնդութիւն, խաղաղութիւն, երկայնմտութիւն, քաղցրութիւն, բարութիւն, Հաւատք, նեղութիւն, ժուժկալութիւն, ասանկներուն վրայով օրէնքը Հակառակ չէ: Նայց անոնք որ քրիստոսիններն են՝ իրենց մարմինը խաչ Հանեցին կիրքերովը ու ցանկութիւններովը մէկ տեղ:

Ս. Աւետարան. Ղ-է. ժէ. 11.

Եւ եղաւ որ երբ ինքը երուսաղէմ կ'երթար, ու սամարիայի ու գալիլեացւոց մէջէն կ'անցնէր: Եւ երբոր գեղ մը պիտի մտնար՝ տասը բորոտ մարդ անոր Հանդիպեցան, որոնք Հեռուէն կայնած, ձայներնին վերուցին՝ և ըսին. Յիսուս վարդապետ, ողորմէ մեղի: Եւ երբոր տեսաւ անոնք՝ ըսաւ անոնց. դացէք դուք ձեզ քահանային ցրցուցէք. և եղաւ որ երբ դացին՝ իսկոյն մաքրուեցան: Անոնցմէ մէկը երբոր տեսաւ որ բժշկուեցաւ, ետ դարձաւ՝ մեծ ձայնով փառք կուտար աստուծոյ. անոր ոտքը ինկաւ երեսի վրայ, և անկէ շնորհակալ կ'ըլլար. և ինքը սամարացի մըն էր: Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ և ըսաւ. չէ՞ որ ասոնք տասն ալ սրբուեցան. Հապա ան ինը ո՞ւր են: Որ չեն գտնուիր դառնալու աստուծոյ փառք տալու, միայն թէ աս օտարազգին: Եւ

ըսաւ անոր, եկիր գնա, ինչու որ քու հաւատքդ քեզ ողջնցուց:

Ս. Երրորդութեան յաջորդ Ե. Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Պահպանէ մեզ Տէր՝ կ'աղաչենք քու սուրբ ե-կեղեցիդ քու յաւիտենական ողորմութեամբդ, և որովհետեւ մարդս իր տկարութենէն առանց քեզի միշտ սխալական է, պահպանէ մեզ ամէն ժամա-նակ քու օգնականութեամբդ բոլոր վնասակար գործքերէն, և մեզ մեր փրկութեանը օգտակար գործքերուն առաջնորդէ, մեր Տէր Յիսուս Քրիս-տոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Գաղ. գ. 11.

Տեսէք՝ ինտոր գիրով ձեզի գրեցի իմ ձեռքովս: Ա-սան ղի ան ամէնքը որ կ'ուզեն մարդոյ հաճոյ ըլ-լալ մարմինով, անոնք ձեզ կ'ստիպեն որ թլփա-տուիք, միայն թէ քրիստոսի խաչին հետեւէն չեր-թան: Ինչու որ անոնք ալ որ թլփատուած են, չէ թէ օրէնքը կը պահեն, հապա կուզեն որ դուք թլփա-տուիք, որ իրենք ձեր մարմինովը պարծենան: Նայց ես՝ քաւ լիցի, որ պարծենամ, հապա միայն թէ մեր տէր Յիսուս քրիստոսի խաչովը, որ անով աշ-խարհք ինծի խաչը ելած է, ես ալ աշխարհի: Ին-չու որ քրիստոս Յիսուսով թլփատութիւնը ոչ ան-

Թլփատութիւնը բան մը չէ. հապա նոր ստեղուած։ Եւ ան ամէնը որ այս կանոնին կը միաբանին, խաղաղութիւն ու ողորմութիւն անոնց վրայ, և աստուծոյ իսրայէլին վրայ։ Ասկէ ետեւ մէկը ինծի նեղութիւն չի հոգնեցունէ. ինչու որ ես քրիստոսի չարչարանքը իմ մարմինիս մէջ կը կրեմ։ Ե՛ղբայրներ՝ մեր տէր յիսուս քրիստոսի շնորհքը ձեր հոգիին հետ ըլլայ. ամէն։

Ս. Աւետարան. Մատ. գ. 24.

Ո՛արդ մը չի կրնար երկու տիրոջ ծառայել. կամ մէկը պիտի ատէ, և միսը պիտի սիրէ. կամ մէկը պիտի պատուէ, և միսը անարգէ. չէք կրնար ծառայել աստուծոյ և մամոնայ։ Ընոր համար ձեզի կ'ըսեմ. ձեր կեանքին համար մի՛ մտմտաք, թէ՝ ինչ պիտի ուտէք, իամ ինչ պիտի խմէք. ո՛չ ալ ձեր մարմիններուն համար թէ՝ ինչ պիտի հագնիք. չէ՞ որ կեանքը կերակուրէն աւելի է, ու մարմինը հագուստէն։ Նայեցէ՛ք երկինքի թռչուններուն, որ ո՛չ կը ցանեն ու ո՛չ կը քաղեն ու ո՛չ ամբարի մէջ կը ժողովեն, և ձեր երկնաւոր Հայրը անոնք կը կերակրէ. չէ՞ որ դուք անոնցմէ էվելի էք։ Ո՞իմայ՝ ձեզնէ ով կրնայ իր մտմտալովը իր հասակը կանգուն մը երկնցունել։ Եւ հագուստի համար ինչ կը մտմտաք. նայեցէ՛ք լեռանը շուշան ծաղիկին, ինչպէս կը մեծնայ. ո՛չ կ'աշխատի և ո՛չ կը մանէ։ Ձեզի կ'ըսեմ, որ սողոմոն ալ իրեն բոլոր փառաւորու-

թեանը մէջ անոնցմէ մէկին պէս չի հագուեցաւ : Ըսպա թէ որ լեռան խոտը որ այսօր կայ, ու վաղը փուռը կը ձգուի, աստուած անանկ կը հագուեցունէ նէ. հապա ո՛րչափ առաւել ձեզ՝ թերահաւատները : Ըսկէ ետեւ հոգ մի՛ ընէք ու մի՛ ըսէք, ի՞նչ պիտի ուտենք, կամ ի՞նչ պիտի խմենք, կամ ի՞նչ պիտի հագնինք : Ինչու որ ատ ամէնը հեթանոսները կը խնդրեն. որովհետեւ ձեր երկնաւոր Հայրը գիտէ թէ ատ ամէնը ձեզի պէտք են : Պինտ առաջ աստուծոյ արքայութիւնը խնդրեցէ՛ք, և անոր արդարութիւնը, ու ամէն ատ բաները ձեզի կ՚եվլենայ : Ըսկէ ետեւ վաղուանը մի՛ հոգաք, ինչու որ վաղուան օրը իրեն համար պիտի հոգայ. հերիք է օրուան՝ իրեն սրտմաշուքը :

Ս. Եղբորդութեան յաջորդ ԺԲ. կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Տէր՝ կ՚աղաչենք քեզի, թող քու մշտնջենաւոր ողորմութիւնդ քու եկեղեցիդ մաքրէ ու պաշտպանէ. և առանց քու օգնականութեանդ կարող չըլլալուն ինքնին ապահով առաջ երթալու, պաշտպանէ՛ անիկայ քու օգնութեամբդ ու բարեբարութեամբդ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ըն՛դ :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Եփես. գ. 13.

Կ՚աղաչեմ որ չի ձանձրանաք մեր նեղութիւններ-

րուն մէջ, որ ձեզի համար է. որ ան ձեր փառքն է: Ասոր համար ծուռնկ կը չոքեմ մեր տէր Յիսուս Քրիստոսի Հօրը. որ անկէ բոլոր նահապետութիւնները երկինքի մէջ ու երկրի վրայ՝ անուն կ'առնեն. որ տայ ձեզի իր փառքին մեծութեանը չափովը՝ զօրութիւնով հաստատուիլ իր Հոգիովը ներքին մարդուն մէջ: որ Քրիստոս Հաւատքով ձեր սրտին մէջ բնակի, սիրով արմատ կապած ու հաստատուած: Որ կարող ըլլաք բոլոր սուրբերուն հետ մէկ տեղ իմանալու, թէ՝ ինչ է լայնութիւնը ու երկայնութիւնը, բարձրութիւնը ու խորութիւնը: Ճանչնալ Քրիստոսի սիրոյն գիտութեանը առաւելութիւնը. որ աստուծոյ բոլոր լիութիւնովը լեցուիք: Այց ա- նոր որ կարող է առատութեամբ կատարել ամէն բանէն էվել՝ որ մենք կը խնդրենք ու կ'իմանանք ան զօրութիւնովը՝ որ մեր մէջը յաջողուած է: Իրեն փառք եկեղեցիին մէջ, ու Քրիստոս Յիսուսով՝ բոլոր աղգերուն մէջ, յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Ս. Աւետարան. Ղ-է. է. 11.

Եւ եղաւ որ վաղուան օրը ինքը քաղաք մը կ'երթար, որուն անունը Նային էր. իր հետը կ'երթային իր աշակերտներն ալ, ու շատ ժողովուրդ: Երբոր քաղաքին դռանը մօտեցաւ, ահա՝ ալ մեռել մը կ'ելլէր, իր մօրը մէկ հատիկ տղան, և ինքը որբեւարի էր. ու քաղաքին շատ ժողովուրդը անոր հետն էր: Տէրը երբոր անիկայ տեսաւ՝ մեղքցաւ, և ը-

սաւ. մի՛ լար: Եւ գնաց Ճաղին մօտեցաւ. և անոնք որ վերուցեր կը տանէին կանկ առին. և ըսաւ. դուն կտրիճ՝ քեզի կ'ըսեմ, ելլէր: Ա՝եռելը ելաւ նըստաւ՝ ու սկսեց խօսիլ, և անիկայ իր մօրը տուաւ: Եւ ամէնքն ալ վախով բռնուեցան, ու աստուած կը փառաւորէին ու կ'ըսէին, թէ մեծ մարգարէ մը ելած է մեր մէջը. և թէ՝ աստուած բարութիւնով իր ժողովուրդին տես եկած է: Եւ այս խօսքը իր վրայովը բոլոր Հրէաստան ելաւ, և ան աշխարհին բոլոր կողմերը:

Ս. Երրորդութեան յաջորդ ԺԷ. Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Տէր, կ'աղաչենք քեզի, որ քու շնորհքդ կանխէ մեզի և ուղղէ մեզ. ու միշտ անձերնիս ամէն տեսակ բարեգործութիւններու նուիրել տայ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Եփես. գ. 1.

Ուստի՝ կ'աղաչեմ ձեզի ես՝ որ տէրոջը համար կապուած եմ, որ դուք վայլածին պէս երթաք ան կոչմանը՝ որուն որ կանչուեցաք: Ամէն խոնարհութիւնով, ու հեզութիւնով, ու երկայնմտութիւնով, սիրով մէկզմէկու մտիկ ընելով: Ջանաք հոգւոյ միաբանութիւնը խաղաղութեան կապով պահելու: Ա՝ւկ մարմին ու մէկ հոգի, ինչպէս որ ձեր կոչմանը

մէկ յոյսովը կանչուեցաք: Մէ՛կ է Տէրը, մէկ հաւատք, մէկ մկրտութիւն: Մէ՛կ աստուած, և ամէնուն հայրը, որ ամէնուն վրայ, ու ամէնուն հետ, և մեր ամէնուս մէջը:

Ս. Աւետարան. Ղուկ. ժդ. 1.

Եւ եղաւ որ երբ ինքը շաբաթ օր մը փարիսեցւոց իշխաններուն մէկուն տունը հաց ուտելու մըտաւ. և անոնք կ'սպասէին անոր: Եւ ահա հոն իր առջևը ջրգողեալ մարդ մը կար: Յիսուս պատասխան տուաւ՝ և ըսաւ օրինականներուն ու փարիսեցիներուն, Թէ՝ արժա՞ն է շաբաթ օրը բժշկութիւն ընել: Եւ անոնք մունջ կեցան. ու ինքը բռնեց անիկայ՝ բժշկեց անիկայ, ու թող տուաւ: Եւ ըսաւ անոնց. Ձենէ որո՞ւն էշը կամ եզը հորը իյնայ, ու շուտ մը չի հաներ անիկայ շաբաթ օրը: Եւ այս բանիս համար չի կրցան անոր պատասխան տալ: Առակ մը ըսաւ ան հրաւիրուածներուն ալ, երբ որ տեսաւ թէ ինչպէս առջի տեղերը կ'ընտրէին. ըսաւ անոնց: Երբոր մէկը քեզ հարսնիքի մը կամ հարկինքի մը հրաւիրէ՝ առջի բարձին վրայ մի՛ նըստիր, չըլլայ թէ քենէ էվելի պատուաւոր մէկը անկէ կանչուած ըլլայ. և ան՝ որ քեզ ու անիկայ կանչեց, գայ ըրուցէ քեզի. ասոր տեղ տո՛ւր, և անկէ ետև սկսիս ամօթով ետքի տեղը բռնել: Բայց երբոր կանչուիս, գնա՛ ետքի տեղը նստէ, որ երբ քեզ կանչողը գայ նէ՝ քեզի ըսէ. բա՛րեկամ վեր

հրամմէ․ ան ժամանակը քու հետդ նստողներուն առջին քեզի փառք կ'ըլլայ: Վասն զի ով որ իր անձը կը բարձրըցունէ՝ պիտի ցածնայ․ և ան որ իր անձը կը խոնարհեցունէ՝ պիտի բարձրընայ:

Ս․ Երրորդութեան յաջորդ ԺԸ․ Կիրակին․

ՄԱՂԹԱՆՔ․

Ո՛վ Տէր՝ կ'աղաչենք, պարգևէ քու շնորհքդ քու ժողովուրդիդ որ աշխարհի, սատանային ու մարմնին փորձութիւններուն դէմ դնեն, և սուրբ սրտով ու մտքով քեզի՝ մի միայն Աստուծոյ հետևին, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը․ Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ․ Ա․ Կոր․ ա․ 4․

Ամէն իժիր ձեզի համար իմ Աստուծմէս կը գոհանամ՝ ան շնորհքներուն վրայ, որ ձեզի տրուած են քրիստոս յիսուսով: Որ դուք ամէն բանի մէջ անով հարուստցաք, ամէն խօսքով, ու ամէն գիտութիւնով: Ինչպէս որ Աստուծոյ վկայութիւնն ալ ձեր մէջը հաստատուեցաւ: Որ չըլլայ թէ դուք մէկ շնորհքով մըն ալ պակսիք, մեր Տէր յիսուս քրիստոսի յայտնուելուն սպասելով: Որ ձեզ նաև պիտի հաստատէ մինչև վերջը՝ անարատ՝ մեր տէր յիսուս քրիստոսի օրը:

Ս. Աւետարան. Մատթ. ԻԲ. 34.

Փարիսեցիները երբոր լսեցին Թէ՝ սադուկեցիները պապանձեցուց, մէկ տեղ ժողվ ըվեցան: Եւ անոնցմէ մէկը անիկայ փորձելով հարցուց՝ և ըսաւ. վարդապետ՝ ո՞ր պատուիրանքը մեծ է օրէնքին մէջ: Եւ Յիսուս ըսաւ անոր. քու տէր աստուածդ սիրես քու բոլոր սրտէդ՝ և քու բոլոր անձէդ՝ և քու բոլոր մտքէդ: Այսիկայ է մեծ ու առաջին պատուիրանքը: Երկրորդը ասոր նման. քու ընկերդ քու անձիդ պէս սիրես: Այս երկու պատուիրանքէս բոլոր օրէնքները ու մարգարէները կախուած են: Եւ փարիսեցիները երբոր ժողվ ըվեցան, Յիսուս հարցուց անոնց՝ և ըսաւ. ձեզի ի՞նչպէս կը թուի քրիստոսի համար, որո՞ւն որդին է. ըսին իրեն՝ դաւիթին: Յիսուս ըսաւ անոնց. հապա ի՞նչու դաւիթ հոգիովը անիկայ տէր կը կանչէ՝ ու կ'ըսէ. տէրը իմ տէրոջս ըսաւ. իմ աջ կողմն նստէ, մինչեւ որ քու թշնամիներդ քու ոտքիդ պատուանդան ընեմ: Ուրեմն թէ որ դաւիթ անիկայ տէր կը կանչէ, ի՞նչպէս անոր որդին կ'ըլլայ: Եւ մէկը չէր կրնար անոր բան մը պատասխան տալ. ու ան օրէնետեւ մէկը չէր համարձակեր անոր բան մը հարցունել:

Ս. Երրորդութեան յաջորդ ԺԹ. Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ով Տէր Աստուած, որ առանց քեզ կարող

չենք .քեզի հաճոյ ըլլալու. Գթութեամբ պարգեւէ որ քու Սուրբ Հոգիդ ամէն բանի մէջ մեր սիրտերը ուղղէ ու կանոնաւորէ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Եփես. դ. 17.

Ուստի ասիկայ կ'ըսեմ ու տէրոջմով դաշինք կ'ընեմ. որ դուք մէյ մ'ալ ան կերպով չերթաք, ինչպէս որ միւս հեթանոսները կ'երթան իրենց մտքին ունայնութիւնովը: Որ անոնց սիրտերը խաւարած է, ու աստուծոյ կեանքէն օտար են, իրենց մէջը եղած տգիտութեան պատճառաւը, իրենց սրտերուն կուրութեանը համար: Որոնք իրենց անձերուն յոյսը կտրեցին, ու ինքզինքնին անառակութեան տուին, ամէն պղծութեան գործքերով՝ ագահութիւնով: Բայց դուք քրիստոսը ասանկ չի սորվեցաք, թէպէտ և անոր վրայով լսեցիք՝ և անկէ սորվեցաք, թէ ինչպէս է յիսուսի ճշմարտութիւնը. խաբեբայ ցանկութիւններով ապականուած առաջին վարմունքին պէս հին մարդը ձենէ մէկ դի հանէք. և ձեր մտքին հոգիովը նորոգուիք. ու նոր մարդը վրանիդ հագնիք, որ աստուծմով հաստատուած է արդարութիւնով ու ճշմարիտ սրբութիւնով: Ուստի՝ ստութիւնը մէկ դի ձգեցէք. ամէն մէկերնիդ իր ընկերին հետ ճշմարտութիւն խօսեցէք. ինչու որ մենք մէկզմէկու անդամներ ենք: Բարկացէք ու մեղք մի՛ գործէք. արեւը ձեր բարկութեանը վրայ չի՛ մտնայ:

Եւ սատանային տեղի մի՛ տաք : Ո՛ն որ կը գողնար՝ ալ թող չի գողնայ . հապա. էվելօք աշխատի իր ձեռքովը բարիք գործելու , որ կարող ըլլայ տալու՝ որուն որ հարկաւոր է : Ա՛մէն անշնորհք խօսք ձեր բերնէն չելլէ . հապա որ բանը որ բարի է՝ շինուածեան պէտք եղածը որ շնորհք տայ լսողներուն : Եւ աստուածոյ սուրբ հոգին մի՛ տրտմեցուներ , որով որ դուք կնքուեցաք վրկութեան օրը : Ա՛մէն դառնութիւն , ու բարկութիւն , ու սրտմտութիւն , ու աղաղակ , ու հայհոյութիւն ամէն չարութիւններով մէկ տեղ ձենէ վերցուի : Ա՛էկզմէկու հետ քաղցր եղիք՝ գթած , ներելով իրարու , ինչպէս որ աստուած քրիստոսով մեզի ներեց :

Ս . Աւետարան . Մատթ . Թ . 1 .

Յիսուս նաւը մտնալով միւս կողմը անցաւ , և իր քաղաքը եկաւ : Եւ ահա՛ ա՛լ անդամալոյծ մը բերին իրեն՝ որ մահիճին մէջ պառկած էր . և Յիսուս անոնց հաւատքը տեսնալով՝ անդամալոյծին ըսաւ : քու մեղքերդ քեզի թողուին : Եւ ահա կարգացողներէն ոմանք իրենց մտքին մէջ ըսին , կը հայհոյէկոր ատ : Եւ Յիսուս անոնց խորհուրդը իմանալով՝ ըսաւ իրենց . ինչո՞ւ համար սրտերնուդ մէջ գէշ բաներ կը խորհիք : Ո՞րը դիւրին է . քու մեղքերդ քեզի թողուին ըսելը , եթէ՝ ելլէր ու քալէ՛ ըսելը : Բայց գիտնա՛ք՝ որ որդին մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրի վրայ մեղքերու թողութիւն տա-

լու. ան ժամանակը անդամալոյծին ըսաւ. Ելի՛ր մահիճդ ա՛ռ՝ ու տունդ գնա՛։ Եւ ելաւ իր տունը գնաց։ Ժողովուրդները երբոր տեսան, զարմացան՝ ու աստուած կը փառաւորէին, որ մարդու անանկ իշխանութիւն կուտայ։

Ս. Երրորդութեան յաջորդ Ի. Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ամենակարող և ողորմած Աստուած, կ'աղաչենք քեզի քու ամենառատ մարդասիրութեամբդ պահպանէ մեզ ամէն վնասակար բաներէն. որ մենք հոգւով ու մարմնով պատրաստ ըլլալով՝ ուրախ սրտիւ ան քու ուզած բաներդ կատարենք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն։

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Եփե. ե. 15.

՝Նայեցէ՛ք՝ որ ինչպէս շիտակ երթաք. անմիտներուն պէս չէ. հապա իմաստուններուն պէս. ժամանակները գնեցէ՛ք, ինչու որ օրերը չար են։ Ուստի՝ անմիտ մի՛ ըլլաք, հապա իմացէ՛ք՝ ինչ է տէրոջը կամքը։ Եւ գինիով մի՛ գինովնաք, որուն մէջ որ անառակութիւն կայ. հապա էվելօք հոգիով լեցուեցէք։ Սրտերնուդ մէջ սաղմոսներ ու օրհնութիւններ խօսելով, ու հոգեւոր տաղեր երգելով ու սաղմոս ըսելով տէրոջը ձեր սրտին մէջ։ Ամէն ժամանակ ամէն բանի համար գոհութիւն տուէք

հօրը ու աստուծոյ՝ մեր տէր յիսուս քրիստոսի անունովը ։ Մ՚էկզմէկու հնազանդ եղէք քրիստոսի վախովը ։

Ս. Աւետարան. Մատթ. իբ. 1.

Յիսուս ըսաւ. երկինքի թագաւորութիւնը թագաւոր մարդու մը կը նմանի, որ իր տղին համար հարսնիք ըրաւ ։ Եւ իր ծառաները խրկեց՝ որ հարսնիքի հրաւիրուածները կանչեն, և անոնք չուզեցին գալ ։ Նորէն ուրիշ ծառաներ խրկեց՝ և ըսաւ. ըսէք ան հրաւիրուածներուն, ահա իմ ճաշս պատրաստեցի. զուարակներս ու գեր կենդանիներս մորթուած են, և ամէն բան պատրաստ է. հարսնիքս եկէք ։ Եւ անոնք անհոգութեամբ՝ մէկը իր արտը գնաց, և մէկալը իր առուտուրին ։ Եւ ուրիշները անոր ծառաները բռնեցին, նախատեցին ու մեռուցին ։ Եւ թագաւորը երբոր լսեց՝ բարկացաւ. և իր զօրքերը խրկեց ու ան սպաննողները սատկըցուց, և անոնց քաղաքը երեց ։ Ան ժամանակը իր ծառաներուն ըսաւ. հարսնիքս պատրաստ է, և հրաւիրուածները արժանի չէին ։ Ուստի՝ գացէք պողոտաները, և ո՛վ որ գտնալու ըլլաք՝ հարսնիքս կանչեցէք ։ Եւ ծառաները գացին ճամբաներուն վրայ ո՛վ որ գտան չարն ու բարին՝ համէնը ժողուեցին, ու հարսնիքը սեղան նստողներով լեցուեցաւ ։ Եւ թագաւորը երբոր հանձեւորները տեսնալու մտաւ՝ մարդ մը տեսաւ հոն, որ հարսնիքի լաթ չէր հագած ։

Եւ ըսաւ անոր. ը՛նկեր՝ ինչի՞ համար հոս մտար՝ թէ որ հարսնիքի լաթ չունէիր. և ան պապանձեցաւ: Ան ատենը թագաւորը սպասաւորներուն ըսաւ. կապեցէ՛ք ատոր ոտքերը ու ձեռքերը, ու դուրսի մութը հանեցէ՛ք. հոն պիտի ըլլայ լալ ու ակռաներ կրճտցունել: Ինչու որ կանչուածները շատ են, ու ընտրուածները քիչ:

Ս. Երրորդութեան յաջորդ ԻԱ. Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Կ՚աղաչենք ո՛վ բազումողորմ Տէր, զոր հաւատացեալ ժողովուրդիդ քաւութիւն ու խաղաղութիւն շնորհէ, որ ամէն իրենց մեղքերէն մաքրուին ու խաղաղ մտքով քեզի ծառայեն, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Եփես. գ. 10.

Ե՛ղբայրներ՝ ասկէ ետեւ տէրոջմով զօրացէ՛ք, ու իր զօրութեան կարողութիւնովը: Եւ աստուծոյ զէնքերը վրանիդ հագէ՛ք, որ կարող ըլլաք սատանային հնարքներուն դէմ դնելու: Ինչու որ մեր պատերազմը մարմինի ու արիւնի հետ չէ, հապա իշխանութիւններու ու պետութիւններու հետ, և այս խաւար աշխարհիս իշխաններուն հետ, երկինքի ներքեւը եղած չար դեւերուն հետ: Ընոր համար աստուծոյ զէնքերը առէ՛ք, որ կարող ըլլաք չարին

դէմ դնելու չարութեան օրը : Եւ երբոր ամէն բա-
նը կը կատարէք , հաստատուն կեցէք , տեղերնիդ
կեցէք , մէջքերնիդ ճշմարտութիւնով ամուրցու-
ցած , ու արդարութեան զրահները հագած : Եւ
ոտքերնիդ խաղաղութեան աւետարանին պատրաս-
տութիւնովը հագուցած : Եւ ան բոլորին վրայ հա-
ւատոյ վահանը առէք , որով կարող ըլլաք , չա-
րին ամէն կրակոտ նետերը մարելու : Եւ առէք
փրկութեան սաղաւարդը , ու Հոգիին Թուրը՝ որ ան
աստուծոյ խօսքն է : Ամէն աղօթքներով ու խընդ-
րուածքներով միշտ աղօթք ըրէք Հոգիով . և ան
բանին վրայ հսկեցէք ամէն ժուժկալութիւնով՝ ու
խնդրուածքներով ամէն սուրբերուն համար : Ինձի
համար ալ . որ խօսք տուի ինձի՝ երբոր բերանս բա-
նալու ըլլամ , որ համարձակ աւետարանին խոր-
հուրդները ցրցունեմ : Որուն համար իմ կապե-
րովս դեսպանութիւն կ'ընեմ . որ անով ինչպէս որ
պէտք է նէ՝ համարձակիմ խօսելու :

Ս . Աւետարան . Յովհ . գ . 46 .

Թագաւորի ցեղէ մարդ մը կար , որ իր որդին
հիւանդ էր կափառնայումի մէջ : Երբոր ինքը լսեց՝
թէ յիսուս Հրէաստանէն գալիլեա եկեր է , եկաւ
անոր ու կ'աղաչէր՝ որ իջնայ ու իր որդին բժշկէ .
ինչու որ մեռնելու մօտ էր : Յիսուս անոր ըսաւ . թէ
որ նշաններ ու հրաշքներ չի տեսնաք նէ՝ չէք հա-
ւատար : Թագաւորի ցեղ մարդը ըսաւ իրեն . տէր՝

իջիր քանի որ տղաս մեռած չէ: Յիսուս ըսաւ անոր. գնա՝ քու որդիդ ողջ է. և ան մարդը հաւատաց ան խօսքին՝ որ Յիսուս իրեն ըսաւ, ու գնաց: Եւ երբոր կ'իջնար՝ ծառաները դիմացը ելան. աւետիս տուին՝ ու ըսին, թէ իր տղան ողջ է: Ժշկուած ժամուն վրայով անոնց կը հարցունէր. և ըսին իրեն. երէկ ժամը եօթին տենդը թողուց անիկայ: Ուսցաւ ա- նոր հայրը թէ ան ժամուն էր՝ որ Յիսուս ըսաւ իրեն թէ՝ քու տղադ ողջ է. ու հաւատաց ինքը և իր բո- լոր տունը: Ա՛ս նորէն՝ Յիսուս երկրորդ նշանը ը- րաւ, երբոր Հրէաստանէն գալիլեա եկաւ:

Ս. Երրորդութեան յաջորդ Իե. Կիրակին.

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք.

Ո՛վ Տէր Աստուած, կ'աղաչենք պահէ՛ քու ըն- տանիքդ՝ քու սուրբ Եկեղեցիդ մշտնջենաւոր աս- տուածապաշտութեան մէջ. որ քու պաշտպանութիւ- նովդ ամէն հակառակութիւններէ ազատ՝ բոլորովին ինքզինքը բարի գործքերու նուիրած քեզի ծա- ռայէ, քու Անուանդ փառաբանութեանը համար, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Փիլիպ. ա. 3.

Կը գոհանամ իմ աստուածէս ամէն ժամանակ՝ ձեզ որ կը յիշեմ: Ամէն ատեն իմ ամէն խընդ- րուածքներուս մէջ ձեր ամէնուդ համար ուրախու-

թիւնով աղօթք կ'ընեմ. ձեր՝ աւետարանին հաղորդ ըլլալուն համար առջի օրէն մինչեւ հիմայ : Ա՛տ բանին վրայ վստահ եմ՝ թէ ան որ ձեր մէջը բարեգործութիւն սկսեց, ինքը մինչեւ յիսուս քրիստոսի օրը կը կատարէ : Ինչպէս ինծի ալ յարմար կ'երեւայ ձեր ամէնուդ վրայ այս բանը խորհիլ՝ ձեզ իմ սրտիս մէջ ունենալուս համար իմ կապերուս մէջ, և իմ ջատագովութեանս, և աւետարանը հաստատելուս մէջ. որ դուք ամէնքդ իմ շնորհքներուս հաղորդ էք : Ա՛ստուած ինծի վկայ է, որ ինչպէս փափաք ունիմ ձեր ամէնուդ վրայ յիսուս քրիստոսի գթութիւնովը : Եւ ան աղօթք կ'ընեմ, որ ձեր սէրը էվելօք շատնայ գիտութիւնով ու ամէն իմաստութիւնով. որ դուք լաւը ընտրէք, որ հաստատուն ըլլաք և առանց գայթակղութեան քրիստոսի օրը. արդարութեան պտուղներով լեցուած՝ յիսուս քրիստոսի ձեռքովը աստուծոյ փառքին ու գովեստին համար :

Ս. Աւետարան. Մարկ. ժը. 21.

Պետրոս յիսուսի ըսաւ. տէր՝ քանի՞ անգամ թէ որ եղբայրս ինծի մեղանչելու ըլլայ՝ ներեմ ա՞նոր, մինչեւ եօթը անգամ : Յիսուս ըսաւ անոր. չեմ ըսեր քեզի թէ՝ մինչեւ եօթը անգամ, հապա եօթանասուն անգամ եօթը : Ա՛սոր համար երկինքի թագաւորութիւնը թագաւորի մը նմանեցաւ, որ իր ծառաներէն հաշիւ առնել ուզեց : Եւ երբոր

սկսեց առնել, տասը հազար քանքարի պարտըկան մը անոր բերուեցաւ: Երբոր վճարելիք չուներ, իր տէրը հրաման ըրաւ ծախել անիկայ, և անոր կինը ու որդիքը, և ամէն ինչ որ ունի նէ, ու վճարել: Եւ ծառան ինկաւ՝ երկրպագութիւն կ'ընէր և կ'ըսէր. Համբերէ ինձի՝ ու ամէնքը կը վճարեմ քեզի: Ան ծառային տէրը վրան խղճալով՝ արձըկեց անիկայ, ու պարտքը թողուց անոր: Եւ նոյն ծառան ելաւ՝ իր ընկեր ծառաներէն մէկը գտաւ, որ իրեն հարիւր դահեկան պարտք ուներ, և անիկայ բռնելով՝ կը խղդէր ու կ'ըսէր, վճարէ ինձի ունեցած պարտքդ: Ուստի ընկեր ծառան իր ոտքը ինկաւ, կ'աղաչէր անոր՝ և կ'ըսէր, Համբերէ ինձի, ու քեզի կը վճարեմ: Եւ ինքը չէր ուզեր. հապա գնաց անիկայ բանտը դրաւ, մինչեւ որ պարտքը վճարէ: Երբոր իր ընկեր ծառաները տեսան ան եղած բանը, խիստ տրտմեցան՝ ու ամէն ինչ որ եղաւ նէ՝ եկան իրենց տէրոջը իմացուցին: Ան ժամանակը իր տէրը կանչեց անիկայ՝ ու ըսաւ. չար ծառայ՝ բոլոր ան պարտքդ ես քեզի թողուցի, ինձի աղաչելուդ համար: Ուրեմն քեզի ալ պէտքը չէր՝ որ քու ընկեր ծառայիդ ողորմէիր, ինչպէս որ ես քեզի ողորմեցայ: Եւ անոր տէրը բարկանալով՝ դահիճներուն մատնեց անիկայ, մինչեւ որ բոլոր պարտքը վճարէ: Ասանկ ալ իմ Հայրս որ երկինքն է՝ ձեզի պիտի ընէ, թէ որ չի թողուք ձեր ամէն մէկը իր եղբօրը ձեր սրտերէն անոնց յանցանքները:

Ս. Երրորդութեան յաջորդ ԻԳ. Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Տէր Աստուած՝ մեր ապաւէնը ու զօրութիւնը, որ դուն բարեպաշտութեան աղբիւրն ես. կ'աղաչենք պատրաստ եղիր քու Եկեղեցիիդ ջերմեռանդ խնդրուածքները լսելու. և շնորհէ՝ որ ինչ որ հաւատարմաբար քենէ կը խնդրենք իրօք ընդունինք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Փիլիպ. գ. 17.

Ե՛ղբայրներ՝ ինծի նմանող եղէք, ու դիտցէք անոնները որ ան ճամբովը կ'երթան, ինչպէս որ մեզ ձեզի օրինակ ունիք: Վասն զի շատերը կը քալեն՝ որոնց համար շատ անգամ ձեզի կ'ըսէի. որ հիմայ լալով ալ կ'ըսեմ քրիստոսի խաչին թշնամիներուն համար. որ անոնց վերջը կորուստ է. որոնց աստուածը իրենց փորն է. ու փառքը՝ իրենց ամօթը. որոնք երկրաւոր բաները միայն կը մտմտան: Նայց մեր վարմունքը երկինքն է, որ անկէց փրկիչին կ'ըսպասենք մեր տէր յիսուս քրիստոսին. որ պիտի նորոգէ մեր խոնարհ մարմինը իր փառաւոր մարմինին կերպարանակից ըլլալու, ա՛ն զօրութիւնովը՝ որ կարո՛ղ է ամէնքը իր ներքեւը հնազանդեցունելու:

Ս. Աւետարան. Մատթ. իբ. 15.

Ա՛ն ատենը փարիսեցիները գացին՝ իր վրայ խորհուրդ ըրին թէ՝ ի՞նչ բանով անոր որոգայթ մը

լարեն : Եւ՝ իրենց՝ աշակերտները Հերովդէսեաննե-
րուն հետ մէկ տեղ խրկեցին անոր՝ և ըսին . վարդա-
պետ՝ գիտենք որ ճշմարիտ ես , ու ճշմարտութիւնով
աստուծոյ ճամբան կը սորվեցուներս , և մէկէ մը հոգ
չես ըներ , ու մարդու երեսպաշտութիւն չունիս :
Ուստի՝ ըսէ մեզի , քեզի ինչպէս կ'երեւայ . կայսրին
տուրք տալ պէտք է՝ թէ չէ : Յիսուս գիտցաւ ա-
նոնց խորամանկութիւնը՝ և ըսաւ . իս ինչո՞ւ կը
փորձէք կեղծաւորներ . ցըցուցէք ինծի տուրքին դա-
հեկանը . և անոնք դահեկան մը տուին իրեն : Եւ
ըսաւ անոնց . որո՞ւնն է ասս պատկերը կամ գիրը :
Ըսին՝ կայսրին . ան ժամանակը ըսաւ անոնց . գա-
ցէ՛ք՝ կայսրինը՝ կայսրին տուէք . ու աստուծոյն՝ աս-
տուծոյ : Երբոր լսեցին՝ զարմացան , և թողուցին ա-
նիկայ՝ ու գացին :

Ս . Երրորդութեան յաջորդ Ի Դ . Կիրակին .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Ո՛վ Տէր աստուած , կ'աղաչենք արձրկէ քու
ժողովուրդդ իրենց մեղքերէն . որ քու ամենաուատ
ողորմութեամբդ բոլոր ան մեղքերուն կապանքնե-
րէն ազատինք , որոնք մեր մարդկային տկարու-
թեամբը գործած ենք . Հ՚նորհէ ասիկայ ո՛վ երկ-
նաւոր Հայր՝ մեր օրհնեալ Տէր և Փրկիչ Յիսուս
Քրիստոսի սիրուն համար . Ամէն :

կը գոհանանք աստուածմէ և մեր տէր յիսուս քրիստոսի հօրմէն, ամէն ատեն ձեզի համար աղօթք ընելով: Երբոր լսեցինք մեր տէր յիսուս քրիստոսի վրայ ունեցած ձեր հաւատքը, և ամէն սուրբերուն վրայ ունեցած ձեր սէրը. ան յոյսին համար՝ որ երկինքը ձեզի համար կը պահուի. որուն վրայով աւետարանի ճշմարտութեան խօսքովը լսեցիք. որ ձեզի ալ հասաւ. ինչպէս որ բոլոր աշխարհի մէջ կ՚աճի ու պտղաբեր կ՚ըլլայ. ինչպէս որ ձեր մէջն ալ. ան օրէն ՚ի վեր որ լսեցիք, ու աստուծոյ շնորհքը ճշմարտութիւնով ճանչցաք. ինչպէս որ եպափրաս սիրելիէն սորվեցաք՝ մեր ծառայակիցէն, որ ձեզի համար յիսուսի հաւատարիմ պաշտօնեան է: Որ ինքն ալ ձեր սէրը մեզի պատմեց՝ հոգիով: Ա՚ասն որոյ մենք ալ ան օրէն որ լսեցինք՝ չենք դադարիր ձեզի համար աղօթք ընելէն, ու խնդրուածք մատուցանելէն. որ իր կամքին գիտութիւնովը լեցուիք, ամէն իմաստութիւնով ու հոգեւոր հանճարով: Որ դուք տէրոջը արժանի ճամբովը երթաք ամենայն հաճութեամբ, ամէն բարի գործքերով պըտղաբերած, ու աստուծոյ գիտութիւնովը աճած. ամէն զօրութիւնով ուժովցած՝ իր փառքին զօրութեանը չափովը, ամէն բանի համբերելու ու երկայնամիտ ըլլալու՝ ուրախութիւնով, շնորհակալութիւն մատուցանելով հօր աստուծոյ, որ մեզ կանչեց սուրբերուն վիճակին մասնակից ըլլալու լոյսի մէջ:

Ս. Աւետարան. Մատթ. Թ. 18.

Երբոր Յիսուս անոնց հետ ասիկայ կը խօսէր, ահա իշխան մը եկաւ անոր երկրպագութիւն կ'ընէր՝ և կ'ըսէր. աղջիկս մինչեւ հիմայ ալ մեռաւ. բայց եկո՛ր ձեռքդ անոր վրայ դի՛ր՝ ու պիտի ապրի: Յիսուս ելաւ աշակերտներուն հետ անոր ետեւէն գնաց: Եւ ահ՛ալ տասներկու տարուան տեռատես կին մը ետեւէն գալով անոր հանդերձին ծայրին դպաւ: Ինչու որ իր մտքին մէջը կ'ըսէր, միայն թէ որ անոր լաթերուն դպչիմ՝ կը բժշկուիմ: Յիսուս երբոր ետին դարձաւ ու անիկայ տեսաւ, ըսաւ. սիրտդ ամո՛ւր բռնէ աղջիկ, քու հաւատքդ քեզ բժշկեց. ու ան ժամէն կինիկը բժշկուեցաւ: Երբոր Յիսուս իշխանին տունը եկաւ, ու տեսաւ փող ջալղները ու մեծ բազմութիւնը, ըսաւ անոնց. մէկ դի՛ գացէք: Ինչու որ աղջիկը մեռած չէ՝ հապա կը քնանայ: Եւ ծաղր կ'ընէին անիկայ. և երբոր բազմութիւնը մէկ դի ելաւ, ներս մտաւ՝ անոր ձեռքէն բռնեց. ու աղջիկը յարութիւն առաւ: Եւ այս համբաւը բոլոր ան երկիրը տարածուեցաւ:

Ս. Երրորդութեան յաջորդ Իե. Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Տէր Աստուած՝ կ'աղաչենք, արթնցո՛ւր քու հաւատացեալ ժողովուրդիդ փափաքները, որոնք առատապէս բարեգործութեան պտուղներ յառաջ

բերելով, կարող ըլլան նաև առատապէս անոնց փո-
խարէնը քննէ ընդունելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսի շնորհքովը. Ամէն:

Մարգարէութիւն Երեմիայի. իդ. 5.

Ահա օրեր կուգան՝ կ'ըսէ տէրը. ու արդարու-
թեան ծագումը պիտի յարուցանեմ դաւիթին. որ
թագաւոր՝ պիտի թագաւորէ ու յաջողի. և երկրի
վրայ իրաւունք ու արդարութիւն պիտի կատարէ:
Անոր օրերը Յուդան պիտի փրկուի, ու Իսրայէլ
յուսով պիտի բնակի. և անոր անունը այս է՝ որ
պիտի կանչուի, տէր արդարութիւն մեր: Ուստի՝
ահա օրեր կուգան՝ կ'ըսէ տէրը, ու այլ չեն պիտի
ըսեն թէ՝ տէրը կենդանի է, որ իսրայէլի տունը և-
գիպտացւոց երկրէն հանեց: Հապա կենդանի է
տէրը, որ ամէն իսրայէլի զաւակը հիւսիսի երկրէն
ու բոլոր ան երկիրներէն հանեց, ուր որ անոնք մե-
ժած էր, ու նորէն անոնք իրենց երկիրներուն մէջ
բնակեցուց.

Ս. Աւետարան. Ցովհ. գ. 5.

Յիսուս իր աչքերը վեր վերուց, ու տեսաւ
որ շատ ժողովուրդ կուգար իր քովը, ըսաւ փիլիպ-
պոսին. ուսկից հաց առնենք որ ատոնք ուտեն: Ա-
յս կ'ըսէր անիկայ փորձելու համար. քանզի ինքը գի-
տէր ինչ պիտի ընէր: Փիլիպպոս պատասխան տուաւ
անոր. երկու հարիւր դահեկանի հաց ատոնց չի

բաւէր, թէ և ամէն մէկը մէյ մէկ քիչ առնէ։ Իր աշակերտներէն մէկը վէմ սիմոնին եղբայրը անդ-րէաս իրեն ըսաւ։ Հոս պատանի մը կայ, որ հինգ նկանակ գարիէ հաց ունի՝ ու երկու ձուկ. բայց ա-նիկայ ի՞նչ պիտի ըլլայ այդչափ մարդոցը։ Յիսուս ըսաւ. Նստեցուցէք ատ մարդիկը. և ան տեղը շատ խոտ կար, ու մարդիկը նստան թուով հինգ հա-զարի չափ։ Եւ Յիսուս հացը առաւ՝ ու գոհացաւ, ու ան նստողներուն բաժնեց. անանկ ալ ձուկերէն որչափ որ ուզեցին։ Եւ երբոր կշտացան՝ աշակերտ-ներուն ըսաւ. Ժողվեցէք ան մնացած կտորուանք-ները՝ որ բան մը չի կորսուի։ Ժողվեցին՝ ու տասն-երկու սակառ լեցուցին ան հինգ գարիէ նկանակէն մնացած կտորուանքները, որ ուտողներէն էվելցաւ։ Ան ատենը մարդիկ երբոր ան ըրած հրաշքը տե-սան՝ կ'ըսէին թէ՝ ասիկայ է ան ճշմարիտ մարգա-րէն՝ որ աշխարհ պիտի գար։

Թէ որ Քրիստոսի Ծննդեան նախընթաց գալստեան ըսուած չորս Կիրակիներէն առաջ, քսանըհինգ Կիրակին էվէլ պատահելու ըլլայ. Յայտնութեան Կիրակիներէն ետեւ թողուած Պաշտամունքը այս Կիրակիներուն մէջ պիտի կա-տարուի։ Եւ թէ որ քսանըհինգ Կիրակին պակաս ըլլայ. Մնացածները պիտի ձգուին. միայն թէ այս վերջին Մաղ-թանքը, Թուղթը ու Աւետարանը միշտ Գալստեան Կիրա-կիներուն նախընթաց Կիրակին պիտի կարդացուին։

Սուրբ Անդրէաս Առաքելոյ Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ամենակարող Աստուած, որ քու սուրբ Անդրէաս Առաքեալիդ անանկ շնորհք պարգեւեցիր, որ քու Որդուդ Յիսուս Քրիստոսի կանչելուն իսկոյն հնազանդեցաւ, ու անյապաղ անոր ետեւէն գնաց. պարգեւէ ամէնուս, որ քու սուրբ խօսքովդ կանչուած ըլլալով, ինքըզինքնիս ասկէ ետեւ հնազանդութեամբ քու սուրբ պատուիրանքներդ կատարելու ընծայենք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Հռով. ժ. 9.

Թէ որ քու բերնովդ տէր Յիսուսը դաւանիս, ու քու սրտիդ մէջ հաւատաս, որ աստուած անիկայ մեռելներէն յարոյց, պիտի ապրիս: Վասն զի սրտով արդարութեան կը հաւատաք, ու բերնով փրկութիւնը կը խոստովանիք: Ինչու որ գիրը կ'ըսէ. ամէն ով որ անոր կը հաւատայ, չի պիտի ամչնայ: Որովհետեւ հրէային ու հեթանոսին մէջ խտրութիւն չի կայ. ինչու որ ինքը ամէնուն տէրն է, բաւական ամէնուն՝ որ անոր կը կանչեն: Վասն զի ով որ տէրոջը անունը կը կանչէ՝ պիտի ապրի: Ասպա ուրեմն՝ ինչպէս պիտի կանչեն անոր՝ որուն որ չի հաւատացին. կամ ինչպէս պիտի հաւատան անոր՝ որուն վրայով չի լսեցին. կամ ինչպէս պիտի լսեն առանց մէկուն քարոզելուն. կամ ինչպէս պիտի

քարողն, թէ որ չի խրկուին. ինչպէս որ գրուած է. ինտոր գեղեցիկ են խաղաղութիւն աւետարանողներուն ու բարի բաներու աւետիս տուողներուն ոտքերը: Բայց ամէնքը աւետարանին չի հնազանդեցան: Եսային կ'ըսէ. տէր՝ մեր ձայնին ով հաւատաց: Ընանկ է նէ հաւատքը լսելէն է, ու լսելը քրիստոսի խօսքէն: Բայց կ'ըսեմ, միթէ չի լսեցի՞ն մի. մանաւանդ որ բոլոր երկիր անոնց ձայնը ելաւ, ու անոնց խօսքը մինչեւ աշխարհի ծայրերը: Բայց կ'ըսեմ, միթէ իսրայէլ չի լսեց մի, առաջ մովսէս կ'ըսէ. ես ձեզ նախանձի մէջ պիտի ձգեմ ոչինչ ժողովուրդով մը, ու անմիտ ազգով մը ձեզ պիտի բարկացունեմ: Բայց եսային էվելօք կը համարձակի՝ ու կ'ըսէ. ես անոնց գտնուեցայ՝ որ իս չէին փնտռեր, անոնց յայտնուեցայ՝ որ իս չէին հարցուներ: Բայց իսրայէլին կ'ըսէ. ամէն օր իմ ձեռքս անհաւատ ու դիմադարձ ժողովուրդին երկնցուցի:

Ս. Աւետարան. Մ-ոյ. գ. 18.

Երբոր Յիսուս գալիլեացւոց ծովեզերքը ժուռ կուգար, երկու եղբայր տեսաւ, սիմոնը որ պետրոս կ'ըսուէր, ու անոր եղբայրը անդրէասը՝ ծովը ուռկան ձգած, ինչու որ ձկնորս էին: Եւ անոնց ըսաւ. իմ ետեւէս եկէք, ու ձեզ մարդոց որսորդ ընեմ: Անոնք ալ շուտ մը գործիքնին թողուցին, ու անոր ետեւէն գացին: Եւ անկից առաջ երթալով, տեսաւ երկու եղբայրները ալ, զեբեդեան յակոբոսը ու անոր

եղբայրը յօհաննէսը նաւին մէջ, իրենց հօրը զեբեդեային հետ երբ ուռկաններնին կը կարկըտէին, ու անոնք կանչեց: Անոնք ալ շուտ մը նաւը ու հայրերնին թողուցին՝ անոր ետեւէն գացին:

Սուրբ Թովմաս Առաքելոյ Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, որ հաւատոյ հաստատութեանը համար թող տուիր քու սուրբ Թովմաս Առաքեալիդ քու Որդւոյդ յարութեանը երկբայելու. Պարգեւէ մեզի անանկ հաստատաբար ու առանց երկբայութեան Յիսուս Քրիստոս քու Որդւոյդ հաւատալու, որ բնաւ չի յանդիմանուի մեր հաւատքը քու առջիդ: Լսէ մեզի ով Տէր՝ Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը, որուն՝ քեզի ու Սուրբ Հոգւոյն ըլլայ բոլոր փառքը ու պատիւը, հիմայ, ու միշտ, ու յաւիտեանս. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Եփե. բ. 19.

Ուրեմն ասկէ ետեւ դուք օտար ու պանդուխտ չէք, հապա սուրբերուն քաղաքացիներ, ու աստուծոյ ընտանիքը: Առաքեալներուն ու մարգարէներուն հիմին վրայ շինուած, որ անոր անկիւնին գլուխը յիսուս քրիստոս է: Որով բոլոր շինուածքը մէկ տեղ յօդած ու յարմարած՝ կ'աճի սուրբ տաճար կ'ըլլայ տէրով: Որ անով դուք ալ մէկ տեղ աստուծոյ բնակարան կը շինուիք հոգիով:

Ս. Աւետարան. Ցովհ. ի. 14.

Թովմաս տասներկուքէն մէկը՝ երկուորեակ ըսուածը, անոնց հետը չէր՝ երբոր Յիսուս եկաւ: Ա՛յս աշակերտները իրեն կ՚ըսէին թէ՝ տէրը տեսանք. ան ալ ըսաւ անոնց. Թէ որ անոր ձեռքը բեւեռներուն նշանը չի տեսնամ, ու մատներս գամերուն տեղը չի դնեմ, ու իմ ձեռքս անոր կողը չի խոթեմ՝ չեմ հաւատար: Եւ ութը օրէն ետեւ նորէն աշակերտները ներսն էին, ու Թովմաս անոնց հետը. Յիսուս եկաւ դուռները գոց ըլլալով, ու անոնց մէջը կայնեցաւ, և ըսաւ. ողջո՛յն ձեզի: Յետոյ Թովմասին ըսաւ. բե՛ր մատովդ՝ ու հոս դիր, և նայէ իմ ձեռքերս. ու բե՛ր քու ձեռքդ՝ ու իմ կողս խոթէ. և անհաւատ մի՛ ըլլար, հապա հաւատացեալ: Պատասխան տուաւ Թովմաս՝ և ըսաւ անոր. իմ տէրս՝ ու իմ աստուածս: Յիսուս ըսաւ անոր. ա՛տ որ դուն իս տեսար՝ ու հաւատացիր, երանի՛ կ անոնց՝ որ չեն տեսած՝ ու պիտի հաւատան: Յիսուս ուրիշ շատ նշաններ ալ ըրաւ իր աշակերտներուն առջին, որ այս գրքին մէջ գրուած չէ: Հապա ասոնք այնչափ բան գրուեցաւ, որ հաւատաք՝ թէ Յիսուսը քրիստոս է աստուծոյ որդին. և որ հաւատաք, ու յաւիտենական կեանքը ընդունիք անոր անունովը:

Սուրբ Պօղոսի Դարձման Յիշատակը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ով Տէր Աստուած, որ քու երանելի Պօղոս Առաքեալիդ քարոզութիւնովը աւետարանին լոյսը բոլոր աշխարհ տարածեցիր. պարգեւէ կ'աղաչենք, որ իր հրաշալի դարձը յիշելով՝ դոհութիւն մատուցանենք քեզի, մեզի սորվեցուցած սուրբը վարդապետութեանը հետեւելով, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Գործք Առաքելոց. Թ. 1.

Բայց սօղոս տակաւին սպառնալիքով լեցուած՝ ու տէրոջը աշակերտները սպաննելու մտքով քահանայապետին գնաց. անկէց թուղթեր խնդրեց դամասկոսի ժողովարաններուն. որ նոյն ճամբուն հետեւողէրիկ մարդ կամ կնիկ մարդ ով որ գտնայ նէ, անոնք կապած երուսաղէմ բերէ: Եւ ինքը երթալուատենը՝ դամասկոսի որ մօտեցաւ, յանկարծ երկինքէն լոյս մը շողշողաց իր բոլորտիքը: Եւ գետինը ինկաւ, ձայն մը լսեց որ կ'ըսէր իրեն. սաւուղ սաւուղ, ինչո՞ւ համար իս կը հալածես: Եւ ան ըսաւ. ո՞վ ես տէր. ան ալ ըսաւ, ես Յիսուսն եմ՝ որ դուն կը հալածեսկոր. կարծր բան է քեզի խթանին դէմ ոտք զարնել: Եւ դողդողալով ու շունչը կըտրելով ըսաւ. տէր՝ իս ի՞նչ կ'ուզես ընել: Եւ տէրը ըսաւ անոր. Յառա ոտքի վրայ ել՝ ու քաղաքը մտի՛ր, և քեզի պիտի ըսուի ինչ որ քեզի պէտք է ընել.

բայց ան մարդիկը որ իր հետը կ'երթային՝ մունճ եղեր կեցեր էին. միայն ձայնը կը լսէին, բայց բան մը չէին տեսնար: Սօղոս գետնէն ելաւ, ու աչվը-ները բաց մկը չէր տեսնար. անոր ձեռքէն բռնե-ցին դամասկոս խօթեցին: Եւ հոն իրեք օր կեցաւ, ու չէր տեսնար, ու ոչ կերաւ ու ոչ խմեց: Եւ դա-մասկոսի մէջ անանիա անուն աշակերտ մը կար. տէրը տեսիլքի մէջ անոր ըսաւ, անանիա. ան ալ ըսաւ տէր՝ ահա հոս եմ: Եւ տէրը ըսաւ անոր. ոտքի վրայ ե՛ր՝ ու ան փողոցը գնա, որ ուղիղ կ'ըսուի. և յուդային տունը՝ սօղոս անունով տարսոնացի մը փնտռէ, որ ինքը դեռ աղօթք կ'ընէ: Եւ տեսիլքին մէջ անանիա անունով մարդ մը տեսաւ, մտաւ ու ձեռքը իր վրան դրաւ՝ որ տեսնայ: Պատասխան տուաւ անանիա, տէր՝ ես շատերէն ան մարդուն համար լսեցի, որ երուսաղէմի մէջ սրբերուդ չարիքներ ըրաւ քու սուրբերուդ: Եւ հոս քահանայապետնե-րէն իշխանութիւն ունի կապելու ան ամէնքը, որ քու անունդ կը կարդան: Տէրը ըսաւ անոր. դուն գնա, ինչու որ անիկայ ինծի ընտրուած աման մըն է, իմ անունս կրելու հեթանոսներուն ու թագա-ւորներուն, ու իսրայէլի որդւոցը առջին: Ա՛ան ալ ես անոր պիտի ցըցունեմ թէ իմ անունիս հա-մար սրբերուդ չարչարանք պիտի քաշէ: Անանիա ալ գնաց՝ ու ան տունը մտաւ. և անոր վրայ ձեռք դնելով՝ ըսաւ. սաւուղ եղբայր՝ վեր նայէ. տէրը իս խրկեց, ան յիսուսը՝ որ եկած ճամբուդ վրայ քեզի

երեւցաւ, որ դուն տեսնաս, ու հոգւով սրբով լեցուիս: Եւշուտ մը իր աչվըներէն կեղեւներու պէս բաներ ինկան. տեսաւ, ու ելաւ մկրտուեցաւ: Եւ կերակուր առաւ՝ ուժովցաւ. ու քանի մը օր դամասկոսի մէջ աշակերտներուն հետը մնաց: Եւ շուտ մը ժողովարաններուն մէջ յիսուսը քարոզեց, թէ անիկայ աստուծոյ որդին է: Ամէն լսողները կը զարմանային՝ ու կ'ըսէին. ասիկայ ան չէ՞ր՝ որ երուսաղէմի մէջ յիսուսի անունը տուողները կը կործաներ ու հոս ալ ան բանին համար եկած էր, որ զանոնք կապած քահանայապետներուն տանի: Այլ սողոս էվելօք կը զօրանար, ու կ'ամչցուներ դամասկոսի մէջ բնակող հրէաները, և կը համոզէր թէ՝ քրիստոսը ասիկայ է:

Ս. Աւետարան. Մարկ. ԺԹ. 27.

Պետրոս պատասխան տուաւ և ըսաւ իրեն. ահա մենք ամէն բան թողուցինք, ու քու ետեւէդ եկանք. ուստի մեզի ի՞նչ պիտի ըլլայ: Յիսուս ըսաւ անոնց. ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ դուք՝ որ իմ ետեւէս եկաք, միւսանգամ գալուստին երբոր որդին մարդոյ իր փառաց աթոռը պիտի նստի, դուք ալ տասներկու աթոռի վրայ պիտի նստիք՝ իսրայէլի տասներկու ազգը դատելու: Եւ ամէն ոք որ տունը, կամ եղբայրները, կամ քոյրերը, կամ հայրը, կամ մայրը, կամ կինը, կամ որդիքը, կամ՝ արտերը իմ անունիս համար թողուց, հարիւրապատիկ պիտի

առնէ , ու յաւիտենական կեանքը պիտի ժառանգէ : Նայց առաջիններուն շատերը՝ յետին պիտի ըլլան , ու յետիններըը՝ առաջին :

Տեառնընդ առաջի Օրը .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած , խոնարհեալ կ'աղաչենք քու Անճվայելչութեանդ , որ ինչպէս այս օրս քու Անմահին Որդիդ մեր մարմինին գոյացութեամբը տաճարը ընծայուեցաւ . անանկ ալ մենք ամբիծ ու սուրբ սրտով քեզի ընծայունք , քու Որդւովդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսով . Ամէն :

Մարգա . Մաղաքիայ . գ . 1 .

Ահա ես իմ հրեշտակս կը խրկեմ , և իմ առջիս ճամբայ պիտի պատրաստէ . և տէրը յանկարծակի իր տաճարը պիտի գայ որ դուք կը փնտրուէք . և ան ուխտին հրեշտակը՝ որուն դուք կը փափաքիք . ահա կուգակոր կ'ըսէ տէր ամենակալ : Եւ անոր մտած օրը ով կրնայ դիմանալ . և կամ ով կրնայ կայնիլ անոր երեւցած ժամանակը . ինչու որ ան հալոցի բոցին պէս պիտի մտնայ , ու թափիչին օճառին նման : Եւ ինքը արծաթ զտողի մը ու մաքրողի մը պէս պիտի նստի , ու ղեւիին որդիքները պիտի սրբէ . ու ոսկիի պէս ու արծաթի պէս անոնք պիտի հալեցունէ , և տէրոջը պատարագներ մատուցանել պիտի ըլլայ ար-

դարուԹիւնով : Եւ Յուդայի ու Երուսաղէմի պատարագը հաճելի պիտի ըլլայ տէրոջը. ինչպէս հին օրերը ու առջի տարիները : Եւ ես ձեր վրայ դատաստանով պիտի հասնիմ. և պատրաստ վկայ պիտի ըլլամ կախարդներուն ու շնացող կնիկներուն վրայ, և անոնց վրայ՝ որ սուտ տեղը իմ անունովս երդում կ'ընեն. ու վարձկանին վարձքը կը կտրեն, այրիները կը տանջեն ու որբերը կը նեղեն. և օտարականին իրաւունքը ծուռը կը տանին, և ինէ չեն վախնար, կ'ըսէ տէր ամենակալ :

Ս. Աւետարան. Ղ»-ի. բ. 22

Եւ Մովսէսի օրէնքին նայելով, երբոր անոր մաքրուԹեան օրերը լմնցաւ, երուսաղէմ տարին առնիկայ տէրոջը առջին հանելու. ինչպէս որ գրուած է տէրոջը օրէնքին մէջ, Թէ՝ ամէն մանչ զաւակ որ արգանդ կը բանայ, տէրոջը սուրբ ըսուի : Եւ տէրոջը օրէնքին մէջ ըսուածին պէս ընծայ տրուի զուխտ մը տատրակ, կամ երկու աղաւնիի ձագեր : Եւ ահա երուսաղէմի մէջ մարդ մը կար, որուն անունը սիմէոն էր. և ան մարդը արդար ու երկիւղած էր, ու իսրայէլի մխիԹարուԹեանը կ'սպասէր, ու Հոգին սուրբ անոր ներսիդին էր : Եւ ինքը սուրբ Հոգիէն Հրաման առած էր՝ որ մահ չի տեսնայ, մինչեւ որ տէրոջը օծեալը տեսնայ : Եւ Հոգիով տաճարը եկաւ, ու երբոր ծնողքը Յիսուս մանուկը բերին որ օրէնքին սովորուԹեանը պէս անոր վրայ

կատարեն: Ինքն ալ անիկայ իր գիրկը առաւ, ու զաստուածծ օրհնեց՝ և ըսաւ. ալ հիմայ կ'արձրկես տէր քու ծառադ խաղաղութիւնով քու խօսքիդ պէս. ինչու որ իմ աչվըներս քու փրկութիւնդ տեսան, որ ան բոլոր ժողովուրդներուդ առջին պատրաստեցիր: Լոյս մը հեթանոսները լուսաւորելու, ու փառք քու իսրայէլ ժողովուրդիդ: Եւ անոր հայրը ու մայրը զարմացած էին ան բաներուն վրայ, որ անոր համար կը խօսուէին: Եւ սիմէոն օրհնեց անոնք, ու անոր մօրը մարիամին ըսաւ. ահա ասիկայ իսրայէլի մէջ շատերուն իյնալուն ու ելլելուն համար կեցած է, և հակառակութեան նշան մը: Եւ քու անձէդ ալ թուր մը պիտի անցնի, որ շատ սիրտերէն խորհուրդներ պիտի յայտնուին: Եւ հոն էր աննա մարգարէն փանուէլի աղջիկը ասերի ցեղէն. ասիկայ իր օրերը շատ անցուցած էր, իր կուսութեան ժամանակէն եօթը տարի իր էրկանը հետ կենալով: Եւ որբևւարի էր ութսունըչորս տարուան չափ, որ տաճարէն չէր զատուէր, հապա պաքով ու աղօթքով գիշեր ցորեկ ծառայութիւն կ'ընէր: Եւ ասիկայ նոյն ժամուն ելաւ տէրոջը գոհութիւն կուտար, ու անոր վրայով ան ամէնուն հետ կը խօսէր, որ երուսաղէմի փրկութեանը կ'սպասէին: Եւ երբոր բոլոր բաները կատարեցին տէրոջը օրէնքին նայելով, նորէն գալիլեա դարձան՝ իրենց նազարէթ քաղաքը: Եւ մանուկը կը մեծնար ու կը զօրանար իմաստութիւնով լեցուած, և աստուծոյ շնորհքը անոր վրայ էր:

Սուրբ Մատաթիա Առաքելոյ Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ով Ամենակարող Աստուած, որ ան մատնիչ յուդային տեղը քու Հաւատարիմ ծառադ Մատաթիան ընտրեցիր, տասներկու առաքեալներուն մէկը ըլլալու. Հ՚նորհէ՝ որ քու Եկեղեցիդ միշտ սուտ առաքեալներէն զերծ ըլլալով, Հաւատարիմ ու Հարատաղ հովիւներով առաջնորդուի ու կառավարուի, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Գործք Առաքելոց. ա. 15.

Եւ ան օրերը պետրոս եղբայրներուն մէջ ելաւ ըսաւ. ու Հոն Հարիւր քսան անունի չափ բազմութիւն կար: Մարդիկ եղբայրնե՛ր՝ պէտք էր ան գրուածքը կատարուէր, որ առաջուց Հոգին սուրբ դաւիթին բերնովը ըսաւ յուդային Համար՝ որ յիսուսը բռնողներուն առաջնորդ եղաւ: Ինչու որ անիկայ մեզի Հետ մեր Համրանքին մէջն էր, և այս պաշտամունքին բաժինը անոր ալ ինկած էր: Ասիկայ անիրաւ վարձքով գեղ մը ձեռք ձգեց. և ուռեցուրած մէջքէն ճղքուեցաւ, ու բոլոր իր փորը դուրս թափեցաւ: Եւ յայտնի եղաւ ամէն երուսաղէմ բնակողներուն. մինչեւ որ իրենց լեզուովը ան գեղին անունին ակեղդամա ըսուեցաւ, որ ըսել է արեան գեղ: Սաղմոսներուն գիրքին մէջ գրուած է. անոր բնակարանը աւերակ թող ըլլայ, և անոր մէջը մէկը չի բնակի. ու անոր կարգը ուրիշը

պիտի առնէ. Ուստի պէտք է որ՝ ան մարդիկներէն որ մեր հետը եղան ան բոլոր ատենը, որ տէր Յիսուս մէջերնիս մտաւ ու ելաւ. Յովհաննէսի մկրտութենէն սկսած՝ մինչեւ ան օրը որ ինքը մեզմէ համբարձաւ. ասոնցմէ մէկը մեզի հետ վկայ ըլլայ անոր յարութեան: Եւ երկու հոգի որոշեցին, յովսէփը՝ որուն բարսաբա կը կանչէին, որ Յուստոս կ'ըսուէր. ու մատաթիան: Եւ աղօթք ընելով ըսին. դուն ո՛վ տէր՝ որ ամէնուն սիրտը գիտես, այս երկուքիս մէկը՝ որն որ ընտրեցիր նէ, յայտնէ մեզի. որ այս պաշտօնիս ու առաքելութեան վիճակը առնէ, որ անկէ յուդան ինկաւ իր տեղը երթալու: Եւ անոնց վիճակները տուին, ու վիճակը մատաթիային ելաւ. և ան տասներկու առաքեալներուն հետը սեպուեցաւ:

Ս. Աւետարան. Մարկ. ժա. 25.

Ընդ ժամանակը Յիսուս պատասխան տուաւ՝ և ըսաւ. կը գոհանամ քենէ ո՛վ Հայր՝ տէր երկնի և երկրի, որ ասիկայ ծածկեցիր իմաստուններէն ու գիտուններէն, և տղոցը յայտնեցիր: Ա՛յո ո՛վ Հայր, ինչու որ քու առջիդ ասանկ հաճելի եղաւ: Ամէն բան իմ Հօրմէս ինծի տրուեցաւ. և մէկը չի ճանչնար որդին՝ բայց միայն Հայրը. և մէկը չի ճանչնար Հայրը՝ բայց միայն որդին. և ան՝ որուն որ որդին կ'ուզէ յայտնել: Եկէք ինծի ամէն հոգնածներ ու բեռնաւորածներ, ու ես ձեզ հանգչեցունեմ: Իմ լուծս վրաներնիդ առէք, և ինէ սորվեցէք՝ որ հեզ եմ

ու սրտով խոնարհ. և ձեր անձերուն հանգստութիւն պիտի գտնաք: Ինչու որ իմ լուծս քաղցր է, ու իմ բեռս թեթեւ:

Ամենօրհնեալ Կոյս Մարիամու Աւետման Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Կ'աղաչենք քեզի ով Տէր, թափէ քու շնորհքդ մեր սրտերուն վրայ, որ ինչպէս Յիսուս Քրիստոս քու Որդւոյդ մարդեղութիւնը հրեշտակին աւետիս տալովը ճանչցանք. անանկ ալ իր խաչովը ու չարչարանքներովը իր յարութեանը փառքին ժամանենք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Մարգ. Եսայեայ. է. 10.

Եւ տէրը կրկին խօսեցաւ աքազին՝ ըսելով. քու տէր աստուածմէդ նշան մը խնդրէ, անիկայ կամ խորութեան մէջ, կամ վերը բարձրութեան մէջ: Եւ աքաղ ըսաւ. չեմ խնդրեր, և ոչ տէրը կը փորձեմ: Եւ ըսաւ. լսեցէք հիմայ ով դաւիթին տունը. մարդոց նեղութիւն տալը ձեզի թեթեւ բան մը մի կը թուի. և տէրոջն ալ նեղութիւն պիտի տաք: Ուստի համար տէրը ձեզի մէկ նշան մը պիտի տայ. ահա կոյսը պիտի յղանայ ու որդի պիտի ծնանի, և անոր անունը Էմմանուէլ պիտի կանչուի: Եղ ու մեղը պիտի ուտէ մինչեւ որ ճանչնայ չարը ատելու, և բարին ընտրելու:

Ս. Աւետարան. Ղ»–է. ա. 26.

Եւ վեցերորդ ամսուն մէջ գաբրիէլ հրեշտակը աստուծմէ խրկուեցաւ գալիլեացւոց մէկ քաղաքը՝ որուն անունը նազարէթ էր. մէկ կոյսի մը՝ մէկ մարդու մը նշանուած, որուն անունը յովսէփ էր դաւիթի տունէն. և ան կոյսին անունը մարիամ: Եւ եկաւ անոր ըսաւ. ուրախ եղիր դուն բերկրեալ, տէրը քու հետդ: Ան ալ աս խօսքերուն վրայ շփոթեցաւ, ու ինքիրենը կը մտմտար՝ թէ ի՞նչպէս ողջոյն պիտի ըլլայ աս: Եւ հրեշտակը անոր ըսաւ. մի վախնար, ինչու որ աստուծմէ շնորհք գտար: Եւ ահա պիտի յղանաս, ու որդի պիտի ծնանիս. և անոր անունը յիսուս պիտի կանչես: Ան՝ նիկայ մեծ պիտի ըլլայ, ու որդի բարձրելոյ պիտի ըսուի. և տէր աստուած անոր դաւիթ հօրը աթոռը իրեն պիտի տայ. ու յակոբայ տանը վրայ յաւիտեան պիտի թագաւորէ. և անոր թագաւորութիւնը վերջ չի պիտի ունենայ: Ա՝արիամ ալ հրեշտակին ըսաւ. աս բանը ի՞նչպէս պիտի ըլլայ ինծի, որ ես մարդ չեմ գիտեր: Պատասխան տուաւ հրեշտակը և ըսաւ անոր. հոգին սուրբ պիտի գայ քեզի, ու բարձրելոյն զօրութիւնը քու վրադ հովանի պիտի ըլլայ. ինչու որ՝ ան որ քենէ պիտի ծնանի՝ սուրբ է, ու աստուծոյ որդի պիտի ըսուի: Եւ ահա քու եղբօրդ էլիսաբէթ ազգականդ՝ անիկայ ալ իր պառաւութեան ժամանակը յղի է. և աս անոր վեցերորդ ամիսն է, որ ամուլ ըսուած էր: Ինչու որ աստուծոյ քով բան մը չի՛ տը-

կարպնար : Եւ մարիամ ըսաւ . ահա ես տէրոջը աղախինն եմ . քու ըսածիդ պէս թող ըլլայ ինծի . ու հրեշտակը անոր քովէն գնաց :

Սուրբ Մարկոս Աւետարանչի Օրը .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Ով Ամենակարող Աստուած , որ քու սուրբ Մարկոս Աւետարանչիդ երկնային վարդապետութեամբը քու սուրբ Եկեղեցիդ վարժեցիր . պարգեւէ մեզի քու շնորհքդ որ ամէն ուսնայն վարդապետութեան հողմով տարուբերը եղող տղոցը պէս չըլլալով , քու սուրբ Աւետարանիդ ճշմարտութեանը մէջ հաստատ մնանք , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Եփես . գ . 7 .

Ես որ ամէն մէկուս շնորհք տրուած է քրիստոսի պարգեւներուն չափովը : Ինոր համար կ'ըսէ . վեր բարձրը ելաւ՝ գերիութիւնը գերի ըրաւ , ու մարդոց պարգեւներ տուաւ : Ին որ ելաւ նէ՝ ինչ է , թէ չէ ան՝ որ առաջ երկրին վարի կողմը իջաւ : Ին որ իջաւ նէ՝ նոյնն է որ բոլոր երկինքներէն վեր ելաւ , որ ամէն բան լեցունէ : Եւ ինքը մէկ քանին տուաւ որ առաքեալ ըլլան , մէկ քանին մարգարէները , մէկ քանին աւետարանիչները , ոմանք հովիւներ և վարդապետներ : Սուրբերուն հաստատութեանը համար , պաշ-

տամունքին գործքին համար, քրիստոսի մարմնոյն շինութեանը համար: Մ՝ինչեւ որ ամէնքս ալ հասնինք հաւատոյ միաբանութեանը ու աստուծոյ որդւոյն գիտութեանը. կատարեալ մարդ եղած՝ քրիստոսի կատարելութեան հասակին չափովը: Որ ալ ասկէ ետեւ տղաք չըլլանք պղտորուած և վարդապետութեան ամէն հովերէն խախտուած՝ մարդոց խաբէութիւնովը, որ հնարքով կը խաբեն մոլորցունելու: Հապա սիրով ճշմարտութիւնը խօսելով՝ ամէն բանի մէջ անով աճինք՝ որ գլուխ է քրիստոս. որ անկէց բոլոր մարմինը մէկ տեղ կցուած, և ամէն խաղերը մէյմէկու հաղորդուելով յարմարած՝ ամէն մէկ մասին չափով ներգործելով ան մարմնին աճում կուտայ, իր անձին շինութեանը համար սիրով:

Ս. Աւետարան. Յովհ. ժե. 1.

Ես եմ ճշմարիտ որթը, և իմ հայրս մշակ է: Ամէն ճիւղ որ իմ վրաս է՝ ու պտուղ չի բերեր, կը կտրէ անիկայ. և ամէնը որ պտուղ կը բերէ՝ կը մաքրէ անիկայ, որ շատ էվելօք պտղաբեր ըլլայ: Դուք արդէն սուրբ էք ան խօսքովը՝ որ ձեզի խօսեցայ: Իմ մէջս կեցէք, ու ես ձեր մէջը. ինչպէս որ ճիւղը ինքնիրէն չի կրնար պտուղ բերել, թէ որ որթին վրայ հաստատուած չըլլայ. ասոր պէս դուք ալ թէ որ իմ վրաս հաստատուած չըլլաք: Ես որթ եմ՝ ու դուք ուռ. ան որ իմ վրաս հաստատուած է՝ ու ես անոր վրայ, անիկայ շատ պտուղ կըբերէ. ին-

չու որ առանց ինձի բան մը չէք կրնար ընել: Ան որ մնկը իմ վրաս հաստատուած չէ, անիկայ ճիւղի մը պէս դուրս ինկաւ ու չորցաւ. և կը ժողուեն անիկայ ու կրակը կը նետեն՝ և կ'երի: Ան որ դուք իմ մէջս կենաք, և իմ խօսքերս ալ ձեր մէջը կենան, ինչ որ կ'ուզէք՝ խնդրեցէք՝ ու կ'ըլլայ ձեզի: Ասով իմ Հայրս փառաւորուեցաւ, որ առատ պտուղ բերէք, և իմ աշակերտներս ըլլաք: Ինչպէս որ Հայրը զիս սիրեց, ես ալ ձեզ սիրեցի. իմ սիրոյս մէջ հաստատ կեցէք: Ան որ իմ պատուիրանքներս պահէք, իմ սիրոյս մէջ կը կենաք. ինչպէս որ ես իմ Հօրս պատուիրանքները պահեցի՝ և անոր սիրոյն մէջ կեցեր եմ: Ասյս բանները ձեզի հետ խօսեցայ, որ իմ ուրախութիւնս ձեր մէջն ըլլայ, և ձեր ուրախութիւնը լման ըլլայ:

Սուրբ Փիլիպպոս և Սուրբ Յակոբոս Առաքելոց Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ով Ամենակալ Աստուած, որ քեզ ճշմարտապէս ճանչնալը յաւիտենական կեանք է. պարգեւէ մեզի որ կատարեալ ճանչնանք քու Որդւոյդ Յիսուս Քրիստոսի ճանապարհ, ճշմարտութիւն և կեանք ըլլալը. որպէս զի սուրբ Փիլիպպոս և սուրբ Յակոբոս առաքելոցդ շաւիղներուն հետեւելով, ապահով քալենք ան ճամբուն մէջ, որ յաւիտենական կեանքին կ'առաջնորդէ, քու Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Յակոբայ Առաքելոյ · ա · 1 ·

Յակոբոս՝ աստուածոյ և տէր Յիսուս Քրիստոսի ծառան, տասներկու ցեղերուդ՝ որ ցրուած էք, ողջոյն: Ե՛ղբայրներ՝ բոլորովին ուրախութեան արժանի բան սեպեցէ՛ք, երբոր կերպ կերպ փորձութիւններու մէջ կ՚իյնաք: Գիտնա՛ք որ ձեր հաւատքին փորձառութիւնը աղէկ կարգի դրած՝ համբերութիւն կը գործէ: Բայց համբերութիւնը կատարեալ գործ թող ունենայ, որ ամբողջ ու կատարեալ ըլլաք, ու բանի մը պակասութիւն չունենաք: Ասպա թէ որ ձեննէ մէկը իմաստութենէ պակսած ըլլայ, թող աստուծմէ խնդրէ՝ որ ամէնուն առատապէս կուտայ, ու չի նախատեր. և իրեն պիտի տրուի: Այլ թէ հաւատքով թող խնդրէ, ու չի երկմտի. վասն զի ան որ երկմիտ է՝ ծովուն հողմակոծեալ ու տատանեալ ալիքներուն նման է: Ան մարդը թող յոյս չունենայ աստուծմէ բան մը առնելու: Ինչու որ երկմիտ մարդը անհաստատ է բոլոր իր ճամբաներուն մէջ: Խոնարհ եղբայրը իր բարձրութեանը վրայ թող պարծենայ, և ան որ հարուստ է՝ իր խոնարհութեանը վրայ. ինչու որ անիկայ խոտի ծաղիկի մը պէս պիտի անցնի: Արեւը տաք տաքութիւնով մը ծագեց՝ ու ցամքեցուց խոտը, ու անոր ծաղիկը թափթըփեցաւ, և իր երեսին գեղեցկութիւնը կորսուեցաւ. անանկ ալ հարուստը իր վաստկածներովը պիտի թառամի: Երանելի է ան մարդը որ փորձութիւններու կը համբերէ. ինչու որ

եթէ ընտիր գտնուելու ըլլայ, կենաց պսակը պիտի առնէ, որ անիկայ տէրը իր սիրելիներուն խոստացաւ:

Ս. Աւետարան. Ցովհ. ԺԴ. 1.

Եւ Յիսուս իր աշակերտներուն ըսաւ, ձեր սիրտերը թող չի պղտորի. հապա աստուծոյ հաւատացէք, ինծի ալ հաւատացէք: Իմ հօրս տունը շատ բնակարաններ կան. հապա թէ չէ՝ ես ձեզի կ'ըսէի. թէ երթամ ու ձեզի տեղ պատրաստեմ. Եւ թէ որ երթամ ձեզի տեղ պատրաստեմ, նորէն կուգամ ու ձեզ քովս կ'առնեմ. որ ես ուր եմ նէ՝ դուք ալ հոն ըլլաք: Եւ ուր կ'երթամ նէ գիտէք, ու ճամբան գիտէք: Թովմաս ըսաւ իրեն. տէր՝ չենք գիտեր ո՞ւր կ'երթաս, և ի՞նչպէս ճամբան կրնանք գիտնալ: Յիսուս ըսաւ անոր. ես եմ ճանապարհը ու ճշմարտութիւնը ու կեանքը. մէկը հօրը քովէ չի գար, թէ չէ՝ ինձմով: Թէ որ զիս գիտնայիք՝ հապա իմ հայրս ալ կը գիտնայիք, և ասկէ ետեւ գիտէք անիկայ, ու տեսաք անիկայ: Փիլիպպոս ըսաւ անոր. տէր՝ ցըցուր մեզի հայրը, ու հերիք է մեզի: Յիսուս ըսաւ անոր. այսքան ժամանակ ձեր հետն եմ, ու իս չի ճանչցար փիլիպպոս. ան որ իս տեսաւ՝ հայրը տեսաւ. և դուն ի՞նչպէս կ'ըսես՝ թէ հայրը մեզի ցըցուր: Չես հաւատար թէ ես հօրը մէջը՝ ու հայրը իմ մէջս է. ան բանը որ ես ձեզի հետ կը խօսիմ, չէ թէ ինքիրմէս կը խօսիմ, հապա հայրը որ իմ

մէջս բնակած է՝ ան կը գործէ նոյն գործքերը : Ինծի կը հաւատաք մի , որ ես Հօրը մէջը , ու Հայրը իմ մէջս է : Ապա թէ չէ՝ գոնէ գործքերուն համար ինծի հաւատացէք . ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , թէ՝ ան որ ինծի կը հաւատայ , ան գործքերը որ ես կը գործեմ , ինքն ալ պիտի գործէ , ու անոնցմէ է- վելի մեծ մեծ գործքեր պիտի գործէ . ինչու որ ես Հօրը քովը կ'երթամ : Եւ իմ անունովս ինչ որ խնդրէք՝ անիկայ պիտի ընեմ , որ Հայրը որդիովը փառաւորուի : Եւ ինչ որ խնդրելու ըլլաք ինէ՝ ա- նիկայ պիտի կատարեմ :

Սուրբ Բառնաբաս Առաքելոյ Օրը .

ՄԱՂԹԱՆՔ

Ո՛վ Տէր՝ Ամենակարող Աստուած , որ քու սուրբ Բառնաբաս առաքեալդ Հոգւոյն Սրբոյ մասնաւոր շնորհքներովը զարդարեցիր . Կ'աղաչենք՝ քու բազ- մատեսակ պարգեւներէդ մեզ մի՛ զրկեր , և ո՛չ ալ քու շնորհքէդ , որ անոնք քու պատուոյդ ու փառքիդ համար՝ ի գործ դնենք , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Գործք Առաքելոյ . ժա . 22 .

Այս բանը անոնց վրայով Երուսաղէմ եղած ե- կեղեցին ականջը հասաւ . ու բառնաբասը մինչեւ անտիոք խրկեցին : Որ երբոր եկաւ՝ ու աստուծոյ

շնորհքը տեսաւ, ուրախացաւ. և ամէնքը կը յորդորէր՝ որ յօժար սրտով տէրոջը հետ մնան: Ինչու որ զուարթամիտ մարդ մըն էր, ու հոգւով սրբով ու հաւատքով լեցուն, ու տէրոջը շատ ժողովուրդ էվելցաւ: Եւ տարսոն ելաւ սօղոսը փնտռելու. ու անիկայ գտնալով անտիոք բերաւ: Եւ եղաւ որ անոնք լման տարի մը եկեղեցիին հետ ժողվըվեցան. ու շատ ժողովուրդ սորվեցուցին, ու պինտ առաջ անտիոքի մէջ աշակերտները քրիստոնեայ անուանեցան: Ան օրերը երուսաղէմէն մարգարէներ իջան անտիոք: Անոնցմէ մէկը ագաբոս անունով ելաւ՝ հոգիով գուշակեց թէ՝ բոլոր աշխարհ մեծ սով մը պիտի ըլլայ. որ կղօդիոսի ժամանակը եղաւ: Բայց աշակերտներէն ով որ կարող էր, անոնցմէ ամէն մէկը որոշեցին հրէաստանի մէջ բնակող եղբայրներուն կարօտութիւնը խրկեն: Որ անիկայ ըրին ալ. երէցներուն խրկելով բառնաբասին ու սօղոսին ձեռքովը:

Ս. Աւետարան. Յովհ. ժե. 12.

Այս է իմ պատուէրս՝ որ մէկզմէկ սիրէք, ինչպէս որ ես ձեզ սիրեցի: Ասկէց էվելի սէր չի կրնար ունենալ մէկը, որ իր կեանքը բարեկամներուն վրայ կը դնէ: Դուք իմ բարեկամներս էք, թէ որ ընելու ըլլաք՝ ինչ որ ես ձեզի կը պատուիրեմ: Ալ ձեզի ծառայ չեմ կանչեր, ինչու որ ծառան չի գիտեր իր տէրը ինչ կ՚ընէ. հապա ես ձեզ բարեկամ կան-

չեցի․ ինչու որ ան ամէն բաները որ իմ Հօրմէս լը֊
սեցի՝ ձեզի իմացուցի ։ Ոչ՛ թէ դուք զիս ընտրեցիք ,
հապա ես ձեզ ընտրեցի , ու ձեզ դրի՝ որ դուք եր֊
թաք ու պտղաբեր ըլլաք , ու ձեր պտուղը մնայ․ և
իմ անունովս ինչ որ իմ Հօրմէս խնդրէք՝ ձեզի տայ ։

Սուրբ Յօհաննէս Մկրտչի Օրը․

ՄԱՂԹԱՆՔ․

Ամենակարող Աստուած , որ քու Նախախ֊
նամութեամբդ Յօհաննէս Մկրտիչ քու ծառադ
հրաշալի կերպով ծնաւ , ու խրկուեցաւ քու Որդւոյդ
մեր Փրկչին ճամբան պատրաստելու , ապաշխարու֊
թիւն քարոզելով․ Տուր մեզի անոր վարդապետու֊
թեանը ու սուրբ վարքին հետեւելու , որ կարող ըլ֊
լանք ճշմարիտ զղջմամբ ապաշխարել , ինչպէս որ
ինքը կը քարոզէր․ և իրեն պէս շարունակ ճշմար֊
տութիւնը խօսինք , համարձակ ու աներկիւղ մո֊
լութիւնները յանդիմանենք , և ճշմարտութեան
համար համբերութիւնով նեղութիւն կրենք , մեր
Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը․ Ամէն ։

Մարգ․ Եսայեայ․ խ․ 1․

Մխիթարեցէք՝ մխիթարեցէք իմ ժողովուրդս
կ՚ըսէ աստուած ։ Քահանաներ՝ երուսաղէմի սրտին
խօսեցէք , և անիկայ մխիթարեցէք․ ինչու որ տա֊
ռապանքով լեցուեցաւ , իր մեղքերը թողուլին ատոր․

ինչու որ տէրոջը ձեռքէն իր մեղքերուն կրկին հատուցումը ընդունեց: Ձայն մը անապատին մէջ կը կանչէ, պատրաստեցէք տէրոջը ճամբան, և մեր աստուծոյ շաւիղը շտկեցէք: Ամէն ձորերը պիտի լենան, ու ամէն լեռները ու բլուրները պիտի խոնարհին, և ամէն դժուարները դիւրին պիտի ըլլան, ու խորտուբորտ տեղերը դաշտեր պիտի ըլլան: Եւ տէրոջը փառքը պիտի երեւայ, ու ամէն մարմին աստուծոյ փրկութիւնը պիտի տեսնայ, ինչու որ տէրը խօսեցաւ: Ահա ձայն մը որ կ'ըսէ, կանչէ՛. և կ'ըսեմ, ի՞նչ կանչեմ. կանչէ՛՝ ամէն մարմին խոտ է, ու մարդուն բոլոր փառքը խոտին ծաղիկին պէս է: Խոտը չորցաւ, ու անոր ծաղիկը թափեցաւ. ինչու որ տէրոջը ոգին անոր վրայ փչեց. իրաւցունէ՛ այս ժողովուրդը խոտ է: Խոտը չորցաւ ու ծաղիկը թափեցաւ. բայց տէրոջը խօսքը յաւիտեան կը մնայ: Ո՛վ դուն սիօնի աւետարանիչ՝ բարձր լեռանը վրայ ել. ձայնդ զօրութիւնով բարձրցուր՝ ո՛վ դուն երուսաղէմի աւետարանիչ. բարձրցուցէք. մի վախնաք. յուդայի քաղաքներուն ըսէ: Ահա ձեր աստուածը. ահա տէր տէր՝ զօրութիւնով պիտի գայ, ու բազուկը իր տէրութիւնովը. ահա իր վարձքը իր հետը, և գործքը իր առջին է: Հովիւի մը պէս իր հօտը պիտի հովուէ, և իր բազուկովը գառնուկները պիտի ժողուէ. ու անոնք իր գիրկը պիտի առնէ, և յղիներուն մսիթար պիտի ըլլայ:

Եւ եղիսաբեթին ծնանելու ժամանակները լեցաւ, և որդին ծնաւ: Եւ լսեցին անոնք որ անոր քովերն էին, ու անոր ազգականները, որ աստուած իր մեծ ողորմութիւնը անոր վրայ ըրաւ. և անոր հետը ուրախացան: Եւ եղաւ որ ութերորդ օրը եկան տղան թլփատելու, ու անիկայ իր հօրը անունովը զաքարիա կը կանչէին: Պատասխան տուաւ անոր մայրը՝ և ըսաւ. չէ, հապա յովհաննէս պիտի կանչուի: Եւ անոր ըսին. քու ազգականներուդ մէջ մէկը չի կայ որ անունը յովհաննէս ըսուի: Ուստի կ'ընէին անոր հօրը՝ թէ ինչ կ'ուզէ կանչել անիկայ: Ան ալ տախտակ մը ուզեց՝ գրեց՝ ու ըսաւ. յովհաննէս է ատոր անունը. ու ամէնքը զարմացան: Եւ շուտ մը անոր բերանը ու անոր լեզուն բացուեցաւ, և կը խօսէր՝ ու զաստուած կ'օրհնէր: Եւ վախ մը ինկաւ ան ամէնուն վրայ որ ասիկայ կը լսէին, ու անոնց բոլորտիքը բնակողներուն վրայ. և բոլոր հրէաստանի լեռան կողմերը ամէն աս բաները կը պատմուէր: Եւ ան ամէնքը որ կը լսէին՝ սրտերնուն մէջը դրին՝ ու ըսին. այս տղան ինչ պիտի ըլլայ, ու տէրոջը ձեռքը անոր հետն էր: Եւ զաքարիա անոր հայրը հոգւով սրբով լեցուեցաւ, մարգարէացաւ ու ըսաւ. օրհնեալ է իսրայէլի տէր աստուածը, որ մեզի այցելութեան եկաւ, ու իր ժողովուրդին փրկութիւն ըրաւ: Եւ մեզի փրկութեան եղջիւր մը հանեց իր դաւիթ ծառային տունէն: Ինչպէս որ սուրբերուն բերնովը

խօսեցաւ, որոնք որ աշխարհի սկիզբէն անոր մարգարէներն էին: Փրկութիւն մեր թշնամիներէն, ու բոլոր մեզ ատողներուն ձեռքէն: Ա՛ր Հայրերուն վրայ ողորմութիւն ընելու, և իր սուրբ ուխտը յիշելու: Ն՛ն երդումը՝ որ մեր Հօրը աբրահամին երդմնցաւ մեզի տալու: Որ առանց վախի մեր թշնամիներուն ձեռքէն խալըսած զինքը պաշտենք. սրբութիւնով ու արդարութիւնով անոր առջին՝ բոլոր մեր կեանքին օրերուն մէջ: Եւ դուն ո՛վ մանուկ՝ բարձրեալին մարգարէն պիտի ըսուիս, ինչու որ առջեւէն պիտի երթաս՝ անոր ճամբաները պատրաստելու. անոր ժողովուրդին փրկութեան գիտութիւնը տալու՝ իրենց մեղքին թողութեանը համար: Ա՛ր աստուծոյ գթած ողորմութեանը համար, որ անով վերէն արեգակը մեզի տես եկաւ. երեւնալու համար անոնց՝ որոնք խաւարին ու մահուան շուքին մէջ նստեր էին, մեր ոտքերը խաղաղութեան ճամբուն մէջ շտկելու: Եւ տղան կ՛աճէր ու կը զօրանար հոգիով. և անապատներուն մէջն էր մինչեւ ան օրը՝ որ ինքը իսրայէլի երեւցաւ:

Սուրբ Պետրոս Առաքելոյ Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Ա՛մենակարող Աստուած, որ Յիսուս Քրիստոս քու Որդւոյդ ձեռքովը քու սուրբ Պետրոս

առաքեալքդ շատ գերագոյն պարգեւները շնորհեցիր, և հրամայեցիր անոր խնամքով քու ոչխարներուդ հօտը հովուելու. Կ'աղաչենք՝ բոլոր Եպիսկոպոսներուն ու Հովիւներուն միութեան քարոզել տաս քու սուրբ Պատգամդ, և ժողովուրդը անոնց հնազանդեցուներս, որ ամէնքը անվախճան փառքին պսակը ընդունին, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Գործք Առաքելոց. ժբ. 1.

Ըն ժամանակները Հերովդէս Թագաւորը ձեռք ձգեց եկեղեցիէն մէկ քանիները չարչարելու: Եւ Յովհաննէսին եղբայրը Յակոբոսը թուրով սպաննեց: Տեսաւ թէ հրէաներուն ուզածն է, պետրոսն ալ բռնեց. և բաղարջակերքի օրերն էին: Երբոր անիկայ բռնեց՝ բանտը դրաւ, ու չորս չորսական զինուորներուն ձեռքը տուաւ որ անիկայ պահեն. ու կ'ուզէր զատկէն ետեւ ժողովուրդին հանել անիկայ: Եւ պետրոս բանտին մէջ պահուած էր, ու եկեղեցիէն անդադար աղօթք կ'ըլլար աստուծոյ անոր համար: Երբոր Հերովդէս ուզեց անիկայ բերել, ան գիշերը պետրոս երկու զինուորներու մէջ քնացեր էր՝ կրկին շղթաներով կապուած, ու պահապաններըը դուռնը առջեւը բանտին պահպանութիւն կ'ընէին: Եւ ահա տէրոջը հրեշտակը եկաւ վրան կայնեցաւ, ու տանը մէջ լոյս մը ծագեց. ու պետրոսին կողը մշտեց՝ անիկայ արթնցուց՝ և ըսաւ. շուտ մը

ելլեր. ու շղթաները անոր ձեռքէն վար իյնան: Եւ հրեշտակը ըսաւ անոր. գօտիդ կապէ, ու հողաթափներդ ոտքդ հագիր. ան ալ անանկ ըրաւ. և ըսաւ անոր. լաթերդ վրադ ձգէ՝ ու իմ ետեւէս եկուր: Եւ ան ելաւ ետեւէն կ'երթար, ու չէր գիտեր թէ ան հրեշտակէն եղած բանը իրաւ է մի. ինչու որ կը սեպէր թէ երազ կը տեսնայ: Եւ երբոր անոնք առաջին ու երկրորդ պահապանները անցան, մինչեւ երկաթի դուռը եկան՝ որ քաղաքը կը հանէր. որ ան ինքնիրենը բացուեցաւ անոնց. և մտնալով փողոց մը անցան, ու հրեշտակը շուտ մը իրմէն զատուեցաւ: Եւ պետրոս երբոր ինքզինքին եկաւ՝ ըսաւ. հիմայ ճշմարիտ գիտեմ՝ որ տէրը իր հրեշտակը խրկեց, ու իս Հերովդէսին ձեռքէն ազատեց, ու հրէից ժողովուրդին ամէն սպասած բաներէն:

Ս. Աւետարան. Մատթ. ԺԶ. 13.

Եւ Յիսուս փիլիպպէի կեսարիայի կողմերը եկաւ, աշակերտներուն կը հարցունէր ու կ'ըսէր. ինծի համար մարդիկ ո՞վ կ'ըսեն՝ որ որդին մարդոյ ըլլայ: Եւ անոնք ըսին. մէկը՝ յովհաննէս մկրտիչը. և ուրիշները՝ եղիան, ոմանք՝ երեմիան, կամ մարգարէներէն մէկը: Յիսուս ըսաւ անոնց. բայց դուք ո՞վ կ'ըսէք ինծի համար որ ըլլամ: Սիմոն պետրոս պատասխան տուաւ անոր և ըսաւ. դուն ես քրիստոսը՝ կենդանի աստուծոյ որդին: Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ և ըսաւ անոր. երանէ՛ք քեզի սիմոն

յովնանու որդին. ինչու որ մարմինը ու արիւնը քեզի չի յայտնեց, հապա իմ Հայրս՝ որ երկինքն է: Եւ ես քեզի կ'ըսեմ. որ դուն քար ես, ու ատ քարին վրայ իմ եկեղեցիս պիտի շինեմ, ու դժոխքին դուռները անիկայ չի պիտի յաղթեն: Եւ երկնից արքայութեան բալիքները քեզի պիտի տամ. ու ինչ բան որ երկրի վրայ կապես՝ երկինքի մէջ կապուած ըլլայ. և ինչ բան որ երկրի վրայ արձրկես՝ երկինքի մէջ արձրկուած ըլլայ:

Սուրբ Յակոբոս Առաքելոյ Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Պարգեւէ ով Ամենողորմ Հայր, որ ինչպէս քու սուրբ Յակոբոս առաքեալդ իր Հայրը և բոլոր ունեցածները ձգելով՝ անյապաղ Յիսուս Քրիստոս քու Որդուդ ձայնին հնազանդեցաւ, ու անոր ետեւէն գնաց. անանկ ալ մենք բոլոր աշխարհային ու մարմնաւոր ցանկութիւններէն հրաժարելով միշտ պատրաստ ըլլանք քու պատուիրանքներուդ հետեւելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Գործք Առաքելոց. ժա. 27. և ժբ. 3.

Ան օրերը երուսաղէմէն մարգարէներ իջան անտիոք: Անոնցմէ մէկը ագաբոս անունով՝ հոգիով իմացուց թէ՝ բոլոր աշխարհ մեծ սով մը պիտի ըլլայ,

որ կղզեոսի ժամանակը եղաւ: Բայց աշակերտներէն ոմն որ կարող էր, անոնցմէ ամէն մէկը որոշեցին Հրէաստանի մէջ բնակող եղբայրներուն կարօտութիւնը խրկեն: Որ անիկայ ըրին ալ, երէցներուն խրկելով բառնաբասին ու սօղոսին ձեռքովը: Ան ժամանակը Հերովդէս թագաւորը ձեռք ձգեց եկեղեցիէն մէկ քանիները չարչարելու: Եւ յակոբոսը յօհաննէսին եղբայրը թուրով սպաննեց: Տեսաւ որ հրէաներուն ուզածն է, պետրոսն ալ բռնեց:

Ս. Աւետարան. Մատ. ի. 20.

Ան ժամանակը զեբեդոսի որդւոցը մայրը իր տղոցմովը անոր եկաւ՝ երկրպագութիւն կ'ընէր ու բան մը կը խնդրէր անկէ: Եւ ան ըսաւ անոր. ի՞նչ կ'ուզես. ըսաւ անոր. ըսէ՝ որ աս երկու որդիքս մէկը աջ կողմդ և միւսը ձախ կողմդ նստին քու արքայութեանդ մէջ: Յիսուս պատասխան տուաւ և ըսաւ. չէք գիտեր ինչ կը խնդրէք. կրնաք խմել ան գաւաթը՝ որ ես պիտի խմեմ, կամ ան մկրտութիւնը մկրտուիլ՝ որ ես պիտի մկրտուիմ. ըսին իրեն՝ կրնանք: Յիսուս ըսաւ անոնց. իմ գաւաթս պիտի խմէք, և ան մկրտութիւնը որ ես պիտի մկրտուիմ՝ պիտի մկրտուիք. բայց իմ աջ կողմս և ձախ կողմս նստեցունել տալը իմս չէ, հապա որոնց որ իմ Հօրմէս տրուած է: Եւ երբոր տասը լսեցին, ան երկու եղբայրներուն վրայ բարկացան: Յիսուս անոնք իր քովը կանչեց՝ ու ըսաւ. գիտէք՝ որ ազգերուն իշ-

խաններըը կը տիրեն իրենց, և մեծամեծները կ'իշխեն անոնց: Ձեր մէջը ասանկ չի պիտի ըլլայ. հապա ձեննէ ով որ մեծ ըլլալ կ'ուզէ՝ ձեր պաշտօնեան պիտի ըլլայ: Եւ ձեննէ ով որ առաջին ըլլալ կ'ուզէ՝ ձեր ծառան պիտի ըլլայ: Ինչպէս որ որդին մարդոյ չեկաւ սպասաւորուիլն ընդունելու, հապա սպասաւորելու, և իր կեանքը շատերուն համար փրկութեան գին մը տալու:

Սուրբ Բարթուղիմէոս Առաքելոյ Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ով Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, որ քու Բարթուղիմէոս առաքեալիդ շնորհք տուիր ճշմարտապէս հաւատալու և քու խօսքերդ քարոզելու. Շնորհէ՝ կ'աղաչենք որ քու եկեղեցիդ նոյն խօսքը սիրէ՝ որուն ար ան կը հաւատար. և որ նոյն խօսքը ընդունի և քարոզէ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Գործք Առաքելոց. ե. 12.

Եւ առաքեալներուն ձեռքովը շատ նշաններ ու հրաշքներ կ'ըլլար ժողովուրդին մէջ. ու ամէնքը մէկ տեղ սողոմոնի սրահին մէջն էին: Եւ ուրիշներէն մէկը չէր համարձակեր անոնց մօտենալու. հապա ժողովուրդը կը մեծարէր անոնք: Եւ հաւատացեալները խիստ շատ կ'էվելնային տէրոջը, շատ երիկ

մարդ ու կնիկ մարդ: Ընանկ որ հիւանդները հրապարակները կը հանէին, և իրենց պատգարակովը ու անկողինովը կը դնէին, որ պետրոսին անցած ժամանակը՝ գոնէ անոր շուքը անոնց մէկին վրայ հասնի: Եւ ան քովի քաղաքներէն շատ բազմութիւն երուսաղէմ կը ժողվըվէր. հիւանդները ու պիղծ դեւերէն չարչարուածները կը բերէին. որ ամէնքն ալ կը բժշկուէին:

Ս. Աւետարան. Գ.ոկ. իբ. 24.

Եւ անոնց մէջ վէճ մը եղաւ թէ՝ իրենցմէ ո՞վ մեծ պիտի սեպուի: Ինքն ալ ըսաւ անոնց. ազգերուն թագաւորները իրենց վրայ կը տիրեն, և անոնք որ իրենց վրայ կ'իշխեն՝ բարերար կ'ըսուին: Այց ձերը անանկ չէ. հապա ան որ ձեր մէջը մեծ է՝ պզտիկին պէս թող ըլլայ, ու առաջնորդը սպասաւորին պէս: Ո՞վ է մեծը, սեղան նստողը՝ թէ սպասաւորը. չէ՞ թէ սեղան նստողը. բայց ես ձեր մէջը սպասաւորի մը պէս եմ. Եւ դուք անոնք էք՝ որ միշտ ինծի հետ իմ փորձութիւններուս մէջը կը կեցայիք: Եւ ես ձեզի ուխտ կ'ընեմ, ինչպէս որ իմ Հայրս ալ ինծի արքայութիւնը ուխտ ըրաւ. որ դուք իմ սեղանս ուտէք ու խմէք իմ թագաւորութեանս մէջ. և տասներկու աթոռներու վրայ նստիք՝ իսրայէլի տասներկու ազգը դատելու:

Սուրբ Մատթէոս Առաքելոյ Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ով Ամենակարող Աստուած, որ քու ամենօրհնեալ Որդւոյդ ձեռքովը Մատթէոսը մաքսաւորութենէ առաքեալ մը ու աւետարանիչ մը ըլլալու կանչեցիր. պարգեւէ մեզի քու շնորհքդ որ ամէն ագահ ցանկութիւնները ու հարստութեան անյագ փափաքները թողունք, և Յիսուս Քրիստոս քու Որդւոյդ ետեւէն երթանք, որ կենդանի է ու կը թագաւորէ միանգամայն քեզի՝ և Սուրբ Հոգւոյն հետ մէկ Աստուած, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Բ. Կորն. գ. 1.

Ուստի այս պաշտօնը ունինք, ինչպէս որ ողորմութիւն գտանք, ու չենք ձանձրանար: Հապա ետ կեցանք ամօթալի ծածուկ բաներէն, որ խորամանկութիւնով չի վարուինք, ու աստուծոյ խօսքին մէջ խարդախութիւն չընենք. հապա ճշմարտութեան յայտնութիւնովը անձերնիս ամէն մարդոց մտքին ընծայենք աստուծոյ առջին: Հապա թէ որ մեր աւետարանը ծածկուած ալ է նէ՝ անիկայ կորսուածներուն մէջն է ծածկուած: Ու այս աշխարհիս աստուածը ան չի հաւատացողներուն սիրտերը կուրացուց, որ քրիստոսի փառաւորեալ աւետարանին լուսաւորութիւնը անոնց վրայ չի ծագէ. որ ինքը աներեւոյթ աստուծոյ պատկերն է: Ինչու որ չէ թէ անձերնիս կը քարոզենք, հապա Յիսուս Քրիստոս

տէրը, և մեզ՝ ձեր ծառաները քրիստոսի համար։ Վասնզի աստուած՝ որ ըսաւ խաւարէն լոյս ծագիլ. որ ան ծագեց ալ մեր սրտին մէջ՝ աստուծոյ փառքին գիտութեան լոյսը տալու յիսուս քրիստոսի դիմացը։

Ս. Աւետարան. Մատ. Թ. 9.

Եւ յիսուս անկէ որ կ'անցնէր՝ մէկ մարդ մը տեսաւ մատթէոս անունով՝ որ նստեր մաքսաւորութիւն կ'ընէր. ու ըսաւ անոր. իմ ետեւէս եկո՛ր. ու ելաւ անոր ետեւէն գնաց։ Եւ եղաւ որ երբոր տունը սեղան նստած էր՝ ահա ուրիշ շատ մաքսաւորներ ու մեղաւորներ ալ եկած ու սեղան նստած էին յիսուսի՝ և իր աշակերտներուն հետը։ Փարիսեցիները երբոր տեսան՝ ըսին իր աշակերտներուն. ինչո՞ւ համար ձեր վարդապետը մաքսաւորներուն ու մեղաւորներուն հետը կ'ուտէ։ Յայց յիսուս երբոր լսեց՝ ըսաւ անոնց. առողջներուն բժիշկ պէտք չէ, հապա հիւանդներուն։ Գացէք սորվեցէք ի՞նչ է. ողորմութիւն կ'ուզեմ, ու չէ թէ զոհ. ինչու որ ես արդարները կանչելու չեկայ, հապա մեղաւորները։

Սուրբ Միքայէլի և ամէն Հրեշտակաց Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ով յաւիտենական Աստուած, որ դուն հրեշտակներուն և մարդոց պաշտօնները հրաշալի կեր-

պով կարգեցիր ու հաստատեցիր. պարգեւէ քու ողորմութեամբդ՝ որ ինչպէս քու սուրբ հրեշտակներդ երկինքը միշտ քեզի ծառայութիւն կ'ընեն. անանկ ալ քու հրամանաւդ այս աշխարհիս մէջ մեզի թիկունք ըլլան և մեզ պաշտպանեն, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն։]

Յայտնութիւն Յովհաննու. ԺԲ. 7.

Եւ երկինքը պատերազմ մը եղաւ. Միքայէլ ու իր հրեշտակները ան վիշապին դէմ կը կռուէին. վիշապն ալ իր զօրքերովը կը պատերազմէր։ Եւ չի կրցան դէմ դնել, ու երկինքը անոնց տեղ չի գըտնուեցաւ։ Եւ ինկաւ ան մեծ վիշապը՝ առջի օձը, որ քէեղզեբուղ ու սատանայ կ'ըսուի, որ բոլոր աշխարհ մոլորցուց. ու իր հրեշտակները իրեն հետ ինկան։ Եւ երկինքէն մեծ ձայն մը լսեցի՝ որ կ'ըսէր. Հիմայ եղաւ մեր աստուծոյ զօրութիւնը ու փրկութիւնը ու թագաւորութիւնը, ու անոր օծեալին իշխանութիւնը. ինչու որ մեր եղբայրներուն դէմ չար խօսողը ինկաւ, որ անոնց վրայ դիշեր ցորեկ աստուծոյ առջին չարախօսութիւն կ'ընէր։ Եւ անոնք անոր Յաղթեցին գառին արիւնովը, ու անոր վկայութեան խօսքովը. և ան վիշապին չի հաճեցան մինչեւ ի մահ։ Ուստի ուրախ թող ըլլայ երկինքը՝ և անոր մէջ բնակողները. վայ երկրին ու ծովուն՝ որ բանսարկուն ձեզի ինկաւ, որ սաստիկ բարկութիւն ունի, ու քիչ ժամանակ պիտի կենայ։

Այն օրերը աշակերտները Յիսուսի քովը եկան ու ըսին. Մենէ ո՞վ մեծ է երկնից թագաւորութեանը մէջ ։ Եւ Յիսուս տղեկ մը իրեն կանչեց. անիկայ անոնց մէջը կայնեցուց. և ըսաւ. Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, թէ որ դարձի չի գաք ու տղոց պէս չըլլաք, երկնից թագաւորութեանը մէջ չի պիտի մտնաք. Ուստի ո՛վ որ իր անձը այս տղին պէս կը խոնարհեցունէ, անիկայ մեծ է երկնից թագաւորութեանը մէջ ։ Եւ ո՛վ որ ասանկ տղայ մը իմ անունովս կ'ընդունի, զիս կ'ընդունի ։ Եւ ո՛վ որ այս պզտիկներէն մէկը կը գայթակղեցունէ որ ինծի կը հաւատան, աղէկ է անոր որ իր վիզէն իշու աղացքի քար մը կախուի, ու ծովուն տակը ընկղմի ։ Վա՜յ աշխարհի գայթակղութիւններուն համար. գայթակղութիւնները պէտք է որ գան. բայց վա՜յ ան մարդուն որուն ձեռքովը գայթակղութիւնը կուգայ ։ Թէ որ քու ձեռքդ կամ ոտքդ քեզ կը գայթակղեցունէ, կտրէ անիկայ՝ ու քեզմէ ձգէ. աղէկ է քեզի մէկ ձեռքով՝ կամ կաղ կեանքը մտնալ, քան թէ երկու ձեռք ու երկու ոտք ունենալ, ու յաւիտենական կրակը իյնալ ։ Եւ թէ որ աչքդ քեզ կը գայթակղեցունէ, հանէ անիկայ՝ ու քեզմէ ձգէ. աղէկ է քեզի մէկ աչքով կեանքը մտնալ, քան թէ երկու աչք ունենալ, ու կրակի գեհենը իյնալ ։ Զգո՛յշ կեցէք՝ որ աս պզտիկներէն մէկը չանարգէք. ձեզի կ'ըսեմ՝ որ երկինքին մէջ անոնց հրեշտակները միշտ կը տեսնան իմ Հօրս երեսը՝ որ երկինքն է ։

Սուրբ Ղուկաս Աւետարանչի Օրը։

ՄԱՂԹԱՆԴ։

Ով Ամենակարող Աստուած, որ Ղուկաս բժիշկը՝ որուն գովութիւնը Աւետարանին մէջ կը գտնուի, աւետարանիչ ու հոգւոյ բժիշկ ըլլալու կանչեցիր. Շնորհէ որ անոր աւանդած վարդապետութեանը առողջարար դեղերովը բոլոր մեր հոգիներուն հիւանդութիւնները բժշկուին, քու Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի արժանաւորութեամբը. Ամէն։

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Բ. Տիմ. գ. 5.

Բայց դուն ամէն բանի մէջ արթուն կեցիր, ջանք ըրէ, աւետարանիչի գործ գործէ. քու պաշտօնդ կատարեալ բռնէ։ Ա՛սն չի ես ասկէ ետեւ նուիրուած եմ, ու իմ դարձի ժամանակս հասած է։ Ն՚ն բարի պատերազմը պատերազմեցայ, վազելս լըմընցուցի, հաւատքը պահեցի։ Ասկէ ետեւ կայ կը մնայ ինծի արդարութեան պսակը, որ ան օրը տէրը՝ ան արդար դատաւորը ինծի պիտի հատուցանէ. չէ թէ միայն ինծի, հապա ան ամէնուն ալ՝ որ իր յայտնութիւնը սիրեցին. արտորա՛յ շուտով ինծի գալու։ Կնչու որ դեմասը իս թողուց, ու աշխարհը սիրեց, և Թեսաղոնիկէ գնաց։ Կրեսկէսը՝ Գալիլեա. Տիտոսը՝ Դաղմատիա։ Ղուկասը միայն իմ հետս է. Մարկոսը առնես քու հետդ բերես, ինչու որ սպասաւորութեան համար ինծի պէտք է անիկայ։ Տիւ-

քիկոսը եւիեսոս խրկեցի: Փիլոնը տրովադա Թո-
ղուցի կարպոսի քովը. երբոր գալու ըլլաս՝ բերես
դիրքերն ալ, մանաւանդ մատեանները: Պարբին
աղէքսանդրոսը շատ չարչարանք տուաւ ինծի. տէրը
անոր հատուցանէ իր գործքերուն փոխարէնը: Ընկէց
դուն ալ ինքզինքդ պահես. ինչու որ մեր խօս-
քերուն շատ դէմ կեցաւ:

Ս. Աւետարան. Ղուկ. ժ. 1.

Ասկէ ետեւ տէրը ուրիշ եօթանասուներկուք ա-
երեւցուց. և անոնք երկերկուք իր առջեւէն խրկեց
բոլոր ան քաղաքները ու տեղերը՝ ուր որ ինքը պիտի
երթալ: Եւ ըսաւ անոնց. Հունձքը շատ են՝ ու
մշակները քիչ. ուստի հունձքերուն տէրոջը աղաչե-
ցէք որ մշակներ հանէ իր հունձքերուն: Պատցէք
դուք. ահա ձեզ գառներու պէս գայլերուն մէջը կը
խրկեմ: Քետերնիդ քսակ մի՛ առնէք, ոչ տոպրակ,
ոչ կօշիկներ. ու ճամբան մէկուն բարեւ մի՛ տաք:
Ո՛ր տուն որ մտնալու ըլլաք՝ առաջ ըսէք, Թէ ող-
ջոյն այս տանս: Եւ որ հոն ողջունի որդի կայ նէ՝ ձեր
ողջոյնը անոր վրայ պիտի հանգչի. Հապա թէ չէ՝
ձեզի պիտի դառնայ: Եւ նոյն տունը մնացէք, ա-
նոնցմէ կերէք. ինչու որ մշակը իր վարձքին արժա-
նաւոր է:

Սուրբ Սիմեն և Սուրբ Յուդա Առաքելոց Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ով Ամենակարող Աստուած, որ քու Եկեղեցիդ առաքեալներուն ու մարգարէներուն հիմին վրայ կանգնեցուցիր, որուն անկիւնին վէմը նոյն ինքն Յիսուս Քրիստոս է. Պարգեւէ մեզի որ անոնց վարդապետութիւնովը անանկ կապակցինք Հոգւոյ միութեամբ, որ քեզի ընդունելի սուրբ տաճար մը ըլլանք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Յուդայի Առաքելոյ. ա.

Յուդա՝ Յիսուս Քրիստոսի ծառայ ու Յակոբին եղբայրը. Հեթանոսներուդ՝ որ Հօր աստուածմէ սիրուած էք, և Յիսուս Քրիստոսի պահուած ու ընտրուած: Ողորմութիւնը և խաղաղութիւնը ու սէրը ձեր վրայ շատնայ: Սիրելիներ՝ բոլոր ջանքը վրաս առնելով ձեզի գրելու մեր Հասարակաց փրկութեանը համար, իմ անձիս Հարկ սեպեցի ձեզի գրել ու աղաչել, որ Հաստատ կենաք ան Հաւատքին վրայ՝ որ անգամ մը սուրբերուն տրուեցաւ: Ինչու որ մէկ քանիները սկզբնուեցան մտան, որոնք առաջուց այս դատապարտութեանը սահմանուած էին. ամբարիշտները որ մեր աստուծոյ շնորհքը անկարգութեան դարձուցին, և ան մի միայն Իշխանը ու մեր տէր Յիսուս Քրիստոսը ուրացան: Ուստի իմ կամքս աս է՝ որ ձեր միտքը ձգեմ, որ ամէնը գիտէք. Թէ

մը չէին ունենար. բայց ալ հիմայ իրենց մեղքերուն պատճառանք մը չի կայ: Ան որ իս կ'ատէ՝ իմ Հայրս ալ կ'ատէ: Թէ որ ան գործքերը իրենց մէջը ըրած չըլլայի՝ որ ուրիշ մէկը չէ ըրած, անոնք մեղք մը չէին ունենար. բայց հիմայ տեսան ու ատեցին, իս ալ իմ Հայրս ալ: Հապա որ կատարուի ան խօսքը՝ որ իրենց օրէնքին մէջ գրուած է թէ՝ զուր տեղը իս ատեցին: Բայց երբոր մխիթարիչը գայ, որ ես Հօրմէն ձեզի պիտի խրկեմ, ան ճշմարտութեան Հոգին՝ որ Հօրմէն կ'ելլէ, ան ինծի համար պիտի վկայէ: Եւ դուք ալ կը վկայէք: Ինչու որ սկիզբէն հետէ իմ հետս էք:

Ամէն Սուրբերուն Օրը.

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք.

Ո՛վ Ամենակարող Աստուած, որ քու ընտրեալ-ներդ միաբանութիւնով ու եղբայրութիւնով միա-ւորեցիր քու Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի խորհրդաւոր մարմինովը. Հնարէք տուր մեզի որ բարեպաշտ ու կատարեալ առաքինի վարքով անանկ քու երանելի սուրբերուդ շաւիղներուն հետեւինք, որ արժանի ըլլանք ան անպատում ուրախութիւն-ները վայելելու, որ անկեղծ սիրով քեզ սիրողնե-րուն համար պատրաստեցիր, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

մը չէին ունենար. բայց ալ հիմայ իրենց մեղքերուն պատճառանք մը չի կայ: Ան որ իս կ'ատէ՝ իմ Հայրս ալ կ'ատէ: Թէ որ ան գործքերը իրենց մէջը ըրած չըլլայի՝ որ ուրիշ մէկը չէ ըրած, անոնք մեղք մը չէին ունենար. բայց հիմայ տեսան ու ատեցին, իս ալ իմ Հայրս ալ: Հապա որ կատարուի ան խօսքը՝ որ իրենց օրէնքին մէջ գրուած է թէ՝ զուր տեղը իս ատեցին: Բայց երբոր մխիթարիչը գայ, որ ես Հօրմէն ձեզի պիտի խրկեմ, ան ճշմարտութեան Հոգին՝ որ Հօրմէն կ'ելլէ, ան ինծի համար պիտի վկայէ: Եւ դուք ալ կը վկայէք: Ինչու որ սկիզբէն հետէ իմ հետս էք:

Ամէն Սուրբերուն Օրը.

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք.

Ո՛վ Ամենակարող Աստուած, որ քու ընտրեալ-ներդ միաբանութիւնով ու եղբայրութիւնով միա-ւորեցիր քու Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի խորհրդաւոր մարմինովը. Հնարէք տուր մեզի որ բարեպաշտ ու կատարեալ առաքինի վարքով անանկ քու երանելի սուրբերուդ շաւիղներուն հետեւինք, որ արժանի ըլլանք ան անպատում ուրախութիւն-ները վայելելու, որ անկեղծ սիրով քեզ սիրողնե-րուն համար պատրաստեցիր, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Յայտնութիւն Յովհաննու Առաքելոյ. Է. 2.

Եւ ուրիշ հրեշտակ մը տեսայ՝ որ արեւելքէն ելաւ, ու կենդանի աստուծոյ կնիքը ունէր. և ան չորս հրեշտակներուն մեծ ձայնով մը կանչեց, որոնք իշխանութիւն առած էին երկիրը ու ծովը ապականելու: Եւ կ'ըսէր. երկրին վնաս մի՛ ընէք, ո՛չ ծովուն, ո՛չ ծառերուն. դադրեցէ՛ք՝ մինչեւ որ իմ աստուծոյս ծառաներուն ետեւնց ճակատները կնքեմ: Եւ կնքուածներուն թիւը լսեցի՝ որ հարիւր քառասունըչորս հազար էին, իսրայէլի որդւոցը ցեղէն կնքուած: Յուդայի ցեղէն՝ տասներկու հազար կընքուած. Ռուբենի ցեղէն՝ տասներկու հազար կընքուած. գադի ցեղէն՝ տասներկու հազար կնքուած: Ասերի ցեղէն՝ տասներկու հազար կնքուած. Նեփթաղէմի ցեղէն՝ տասներկու հազար կնքուած. Մանասէի ցեղէն՝ տասներկու հազար կնքուած: Շմաւոնի ցեղէն՝ տասներկու հազար կնքուած. ղեւիի ցեղէն՝ տասներկու հազար կնքուած. Իսաքարի ցեղէն՝ տասներկու հազար կնքուած: Զաբուղոնի ցեղէն՝ տասներկու հազար կնքուած. Յովսեփի ցեղէն՝ տասներկու հազար կնքուած. Բենիամինի ցեղէն՝ տասներկու հազար կնքուած: Եւ ասկէ ետեւ տեսայ՝ ու ահա շատ ժողովուրդներ որ համրանք չունէին, բոլոր հեթանոսներէն ու բոլոր ազգերէն, և բոլոր լեզուներէն ու բոլոր ժողովուրդներէն, որոնք աթոռին առջեւը ու գառնուկին առջեւը կեցեր էին՝ ճերմակ լաթեր հագած, ու անոնց ձեռքը արմաւե-

նններ ։ Մ՚եծ ձայնով կը կանչէին՝ ու կ՚ըսէին․ փըր-կութիւն մեր աստուծոյն՝ որ աթոռին վրայ կը նստի, ու ան գառնուկին ։ Եւ բոլոր հրեշտակները ան ա-թոռին ու երէցներուն ու չորս կենդանիներուն բո-լորտիքը կեցեր էին, ու աթոռին առջեւը երեսի վրայ կ՚իյնային ու աստուծոյ երկրպագութիւն կ՚ը-նէին՝ ըսելով, ամէն ։ Օրհնութիւն ու փառք ու ի-մաստութիւն ու գոհութիւն ու պատիւ ու զօրու-թիւն ու շնորհակալութիւն մեր տէր աստուծոյն՝ յա-ւիտեանս յաւիտենից․ ամէն ։

Ս․ Աւետարան․ Մատթ․ ե․ 1․

Յիսուս ժողովուրդը տեսնալով՝ լեռը ելաւ․ ու երբոր հոն նստաւ՝ իր աշակերտները քովը գացին ։ Եւ իր բերանը բացաւ՝ կը սորվեցընէր անոնք, ու կ՚ըսէր ։ Երանի հոգւով աղքատներուն, ինչու որ երկնից թագաւորութիւնը անոնցն է ։ Երանի սգա-ւորներուն, ինչու որ անոնք պիտի մխիթարուին ։ Երանի հեզերուն, ինչու որ աշխարհը պիտի ժա-ռանգեն ։ Երանի անոնց՝ որ անօթի ու ծարաւ են արդարութեան, ինչու որ անոնք պիտի կշտանան ։ Երանի ողորմածներուն, ինչու որ անոնք ողորմու-թիւն պիտի գտնան ։ Երանի անոնց՝ որ սրտով սուրբ են, ինչու որ անոնք աստուած պիտի տեսնան ։ Երանի խաղաղութիւն ընողներուն, ինչու որ ա-նոնք աստուծոյ զաւկըները պիտի ըսուին ։ Երանի ա-նոնց՝ որ արդարութեան համար հալածուած են,

ինչու որ երկնից թագաւորութիւնը անոնցն է: Երանի՛ ձեզի՝ երբոր կը նախատեն ձեզ ու կը հալածեն, ու ինծի համար սուտ տեղը ամէն կերպ գէշ խօսքեր կը զրուցեն վրանիդ: Ուրախացէ՛ք ու ուրա՛խ եղէ՛ք, ինչու որ ձեր վարձքը շատ է երկինքը. վասն զի ձենէ առաջ եղած մարգարէները ասա կերպով հալածեցին:

ԿԸՆՈՒՆ
ՏԷՐՈՒՆԱԿԱՆ ԸՆԹՈՒՐՅԻՆ
ԿԱՄ
ԱՄԵՆԱՍՈՒՐԲ ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ
ՄԱՏԱԿԱՐԱՐԵԼՈՒ

Ո՛վ որ ուզէ ամենասուրբ Հաղորդութեան խորհուրդը ընդունիլ. դո՛ւնէ օր մը առաջ իր անունը Ծողովրդապետին պիտի իմացունէ։

Եւ եթէ մէկը յայտնի ու հրապարակաւ չարագործութիւն կ՚ընէ, կամ բանիւ և կամ գործքով իր ընկերը վշտացուցած է. անանկ որ ժողովուրդը գայթակղած ըլլայ. թէ որ Ծողովրդապետը գիտնայ՝ պիտի կանչէ ու խրատէ անիկայ, որ առանց իր ղղջումը ու վարքին փոփոխութիւնը յայտնելու չի համարձակի Տէրունական Սեղանին ներկայանալու. որ ան առաջուց գայթակղած ժողովուրդը համոզուի կամ գոհ ըլլայ. կամ թէ իր ըրած վնասին հատուցումը՝ կամ գո՛ւնէ պատշաճաւոր կերպով կատարելու իր հաստատ դիտաւորութիւնը իմացունէ։

Նոյն կանոնով պիտի վարուի Ծողովրդապետը անոնց հետ՝ որոնց մէջ ատելութիւն ու քէն կը տեսնայ, չի թողելով անոնց Սուրբ Սեղանին մօտենալու, մինչեւ որ անոնց հաշտութիւնը չիմանայ։ Եւ եթէ քէն ունեցողներուն մէկը սրտանց ներել ուզէ միւսին ըրածներուն, և իր ըրած վնասներուն հատուցումը փոխարինելու կը հաճի, բայց միւսը հաշտութեան հաւանութիւն չիտար իր կամակորութեանը ու ատելութեանը մէջ հաստատ մնալով. ան ժամանակը պէտք է որ Ծողովրդապետը ղղջացողը Հաղորդութեան ընդունի, և միւս յամառեալը մերժէ։ Բայց երբոր Ծողովրդապետը սա երկու

կանոններով մէկը մերժելու ըլլայ, պարտի օրինաւոր Առաջնորդին իմացունել գոնէ տասնըհինգ օր չանցած ։ Եւ ան օրինաւոր Առաջնորդը ըստ կանոնի յանցաւորին դատը պիտի վարէ.

Հաղորդութեան ժամանակը Սուրբ Սեղանին վրայ խիստ մաքուր ճերմակ կտաւ մը բռուած ըլլայ, ու ժողովուրդին կամ դասին մէջ տեղը դրուի, ուր որ Առտուան ու Իրիկուան ժամերգութիւնները կը կատարուին ։ Եւ քահանան Սեղանին Հիւսիսային կողմը կայնած Տէրունական Աղօթքը հետեւեալ Մաղթանքովը պիտի ըսէ, ժողովուրդը ծնրադրած.

Ո՜վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ սուրբ ըլլայ. Քու թագաւորութիւնդ գայ. Քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ. Մեր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի. Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն. և մեզ փորձութեան մի տանիր. հապա չարէն ազատէ մեզ. ամէն ։

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ամենակարող Աստուած, որ ամենուն սիրտը քեզի բաց է, և ամենուն ուզածները գիտես, և ամենեւին քենէ բան մը չի ծածկուիր. Մաքրէ մեր սրտին խորհուրդները քու Սուրբ Հոգւոյդ ազդեցութեամբը, որ քեզ կատարելապէս սիրենք, և արժանապէս քու Սուրբ Անունդ փառաւորենք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն ։

Յետոյ Քահանան ժողովուրդին դարձած՝ որոշակի ՏԱՍՆԱԲԱՆԵԱՑ ՊԱՏՈՒԻՐԱՆՔՆԵՐԸ պիտի ըսէ,

և ժողովուրդը տակաւին ծննդաբեր՝ ամէն մէկ պատուէրէն ետեւ իրենց առջի ըրած օրինազանցութիւններուն համար Աստուծմէ թողութիւն պիտի խնդրեն, ու նաև շնորհք՝ որ անոնք ապառնիին մէջ պահէ, ինչպէս որ կը հետեւի.

Պաշտօնեան

Աստուած խօսեցաւ ասս խօսքերը ու ըսաւ. ես եմ քու տէր աստուածդ. ինէ՛ի զատ ուրիշ աստուած չունենաս:

Ժողովուրդը. Տէր, ողորմէ մեզի, և խոնարհեցո՛ւր մեր սիրտերը աս օրէնքը պահելու:

Պաշ. Դուն քեզի փորուած կուռք չի պիտի շինես, ո՛չ ալ ամէն ան բաներուն նմանութիւնը՝ որ վերը երկինքը, և որ վարը երկրիս վրայ, և որ գետնին տակը ջուրերուն մէջը կայ: Անոնց երկրպագութիւն չի պիտի ընես, անոնք չի պիտի պաշտես. ինչու որ ես եմ քու տէր աստուածդ՝ աստուած նախանձոտ. հայրերուն մեղքերը իրենց զաւկըներուն կը հատուցանեմ, մինչեւ անոնց իրեք ու չորս պորտին՝ որ իս կ'ատեն. և ողորմութիւն կ'ընեմ մինչեւ անոնց հազար պորտին՝ որ իս կը սիրեն, և իմ պատուիրանքներս կը պահեն:

Ժող. Տէր, ողորմէ մեզի, և խոնարհեցո՛ւր մեր սիրտերը աս օրէնքը պահելու:

Պաշ. Քու տէր աստուածդդ անունը սնոտի բաներու վրայ չի պիտի առնես. ինչու որ տէրը անմեղ չի պիտի բռնէ ան՝ որ իր անունը սնոտի բաներու վրայ կ'առնէ:

Ժող. Տէր, ողորմէ՛ մեզի, և խոնարհեցո՛ւր մեր սիրտերը աս օրէնքը պահելու:

Պաշ. Մ՛իտքդ պահէ շաբաթ օրը սուրբ պահելու: Վեց օր պիտի գործես, և քու ամէն գործքերդ ընես. բայց եօթներորդ օրը քու տէր աստուծոյդ շաբաթն է: Ե՛ն օրը բնաւ գործ մը գործելու չես, դուն, ու քու մանչ զաւակդ ու աղջիկդ, քու ծառադ և քու աղախինդ, քու անասունդ և քու դռանդ ներսիդին եղող օտարականը: Ինչու որ տէրը վեց օրին մէջ երկինքը ու երկիրը ստեղծեց, ծովը և ինչ որ անոնց մէջը կը գտնուի, և եօթներորդ օրը հանգչեցաւ. անոր համար տէրը եօթներորդ օրը օրհնեց և սրբեց անիկայ:

Ժող. Տէր, ողորմէ՛ մեզի, և խոնարհեցո՛ւր մեր սիրտերը աս օրէնքը պահելու:

Պաշ. Պատուէ՛ քու հայրդ և քու մայրդ. որ քու օրերդ երկար ըլլայ ան երկրին մէջ՝ որ քու տէր աստուածդ քեզի կուտայ:

Ժող. Տէր, ողորմէ՛ մեզի, և խոնարհեցո՛ւր մեր սիրտերը աս օրէնքը պահելու:

Պաշ. Սպանութիւն մի՛ ըներ:

Ժող. Տէր, ողորմէ՛ մեզի, և խոնարհեցո՛ւր մեր սիրտերը աս օրէնքը պահելու:

Պաշ. Մ՛ի շնար:

Ժող. Տէր, ողորմէ՛ մեզի, և խոնարհեցո՛ւր մեր սիրտերը աս օրէնքը պահելու:

Պաշ. Մ՛ի գողնար:

Ժող. Տէ՛ր, ողորմէ՛ մեզի, և խոնարհեցո՛ւր մեր սիրտերը աս օրէնքը պահելու.

Պաշ. Քու ընկերիդ դէմ սուտ վկայութիւն մի՛ ըներ:

Ժող. Տէ՛ր, ողորմէ՛ մեզի, և խոնարհեցո՛ւր մեր սիրտերը աս օրէնքը պահելու:

Պաշ. Քու ընկերիդ կնոջը մի՛ ցանկար, և քու ընկերիդ տանը մի՛ ցանկար, ո՛չ անոր ծառային, ո՛չ անոր աղախինին, ո՛չ անոր եզին, ո՛չ անոր իշուն, և ո՛չ քու ընկերիդ մէկ ունեցած բանին:

Ժող. Տէ՛ր, ողորմէ՛ մեզի, և բոլոր աս քու օրէնքներդ մեր սրտերուն վրայ գրէ՛, կ՚աղաչենք քեզի:

Ցետոյ աս երկու Մաղթանքներէն մէկը կուգայ Թագաւորին համար. Քահանան առջեւքի պէս կայնած պիտի ըսէ,

Աղօթենք.

Ամենակարո՛ղ Աստուած, որ քու թագաւորութիւնդ յաւիտենական է, և քու կարողութիւնդ ամբաւ. Ողորմէ՛ բոլոր Եկեղեցիին. և անա՛նկ կառավարէ քու ընտրեալ ՝Ծառայիդ՝ մեր Թագաւորին և ինքնակալին սիրտը, որ (ինքը՝ որուն պաշտօնեան ըլլալը ճանչնալով) ամէն բանէն առաջ քու փառքդ ու պատիւդ խնդրէ. և մենք ու բոլոր անոր հպատակներն ալ (անոր իշխանութեանը ուսկից ըլլալուն վրայ ըստ արժանւոյն մտածելով) հաւատարմութեամբ իրեն ծառայենք, զինքը պատուենք, և

խոնարհութեամբ իրեն հնազանդինք քու շնորհքովդ, և քու սիրոյդ համար, ինչպէս որ սուրբ պատգամովդ սահմանեցիր. մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի միջնորդութիւնովը, որ քեզի ու Սուրբ Հոգւոյն հետ կենդանի է ու կը թագաւորէ միշտ մէկ Աստուած մը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Կամ ասիկայ

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, քու ամենասուրբ պատգամովդ մեզի սորվեցուցիր, որ թագաւորներուն սիրտերը դուն կը կառավարես ու կ'ուղղես, և քու Աստուածային իմաստութեանդ հաճելի երեւցած կերպովը անոնք կը կարգադրես ու կը հաստատես. խոնարհեալ կ'աղաչենք քեզի, որ քու ծառայիդ՝ մեր Թագաւորին և Ինքնակալին սիրտը անանկ ուղղես ու հաստատես, որ ամէն իր խորհուրդներուն, խօսքերուն ու գործքերուն մէջ միշտ քու փառքդ ու պատիւդ փնտրէ. և սորվի իրեն յանձնուած քու ժողովուրդդ յաջողութիւնով, խաղաղութիւնով ու աստուածպաշտութիւնով պահելու. Ընորհէ՛ ասիկայ ով ամենողորմ Հայր. քու սիրելի Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի համար. Ամէն:

Ցետոյ Աւուր պատշաճի Մաղթանքը պիտի ըսուի: Եւ անմիջապէս Մաղթանքէն ետեւ Քահանան Առաքելոց Թուղթը պիտի կարդայ ըսելով, Թուղթ (կամ Առաքելոց Թուղթին տեղը Սուրբ Գրոց մէկ մասը) գրուած . . . գլուխը.

. . . գրքին . . . համարէն սկսելով : Եւ թուղթը լըմնալէն ետեւ պիտի ըսէ, Հոս կը վերջանայ Առաքեալին Թուղթը : Ետքը Աւետարանը պիտի կարդայ (բոլոր ժողովուրդը կանգնած) ըսելով, Սուրբ Աւետարանս գրուած է . . . գլուխը . . . Աւետարանին . . . համարէն սկսելով : Եւ Աւետարանը լըմնալէն ետեւ հետեւեալ Հաւատամքը պիտի երգեցուի կամ ըսուի ժողովուրդը առջի պէս կանգնած մնալով :

Ես կը հաւատամ մի միայն Ամենակարող Հօր Ստուծոյ, երկինքի ու երկրի և բոլոր երեւցած ու չերեւցած բաներուն Ստեղծողին .

Ու մի միայն Տէր Յիսուս Քրիստոսի՝ Ստուծոյ միածին Որդուն, ամէն բանէ առաջ իր Հօրմէն ծնած, Ստուծմէ Ստուած, Լոյսէն Լոյս, Ճշմարիտ Ստուած Ճշմարիտ Ստուծմէ, ծնած, չէ թէ ստեղծած, մի և նոյն Հօրը էութենէն ըլլալով . Որով ամէն բան ստեղծուեցաւ, Որ մեզի՝ մարդոց համար ու մեր փրկութեանը համար երկինքէն վար իջաւ, Եւ Սուրբ Հոգւով Յարիամ կոյսէն մարմին առաւ, ու մարդ եղաւ, Եւ մեզի համար Պոնտացի Պիղատոսի դատաւորութեամբը խաչուեցաւ : Չարչարուեցաւ ու թաղուեցաւ, Եւ երրորդ օրը գիրքերուն նայելով յարութիւն առաւ, Ու երկինքը ելաւ, Ու Հօրը աջ կողմը կը նստի : Եւ ինքը նորէն պիտի գայ փառքով կենդանիները ու մեռելները դատելու . որուն թագաւորութիւնը վախճան չունի :

Ու ես կը հաւատամ Սուրբ Հոգիին՝ Տէր և պարգևատու կենդանութեան, Որ ի Հօրէ և Որդուէ կը բղխի, Որ միանգամայն Հօրը ու Որդուն

հետ կը պաշտուի ու կը փառաւորուի, Որ Մարգարէներուն ձեռքովը խօսեցաւ: Ու ես կը հաւատամ մէկ Կաթուղիկէ ու Առաքելական Եկեղեցւոյ մը: Ես կը խոստովանիմ մէկ Մկրտութիւն մը՝ մեղաց Թողութեան համար, Եւ մեռելներուն յարութեան, Ու հանդերձեալ աշխարհի կեանքին կ'սպասեմ. ամէն:

Եթէ Թողովրդապետը հետեւեալ շաբթուան մէջի պահուելու Տօն կամ Պահք օրերը ծանուցում պիտի ընէ: Ու հապառնաև (թէ որ հարկը պահանջէ) Հաղորդութեան Խորհուրդը պիտի իմացունէ. և Պաշտօնեայի մը ձեռքով ատեան բերուելու Հրամանագիրները ու Կոնդակները ու Բանադրանքները պիտի կարդացուին: Ժամերգութեան ժամանակը Եկեղեցւոյ մէջ ըլլալու ծանուցումը կամ հրատարակութիւնը միայն Պաշտօնեան կրնայ ընել. ան ալ ուրիշ բան մը չի կրնար ծանուցում ընել կամ հրատարակել. հապա միայն ինչ որ աս Գրքին Կանոններուն մէջ սահմանուած է, կամ Տէրութենէն և կամ նոյն օրինաւոր Առաջնորդէն հրամայուած է:

Յետոյ Քարոզը կամ Աւետարանական ճառերուն մէկը կուգայ, որ արդէն սահմանուած է, և կամ ասկէ ետեւ հեղինակութեամբ պիտի հաստատուի:

Եթէ Քահանան Տէրոջը Սեղանին կը դառնայ, ու Ընծայութեան Աղօթքը կ'սկսի, աս հետեւեալ տուներուն մէկը կամ մէկ քանին ըստ պատշաճի կարդալով:

Ընանկ Թող լուսաւորէ ձեր լոյսը մարդոց առջին, որ ձեր բարի գործքերը տեսնալով, ձեր Հայրը փառաւորեն՝ որ երկինքն է. (Մատթ. է. 16:)

Երկրի վրայ ձեզի համար գանձ մի դիզէք, ուր

որ ցեղը ու ժանկը կ'ապականեն, և ուր որ գողերը գետնին տակէն ծակ կը բանան ու կը գողնան. Հապա երկինքը ձեզի համար գանձ դիզեցէք, ուր որ ո՛չ ցեղը և ո՛չ ժանկը կ'ապականեն, և ո՛չ գողերը գետնին տակէն ծակ կը բանան ու կը գողնան. (Մատթ. զ. 19, 20:)

Ո՛ն է որ կ'ուզէք որ մարդիկ ձեզի ընեն, դուք ալ անոնց անանկ ըրէք. ինչու որ ասիկ է օրէնքը ու մարգարէութիւնները. (Մատթ. է. 12:)

Ղէ թէ ամէն ո՛վ որ ինծի տէր տէր կ'ըսէ, երկինքի թագաւորութիւնը պիտի մտնայ. Հապա ան որ իմ երկնաւոր Հօրս կամքը կը կատարէ. (Մատթ. է. 21:)

Յաքէոս եկաւ՝ ու տէրոջը ըսաւ. տէր, ահա իմ ունեցածիս կէսը աղքատներուն կուտամ. և թէ որ մէկուն զրկեցի նէ, չորս անգամը կը վճարեմ ա նոր. (Ղուկ. ԺԹ. 8:)

Ով իրեն ապրուստովը գինուորութիւն կ'ընէ. ո՛վ այգի մը կը տնկէ, ու անոր պտուղէն չուտեր. ո՛վ ոչխարներ կ'արածէ, ու ոչխարներուն կաթէն չուտեր. (Ա. Կորն. Թ. 7:)

Ահա որ ձեզի հոգեւոր բաներ ցանեցինք, մեծ բան մըն է թէ որ ձենէ երկրաւոր բաներ հնձենք. (Ա. Կորն. Թ. 11:)

Ղէ՞ք մի գիտեր, որ տաճարին մէջ աշխատողները տաճարէն կ'ուտեն. և անոնք որ սեղանին պաշտօնեաներն են, նոյն սեղանէն կը վայելեն: Նմանկ

ալ տէրը Հրաման տուաւ որ աւետարանը քարոզողները աւետարանէն պիտի ապրին. (Ա. Կոր. Թ. 13, 14:)

Ան որ խնայելով կը ցանէ՝ քիչ կը հնձէ. և ան որ առատութիւնով կը ցանէ՝ առատութիւնով կը հնձէ: Ամէն մէկը ինչպէս որ իր սրտովը կը յօժարի նէ, չէ թէ հարկաւ ու տրտմութիւնով. ինչու որ աստուած զուարթառատ տուրքը կը սիրէ. (Ա. Կոր. Թ. 6, 7:)

Աշակերտը բոլոր իր ունեցած բարիքներէն իր վարդապետին ալ թող Հաղորդէ: Ա՛ի խաբուիք. աստուած ծաղր չըլլար. ինչու որ մէկ մարդ մը ինչ որ կը ցանէ՝ նոյնը կը հնձէ. (Գաղ. գ. 6, 7:)

Ուստի՝ քանի որ ժամանակը ձեռքնիս է՝ ամէնուն բարիք ընենք, մանաւանդ Հաւատքի ընտանիքներուն. (Գաղ. գ. 10:)

Աստուածպաշտութիւնը մեծ Հարստութիւն է՝ բաւականութիւնով մէկ տեղ: Ինչու որ բան մը աշխարհ չի բերինք, ու բան մըն ալ չենք կրնար տանիլ. (Ա. Տիմ. գ. 6, 7:)

Ան աշխարհիս մէջի Հարուստներուն պատուիրէ՝ որ չի Հպարտանան, և յոյսերնին անոտի մեծութեան վրայ չի դնեն, Հապա աստուծոյ վրայ՝ որ ամէն բան առատապէս մեզի կուտայ որ վայելենք. բարիք գործեն, բարեգործութիւնով Հարստանան, առատաձեռն, սիրուն ու Հաղորդող ըլլան. Հանդերձեալին Համար բարի Հիմ մը գանձեն անձերնուն, որ

յաւիտենական կեանքը ձեռք ձգեն. (Ա. Տիմ. գ. 17, 18, 19:)

Աստուած անիրաւ չէ՝ որ ձեր գործքերը մոռնայ, և ան սէրը՝ որ իր անուանը համար ցըցուցիք. որ սուրբերուն ծառայեցիք ու կը ծառայէք. (Եբր. գ. 10:)

Խարերարութիւն ու հաղորդութիւն ընելը մի մոռնաք. ինչու որ աստուած անանկ պատարագներուն կը հաճի. (Եբր. ժգ. 16:)

Ան որ աս աշխարհիս բարիքը ունի, և իր եղբօրը կարօտութիւնը կը տեսնայ, և իր գութը անկէ կը գոցէ. ինչպէս աստուծոյ սէրը անոր մէջ կը բնակի. (Ա. Յովհ. գ. 17:)

Որու ունեցածէդ ողորմութիւն տուր, ու բնաւ քու երեսդ աղքատէ մը մի դարձուներ. ան ժամանակը աստուած իր երեսը քենէ չի դարձուներ. (Տոբ. դ. 7:)

Կարողութեանդ չափ ողորմած եղիր. թէ որ շատ ունիս՝ առատապէս տուր. թէ որ քիչ ունիս՝ ջանք ըրէ ան քիչէն ուրախ սրտով տալու. ինչու որ ասանկով քեզի մէկ աղէկ հատուցում մը կը պատրաստես կարօտութեան օրուանը մէջ. (Տոբ. դ. 8, 9:)

Ո՛վ որ աղքատին կ՚ողորմի՝ փոխ կուտայ տէրոջը. անոր տուրքին նայելով աստուած անոր հատուցում պիտի ընէ. (Առակ. ժԹ. 17:)

Երանի՛ անոր՝ որ աղքատին ու տնանկին հոգ կը տանի. նեղութեան օրը տէրը անիկայ կ՚աղատէ. (Սաղմ. խ. 1:)

Երբոր Սուրբ Գրոց աս խօսքերը կը կարդացուի, Սարկաւագները, Եկեղեցպաններր. կամ մասնաւորապէս որոշուած ուրիշ յարմար անձինքները նոյն եկեղեցիին ժողովուրդէն պատրաստուած վայելուչ ամանովը աղքատներուն համար եղած ողորմութիւնը, և ժողովուրդին ուրիշ նուէրները ժողվեն, ու յարգաւթեամբ Քահանային բերեն. որ ան ալ խոնարհութեամբ պիտի առնէ ու Սուրբ Սեղանին վրայ դնէ անիկայ:

Եւ երբոր Հաղորդութիւն ըլլալու ըլլայ, Քահանան բաւական Հաց ու գինի պիտի դնէ Սեղանին վրայ, և անկէ ետեւ պիտի ըսէ,

Աղօթք ընենք աս աշխարհիս վրայ եղած Քրիստոսի զինուորեալ Եկեղեցւոյն ընդհանուր վիճակին համար:

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, որ քու Սուրբ Առաքեալիդ ձեռքովը մեզի աղօթք ու խնդրուածք ու գոհութիւն մատուցանել սորվեցուցիր ամէն մարդոց համար. Խոնարհեամբ կ'աղաչենք քեզի (ողորմութեամբ ընդունէ մեր նուէրները ու ողորմութիւնները) (թէ որ նուէր ու ողորմութիւն չըլլայ, փակագծով այս միջանկեալը (ընդունէ մեր նուէրները ու ողորմութիւնները) չի պիտի ըսուի), ընդունէ մեր աղօթքները՝ որ քու Աստուածային Մեծվայելչութեանդ կը մատուցանենք, աղաչելով քեզի որ միշտ քու ընդհանուր Սուրբ Եկեղեցիդ ճշմարտութեան, միութեան ու համակամութեան հոգիովը արծարծես. Եւ շնորհէ որ ամէն քու Սուրբ Անունդ խոստովանողները քու սուրբ Խօսքիդ ճըշ-

մարտութիւնովը միաբանին, ու միութիւնով ու Աստուածային սիրով ապրին: Կ՚աղաչենք ևս քեզի՝ որ փրկես ու պահպանես բոլոր Քրիստոնեայ թագաւորները, Իշխանաւորները ու Կառավարները. և մասնաւորապէս քու ծառադ (Ա.) մեր թագաւորը, որ անոր իշխանութեանը տակը բարեպաշտութեամբ ու հանդարտութեամբ կառավարուինք: Շնորհէ բոլոր անոր Խորհրդականներուն ու իր իշխանութեանը տակը եղող պաշտօնեաններուն, որ ճշմարտապէս ու անաչառապէս արդարութիւն ընեն՝ անօրէնութիւնը ու մոլութիւնը պատժելու համար, և քու ճշմարիտ կրօնքիդ ու առաքինութեանդ պահպանութեանը համար: Շնորհէ տուր ով երկնաւոր Հայր, բոլոր Եպիսկոպոսներուն ու Ժողովըրդատէրերուն, որ իրենց վարքովը ու վարդապետութիւնովը քու ճշմարիտ ու կենդանի Պատգամդ քարոզեն, ու յարմար ու պատշաճ կերպով քու սուրբ Խորհուրդներդ մատակարարեն: Եւ պարգեւէ քու երկնային շնորհքդ բոլոր քու ժողովուրդիդ, ու մասնաւորապէս հոս ներկայ գտնուող միաբանութեանը, որ խոնարհ սրտով ու արժանաւոր յարգութեամբ քու սուրբ Խօսքդ լսեն և ընդունին, սրբութիւնով ու արդարութիւնով բոլոր իրենց կեանքին մէջ ճշմարտապէս քեզի ծառայելով: Եւ մենք խոնարհեալ կ՚աղաչենք քեզի ով Տէր, որ քու բարութեամբդ բոլոր անոնք մխիթարես և անոնց օգնական ըլլաս՝ որոնք աս անցաւոր կեանքիս մէջ

նեղութեան, տրտմութեան, չքաւորութեան, հիւանդութեան կամ ուրիշ ո՛ և իցէ ձախորդութեան մէջ են: Եւ նաև կ'օրհնաբանենք քու սուրբ Անունդ բոլոր ան քու ծառաներուդ համար, որոնք քու հաւատքովդ ու երկիւղովդ աս կեանքէս ելած են. շնորհք խնդրելով քենէ անանկ անոնց բարի օրինակներուն հետեւելու որ կարո՛ղ ըլլանք անոնց հետ քու երկնաւոր թագաւորութեանդ հաղորդ ըլլալու. Շնորհէ՛ ասիկայ ո՛վ Հայր, մեր մի միայն Միջնորդ և Պաշտպան Յիսուս Քրիստոսի սիրոյն համար. Ամէն:

Երբոր Պաշտօնեան Ամենասուրբ Հաղորդութեան ծանուցումը կ'ընէ (որ աս ծանուցումը անմիջապէս Հաղորդութեան մատակարարութեանը նախընթաց Կիրակին, կամ Տօնի մը օր ըլլալու է), Քարոզը կամ Աւետարանական ճառը վերջացածին պէս հետեւեալ Յորդորակը պիտի կարդայ:

Սիրելի՛ եղբայրներ, եկած Կիրակի (կամ այս ինչ Տօնի) օրը, միտք ունիմ Աստուծոյ օգնականութեամբը Քրիստոսի Մարմնոյ և Արեան Խորհուրդը անոնց մատակարարելու, որո՛նք երկիւղածութեամբ ու ջերմեռանդութեամբ կը պատրաստուին իրենց հոգեւոր դիւրութեանը ու մեծ օգնականութեանը համար, իր արդիւնաւոր խաչին ու չարչարանացը յիշատակութեանը համար ընդունելու, որով միայն մեր մեղքերուն թողութիւն կը գըտնանք, և երկնից թագաւորութեանը բաժանորդ

կ՚ըլլանք : Ուստի՝ պարտաւոր ենք խոնարհ ու ջերմ եռանդ գոհութիւններ մատուցանել ամենակարող Աստուծոյ մեր երկնաւոր Հօրը, որ մեր Փրկիչը Յիսուս Քրիստոս իր Որդին մեզի տուաւ, չէ թէ միայն մեզի համար մեռնելու, հապա նաև ան ամենասուրբ Խորհրդովը մեր հոգեւոր կերակուրը ու սնունդը ըլլալու : Նոյն Խորհուրդը արժանաւորապէս ընդունողներուն անանկ աստուածային ու մխիթարական բան մը ըլլալուն, և նմանապէս անարժան համարձակութեամբ ընդունողներուն ալ մեծ վտանգ մը ըլլալուն, ծեզ յորդորելը իմ պարտքս է որ նոյն միջոցին լաւ մը քննէք ան սուրբ Խորհուրդին մեծութիւնը, և անարժանութեամբ ընդունելուն ան մեծ վտանգը. և անանկ մանրամասնաբար քննէք ու փորձէք ձեր խիղճերը (ու չէ թէ կեղծաւոր աստուածապաշտներուն նման արտաքին ու հարեւանցի ջերմեռանդութեամբ, հապա անանկ) որ կարող ըլլաք ասանկ մէկ երկնաւոր Հաշի մը սրբուած ու մաքրուած մօտենալու, ան հարսանեաց հանդերձովը՝ որ Աստուած Սուրբ Հոգւոյ մէջ կը պահանջէ, և ան Սուրբ Հեղանին իբր արժանաւոր հաղորդակից ընդունուելու :

Աստ ճամբան ու կանոնը այս է. Պինտ առաջ պէտք է որ դուք ձեր վարքերը ու կենակցութիւնները քննէք Աստուծոյ պատուիրանքներուն կանոնովը. և ինչ բանի մէջ որ դուք ձեզ թէ խորհրդով. թէ բանիւ և թէ գործքով մեղանչած կը գտնաք, ան

ժամանակը ձեր մեղանչականութեանը վրայ ողբալու էք, ու բարի վարքի հաստատ դիտաւորութիւնով ամենակարող Աստուծոյ առջին խոստովանելու էք: Եւ երբոր կը տեսնաք թէ ձեր գործած մեղքերը չէ թէ միայն Աստուծոյ դէմ է՝ հապա ձեր ընկերներուն ալ, ան ժամանակը անոնց հետ հաշտուելու էք, պատրաստ ըլլալով ձեռքերնուդ եկածին չափ վճարք ու հատուցում ընելու, ուրիշներուն բրած ամէն վնասներնուդ ու անիրաւութիւններնուդ փոխարէն. և նմանապէս յօժարամիտ ըլլալով ուրիշներուն ներելու՝ որոնք ձեզի դէմ մեղք գործած են, ինչպէս որ դուք ձեր մեղքերուն համար Աստուծմէ ներում կը խնդրէք. ինչու որ չէ նէ ան սուրբ Հաղորդութիւնը առնելը ուրիշ բան մը չընէր, հապա ձեր դատապարտութիւնը կ'էվելցունէ: Ուստի՝ ձենէ ով որ Աստուծոյ դէմ հայհոյիչ է, իր Խօսքը խափանող ու բամբասող, շնացող, կամ չարութեան ու ատելութեան, և կամ ուրիշ մեծ մեղքի մէջ ապրող, թող ղղջայ բոլոր իր մեղքերուն վրայ, չէ նէ թող ան սուրբ Սեղանին չի մօտենայ, որ չըլլայ թէ ամենասուրբ Խորհուրդը ընդունելէն ետեւ սատանան իր սիրտը մտնայ, ինտոր որ Յուդայինը մտաւ, և ամէն չարութիւններով լեցունէ, ու հոգիով ու մարմինով կորսնցունէ:

Եւ որովհետեւ հարկաւոր է որ բնաւ մէկը Ամենասուրբ Հաղորդութեան չի մօտենայ, հապա միայն աստուծոյ ողորմութեանը հաստատ ապաւի-

նութեամբ մը, ու հանդարտ խղճմտանքով մը. ուստի՝ ձենէ ով որ կարող չէ իր խղճմտանքը աս միջոցներովը հանդարտեցունել, հապա էվելօք մխիթարութեան ու յորդորանքի կարօտ է, թո՛ղ ինծի գայ, կամ մէկ ուրիշ Աստուծոյ խօսքին հմուտ և տեղեակ Պաշտօնեայի մը երթայ, և իր սրտին դառնութիւնը բանայ, որ Աստուծոյ սուրբ Խօսքին քարոզութիւնովը կարո՛ղ ըլլայ հոգևոր խորհուրդներով ու խրատներով արձակման շնորհքը ընդունելու, իր խիղճը հանդարտեցունելով ու իր կասկածը ու տարակոյսը փարատելով:

Թէ որ Քահանան ժողովուրդին Ամենասուրբ Հաղորդութիւնը ընդունելու զանցառու ըլլալնին տեսնայ, առջեւքինին տեղը աս Յորդորակը պիտի կարդայ.

Սիրելի՛ եղբայրներ, եկած Կիրակի, (կամ այս ինչ Տօնի) օրը, Աստուծոյ շնորհքովը Տէրունական Ընթրիքը պիտի ընեմ, որուն՝ հոս գտնուող ձեզ ամէնքդ Աստուծոյ կողմանէ կը հրաւիրեմ. և Յիսուս Քրիստոսի սիրովը կ'աղաչեմ, որ ասանկ Աստուծմով կանչուած ու հրաւիրուած ըլլալով, ան խորհուրդին ներկայ գտնուելու զանցառութիւն չընէք: Արդեօք գիտէք թէ ինչ ցաւալի ու ծանր բան մըն է, երբոր մէկը շատ հարուստ ճաշ մը կը պատրաստէ, սեղանը բազմատեսակ կերակուրներով զարդարած, անանկ որ ուրիշ ամենեւին բան մը պակաս չէ. հապա միայն հրաւիրուածները գան ու նըս-

տին · բայց ան հրաւիրուողները ապերախտութեամբ (առանց պատճառի) ետ կը փախչին ու չեն ուզեր գալ: Սանկ դիպուածի մը մէջ ձենէ որերնո՞ւդ դժուարը չի պիտի գար: Ո՞վ իր անձին մէկ մեծ անիրաւութիւն մը ու նախատինք մը չի պիտի սեպեր: Ուրեմն Քրիստոսով սիրելի եղբայրներ, զգո՛յշ կեցէք որ չըլլայ թէ աս սուրբ Ընթրիքէն դուք ձեզ ետ պահելով Աստուծոյ բարկութիւնը ձեզի դէմ բորբոքել տաք: Դիւրին է մէկի մը ըսել թէ՝ ես չի պիտի հաղորդուիմ, ինչու որ աշխարհի այլեայլ գործքերովը զբաղեալ եմ: Բայց աս տեսակ պատճառները անանկ դիւրաւ ընդունելի ու հաճելի չէ Աստուծոյ: Խէ որ մէկը կ'ըսէ թէ՝ ես մէկ մեծ մեղաւոր մըն եմ, ու անոր համար կը վախնամ ներկայ գտնուելու · ուրեմն՝ ինչո՞ւ համար չէք ապաշխարեր, ու վարքերնիդ շտկեր: Երբոր Աստուած ձեզ կը կանչէ, մենք չենք ուզեր գալ ըսելու չէ՞ք մի ամչնար: Եւ Աստուծոյ դառնալ ուզելու ժամանակնիդ պատրաստութիւն չունինք ըսելը դուք ձեզի պատճառ մը մի պիտի ընէք · Դուք ձեզի աղէկ մտմտացէք, ձեր ասանկ սուտ պատճառանքները Աստուծոյ առջին ձեզ չարդարացուններ: Անոնք որ Աւետարանի մէջի հրաւէրը մերժեցին ըսելով թէ՝ այգի առած ենք, կամ եզերնիս փորձելու կ'երթանք, կամ թէ ամուսնացած ենք, անոնք ասանկով չարդարացան · հապա ան երկնային կոչմանը անարժան սեպուեցան: Ես իմ կողմանէս կը պատրաստուիմ, և իմ

պաշտօնիս նայելով Աստուծոյ Անուամբը ձեզ կը Հրաւիրեմ. Յիսուս Քրիստոսի կողմանէ ծեզ կը կանչեմ. և ձեզ կը յորդորեմ թէ որ դուք ձեր փրկութիւնը կ'ուզէք, որ աս Ամենասուրբ Հաղորդութեանը մասնակից ըլլաք: Եւ ինչպէս որ Աստուծոյ Որդին ձեր փրկութեանը համար իր հոգին աւանդելու յանձնառու եղաւ խաչին վրայ մեռնելով. անանկ ալ ձեր պարտքն է Ամենասուրբ Հաղորդութիւնը ընդունելը, իր մահուանը պատարագին յիշատակութեանը համար, ինչպէս որ ինքը պատուիրեց. որ եթէ անիկայ կատարելու զանցառութիւն ընէք, անգամ մը ինքիրեննիդ մտմտացէք թէ ինչ մեծ անիրաւութիւն կ'ընէք Աստուծոյ. և այս բանին համար ինչ մեծ պատիժ մը կախուած է գլխունուդ վրայ, երբոր կամաւ Տէրոջը Սեղանէն կը հրաժարիք, ու ձեր եղբայրներէն կը զատուիք, որոնք այս երկնային կոչմանը կուգան հոգեւոր սնունդ առնելու: Թէ որ դուք զգուշութեամբ աս բաները քննելու ըլլաք, Աստուծոյ շնորհքովը միտքերնիդ բարիի պիտի դառնայ. ինչու որ անիկայ առնելովնիս անդադար մեր երկնաւոր Հօրը՝ ամենակարող Աստուծոյ մեր խոնարհ աղաչանքները պիտի մատուցանենք:

Հաղորդութեան Խորհուրդը կատարուելու ժամանակը հաղորդուելու անձինները երենց յարմար տեղերնին կայնելով, Քահանան աս Յորդորակը պիտի ըսէ:

Սիրելի եղբայրներ Տէրոջմով, դուք՝ որ պատ-

բաստ էք մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի Մարմնոյ և Արեան Խորհուրդին մօտենալու, պարտիք մը-տածել ինչպէս որ Պօղոս Առաքեալ կը յորդորէ, թէ մարդիկ ան լացէն ուտելու և ան Գաժակէն խմելու համարձակելէն առաջ, պարտին անձերնին լաւ մը փորձել ու զգուշութեամբ քննել, և անկէետեւ համարձակին ան լացէն ուտելու և ան Գաժակէն խմելու: Ինչու որ մեծ է օգուտը՝ թէ որ ճշմարիտ սրտի զղջումով ու կենդանի հաւատքով ան սուրբ Խորհուրդը ընդունելու ըլլանք, (որովհետեւ ան ժամանակը Քրիստոսի Մարմինը հոգևորապէս կը ճաշակենք և իր Արիւնը կը խմենք. ան ժամանակը մենք Քրիստոսի մէջ և Քրիստոս մեր մէջը կը բնակի. մենք Քրիստոսի հետ կը միանանք ու Քրիստոս մեզի հետ). անանկ ալ մեծ է վտանգը՝ թէ որ անարժանութեամբ անիկայ ընդունենք: Ա՛սոն զի ան ժամանակը մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի Մարմնոյ և Արեանը յանցաւոր կ'ըլլանք. բուն մեր դատապարտութիւնը կ'ուտենք ու կը խմենք Տէրոջը Մարմինին վրայ չի խորհելով. մենք Աստուծոյ բարկութիւնը մեր վրայ կը բորբոքենք. վինքը կը դրդենք որ տեսակ տեսակ հիւանդութիւններով, ու կերպ կերպ մահերով մեզ պատժէ: Ուրեմն եղբայրնե՛ր, դուք ձեր անձը դատեցէ՛ք որ Տէրը ձեզ չի դատէ. ձեր անցած մեղքերուն համար անկեղծ զղջմամբ ապաշխարեցէ՛ք. մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի վրայ կենդանի ու հաստատ հաւատք մը ունեցէ՛ք.

ձեր վարքերը շտկեցէք, ու ամէնուն հետ կատարեալ սիրով վարուեցէք. և ասանկով ան սուրբ Խորհուրդներուն արժանաւորապէս մասնակից կ'ըլլաք: Եւ ամէնէն էվել պարտիք խոնարհ ու ջերմեռանդ շնորհակալութիւնները մատուցանել Աստուծոյ, Հօրը և Սուրբ Հոգւոյն, աշխարհիս փրկութեանը համար՝ որ մեր Փրկիչ Աստուած և Տէրդ Յիսուս Քրիստոսի մահուամբը ու չարչարանքներովը եղաւ. ան որ իր անձը մինչեւ խաչին մահուանը անդամ խոնարհեցուց մեզի պէս ողորմելիներուն համար, որ մահուան շուքին ու խաւարին մէջ նըստած էինք. որպէս զի մեզ Աստուծոյ որդիքները ընէ, և յաւիտենական կեանքին բարձրացունէ: Եւ այս նպատակովը միշտ մեր Տէր և մի միայն Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի մեր վրայ ունեցած բազմաւաստակերը պարտինք յիշել ասանկ մեզի համար մեռնելով, և ան անթիւ բարութիւնները՝ որ իր անգին արիւնը թափելովը մեզի համար ձեռք ձգեց. ինքը ան սուրբ Խորհուրդները սահմանեց ու հաստատեց իբր առհաւատչեայ իր սիրոյն և իր մահուանը մշտընջենաւոր յիշատակութեանը, մեր մեծ ու անվախճան վսիթարութեանը համար: Ուստի անոր՝ միանդամայն Հօրը և Սուրբ Հոգւոյն միշտ գոհութիւն մատուցանենք (ինչպէս որ էվելօք պարտաւոր ենք), մենք մեզ բոլորովին իր սուրբ կամքին ու հաճութեանը յանձնելով, և ճշմարիտ սրբութիւնով ու արդարութիւնով բոլոր մեր կեանքին օրերուն մէջ իրեն ծառայելու ջանք ընելով. Ամէն:

Ետքը Քահանան Ամենասուրբ Հաղորդութիւնը առնելու եկողներուն պիտի ըսէ.

Դուք՝ որ ճշմարտապէս և բոլորով սրտիւ ձեր մեղքերուն վրայ զղջացած էք, և ձեր ընկերներուն հետ սիրով ու կարեկցութեամբ կը վարուիք, և միտք ունիք մէկ նոր կեանք մը վարելու Աստուծոյ պատուիրանքներուն հետեւելով, և անկէ ետեւ իր սուրբ ճամբաներուն մէջ քալելով. հաւատքով մօտեցէք, և ձեր հոգեւոր մխիթարութեանը համար աս սուրբ Խորհուրդը ընդունեցէք. և ձեր խոնարհ խոստովանութիւնը Ամենակարող Աստուծոյ մատուցէք խոնարհութեամբ ծնկան վրայ գալով:

Յետոյ Պաշտօնեաներուն մէկը հաղորդուելու պատրաստ ըլլողներուն կողմանէ աս ընդհանուր Խոստովանութիւնը պիտի ընէ, թէ ինքը և թէ բոլոր ժողովուրդը խոնարհութեամբ ծնրադրած՝ ըսելով.

Ամենակարո՛ղ Աստուած՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը, ամէն բաներուն Ստեղծողը, բոլոր մարդոց Դատաւորը, մենք կը ցաւինք ու կ՚ողբանք մեր բազմատեսակ մեղքերուն ու չարութիւններուն համար, որ շատ ժամանակ խորհրդով, բանիւ ու գործքով չափազանց քու Աստուածային Մեծվայելչութեանդ դէմ գործած ենք, արդարապէս քու բարկութիւնդ ու սրտմտութիւնդ մեզի դէմ գրգռելով: Ջերմեռանդ սրտով կը զղջանք ու կը ցաւինք աս մեր մեղքերուն համար, որոնց յիշա-

կուԹիւնը խիստ դառն է, և ծանրուԹիւնը անտանելի: Ողորմ՛ մեզի. Ողորմ՛ մեզի ո՛վ Ա՛մենողորմ Հայր. քու Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի համար ան անցած մեղքերնուս ԹողուԹիւն տուր, և շնորհէ որ ասկէ ետեւ նոր վարքով կարող ըլլանք միշտ քեզի ծառայելու ու հաճելի ըլլալու, քու Անուանդ պատուոյն ու փառքին համար, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը: Ա՛ն:

Ցետոյ Քահանան (կամ Եպիսկոպոսը, Թէ որ ներկայ գտնուի) ոտքի վրայ պիտի կեցնի, ու երեսը ժողովուրդին դարձուցած՝ տա Աւրհնակումը պիտի ըսէ.

Ա՛մենակարող Աստուած՝ մեր երկնաւոր Հայրը, որ իր ամենամեծ ողորմուԹիւնովը ամէն անոնց մեղքերուն ԹողուԹիւն խոստացաւ, որոնք անկեղծ զղջմամբ ու ճշմարիտ հաւատքով իրեն կը դառնան, Ողորմի ձեզի. ձեր մեղքերուն ԹողուԹիւն տայ, ու անոնցմէ ազատէ ձեզ. հաստատէ ձեզ ու զօրացունէ ամէն բարուԹիւնով. և ձեզ յաւիտենական կեանքին առաջնորդէ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ա՛ն:

Վերջը Քահանան կ՛ըսէ.

Լսեցէ՛ք՝ ինչ մխիԹարական խօսքեր կ՛ըսէ ա՛նոնց մեր փրկիչը Քրիստոս, որոնք ճշմարտապէս իրեն կը դառնան:

Եկէ՛ք ինծի ամէն հոգնածներ ու բեռնաւո-

րածներ , ու ես ձեզ պիտի հանգչեցունեմ. (Մատթ. ժա. 28 :)

Աստուած աշխարհը անանկ սիրեց՝ որ իր միածին Որդին տուաւ. որ ամէն անոր հաւատացողը չի կորսուի, հապա յաւիտենական կեանքը ընդունի. (Յովհ. գ. 16 :)

Լսեցէք նաև Պօղոս Առաքելին ըսածը.

Ճշմարիտ է աս խօսքը և բոլորովին ընդունելութեան արժանի, որ Յիսուս Քրիստոս աշխարհ եկաւ մեղաւորները փրկելու. (Ա. Տիմ. ա. 15 :)

Լսեցէք նաև Յովհաննու Առաքելին ըսածը.

Թէ որ մէկը մեղք գործելու ըլլայ, Աստուծոյ քով բարեխօս ունինք Յիսուս Քրիստոս արդարը ու անարատը. և անիկայ մեր մեղքերուն քաւութիւնն է. (Ա. Յովհ. բ. 1, 2 :)

Որոնցմէ ետև Քահանան պիտի շարունակէ ըսելով.

Սիրտերնիդ վեր վերուցէք.

Պատ. Մ՚ենք անոնք Տէրոջը կը վերցունենք:

Քահ. Մ՚եր Տէր Աստուծոյն գոհութիւն մատուցանենք:

Պատ. Անանկ ընելը արժան և իրաւ է:

Ցետոյ Քահանան սուրբ Սեղանին դարձած՝ պիտի ըսէ.

Շատ արդար և իրաւ է, և մեր հարկաւոր պարտքն է որ մենք ամէն ժամանակ և ամէն տեղ

քեզի գոհութիւն մատուցանենք ով Տէր, Սուրբ Հայր,* Ամենակարող, Յաւիտենական Աստուած։

Հոս կը հետեւի Պատարագի Սրբասացութեան Աղօթքը թէ որ աւուր պատշաճի յատուկ գրուած ըլլայ, ապա թէ ոչ՝ աս հետեւեալը կուգայ։

Ուստի՝ Հրեշտակներուն և Հրեշտակապետներուն և բոլոր երկնային զօրքերուն հետ մէկ տեղ քու փառաւորեալ Անունդ կ'օրհնենք ու կը փառաւորենք, անդադար քեզ գովաբանելով և ըսելով, Սուրբ, Սուրբ, Սուրբ, Տէր Աստուած զօրութեանց, քու փառքովդ երկինքը ու երկիրը լեցուն է. փառք քեզ՝ ով Տէր Բարձրեալ. Ամն։

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՍՐԲԱՍԱՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ծննդեան օրը, և եօթը օր ետքը.

Քու միածին Որդիդ Յիսուս Քրիստոս՝ որ մեզի համար աս ժամանակ պարգեւեցիր ծնելու, որ ինքը Հոգւոյն Սրբոյ զօրութիւնովը կատարեալ մարդ եղաւ, իր մօրը կոյս Մարիամին գոյութենէն, և որ առանց մեղքի աղտեղութեան մեզ ամէն մեղքերէն մաքրելու. Ուստի՝ Հրեշտակներուն. և այլն։

Զատկի օրը, և եօթը օր ետքը.

Բայց գլխաւորապէս մեր պարտքն է քեզ գո-

* Այս (Սուրբ Հայր) խօսքը Ամենասուրբ Երրորդութենէն [illegible]

վաբանել քոռ Աղաւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի փառաւոր յարութեանը համար. ինչու որ ինքը ան ճշմարիտ զատկական Գառն է, որ մեզի համար զոհ եղաւ, ու աշխարհի մեղքը վերուց. և որ իր մահուամբը մահը կործանեց, և իր յարութեամբը մեզի յաւիտենական կեանք պարգեւեց. Ուստի՝ Հրեշտակներուն. և այլն:

Համբարձման օրը, և եօթը օր ետքը.

Քառ սիրելի Աղաւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի միջնորդութեամբը, որ իր փառաւոր Յարութենէն ետեւ յայտնապէս բոլոր իր Առաքեալներուն երեւցաւ, և անոնց առջեւը երկինքը համբարձաւ մեզի համար տեղ պատրաստելու, որ իր եղած տեղը մենք ալ կարող ըլլանք ելլելու ու իր հետը փառքով թագաւորելու. Ուստի՝ Հրեշտակներուն. և այլն:

Հոգեգալստեան օրը, և վեց օր ետքը.

Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի միջնորդութեամբը, որուն ճշմարիտ խոստմանը նայելով աս ժամանակ Հոգին Սուրբ երկինքէն իջաւ, յանկարծ մեծ ձայնով մը, սաստիկ հովի մը պէս, կրակէ լեզուներու նման Առաքեալներուն վրայ հանգչելով, որ անոնց սորվեցուներ ու ամէն ճշմարտութեան առաջնորդէ. շնորհելով անոնց զանազան լեզուներու պարգեւը, ու նաև համարձակութիւն՝ եռանդուն նախանձով

շարունակ Աւետարանը քարոզելու ամէն ազգերուն. որով մենք խաւարէն ու մոլորութենէ պայծառ լուսին ելած քու՝ և քու Որդւոյդ Յիսուս Քրիստոսի Ճշմարիտ գիտութեանը բերուեցանք. Աստի՝ Հրեշտակներուն. և այլն:

Երրորդութեան կիրակին միայն.

Դուն միայն մէկ Աստուած մըն ես, մէկ Տէր մը. չէ թէ միայն մէկ Անձ մը, հապա երեք Անձ մէկ գոյութեամբ: Պանծի ինչ որ Հօրը փառքին համար կը հաւատանք, նոյնը կը հաւատանք Որդւոյն և Սուրբ Հոգւոյն համար, առանց տարբերութեան կամ զանազանութեան. Աստի՝ Հրեշտակներուն. և այլն:

Ամէն մէկ Սրբասացութենէնետեւ անմիջապէս պիտի ըսուի կամ երգեցուի սա հետեւեալը.

Աստի՝ Հրեշտակներուն և Հրեշտակապետներուն և բոլոր երկնային զօրքերուն հետ մէկ տեղ քու փառաւորեալ Անունդ կ'օրհնենք ու կը փառաւորենք, անդադար քեզ գովաբանելով ու ըսելով, Սուրբ, Սուրբ, Սուրբ, Տէր Աստուած զօրութեանց, քու փառքովդ երկինքը ու երկիրը լեցուն է. փառք քեզ ով Տէր Բարձրեալ. Ամէն:

Անկէ ետքը քահանան Տէրունական Սեղանին առջին ծնրադրած՝ հաղորդուելուներուն կողմանէ աս հետեւեալ Աղօթքը կ'ըսէ.

Ամենողորմ Տէր, համարձակութիւն չունինք այս քու Սուրբ Սեղանիդ մօտենալու մեր արդարութեանը ապաւինելով, հապա միայն քու բազմօրինակ և մեծ ողորմութեանցդ: Մենք արժանի չենք քու սեղանէդ թափած փշրանքները անգամ ժողվելու: Բայց դուն նոյն Տէրն ես, որուն բնութիւնը միշտ ողորմութիւն ընել է. ուստի՝ շնորհէ մեզի այվ բարեգութ Տէր, որ անանկ քու սիրելի Որդւոյդ Յիսուս Քրիստոսի Մարմինը ուտենք և Արիւնը խմենք, որ մեր մեղանչական մարմինները իր Մարմինովը մաքրուին, և մեր հոգիները իր անգին Արիւնովը յուացուին. և որ միշտ մենք անոր մէջը բնակինք, և ան մեր մէջը. Ամէն:

Երբոր քահանան Սեղանին առջեւը կայնած Հացը ու Գինին անանկ պատրաստ կ'ունենայ որ կարող ըլլայ շուտ մը վայելուչ կերպով Հացը ժողովուրդին առջին մանրելու, ու Սկիհը ձեռքը առնելու, ան ժամանակը աս հետեւեալ քահանայագործութեան Աղօթքը պիտի ըսէ.

Ամենակարող Աստուած՝ մեր երկնաւոր Հայրը, որ քու քաղցր ողորմութիւնովդ քու միածին Որդիդ Յիսուս Քրիստոս պարգեւեցիր մեր փրկութեանը համար խաչին վրայ մեռնելու, որուն վրայ (ինքը իր անձին նուիրմամբը անգամ մը պատարագ եղած) բոլոր աշխարհի մեղքերուն համար ամ-

բողջ , կատարեալ և բաւական պատարագ մը , նուէր մը ու հատուցում մը ըրաւ . և իր պատուական մահուանը մշտնջենաւոր մէկ յիշատակութեանը համար ինքը սահմանեց և իր Աւետարանին մէջ մեզի պատուիրեց , որ մինչեւ իր երկրորդ գալուստը շարունակենք անիկայ . ով Ամենագթած Հայր , խոնարհեալ կ'աղաչենք լսէ մեզի , և շնորհէ որ այս քու պարգեւներդ՝ Հացը ու Գինին առնելով , մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոս քու Որդւոյդ սուրբ աւանդութեանը նայելով , իր մահուանը ու չարչարանացը յիշատակութեանը իր ամենասուրբ Մարմնոյն և Արեանը հաղորդ ըլլանք , որ ինքը՝ իր մատնուելու գիշերը (հոս Քահանան մաղզմանը ձեռքը առնէ) հացը առաւ , ու գոհանալէն ետեւ (և հոս Հացը մանրէ) անիկայ մանրեց ու իր աշակերտներուն տուաւ ըսելով , Առէք , կերէք . (և հոս իր ձեռքը բոլոր Հացին վրայ դնէ) աս է իմ Մարմինս , որ ձեզի համար կը տրուի . Անիկայ զիս յիշելու համար ըրէք : Նոյնպէս ընթրիքէն ետեւ (հոս Սկիհը ձեռքը առնէ) բաժակը առաւ , և գոհանալէն ետքը անոնց տուաւ ըսելով , Խմեցէք ասկէ ամէնքդ՝ ինչու որ (հոս իր ձեռքը Սկիհին և միւս ան ամաններուն վրայ դնէ , որոնց մէջ քահանայագործուելու գինի կայ) , Աս իմ արիւնս է ան նոր Ուխտին , որ ձեզի և շատերուն համար կը թափուի մեղաց թողութեան համար . Անիկայ ըրէք , անիկայ ամէն անգամ խմած ժամանակնիդ , զիս յիշելու համար . Ամէն :

Հիմայ Պաշտօնեան առաջ ինքը երկու տեսակէն ալ կը հաղորդուի, ու յետոյ Եպիսկոպոսները, Քահանաները ու Սարկաւագները նոյն կերպով կը հաղորդէ (թէ որ ներկայ գտնուելու ըլլան), և անկէ ետեւ կարգաւ ժողովուրդին կ'ուտայ անոնց ձեռքին մէջը դնելով, ամէնքը խոնարհաբար ծնրադրած: Եւ Հացը ամէն մէկուն տուած ժամանակը պիտի ըսէ,

Ա՛ր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Մարմինը՝ որ քեզի համար տրուեցաւ, քու մարմինդ ու հոգիդ անվախճան կեանքին պահէ: Ա՛ն ու կ'ըսէ ասիկայ, յիշելով թէ Քրիստոս քեզի համար մեռաւ. և անկէ անուընդ գտիր հաւատքով քու սրտիդ մէջ՝ շնորհակալութիւն տալով:

Եւ Պաշտօնեան Գաւաթը ամէն մէկուն տուած ժամանակը պիտի ըսէ,

Ա՛ր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Արիւնը՝ որ քեզի համար թափուեցաւ, քու մարմինդ ու հոգիդ անվախճան կեանքին պահէ: Ասիկայ խմէ, յիշելով թէ Քրիստոսի Արիւնը քեզի համար թափուեցաւ, ու շնորհակալ եղիր:

Թէ որ քահանայագործեալ Հացը ու Գինին ամէնքը չի հաղորդուած պակսելու ըլլայ, պէտք է որ Քահանան ուրիշը օրհնէ նախագրեալ կերպով, սկսելով այսպէս (Մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի մատնուելու գիշերը . . .) Հացը օրհնելու համար. և Գինին օրհնելու համար (Նոյնպէս ընթրիքէն ետեւ . . .):

Ամէնքը հաղորդուելէն ետեւ Պաշտօնեան Տէրունական Սեղանին պիտի դառնայ, ու անոնցմէ եվելցածները յարգու-

Թեամբ անոր վրայ պիտի դնէ, խիստ մաքուր ճերմակ կտաւով մը ծածկելով։

Ցետոյ Քահանան Տէրունական Աղօթքը կ'ըսէ, ժողովուրդն ալ անոր ետեւէն ամէն մէկ խնդրուածքը կրկնելով.

Ով մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու Անունդ սուրբ ըլլայ. Քու Թագաւորութիւնդ գայ. Քու կամքդ ըլլայ. ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ. Ա՛ր ամէն աւուր Հացը այսօր տուր մեզի. Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն. Եւ մեզ մի՛ տանիր, հապա չարէն ազատէ մեզ. Ինչու որ քուկդ է արքայութիւնը ու զօրութիւնը ու փառքը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն։

Եօքը աս հետեւեալ Աղօթքը կ'ըսուի.

Ով Տէր և երկնաւոր Հայր, մենք քու խոնարհ ծառաներդ բոլորովին քու Հայրական բարեգթութեանդ կ'աղաչենք որ աս մեր գոհութեան և փառաբանութեան պատարագը մարդասիրաբար ընդունես. և խոնարհեալ կ'աղերսենք ևս՝ չնորհէ որ Յիսուս Քրիստոս քու Որդւոյդ արժանաւորութեամբը ու մահուամբը, և իր արեանը վրայ հաւատքով մենք և բոլոր քու նկեղեցիդ մեղաց թողութիւն, և իր չարչարանքներուն ամէն ուրիշ բարիքները ընդունենք։ Եւ ահա քեզի կը ներկայացուննք ու կը մատուցանենք ով Տէր, մենք մեզ՝ մեր հոգիները ու մարմինները քեզի մէկ բանաւոր, սուրբ

ու կենդանի պատարագ մը ըլլալու, խոնարհեալ աղաչելով որ մենք՝ որ աս սուրբ հաղորդութեանը մասնակից եղած ենք, քու շնորհքովդ ու երկնային օրհնութիւնովդ լեցուինք: Եւ թէպէտ մեր բազմատեսակ մեղքերովը արժանի չենք քեզի պատարագ մատուցանելու, սակայն կը խնդրենք ընդունէ աս մեր պարտաւորեալ պարտականութիւնը ու ծառայութիւնը, առանց մեր անարժանութիւնը կշռելու. հապա մեր մեղքերուն թողութիւն շնորհելով, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը, որով և միանգամայն Հոգւոյն Սրբոյ միութեամբը քեզի ըլլայ ոմ ամենակարող Հայր, բոլոր փառքը ու պատիւը, յաւիտեանս. Ամէն:

Կամ ասիկայ.

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, բոլորով սրտիս կը գոհանանք քենէ, որ կը հաճիս մեզ՝ աս սուրբ խորհուրդները արժանաւորապէս ընդունողները Ս՝եր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոս քու Որդւոյդ անգին Ս՝արմնոյ և Ս՝րեան Հոգեւոր կերակուրովը սնուցանելու. և անոնցմով մեր վրայ ուղղեցած քու մարդասիրութիւնդ ու բարութիւնդ ապահով ՝կ՝ընես. և որ մենք քու Որդւոյդ խորհրդաւոր Ս՝արմնոյն բուն անդամները կ՝ըլլանք, որ բոլոր հաւատացեալներուն երջանիկ միութիւնն է. ու նաև յուսով քու յաւիտենական արքայութեանդ ժառանգները կ՝ըլլանք, քու սիրելի Որդւոյդ անգին

մահուանը ու յարչարանացը արժանաւորութեամբը: Եւ արդ՝ խոնարհեալ կ'աղաչենք քեզի ով երկնաւոր Հայր, քու շնորհքովդ անանկ օգնէ մեզի, որ միշտ կարող ըլլանք նոյն սուրբ միութեամբը մնալու, և նոյն բարեգործութիւնները ընելու, որոնց մէջ մեզ պատրաստեցիր քալելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի արժանաւորութեամբը, որուն՝ քեզի ու Սուրբ Հոգւոյն ըլլայ բոլոր փառքը ու պատիւը, յաւիտեանս. Ամէն:

Ցետոյ ըսուի կամ երգեցուի.

Ստուծոյ փառք բարձրութիւններուն մէջ, երկրին վրայ խաղաղութիւն, մարդկանց հաճութիւն: Կը փառաբանենք քեզ, կ'օրհնենք քեզ, երկրպագութիւն կ'ընենք քեզի, կը փառաւորենք քեզ, քու մեծ փառքիդ համար գոհութիւն կուտանք քեզի, ով Տէր Աստուած, երկնաւոր Թագաւոր, Աստուած, և Ամենակալ Հայր:

Ով Տէր, միածին Որդի Յիսուս Քրիստոս. ով Տէր Աստուած, Աստուծոյ Գառը, Հօրը Որդին, որ աշխարհի մեղքերը մէկ դի կը վերցունես, ողորմէ մեզի: Դուն որ աշխարհի մեղքերը մէկ դի կը վերցունես, ողորմէ մեզի: Դուն որ աշխարհի մեղքերը մէկ դի կը վերցունես, ընդունէ մեր աղաչանքները: Դուն որ Հօր Աստուծոյ աջ կողմը կը նստիս, ողորմէ մեզի:

Ինչու որ դուն միայն սուրբ ես. դուն ես միայն Տէր. դուն միայն ով Յիսուս Քրիստոս, Սուրբ Հոգւոյն հետ մէկ տեղ Հօր Աստուծոյ փառքին մէջ բարձրացեալ ես. Ամէն:

Ցետոյ Քահանան (կամ Եպիսկոպոսը թէ որ ներկայ գտնուի) կ'արձակէ զանոնք աս օրհնութիւնը ըսելով.

Աստուծոյ խաղաղութիւնը՝ որ ամէն միտքերէ վեր է, ձեր սիրտերը ու միտքերը Աստուծոյ և Յիսուս Քրիստոս իր Որդւոյն գիտութեանը ու սիրոյն մէջ պահէ. և Ամենակարող Աստուծոյ, Հօրը, Որդւոյն և Սուրբ Հոգւոյն օրհնութիւնը իջնայ ու միշտ ձեր ամէնուն վրայ հանգչի. Ամէն:

Հաղորդութիւն չեղած օրը, Ընծայման Աղօթքէնետեւ հետեւեալ մաղթանքներուն մէկը կամ մէկ քանին կ'ըսուի. նաեւ անոնք կրնան ըսուիլ որչափ որ պատեհութիւնը պահանջէ Պաշտօնեային ընտրողութեամբը, Առաւան և Իրիկուան Աղօթքի Մաղթանքներէն, Հաղորդութեան Խորհուրդէն, կամ Լիթանի Մաղթանքներէն ետեւ.

Օգնէ մեզի քու ողորմութիւնովդ ով Տէր, աս մեր աղօթքներուն ու պաղատանքներուն մէջ, և քու ծառաներուդ ճամբան դէպի յաւիտենական փրկութեան հասնելու ուղղէ, որ այս մահկանացու կեանքին այլևայլ պատահմունքներուն մէջ քու բարեգութ ու հզօր օգնականութեամբդ միշտ պահպանուին, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Ով Ամենակարող Տէր, և յաւիտենական Աստուած, ընդհէ կ'աղաչենք քեզի, մեր հոգիները ու մարմինները քու օրէնքներուդ ճամբաներուն և քու պատուիրանքներուդ գործադրութեանը մէջ առաջնորդելու, և անոնք սրբելու ու ուղղելու, որ քու ամենակարող պահպանութեամբդ հիմայ ու յաւիտեան հոգւով ու մարմնով պահպանուինք, մեր Տէր և փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամեն:

Պարգեւէ կ'աղաչենք քեզի ով Ամենաշօր Աստուած, որ մեր արտաքին ականջներովը այսօրուան լսած խօսքերնիս, քու շնորհքովդ ներսիդինիս մեր սրտերուն մէջ անանկ տպաւորուին, որ մեր մէջը բարի վարքի պտուղներ յառաջ բերեն, քու Անուանդ փառքին ու պատուոյն համար, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամեն:

Նախաժամանէ մեզի ով Տէր՝ բոլոր մեր գործքերուն մէջ քու շնորհաձիր պարգեւովդ, և քու մշտընջենաւոր օգնականութեամբդ ձեռնտու եղիր մեզի, որ ամէն մեր գործքերը քեզմով սկսած, շարունակած ու վերջացուցած, կարող ըլլանք քու սուրբ Անունդ փառաւորելու, և վերջապէս քու ողորմութեամբդ յաւիտենական կեանքը վայելելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամեն:

Ամենակարող Աստուած, ամէն իմաստութեան աղբիւրը, դուն որ մեր խնդրելէն առաջ մեր պա-

կասութիւնը գիտես, և խնդրելու ժամանակիս մեր տգիտութիւնը կը ճանչնաս. կ'աղաչենք ողորմիդ մեր տկարութիւններուն, և ան բաները՝ որ մեր անարժանութեանը ու կուրութեանը համար չենք համարձակիր խնդրելու, առատապէս պարգեւէ մեզի, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոս քու Որդւոյդ արժանաւորութեամբը. Ամէն.

Ամենակարող Աստուած, որ քու Որդւոյդ Անունովը խնդրուած աղաչանքները ընդունելու խոստացած ես. կ'աղաչենք՝ խոնարհեցնւր մարդասիրաբար քու ականջներդ մեր հիմակուան ըրած աղաչանքներուն ու պաղատանքներուն. և շնորհէ որ՝ ան քու կամքիդ պէս հաւատարմաբար խնդրած բաներնիս իրօք ընդունինք մեր կարօտութեանցը օգնութեանը և քու փառքիդ յայտնութեանը համար, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Կիրակի և ուրիշ Տօն օրերը (թէ որ Հաղորդութիւն չըլլայ), Հաղորդութեան համար կարգուած աս ընդհանուր աղօթքին մինչեւ վերջը պիտի ըսուի, որ ասանկ կ'ըսկըսի. (Աղօթք ընենք այս աշխարհիս վրայ եղած Քրիստոսի դինուորեալ եկեղեցւոյն ընդհանուր վիճակին համար). Նախորդ Աղաչանքներուն մէկը կամ մէկ քանին կարդալով, ու Օրհնութեան աղօթքովը վերջացունելով:

Տերունական Ընթերլիքը չի մատակարարուիր. մինչեւ որ Քահանային ընտրողութեամբը իր հետը չափաւոր թուով մարդիկ չըլլայ հաղորդուելու:

Հաղորդութեան խորհուրդը չի կրնար մատակարարուիլ, թէ որ չորս կամ գոնէ երեք հոգի չի գտնուի Քահանային հետ հաղորդուողը:

Եպիսկոպոսանիստ, Ժողովարանի ու Դպրոցի Եկեղեցիները, ուր որ շատ Քահանայ ու Սարկաւագ կը գտնուի՝

բոլորն ալ գիտեն ամեն կերպակ սուտ–ուրիշ հետ պիտի հաղորդուին. ըստ որ քանա–ոտ սրճեր չեն ներեցած :

Հայոց ու Վրացոց հոգով եղած երկպառակութիւնը ու տարբերութիւնը պարճաներէն հոգի՝ քանի՝ հատորով կրնար գրուիլ, որ ի՛սուրե. ինչո՞ւ ըստ որ չեն սիրեր իրարու ու ատ՛ու՛ր ոչ՛ ուրիշ ցեղերուն ընկեր :

Այն որ չօրհնուած Հայը ու Վրացին երկրին, Յունգերատպերը անոնց կրկին հոգով վեր պիտի դնէ. քայց ըստ որ օրհնուածը երկրին, Եկեղեցին ալ պիտի պատրաստ. հապա Վրաստան մեկ տեղ ուրիշ հաղորդուածները կրկին կանչելով, անկէ ետքը օրհնուելուն երթամեցոյց յարգութեամբ պիտի ուտեն ու խմեն անոնց :

Հաղորդութիւն Հայը ու Վրացին Յաղորդութիւնը ու Եկեղեցւոյ վերակացուները պիտի պատրաստեն Յաղորդութեան Յակումը :

Ե՛ գիտնալու է որ, ամեն Յաղորդութիւն անկէ առաջ պատրաստ են գինե տոկին երեք անգամ հաղորդուիլ. սրոնցմե մեկը Հաւրինը պիտի ըլլայ : Ամեն տոկի Հաւրին Յաղորդութիւնը անկէ՛նէրը երկոց հաշիւը բնեն, ե ամեն պատա՛ տղայ Եկեղեցւոյ երեսուն տղերքուն Աշակերտին, կամ Ամուսնութեան, կամ Յաղորդութեան, ե կամ անոնցմե կարգ–ուած անկէ՛նէրուն հատո–ցանեն. որ ու Յամառնակ պրո–երթա ե :

Աղուո–ծոյին Յամերգո–երնեն երե–, Ընծայման Ամուլին Յամառնակը Յոդնո–ած պու–երը աղերսո–երուն ու աչքով գործերու համար պիտի քաշո–ի, ինչպէս որ Յաղորդութիւնը ու Եկեղեցւոյ վերակացուները յատ՛ար կը պատրեն : Այն որ չի հնչեցուին, նոյն ըն՛ն Եպիսկոպոսին ընդու–երուններ նայելով կատարո–ի :

" Այնպէսեւ Հաղորդութեան մատակարարու–

" Թեանը համար այս խորհուրդիս մէջ կարգուած է

" որ Հաղորդութեան անձինքները ծնրադրած առ-
" նեն անիկայ , (որ նոյն կարգադրութիւնը Քրիս-
" տոսի երախտեացը վրայ մեր ունեցած խոնարհ ու
" երախտագէտ խոստովանութիւնը յայտնելու հա-
" մար եղած է , որոնք այս սուրբ Խորհուրդովս բո-
" լոր արժանաւորապէս ընդունողներուն կը տրուի .
" ու նաև անանկ անպատուութիւնը ու անկարգու-
" թիւնը արգիլելու , որ գուցէ ուրիշ կերպով պա-
" տահի) : սակայն այս ծնրադրութիւնը մէկը տգի-
" տութիւնով ու տկարութիւնով , կամ չարութիւ-
" նով ու յամառութիւնով ծուռ չի հասկընալու ու
" նախատելու համար , ասով կը ցուցուի թէ ծըն-
" րադրութիւն ընելով ամենևին աստուածային եր-
" կրպագութեան դիտաւորութիւն մը չի կայ , ո՛չ
" ան Հացին ու Գինիին որ այս Խորհուրդիս մէջ
" կ'ընդունուի , և ո՛չ ալ Քրիստոսի երկրաւոր
" Մարմնոյ և Արեանը նիւթական ներկայութեա-
" նը : Այլ ան ալ ան Խորհուրդին մէջի Հացը և Գի-
" նին տակաւին իրենց էական գոյացութիւնը կը պա-
" հեն , և անոր համար աստուածաբար երկրպա-
" գուելու չեն . (քանզի կռապաշտութիւն պիտի ըլ-
" լար անիկայ , որ ամէն ճշմարիտ քրիստոնեայ պար-
" տի հրաժարիլ անկէ) . և մեր Փրկիչ Քրիստոսի
" երկրաւոր Մարմինը և Արիւնը երկինքի մէջն են ,
" ու չէ թէ հոս կ'ըլլան . ինչու որ Քրիստոսի երկրաւոր
" Մարմինին ճշմարտութեանը հակառակ է ան՝ մի և
" նոյն ժամանակի մէջ զանազան տեղեր գըտնուիլ ,, :

ԿԱՆՈՆ

ՏՂԱՑՈՑ ԱՆՊԻՍԱԿԱՆ

ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆԸ

ՈՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ ՄԷՋ ՊԱՐՏԻ ԿԱՏԱՐՈՒԻԼ

Մկրտութեան մատակարարութիւնը կիրակի և ուրիշ Տօն օրերը ըլլալուն աւելի պատշաճաւոր ըլլալը պարտի ժողովուրդին ծանուցուիլ. որ ժամանակ որ շատ ժողովուրդ մէկ տեղ կը գտնուի. մէյմը որ հոն ներկայ գտնուող միաբանութիւնը ան նոր մկրտուածներուն Քրիստոսի Եկեղեցիին մէջ ընդունուելնուն համար կը վկայեն. ու մէյմ՛ ալ մկրտութեան ներկայ գտնուող մարդը միտքը կըբերէ իր մկրտուած ժամանակը Աստուծոյ եղած դաւանութիւնը։ Նոյն պատճառաւ հարկ է որ մկրտութիւնը պարզ և գործածական լեզուով մատակարարուի։ Սակայն (թէ որ հարկը պահանջէ) տղաք ուրիշ օր ալ կրնան մկրտուիլ։

Նաեւ գիտնալու է որ մկրտուելու տղին համար թէ որ մանչ է նէ՝ երկու Կնքահայր ու մէկ Կնքամայր մը պէտք է. և թէ որ աղջիկ՝ մէկ Կնքահայր մը ու երկու Կնքամայր։

Երբ որ մկրտուելու տղաքներ ըլլան, Ծնողքները պարտին Ժողովրդապետին իմացունել օր մը առաջ, կամ նոյն աւուր Առտուան Աղօթքը չկըսած։ Եւ յետոյ Կնքահայրները ու Կնքամայրները ու տղին հետ ժողովուրդը ամէնքը պատրաստ պիտի գտնուին մկրտութեան աւազանին քով, կամ անմիջապէս Առտուան Աղօթքին վերջին Ընթերցուածէն ետեւ, կամ անմիջապէս Իրիկուան Աղօթքին վերջին Ընթերցուածէն ետեւ, ինչպէս որ Ժողովրդապետը կ'որոշէ։ Եւ Քահանան մկրտութեան աւազանին քով գալով

(որ նոյն ժամանակը անիկայ մաքուր ջուրով լեցուած պիտի ըլլայ) ու հոն կանգնած պիտի ըսէ.

Արդէն աս մանուկը մկրտուաճ է, թէ չէ.

Թէ որ պատասխան տրուի թէ՝ չէ. ան ժամանակը Քահանան կը շարունակէ, ինչպէս որ կը հետեւի.

Սիրելիներ՝ որովհետեւ բոլոր մարդիկ մեղքով կը յղանան ու կը ծնանին, և որ մեր Փրկիչը Յիսուս Քրիստոս կ'ըսէ, մեկը չի կրնար Աստուծոյ արքայութիւնը մտնալ մինչեւ որ նորածնեալ՝ ջուրով ու Սուրբ Հոգւով վերստին չի ծնանի. Կ'աղաչեմ ձեզի որ Հօր Աստուծոյ օգնութիւնը խնդրէք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը, որ իր անբաւ ողորմութեամբը այս երեխայիս ան բանը շնորհէ, որ բնական զօրութիւնով կարող չէ ձեռք ձգելու. որ ջուրով ու Սուրբ Հոգւով մկրտուի, և Քրիստոսի սուրբ Եկեղեցիին մէջ ընդունուի, ու անոր կենդանի անդամ մը ըլլայ:

Ցետոյ Քահանան կ'ըսէ.

Աղօթենք.

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, որ քու անբաւ ողորմութեամբդ Նոյ Նահապետը բոլոր իր ընտանիքովը տապանակին մէջ ազատեցիր ջուրով կորսուելէն. ու նաեւ իսրայէլի որդիքներուն քու ժողովուրդիդ ապահով առաջնորդեցիր կարմիր ծովուն մէջ, անով քու սուրբ Մկրտութիւնդ ցըցու-

նելով. և Յիսուս Քրիստոս քու սիրելի Որդւոյդ Յորդանան գետը մկրտուելովը ջուրը սրբացուցիր, որ մեղաց խորհրդաւոր լուացում մը ըլլայ. Կ'աղաչենք քու անհուն ողորմութեանդ համար՝ որ գըթութեամբ այս երախայիս վրայ նայիս, լուսաւորիս անիկայ ու սրբես Սուրբ Հոգւով. որ ինքը քու բարկութենէդ խալըսած Քրիստոսի Եկեղեցիին տապանակին մէջ ընդունուի. և հաւատքով հաստատ, յոյսով զուարթ ու սիրով արմատ կապած՝ կարող ըլլայ այս ախտալից աշխարհիս ալիքները անանկ անցունելու, որ վերջը անվախճան կենաց երկիրը հասնի, հոն քեզի հետ թագաւորելու յաւիտեանս յաւիտենից, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Ամենակարող Աստուած անմահութեան, ամէն կարօտեալներուն թիկունքը, օգնութեան համար ամէն քեզի դիմողներուն օգնականը, հաւատացեալներուն կեանքը և ննջեցելոց յարութիւնը. Կ'աղաչենք այս երեխայիս համար, որ ինքը քու սուրբ Ա՛կրտութեանդ գալով իր մեղքերուն թողութիւն ընդունի Հոգեւոր վերածնութեամբ: Ընդունէ՛ անիկայ իւր Տէր, ինչպէս որ քու սիրելի Որդւոյդ ձեռքովը խօսք տուած ես՝ ըսելով. խնդրեցէ՛ք ու ձեզի պիտի տրուի, փնտռեցէ՛ք ու պիտի գտնաք, չալեցէ՛ք ու ձեզի պիտի բացուի. Այնպէս պարգեւէ՛ հիմայ մեզի՝ որ կը խնդրենք. գտնանք՝ ինչ որ

կը փնտռենք. բայց մեզի դուռը՝ որ կը չալենք. որպէս զի այս երեխայս քու երկնային լուացմանդ անվախճան օրհնութիւնը վայելէ, և քու յաւիտենական արքայութեանդ ժամանէ, որ խոստացար մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Ցետոյ ժողովուրդը ոտքի վրայ կ'ելլէ, ու Քահանան կ'ըսէ.

Լսեցէք Ս. Մարկոս Աւետարանչի խօսքերը, տասներորդ Գլխուն տասնիրեքերորդ համարէն սկսելով.

Եւ մանր տղաքներ բերին Քրիստոսի, որ անոնց վրայ ձեռք դնէ. բայց աշակերտները կը յանդիմանէին բերողները: Յիսուս երբոր տեսաւ՝ բարկանալով չեխեց անոնք՝ և ըսաւ. Թո՛ղ տուէք ատ մանր տղոցը որ ինծի գան, ու անոնց արգելք մի՛ ըլլաք. ինչու որ ատանկներուն է աստուծոյ թագաւորութիւնը: Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի. ո՛վ որ աստուծոյ թագաւորութիւնը պզտի տղի մը պէս չընդունիր, ան հոն չի պիտի մտնայ: Եւ անոնք գիրկը առաւ, ձեռքը անոնց վրայ դրաւ, և օրհնեց անոնք:

Աւետարանը կարդացուելէն ետքը, Պաշտօնեան Աւետարանի խօսքերուն վրայ այս համառօտ Յորդորակը կ'ըսէ.

Սիրելիներ՝ դուք աս աւետարանի մէջի մեր փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի խօսքերը լսեցիք, որ ինքը հը-

րաման ըրաւ ան տղաքները իրեն բերուելու. ինչ-պէս յանդիմանեց անոնք՝ որ անոնց երթալը կ'արգիլէին. ինչպէս կը յորդորէր ամէնքը՝ որ անոնց անմեղութեանը հետեւին: Ասոնք աղէկ կը տեսնաք թէ ինչպէս իր արտաքին շարժմունքովը ու գործքովը իր անոնց վրայ ունեցած բարի կամքը յայտնեց. ինչու որ անոնք գիրկը առաւ, ձեռքը անոնց վրայ դրաւ, ու օրհնեց անոնք: Ուստի՝ մի երկբայիք, հապա հաստատաբար հաւատացէք, որ ինքը նոյնպէս սիրով պիտի ընդունի այս ներկայ գտնուող երեխան. որ ինքը իր ողորմութեան բազուկներովը պիտի գրկէ անիկայ. որ ինքը յաւիտենական կենաց օրհնութիւնը պիտի շնորհէ անոր, և իր անվախճան թագաւորութեանը հաղորդակից պիտի ընէ անիկայ: Այսն որով մեր երկնաւոր Հօրը այս երեխայիս վրայ ունեցած սէրը ճանչնալով, որ Յիսուս Քրիստոս իր Որդւոյն ձեռքովը ցըցուց. և տարակոյս չունենալով որ այս երեխայս իր սուրբ Եկեղեցութեանը բերելով մեր ըրած սիրոյ գործքը պիտի ընդունի, հաւատարմութեամբ անոր գոհութիւն մատուցանենք. և ջերմեռանդութեամբ ըսենք.

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած՝ երկնաւոր Հայր, մենք խոնարհ սրտով գոհութիւն կը մատուցանենք քեզի, որ հաճեցար մեզ քու շնորհքիդ գիտութեանը և քու վրադ հաւատք ունենալու կանչելու. աճեցուր այս գիտութիւնը, և միշտ հաս-

տա՛տ պահէ այս հաւատքը մեր մէջը: Պարգեւէ այս երեսայիս քու Սուրբ Հոգիդ, որ վերստին ծնանի, ու յաւիտենական փրկութեան ժառանգ ըլլայ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը, որ կենդանի է ու կը թագաւորէ քեզի՝ և Սուրբ Հոգւոյն հետ, հիմայ ու յաւիտեան. Ամէն:

Յետոյ քահանան կնքահայրներուն ու կնքամայրներուն այս կերպով կ'ըսէ

Սիրելիներ՝ դուք այս երեսայս հոս բերիք մկրտուելու. դուք աղաչեցիք որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոս շնորհք ընէ անիկայ ընդունելու, անիկայ իր մեղքերէն ազատելու, Սուրբ Հոգւով անիկայ մաքրելու, և անոր երկնից թագաւորութիւնը ու յաւիտենական կեանքը պարգեւելու: Նաև լսած էք որ մեր Տէրը Յիսուս Քրիստոս իր աւետարանին մէջ խոսք տուած է ամէն ձեր խնդրած բաները շնորհելու, որ նոյն խոստմունքը իր կողմանէ հաստատաբար պիտի պահէ ու կատարէ: Ուստի՝ Քրիստոսի ըրած աս խոստմունքին նայելով, այս երեսան նաև իր կողմանէ հաւատարմաբար խոսք պիտի տայ ձեր միջնորդութեամբը, որ իր երաշխաւորներն էք, (մինչեւ որ չափահաս ըլլայ անիկայ իր վրայ առնելու), որ ինքը սատանայէն ու բոլոր անոր խաբէութիւններէն կը հրաժարի, ու շարունակ Ստուծոյ սուրբ խոսքին կը հաւատայ. և հնազանդութեամբ անոր պատուիրանքները կը պահէ:

Ուստի կը հարցունեմ,

Կը հրաժարի՞ս դուն այս երեխայիս տեղը սատանայէն ու բոլոր անոր խաբէութիւններէն, աշխարհի ունայն շքեղութենէն ու փառքէն, ամէն անոր անյագ ցանկութիւններովը ու մարմնոյն հեշտասիրութիւններովը. անանկ որ անոնց չի հետեւիս, ու ո՛չ ալ անոնցմով յափշտակուիս :

Պատասխանի. Ես բոլորէն կը հրաժարիմ :

Պաշտօնեան. Կը հաւատա՞ս դուն երկնի ու երկրի Ստեղծող Ամենակարող Հօր Աստուծոյ.

Եւ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի՝ իր միածին Որդւոյն. որ Սուրբ Հոգւով յղացաւ. Մարիամ Կուսէն ծնաւ, պոնտացի Պիղատոսի դատաւորութեան ժամանակը չարչարուեցաւ, խաչուեցաւ, մեռաւ ու թաղուեցաւ. դժոխքը իջաւ, ու երրորդ օրը կրկին յարութիւն առաւ. երկինքը ելաւ, ու Ամենակարող Հօր Աստուծոյ աջ կողմը նստաւ. և անկէ նորէն պիտի գայ աշխարհիս վերջին կենդանիները ու մեռելները դատելու :

Եւ կը հաւատա՞ս դուն Սուրբ Հոգիին, ընդհանրական սուրբ Եկեղեցւոյն, Սուրբերուն հաղորդութեանը, մեղաց թողութեանը, մարմինին յարութեանը, և մեռնելէն ետեւ յաւիտենական կեանքին :

Պատ. Ես աս ամէնուն հաստատութեամբ կը հաւատամ :

Պաշ. Կ'ուզե՞ս դուն այս հաւատքովը մկրտուիլ.

Պատ. Ա՛ն է իմ փափաքս :

Պաշ. Ուրեմն՝ Աստուծոյ սուրբ կամքը և իր պատուիրանքները հնազանդութեամբ պիտի պահես, ու մինչև քու կեանքիդ վերջը անոնց մէջ պիտի քալես :

Պատ. Այո՛, պիտի պահեմ ու քալեմ :

Յետոյ Քահանան կ'ըսէ ·

Ո՛վ ամենողորմ Աստուած՝ շնորհէ որ այս երեխայիս մէջի հին մարդը անանկ թաղուի, որ անոր մէջ ան նոր մարդը յարութիւն առնէ · Ամէն :

Շնորհէ, որ բոլոր անոնց մարմնական հեշտութիւնները մեռնի, և Հոգիին վերաբերեալ ամէն բան կենդանի մնայ ու աճի · Ամէն :

Շնորհէ, որ ինքը կարողութիւն ու զօրութիւն ունենայ յաղթելու · և սատանան, աշխարհը ու մարմինը նուաճելու · Ամէն :

Շնորհէ, որ ով որ հիմայ հոս մեր սպասաւորութեամբը ու պաշտօնովը քեզի կ'ընծայուի, երկնային առաքինութիւններով ալ զարդարուի, ու յաւիտեան վարձատրուի քու շնորհքովդ, ով Տէր ամենօրհնեալ Աստուած, որ կենդանի ես, և ամէն բան կարգի կը դնես, միշտ ու յաւիտեան · Ամէն :

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, որ

Յիսուս Քրիստոս քու սիրելի Որդիդ մեր մեղացը քաւութեանը համար իր անդին կողէն ջուր ու արիւն թափեց, և իր աշակերտներուն հրաման ըրաւ որ երթան ու բոլոր ազգերը սորվեցընեն, ու Հօր, և Որդւոյ, և Սուրբ Հոգւոյն անուանովը անոնք մկրտեն. Հմէ՝ կ՚աղաչենք քու միաբանութեանդ աղերսանացը. սրբէ այս ջուրը որ մեղաց խորհրդաւոր լուացարան մը ըլլայ. և շնորհէ որ այս երեխան որ հիմայ անոր մէջ պիտի մկրտուի, քու շնորհքիդ լիութիւնը ընդունի, և միշտ քու հաւատացեալ ու ընտիր որդիքներուդ թուոյն մէջ գտնուի, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամն։

Յետոյ Քահանան իր ձեռքը կ՚առնէ երեխան. Կնքահայրներուն ու Կնքամայրներուն կ՚ըսէ.

Օրուցեցէ՛ք այս երեխայիս անունը.

Ու յետոյ անոնց ըրուցած անունը կանչելով (թէ որ ապահովցունեն զինքը որ տղան կրնայ դիմանալ), զինքը ըստ պատշաճի ու զգուշութեամբ անիկայ ջուրը կը խօթէ ըսելով.

Ն.—Ես կը մկրտեմ քեզ Հօր, և Որդւոյ, և Սուրբ Հոգւոյն անուանովը. Ամն։

Բայց թէ որ տղին տկար ըլլալը իմանայ, բաւական է միայն անոր վրայ ջուրը թափելը նախայիշեալ խօսքերը ըսելով.

Ն.—Ես կը մկրտեմ քեզ Հօր, և Որդւոյ, և Սուրբ Հոգւոյն անուանովը. Ամն։

Ցետոյ Քահանան կ'ըսէ.

Մենք այս մանուկը Քրիստոսի Հօտին միութեանը մէջ կ'ընդունինք, և ան խաչին (հոս Քահանան տղին ճակատը խաչ մը պիտի շինէ) նշանովը կը կնքենք, որ չամչնայ ասկէ ետեւ խաչը ելած Քրիստոսի հաւատքը խոստովանելու, և անոր դրօշակին տակը մեղքին, աշխարհին ու սատանային դէմ քաջութեամբ պատերազմելու. և մինչեւ իր կեանքին վերջը հաւատարիմ զինուոր մը ու Քրիստոսի ծառայ մը ըլլալու. Ամէն:

Ետքը Քահանան կ'ըսէ.

Տեսնալով հիմայ սիրելի եղբայրներ՝ որ այս մանուկս վերստին ծնած՝ Քրիստոսի Եկեղեցիին մարմնոյն յարեցաւ, դոհութիւն մատուցանենք ամենակարող Աստուծոյ այս բարերարութիւններուն համար. և ամենքս մէկ տեղ աղօթք ընենք որ այս մանուկը բոլոր իր կեանքը աս սկզբնաւորութեանը համեմատ անցունէ:

Ցետոյ ամէնքը ծնրադրած կ'ըսուի.

Ով մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ սուրբ ըլլայ. Քու թագաւորութիւնդ գայ. Քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ. Մեր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի. Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ

կը ներենք մեր պարտականներուն. Եւ մեզ փորձու-
թեան մի տանիր, հապա ջարէն ազատէ մեզ. Ամէն:

Ցետոյ Քահանան կ'ըսէ.

Ո՛վ ամենողորմ Հայր, բոլորով սրտիւ կը գո-
հանանք քենէ, որ հաճոյ Թուեցաւ քեզի այս մա-
նուկս քու Սուրբ Հոգւովդ վերստին ծնիլ տալու,
որդեգրութեամբ անիկայ իրը քու որդիդ ընդունե-
լու, ու քու սուրբ Եկեղեցւոյդ միութեանը խառնե-
լու: Եւ խոնարհեալ կ'աղաչենք, պարգեւէ՝ որ ինքը
մեղքին մեռած ու արդարութեան կենդանի և Քրի-
ստոսի հետ իր մահուամբը թաղուած ըլլալով,
կարող ըլլայ ան հին մարդը խաչելու, ու բոլորովին
մեղաց մարմինը ջնջելու. և որ՝ ինչպէս որ ինքը քու
Որդւոյդ մահուանը հաղորդ եղաւ, անանկ ալ իր
յարութեանը մասնակից ըլլայ. որ վերջը բոլոր քու
սուրբ եկեղեցիիդ հետ մէկ տեղ քու յաւիտենական
արքայութեանդ ժառանգ ըլլայ, մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի շնորհքովը. Ամեն:

Եաքը ամէնքը կանգնած՝ Քահանան Կնքահայրներուն ու
Կնքամայրներուն այս Յորդորակը կը կարդայ.

Որչափ որ այս մանուկս ձեր միջնորդութեամբը
խօսք տուած է՝ որ իր երաշխաւորներն էք, սատա-
նայէն ու բոլոր անոր խաբէութիւններէն հրաժա-
րելու, Աստուծոյ հաւատալու և անոր ծառայելու.
պարտիք յիշել որ ձեզի կը վերաբերի, և ձեր պարտքն

է նայիլ որ այս մանուկս գիտնայ երբոր ուսման ընդունակ ըլլայ, թէ ինչ երեւելի ուխտ մը, խոստում մը ու դաւանութիւն մը ըրած է ինքը Հոս ձեր միջնորդութեամբը: Եւ ինքը աս բանները աղէկ գիտնալու համար պէտք է որ քարոզ լսելու հրաւիրէք, և մանաւորապէս Հոգ տանիք որ Հաւատամքը, Տէրունական Աղօթքը և Տասնաբանեայ Պատուիրանքները գործածական լեզուով սորուի, և բոլոր ան բանները՝ որ քրիստոնեայի մը Հոգւոյն փրկութեանը համար հարկաւոր է գիտնալ ու հաւատալ. և որ այս մանուկս առաքինաբար մեծնայ, ու բարեպաշտ և քրիստոնէական վարքով մը ապրի, ամէն ատեն միտքը բերելով թէ՝ Անկրտութիւնը մեր դաւանութիւնը մեզի կը ներկայացունէ, որ է՝ մեր վրկչին Յիսուսի օրինակին հետեւիլ և անոր նմանիլ. որ ինչպէս որ ինքը մեզի համար մեռաւ ու յարութիւն առաւ. անանկ ալ մենք որ մկրտուեցանք՝ մեղքին մեռած ըլլանք, ու յարութիւն առնենք արդարութեան. մեռցունելով միշտ բոլոր մեր չար ու ապականեալ յօժարութիւնները, և օր ըստ օրէ ամէն տեսակ առաքինութիւնով ու սուրբ վարքով զարգանանք:

Ցետոյ նաեւ կ'ըսէ.

Պարտք Հոգ տանելու էք որ այս մանուկս Հաւատամքը, Տէրունական Աղօթքը և Տասնաբանեայ Պատուիրանքները գործածական լեզուով սորուա-

ծին պէս Եպիսկոպոսին բերուի, որ անկէ գրոշմուի ու նաև այս բանին համար հրատարակուած Եկեղեցւոյ Կրիստոնէականին մէջ աղէկ վարժուի :

" Ըստուծոյ խօսքովը ստուգուած է որ մկրտեալ
" տղաքները ներգործական մեղքը չի գործելէն ա-
" ռաջ երբոր մեռնելու ըլլան, անտարակոյս կը փրը-
" կուին : Մկրտութեան ժամանակը հաչանիշ սո-
" վորութեան գործածութեանը կասկածը վերցու-
" նելու համար, անոր բացատրութիւնը և անոր պա-
" հուելուն պատճառները երեսներորդ կանոնին մէջ
" կը տեսնուի, որ առաջին անգամ հրատարակուե-
" ցաւ ՈՒՈՒ թուականին ,, :

ԿԱՆՈՆ
ՏՂԱՑՈՑ ԸՈՒՆԳԻՆ
ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆԸ
ՈՐ ՏՈՒՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ԿԸ ԿԱՏԱՐՈՒԻ

Ամէն թեմի Ժողովրդապետները պէտք է որ ատէպ ատէպ ժողովուրդին իմաց տան, որ տղայոց Մկրտութիւնը իրենց ծննդեանը առաջին կամ երկրորդ կիրակիէն, կամ նոյն միջոցին պատահած Տօն օրէն աւելի չերկարի. բայց՝ի մեծ և օրինաւոր պատճառով մը. որուն որ Ժողովրդապետը հաւանութիւն կուտայ:

Նաեւ անոնց իմացունելու են որ առանց անանկ մեծ ու հարկաւոր պատճառի մը իրենց տղաքը աւանձին տուներնուն մէջ չեն կրնար մկրտել տար. բայց երբոր հարկաւորի, ան ժամանակը Մկրտութեան խորհուրդը այս կերպով կը կատարուի:

Նախ և առաջ թող Ժողովրդապետութեան Պաշտօնեան (կամ անոր չեղած ժամանակը ուրիշ օրինաւոր Պաշտօնեան) ներկայ գտնուողներուն հետ մէկ տեղ Աստուծոյ աղաչէ, և Տէրունական Աղօթքը ըսէ, և ան Մաղթանքներուն միայն այնչափը՝ որ առաջ Հանդիսական Մկրտութեան ժամանակը գործածուելու համար դրուած են, որչափ որ ժամանակը ու ներկայ կարօտութիւնը կը պահանջէ: Եւ յետոյ հոն տեղը գտնուողներէն տղին անունը դրուելով, Պաշտօնեան կը թափէ ջուրը անոր վրայ՝ այս խօսքերը ըսելով,

Ե—ես կը մկրտեմ քեզ Հօր, և Որդւոյ, և Սուրբ Հոգւոյն անունովը. Ամէն:

Ցետոյ ամէնքը ծունր դրած՝ Պաշտօնեան գոհութիւն կուտայ Աստուծոյ ըսելով,

Ո՛վ ամենողորմ Հայր, բոլորուվ սրտիւ կը գոհանանք քենէ, որ հաճոյ թուեցաւ քեզի այս մանուկս քու Սուրբ Հոգւովդ վերստին ծնել տալու, որդեգրութեամբ անիկայ իբր քու որդիդ ընդունելու, ու քու սուրբ եկեղեցիիդ յարելու: Եւ խոնարհեալ կ'աղաչենք, զարգևէ՝ որ ինքը ինչպէս որ հիմայ քու Որդւոյդ մահուանը հաղորդ եղաւ, անանկ ալ իր յարութեանը մասնակից ըլլայ. որ վերջը բոլոր քու սուրբերուդ հետ մէկ տեղ քու յաւիտենական արքայութեանդ ժառանգ ըլլայ, քու Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թող բնաւ չի երկբային՝ որ այս կերպով մկրտուած տղան օրինաւորապէս ու կատարեալ մկրտուած է, վասն որոյ պէտք չէ որ կրկին մկրտուի: Բայց թէ որ այս կերպով մկրտուած տղան ետքը ապրելու ըլլայ, պէտք է որ եկեղեցին տարուի. ան խորհուրդովը՝ որ եթէ նոյն ժողովրդապետութեան Պաշտօնեան մկրտած է նէ ան տղան, միաբանութիւնը ապահովացունէ առանձին իր բրած մկրտութեանը ճշմարիտ արարողութեանը վրայ. Նոյն ժամանակը Պաշտօնեան այս կերպով պիտի ըսէ,

Ես կ'ապահովացունեմ ձեզ որ այս մանուկս ես ինքս մկրտեցի Եկեղեցւոյ սահմանած օրինաւոր արարողութեամբը, այն ինչ ժամանակ և այն ինչ տեղը այլ և այլ վկաներու առջին:

Բայց թէ որ մանուկը ուրիշ օրինաւոր Պաշտօնեայէ մը մկրտուած ըլլայ, ան ժամանակը տղին ծնած կամ մկրտուած տեղին Թողովրդապետը պիտի քննէ ու իմանայ թէ օրինաւորապէս մկրտուած է՝ թէ չէ: Եթէ պատահի որ մանուկը Եկեղեցի տանողները զրուցեն թէ արդէն մկրտուած է, ան ժամանակը Պաշտօնեան եվեղօք հարցուփորձ պիտի ընէ ըսելով,

Ո՞յս մանուկը ո՞վ մկրտեց.

Ո՞յս մանուկը մկրտուած ժամանակը ո՞վ կար.

Որովհետեւ ասանկ յետին հարկաւորութեան ժամանակ կրնայ պատահիլ, որ վախով կամ խիստ արտորնօք այս Կորհուրդիս էական մասունքներուն վերաբերեալ պակասութիւն մը ըլլայ, անոր համար կրկին կը հարցունեմ ձեզի,

Ո՞յս մանուկս ինչո՞վ մկրտուեցաւ.

Ո՞յս մանուկս ի՞նչ խօսքերով մկրտուեցաւ:

Թէ որ Պաշտօնեան մանուկը բերողներուն պատասխաններէն իմանայ, որ ամէն բան ըստ պատշաճի կատարուած է. ան ժամանակը կրկին չի մկրտեր, հապա անիկայ իբր ճշմարիտ քրիստոնէից հօտին մէկը կ'ընդունի՝ ըսելով.

Ես վկայութեամբ կը զրուցեմ ձեզի, որ այս մանուկիս մկրտութեանը վերաբերեալ ամէն բան աղէկ և ինչպէս որ պէտք է նէ ուղիղ կարգով եղած է. այս մանուկս որ սկզբնական մեղքով և Աստուծոյ բարկութեամբը ծնած էր, մկրտութեամբ՝ վերածնութեան լուացմամբը հիմայ Աստուծոյ որդիքներուն և յաւիտենական կենաց ժառանգներուն դասը

կ'ընդունուի. վասն զի մեր Տէրը Յիսուս Քրիստոս իր շնորհքը ու ողորմութիւնը չի զրկեր ասանկ տըղաքներէն, հապա սիրով անոնք իրեն կը կանչէ. ինչպէս որ սուրբ աւետարանը մեր միխիթարութեան համար այս կերպով կը վկայէ:

Ս. Աւետարան. Մարկ. ժ. 13.

Եւ մանր տղաքներ բերին Քրիստոսի, որ անոնց վրայ ձեռք դնէ. բայց աշակերտները կը յանդիմանէին բերողները: Յիսուս երբոր տեսաւ՝ բարկանալով չեւսեց անոնք՝ և ըսաւ. Թո՛ղ տուէք ատ մանր տղոցը որ ինծի գան, ու անոնց արգելք մի ըլլաք. ինչու որ ատանկներուն է աստուծոյ թագաւորութիւնը: Ա՛շմարիտ կ'ըսեմ ձեզի. ո՛վ որ աստուծոյ թագաւորութիւնը պզտի տղի մը պէս չընդունիր, ան հոն չի պիտի մտնայ: Եւ անոնք գիրկը առաւ, ձեռքը անոնց վրայ դրաւ, և օրհնեց անոնք:

Աւետարանը կարդացուելէն ետքը, Պաշտօնեան Աւետարանի խօսքերուն վրայ այս համառօտ Յորդորակը կ'ըսէ.

Սիրելիներ՝ դուք ատ աւետարանի մէջի մեր Տիրկիչ Յիսուս Քրիստոսի խօսքերը լսեցիք, որ ինքը հրամայեց որ ատ տղաքները իրեն բերուելու. ինչպէս յանդիմանեց անոնք՝ որ անոնց երթալը կ'արգիլէին. ինչպէս կը յորդորէր ամէնքը՝ որ անոնց անմեղութեանը հետեւին: Դուք աղէկ կը տեսնաք թէ ինչպէս իր արտաքին շարժմունքովը ու գործքովը

իր անոնց վրայ ունեցած բարի կամքը յայտնեց. ինչու որ անոնք գիրկը առաւ, ձեռքը անոնց վրայ դրաւ, ու օրհնեց անոնք: Ուստի՝ մի՛ երկբայիք, հապա հաստատաբար հաւատացէ՛ք, որ ինքը նոյնպէս սիրով ընդունեց այս ներկայ գտնուող երեխան. որ ինքը իր ողորմութեան բազուկներովը գրկեց անիկայ. և (ինչպէս որ իր սուրբ պատգամովը խօսք տուած է) յաւիտենական կենաց օրհնութիւնը պիտի շնորհէ անոր, և իր անվախճան թագաւորութեանը հաղորդ պիտի ընէ անիկայ: Ա՛սն որոյ մեր երկնաւոր Հօրը այս տղիս վրայ ունեցած սէրը ճանչնալով, որ Յիսուս Քրիստոս իր Որդւոյն ձեռքովը ցըցուց. հաւատարմութեամբ անոր գոհութիւն մատուցանենք ու ջերմեռանդութեամբ ան Աղօթքը ըսենք, որ Տէրը ինքը մեզի սորվեցուց.

Ա՛վ մեր Հա՛յրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ սուրբ ըլլայ. Քու թագաւորութիւնդ գայ. Քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ. Ա՛ր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի. Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն. Եւ մեզ փորձութեան մի՛ տանիր, հապա ջարէն ազատէ մեզ. Ա՛մէն:

Ա՛մենակարո՛ղ և յաւիտենական Աստուա՛ծ՝ երկնաւոր Հա՛յր, մենք խոնարհ սրտով գոհութիւն կը մատուցանենք քեզի, որ հաճեցար մեզ քու շնորհք-

իդ գիտութեանը և քու վրադ հաւատք ունենալու կանչելու. Ընծեցուր այս գիտութիւնը, և միշտ հաստատ պահէ այս հաւատքը մեր մէջը: Պարգեւէ այս երեխայիս քու Սուրբ Հոգիդ, որ ինքը վերստին ծնած ու յաւիտենական կենաց ժառանգ եղած, կարող ըլլայ Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը շարունակ քեզի ծառայելու, և քու խոստմանդ ժամանելու, քու Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը, որ կենդանի է ու կը թագաւորէ քեզի՝ և Սուրբ Հոգւոյն հետ, հիմայ ու յաւիտեան. Ամէն:

Յետոյ Քահանան տղին անունը կը հարցունէ. Կնքահայրները ու Կնքամայրները անոր անունը զրուցելէն ետեւ՝ Պաշտօնեան կ'ըսէ,

Կը հրաժարիս դուն այս երեխայիս տեղը սատանայէն ու բոլոր անոր խաբէութիւններէն, աշխարհի ունայն շքեղութենէն ու փառքէն, բոլոր անոր անյագ ցանկութիւններովը, ու մարմնոյն հեշտութիւններովը. անանկ որ անոնց չլի հետեւիս, ու ոչ ալ անոնցմով յափշտակուիս:

Պատասխանի. Ես բոլորէն կը հրաժարիմ:

Պաշտօնեան. Կը հաւատաս դուն երկնի ու երկրի Ստեղծող Ամենակարող Հօր Աստուծոյ.

Եւ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի՝ իր միածին Որդւոյն. որ Սուրբ Հոգւով յղացաւ. Ծարիամ Կուսէն ծնաւ, պոնտացի Պիղատոսի դատաւորութեան ժամանակը չարչարուեցաւ, խաչուեցաւ, մեռաւ ու թաղուեցաւ. դժոխքը իջաւ, ու երրորդ օ-

ըը նորէն յարութիւն առաւ. երկինքը ելաւ, ու Ա-
մենակարող Հօր Աստուծոյ աջ կողմը նստաւ. և
անկէ նորէն պիտի գայ աշխարհիս վերջին կենդա-
նիները ու մեռելները դատելու:

Եւ կը հաւատամ դուն Սուրբ Հոգիին, ըն-
հանրական սուրբ Եկեղեցւոյն, Սուրբերուն հա-
ղորդութեանը, մեղաց թողութեանը, մարմնին
յարութեանը, և մեռնելէն ետեւ յաւիտենական
կեանքին:

Պաո. Ես ամէնուն հաստատութեամբ կը
հաւատամ:

Պաշ. Ուրեմն՝ Աստուծոյ սուրբ կամքը և իր
պատուիրանքները հնազանդութեամբ պիտի պա-
հես, ու մինչեւ քու կեանքիդ վերջը անոնց մէջ
պիտի քալես:

Պաո. Այո՛, պիտի պահեմ ու քալեմ:

Ցետոյ Քահանան կ'ըսէ.

Ա՛ննք այս մանուկը Քրիստոսի Հօտին միու-
թեանը մէջ կ'ընդունինք, և ան Խաչին (հոս Քա-
հանան տղին ճակատը խաչ մը պիտի շինէ) նշանով կը
կնքենք, որ չամչնայ ասկէ ետեւ խաչուած Քրիս-
տոսի հաւատքը խոստովանելու, և անոր դրօշակին
տակը մեղքին, աշխարհին ու սատանայի դէմ քա-
ջութեամբ պատերազմելու. և մինչեւ իր կեանքին
վերջը հաւատարիմ զինուորը մը ու Քրիստոսի ծա-
ռայ մը ըլլալու. Ամէն:

Եօթը Քահանան կ'ըսէ.

Տեսնալով հիմայ սիրելի եղբայրնե՛ր՝ որ այս մանուկս վերստին ծնած՝ Քրիստոսի Եկեղեցիին մարմնոյն յարեցաւ, գոհութիւն մատուցանենք ամենակարող Աստուծոյ այս բարերարութիւններուն համար. և ամէնքս մէկ տեղ աղօթք ընենք որ այս մանուկը բոլոր իր կեանքը աս սկզբնաւորութեանը համեմատ անցունէ:

Յետոյ Քահանան կ'ըսէ

Ո՛վ ամենողորմ Հայր, բոլորով սրտիւ կը գոհանանք քենէ, որ հաճոյ թուեցաւ քեզի այս մանուկս քու Սուրբ Հոգւովդ վերստին ծնել տալու, որդեգրութեամբ անիկայ իբր քու որդիդ ընդունելու, ու քու սուրբ եկեղեցւոյդ միութեանը խառնելու: Եւ խոնարհեա՛լ կ'աղաչենք, պարգեւէ՛ որ ինքը մեղքին մեռած ու արդարութեան կենդանի և Քրիստոսի հետ իր մահուամբը թաղուած ըլլալով, կարող ըլլայ ան հին մարդը խաչելու, ու բոլորովին մեղաց մարմինը ջնջելու. և որ՝ ինչպէս որ ինքը քու Որդւոյդ մահուանը հաղորդ եղաւ, անանկ ալ իր յարութեանը մասնակից ըլլայ. որ վերջը բոլոր քու սուրբ եկեղեցիիդ հետ մէկ տեղ քու յաւիտենական արքայութեանդ ժառանգ ըլլայ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Եպքը ամէնքը կանգնած՝ Քահանան Կնքահայրներուն ու Կնքամայրներուն այս Ցորդորակը կը կարդայ.

Որչափ որ այս մանուկս ձեր միջնորդութեամբը լոսնք տուած է՝ որ իր երաշխաւորներն էք, սատանայէն ու բոլոր անոր խաբէութիւններէն հրաժարելու, Աստուծոյ հաւատալու և անոր ծառայելու, պարտիք յիշել որ ձեզի կը վերաբերի, և ձեր պարտքն է նայիլ որ այս մանուկս գիտնայ երբոր ուսման ընդունակ ըլլայ, թէ ինչ երեւելի ուխտ մը, խոստում մը ու դաւանութիւն մը ըրած է ինքը հոս ձեր միջնորդութեամբը: Եւ ինքը աս բանները աղէկ գիտնալու համար պէտք է որ քարոզ լսելու հրաւիրէք, և մանաւորապէս հոգ տանիք որ Հաւատամքը, Տէրունական Աղօթքը և Տասնաբանեայ Պատուիրանքները գործածական լեզուով սորուի, և բոլոր ան բանները՝ որ քրիստոնեայի մը հոգւոյն փրկութեանը համար հարկաւոր է գիտնալ ու հաւատալ. և որ այս մանուկս առաքինաբար մեծնայ, ու բարեպաշտ և քրիստոնէական վարքով մը ապրի, ամէն ատեն միտքը բերելով թէ՝ մկրտութիւնը մեր դաւանութիւնը մեզի կը ներկայացունէ, որ է՝ մեր Փրկիչ Քրիստոսի օրինակին հետեւիլ և անոր նմանիլ. որ ինչպէս որ ինքը մեզի համար մեռաւ ու յարութիւն առաւ, անանկ ալ մենք որ մկրտուեցանք՝ մեղքին մեռած ըլլանք, ու յարութիւն առնենք արդարութեան. մեռցունելով միշտ բոլոր մեր չար ու ապականեալ յօժարութիւնները, և օր ըստ

օրէ ամէն տեսակ առաքինութիւնով ու սուրբ վարքով զարգանանք :

Բայց թէ որ տղան եկեղեցի տանողները Քահանային հարցմանը անանկ անստոյգ պատասխան տան, որ Հօր, և Որդւոյ, և Սուրբ Հոգւոյն անունովը տղին ջուրով մկրտութիւը յայտնի չիմացուի, (որոնք Մկրտութեան էական մասունքներն են), ան ժամանակը նախակարդեալ տղայոց հանդիսական Մկրտութեան կերպովը Քահանան պէտք է որ անիկայ մկրտէ, միայն այս տարբերութեամբը որ մանուկը մկրտութեան աւազանը խօթած ժամանակը, այս խօսքերը պիտի ըսէ,

Թէ որ դուն արդէն մկրտուած չես. Ես կը մկրտեմ քեզ Հօր, և Որդւոյ, և Սուրբ Հոգւոյն անունովը. Ամէն :

ԿԱՆՈՆ

ԶԱՓԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆԸ

ՈՐ ԻՆՔԻՐԵՆՆՈՒԻՆ ԿՐՆԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԵԼ

Երբոր չափահաս մարդիկ մկրտուելու ըլլան, անոնց ծնողքները կամ ուրիշ խոհական անձինք գոնէ շաբաթ մը առաջ պարտին Եպիսկոպոսին ծանուցանել, կամ անոր՝ որ նոյն գործքին համար Եպիսկոպոսը ընտրած է. որպէս զի պարտուպատշաճ հոգաբարձութեամբ Քրիստոնէական կրօնքին վերաբերեալ հարկաւոր սորուելիքներուն բաւական համոզութիւն ունենալը քննուի. և որ յորդորուին ինքզինքնին պատրաստելու աղօթքով ու ծոմապահութեամբ այս սուրբ խորհուրդը ընդունելու։

Եւ թէ որ ընդունակ սեպուելու ըլլան, ան ժամանակը կնքահայրները ու կնքամայրները (որոշուած Կիրակի կամ Տօնի օրը, ժողովուրդին հաւքուած ժամանակը) պատրաստ ըլլան մկրտութեան աւազանին առջին բերելու անիկայ, անվիջապէս Առտուան կամ Իրիկուան Աղօթքին երկրորդ Ընթերցուածքէն ետեւ, ինչպէս որ Ժողովրդապետը իր խոհականութեամբը յարմար կը դատէ։

Մկրտուելու անձինքները հոն կանգնած, քահանան կը հարցունէ թէ՝ իրեն բերուած անձինքները մկրտուած են, թէ չէ. թէ որ չէ պատասխանուի, ան ժամանակը քահանան այս կերպով կ'ըսէ.

Սիրելիներ՝ որովհետեւ բոլոր մարդիկ մեղքով կը յղանան ու կը ծնանին, (և ան որ մարմինէ ծնած է,

մարմին է), և անոնք որ մարմինով են կարող չեն Աստուծոյ հաճոյ ըլլալու, հապա մեղքի մէջ կ'ապրին, անհամար գործնական օրինազանցութիւններ ընելով. և որովհետեւ մեր Փրկիչը Քրիստոս կ'ըսէ, մեկը չի կրնար Աստուծոյ արքայութիւնը մտնալ մինչեւ որ նորածնեալ Ջուրով ու Սուրբ Հոգւով վերստին չի ծնանի. Կ'աղաչեմ ձեզի որ Հօր Աստուծոյ օգնութիւնը խնդրէք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը, որ իւր անբաւ ողորմութեամբը այս մարդոցը ան բանը շնորհէ, որ բնական զօրութիւնով կարող չեն ձեռք ձգելու. որ Ջուրով ու Սուրբ Հոգւով մկրտուին, և Քրիստոսի սուրբ Եկեղեցիին մէջ ընդունուին, ու անոր կենդանի անդամներ ըլլան:

Ցետոյ Քահանան կ'ըսէ,

Աղօթենք.

(Հոս բոլոր Միաբանութիւնը ծունկի վրայ պիտի դայ.)

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, որ քու անբաւ ողորմութեամբդ Նոյ նահապետը բոլոր իր ընտանիքովը տապանակին մէջ ազատեցիր ջուրով կորսուելէն. ու նաև իսրայէլի որդիքներուն քու ժողովուրդիդ ապահով առաջնորդեցիր կարմիր ծովուն մէջ, անով քու սուրբ Մկրտութիւնդ ցոյց նելով. և Յիսուս Քրիստոս քու սիրելի Որդւոդ Յորդանան գետը մկրտուելովը ջուրը սրբացուցիր,

որ մեղաց խորհրդաւոր լուացում մը ըլլայ․ Կ՚աղաչենք քու անբաւ ողորմութեամդ համար՝ որ գթութեամբ այս քու ծառաներուդ վրայ նայիս․ լուաս անոնք ու սրբես Սուրբ Հոգւով․ որ անոնք քու բարկութենէդ ազատած Քրիստոսի Եկեղեցիին տապանակին մէջ ընդունուին․ և հաւատքով հաստատ, յուսով զուարթ ու սիրով արմատ կապած՝ կարող ըլլան այս ախտալից աշխարհիս ալիքները անանկ անցունելու, որ վերջը անվախճան կենաց երկիրը հասնին, հոն քեզի հետ թագաւորելու յաւիտեանս յաւիտենից, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը․ Ամն։

Ամենակարող Աստուած անմահութեան, ամէն կարօտեալներուն թիկունքը, ամէն օգնութեան համար քեզի դիմողներուն օգնականը, հաւատացեալներուն կեանքը և ննջեցելոց յարութիւնը․ Կ՚աղաչենք այս մարդոցը համար, որ քու սուրբ Մկրտութեանդ գալով իրենց մեղացը թողութիւն ընդունին հոգեւոր վերածնութեամբ։ Ընդունէ անոնք ով Տէր, ինչպէս որ քու սիրելի Որդւոյդ ձեռքովը խօսք տուած ես՝ ըսելով․ խնդրեցէք ու ձեզի պիտի տրուի, փնտռեցէք ու պիտի գտնաք, չալեցէք ու ձեզի պիտի բացուի․ Այնպէս պարգեւէ հիմայ մեզի՝ որ կը խնդրենք․ գտնանք՝ ինչ որ կը փնտռենք․ բա՛ց մեզի դուռը՝ որ կը չալենք․ որպէս զի այս մարդիկը քու երկնային լուացմանդ անվախճան օրհ–

նուԹիւնը վայելեն, և քու յաւիտենական արքայուԹեանդ ժամանեն, որ խոստացար մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի միջնորդուԹեամբը. Ամէն:

Ցետոյ ժողովուրդը ոտքի վրայ կ'ելլէ, և Քահանան կ'ըսէ,

Լսեցէք Ս. Յովհաննէս Աւետարանչին խօսքերը, երրորդ գլխոյն առաջին համարէն սկսելով.

Փարիսեցիներէն մէկ մարդ մը կար՝ Նիկոդեմոս անունով, հրէից մէկ իշխանը: Ասիկա գիշերանց իրեն քովը եկաւ՝ և ըսաւ անոր. ռաբբի՝ գիտենք որ դուն աստուածմէ վարդապետ եկած ես. ինչու որ մէկը կարող չէ այս հրաշքները ընել՝ որ դուն կ'ընես, թէ որ աստուած անոր հետ չըլլայ: Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ և ըսաւ անոր. ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի. թէ որ մէկը նորէն չի ծնանի, աստուծոյ արքայուԹիւնը չի կրնար տեսնալ: Նիկոդեմոս ըսաւ անոր. ինչպէս մարդ մը կրնայ ծնանիլ, որ ինքը ծեր է. կարելի բան է որ նորէն իր մօրը փորը մտնայ ու ծնանի: Պատասխան տուաւ Յիսուս և ըսաւ. ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի. թէ որ մարդ մը ջուրէն ու Հոգիէն չի ծնանի, չի կրնար աստուծոյ արքայուԹիւնը մտնալ: Ա՛սան պիտի մարմինէն ծնածը մարմին է, ու Հոգիէն ծնածը Հոգի է: Դուն մի՛ զարմանար որ քեզի ըսի. պէտք է ձեզի նորէն ծնանիլ: Ինչու որ Հովը ուր որ ուզէ կը փչէ, և անոր ձայնը կ'լսես. բայց չես գիտեր թէ ան ուսկից

կուգայ, կամ ուր կ'երթայ. ասանկ ալ Հոգիէն բոլոր ծնածները:

Անկէ ետև այս հետևեալ Ցորդորակը կը կարդայ.

Սիրելիներ՝ այս աւետարանիս մէջի մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի բացարձակ խօսքը լսեցիք, թէ ով որ Ջուրէն ու Հոգիէն չի ծնանի, չի կրնար Աստուծոյ արքայութիւնը մտնալ: Ապա ուրեմն կրնաք տեսնալ այս Խորհուրդիս մեծ հարկաւորութիւնը, որ ժամանակ որ կարելի ըլլայ ընդունելը: Նաև անմիջապէս երկինքը համբառնալէն առաջ (ինչպէս որ կը կարդանք Ս. Մարկոս Աւետարանչի վերջին գլխուն մէջ) իր աշակերտներուն պատուիրեց ըսելով. գացէք բոլոր աշխարհ, ու քարոզեցէք աւետարանը ամէն արարածներուն: Ով որ կը հաւատայ ու կը մկրտուի՝ պիտի փրկուի. և ով որ չի հաւատար՝ պիտի դատապարտուի: Ասն որ մեր անկէ ընդունած ան մեծ բարութիւնը կը յայտնէ մեզի: Այս պատճառաւ Պետրոս առաքեալ երբ որ առաջին անգամ Աւետարանը քարոզած ժամանակը շատերուն սիրտը խլաւ, և թէ իրեն և թէ միւս առաքեալներուն ըսին՝ մարդիկ ու եղբայրներ ինչ ընենք. ինքը պատասխան տուաւ և ըսաւ անոնց. ապաշխարեցէք ու ամէն մէկերնիդ մկրտուեցէք մեղաց թողութեան համար. և Սուրբ Հոգւոյն պարգևը կ'ընդունիք: Վասն զի խոստմունքը ձեզի և ձեր որդիքներուն է, և բոլոր ան հեռու եղողներուն. որչափ որ մեր Տէր

Աստուածը պիտի կանչէ։ Եւ ուրիշ շատ խօսքերով կը յորդորէր անոնք ըսելով. զգուշացէ՛ք այս մոլորած ազգէն։ Այսպէս զի (ինչպէս որ նոյն առաքեալը ուրիշ տեղ մ՚ալ կը վկայէ) մկրտութիւնը անգամ հիմայ մեզ կը փրկէ (չէ թէ մարմնոյ աղտեղութիւնը մաքրելով, հապա Աստուծոյ առջին բարի խղճմտանքի մը վկայութիւնը) Յիսուս Քրիստոսի յարութեամբը։ Ուստի մի՛ երկբայիք, հապա հաստատ հաւատացէ՛ք որ ինքը սիրով պիտի ընդունի այս ներկայ անձինքները, թէ որ ճշմարտապէս զըղջան ու հաւատքով իրեն մօտենան. որ ինքը անոնց մեղքին թողութիւն պիտի տայ, Հոգւոյն Սրբոյ պարգեւը անոնց պիտի շնորհէ, յաւիտենական կեանց երջանկութեանը արժանաւոր և իր անվախճան թագաւորութեանը հաղորդ պիտի ընէ։ Ուստի մեր երկնաւոր Հօրը այս անձինքներուն վրայ ունեցած սէրը ճանչնալով, որ Յիսուս Քրիստոս իր Որդւոյն ձեռքովը ցըցուց, հաւատարմութեամբ ու ջերմեռանդ սրտով շնորհակալութիւն մատուցանենք ըսելով,

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած՝ երկնաւոր Հայր, մենք խոնարհ սրտով գոհութիւն կը մատուցանենք քեզի, որ հաճեցար մեզ քու շնորհքիդ գիտութեանը և քու վրադ հաւատք ունենալու կանչելու. Ձեցո՛ւր այս գիտութիւնը, և միշտ հաստատ պահէ այս հաւատքը մեր մէջը։ Պարգեւէ՛ այս

անձինքներուն քու Սուրբ Հոգիդ՝ որ վերստին ծնանին, ու յաւիտենական փրկութեան ժառանգ ըլլան, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը, որ կենդանի է ու կը թագաւորէ քեզի՝ և Սուրբ Հոգւոյն հետ, հիմայ ու յաւիտեան. Ամէն:

Ցետոյ քահանան մկրտուելու անձինքներուն այս կերպով կ'ըսէ.

Սիրելիներ՝ որ սուրբ Եկրտութիւնը ընդունելու համար փափաքով հոս եկած էք, լսեցիք թէ ինչպէս միաբանութիւնը աղօթք ըրաւ որ մեր Տէրը Յիսուս Քրիստոս բարեհաճի ձեզ ընդունելու ու օրհնելու, ձեր մեղքերէն ձեզ ազատելու, և ձեզի երկնից թագաւորութիւնը ու յաւիտենական կեանքը տալու: Լսեցիք նաև որ մեր Տէրը Յիսուս Քրիստոս իր սուրբ խօսքովը խօսք տուած է ամէն խնդրածնիս մեզի շնորհելու. որ նոյն խոստումը իր կողմանէ հաստատապար կը պահէ ու կը կատարէ:

Ուստի՝ Քրիստոսով այս խոստմունքը ըլլալէն ետքը, պէտք է որ դուք ալ ձեր կողմանէ հաւատարմութեամբ խօսք տաք ձեր վկաներուն և այս միաբանութեանը առջին, որ դուք կը հրաժարիք սատանայէն ու ամէն անոր խաբէութիւններէն, և հաստատութեամբ կը հաւատաք Աստուծոյ սուրբ խօսքերուն, և հնազանդութեամբ կը պահէք իր պատուիրանքները:

Ցետոյ Քահանան Սկրտուելու անձինքներուն ամէն մէկին առանձին կը հարցունէ այս հետագայ խնդիրները.

Ինդիր. Կը հրաժարիս դուն սատանայէն ու բոլոր անոր խաբէութիւններէն, աշխարհի ունայն շքեղութենէն ու փառքէն, ամէն անոր անյագ ցանկութիւններովը, ու մարմնոյն հեշտութիւններովը. անանկ որ անոնց չի հետեւիս, ու ոչ ալ անոնցմով յաւիշտակուիս:

Պատասխանի. Ես բոլորէն կը հրաժարիմ:

Ինդ. Կը հաւատաս դուն երկնի ու երկրի Ստեղծող Ամենակարող Հօր Աստուծոյ.

Եւ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի՝ իր միածին Որդւոյն. որ Սուրբ Հոգւով յղացաւ. Ա՛րիամ Կուսէն ծնաւ, պոնտացի Պիղատոսի դատաւորութեան ժամանակը չարչարուեցաւ, խաչուեցաւ, մեռաւ ու թաղուեցաւ. դժոխքը իջաւ, ու երրորդ օրը նորէն յարութիւն առաւ. երկինքը ելաւ, ու Ամենակարող Հօր Աստուծոյ աջ կողմը նստաւ. և անկէ նորէն պիտի գայ աշխարհիս վերջին կենդանիները ու մեռելները դատելու:

Եւ կը հաւատաս դուն Սուրբ Հոգիին, ընդհանրական սուրբ Եկեղեցւոյն, Սուրբերուն հաղորդութեանը, մեղաց թողութեանը, մարմնին յարութեանը, և մեռնելէն ետեւ յաւիտենական կեանքին:

Պատ. Ես աս ամէնուն հաստատութեամբ կը հաւատամ:

Խնդ․ Կուզեմ դուն այս հաւատքովը մկրտուիլ․

Պատ․ Ա՛ն է իմ փափաքս ։

Խնդ․ Ուրեմն՝ Աստուծոյ սուրբ կամքը և իր պատուիրանքները հնազանդութեամբ պիտի պահես, ու մինչեւ քու կեանքիդ վերջը անոնց մէջ պիտի քալես․

Պատ․ Աստուծոյ օգնականութեամբը պիտի ջանամ անանկ ընելու ։

Յետոյ քահանան կ՚ըսէ․

Ո՛վ ամենողորմ Աստուած, շնորհէ որ այս անձինքներուն մէջի հին Ադամը անանկ թաղուի, որ անոնց մէջ ան նոր մարդը յարութիւն առնէ․ Ամէն։

Շնորհէ որ բոլոր անոնց մարմնական հեշտութիւնները մեռնին, և հոգիին վերաբերեալ ամէն բան կենդանի մնայ ու աճի․ Ամէն ։

Շնորհէ որ անոնք կարողութիւն ու զօրութիւն ունենան յաղթելու․ և սատանան, աշխարհը ու մարմինը նուաճելու․ Ամէն ։

Շնորհէ որ հիմայ հոս մեր սպասաւորութեամբը ու պաշտօնովը քեզի ընծայուածները երկնային առաքինութիւններով զարդարուին, ու յաւիտեան վարձատրուին քու ողորմութեամբդ ո՛վ Տէր ամենօրհնեալ Աստուած, որ կենդանի ես և ամենուն խնամակալը, միշտ և յաւիտեան․ Ամէն ։

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, որ Յիսուս Քրիստոս քու սիրելի Որդիդ մեր մեղացը քաւութեանը համար իր անգին կողէն ջուր ու արիւն թափեց, և իր աշակերտներուն հրաման ըրաւ որ երթան ու բոլոր ազգերը սորվեցընեն, ու Հօր, և Որդւոյ, և Սուրբ Հոգւոյն անունովը անոնք մկրըտեն. լսէ՝ կ'աղաչենք քու միաբանութեանդ աղերսանացը. սրբէ այս ջուրը որ մեզաց խորհրդաւոր լուացարան մը ըլլայ. և շնորհէ որ հիմայ անով մկրտուելու անձինքները քու շնորհքիդ լիութիւնը ընդունին, և միշտ քու հաւատացեալ ու ընտիր որդիքներուդ թուոյն մէջ գտնուին, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամեն:

Ցետոյ քահանան մկրտուելու անձինքներուն ամէն մէկին աջ ձեռքէն բռնելով, և իր ընտրողութեամբը յարմարապէս աւազանին քովը կայնեցունելով, անունը պիտի հարցունէ Կնքահայրներուն ու Կնքամայրներուն: ու ետքը ջուրը պիտի խոթէ անիկայ. կամ վրան պիտի թափէ ըսելով.

Ես կը մկրտեմ քեզ Հօր, և Որդւոյ, և Սուրբ Հոգւոյն անունովը. Ամեն:

Ցետոյ քահանան կ'ըսէ.

Աննք այս անձը Քրիստոսի Հօտին միութեանը մէջ կ'ընդունինք, և ան կուգին (*հոս քահանան մկրտուած մարդուն ճակատը խաչ մը պիտի շինէ*) նշանովը կը կնքենք, որ չամբշնայ ասկէ ետեւ խաչը ելած Քրիստոսի հաւատքը խոստովանելու, և անոր դրօշակին

տակը մեղքին, աշխարհին ու սատանային դէմ քաջութեամբ պատերազմելու. և մինչեւ իր կեանքին վերջը հաւատարիմ զինուոր մը ու Քրիստոսի ծառայ մը ըլլալու. Ամէն:

Եպիսկոպոսը քահանան կ'ըսէ,

Տեսնալով հիմայ սիրելի եղբայրներ՝ որ այս անձինքները վերստին ծնած՝ Քրիստոսի Եկեղեցիին մարմնոյն յարեցան, գոհութիւն մատուցանենք ամենակարող Աստուծոյ այս բարերարութիւններուն համար. և ամէնքս միկ տեղ աղօթք ընենք որ այս անձինքները բոլոր իրենց կեանքը աս սկզբնաւորութեանը համեմատ անցունեն:

Ցետոյ ամէնքը ծնրադրած՝ Տէրունական Աղօթքը կ'ըսուի.

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ սուրբ ըլլայ. Քու թագաւորութիւնդ գայ. Քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ. Ա՛ր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի. Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն. Եւ մեզ փորձութեան մի՛ տանիր, հապա ջարէն ազատէ մեզ. Ամէն:

Ո՛վ երկնաւոր Հայր, խոնարհ սրտով գոհութիւն կը մատուցանենք քեզի, որ հաճեցար մեզ քու շնորհքիդ գիտութեանը և քու վրադ հաւատք ունենալու կանչելու. Ճշեցո՛ւր այս գիտութիւնը, և

մեշտ հաստատ պահէ այս հաւատքը մեր մէջը : Պարտեւէ՝ քու Սուրբ Հոգիդ այս անձինքներուն , որ հիմայ վերստին ծնած , ու յաւիտենական փրկութեան ժառանգ եղած՝ կարող ըլլան մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը շարունակ քեզի ծառայելու , և քու խոստմանդ ժամանելու , քու Հոգուդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը , որ կենդանի է ու կը թագաւորէ քեզի՝ և Սուրբ Հոգւոյն հետ , հիմայ ու յաւիտեան . Ամէն :

Յետոյ ամէնքը ոտքի վրայ կանգնած Քահանան այս հետեւեալ Յորդորակը կ'ըսէ , առաջ Կնքահայրներուն և Կնքամայրներուն խօսելով .

Որչափ որ այս անձինքները ձեր առջեւը խօսք տուին սատանայէն ու բոլոր անոր խաբէութիւններէն հրաժարելու , Աստուծոյ հաւատալու և անոր ծառայելու . պարտիք յիշել որ ձեզի կը վերաբերի , և ձեր պարտքն է անոնց միտքը ձգել թէ ինչ երեւելի ուխտ մը , խոստում մը ու դաւանութիւն մը ըրած են այս միաբանութեանս և մանաւանդ ձեր առջեւ , որ իրենց ընտիր վկաներն էք : Պարտական էք նաև անոնք լսեցնել , որ մեծ ջանք ունենան Աստուծոյ սուրբ խօսքին մէջ անսխալ կրթուելու , որ անանկ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը ու գիտութեամբը զարգանան , և այս աշխարհիս մէջ զգաստութեամբ , արդարութեամբ ու աստուածպաշտութեամբ ապրին :

Եւ յետոյ նոր մկրտուածներուն կ'ըսէ.

Եւ դուք որ մկրտուելով Քրիստոսը զգեցաք, ձեզի կը վերաբերի ու նաև ձեր պարտքն է Յիսուս Քրիստոսի հաւատքովը որդիք Աստուծոյ և որդիք լուսոյ ըլլալով, որ ձեր քրիստոնէական կոչմանը համեմատ ապրիք, և ինչպէս որ լուսոյ որդիքներուն կը վայլէ. ամէն ատեն միտք բերելով թէ՝ մկրտութիւնը մեր դաւանութիւնը մեզի կը ներկայացունէ, որ է՝ մեր Փրկիչ Քրիստոսի օրինակին հետեւիլ և անոր նմանիլ. որ ինչպէս որ ինքը մեզի համար մեռաւ ու յարութիւն առաւ, անանկ ալ մենք որ մկըրտուեցանք՝ մեղքին մեռած ըլլանք, ու յարութիւն առնենք արդարութեան. մեռցունելով միշտ բոլոր մեր չար ու ապականեալ յօժարութիւնները, և օր ըստ օրէ ամէն տեսակ առաքինութիւնով ու սուրբ վարքով զարդանանք:

Այս կերպով մկրտուած անձը որչափ որ կարելի է մկրտութենէն ետեւ շուտով պարտի Եպիսկոպոսէն դրոշմուիլ, որ կարող ըլլայ ամենասուրբ Հաղորդութեան խորհուրդը ընդունելու:

Թէ որ չի մկրտուած անձինքները չափահաս ըլլալէն առաջ մկրտուելու բերուելու ըլլան, որ ինքիրեննուն բաւականութիւն չունին պատասխան տալու, կրնայ Տղայոց Հանդիսական մկրտութեան Կանոնը գործածուիլ. կամ (յետին վտանգի ժամանակ) Առանձին Մկրտութեան Կանոնը. միայն (Մանուկ բառը Տղի կամ Անձի) փոխելով. ինչպէս որ հարկը կը պահանջէ:

ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՒԱՏՈՑ

ՈՐ Է ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՈՐ ԱՄԷՆ ՄԷԿ ԱՆՁ ՊԱՐՏԻ ՍՈՐՈՒԻԼ ԴՐՈՇՄԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻՆ ԲԵՐՈՒԵԼԷՆ ԱՌԱՋ

Հարց. Անունդ ի՞նչ է.

Պատ. Ա.—։

Հարց. Այս անունը քեզի ո՞վ դրաւ.

Պատ. Կնքահայրներս ու կնքամայրներս իմ մըկրտութեանս ժամանակը, որով Քրիստոսի անդամ եղայ, Աստուծոյ որդի, և երկնից արքայութեանը ժառանգ։

Հարց. Ան ժամանակը կնքահայրներդ ու կընքամայրներդ քեզի համար ի՞նչ ըրին.

Պատ. Իմ անուամբս իրեք բանի խօսք տուին և ուխտ ըրին։ Պինտ առաջ՝ որ հրաժարիմ սատանայէն ու բոլոր անոր խաբէութիւններէն. այս չար աշխարհիս փառասիրութենէն ու ունայնութենէն. և բոլոր մարմնոյ մեղանչական ցանկութիւններէն։ Երկրորդ՝ որ հաւատամ Քրիստոնէական Հաւատոյ ամէն մասերուն։ Երրորդ՝ որ հնազանդիմ Աստուծոյ սուրբ կամքին ու պատուիրանքներուն. և մինչև իմ կեանքիս վերջը անոնց մէջ քալեմ։

Հայր. Պարտականութիւն չունիս արդեօք ամէն ան բաներուն հաւատալու և անոնք կատարելու, որ անոնք քեզի համար խօսք տուած են.

Պատ. Այո՛, արդարեւ ունիմ, և Աստուծոյ օգնականութեամբը այնպէս կ'ուզեմ ընել: Եւ բոլորով սրտիւ կը գոհանամ մեր երկնաւոր Հօրմէն, որ մեր փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը իս այս փրկութեան վիճակին կանչեց: Եւ կ'աղաչեմ Աստուծոյ որ ինծի իր շնորհքը պարգեւէ, որ կարող ըլլամ մինչեւ իմ կեանքիս վերջը նոյն վիճակին մէջ քալելու:

Հայր. Զրուցէ քու Հաւատքիդ Մասունքները.

Պատ. Ես կը հաւատամ երկնի ու երկրի Ստեղծող Ամենակարող Հօր Աստուծոյ.

Եւ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի՝ իր միածին Որդւոյն, որ Սուրբ Հոգւով յղացաւ. Մարիամ Կուսէն ծնաւ, պոնտացի Պիղատոսի դատաւորութեան ժամանակը չարչարուեցաւ, խաչուեցաւ, մեռաւ ու թաղուեցաւ. դժոխքը իջաւ, ու երրորդ օրը նորէն յարութիւն առաւ. երկինքը ելաւ, ու Ամենակարող Հօր Աստուծոյ աջ կողմը նստաւ. և անկէ նորէն պիտի գայ աշխարհիս վերջին կենդանիները ու մեռելները դատելու:

Եւ կը հաւատամ Սուրբ Հոգիին, ընդհանրական սուրբ Եկեղեցիին, Սուրբերուն հաղորդութեանը, մեղաց թողութեանը, մարմինին յարու-

թեանը, և մեռնելէն ետեւ յաւիտենական կեանքին. Ամէն:

Հոգ. Այս քու հաւատքիդ Մասունքներէն գլխաւորաբար ինչ կը սորուիս.

Պաս. Նախ և առաջ կը սորուիմ հաւատալ Հօր Աստուծոյ, որ իս ու բոլոր աշխարհը ստեղծեց.

Երկրորդ՝ Աստուծոյ Որդւոյն, որ եկաւ իս ու բոլոր մարդկային ազգը փրկելու.

Երրորդ՝ Աստուծոյ Սուրբ Հոգւոյն, որ իս ու բոլոր Աստուծոյ ընտրեալ ժողովուրդը կը սրբէ:

Հոգ. Դուն ըսիր որ Կնքահայրներդ ու Կնքամայրներդ քեզի համար խօսք տուած են, որ դուն Աստուծոյ պատուիրանքները պահես. Ըսէ նայիմ քանի՞ են.

Պաս. Տասը:

Հոգ. Որո՞նք են.

Պաս. Անոնք են, որ Աստուած պատուիրեց Ելից քսաներորդ գլխուն մէջ՝ ըսելով. Ես եմ քու Տէր Աստուածդ՝ որ հանեցի քեզ Եգիպտացւոց երկրէն, ծառայութեան տունէն.

Ա. Ինչ՞ է զատ ուրիշ Աստուած չէ պիտի ունենաս:

Ա. Դուն քեզի փորուած կուռք չէ պիտի շինես, ոչ ալ ամէն բաներուն նմանութիւնը ինչ որ վերը երկինքը, և ինչ որ վարը երկրի վրայ, և ինչ որ գետնին տակը ջուրին մէջն է: Անոնց երկրպագութիւն չէ պիտի ընես, և անոնք չէ պիտի պաշտես.

ինչու որ ես եմ քու Տէր Աստուածդ, Աստուած նախանձոտ, հայրերուն մեղքերը իրենց որդիքներուն կը հատուցանեմ, անոնց մինչեւ իրեք ու չորս ազգին՝ որ զիս կ'ատեն. և կ'ողորմիմ անոնց հազար ազգին՝ որ զիս կը սիրեն, և իմ հրամաններս կը պահեն:

Գ. Քու Տէր Աստուծոյդ անունը սնոտի բաներու վրայ չի պիտի դնես, ինչու որ Տէրը չարդարացընէր անիկայ, որ իր անունը սնոտի բաներու վրայ կը դնէ:

Դ. Օգնիշ կեցիր շաբաթ օրը սուրբ պահելու: Վեց օր պիտի գործես, և քու ամէն գործդ ընես. բայց եօթներորդ օրը քու Տէր Աստուծոյդ շաբաթն է. Ան օրը բնաւ չի պիտի գործես, դուն, և քու մանչ ջաւակդ, և քու աղջիկ ջաւակդ. քու ծառադ և քու աղախինդ, քու անասունդ, և քու դռանդ ներսիդին եղող օտարականը: Վասն զի Տէրը վեց օրուան մէջ երկինքը ու երկիրը, ծովը ու անոնց մէջ գտնուածները ըրաւ, ու եօթներորդ օրը հանգչեցաւ. անոր համար Տէրը եօթներորդ օրը օրհնեց, և սրբեց անիկայ:

Ե. Պատուէ քու հայրդ և քու մայրդ, որ քեզի աղէկ ըլլայ, և քու օրերդ երկար ըլլայ ան երկրին վրայ, որ քու Տէր Աստուածդ քեզի կուտայ:

Զ. Մի սպաններ:

Է. Մի շնար:

Ը. Մի գողնար:

Թ. Քու ընկերիդ դէմ սուտ վկայութիւն մի ըներ:

Ժ. Ու ընկերիդ տանը մի ցանկար, և քու ընկերիդ կնոջը մի ցանկար. ու ո՛չ անոր ծառային, ու ո՛չ անոր աղախինին, ու ո՛չ անոր եզին, ու ո՛չ անոր իշուն, և ո՛չ քու ընկերիդ մէկ ունեցածին:

Հարց. Դուն գլխաւորապէս ի՞նչ կը սորուիս այս պատուիրանքներէն.

Պատ. Երկու բան կը սորուիմ. առաջ Աստուծոյ ունեցած պարտքս, և երկրորդ ընկերներուս:

Հարց. Ո՞րն է Աստուծոյ ունեցած քու պարտքդ.

Պատ. Աստուծոյ ունեցած պարտքս ան է, որ ես անոր հաւատամ, իրմէն վախնամ, և ինքը սիրեմ բոլոր իմ սրտովս, բոլոր իմ մտքովս, բոլոր իմ անձովս, և բոլոր իմ զօրութիւնովս. ինքը պաշտեմ, իմ շնորհակալութիւնս իրեն մատուցանեմ, և բոլորովին իրեն ապաւինիմ, իր օգնութիւնը խնդրեմ, իր սուրբ Անունը ու Խօսքը պատուեմ, և բոլոր իմ կեանքիս մէջ ճշմարտապէս իրեն ծառայեմ:

Հարց. Ո՞րն է ընկերներուդ ունեցած քու պարտքդ.

Պատ. Ընկերներուս ունեցած պարտքս ան է, որ ես անոնք իմ անձիս պէս սիրեմ, ու ինչպէս որ կ'ուզեմ որ ուրիշները ինծի ընեն, անանկ ալ ես անոնց ընեմ. Հայրս մայրս սիրեմ, պատուեմ և անոնց ձեռնտու ըլլամ. Թագաւորին հնազանդիմ, և անոր իշխանութեանը տակը եղողներուն բոլորը պատուեմ. Բոլոր իմ մեծերուս, դաստիարակներուս, հոգեւոր հովիւներուս ու վարժապետներուս

հնազանդիմ. Ինչ վեր եղող երեւելի անձերուն հետ խոնարհութիւնով ու պատուով վարուիմ. Մէկը խօսքով ու գործքով չի վշտացունեմ ու վնասեմ. Բոլոր իմ գործքերուս մէջ անկեղծ ու արդար ըլլամ. Սրտիս մէջ չարութիւն ու ատելութիւն չունենամ. Ձեռվըներս գողութենէ ետ պահեմ, և իմ լեզուս չարախօսութենէ, ստութենէ և զըրպարտութենէ զսպեմ. Մարմինս ժուժկալութիւնով, ու զգաստութիւնով պահպանեմ. Ուրիշներուն ունեցածին չի ցանկամ, հապա սորուիմ ու ջանք ընեմ իմ արդար վաստակս շահելու, և ան վիճակին մէջ իմ պարտքս կատարելու, որուն որ Աստուծոյ հաճելի պիտի երեւնայ զիս կանչելու:

Հարց. Իմ սիրելի զաւակս, գիտցիր որ դուն ինքնին ասոնք կատարելու կարող չես, ոչ Աստուծոյ պատուիրանքները պահելու, և ոչ ալ իրեն ծառայելու, առանց իր մասնաւոր շնորհքին. որ նոյն շնորհքը պէտք է որ անդադար աղօթքով խնդրես. Ուստի թէ որ Տէրունական Աղօթքը գիտես՝ ըսէ որ լսեմ.

Պատ. Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ սուրբ ըլլայ. Քու թագաւորութիւնդ գայ. Քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ. Մեր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի. Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն. Եւ մեզ փորձութեան մի տանիր, հապա չարէն ազատէ մեզ. Ամէն:

Հարց. Այս Աղօթքովը ինչ կը խնդրես Աստուածմէ.

Պատ. Ես կը խնդրեմ որ իմ Տէր Աստուածս՝ մեր երկնաւոր Հայրը որ ամէն բարութեան պարգեւատուն է, իր շնորհքը խրկէ ինծի ու միանգամայն բոլոր մարդոց, որ կարող ըլլանք զինքը պաշտելու, իրեն ծառայելու և հնազանդելու, ինչպէս որ մեր պարտքն է: Կ'աղաչեմ ևս Աստուծոյ, որ մեր հոգիներուն և մարմիններուն հարկաւոր եղածները մեզի պարգեւէ, և ինքը ողորմի մեզի և մեր մեղացը թողութիւն շնորհէ. և որ հոգեւոր ու մարմնաւոր փորձութիւններէ փրկէ ու պահպանէ մեզ. ամէն չարագործութիւններէ և անօրէնութիւններէ, մեր հոգեւոր թշնամիներէն ու յաւիտենական մահուանէ ազատէ մեզ: Եւ կը յուսամ որ իր ողորմութիւնովը ու գթութիւնովը այս իմ խնդրուածքս պիտի կատարէ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը: Ուստի կ'ըսեմ, Ամէն. Եղիցի և եղիցի:

Հարց. Քրիստոս քանի՞ խորհուրդ հաստատեց իր Եկեղեցիին մէջ.

Պատ. Մ՚իայն երկու, առ հասարակ ամէնուն փրկութեանը հարկաւոր եղածը. այսինքն՝ Մկրտութիւն և Ընթրիք Տեառն, որ է ամենասուրբ Հաղորդութիւնը:

Հարց. Խորհուրդ ըսելով ինչ կ'իմանաս.

Պատ. Ես կ'իմանամ մեզի տրուած ներքին և հոգեւոր շնորհքի մը արտաքին և տեսանելի մէկ նը

շանը՝ Քրիստոսով հաստատուած. իբր մէկ միջոց մը որով գինքը կ'ընդունինք, և անոր վրայ մեզ ապահով կեցուցնելու համար իբր մէկ գրաւ մը :

Հարց. Խորհուրդի մը մէջ քանի՞ մասունք կը դտնուի.

Պատ. Երկու. դրսէվանց երեւցած նշանը, և ներքին հոգեւոր շնորհքը :

Հարց. Ո՞րն է Ա՛կրտուելեան դրսէվանց երեւցած նշանը.

Պատ. Ջուրն է. որով անձը կը մկրտուի, Հօր, և Որդւոյ և Սուրբ Հոգւոյն Անունովը :

Հարց. Ո՞րն է ներքին և հոգեւոր շնորհքը.

Պատ. Ա՛ղաց մեռնիլը և արդարութեան վերածնիլը. վասն զի բնութեամբ մեղքով ծնելով և բարկութեան որդիքներ ըլլալով, ասոր միջնորդութեամբը որդիք շնորհաց կ'ըլլանք :

Հարց. Ա՛կրտուելու անձինքներէն ինչ կը պահանջուի.

Պատ. Հաւատք՝ որով մեղքը կը թողուն. և հաւատք՝ որով հաստատ կը հաւատան այս խորհուրդովս Հաստուծոյ իրենց ըրած խոստմունքներուն :

Հարց. Ուրեմն ինչու կը մկրտուին նորածին մանկունքները, որոնք իրենց մտաղ հասակին մէջ ան բաները կատարելու կարող չեն.

Պատ. Իրենց Երաշխաւորներուն ձեռքովը ան բաներուն համար խօսք տալերնուն համար. որ նոյն

խոստումը չափահաս եղածնուն պէս ինքնին կատարելու պարտաւոր են :

Ա. Ո՞նչ պատճառով Տէրոջը Ընթրիքը՝ Աղօրդութեան Խորհուրդը հաստատուեցաւ .

Պաս . Քրիստոսի մահուանը պատարագին մշտընջենաւոր յիշատակութեանը , և մեր անկէ ընդունած բարութիւններնուս համար :

Ա. Ումն է Տէրոջը Ընթրիքին արտաքին մասը կամ նշանը .

Պաս . Հացը և Գինին , որ Տէրը հրամայեց ընդունելու :

Ա. Ումն է ներքին մասը , կամ նշանակուած բանը .

Պաս . Քրիստոսի Մարմինը և Արիւնը , որ հաւատացեալները ճշմարտապէս և իրօք կ'ընդունին Տէրոջը Ընթրիքին ժամանակը :

Ա. Ո՞նչ բարիք կ'ընդունինք այս Խորհուրդէն ,

Պաս . Յիսուս Քրիստոսի Մարմինովը և Արիւնովը մեր Հոգիներուն զօրութիւն ու օգնութիւն կ'ընդունինք , ինչպէս որ հացը ու գինին մեր մարմիններուն հաստատութիւն ու զօրութիւն է :

Ա. Ո՞նչ կը պահանջուի Տէրոջը Ընթրիքին եկողներէն .

Պաս . Պէտք է որ իրենց անձերը շատ աղէկ քննեն թէ արդեօք իրենց առջի գործած անօրէնութիւններէն ճշմարտապէս զղջացած են մի , հաս-

տատալար մէկ նոր կեանք մը վարելու դիտաւորութեամբը. Եւ Աստուծոյ ողորմութեամբը Վրիստոսի շնորհքովը կենդանի հաւատք մը ունենան, իր մահուանը երախտագէտ յիշատակութեամբը, ու բոլոր մարդկանց հետ սիրով ըլլան:

Ամէն Թեմի Ժողովրդապետը Կիրակի և Տօն օրերը Իրիկուան Աղօթքին Երկրորդ Ընթերցուածէն ետեւ պէտք է որ իր Թեմին խրկուած տղոցմէն քանի հատը որ պատշաճ կը համարի, հրապարակաւ Եկեղեցւոյ մէջ ամենայն զգուշութեամբ այս Հաւատոյ Վարդապետութեանը քանի մը մասերուն մէջ վարժէ և քննէ զանոնք:

Եւ բոլոր Ծնողքները, Տէրերը և Տիկիններըը ջանք ընեն իրենց զաւկըները, ծառաները և աշակերտները (որ Հաւատոյ Վարդապետութիւնը դեռ սորուած չեն) սահմանուած ժամանակին Եկեղեցի խրկել, որ հնազանդութեամբ լսեն և վարժուին Ժողովրդապետին առաջարկածներուն մէջ, մինչեւ որ բոլոր իրենց համար հոս տեղի դրուած բաները աղէկ մը սորուին:

Տղաքները բաւական չափահաս եղածնուն պէս՝ որ իրենց մայրենի լեզուովը Հաւատամքը, Տէրունական Աղօթքը և Տասնաբանեայ Պատուիրանքները կրնան զրուցել, ու նաեւ այս հանգամանօք Հաւատոյ Վարդապետութեանը հարցմունքներուն կարող են պատասխան տալու, պարտին Եպիսկոպոսին բերուիլ: Եւ ամէն մէկը Կնքահայր մը կամ Կնքամայր մը պարտի ունենալ, որ վկայ ըլլայ իր դրոշմուելուն:

Եւ երբոր Եպիսկոպոսը իմացուներլու ըլլայ որ տղաքները իրեն բերուին դրոշմուելու, ամէն Թեմի Ժողովրդապետին պարտքն է, որ տանի կամ խրկէ իր ստորագրութեամբը իր Թեմի մէջի եղածներուն այնչափին անուններըը, որչափ որ ինքը պատշաճ և ընդունակ կը համարի Եպիսկոպոսին խրկուելու անկէ դրոշմուելու համար: Եւ թէ որ Եպիսկոպոսը հաւանելու ըլլայ, հետեւեալ ձեւովը կը դրոշմէ:

ԿԱՆՈՆ

Ի՞ՐՈՇՄԱՆ

ԿԱՄ

ԱՆՈՆՑ ՎՐԱՑ ՁԵՌՔ ԴՆԵԼՈՒ

ՈՐ ՄԿՐՏՈՒԵԼԷՆ ԵՏԵՒ ՁԱՓԱՀԱՍ ԵՂԱԾ ԵՆ

Սահմանեալ օրը բոլոր դրոշմուելու անձինքները Եպիսկոպոսին դիմացը կանգնած, Եպիսկոպոսը (կամ անկէ կարգուած ուրիշ Պաշտօնեայ մը) այս հետեւեալ աղդարարութիւնը կը կարդայ.

Ի՞րոշմը ընդունողներուն աւելի հոգեւոր շինութեանը համար, Եկեղեցին յարմար դատեցաւ հաստատելու, թէ ասկէ ետեւ Ի՞րոշմը միայն անոնք ընդունին, որ Հաւատամքը, Տէրունական Աղօթքը և Տասնաբանեայ Պատուիրանքները ըսելու կարող են. ու նաև Հաւատոյ ան Համառօտ Արդապետութեանը մէջ եղած ուրիշ Հարցմունքներուն պատասխան տալու կարող են. Նոյն կանոնը պահելը խիստ պատշաճ է. որովհետեւ տղաքները չափահաս ըլլալով, և մկրտուած ժամանակնին Ինքնահայրները նուն և Ինքնամայրներնուն իրենց համար ըրած խոստմունքները սորուած ըլլալով, կարող ըլլան ինքնին հրապարակաւ Եկեղեցւոյ մէջ իրենց բերնովը ու հաւանութեամբը հաստատելու, և անոնք

վաւերական ընելու ։ Ու նաև խօսք տալու, որ իրենք Աստուծոյ շնորհքովը միշտ պիտի ջանան հաւատարմութեամբ ան բաները պահելու, որոնց հաւանութիւն տուած են իրենց խոստովանութեամբը ։

Յետոյ Եպիսկոպոսը կ'ըսէ ·

Կը նորոգէ՞ք դուք հոս ամէնքդ Աստուծոյ և այս միաբանութեանս առջին ան երևելի խոստմունքը և ուխտը, որ մկրտուած ժամանակնիդ ձեր տեղը եղած է · ինքնին ձեր անձամբը վաւերական ընելով և հաստատելով, և դուք ձենէ պարտք սեպելով հաւատալու և կատարելու ինչ որ ձեր Կնքահայրները և Կնքամայրները ձեզի համար ան ժամանակը խօսք տուած են ։

Եւ ամէն մէկը բարձր ձայնով պիտի պատասխանէ,

Ես անոնք կը նորոգեմ ։

Եպիսկոպոսը ·

Մ՚եր օգնութիւնը Տէրոջը անունովն է ·
Պատ· Որ երկինքը ու երկիրը ստեղծեց ։
Եպիս· Օրհնեա՛լ ըլլայ Տէրոջը Անունը ·
Պատ· Ասկէ ետև մինչև յաւիտեան ։
Եպիս· Ո՜վ Տէր, լսէ՛ մեր աղօթքներուն ·
Պատ· Եւ մեր աղաչանքներուն ձայնը քեզի հասնի ։

Եպիսկոպոսը կ'ըսէ,

Աղօթենք.

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, որ հաճեցար այս քու ծառաներդ Հուրով ու Սուրբ Հոգւով վերստին ծնել տալու, և բոլոր անոնց մեղացը թողութիւն շնորհեցիր. Կ'աղաչենք Տէր՝ զօրացուր անոնք քու Ա'խիթարիչ Սուրբ Հոգիովդ. և օր ըստ օրէ անոնց վրայ քու շնորհացդ այլևայլ պարգեւները եվելցուր. իմաստութեան և հանճարոյ հոգին. խրատու և հոգեւոր զօրութեան հոգին. գիտութեան և ճշմարիտ Աստուածպաշտութեան հոգին. և լեցուր անոնք ոմվ Տէր քու սուրբ երկիւղովդ, այժմ և յաւիտեանս. Ամէն:

Վերջը անոնց ամէնքը կարգաւ Եպիսկոպոսին առջեւը ծնրադրած, և ան իր ձեռքը ամէն մէկուն գլխուն վրայ զատ զատ դնելով պիտի ըսէ,

Պաշտպանէ ոմվ Տէր՝ այս քու Որդիդ (կամ այս քու ծառադ) քու երկնային շնորհքովդ, որ միշտ և յաւիտեան քուկդ ըլլայ. և օր ըստ օրէ ալ քու Սուրբ Հոգւովդ եվելցք զարգանայ, մինչեւ որ քու յաւիտենական արքայութեանդ արժանի ըլլայ, Ամէն:

Ցետոյ Եպիսկոպոսը կ'ըսէ,

Տէր ընդ ձեզ.

Պատ. Եւ ընդ Հոգւոյդ քումմ:

Եւ (ամէնքը ծնրադրած) Եպիսկոպոսը կ'ըսէ.

Աղօթենք.

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ սուրբ ըլլայ. Քու թագաւորութիւնդ գայ. Քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ. Մեր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի. Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն. Եւ մեզ փորձութեան մի՛ տանիր, հապա ջարդէն ազատէ մեզ. Ամէն:

Եւ այս Աղաթանքը.

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, որ մեզի ան բաները ուզել և ընել կուտաս, որ քու աստուածային Անձնվայելչութեանդ հաճելի և ընդունելի են. Անենք մեր խոնարհ աղաչանքները քեզի կը մատուցանենք այս քու ծառաներուդ համար, որոնց վրայ (քու սուրբ Առաքեալներուդ օրինակին հետեւելով) հիմայ ձեռք դրինք. որպէս զի (այս նշանովս) ապահով ըլլան իրենց վրայ ունեցած մարգասիրութեանդ ու շնորհաձիր բարութեանդ համար: Կ՚աղաչենք որ քու Հայրական բաղուկդ միշտ անոնց վրայ ըլլայ. և քու Սուրբ Հոգիդ միշտ անոնց հետը ըլլայ. և անանկ առաջնորդէ անոնց քու խօսքերուդ ճանաչողութեանը և հնազանդութեանը մէջ, որ վերջը յաւիտենական կենաց արժանի ըլլան, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը, որ կենդանի է, և կը թագաւորէ քեզի՝ և Սուրբ Հոգւոյն հետ միշտ մէկ Աստուած մը, յաւիտեանս. Ամէն:

Ամենակարող Տէր՝ և յաւիտենական Աստուած, կ՚աղաչենք ուղղէ, մաքրէ և կառավարէ մեր սիրտերը ու մարմինները քու օրէնքներուդ և քու պատուիրանքներուդ գործքերուն մէջ, որ քու ամենազօր պաշտպանութեամբդ հիմայ ու յաւիտեան հոգւով և մարմնով պահպանուինք, մեր Տէր և Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Ցետոյ Եպիսկոպոսը անոնք կ՚օրհնէ՝ ըսելով.

Ամենակարող Աստուծոյ, Հօր, Որդւոյ, և Սուրբ Հոգւոյն օրհնութիւնը ձեր վրայ իջնայ ու հանգչի յաւիտեան. Ամէն:

Ամենասուրբ Հաղորդութեան խորհուրդը մեկը չի կրնար ընդունիլ, մինչեւ որ առաջ չի դրոշմուի, կամ դրոշմուելու ընդունակութիւն և փափաք չունենայ

ԿԱՆՈՆ
ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՆԴԷՍԸ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ

Նախ և առաջ պէտք է որ Ամուսնութեան Հրամանը Եկեղեցիին մէջ իրեք զատ զատ Կիրակի ծանուցուի, Առտուան ժամերգութեան ժամանակը. կամ (թէ որ առտուանց ժամերգութիւն չըլլայ) անմիջապէս Իրիկուան ժամերգութեան Երկրորդ Ընթերցուածէն ետեւ. Ժողովրդապետը այս սոլորական կերպովը ըսելով.

Ես կը հրատարակեմ Ամուսնութեան Հրամանը, Ը.—(այն ինչ տեղացի), և Ը.—(այն ինչ տեղացի) անձերուն: Թէ որ ձեռնէ մէկը անոնց ամուսնութեանը պատճառ մը կամ իրօք արգելք մը ըլլալը գիտէ, որ այս երկու անձինքները սուրբ ամուսնութեամբ կարող չեն կարգուելու, պէտք է որ ծանուցանէ: Ասիկայ առաջին (երկրորդ կամ երրորդ) անգամն է, որ ես ձեզի կը հարցունեմ:

Թէ որ կարգուելու անձինքները այլեայլ ժողովրդապետութեան վերաբերելու ըլլան, երկու տեղն ալ պէտք է որ ծանուցուի. և մէկ տեղի մը Ժողովրդապետը կարող չէ ամուսնացուներ առանց միւս Ժողովրդապետին իրեք անգամ հրատարակելուն վկայութեանը:

Սահմանեալ օրը և ժամանակը ամուսնանալու անձինքները իրենց բարեկամներովը և ազգականներովը Եկեղեցիին

մէջ տեղը կուգան. և հոն Փեթրոն աջ կողմը և Հարսը ձախ կողմը քովէ քով կայնած Քահանան կ'ըսէ.

Սիրելիներ՝ մենք հոս եկած ու հաւաքուած ենք Աստուծոյ և այս միաբանութեանս առջին, այս Մարդը և այս Կինը սուրբ ամուսնութեամբ պսակելու. որ պատուաւոր վիճակ մըն է մարդուն անմեղութեան ժամանակը Տէր Աստուծմէ հաստատուած, ցրցուցնելով մեզի Քրիստոսի և իւր Եկեղեցւոյն խորհրդաւոր միութիւնը. որ նոյն սուրբ վիճակին Քրիստոս փառք և պատիւ շնորհեց իւր ներկայութեամբը և առաջին հրաշագործութեամբը, որ գալիլեացւոց Կանա քաղաքը ըրաւ. ինչպէս որ Պօղոս Առաքեալ ալ կը գովէ բոլոր մարդկանց մէջ ասոր յարգի ըլլալը. ուստի չի վայլեր մէկու մը այս բանիս ձեռնամուխ ըլլալ կամ մտնալ անմտաբար, թեթեւութեամբ կամ անառակութեամբ, մարդուս հեշտասիրութեանը և ցանկութեանը պատճառաւ անբան կենդանիներուն պէս, որ ընտրողութիւն չունին. հապա յարգանօք, խոհականութեամբ, զգաստութեամբ և Աստուծոյ երկիւղովը, ամուսնութիւնը հաստատուելուն պատճառները արժանապէս քննելով:

Նախ և առաջ անիկայ հաստատուեցաւ որդեծնութեան համար. որ անոնք Տէրոջը երկիւղովը ու կրթութեամբը վարժուին. և իւր սուրբ Անուանը փառքին համար:

Երկրորդ, հաստատուեցաւ մեղքին դէմ դար-

ման մը ըլլալու, և պոռնկութենէ ետ պահելու. որ ողջախոհութեան պարգեւը չունեցողները ամուսնանան, և ինքզինքին Քրիստոսի Աարմինին անապական անդամները ընեն:

Երրորդ, հաստատուեցաւ միմեանց ընկերութեան, օգնութեան և մխիթարութեան համար, որ մէկը միւսին վրայ պարտի ունենալ, թէ յաջողութեան մէջ և թէ ձախորդութեան մէջ: Եւ հիմայ նոյն սուրբ վիճակին մէջ միանալու եկած են այս երկու անձինքները: Ուստի թէ որ մէկը ստոյգ պատճառ մը կրնայ ցրցունել որ անոնք ըստ օրինի չեն կրնար ամուսնանալ, թող հիմայ ըսուցէ. չէ նէ ասկէ ետեւ բոլորովին թող լռէ:

Եւ ամուսնանալու անձինքներուն ալ կ'ըսէ.

Ես կը հարցունեմ և կը պարտաւորեմ ձեզ երկուքդ ալ (ինչպէս որ ան ահաւոր դատաստանի օրը պիտի պատասխանէք, երբոր սրտին բոլոր գաղտնիքները յայտնուելու ըլլան) որ թէ որ ձեռնէ մէկը ձեր ամուսնութեամբ օրինաւորապէս միաւորութեանը մէկ արգելք մը ըլլալը գիտէ, թող հիմայ խոստովանի: Աան ալ աղէկ գիտէք որ ոմն որ Աստուծոյ խօսքին պէս ամուսնութեամբ միացած չէ, անոնք Աստուծմով մէկզմէկու հետ միաւորած չեն. և անոնց ամուսնութիւնը օրինաւոր չէ:

Թէ որ մէկը ամուսնութեան օրը արգելք մը առաջ բերէ և ըսուցէ, որով կամ Աստուծոյ օրէնքովը, և կամ

մեր Տէրութեանը օրէնքներովը կարող չեն ըլլար ըստ օրինի ամուսնանալու. և թէ որ հակառակորդը բաւական ստուգութեամբ պիտի պարտաւորի իր վկայութիւնը հաստատելու, ձեռագիր տալով (ան ամուսնալու անձինքներուն) ան տեսակ ծախքերուն փոխարէնը հատուցանելու. որ ան երկուքին պիտի պատահի. ան ժամանակը պէտք է որ ամուսնութիւնը ետ ձգուի, մինչեւ որ ճշմարտութիւնը հաստատուի:

Թէ որ արգելք մը չիմացուի, ան ժամանակը Թողուվըրդապետը Փեսին կ'ըսէ.

Ը.— Կ'ուզես դուն քեզի օրինաւոր ամուսին ընել այս կինը. Ը.ստուածոյ օրէնքովը ամուսնութեան ան սուրբ վիճակին մէջ ապրելու: Կ'ուզես դուն անոր հետ սիրով վարուիլ, անիկայ մխիթարել ու պատուել. և թէ հիւանդութեան և թէ առողջութեան մէջ անիկայ պահել. և բոլոր ուրիշները ձըդելով դուն քեզ միայն անոր տաս, որչափ որ երկուքդ ալ ապրիք:

Փեսան կը պատասխանէ.

Կ'ուզեմ:

Յետոյ Քահանան Հարսին կ'ըսէ.

Ը.— Կ'ուզես դուն քեզի օրինաւոր ամուսին ընել այս Ը.յրը. Ը.ստուածոյ օրէնքովը ամուսնութեան ան սուրբ վիճակին մէջ ապրելու: Կ'ուզես դուն անոր հնազանդիլ, և անոր ծառայել. անոր հետ սիրով վարուիլ, անիկայ պատուել. և թէ հիւանդութեան մէջ և թէ առողջութեան մէջ անիկայ պա-

Հել. և բոլոր ուրիշները ձգելով դուն քեզ միայն անոր տաս, որչափ որ երկուքդ ալ ապրիք:

Հարսը կը պատասխանէ.

Կ'ուզեմ:

Ան ժամանակը Պաշտօնեան կ'ըսէ.

Ահա է ան որ այս կինը այս Աարդուն ամուսնանալու կուտայ.

Յետոյ իրենց հաւատարմութիւնը այս կերպով մկըզմկու կուտան:

Պաշտօնեան Հարսը իր հօրը կամ բարեկամին ձեռքէն կ'առնէ, և անոր աջ ձեռքը փեսին աջ ձեռքը կուտայ. և փեսան Պաշտօնեային ետեւէն այս հետեւեալ խօսքերը կ'ըսէ.

Ես Ը.—կ'առնեմ քեզ Ը.—իմ օրինաւոր ամուսնութեանս, որ միշտ քեզ ունենամ և քեզ պահեմ, թէ յաջողութեան մէջ և թէ ձախորդութեան մէջ, թէ հարստութեան մէջ և թէ աղքատութեան մէջ, թէ հիւանդութեան մէջ և թէ առողջութեան մէջ, սիրելով և գգուելով քեզ, մինչեւ որ մահը մեզ բաժնէ, Ըստուծոյ սուրբ օրէնքին նայելով. և այս պատճառաւ իմ հաւատարմութիւնս քեզի կը խոստանամ:

Յետոյ փեսան Հարսին աջ ձեռքը կը թողու. և Հարսը իր աջ ձեռքովը փեսին աջ ձեռքը կը բռնէ, ու

նմանապէս Պաշտօնեային ետեւէն այս հետեւեալ խօսքերը կ'ըսէ.

Ես Ա.— կ'առնեմ քեզ Ա.— իմ օրինաւոր ամուսնութեանս, որ միշտ քեզ ունենամ և քեզ պահեմ, թէ յաջողութեան մէջ և թէ ձախորդութեան մէջ, թէ հարստութեան մէջ և թէ աղքատութեան մէջ, թէ հիւանդութեան մէջ և թէ առողջութեան մէջ, սիրելով և գգուելով քեզ, և քեզի հնազանդըլլալով, մինչեւ որ մահը մեզ բաժնէ, Աստուծոյ սուրբ օրէնքին նայելով. և այս պատճառաւ իմ հաւատարմութիւնս քեզի կը խոստանամ:

Յետոյ անոնք կրկին ձեռվընին կ'արձըկեն. և Փեսան մատնի մը կուտայ Հարսին Գրքին վրայ դնելով, և միանգամայն Քահանային ու դպրոց հասարակ տուրքը. Քահանան ալ մատնին առնելով Փեսին կուտայ, որ անիկայ Հարսին ձախ ձեռքին չորրորդ մատը դնէ: Եւ Փեսան նոյն մատնին նոյն տեղը բռնելով և Քահանայէն սորվելով կ'ըսէ.

Այս մատնիովս ես քեզի հետ կ'ամուսնանամ, իմ անձամբս քեզ կը պատուեմ, և բոլոր աշխարհային բարիքներուն քեզ մասնակից կ'ընեմ, Հօր, և Որդւոյ, և Սուրբ Հոգւոյն անունովը. Ամէն:

Վերջը Փեսան մատնին Հարսին ձախ ձեռքին չորրորդ մատը թողելով, երկուքն ալ ծնրադրած Պաշտօնեան կ'ըսէ,

Աղօթենք.

Ո՛վ յաւիտենական Աստուած, բոլոր մարդկային ազգին Ստեղծողը ու Պահպանողը, ամէն հոգեւոր պարգեւները Շնորհողը, յաւիտենական կենաց

Պատճառը. Խրկէ քու օրհնութիւնդ այս քու ծառաներուդ՝ այս մարդուն և այս կնկանը վրայ, որոնք քու անունովդ կ՚օրհնենք. որ ինչպէս որ Իսահակը ու Ռեբեկան մէկ տեղ հաւատարմութեամբ ապրեցան, անանկ ալ այս անձինքները հաւատարմաբար կատարեն ու պահեն իրարու խօսք տուած ան երևելի ուխտը ու դաշինքը, (որ այն պատճառաւը տըրուած ու առնուած մատնին մէկ նշան մը ու երաշխաւորութիւն մըն է), և որ ամէն ժամանակ կատարեալ խաղաղութեամբ ու սիրով ճնան մէկ տեղ, և քու օրէնքներովդ ապրին, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ընդ:

Ցետոյ Քահանան անոնց աջ ձեռքերը մէկզմէկու կուտայ և կ՚ըսէ.

Ընծանք որ Աստուած միացուց, մարդը չի զատէ:

Վերջը Պաշտօնեան ժողովուրդին կ՚ըսէ:

Որովհետեւ այս Ը— և այս Ը— երկուքը մէկ տեղ հաւանութիւն տուին սուրբ ամուսնութեամբ, և անիկայ Աստուծոյ և այս ժողովուրդիս առջին հըրատարակեցին, և այս վախճանաւ մէկզմէկու երաշխաւորութիւն տուին իրենց հաւատարմութեանը համար, և նոյն բանը մատնի մը տալով ու առնելով հաստատեցին, և նաև մէկզմէկու ձեռք բռնելով. Ես կը հրատարակեմ որ ասոնք այր և կին եղած են մէկ տեղ Հօր, և Որդւոյ, և Սուրբ Հոգւոյն անունովը. Ընդ:

Եւ Պաշտօնեան այս օրհնութիւնն ալ կը ըսէ.

Հայր Աստուած, Որդին Աստուած, Հոգին Սուրբ Աստուած, օրհնէ ձեզ, պահէ և պահպանէ. Տէրը իր բարեգթութեամբը ողորմութեամբ ձեր վրայ նայի, և անանկ լեցունէ ձեզ ամէն հոգեւոր օրհնութիւնով ու շնորհքով, որ դուք այս աշխարհիս վրայ իրարու հետ անանկ ապրիք, որ հանդերձեալին մէջ կարող ըլլաք յաւիտենական կեանքը վայելելու. Ամէն:

Ցետոյ Պաշտօնեան կամ Դպիրները սուրբ Սեղանը երթալով կ'երգեն կամ կ'ըսեն այս հետեւեալ Սաղմոսը.

Երանի ամենեցուն. (Սաղ. ճիէ:)

Երանի՛ ան ամէնուն՝ որ տէրոջմէն կը վախնան, և անոր ճամբաներուն մէջ կը քալեն:

Որու ձեռքիդ վաստակը պիտի ուտես, երանի՛ է քեզի, ու աղէկ կ'ըլլայ:

Որու կինդ վայելուչ այգիի նման է քու տանդ ներսիդին. քու զաւկըներդ ձիթենիին տունկերուն պէս քու սեղանիդ բոլորտիքը:

Ասանկ պիտի օրհնուի ամէն մարդ որ տէրոջմէն կը վախնայ:

Տէրը քեզ սիօնէն պիտի օրհնէ, և քու կեանքիդ ամէն օրերուն մէջ երուսաղէմի մէջ բարութիւն պիտի տեսնաս:

Դուն քու զաւկըներուդ զաւկըները պիտի տեսնաս. խաղաղութիւն ըլլայ իսրայէլի վրայ:

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.
Որպէս էր 'ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն։

Կամ՝ այս Սաղմոսը.

Աստուած ողորմեա մեզ. (Սաղ. կզ։)

Ո՛վ Աստուած, ողորմէ՛ մեզի, և օրհնէ՛ մեզ, քու երեսդ մեզի ցուցուր. և ողորմէ՛ մեզի։

Որ երկրի վրայ քու ճամբաներդ ճանչցուին, քու փրկութիւնդ ամէն ազգերուն մէջ։

Շնորհակալ ըլլան քեզի ժողովուրդները ո՛վ Աստուած. շնորհակալ ըլլան քեզի ամէն ժողովուրդները։

Ամէն ազգերը ուրախ ըլլան ու ցնծան. ինչու որ դուն ժողովուրդները ուղղութիւնով կը դատես, և երկրի ազգերուն դուն կ'առաջնորդես։

Փառք տան քեզի ժողովուրդները ո՛վ Աստուած, շնորհակալ ըլլան քենէ ամէն ժողովուրդները։

Երկիրը իր պտուղը տուաւ, և Աստուած՝ մեր Աստուածը մեզ օրհնեց։

Մ՚եր Աստուածը մեզ պիտի օրհնէ, և անկէ ամէն երկրի ծայրերը պիտի վախնան։

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.
Որպէս էր 'ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն։

Սաղմոսը լմննալէն ետև, Փեսան ու Հարսը ծնրա-

գրած սուրբ Աւետարանին առջեւը · և Քահանան սեղանին քովը կանգնած ու իր երեսը անոնց փոխ դարձուցած կ'ըսէ ·

Տէ՛ր, ողորմէ՛ մեզի ·

Պատասխանէ · Քրիստոս, ողորմէ՛ մեզի ·

Պաշտօնեան · Տէ՛ր, ողորմէ՛ մեզի ·

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ սուրբ ըլլայ · Քու թագաւորութիւնդ գայ · Քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ · Մե՛ր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի · Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն · Եւ մեզ փորձութեան մի՛ տանիր, հապա չարէն ազատէ մեզ · Ամէն ·

Պաշ · Տէ՛ր, փրկէ՛ քու ծառադ, և քու աղախինդ ·

Պատ · Որ քեզի կ'ապաւինին ·

Պաշ · Տէ՛ր, օգնութիւն խրկէ անոնց քու սրբութեանդ տեղէն ·

Պատ · Եւ միշտ պահպանէ անոնք ·

Պաշ · Անոնց զօրութեան աշտարակ մը եղիր ·

Պատ · Թշնամիներուն յարձակմանը դէմ ·

Պաշ · Տէ՛ր, լսէ՛ մեր աղօթքին ·

Պատ · Եւ մեր աղաչանքներուն ձայնը քեզի հասնի ·

Պաշ · Ո՛վ Աստուած Աբրահամու, Աստուած Իսահակայ, և Աստուած Յակոբայ, օրհնէ այս քու ծառաներդ, և ցանէ անոնց սրտին մէջ յաւիտենական կենաց սերմը · որ ինչ որ քու սուրբ Խօսքիդ օգնութեամբը սորուին, կարենան ըլլան գործքով կա-

տարել զանոնք : Եւ ինչպէս որ քու օրհնութիւնդ Աբրահամին ու Սառային իրկեցիր անոնց մեծ մխիթարութեանը համար , անանկ ալ նոյն օրհնութեանը արժանի ըրէ այս քու ծառաներդ . որ քու կամքիդ հնազանդելով , և քու պաշտպանութեամբդ միշտ ապահով ըլլալով քու սիրովդ ապրին մինչեւ իրենց կեանքին վերջը , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Հետեւեալ Աղօթքը կը թողուի , թէ որ կնկանը ոդեծննութեան ժամանակը անցած ըլլայ :

Ո՛վ բազմագութ Աստուած՝ և երկնաւոր Հայր , որ քու շնորհաձիր պարգեւովդ մարդկային ազգը կը բազմանայ . Կ՚աղաչենք օգնէ քու օրհնութեամբդ այս երկու անձինքներուն , որ անոնք չէ թէ միայն ոդեծննութեամբ բեղմնաւորին , հապա անանկ սուրբ սիրով ու պարկեշտութեամբ մէկ տեղ ապրին , որ կարող ըլլան իրենց զաւկընները քրիստոնէութեամբ և առաքինութեամբ զարդացած տեսնալու , քու փառքիդ և պատուդդ համար , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Ո՛վ Տէր Աստուած , որ քու ամենակարողութիւնովդ ամէն բանը ոչնչէն ստեղծեցիր . ու նաև (ամէն բանը կարգի դնելէդետեւ) ուզեցիր որ (քու պատկերիդ և նմանութեանդ պէս ստեղծուած) մարդէն կինը իւր սկզբնաւորութիւնը առնէ . և անոնք

մէկ տեղ յօդելով նորվեցուցիր որ բնաւ օրինաւոր չէ զատել անոնք՝ որոնք դուն ամուսնութեամբ միաւորեցիր. Ո՛վ Աստուած, որ ամուսնութիւնը սրբութեան վիճակ մը ըսիր անանկ գերազանց խորհուրդ մը ըլլալու, որով Քրիստոսի և իւր Եկեղեցւոյն մէջ տեղի եղած հոգեւոր ամուսնութիւնը և միութիւնը կը ցուցուի ու կը նշանակուի. ողորմութեամբ նայէ այս քու ծառաներուդ վրայ, որ չէ թէ միայն այս պրը իր կինը սիրէ քու խօսքիդ նայելով, (ինչպէս որ Քրիստոս Եկեղեցին՝ իր Հարսը սիրեց, և անոր համար իր անձը մատնեց, անիկայ իր մարմինին պէս սիրելով ու գգուելով), հապա այս կինն ալ քաղցրաբարոյ և սիրալիր, հաւատարիմ և հնազանդ ըլլայ իր լծակցին. և ամենայն հեզութեամբ, համեստութեամբ ու խաղաղութեամբ սուրբ և բարեպաշտ կանանց հետեւի: Ո՛վ Տէր, անոնց երկուքն ալ օրհնէ, և շնորհէ որ անոնք քու յաւիտենական արքայութիւնդ ժառանգեն, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Ցետոյ Քահանան կ'ըսէ.

Ամենակարող Աստուած, որ սկիզբէն մեր առաջին ծնողքները ստեղծեց Ադամը ու Եւան, և անոնք ամուսնութեամբ սրբեց ու միացուց, նայէ ձեր վրայ իր շնորհքին առատութիւնը, սրբէ և օրհնէ ձեզ, որ հոգւով և մարմնով իրեն հաճոյ ըլլաք, և մէկ տեղ սուրբ սիրով ապրիք մինչեւ ձեր կեանքին վերջը. Ամէն:

Հոս թէ որ ամուսնացեալներուն պարտականութեանը վերաբերեալ քարոզութիւն մը չըլլայ, Պաշտօնեան այս հետեւեալը կը կարդայ.

Դուք ամէնքդ որ ամուսնացած էք, կամ թէ ամուսնութեան սուրբ վիճակին միտք ունիք մըտնալու, լսեցէք Սուրբ Գիրքին ըսածները, երիկ մարդոց իրենց կնկանը ունեցած պարտաւորութիւններնուն, և կնիկ մարդոց իրենց էրկանը ունեցած պարտաւորութիւններնուն համար:

Պօղոս առաքեալ Եփեսացւոց գրած թուղթին հինգերորդ գլխուն մէջ, ամէն կարդուած էրիկ մարդոց այս հրամանը կ'ընէ. էրիկ մարդիկ՝ սիրեցէք ձեր կնիկները, ինչպէս որ քրիստոս սիրեց եկեղեցին, և իր անձը անոր համար մատնեց. որ ինքը աւազանին մաքրութեամբը՝ ան բանովը սրբէ ու մաքրէ անիկայ. որ ինքը իր դիմացը մէկ փառաւոր եկեղեցի մը կեցուընէ, որ արատ մը, կամ աղտ մը կամ ուրիշ ասանկ բաները չունենայ. հապա որ սուրբը և անարատ ըլլայ: Ասանկ պարտին էրիկ մարդիկ իրենց կնիկները սիրել, իրենց մարմիններուն պէս: Ան որ իր կնիկը կը սիրէ, ան իր անձը կը սիրէ. ինչու որ բնաւ մէկը իր անձը չատեր, հապա կը սնուցանէ անիկայ, և հոգ կը տանի անոր. ինչպէս որ քրիստոս եկեղեցին. վասն զի մենք անոր մարմինին անդամներն ենք, անոր մարմինէն և անոր ոսկորներէն: Ուստի էրիկ մարդը պիտի թողու իր հայրը և իր մայրը, ու իր կնկանը հետ երթայ, ու

երկուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան : Այս խորհուրդս մեծ է, բայց ես քրիստոսի և եկեղեցիին նայելով կ'ըսեմ. Ուստի ամէն մէկերնիդ մանաւորապէս իր կնիկը իր անձին պէս թող սիրէ. (Եփես. ե. 25 :)

Նմանապէս նոյն Պօղոս առաքեալը Կողոսացւոց գրելով, բոլոր կարդացած մարդոց այսպէս կը խօսի. Երիկ մարդիկ՝ սիրեցէք ձեր կնիկները, և անոնք մի՛ վշտացունէք. (Կող. գ. 19 :)

Լսեցէք նաև Պետրոս՝ Քրիստոսի առաքեալը, որ ինքն ալ ամուսնացած էր, ինչ կը ըսուցէ կարդացած մարդոցը. Երիկ մարդիկ խոհեմութեամբ անոնց հետ բնակին, տկար ամանի պէս պատիւ ընեն կնիկներուն, և որպէս թէ կենաց շնորհքին ժառանգակից-ներուն. որ ձեր աղօթքներուն խափանում չըլլայ. (Ա. Պետ. գ. 7 :)

Ա՛ինչեւ հիմայ երիկ մարդու մը կնկանը վրայ ունեցած պարտաւորութիւնը լսեցիք. դուք ալ հիմայ կնիկ մարդիկ լսեցէք ու սորուեցէք ձեր երիկներուն վրայ ունեցած պարտաւորութիւններդ, ինչպէս որ յայտնի կը ցուցուի սուրբ Գրքին մէջ :

Պօղոս Առաքեալ վերոյիշեալ Եփեսացւոց գրած թուղթին մէջ ձեզի այսպէս կը սորվեցընէ.

Կնիկները հնազանդ ըլլան իրենց երիկներուն, ինչպէս որ տէրոջը. ինչու որ երիկ մարդը կնկանը գլուխն է, ինչպէս որ քրիստոս եկեղեցւոյ գլուխն է, և նոյն մարմնոյն փրկիչը : Ուստի ինչպէս որ եկեղեցին քրիստոսի հնազանդ կ'ըլլայ. անանկ ալ

կնիկները ամէն բանի մէջ իրենց էրկանը հնազանդ ըլլան. (Եփես. ե. 22:)

Եւ կողոսացւոց գրած թուղթին մէջ Պօղոս Ա-ռաքեալ այս համառօտ պատուէրը ձեզի կուտայ.

Կնիկներ՝ հնազանդ եղէք ձեր էրիկներուն, ինչպէս որ տէրոջմով անանկ կը վայլէ. (Կող. գ. 18:)

Պետրոս Առաքեալ ալ շատ աղէկ կը սորվեցընէ ձեզի ըսելով.

Նմանկ ալ կնիկները հնազանդ ըլլան իրենց էրիկներուն, որ՝ եթէ անոնք խօսքի հնազանդ չըլլան, առանց խօսքի շահուին կնիկներուն վարմունքովը, ձեր երկիւղած՝ պարկեշտ վարքը տեսնալով: Որ անոնց զարդարանքները արտաքին հիւսուածներով, և ոսկեհուռ մազկապներով, կամ զարդարուած հագուստներով չըլլայ. հապա սրտին մէջի եղած ծածուկ մարդը (զարդարուի), անկեղծութիւնով, հնազանդ և հանդարտ հոգւով, որ աստուծոյ առջին շատ յարգի է: Նմանն ալ հին ժամանակները աստուծոյ յուսացող կնիկները անձնին իրենց էրիկներուն հնազանդ ընելով կը զարդարէին: Ինչպէս որ սառան ալ հնազանդ էր աբրահամին, և անիկայ իրեն տէր կը կանչէր. որ դուք անոր զաւկընեը եղաք՝ բարեգործ էին, և կասկած չունէին՝ ոչ ալ մէկ վախէ մը. (Ա. Պետ. գ. 1:)

Ան նորապսակ անձինքները կը վայլէ որ ամուսնացած ժամանակնին հաղորդուին. կամ գոնէ ամուսնութենէն ետեւ առաջին պատեհութեամբը նոյն գործքը կատարեն:

ԿԱՆՈՆ
ԱՅՑԵԼՈՒԹԵԱՆ
ՀԻՒԱՆԴԻ

Երբոր մէկ մարդ մը կը հիւանդանայ, ժողովրդապետութեան Պաշտօնեային պարտի ծանուցուիլ. և ան հիւանդին տունը մտած ժամանակը կ'ըսէ.

Խաղաղութիւն այս տանս, և բոլոր հոս բնակողներուն:

Երբոր հիւանդին կը ներկայանայ՝ ծնրադրած կ'ըսէ.

Տէր՝ մի՛ յիշեր մեր անօրէնութիւնները, ոչ ալ մեր հայրերուն անօրէնութիւնները. Ներէ՛ մեզի ով բարեգութ Տէր, ներէ՛ քու ժողովուրդիդ՝ որ դուն քու անգին արիւնովդ փրկեցիր, և մի՛ բարկանար մեզի յաւիտեան.

Պատասխանէ. Ներէ՛ մեզի ով բարեգութ Տէր:

Յետոյ Պաշտօնեան կ'ըսէ,

Աղօթենք.

Տէր, ողորմէ՛ մեզի.
Քրիստոս, ողորմէ՛ մեզի.
Տէր, ողորմէ՛ մեզի.

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ սուրբ ըլլայ. Քու թագաւորութիւնդ գայ. Քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ. Ա՛ր ամէն աւուր Հացը այսօր տուր մեզի. Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն. Եւ մեզ փորձութեան մի՛ տանիր, հապա ջարէն ազատէ մեզ. Ամէն:

Պաշ. Տէր՝ փրկէ՛ քու ծառադ.

Պաթ. Որ քեզի կը յուսայ:

Պաշ. Խրկէ՛ քու սուրբը տեղէդ քու օգնութիւնդ անոր.

Պաթ. Եւ ամէն ատեն պաշտպանէ՛ անիկայ մեծ զօրութեամբ:

Պաշ. Թշնամին թո՛ղ չի հարստահարէ՛ անիկայ.

Պաթ. Եւ անօրէնը չի մօտենայ անիկայ չարչարելու:

Պաշ. Տէր՝ զօրութեան աշտարակ մը եղիր անոր.

Պաթ. Ի՛ր թշնամիներուն յարձակմանը դէմ:

Պաշ. Տէր՝ լսէ՛ մեր աղօթքին.

Պաթ. Եւ մեր աղաչանքներուն ձայնը քեզի հասնի:

Պաշ. Ո՛վ Տէր՝ նայէ՛ երկինքէն. տե՛ս, այցելո՛ւ եղիր և ազատէ այս քու ծառադ: Քու ողորմութեանդ աչքովը անոր վրայ նայէ. պարգեւէ՛ անոր որ քու վրադ միխիթարութիւն և հաստատ ապաւինութիւն ունենայ. պաշտպանէ՛ անիկայ թշնամիին վտանգէն, և մշտնջենաւոր խաղաղութեամբ ու ա-

պահովութեամբ պահէ անիկայ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Ամենակարող և բարեգութ Տէր և Փրկիչ, լսէ մեզի. և տարածէ քու սուրբական բարութիւնդ այս քու ծառայիդ, որ հիւանդութեամբ կը չարչարուի: Կ'աղաչենք օգտակար ըլլէ այս քու հայրական խրատդ անոր, որ իր տկարութեան զգայութիւնը էվելօք զօրացունէ իր հաւատքը, և իր ղղջմանը գերազանց անկեղծութիւն մը շնորհէ. որ՝ եթէ քու աստուածային հաճութեամբդ անիկայ նորէն իր առջի առողջութեանը դարձունես, կարող ըլլայ մնացած կեանքը քու երկիւղովդ և քու փառքիդ համար վարելու. ապա թէ ոչ՝ քու առատաբաշխ շնորհքդ պարգեւէ, որ քու այցելութիւնդ անանկ սիրով ընդունի, որ այս տառապեալ կեանքը վերջանալէն ետեւ քեզի հետ յաւիտենական կեանքին մէջ բնակի, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Ցետոյ Պաշտօնեան հիւանդը հետեւեալ կամ այս կերպ խրատներով կը յորդորէ.

Սիրելիս՝ գիտցած եղիր որ Ամենակարողն Աստուած կենդանութեան և մահուան Տէր է, և անոնց վերաբերեալ բաներուն, այսինքն, երիտասարդութեան, զօրութեան, առողջութեան, ծերութեան, տկարութեան և հիւանդութեան: Ուստի քու հիւանդութիւնդ ինչ որ ըլլայ, հաստատ գիտ-

ցիր որ անիկայ Աստուծոյ այցելութիւնն է : Եւ ինչ բանի համար որ այս հիւանդութիւնը քու վրադ խրկուած ըլլայ , թէ՛ քու համբերութիւնդ փորձելու համար ուրիշներուն բարի օրինակ ըլլալու , և թէ՛ դատաստանի օրը քու հաւատքդ դովելի և փառաւորեալ գտնուելու՝ փառքին և անվախճան երջանկութեան առաւելութեանը համար . և կամ անիկայ խրկուած ըլլայ քեզ զգաստացունելու և ուղղելու ան բաներուն մէջ՝ որ քու երկնաւոր Հօրդ աչվընեը կը դայթակղեցունեն . աղէկ դիտցիր՝ որ եթէ քու մեղքերդ ճշմարտապէս ղղջաս , և համբերութեամբ քու հիւանդութիւնդ տանիս Աստուծոյ ողորմութեանը ապաւինելով իր սիրելի Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսի սիրոյն համար , և իւր հայրական այցելութեանը համար ջերմեռանդ գոհութիւններ մատուցանես դուն քեզ բոլորովին իր կամացը հնազանդեցնելով . ան ժամանակը անոր փոխարէնը քեզի կը վճարուի , և յաւիտենական կեանքին առաջնորդող շիտակ ճամբուն մէջ քեզի կ'օգնէ :

Թէ որ հիւանդը ծանր ըլլայ . ժողովրդապետը հոս կ'աւարտէ իր խրատը . ապա թէ ոչ՝ կը շարունակէ .

Ուստի Աստուծոյ խրատը հեզութեամբ ընդունէ . վասն զի (ինչպէս որ Պօղոս առաքեալ Եբրայեցւոց ԺԲ երորդ գլխուն մէջ կ'ըսէ) Տէրը ո՛վ որ կը սիրէ՝ անիկայ կը խրատէ , ամէն ընդունած որդին կը տանջէ : Ան որ պատիժի մէջ համբերութիւն ը-

նէք, Աստուած իր որդիքներուն պէս ձեղի հետ կը վարուի. ինչու որ ձեր որդին է ան՝ որ Հայրը չի պատժէ անիկայ: Նայց թէ որ առանց պատիժի մնալու ըլլաք, որուն որ ամէնքն ալ հաղորդ եղան, ան ժամանակը խորթ կ'ըլլայիք՝ ու չէ թէ հարազատ որդիքներ: Այս՝ թէ որ մեր մարմնաւոր Հայրերէն՝ որ մեղի պատժող ունինք՝ կ'ամչնանք, ալ որչափ աւելի հոգիներուն Հօրը պիտի հնազանդինք, ու ապրինք: Ինչու որ ասոնք քիչ մը ժամանակ իրենց կամքին պէս կը պատժեն. բայց անիկայ շահու համար, որ իր սրբութիւնը ընդունինք: Այս խօսքերը (ամէնէ եղբայր) սուրբ Գրքին մէջ գրուած են, մեր մխիթարութեանը ու հրահանգութեանը համար, որ համբերութեամբ ու շնորհակալութեամբ մեր երկնաւոր Հօրը խրատը կրնանք, որ ժամանակ որ թերշնաւորութեան կերպով իւր ամենամեծ բարութեանը հաճելի երեւնայ մեղի այցելութիւն ընելու: Աւելի մեկ մեծ մխիթարութիւն մը չի կրնար ըլլալ քրիստոնեայ անձինքներուն, քան թէ Քրիստոսի նմանիլ համբերութեամբ ընդդիմութիւններ, նեղութիւններ և հիւանդութիւններ կրելով: Այսպէս ալ Քրիստոս ինքը իր ուրախութեանը չի վերացաւ, հապա առաջ վիշտ կրեց, իր խաչելէն առաջ իր փառքին չի մտաւ: Այսպէս ալ մեր յաւիտենական ուրախութեանը հասնելուն ճշմարիտ ճամբան Քրիստոսի հետ նեղութիւն կրել է. և մեր յաւիտենական կեանքը մտնելու դուռը Քրիստոսի հետ

ուրախութեամբ մեռնիլ է. որ կարող ըլլանք կրկին մահուանէ յարութիւն առնելու, և անոր հետ յաւիտենական կեանքին մէջ ապրելու: Ուստի՝ այս քու հիւանդութիւնդ համբերութեամբ տանելով՝ որ քեզի այսչափ օգտակար է, Աստուծոյ անուամբը քեզ կը յորդորեմ, որ միտքդ բերես Մկրտութեան ժամանակ Աստուծոյ ըրած քու խոստովանութիւնդ: Եւ որովհետեւ այս կեանքէն ետեւ մէկ համար մը կայ տալու ան արդար Դատաւորին, որ առանց աչառութեան ամէնքը պիտի դատէ. անոր համար կը խնդրեմ որ ինքզինքդ և քու վիճակդ քննես Աստուծոյ և մարդկան վերաբերեալ. որ դուն քեզ մեղադրելով և դատապարտելով քու յանցանքներուդ համար, արժանի ըլլաս Քրիստոսի սիրոյն համար մեր երկնաւոր Հօրը ձեռքէն ողորմութիւն գտնալու, ու չէ թէ ամբաստանուիս ու դատապարտուիս ան ահարկու դատաստանի օրը: Ուստի մեր Հաւատոյ Մասունքները քեզի կը ցուցնեմ որ գիտնաս թէ կը հաւատաս՝ թէ չէ, ինչպէս որ քրիստոնէի մը պարտքն է:

Հոս Պաշտօնեան ան Հաւատոյ Մասունքները այս կերպով կ'ըսէ.

Կը հաւատա՞ս դուն երկնի ու երկրի Արարիչ Ամենակարող Հօր Աստուծոյ.

Եւ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի՝ իր միածին Որդւոյն, որ Սուրբ Հոգւով յղացաւ. Մարիամ

Կուսէն ծնաւ, պոնտացի Պիղատոսի դատաւորութեան ժամանակը չարչարուեցաւ, խաչուեցաւ, մեռաւ ու թաղուեցաւ. դժոխքը իջաւ, ու երրորդ օրը կրկին յարութիւն առաւ. երկինքը ելաւ, ու Ամենակարող Հօր Աստուծոյ աջ կողմը նստաւ. և անկէ նորէն պիտի գայ աշխարհիս վերջին կենդանիները ու մեռելները դատելու:

Եւ կը հաւատաս դուն Սուրբ Հոգիին, ընդհանրական սուրբ Եկեղեցւոյն, Սուրբերուն հաղորդութեանը, մեղաց թողութեանը, մարմինին յարութեանը, և մեռնելէն ետեւ յաւիտենական կեանքին:

Հիւանդը կը պատասխանէ,

Ես ասոնց ամէնուն հաստատութեամբ կը հաւատամ:

Ան ժամանակը Պաշտօնեան կը քննէ թէ ան ճշմարտապէս զղջացած և ամէնուն հետ սիրով է մի, յորդորելով որ բոլորով սրտիւ ներէ զինքը վնասացուողներուն. և թէ որ ինքը վնասացուցած է նէ մէկը, անկէ թողութիւն խնդրէ. և ուր տեղ որ ինքը վնաս մը կամ անիրաւութիւն մը ըրած է, իր կարողութեանը չափ հատուցում ընէ: Եւ թէ որ իր ունեցածը արդէն կարգի դրած չըլլայ, պէտք է անոր զրուցել որ իր կտակը ընէ. և իր խղճմտանքը արդարացունելու համար, և միանգամայն իր Կտակակալներուն հանդարտութեանը համար ինչ տալիք ու առնելիք ունի նէ զրուցէ: Բայց շատ աղէկ կ'ըլլայ յաճախակի ամէնուն ծանուցանել, որ մարդս իր առողջութեան ժամանակը իր աշխարհային ստացուածքը կարգի դրած ըլլայ:

Պաշտօնեան թէ որ յարմար դատի, այս խօսքերը Աղօթքը դեռ չսկսած ըսուցէ :

Պաշտօնեան զանցառութիւն չի պիտի ընէ ջերմեռանդաբար յորդորելու, որ հիւանդները իրենց կարողութեանը չափ աղքատներուն առատապէս տան :

Հոս տեղ հիւանդը պիտի յորդորուի իր մեղքերուն համար մանաւոր Խոստովանութիւն մը ընելու, թէ որ իր խղճմտանքը ծանր բանով մը նեղած կ'իմանայ : Նոյն Խոստովանութիւնէն ետեւ (թէ որ հիւանդը խոնարհութեամբ ու սրտով փափաքելու ըլլայ), այս կերպով Արձակումը կը ըսուցէ անոր :

Ո՛եր Տէր Յիսուս Քրիստոս, որ իր Եկեղեցիին իշխանութիւն թողուց անկեղծութեամբ զղջացողները և իրեն հաւատացող մեղաւորները արձրկելու, իր անբաւ ողորմութեամբը թողութիւն շնորհէ քու ամէն մեղքերուդ. Եւ իր ինծի տուած իշխանութեամբը՝ ես կ'արձրկեմ քեզ քու ամէն մեղքերէդ, Հօր, և Որդւոյ, և Սուրբ Հոգւոյն անուամբը. Ամէն :

Եւ յետոյ Քահանան հետեւեալ Աղօթքը կ'ըսէ,

Աղօթենք.

Ո՛վ ամենողորմ Աստուած, որ քու անբաւ ողորմութեամբդ ճշմարտապէս զղջացողներուն մեղքերը անանկ կը ընջես, որ մէյմ՝ ալ չես յիշեր. բայց քու ողորմութեանդ աչքը այս քու ծառայիդ վրայ, որ սրտով կը փափաքի ներում և թողութիւն գտնալու : Խարեգթէ Հայր, նորոգէ՛ ան ամէն բաները անոր սրտին մէջ, որ սատանային խաբէութեամբը ու չա-

րութեամբը, կամ իր մարմնաւոր տկարութեամբը ու ցանկութեամբը եղծուած են. պահէ և պահպանէ այս հիւանդ անդամը Եկեղեցւոյ միութեանը մէջ. նայէ իր ղղջմանը, ընդունէ իր արտասուքը, մեղմացուր իր ցաւը, ինչպէս որ անոր համար քեզի հաճելի կ'եղեալ: Եւ որովհետեւ ինքը միայն քու ողորմութեանդ բոլորովին կ'ապաւինի, անոր առջի մեղքերը մի սեպեր, հապա քու Սուրբ Հոգւոյդ զօրութեամբը զօրացուր անիկայ. և երբոր կամք ընես անիկայ այս աշխարհէս վերցունելու, քու խաղաղութեանդ ընդունէ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոս քու սիրելի Որդւոյդ արժանաւորութեամբը. Ամէն:

Ցետոյ Պաշտօնեան այս Սաղմոսը կ'ըսէ.

Տէր քեզ յուսացայ. (Սաղ. Ղ:)

Յոյսս քեզի դրի Տէր, յաւիտեան չամչնամ. քու արդարութեամդ փրկէ ու ապրեցուր իս:

Ականջդ ինծի ծռէ, և իս փրկէ:

Ինծի ապաւէն աստուած, և իս ապրեցունելու համար ամրութեան տեղի եղիր. վասն զի իմ հաստատութիւնս և իմ ապաւէնս դուն ես:

Ո՛վ իմ աստուածս, իս մեղաւորին ձեռքէն ազատէ, անօրէնին ու անիրաւին ձեռքէն:

Ո՛վ տէր, իմ համբերութիւնս դուն ես. ո՛վ տէր իմ մանկութենէս՝ի վեր իմ յոյսս:

Ես արդանդէն քեզի յանձնուեցայ, իմ մօրս որովայնէն դուն ես իմ ապաւէնս, և իմ՝ օգնութիւնս ամէն ժամանակ քենէ է:

Ես շատերուն որպէս թէ նշաւակ մը եղայ. և ինծի օգնական ու զօրութիւն տուողը դուն ես:

Ներանես գովութիւնով լեցուի, որ քու փառքդ օրհնեմ, ամէն օր քու մեծվայելչութիւնդ:

Նեղութեան ժամանակս իս մի՛ ձգեր ինձ տէր, զօրութիւնս պակսած ժամանակը իս մի՛ թողուր:

Թշնամիներս ինծի ըսին, և իմ անձս պաշարողները մէկ տեղ խորհուրդ ըրին և ըսին, աստուած անիկայ թողուց, հալածենք և անոր հասնինք. ինչու որ անիկայ փրկող մը չի կայ:

Ո՛վ իմ աստուածս, ինէ մի հեռանար, և ինձ աստուած, ինծի օգնելու նայէ:

Ամբչնան ու պակսին անոնք՝ որ իմ անձիս համար չարախօսութիւն կ՚ընէին. ամօթով ու պատկառանքով ծածկուին անոնք՝ որ ինծի համար չարութիւն կ՚ուզէին:

Ես ամէն ժամանակ պիտի յուսամ, և քու օրհնութիւններդ պիտի շատցունեմ:

Իմ բերանս քու արդարութիւններդ պիտի պատմէ, ամէն օր քու գովութիւններդ:

Ես անանկ խարդախութեան գիտութիւնը չէի գիտեր, հապա տէրոջը զօրութեանը ապաւինեցայ. և ինձ տէր, միայն քու արդարութիւններդ յիշեցի:

Ո՛վ իմ աստուածս, իմ մանկութենէս ինծի սորվեցուցիր. վասն որոյ քու արդարութիւններդ պիտի պատմեմ:

Ո՛ինչեւ հալուորութեան ու ծերութեան իս մի՛

թողուր ոմ իմ աստուածս. մինչեւ որ քու բազուկդ ամէն գալու աղդին պատմուի :

Քու ըրած մեծամեծ զօրութիւններդ ու արդարութիւնը մինչեւ երկինքներն են. ով Աստուած, քեզի նման ոմ կայ,

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն :

Եւ ասիկայ ալ կ'ըսէ.

Ով Փրկիչ աշխարհի, որ մեզ քու խաչովդ ու անդին Հրեշտովդ ազատեցիր, Փրկէ և օգնէ մեզի ով Տէր, որ խոնարհեալ կ'աղաչենք քեզի :

Ցետոյ Պաշտօնեան կ'ըսէ.

Ամենակարողն Աստուած, որ ամէն իրեն ապաւինողներուն զօրաւոր աշտարակ մըն է, և որուն երկինքի ու երկրի և անոր ներքեւը եղած ամէն բաները կը հնազանդին ու կը խոնարհին, հիմայ ու միշտ քու պաշտպանութիւնդ ըլլայ. և քեզի խմացունէ ու ճանչցունէ որ ուրիշ Անուն չի կայ երկինքին ներքեւը մարդու տրուած, որով դուն կարող ըլլաս առողջութիւն ու փրկութիւն գտնալու, հապա միայն մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Անունը. Ամէն :

Եւ անկէ ետեւ կ'ըսէ.

Աստուծոյ անբաւ ողորմութեանը ու պաշտպանութեանը կը յանձնենք քեզ : Աստուած օրհնէ և

պահպանէ քեզ ։ Իր երեսը քեզի երեւցունէ և քեզի ողորմի ։ Տէրը իր երեսը քու վրադ վերցունէ, և քեզի խաղաղութիւն շնորհէ, հիմայ ու յաւիտեան․ Ամէն ։

ԱՂՕԹՔ
ՄԱՆՈՒԿ ՀԻՒԱՆԴԻ

Ամենակարօղ Աստուած և ամենողորմ Հայր, մի միայն Տէր կենդանութեան և մահուան․ Խոնարհեա՛լ կ'աղաչենք, նայէ՛ երկինքէն քու գթութեան աչքովդ այս մանկանս վրայ, որ հիւանդութեան անկողինը ինկած է․ Քու փրկութիւնովդ այցելո՛ւ եղիր անոր ո՛վ Տէր․ ազատէ՛ անիկայ քու պատեհ ժամանակիդ իր մարմնաւոր նեղութենէն, և քու գթութեամբդ անոր հոգին փրկէ․ որ եթէ հաճելու ըլլաս անոր կեանքը հոս երկարելու, ինքը կարօղ ըլլայ քեզի համար ապրելու, և քու փառքիդ մէկ գործիք մը ըլլալու, հաւատարմաբար քեզի ծառայելով և բարիք ընելով իր կեանքին մէջ․ ապա թէ ոչ՝ ընդունէ՛ անիկայ քու երկնային օթեւաններուդ մէջ, ուր որ Յիսուս Քրիստոսով ննջողներուն հոգիները յաւիտենական հանգստութիւնը ու երջանկութիւնը կը վայելեն ։ Կը խնդրենք ասիկայ ո՛վ Տէր քու բարեգթութենէդ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոս քու Որդւոյդ շնորհքովը, որ կենդանի է և կը թագաւորէ քեզի՝ և Սուրբ Հոգւոյն հետ միշտ մէկ Աստուած մը, յաւիտեան․ Ամէն ։

Աղօթք խիստ ծանր հիւանդի.

Հայր ողորմութեան, և Աստուած ամենայն մխիթարութեան, կարօտութեան ժամանակիս մեր մի միայն օգնականը. Այս քու ծառայիդ համար քեզի օգնութեան կը դիմենք, որ հիմայ քու ձեռքիդ ներքեւը մարմնով չարաչար կը տանջուի: Կ'աղաչենք ամէն Տէր՝ ողորմութեամբ նայէ անոր վրայ. և որչափ որ արտաքին մարդը կ'ապականի, այնչափ իր ներքին մարդը հաստատուի քու շնորհքովդ և Սուրբ Հոգւոյն զօրութեամբը: Իր անցեալ կեանքին ամէն մեղքերուն համար ճշմարիտ զղջում շնորհէ, և հաստատ հաւատք՝ Յիսուս Քրիստոս քու Որդւոյդ վրայ. որ իր մեղքերը քու ողորմութեամբդ ջնջուին, և իր քաւութիւնը երկինքի մէջ հաստատ կնքուի, դեռ ինքը այս աշխարհէս չելած ու անյայտ չեղած: Կ'ուտենք ամէն Տէր՝ որ ամէն բան քեզի հնարաւոր է, և թէ որ ուզես՝ կրնաս ասիկայ բժշկել, և մեզի հետ ապրելու երկար կեանք շնորհել. բայց իր մահուանը ժամանակը մօտենալը հիմայ երեւալուն համար, կ'աղաչենք անձնկ պատրաստէ և զօրացուր անիկայ մահուան ժամուն դէմ, որ խաղաղութեամբ ու քու շնորհքովդ այս աշխարհէս ելլելէնետեւ, իր հոգին քու յաւիտենական արքայութեանդ մէջ ընդունուի, մեր Տէր և Փրկիչ Յիսուս Քրիստոս քու մի միայն Որդւոյդ արժանաւորութեամբը ու միջնորդութեամբը. Ամէն:

Յանձնարարական Աղօթք մահուան կէտին մէջ.

Ամենակարող Աստուած, որուն քով կ'ապրին բոլոր արդարներուն հոգիները իրենց երկրաւոր բանտերէն ազատելնունետեւ. Մենք խոնարհութեամբ քու ձեռքդ կը յանձնենք այս մեր սիրելի եղբօրը քու ծառայիդ հոգին, որպէս թէ մէկ հաւատարիմ Ստեղծողի մը և ամենողորմ Փրկիչի մը. սրտեռանդ աղաչանօք խնդրելով որ անիկայ պատուական ըլլայ քու առջիդ: Նուա անիկայ կ'աղաչենք ան անարատ Գառին արիւնովը, որ մեռաւ աշխարհիս մեղքերը վերցուներու. որպէս զի ասիկայ այս ցաւալի և թշուառ աշխարհիս մէջ ո և իցէ մարմնական ցանկութիւններով, կամ սատանայական խաբէութիւններով ունեցած աղտեղութիւններէն մաքրուած ու սրբուած, անարատ և ամբիծ քեզի ներկայանայ: Եւ մեզի մնացողներուս սորվեցո՛ւր որ այս կամ ուրիշ ամէն օրուան մահկանացու կեանքիս տեսարաններէն տեսնանք մեր վիճակին ինչպէս տկար ու անհաստատ ըլլալը. և քանի որ հոս ենք՝ անանկ մեր կեանքին օրերը համրենք, որ միշտ սրտի մտօք մտիկնիս ան սուրբ ու երկնային իմաստութեանը տանք, որ վերջը մեզ յաւիտենական կեանքին առաջնորդէ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոս քու միածին Որդւոյդ արժանաւորութեամբը. Ամէն:

Աղօթք մտքով կամ խղճմտանքով նեղեալ անձերուն համար.

Ո՛վ ամենօրհնեալ Տէր, Հայր ողորմութեան,

և Աստուած ամենայն միխիթարութեան. կ'աղաչենք նայիլ քու ողորմութեամբդ ու գթութեամբդ այս քու տառապեալ ծառայիդ վրայ. դուն անոր դէմ դառն բաներ կը դրես. անոր առջի անօրէնութիւնները իրեն կ'իմացունես. քու բարկութիւնդ անոր վրայ կը ծանրանայ. և իր հոգին նեղութիւններով լեցուն է. բայց ով ամենողորմ Տէր, դուն՝ որ քու սուրբ պատգամներդ մեր գիտութեանը համար գրեցիր, որ մենք համբերութիւնով ու սուրբ մխիթարութեամբը յոյս ունենանք. շնորհէ անոր մէկ արդար ճանաչողութիւն մը որ ինքզինքը և քու սպառնալիքներդ ու խոստմունքներդ աղէկ քննէ. որ ոչ քու վրայ ունեցած յոյսը կտրէ, և ոչ անիկայ քենէ՝ ի զատ ուրիշ բանի վրայ դնէ: Օգնա՛ ցուր անիկայ իր ամէն փորձութիւններուն դէմ, և բոլոր անոր տկարութիւնները առողջացուր: Ջախջախած եղեգը մի՛ փշրեր, և պըղպըջացող պատրոյկը մի՛ մարեր: Կարկութիւնով քու բաղմագութ ողորմութիւններդ մի՛ խափաներ. Հապա ուրախութիւն ու ցնծութիւն լսել տուր, որ քու ջախջախած ոսկորներդ ցնծան: Ազատէ անիկայ թշնամիին երկիւղէն, և քու երեսիդ լոյսը անոր վրայ փայլեցուր, և անոր խաղաղութիւն շնորհէ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի արժանաւորութեամբը ու միջնորդութեամբը. Ամէն.

ԿԱՆՈՆ

ԱՄԵՆԱՍՈՒՐԲ ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ՀԻՒԱՆԴԻ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐԵԼՈՒ

Բոլոր մահկանացու մարդիկները բազմատեսակ վտանգներու, փորձութիւններու և հիւանդութիւններու տակ ըլլալնուն, և այս կեանքէն ելլելնուն ժամանակը անգամ անստոյգ ըլլալուն, և ամէնքը միշտ մահուան պատրաստ գտնուելու համար, երբոր Ամենակարողն Աստուած կը բարեհաճի զանոնք կանչելու, ժողովրդապետները պէտք է որ երբեմն երբեմն (և մանաւանդ ժանտախտի կամ ուրիշ ժահահոտ հիւանդութեան ժամանակ) փութով յորդորեն, որ ժողովուրդը յաճախակի ընդունի մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի ամենասուրբ Մարմնոյ և Արեան Հաղորդութեան խորհուրդը, երբոր Եկեղեցւոյ մէջ հրապարակաւ կը մատուցուի. որպէս զի այսպէս ընելով յանկարծ այցելութեան ժամանակ առաւել քիչ պատճառ ունենան անհանգիստ ըլլալու անոր կարօտութեանը համար: Բայց թէ որ հիւանդը Եկեղեցի երթալու կարող չըլլայ, և փափաքի տունը Հաղորդութեան խորհուրդը ընդունիլ, ան ժամանակը պէտք է որ առաջուց ժողովրդապետին իմացունէ, և իրեն հետ հաղորդուող ուրիշ քանի հոգի ըլլալն ալ, (որ իրեք կամ գոնէ երկու հոգի պիտի ըլլան). և հիւանդին տունը վայելուչ տեղ մը բոլոր հարկաւոր եղածներովը պատրաստուած ըլլայ, որ ժողովրդապետը կարող ըլլայ յարգութեամբ մատակարարելու. ինքը հոն ամենասուրբ Հաղորդութեան խորհուրդը կը կատարէ հետևեալ Մաղթանքը, Ընթերցուածք և Աւետարանը սկսելով,

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, Ստեղծող ազգի մարդկան, որ սիրածդ կը խրատես և ընդունածդ կը տանջես. Կ'աղաչենք ողորմիդ այս քու ծառայիդ, որ քու ձեռքովդ կը խրատուի. և շնորհէ որ իր հիւանդութիւնը համբերութեամբ տանի, և իր մարմնաւոր առողջութիւնը վերստին ըստանայ (թէ որ քեզի հաճելի երեւնայ). և երբոր հոգին մարմնոյ կապերէն արձկուի, անիկայ անապրատ քեզի ներկայանայ, մեր Տէր և Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի. Եբր. ժբ. 5, 6.

Որդեակս՝ տէրոջը խրատներէն մի թուլնար, և անկէ յանդիմանուելով սիրտդ չի կոտրի: Ինչու որ Տէրը ան որ կը սիրէ՝ կը խրատէ, ամէն որդի կը տանջէ՝ որ ինքը կ'ընդունի:

Ս. Աւետարան. Յովհ. ե. 24.

Ամարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի. Թէ՝ ան որ իմ խօսքս կը լսէ, և կը հաւատայ անոր որ իս խրկեց, յաւիտենական կեանքը կ'ընդունի, ու չի դատապարտուիր. Հապա մահէն կեանքը անցաւ:

Որոնցմէ ետեւ Քահանան Հաղորդութեան նախակարգեալ կանոնը կը շարունակէ, որ այսպէս կ'ըսկսի (Դուք որ ճշմարտապէս և բոլորով սրտիւ ձեր անօրէնութիւններէն զղջացած էք և այլն:)

Ամենասուրբ Հաղորդութեան Խորհուրդը մատակարարելու ժամանակը, Քահանան առաջ ինքը կը հաղորդուի, ու յետոյ հիւանդին հետ հաղորդուելու անձինքները կը հաղորդէ, և ամէնէն ետքը հիւանդը։

Թէ որ մէկը խիստ ծանր հիւանդութեան պատճառաւ, կամ ժողովրդապետին ժամանակաւ չիմացուներլով, կամ իրեն հետ ուրիշ հաղորդուողներ չի գտնուելուն, և կամ ուրիշ ո՛և իցէ արդելքով մը կարող չըլլայ Քրիստոսի Մարմնոյ և Արեան Խորհուրդը ընդունելու, ժողովրդապետը հիւանդին պիտի խմացունէ, որ եթէ ինքը ճշմարտապէս իր մեղքերէն կը զղջայ, և հաստատ կը հաւատայ որ Յիսուս Քրիստոս իրեն համար խաչին վրայ մեռաւ, և իր փրկութեանը համար արիւն թափեց, ջերմեռանդաբար միտքը բերելով իր անկէ ընդունած բարութիւնները, և անոնց համար սրտի մեօք գոհութիւններ մատուցանելով. ինքը կերած ու խմած կ'ըլլայ մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի Մարմինը և Արիւնը իր հոգւոյն օգտին համար, թէեւ նոյն Խորհուրդը բերնով չընդունի.

Քահանան հիւանդի պյցելութեան և միանդամայն Հաղորդութեան կանոնը կատարելու ժամանակը երկար չըլլալու համար, կը թողու հիւանդի Այցելութեան կանոնին Սաղմոսը (Ի քեզ Տէր յուսացայ), և անմիջապէս կ'ըսկսի Հաղորդութեան Մատակարարութիւնը։

Թէ որ հիւանդը մեծ փափաքով ուզելու ըլլայ Հաղորդուիլ, և մահտարաժամի, ժահահոտ քրտինքներու, կամ ուրիշ տարափոխիկ հիւանդութեան ժամանակ երբոր մերձաւորներէն կամ ուրիշ հաւատացեալներէն նոյն գարշահոտ հիւանդութեան երկիւղովը չեն ուզեր մէկ տեղ հաղորդուիլ, ան ժամանակը Պաշտօնեան միայն հաղորդուի, հիւանդին Հաղորդութեան Խորհուրդը մատակարարելու ժամանակը։

ԿԱՆՈՆ
ԹԱՂՄԱՆ

Պէտք է գիտնալ որ հետեւեալ պաշտօնը չի կատարուիր առանց Մկրտութեան, կամ բանադրեալ, և կամ անձնապանութեամբ մեռած անձինքներուն համար։

Քահանաները և Դպիրները գերեզմանատանը առջեւն ննջեցեալը դիմաւորելով, և անոր առջեւէն կամ Եկեղեցի կամ գերեզմանը երթալով կ'ըսեն կամ կ'երգեն.

Ես եմ յարութիւն և կեանք, կ'ըսէ տէրը, ան որ ինծի կը հաւատայ՝ թէև մեռնելու ալ ըլլայ՝ կ'ապրի. և ամէն ոք որ կենդանի է՝ ու ինծի կը հաւատայ, յաւիտեան չի պիտի մեռնի. (Յովհ. ժա. 25, 26։)

Ես գիտեմ որ իմ փրկիչս կենդանի է, որ ինքը վերջին օրը երկրին վրայ պիտի կայնի։ Եւ իմ մորթս իմ մարմինիս հետ ապականուելէն ետեւ, իմ մարմինովս զատուած պիտի տեսնեմ, որն որ ես ինքս պիտի տեսնեմ, ու իմ աչքերս պիտի տեսնան, ու չէ թէ ուրիշը. (Յոբ. ժթ. 25, 26, 27։)

Այս աշխարհս բան մը չի բերինք, և յայտնի է որ բան մըն ալ չենք կրնար տանիլ։ Տէրը տուաւ, և տէրը առաւ. օրհնեա՛լ ըլլայ տէրոջը անունը. (Ա. Տիմ. գ. 7։ Յոբ. ա. 21։)

Եկեղեցի մնալէն ետեւ այս հետեւեալ Սաղմոսներուն մէկը կամ երկուքն ալ կը կարդացուի.

Ըսացի թէ պահեցից. (Սաղ. ԼԸ:)

Ըսի թէ՝ իմ ճամբաներս պահեմ. որ լեզուովս մեղք չի գործեմ:

Պահապան դրի իմ բերնիս, մեղաւորին իմ առջիս հակառակած ժամանակը:

Խուլ եղայ ու խոնարհեցայ. աղէկութենէ լռեցի, և իմ ցաւերս իմ մէջս նորոգեցան:

Իմ սիրտս ներսիդիս բորբոքեցաւ, և իմ խորհուրդներուս մէջ կրակ վառեցաւ:

Իմ լեզուովս խօսեցայ և ըսի, ո՛վ տէր, ցըցուր ինծի իմ վերջս, և իմ օրերուս թիւին որչափ ըլլալը՝ որ գիտնամ թէ որչափ բան պակսած է ինէ:

Ահա իմ օրերս չափով դրիր, և իմ զօրութեանս կարողութիւնը իբր թէ ոչինչ է քու առջիդ. սակայն ամէն մնեղէն մարդ ոչինչ է:

Իրաւցունէ մարդը պատկերի մը պէս կը պըտըտի, բայց պարապ տեղը անհանգիստ կ'ըլլայ. կը գանձէ և ո՛վ պիտի ժողուէ՝ չի գիտեր:

Բայց արդ՝ ո՞վ է իմ համբերութիւնս, չէ թէ դուն ո՛վ տէր. կամ իմ զօրութեանս կարողութիւնը, որ քենէ է:

Իմ ամէն անօրէնութիւններէս իս փրկեցիր. անզգամներուն նախատինքը ըրիր իս:

Խուլ եղայ, ու բերանս չի բացի, ինչու որ դուն ըրիր:

Հեռացուր ինէ իմ տանջանքներս, ինչու որ քու ձեռքիդ զօրութենէն ես տկարացայ:

Մեղքին համար յանդիմանելով մարդը խրատեցիր, ոստայնի պէս անոր անձը մաշեցուցիր. սակայն ամէն մարդ փուճ է:

Ո՛վ տէր, լսէ իմ աղօթքիս, ականջ դիր իմ խնդրուածքներուս. արցունքներուս մի՛ լռեր:

Քու առջիդ պանդուխտ եմ ես, հիւր մը և անցաւոր մը իմ ամէն նախնիքներուս պէս:

Թող տուր ինծի որ հանգստանամ դեռ չի գացած, ինչու որ մէյմ' ալ չի պիտի գտնուիմ:

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր 'ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Տէր ապաւէն. (Սաղ. ձթ:)

Ո՛վ տէր, դուն մեր ապաւէնը եղար ազգէ մինչեւ ազգ. լեռները չի հաստատուած, երկիրը ու բոլոր աշխարհը չստեղծուած, յաւիտենից մինչեւ յաւիտեանս դուն ես աստուած:

Մարդը թշուառութեան կը դարձունես, և կ'ըսես՝ ինծի դարձէք մարդկանց զաւկըներ:

Հազար տարին տէրոջը աչքին առջին երեկուան անցնող օրին պէս է, գիշերուան մէկ պահուն պէս. և անոնց տարիները անարգութիւնով պիտի ըլլան:

Առտուանց կանանչ խոտին պէս պիտի բուսնին. առտուանց կանանչ խոտի պէս պիտի զուար-

անան ու ծաղկին. իրիկուան դէմ պիտի թոռմին, չորնան ու իյնան:

Քու բարկութենէդ պակսեցանք, և քու սրտմտութենէդ խռովեցանք:

Մեր անօրէնութիւնները քու առջիդ դրիր, և մեր կեանքը քու երեսիդ լոյսին:

Մեր ամէն օրերը պակսեցան, և քու բարկութենէդ խռովեցանք:

Մեր տարիներուն ժամանակը սարդի նման անդադար է, ու անոնց մէջ մեր տարիներուն թիւը եօթանասուն տարի է. թէ որ քիչ մըն ալ էվելի ըլլայ՝ ութսուն տարի. անկէ ինչ որ աւելի ըլլայ ցաւօք ու հեծութեամբ է:

Մեր վրայ հեզութիւն եկաւ ու խրատուեցանք. արդ՝ ո՞վ կրնայ քու բարկութեանդ զօրութիւնը գիտնալ. կամ քու երկիւղէդ քու սրտմտութիւնդ համրել:

Այսպէս քու աջ ձեռքդ ինծի ցըցուր, և խոնարհ սրտով եղողներուն քու իմաստութիւնդ:

Դարձիր ո՛վ Տէր, մինչեւ ե՞րբ. քու ծառաներովդ մխիթարուէ:

Առտուանց քու ողորմութիւնովդ լեցուեցանք. ցնծացինք և ուրախ եղանք մեր կեանքին ամէն օրերուն մէջ:

Ուրախ եղանք ան օրերուն տեղը՝ որ մեզ խոնարհեցուցին, և ան տարիներուն տեղը՝ որ չարչարանք տեսանք:

Ո՛վ տէր, քու ծառաներուդ նայէ, և քու ձեռքիդ գործքերուն, և անոնց որդիքներուն առաջնորդէ. և մեր տէր աստուծոյ լոյսը մեր վրայ ըլլայ:

Ո՛վ տէր, մեր ձեռքին գործքերը մեզի ուղիղ ըրէ. մեր ծեռքին գործքերը մեզի յաջողէ:

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Ցետոյ կը կարդացուի Պօղոս Առաքեալին Կորնթացւոց գրած առաջին Թուղթէն առնուած Ընթերցուածը.

Գլուխ. ԺԵ. 20.

Արդ՝ Քրիստոս հիմայ մեռելներէն յարուցիւն առած է՝ ննջեցելոց առաջին պտուղը: Ինչու որ մարդով եղաւ մահը, ու մարդով ալ մեռելներուն յարուցիւնը: Ինչպէս որ ադամով ամէնքը կը մեռնին, անանկ ալ քրիստոսով ամէնքը կենդանի պիտի ըլլան: Ամէն մէկը իր կարգովը. առաջ՝ քրիստոս, ու ետքը՝ քրիստոսինները անոր գալուն ատենը: Եւ անկէ ետեւ վախճանը. երբոր թագաւորութիւնը պիտի տայ աստուծոյ և Հօրը ձեռքը. որ ժամանակ որ պիտի խափանէ բոլոր իշխանութիւնները, և բոլոր պետութիւնը ու զօրութիւնը: Ան պէտք է թագաւորութիւն ընել, մինչեւ որ բոլոր թշնամիները իր ոտքերուն ներքեւը դնէ: Վերջին թշնամին՝ որ պիտի խափանի, մահն է. և ամէն բան անոր ոտքերուն տակը հնազանդեցուց: Ասց

երբոր կ'ըսէ, թէ՝ ամէն բան անոր հնազանդած է, յայտնի է թէ բաց 'ի անկէց՝ որ ամէնը անոր հնազանդեցուց: Նայց երբոր ամէնը անոր հնազանդ ըլլայ, ան ժամանակը ինքը որդին ալ կը հնազանդի անոր՝ որ ամէնը իրեն հնազանդեցուց. որ աստուած ըլլայ ամէնը ամէն բանի մէջ: Ապա թէ չէ՝ ինչ պիտի ընեն անոնք՝ որ մեռելներուն համար կը մկրտուին, թէ որ իրաւցունէ մեռելները յարութիւն չեն առներ. ուրեմն ինչո՞ւ անոնց համար կը մկրտուին: Ինչո՞ւ համար մենք ալ ամէն ժամանակ նեղութիւն կը քաշենք. և ամէն իժիր կը մեռնինք. երդում կ'ընեմ ես եղբայրներ՝ ձեր պարծանքովը որ ես ունիմ մեր տէր յիսուս քրիստոսով: Ինչ որ մարդու համար եփեսոսի մէջ գազաններու կռիւի մէջ ըլլայի, ինչ օգուտ էր ինծի, թէ որ մեռելները յարութիւն չառնեն. ուտենք խըմենք, ինչու որ վաղը կը մեռնինք: Մի՛ խաբուիք. գէշ խօսքերը քաղցր բարքերը կ'ապականեն: Ընթնցէք արդարութեան, ու մեղք մի գործէք. ինչու որ ոմանք աստուծոյ գիտութիւնը չունին. ձեզ ամչցունելու համար կ'ըսեմ: Նայց մէկը ըսելու ըլլայ, թէ՝ մեռելները ինչպես յարութիւն կ'առնեն, կամ թէ ինչ մարմինով կուգան: Ընմիտ՝ դուն որ անիկայ կը ցանես, չի կենդանանար՝ թէ որ չի մեռնի: Եւ ան որ կը ցանես, չէ թէ ան մարմինը որ պիտի ծնանի՝ կը ցանես, հապա մերկ հատ մը, թէ ցորենի ըլլայ, և թէ ուրիշ սերմերու: Եւ աստուած անոր մարմին կու-

տայ՝ ինչպէս որ կ'ուզէ, ու ամէն մէկ սերմերուն իր մարմինը: Ամէն մարմին մէկ մարմին չէ. հապա՝ մարդուն մարմինը ուրիշ է, ու անասուններուն մարմինը՝ ուրիշ, ու թռչուններուն մարմինը՝ ուրիշ, ու ձուկերուն մարմինը՝ ուրիշ: Երկնաւոր մարմիններ ալ, երկրաւոր մարմիններ ալ. բայց երկնաւորներուն փառքը ուրիշ է, ու երկրաւորներուն փառքը՝ ուրիշ: Արեւին փառքը ուրիշ է, ու լուսինին փառքը՝ ուրիշ, աստղերուն փառքը՝ ուրիշ, ու աստղ մը աստղէ էվել է փառքով: Նանկ ալ մեռելներուն յարութիւնը. ապականութիւնով կը ցանուի, ու առանց ապականութեան յարութիւն կ'առնէ. Նարդութիւնով կը ցանուի, ու փառքով յարութիւն կ'առնէ. տկարութիւնով կը ցանուի, ու զօրութիւնով յարութիւն կ'առնէ. Հոգւոյ ունեցող մարմին կը ցանուի, ու Հոգի ունեցող մարմին յարութիւն կ'առնէ. Թէ որ շնչաւոր մարմին կայ նէ՝ Հոգեւոր ալ կայ: Նանկ ալ գրուած է, առջի մարդը ադամ կենդանի շունչ եղաւ, երկրորդ ադամը կենդանի ընող Հոգի: Բայց չէ թէ առաջ Հոգեւորը, հապա շնչաւորը, ու ետքը Հոգեւորը: Առջի մարդը երկրէն է՝ հողեղէն. բայց երկրորդ մարդը՝ տէր է, երկինքէն: Ինչպէս որ ան հողեղէնը, անանկ ալ մենք հողեղէններս. և ինչպէս ան երկնաւորը, անանկ ալ երկնաւորները: Եւ ինչպէս որ հողեղէնին պատկերը հագանք, երկնաւորին պատկերն ալ պիտի հագնինք: Ա՛յսն թէ աս կ'ըսեմ ե՛ղբայրներ՝ որ մարմին ու արիւն աստու-

ծոյ արքայութիւնը չեն կրնար ժառանգել . ոչ ալ ապականութիւնը անապականութիւնը կը ժառանգէ: Ուստի խորհուրդ մը ըսեմ ձեզի . ամէնքս պիտի ննջենք , բայց ամէնքս չի պիտի նորոգուինք . յանկարծակի աչք գոցել բանալու մէջ՝ վերջին փողին ժամանակը . վասն զի փողը կը հնչուի , ու մեռելները յարութիւն պիտի առնեն առանց ապականութեան , և մենք կը նորոգուինք : Որովհետեւ պէտք է որ աս ապականութիւնս անապականութիւն հագնի , ու աս մահկանացուս անմահութիւն հագնի : Բայց երբոր այս մահկանացուս անմահութիւն հագնի , ու այս ապականութիւնս անապականութիւն , ան ժամանակը կը կատարուի ան բանը որ գրուած է , թէ՝ մահը յաղթութիւնով կըլլուեցաւ : Ո՛վ մահ ո՞ւր է քու յաղթութիւնդ . ո՛վ գերեզման ո՞ւր է քու կըծելդ : Մահին կծելը՝ մեղքն է , ու մեղքին զօրութիւնը՝ օրէնքը : Բայց գոհութիւն աստուծոյ , որ մեզի յաղթութիւն տուաւ , մեր տէր յիսուս քրիստոսի ձեռքովը : Ուստի իմ սիրելի եղբայրներս , հաստատ եղէք , անշարժ կեցէք , ամէն ժամանակ տէրոջը գործքերուն մէջ յառաջացէք . գիտնալով որ ձեր աշխատանքները տէրոջը առջին պարապ չէ :

Երբոր գերեզմանը կը հասնին , մարմինը հողը դրուելու պատրաստութիւնները ըլլալու ժամանակը , Քահանան կ'ըսէ . կամ Քահանան ու Դպիրները կ'երգեն .

Մարդը՝ որ կնիկէ կը ծնանի , շատ կարճ կեանք

ունի ապրելու, ու թշուառութիւնով լեցուն է: Ծա-
ղիկի մը պէս կ'ելլէ ու կը կտրուի. ստուերի մը պէս
կը փախչի, ու բնաւ հաստատութիւն չունի. (Յոբ.
ԺԴ. 1, 2:)

Կենդանութեան մէջ մահուան դռանը մէջն ենք.
ճշրկէ օգնութիւն խնդրենք, չէ թէ քենէ ով տէր,
որ արդարապէս մեր մեղքերուն համար բարկացած
ես:

Սակայն ով Տէր՝ Աստուած սրբութեան, ով ա-
մենակարող Տէր, ով ամենօրհնեալ և ողորմած
Փրկիչ, մի մատներ մեզ յաւիտենական մահուան
դառն պատժոյն:

Դուն գիտես ով Տէր՝ մեր սրտին գաղտնիքնե-
րը. քու գթութեան ականջներդ մի գոցեր մեր ա-
ղաչանքներուն. հապա փրկէ մեզ ով ամենասուրբ
Տէր, ով ամենաղօր Աստուած, ով ամենասուրբ և
ողորմած Փրկիչ, դուն ով ամենընտիր Դատաւոր
յաւիտենական, մի թողուր մեզ վերջին ժամուն, որ
չըլլայ թէ մահուան ցաւերուն համար քենէ զա-
տուինք:

Մեռելին վրայ հողը տուած ժամանակնին քահանան կ'ըսէ.

Որովհետեւ Ամենակարողն Աստուած հաճեցաւ
իւր անբաւ ողորմութեամբը այս մեր մեռեալ ազնիւ
եղբօրը հոգին իր քովը առնելու. ուստի հիմայ
իր մարմինը հողին կը յանձնենք. հողը հողին,
մոխիրը մոխիրին, փոշին փոշիին. յաւիտենական

կենաց յարուԹեանը հաստատ և աներկբայ յոյսովը, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. որ մեր խոնարհ մարմինը պիտի նորոգէ, իւր փառաւոր մարմնոյն կերպարանակից ըլլալու, ան զօրուԹիւնովը՝ որով ամէն բան իրեն հնազանդեցունելու կարող է:

Ցետոյ կ'ըսուի կամ կ'երգուի.

Երկինքէն ձայն մը լսեցի որ ինծի կ'ըսէր. գրէ, երանէկ ան մեռելներուն՝ որ շուտ մը Տիմայ տէրոջմով ննջեցին. Հոգին ասիկայ կ'ըսէ, ինչու որ իրենց աշխատուԹիւնէն հանգչեցան. (Յայտ. ԺԴ. 13:)

Ցետոյ Քահանան կ'ըսէ.

Տէր, ողորմէ մեզի.
Քրիստոս, ողորմէ մեզի.
Տէր, ողորմէ մեզի.

Ով մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ սուրբ ըլլայ. Քու ԹագաւորուԹիւնդ գայ. Քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ. Ա՛ր ամէն աւուր Հացը այսօր տուր մեզի. Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն. Եւ մեզ փորձուԹեան մի տանիր, հապա ջարէն ազատէ մեզ. Ամէն:

Քահանան.

Ամենակարող Աստուած, որ քու քովդ կ'ապրին Տէրոջմով այս աշխարհէս ելլողներուն հոգիները.

և որ քու քովդ ան Հաւատացեալներուն Հոգիները մարմինին ծանրութենէն ազատելնունետեւ ցընծութեան և ուրախութեան մէջ են. Ջ երմեռանդ գոհութիւններ կը մատուցանենք քեզի, որ Հաճեցար այս մեր եղբայրը այս մեղանչական աշխարհիս թըշուառութիւններեն խալըսելու. նաև կ'աղաչենք քեզի որ քու բարեգթութեամբդ Հաճիս քիչ ժամանակէն քու ընտրեալներուդ թիւը լըման ընելու, և քու թագաւորութիւնդ շուտով Հասցունելու. որ մենք ալ քու սուրբ անուանդ ուղիղ Հաւատքովը այս աշխարհէս ելլողներուն Հետ մէկ տեղ Հոգւոյ և մարմնոյ կատարեալ վախճանը ու երջանկութիւնը վայելենք, քու յաւիտենական և անվախճան փառքիդ մէջ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամեն:

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ով ամենողորմ Աստուած, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը, որ յարութիւն է և կեանք. որուն ով որ Հաւատալու ըլլայ, թէև մեռնի՝ կ'ապրի. և ով որ կենդանի է՝ և անոր կը Հաւատայ՝ յաւիտեան չի պիտի մեռնի. որ ինքը նաև իր սուրբ Պօղոս առաքեալին ձեռքովը սորվեցուց մեզի, որ իրմով ննջողներուն համար չի տրտմինք, ուրիշ յոյս չունեցողներուն պէս. Յոնարհնակ կ'աղաչենք քեզի ով Հայր, վերցուր մեզ մեղաց մահուանէ արդարութեան կեանքին. որպէս զի երբոր այս կեանքէն հրաժարինք, իրմով Հանդստութիւն գտնանք. ինչ-

պէս որ հիմայ կը յուսանք այս մեր եղբայրը կը գըտ-նայ․ և որ վերջին յարութեան օրը քեզի հաճելի երեւնանք, ու ան օրհնութիւնը ընդունինք, որ քու սիրելի Որդիդ պիտի տայ քեզ սիրողներուն և քենէ վախցողներուն՝ ըսելով․ Եկէք իմ հօրս օրհնած զաւկըները, աշխարհիս սկիզբէն ձեզի համար պատ-րաստուած արքայութիւնը ժառանգեցէք․ Շնոր-հէ ասիկայ կ՚աղաչենք ով ամենողորմ Հայր, մեր Միջնորդ և փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը․ Ամն․

Մեր տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը, Աստու-ծոյ սէրը, և Սուրբ Հոգւոյն հաղորդութիւնը միշտ ամենուս հետ ըլլայ․ Ամն։ (Բ․ Կոր․ ժգ․ 13։)

ԳՈՀՈՒԹԻՒՆ

ՅԵՏ ՈՐԴԵԾՆՈՒԹԵԱՆ ԿԱՆԱՆՑ

Կնիկ մը իր տղաբերքի սովորական օրերը անցընելէն ետեւ, պէտք է որ պարկեշտ կերպով հագուած Եկեղեցի երթայ, և հոն յարմար տեղ մը ծնրադրած ուր որ սովորած է կամ Թեմակալ Եպիսկոպոսը կ՚որոշէ, Քահանան կ՚ըսէ անոր․

Ողորմհետեւ Ամենակարողն Աստուած իւր ան-բաւ բարեգթութեամբը քեզի մէկ անվտանգ ազա-տութիւն մը շնորհեց, և տղաբերքի ան մեծ վտան-գէն քեզ ազատեց․ ուստի դուն պարտիս ջերմեռանդ գոհութիւններ մատուցանել Աստուծոյ և ըսել․

Ցետոյ Քահանան ՃԾԴ երրորդ Սաղմոսը կ'ըսէ.

Սիրեցի, զի լուիցէ տէր.

Տէրը սիրեցի, ինչու որ իմ աղօթքիս ձայնին պիտի լսէ. ինչու որ իր ականջը ինծի խոնարհեցուց, ու ես իմ օրերուս մէջ անոր կանչեցի:

Մահուան ցաւերը իս պատեցին, ու գերեզմանին վիշտերը իս գտան:

Նեղութիւն ու անձկութիւն գտայ, ու տէրոջը անունը կանչեցի:

Ով տէր, աղատէ իմ անձս. մեր տէր աստուածը ողորմած ու արդար է. տէրը կ'ողորմի ու տղաքը կը պահէ:

Ես խոնարհեցայ ու տերը իս ապրեցուց. դո՛վ իմ անձս՝ քու հանգստութեանդ դարձիր, ինչու որ տէրը քեզի օգնեց:

Իմ անձս մեռնելէն փրկեց, իմ աչվըներս արցունքէն, ու իմ ոտվըներս իյնալէն:

Հաւատացի՝ ինչ որ խօսեցայ, ու շատ խոնարհեղայ:

Իմ զարմանքիս մէջը ըսի թէ՝ ամէն մարդ սուտ է:

Ինչ հատուցում պիտի ընեմ տէրոջը ամէն անոր ինծի տուածներուն փոխարէն:

Փրկութեան բաժակը պիտի ընդունիմ, ու տէրոջը անունը պիտի կանչեմ:

Իմ աղօթքս տէրոջը պիտի մատուցանեմ, անոր բոլոր ժողովուրդին առջին:

Տէրոջը առջին իր սուրբերուն մահը պատուական է. ով տէր, ես քու ծառադ եմ, քու աղախնիդ ծառան ու որդին:

Իմ կապերս կտրեցիր, քեզի օրհնութեան պատարագ պիտի մատուցանեմ, և տէրոջը անունը պիտի կանչեմ:

Տէրոջը պիտի մատուցանեմ իմ աղօթքս ամէն իր ժողովուրդին առջին, տէրոջը տանը սրահներուն մէջ, և քու մէջդ ով Երուսաղէմ:

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր 'ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Կամ ՃԻԶ երորդ Սաղմոսը.

Եթէ ոչ տէր շինէ.

Եթէ որ տէրը տունը չի շինէ, պարապ տեղը կ'աշխատին անոր շինողները:

Եթէ որ տէրը քաղաքը չի պահպանէ, պարապ տեղը արթուն կը մնան անոր պահապանները:

Ոչինչ բան է ձեզի կանուխ ելլելը. հապա չի քընացած ելլէք՝ որ ցաւերու հաց չուտէք:

Ինչու որ տէրը իր սիրելիներուն քուն կուտայ՝ մարդուն ժառանգութիւնը որդիքներն են. իր վարձքը որովայնին պտուղն է:

Ինչպէս որ զօրաւորին ձեռքի նետերը. անանկ են երիտասարդները:

Երանի անոր՝ որ իր ցանկութիւնը անոնցմէ լե-

ցուց. և չի պիտի՝ամբչնան երբոր իրենց թշնամինե-
րուն հետ դառնը մէջ խօսելու ըլլան:

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր՝ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւի-
տեանս յաւիտենից. Ամէն:

Ցետոյ Քահանան կ'ըսէ,

Աղօթենք.

Տէր, ողորմէ՛ մեզի.

Քրիստոս, ողորմէ՛ մեզի.

Տէր, ողորմէ՛ մեզի.

Ա՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ
սուրբ ըլլայ. Քու թագաւորութիւնդ գայ. Քու
կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկ-
րիս վրայ. Մեր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի.
Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը
ներենք մեր պարտականներուն. Եւ մեզ փորձու-
թեան մի՛ տանիր, հապա ջարէն ազատէ մեզ. Ամէն:

Պաշտօնեան. Երկէ՛ ո՛վ Տէր այս կինը քու աղա-
խինդ.

Պատասխանէ. Որ քեզի կ'ապաւինի:

Պաշ. Ա՛վ Տէր, անոր զօրաւոր աշտարակ մը
եղիր.

Պատ. Իր թշնամիին դիմացը:

Պաշ. Ա՛վ Տէր լսէ՛ մեր աղօթքին.

Պատ. Եւ մեր աղաչանքներուն ձայնը քեզի
հասնի:

Պաշտօնեան,

Աղօթենք.

Ամենակարող Աստուած, ջերմեռանդ գոհութիւններ կը մատուցանենք որ այս կինը քու աղախինդ տղաբերքի ան մեծ ցաւէն ու վտանգէն ազատեցիր. Կ՚աղաչենք շնորհէ՛ ով ամենողորմ Հայր, որ ինքը քու օգնականութեամբդ հաւատարմութեամբ ապրի այս կեանքին մէջ, և քու կամքիդ համեմատ կեանք վարէ. և հանդերձեալին մէջ քու յաւիտենական փառքիդ մասնակից ըլլայ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Գոհութիւն մատուցանող կինը Եկեղեցի գալու ժամանակը պարտի սովորական նուէրները հատուցանել. և թէ որ Հաղորդութեան Խորհուրդը մատակարարուելու ըլլայ, պէտք է որ ինքն ալ հաղորդուի:

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԲԱՐԿՈՒԹԻՒՆԸ

ԵՒ ԴԱՏԱՍՏԱՆԻՆ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔՆԵՐԸ ԿԱՄ ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՄԵՂԱՒՈՐԱՑ ԴԷՄ

Քանի մը Աղօթքներով, որ Մեծ Պահոց առաջին օրը և ուրիշ ժամանակ ալ կը գործածուի, ինչպէս որ Թեմակալ Եպիսկոպոսը կ՚որոշէ:

Առտուան Աղօթքէն ետեւ երրորդ Լիթանի Մաղթանքը սովորական կերպով կ՚աւարտի, Քահանան Ամբիոնէն կամ Առտուան Աղօթքը կարդացուած տեղէն կ՚ըսէ.

Ե՛ղբայրներ՝ նախկին Եկեղեցւոյ մէջ մէկ բա-

բեպաշտ սովորութիւն մը կար, որ Ս՝ևծ Պահոց սկիզբին հրապարակական մեղաւորները համարձակ ապաշխարութեան կը բերուէին, և այս աշխարհիս մէջ կը պատժուէին, որ անոնց հոգիները փրկուին Տէրոջը օրը· և որ ուրիշները անոնցմէ օրինակ առնելով՝ չարագործութիւն ընելէն էվելօք վախնան:

Ըսոր տեղը, (մինչեւ որ նոյն խիստ փափաքելի սովորութիւնը կրկին հաստատուի) պատշաճ կը համարուի որ հիմայ այս ժամանակ (ձեր ամէնուդ առջին) անզեղջ մեղաւորներուն դէմ Ըստուծոյ անէծքին ընդհանուր վճիռները կարդացուի, Երկրորդ Օրինացին քսանըեօթներորդ գլխէն, և Սուրբ Աւրոց ուրիշ այլևայլ տեղերէն առնելով, որ դուք ալ ամէն մէկ վճռոյն պիտի պատասխանէք· Ըմէն: Ըյս խորհուրդովը որ դուք Ըստուծոյ մեղաւորներուն դէմ ունեցած բարկութիւնը ճանչնալով, ճշմարիտ և հաստատ ապաշխարութեան մեծ ջանք ունենաք· և այս վտանգաւոր օրերուն մէջ աւելի զգուշութեամբ ապրիք, հեռանալով այն մոլութիւններէն՝ որոնց համար Ըստուծոյ անէծքին արժանաւորութիւնը դուք ձեր բերնովը կը խոստովանիք:

Ընդհեակ ըլլայ ան մարդը՝ որ երկրպագութիւն ընելու համար փորուած կամ թափուած արձան կը շինէ· (Երկրորդ Օրինաց· իէ· 15:)

Եւ բոլոր ժողովուրդը կը պատասխանէ ու կ'ըսէ.

Ըմէն:

Պաշտօնէան. Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ իր հայրը կամ իր մայրը կ'անարգէ. (Բ. Օրէ. իէ. 16:

Պատասխանի. Ամէն:

Պաշ. Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ օտարականին, որբին ու այրիին իրաւունքը կը խոտորէ. (Բ. Օրէ. իէ. 17:)

Պատ. Ամէն:

Պաշ. Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ իր ընկերին սահմանը կը փոխէ. (Բ. Օրէ. իէ. 18:)

Պատ. Ամէն:

Պաշ. Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ կոյրը իր ճամբէն կը մոլորցունէ. (Բ. Օրէ. իէ. 19:)

Պատ. Ամէն:

Պաշ. Անիծեալ ըլլայ ան որ իր ընկերը նենգութեամբ կ'ըսպաննէ. (Բ. Օրէ. ժէ. 24:)

Պատ. Ամէն:

Պաշ. Անիծեալ է ան՝ որ շնութիւն կը գործէ իր ընկերին կնկանը հետ. (Ղեւ. ի. 10:)

Պատ. Ամէն:

Պաշ. Անիծեալ է ան՝ որ կաշառք կ'առնէ անմեղը սպաննելու. (Բ. Օրէ. իէ. 25:)

Պատ. Ամէն:

Պաշ. Անիծեալ է ան՝ որ մարդուն կը յուսայ, և մարմինովը անոր բազուկին կ'ապաւինի, և իր սրտովը տէրոջմէն կը հեռանայ. (Երեմ. ժէ. 5:)

Պատ. Ամէն:

Պաշ. Անիծեալ են անիրաւները, պոռնիկները,

ճնացողները, ագահները, կռապաշտները, բամբասողները, արբեցողները՝ և յափշտակողները. (Ա. Կորն. զ. 9, 10:)

Վարդ. Ամեն:

Վարշ. Ահա տեսնալով որ Աստուծոյ պատուիրանքներուն դէմ մեղանչողները, և անոնցմէ մոլորողները անիծեալ են (ինչպէս որ Պաւլոս մարգարէն կը վկայէ), և (միտք բերելով մեր գլխուն վրայ կախուած ան ահաւոր դատաստանը, որ միշտ պատրաստ է վրանիս իյնալու). կատարեալ զղջմամբ և խոնարհ սրտիւ մեր Տէր Աստուծոյն դառնանք. ողբ ու կոծ ընելով մեր կեանքին վրայ, մեր յանցանքը ճանչնալով ու խոստովանելով, և ապաշխարութեան արժանի պտուղներ յառաջ բերելու ջանք ընելով: Վասն զի հիմայ տապարը ծառերուն արմատին քովը դրուած է, որ բարի պտուղ չի տուող ծառը կը կտրուի ու կրակը կը ձգուի: Խիստ ահարկու բան է կենդանի Աստուծոյ ձեռքը իյնալը. ինքը անձրեւ կը խրկէ մեղաւորներուն վրայ, որոգայթ, հուր և ծըծումբ, մրրիկ ու փոթորիկ. ասիկայ պիտի ըլլայ անոնց խմելու բաժինը: Ինչու որ ահա Տէրը իր սըրբութեան տեղէն ելած է երկրի վրայի բնակիչներուն անօրէնութիւնները պատժելու: Բայց ո՞վ կրնայ կենալ անոր ելած օրը: Ո՞վ կը դիմանայ անոր յայտնուած ժամանակը: Իր հեծանոցը իր ձեռքն է, և իր կալը պիտի մաքրէ, ու ցորենը իր համբարը պիտի ժողուէ, ու յարդը անմարելի կը-

բակով պիտի երէ: Տէրոջը օրը գիշերուան գողին պէս կը հասնի. և երբոր մարդիկ ըսեն թէ խաղաղութիւնը և ուրիշ ամէն բան ապահով է, ան ժամանակը յանկարծ կործանումը անոնց վրայ կը հասնի, ցաւ քաշող կնկանը վրայ եկած տրտմութեանը պէս, և չի պիտի ապրին: Ան ժամանակը վրէժխնդրութեան օրը Աստուծոյ բարկութիւնը պիտի երեւայ, որն որ կամակոր մեղաւորները իրենց խստասրտութեամբը իրենց վրայ դիզեցին. որոնք Աստուծոյ քաղցրութիւնը, ներելը ու երկայնմտութիւնը արհամարհեցին, երբոր զիրենք շարունակ ապաշխարութեան կը հրաւիրէր: Ան ժամանակը ինծի պիտի աղաղակեն (կ'ըսէ Տէրը), բայց ես մտիկ չի պիտի ընեմ. իս շատ պիտի փնտռեն, բայց չի պիտի գտնան. ինչու որ իմաստութիւնը ատեցին, ու Տէրոջը երկիւղը չընդունեցին. հապա իմ խորհուրդս արհամարհեցին և իմ խրատս անարգեցին: Հապա ուշ պիտի ըլլայ դուռը գոցուելէնետեւ չալելը, և արդարութեան ժամանակ ողորմութիւն փնտռելը: Ո՛նչ սարսափելի է ան արդար վճռոյն ահարկու ձայնը՝ որ անոնց վրայ պիտի վճռուի, երբոր անոնց զուրցուի. գացէք ինէ անիծեալներ յաւիտենական հրոյն, որ սատանային ու իր հրեշտակներուն համար պատրաստուած է: Ուստի եղբայրներ՝ ժամանակին հոգ տանինք, քանի որ փրկութեան օրը ձեռվընիս է. ինչու որ գիշերը կուգայ, երբոր մէկը գործելու կարող չէ: Հապա քանի որ լոյսը ունինք,

լուսոյն Հաւատանք, և լուսոյ որդիքներուն պէս պըտտինք, որ դուրսի խաւարը չի ձգուինք, ուր տեղ լալ ու ակռաներու կճռցունել կայ: Աստուծոյ քաղցրութիւնը չարհամարհենք, որ մեզ բարեգթութեամբ ուղղութեան կը հրաւիրէ, և իր անբաւ ողորմութեամբը մեր անցեալ մեղքերուն թողութիւն կը խոստանայ, թէ որ անկեղծ ու կատարեալ սրտիւ իրեն դառնանք: Այսն զի թէև մեր մեղքերը ծիրանիի նման կարմիր ըլլան, ձիւնի պէս պիտի ճերմկինան. ու թէև որդանի սաստիկ կարմրութիւնը ունենան, բուրդի պէս ալնիւ ճերմակ պիտի ըլլան: Դարձէք (կ'ըսէ Տէրը) բոլոր ձեր ամբարշտութիւններէն, որ ձեր մեղքը ձեզի տանջանք չըլլայ. մէկ դի ձգեցէք ձեննէ ամէն ձեր ըրած ամբարշտութիւնները. Նոր սիրտեր և նոր հոգի ունեցէք. Ինչու պիտի մեռնիս ո՛վ իսրայէլի տուները, տեսնալով որ մեռնողին մահուանը վրայ ուրախութիւն չունիմ, կ'ըսէ Տէր Աստուած: Ապա ուրեմն դարձէք որ ապրիք: Այնեղաւոր ալ ըլլալու ըլլանք, Հօրը քով բարեխօս մը ունինք արդար և անարատ Յիսուս Քրիստոսը. և ան է մեր մեղացը քաւութիւնը: Ինչու որ ան մեր մեղքերուն համար վիրաւորեցաւ, և մեր անօրէնութեանը համար պատժուեցաւ: Ուրեմն իրեն դառնանք, որ ամէն ճշմարտապէս զղջացող մեղաւորները մարդասիրութեամբ իրեն կ'առնէ. մենք մեզ ապահովով ընելով որ ինքը պատրաստ է մեզ ընդունելու, և կամեցող մեզի թողութիւն շնորհելու, թէ որ ան-

կեղծ ղղջմամբ իրեն դիմելու ըլլանք. թէ որ մեր անձը իրեն հնազանդեցուննենք, ու ասկէ ետեւ իր ճամբաներուն մէջ քալենք. թէ որ իր քաղցր լուծը ու թեթեւ բեռը մեր վրայ առնենք, հեզութեամբ, համբերութեամբ ու սիրով իրեն հետեւելով, և մեր գնացքները իր Սուրբ Հոգւոյն առաջնորդութեամբ ուղղելով. միշտ իր փառքը խնդրելով, և մեր կոչմանը մէջ արժանաւոր ծառայութեամբ իրեն ընծորհակալութիւն մատուցանելով: Ահա որ ասիկայ ընելու ըլլանք, Քրիստոս կ'ազատէ մեզ օրէնքի անէծքէն, և ձախակողմեաններուն վրայ իջնալու յետին անէծքէն. և մեզ իր աջ կողմը կ'ընդունի, ու իր Հօրը ամենագութ օրհնութիւնը մեզի կը ընորհէ, հրամայելով մեզի իր փառաւոր արքայութիւնը ժառանգելու. որուն ամէնքս արժանի ընէ իւր անբաւ բարեգթութեամբը. Ամէն:

Ցետոյ ամէնքը ծնկան վրայ կուգան, և Քահանան ու Դպիրներն ալ (Լիթանի Մաղթանքը ըսուած սովորական տեղը) ծնրադրած այս Սաղմոսը կ'ըսեն.

Ողորմեա ինձ աստուած. (Սաղ. ծ.)

Ո՛վ աստուած, ողորմէ ինծի քու մեծ ողորմութեանդ չափովը, քու անբաւ գթութեանդ չափովը քաւէ իմ անօրէնութիւններս:

Իմ անօրէնութենէս բոլորովին իս լուա. և իմ մեղքերէս իս սրբէ:

Իմ անօրէնութիւններս ես ինձմէ գիտեմ. և

իմ մեղքերս ամէն ժամանակ իմ առջեւս են :

Ո՛վ տէր , քեզի միայն մեղանչեցի , և քու առջիդ չարութիւն գործեցի :

Որ ասանկ արդար ըլլաս քու խօսքիդ մէջ , և յաղթող՝ երբոր դատելու գաս :

Ընօրէնութեամբ յղացաւ , և մեղքով ծնաւ իս իմ մայրս :

Դուն ո՛վ տէր , ճշմարտութիւնը սիրեցիր , անյայտները ու ծածուկները քու իմաստութեամբդ ինծի յայտնեցիր :

Ա՛շտիկով իմ վրաս սրսկէ , ու մաքուր ըլլամ . իս լուա՝ որ ձիւնէն աւելի ճերմակ ըլլամ :

Չնծութիւն ու ուրախութիւն լսել տուր ինծի որ տառապեալ ոսկորներս ցնծան :

Իմ մեղքերէս քու երեսդ դարձուր . և իմ ամէն անօրէնութիւններս ինէ քաւէ :

Ո՛վ աստուած , իմ անձիս մէջ մաքուր սիրտ հաստատէ . և ուղիղ հոգի իմ փորիս մէջ :

Իս քու երեսէդ մի ձգեր . և քու սուրբ հոգիդ ինէ մի հաներ :

Տո՛ւր ինծի քու փրկութեանդ ցնծութիւնը , և քու պետութեանդ հոգիովը իս հաստատէ :

Ընօրէններուն քու ճամբաներդ սորվեցընեմ . և ամբարիշտները քեզի դառնան :

Ո՛վ աստուած , իմ փրկութեանս աստուածը , փրկէ իս արիւնէ . լեզուս քու արդարութիւնովդ պիտի ցնծայ :

Ո՛վ տէր, թէ որ իմ շրթունքներս բանաս, իմ բերանս քու օրհնութիւնդ պիտի երգէ:

Թէ որ ուզելու ըլլայիր՝ պատարագներ կը մատուցանէինք. բայց դուն ողջակէզները անգամ՝ չընդունելիր:

Աստուծոյ զոհ՝ խոնարհ հոգին, սուրբ սիրտը խոնարհ հոգին աստուած չարհամարհեր:

Քու կամքովդ սիօնին բարիք ըրէ, և երուսաղէմի պարիսպները շինուին:

Ան ժամանակը դուն արդարութեան պատարագները պիտի ընդունիս. ուխտի պատարագներ և ողջակէզները քու սեղանիդ վրայ պիտի հանեն:

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր՝ ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Տէր, ողորմէ մեզի.

Քրիստոս, ողորմէ մեզի.

Տէր, ողորմէ մեզի.

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ սուրբ ըլլայ. Քու թագաւորութիւնդ գայ. Քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ. Ա՛ր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի. Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն. Եւ մեզ փորձութեան մի՛տաներ, հապա չարէն տղատէ մեզ. Ամէն:

Պաշտօնեան. Ո՛վ Տէր, փրկէ քու ծառաներդ.

Պատասխանէ. Որ քեզի կը յուսան:

Պաշ. Օգնութիւն խրկէ անոնց՝ քու սրբու-
թեանդ տեղէն.

Պապ. Եւ միշտ քու զօրութեամբդ պաշտպանէ:

Պաշ. Օգնէ մեզի ով Տէր Աստուած մեր փըր-
կիչը.

Պապ. Եւ փրկէ մեզ քու Անուանդ փառքին հա-
մար. ողորմէ մեզի մեղաւորներուս քու Անուանդ սի-
րոյն համար:

Պաշ. Ով Տէր, լսէ մեր աղօթքին.

Պապ. Եւ մեր աղաչանքը քեզի հասնի:

Պաշտօնեան,

Աղօթենք.

Ով Տէր՝ կ'աղաչենք բարեգթութեամբ լսէ մեր աղաչանքներուն, և թողութիւն շնորհէ անոնց, որ իրենց մեղքերը քեզի կը խոստովանին. որպէս զի անոնք՝ որոնց խիղճերը մեղքով ամբաստանուած են, քու ամենագթած ողորմութեամբդ թողութիւն ընդունին, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Ով ամենակարող Աստուած՝ և բարեգութ Հայր, որ կ'ողորմիս ամէն մարդոց, և քու ստեղծածներուդ մէկը չես ատեր. որ մեղաւորին մահը չես կամենար, հապա իր մեղքերէն դառնալը ու փրկուիլը. Ողորմութեամբ ներէ մեր մեղքերուն, ընդունէ և մխիթարէ մեզ, որ մեր մեղացը ծանրութենէն չաո-

չարուած ու հոգնած ենք ։ Քու սեպհական յատկութիւնդ է միշտ ողորմութիւն ընելը, և քեզի միայն կը վերաբերի մեղքի թողութիւն տալը ։ Ուստի ներէ մեզի ո՛վ Տէր բարերար, ներէ՛ քու ժողովուրդիդ, որ դուն փրկեցիր․ քու ծառաներուդ հետ դատի մի՛ մտնար, որոնք անպիտան հող և ողորմելի մեղաւորներ են․ հապա հեռացո՛ւր մենէ քու բարկութիւնդ, որ խոնարհ սրտիւ կը խոստովանինք մեր անպիտանութիւնը, և անկեղծութեամբ կը գղջանք մեր մեղքերէն, և փութա՛ այս աշխարհիս մէջ մեզի օգնելու, որ հանդերձեալին մէջ քեզի հետ յաւիտեան ապրինք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի՝ շնորհքովը․ Ամէն ։

Ցետոյ ժողովուրդը Պաշտօնեային ետեւէն մէկ տեղ այս հետեւեալ Աղօթքը կ'ըսէ․

Դարձո՛ւր մեզ ո՛վ մարդասէր Տէր, որ մենք ալ քեզի դառնանք ։ Ողորմէ՛ ո՛վ Տէր, ողորմէ՛ քու ժողովուրդիդ, որ քեզի դառնայ լալով, պաքով ու աղօթքով ։ Վասն զի դուն մէկ ողորմած Աստուած մըն ես, գթած, երկայնամիտ և բազումողորմ ։ Երբ որ մենք պատժոյ արժանի ըլլանք, դուն կը ներես․ և քու բարկութեանդ ժամանակը ողորմութիւնը կը յիշես ։ Ներէ՛ քու ժողովուրդիդ ո՛վ մարդասէր Տէր, ներէ՛ անոնց․ և քու ժառանգութիւնդ յաւիտեան չամըչնայ ։ Լսէ՛ մեզի ո՛վ Տէր, ինչու որ քու գթութիւնդ անբաւ է․ Եւ քու ամենառատ ողորմու-

թեամբդ նայէ մեր վրայ, քու օրհնեալ Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի արժանաւորութեամբը ու միջնորդութեամբը. Ամէն:

Յետոյ քահանան միայն կ'ըսէ.

Տէրը օրհնէ մեզ և պահպանէ. Տէրը իր երեսին լոյսը մեզի երեւցունէ, և մեզի խաղաղութիւն շնորհէ, հիմայ ու յաւիտեան. Ամէն:

ՍԱՂՄՈՍ ԴԱՒԹԻ

ՕՐ ԱՌԱՋԻՆ

ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ Ա

Երանեալ է այր ·

1 Երանի այն մարդուն՝ որ ամբարիշտներուն
խորհուրդը չի գնաց, մեղաւորներուն ճամբան չի կե-
ցաւ, և ծաղր ընողներուն աթոռը չի նստաւ:
2 Հապա անոր կամքը աստուծոյ օրէնքին մէջն
է, և ցորեկ գիշեր անոր օրէնքին վրայ կը մտածէ.
ու անիկայ ջուրերուն գնացքները տնկուած ծառին
պէս պիտի ըլլայ:
3 Որ ժամանակին իր պտուղը պիտի տայ, և ա-
նոր տերևը չի պիտի թափի. և ինչ բան որ ընէ՝
պիտի յաջողի:
4 Ամբարիշտները ասանկ չեն, հապա փոշիի
պէս՝ որ հովը երկրին երեսը կը ցրուէ:
5 Ասոր համար ոչ ամբարիշտները դատաստա-
նի պիտի ելլեն, և ոչ մեղաւորները արդարներուն
ժողովը:
6 Աստուած գի տէրը արդարներուն ճամբան կը

ճանչնայ. և ամբարիշտներուն ճամբան պիտի կորսուի:

ՍԱՂՄՈՍ Բ.

Ընդդէմ խռովեցան հեթանոսք.

1 Ինչու համար հեթանոսները խռովութիւն ըրին. և ժողովուրդները զուր տեղը մտածեցին:

2 Երկրի թագաւորները իրար գտան, և իշխանները մէկ տեղ եկան տէրոջը համար՝ և անոր օծեալին համար:

3 Անոնց կապերը կոտրենք, և անոնց լուծը մեր վրայէն նետենք:

4 Երկինքը բնակողը անոնց վրայ պիտի ծիծաղի, ու տէրը անոնք պիտի արհամարհէ:

5 Ան ժամանակը պիտի խօսի անոնց իր բարկութիւնովը, և իր սրտմտութիւնովը անոնք պիտի խըռովեցունէ:

6 Ես անկէ թագաւոր օծուեցայ անոր սիօն սուրբ լեռանը վրայ, տէրոջը հրամանները պատմելու:

7 Տէրը ինծի ըսաւ՝ դուն իմ որդիս ես, ես քեզ այսօր ծնայ:

8 Խնդրէ ինէ՝ և հեթանոսները քեզի ժառանգութիւն պիտի տամ. և իշխանութիւն քեզի երկրին ամէն ծայրերը:

9 Երկաթէ գաւազանով անոնք պիտի հովուես,

բրուտի ամանի պէս անոնք պիտի փշրես :

10 Ա՛րդ՝ թագաւորներ ասիկայ իմացէք, և ա-
մէն երկիրը դատողներ՝ խրատուեցէք :

11 Ա՛խով ծառայեցէք տէրոջը, և անոր դի-
մացը դողով ցնծացէք :

12 Ա՛նոր խրատը ընդունեցէք, որ տէրը չի բար-
կանայ. և արդարութեան ճամբէն չի կորսուիք :

13 Ա՛ն ժամանակը՝ երբ որ անոր բարկութիւնը
բորբոքի. երանի՛ ան ամէնուն՝ որ տէրոջը կը յուսան :

ՍԱՂՄՈՍ Գ.

Տէր, զի բազում.

1 Ո՛վ տէր, իմ թշնամիներս ո՛րչափ շատցան.
և շատերը իմ վրաս ելան :

2 Շա՛տերը իմ անձիս համար կ՚ըսէին թէ՝ ա-
սոր փրկութիւն չի կայ իր աստուածմէն :

3 Ա՛յց ո՛վ տէր, դուն ես իմ օգնականս ու
փառքս, և իմ գլուխս բարձրացուցողը :

4 Իմ ձայնովս տէրոջը կանչեցի, և իր սուրբ
լեռնէն լսեց զիս :

5 Պառկեցայ ու քնացայ. արթնցայ՝ և տէրը
իս պաշտպանեց :

6 Ես չի պիտի վախնամ անոնց բիւրաւոր զօրքե-
րէն, որ չորս կողմս պատած պաշարած իս կը պա-
հէին :

7 Ելիր ո՛վ տէր, և փրկէ իս ո՛վ իմ աստուածս.

վասն զի դուն զարկիր ան ամէնը՝ որ անիրաւ տեղը իմ հետս թշնամութիւն կ'ընէին. և մեղաւորներուն ակռաները պիտի փշրես:

8 Տէրոջն է փրկութիւնը. քու ժողովուրդիդ վրայ ըլլայ քու օրհնութիւնդ:

ՍԱՂՄՈՍ Դ.

Ի կարդալ իմում.

1 Երբեմն աղաղակած ժամանակս ինծի լսեցիր ո՛վ իմ արդարութեանս աստուածը, նեղութենէս իս հանգստացուցիր. ողորմէ ինծի, և իմ աղօթքիս լսէ:

2 Մարդկան որդիքներ, մինչեւ երբ խստասիրտ պիտի մնաք. ինչո՞ւ համար ունայնութիւնը կը սիրէք, և ստութիւնը կը փնտռէք:

3 Գիտցէք, որ տէրը իր սուրբին սքանչելիքներ ըրաւ, և տէրը ինծի պիտի լսէ իրեն կանչելու ժամանակս:

4 Կը բարկանաք՝ և մեղք մի՛ գործէք. ինչ որ ձեր սրտին մէջ կը խորհիք, անկողիններնուդ մէջ զղջացէք:

5 Արդարութեան պատարագներ մատուցէք, և տէրոջը յուսացէք:

6 Շատերը կ'ըսէին թէ՝ ո՞վ պիտի ցըցուներ մեզի տէրոջը բարութիւնը. քու երեսիդ լոյսը նշան եղաւ մեր վրայ, և մեր սրտին ուրախութիւն տուիր:

7 Յորենին գինիին ու ձէթին պտուղէն լեցուցիր անոնք:

8 Խաղաղութիւնով պիտի ննջենք ու արթընանք. վասն զի դուն միայն ո՛վ տէր, առանձին քու յոյսովդ մեզ հանգչեցուցիր:

ՍԱՂՄՈՍ Ե.

Առանից իմոց ունկն դիր.

1 Ո՛վ տէր, լսէ իմ խօսքերուս. ու միտք առ իմ աղաղակս:

2 Լայէ իմ աղօթքիս ձայնին՝ ով իմ թագաւորս և աստուածս:

3 Ո՛վ տէր ես քեզի կ'աղաչեմ, առտուանց իմ ձայնիս պիտի լսես. առտուանց պատրաստ պիտի ըլլամ քու առջիդ ելլելու:

4 Ո՛վ աստուած դուն անօրէնութիւն չես ուզեր, և չարերը քու քովդ չեն բնակիր. ու անօրէնները քու աչքիդ առջին չեն բնակիր:

5 Ընօրէնութիւն գործողները ատեցիր. ամէն սուտ խօսողները կը կորանցուներս:

6 Ո՛վ տէր, դուն արիւնահեղ ու նենգաւոր մարդը պիղծ կը սեպես. բայց ես քու անբաւ ողորմութիւնովդ քու տունդ պիտի մտնամ, և քու երկիւղովդ քու սուրբ տաճարիդ մէջ երկրպագութիւն պիտի ընեմ:

7 Ո՛վ տէր, քու արդարութեանդ մէջ իս առաջնորդէ. իմ թշնամիներուս համար քու ճամբաներդ շտկէ իմ առջիս:

8 Վասն զի անոնց բերանը ճշմարտութիւն չի կայ, և անոնց սիրտերը չար են:

9 Բաց գերեզմանի պէս է անոնց կոկորդը. և իրենց լեզուովը նենգաւոր եղան:

10 Անոնք դատէ՛ ո՛վ աստուած, որ իրենց խորհուրդներէն իյնան. իրենց մեծ ամբարշտութեանը համար մերժէ անոնք. վասն զի քեզ նեղացուցին:

11 Բայց քեզի յուսացողներուն ամէնքը ուրախ պիտի ըլլան. յաւիտեան պիտի ցնծան. և դուն անոնց մէջ պիտի բնակիս:

12 Քու անունդ սիրողները քեզմով պիտի պարծենան. ինչու որ արդարը դուն պիտի օրհնես. ո՛վ տէր, քու հաճութեամբդ որպէս թէ սուրով անոնց չորս կողմը պատեցիր:

ՕՐ ԱՌԱՋԻՆ
ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ Զ.

Տէ՛ր՝ մի՛ սրտմտութեամբ քով.

1 Ո՛վ տէր, քու սրտմտութիւնովդ իս մի՛ յանդիմաներ, և քու բարկութիւնովդ իս մի՛ խրատեր:

2 Ո՛վ տէր, ողորմէ՛ ինծի, ինչու որ ես հիւանդ

եմ. իմ անձս բժշկէ, ինչու որ իմ ոսկորներս խըռովեցան:

3 Իմ անձս չափազանց խռովեցաւ. և դուն ո՛վ տէր, մինչեւ ե՞րբ:

4 Ո՛վ տէր, դարձիր ու փրկէ իմ անձս. ո՛վ տէր, իս քու ողորմութիւնովդ ազատէ:

5 Ա՛սան զի չի կայ մէկը՝ որ մահուան մէջ քեզ յիշէ. կամ՝ գերեզմանին մէջ քեզի՞ շնորհակալութիւն ընէ:

6 Ես հառաչանքով մաշեցայ. ամէն գիշեր իմ մահիճս լալով լուացի, և իմ անկողինս արտասուքով թրջեցի:

7 Սրտմտութենէն աչվերներս ասրուեցաւ. և ամէն թշնամիներուս վրայ մաշեցայ:

8 Հեռու կեցէք ինէ դուք ամէնքդ՝ որ անօրէնութիւն կը գործէք:

9 Տէրը իմ լալուս ձայնին լսեց, տէրը իմ աղօթքներուս լսեց, և տէրը իմ խնդրուածքս ընդունեց:

10 Իմ ամէն թշնամիներս թող չափազանց ամչնան ու խռովին. ետ դառնան ու շատ շուտով թող ամչնան ու խռովին:

ՍԱՂՄՈՍ Է.

Տէր աստուած իմ.

1 Ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս, քու վրադ իմ յոյս

դրած եմ՝ իս վրկէ, և իմ ամէն Հալածողներէս իս ապրեցուր :

2 Ընկեայ որ իմ անձս առիւծի պէս յափշտակէ, և մէկը չի գտնուի որ ազատէ, և անանկ մէկը որ խալըսէ :

3 Ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս, թէ որ աս բանը ըրի, և թէ որ իմ ձեռքս անօրէնութիւն գտնուի :

4 Թէ որ ինծի չարութիւն ընողներուն դէշութիւն ըրի. ես իմ թշնամիներէս դուր տեղը յաղթուիմ :

5 Ըն ժամանակը իմ անձս թող թշնամին հալածէ, ինծի հասնի ու իմ կեանքս ոտքին տակը առնէ, և իմ փառքս հողը իջեցունէ :

6 Ելիր ո՛վ տէր, քու բարկութիւնովդ, ու թշնամիներուս հատած ժամանակը դուն բարձրըցիր :

7 Ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս, քու պատուիրած հրամաններուդ համար, և ժողովուրդին բազմութիւնները քու բոլորտիքդ պիտի առնեն :

8 Ըսոր համար ո՛վ տէր, բարձր տեղերը դարձիր. և տէրը իր ժողովուրդը պիտի դատէ :

9 Ո՛վ տէր, իմ արդարութեանս ու բնութեանս անմեղութեանը նայելով իս դատէ :

10 Ընարութիւնները մեղաւորներուն վրայ պիտի կատարուին, և արդարին դուն պիտի յաջողես :

11 Սիրտերը և երիկամունքները քննող արդար աստուած. իրաւցունէ իմ օգնութիւնս աստուծմէ է, ան որ ուղիղ սրտով եղողները կ'ապրեցունէ :

12 Աստուած արդար դատաւոր է, հզօր և երկայնամիտ. ան ամէն օր իր բարկութիւնը չի խրկեր:

13 Հապա թէ անոր չի դառնաք, իր սուրը սրած է, և իր աղեղը լարած, անոր վրայ մահուան գործիքները պատրաստած է, և իր նետերը այրող (բաներով) է շինած:

14 Ահա անօրէնութիւնով տղաբերքի ցաւը բռնեց, ցաւով յղացաւ, և անօրէնութիւն ծնաւ:

15 Հոր փորեց և բացաւ, ան իր շինած փոսը ինքը պիտի իյնայ:

16 Ցաւերը իր գլխուն պիտի դառնան, և իր անօրէնութիւնները իր գագաթին վրայ պիտի իջնան:

17 Տէրոջմէն պիտի դոհանամ՝ իր արդարութեանը չափովը. սաղմոս պիտի երգեմ բարձրեալ տէրոջը անուանը:

ՍԱՂՄՈՍ Ը.

Տէր տէր մեր.

1 Ո՛վ տէր՝ մեր տէրը, ինչպէս սքանչելի է քու անունդ բոլոր երկրի վրայ:

2 Քու մեծ փառքդ երկինքներէն վեր բարձրըցաւ:

3 Ա՛նուկներուն՝ կաթ ծծող տղոցը բերնովը քու գովութիւնդ կատարեցիր ո՛վ տէր, քու թշնամիներուդ համար. որ թշնամին ու հակառակորդը ամբչնայ:

4 Պիտի տեսնամ երկինքը՝ քու մատներուդ
գործքը, լուսինը ու աստղերը՝ որ դուն հաստատեցիր։
5 Ի՞նչ է մարդը՝ որ դուն անիկայ կը յիշես.
կամ մարդուն որդին՝ որ դուն անոր հոգ կը տանիս։
6 Դուն անիկայ քու հրեշտակներէդ քիչ մը
պզտիկ ըրիր. փառքով ու պատուով անիկայ պըսա-
կեցիր, և ձեռքով շինած ամէն բաներուդ վրայ վե-
րակացու դրիր ան։
7 Ամէն բան անոր ոտքին ներքևը հնազանդե-
ցուցիր, ոչխարը արջառը և ամէն բաները։
8 Եւ նաև վայրի անասունները, երկինքի թըռ-
չուններն, ու ծովու ձուկերը՝ որ ծովուն ճամբանե-
րը կը պտըտին։
9 Ո՛վ տէր՝ մեր տէրը, ինչպէս զարմանալի է
քու անունդ բոլոր երկրի վրայ։

ՕՐ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ Թ.

Գոհացայց զքեն տէր.

1 Շնորհակալ պիտի ըլլամ քենէ ով տէր,
բոլոր իմ սրտովս. քու ամէն սքանչելիքներդ պիտի
պատմեմ։
2 Ուրախ պիտի ըլլամ ու քեզմով ցնծամ.

սաղմոս պիտի երգեմ քու բարձրեալ անուանդ :

3 Թշնամիներուս ետ դարձած ժամանակը քու երեսէդ պիտի կենան ու կորսուին :

4 Իմ դատաստանս ու իրաւունքս դուն ըրիր. արդարութեան աթոռը դուն դատաւոր նստար :

5 Հեթանոսները յանդիմանեցիր, ու ամբարիշտը կորսուեցաւ. անոնց անունները յաւիտեան ջնջեցիր. և թշնամին գէնքը յաւիտեան պակսեցաւ :

6 Քաղաքները աւրեցիր, և անոնց յիշատակը աղաղակով կորսուեցաւ :

7 Բայց յաւիտեան կայ ու կը մնայ, իր աթոռը պատրաստ ըրաւ դատաստանի :

8 Ինքը արդարութիւնով կը դատէ աշխարհը, և իր ժողովուրդը ուղղութիւնով :

9 Տէրը տնանկին ապաւէն եղաւ, օգնական նեղութեան պէտք եղած ժամանակին :

10 Քեզի պիտի յուսան անոնք՝ որ քու անունդ գիտեն. ինչու որ անոնք չի պիտի թողուս ո՛վ տէր, որ քեզ կը խնդրեն :

11 Սաղմոս երգեցէք տէրոջը՝ որ սիոն կը բնակի. անոր գործքերը հեթանոսներուն պատմեցէք :

12 Անոնց արիւնը խնդրած ժամանակը՝ յիշեց ու չի մոռցաւ խեղճերուն աղաղակը :

13 Ո՛վ տէր, ողորմէ ինծի, ու իմ թշնամիներէս յաղթուիլս տես. դուն իս մահուան դուռներէն վերուցիր.

14 Ինչպէս որ պիտի պատմեմ քու ամէն գո-

վրեթիւններդ, սիօնի աղջկանը դուռներուն մէջ. և քու փրկութիւնովդ պիտի ցնծամ:

15 Հեթանոսները իրենց շինած ապականութիւններուն մէջ ընկղմեցան. և անոնց ոտքները իրենց գաղտուկ լարած որոգայթին մէջ պիտի խնայ:

16 Տէրը կը ճանչցուի իր դատաստանին օրը. և մեղաւորները իրենց ձեռքին գործքովը պիտի կապուին:

17 Մեղաւորները կրկին դժոխքը պիտի դառնան, և ամէն հեթանոսները՝ որ աստուած մոռցած են:

18 Տէրը աղքատը միշտ չի մոռնար. տնանկներուն համբերութիւնը քնաւ չի պիտի կորսուի:

19 Ելլիր ո՛վ տէր, որ մարդը չի զօրանայ. հեթանոսները քու առջիդ պիտի դատուին:

20 Ո՛վ տէր, անոնց վրայ օրէնսդիր հաստատէ. և հեթանոսները ճանչնան թէ մարդիկ են:

21 Ո՛վ տէր ինչո՞ւ հեռու կայնեցար. նեղութեան հարկաւոր ժամանակը անտես եղար:

22 Ամբարշտին ամբարտաւանութիւնովը աղքատը կը տառապի: իրենց մտքին խորհուրդներովը պիտի բռնուին:

23 Ինչու որ մեղաւորը իր անձին ցանկութիւնովը կը պարծենայ. ան որ կը գրկէ՝ կը գովուի:

24 Ուստի՝ ինչո՞ւ համար մեղաւորը աստուած բարկացուց, իր բարկութեանը շատութեանը համար չի փնտրուեր:

25 Ընոր աչվըներուն առջին աստուած չի կայ. անոր ճամբաները միշտ չար են։

26 Ընոր առջևէն իրաւունքը վերցած է, իր ամէն թշնամիներուն վրայ պիտի տիրէ։

27 Իր սրտին մէջը ըսաւ թէ՝ չի պիտի սասանիմ, ազգէ ազգ առանց վնասի պիտի ըլլամ։

28 Ընէծքով ու դառնութիւնով ու նենգութիւնով անոր բերանը լեցուած է, և անոր լեզուին տակը ցաւ ու վաստակ կայ։

29 Գաղտնի դարանակալ կ'ըլլայ գօրաւոր մարդոցմով, արդարը մեռցունելու համար։

30 Ընոր աչվընները աղքատներուն կը նային, գաղտուկ տեղը կը նստի՝ ինչպէս որ առիւծը իր բնակարանը։

31 Որոգայթ կը լարէ աղքատը յափշտակելու համար, աղքատը յափշտակելու և անիկայ իր որոգայթը ձգելու։

32 Ընիկայ մինչեւ իր որոգայթը պիտի իջեցունէ. տնանկներուն վրայ տիրած ժամանակը ինքը պիտի ծռի ու խնայ։

33 Ա՛ման զի իր սրտին մէջ ըսաւ թէ՝ աստուած մոռցաւ. իր երեսը դարձուց՝ որ բնաւ չի տեսնայ։

34 Ելիր ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս, քու ձեռքդ թող բարձրընայ, և տնանկները մի՛ մոռնաք։

35 Ուստի՝ ինչո՞ւ համար ամբարիշտը աստուած բարկացուց. ինչու որ իր սրտին մէջ ըսաւ թէ՝ չի քննուիր։

36 Պօ֊ւն անիկայ ցաւի ու նեղութեան մէջ կը տեսնաս, ու Հոգ կը տանիս. աղքատը քեզի յանձնուած է. և որբին դուն ես օգնական:

37 Մ՚եղաւորին ու չարին թևը պիտի խորտակի, անոր մեղքերը պիտի խնդրուի, և ինքը չի պիտի գտնուի:

38 Տէրը յաւիտեանս յաւիտենից թագաւոր է. անոր երկրէն հեթանոսները պիտի կորսուին:

39 Տնանկներուն ցանկութիւնը տէրը լսեց. անոնց սրտին պատրաստութեանը նայեցաւ քու աչքդ:

40 Որբին ու տնանկին դատը կատարելու համար. որ մէկը անգամ չի համարձակի երկրի վրայ մեծ զրուցելու:

ՍԱՂՄՈՍ Ժ.

Ի տէր յուսացայ.

1 Տէրոջը ապաւինեցայ. ի՞նչպէս իմ անձիս կ՚ըսէք թէ՝ ճնճղուկի պէս լեռները փախիր:

2 Ա՛սն ղի ահա մեղաւորները աղեղներնին լարեցին. կապարճներուն մէջ նետերը պատրաստեցին, որ մութ տեղը սրտով ուղիղներուն նետեն:

3 Ինչու որ քու շինածդ անոնք աւրեցին. բայց արդարը ի՞նչ ըրաւ:

4 Տէրը իր սուրբ տաճարին մէջն է. տէրը երկինքը իր աթոռին վրայ է:

5 Անոր աչվընները տնանկներուն կը նայի. անոր

արտեւանունքները մարդոց որդիքները կը քննեն :

6 Տէրը արդարը ու ամբիծրիշտը կը քննէ. մեղք սիրողը իր անձը կ'ատէ :

7 Ա՛եղաւորին վրայ որոգայթ Հուր ու ծծումբ պիտի գայ. մրրիկը անոնց բաժակին բաժինն է :

8 Տէրը արդար է, արդարութիւնը կը սիրէ. անոր երեսները ուղղութիւնը կը տեսնան :

ՕՐ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԺԱ.

Ընդրեցո՛ զիս տէր.

1 Ո՛վ տէր, իս փրկէ, ինչու որ սուրբը քիչցաւ, մարդոց որդիքներէն ճշմարտութիւնը պակսեցաւ :

2 Ընդէն մարդ սուտ ըսաւ իր ընկերին. նենգաւոր շրթունքով սրտէ՛ի սիրտ խօսեցաւ.

3 Տէրը պիտի կորնչցունէ նենգաւոր շրթունքները, և մեծզրուց լեզուները :

4 Ընոնք ըսին թէ՝ լեզուներնիս պիտի մեծցունենք, շրթունքներնիս մեր քովն է, ուստի՝ ո՞վ է մեր տէրը :

5 Ընդբատներուն տառապանքին՝ և տնանկներուն հեծութեանը համար, հիմայ պիտի ելլեմ կ'ը-

սէ տէրը. իմ փրկութիւնս պիտի ցրցունեմ, և ա-
նոնց մէջ պիտի յայտնուիմ:

6 Տէրոջը պատգամները սուրբ պատգամներ են,
արծաթի պէս երկրէն ընտրուած ու փորձուած.
եօթն անգամ հողէն փորձուած ու մաքրուած:

7 Ո՛վ տէր, դուն մեզ պահեցիր, և այս ազգէն
մինչեւ յաւիտեան մեզ ապրեցուցիր:

8 Ամբարիշտները չորս կողմը կը պտըտին. քու
բարձրութեանդ չափովը պիտի մեծցունես մարդ-
կանց որդիքները:

ՍԱՂՄՈՍ ԺԲ.

Ո՜րչեւ լեզուը տէր մոռանաս.

1 Ո՛վ տէր, մինչեւ ե՞րբ իս բոլորովին պիտի
մոռնաս. մինչեւ ե՞րբ քու երեսդ ինէ պիտի դար-
ձունես:

2 Ո՜րչեւ ե՞րբ մտքիս մէջը մտմտուք, և սրտիս
մէջամէն օր ցաւեր պիտի դնեմ:

3 Ո՜րչեւ ե՞րբ թշնամին իմ վրայ կը բարձրը-
նայ. նայէ՝ ու լսէ ինծի ո՛վ իմ տէր աստուածս:

4 Ո՛վ տէր, լոյս տուր իմ աչվըներուս, որ քնաւ
մահուան քունը չի քնանամ:

5 Թշնամին թող չըսէ թէ՝ անոր յաղթեցի.
կամ թէ ինծի նեղուելուն տուողները ցնծան թէ՝
ես սասաննեցայ:

6 Ո՛վ տէր, ես քու ողորմութեանդ յուսացի,

քու փրկութիւնովդ իմ սիրտս ուրախացաւ. քեզի գոհութիւն պիտի տամ ո՛վ իմ տէրս ։

ՍԱՂՄՈՍ ԺԳ.

Ասաց անզգամն ’ի սրտի իւրում.

1 Անզգամը իր սրտին մէջը ըսաւ թէ՝ աստուած
չի կայ ։
2 Իրենց անօրէնութիւնովը գէշցան ու պըղ-
ծուեցան. բարերարութիւն ընող մէկը անգամ չի
կայ ։
3 Տէրը երկինքէն բոլոր մարդկանց որդիքնե-
րուն նայեցաւ, որ տեսնայ թէ՝ իմաստուն մէկը կա՞յ
որ զաստուած փնտրուէ.
4 Ամէնը մոլորեցան՝ մէկ տեղ անպիտան եղան ։
5 Բարիք ընող մէկը չի կայ, մինչեւ անգամ
մարդ մը չի կայ ։
6 Որպէս թէ ամէն անօրէնութիւն գործողնե-
րը չի պիտի գիտնան. որ իմ ժողովուրդս հաց ուտե-
լու պէս կ’ուտէին, և տէրը չի յիշեցին ։
7 Հոն պիտի վախնան վախով՝ ուր որ վախ չի
կայ. ինչու որ տէրը արդարներուն ազգին մէջն է ։
8 Աղքատին խորհուրդը ծաղր ըրին. սակայն
տէրն է անոր յոյսը ։
9 Ո՞վ փրկութիւն պիտի տայ սիօնէն իսրայէ-
լին. տէրը իր ժողովուրդը գերութենէ դարձուցած
ժամանակը յակոբը պիտի ցնծայ, և իսրայէլը ու-
րախանայ ։

ՕՐ ԵՐՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ԺԴ.

Տէր, ո՞վ կայցէ.

1 Տէ՛ր, ո՞վ պիտի կենայ քու վրանիդ մէջ, կամ ո՞վ պիտի բնակի քու սուրբ լեռանդ վրայ:

2 Ա՛ն՝ որ անբիծ վարքով կ՚ապրի՝ արդարութիւն կը գործէ, իր սրտին մէջ ճշմարտութիւն կը խօսի:

3 Ա՛ն՝ որ իր լեզուովը նենգութիւն չըրաւ, և իր ընկերին չարութիւն չըրաւ:

4 Ա՛ն իր մօտը եղողներէն նախատինք չառներ. անոր առջին չարագործը պատիւ չունի:

5 Տէրոջմէն վախցողները կը փառաւորէ, իր ընկերին երդում կ՚ընէ, և իր երդումը կը կատարէ:

6 Իր դրամը վարձքի չի տար, և իրաւունքով կաշառք չառներ. ով որ ասիկայ կ՚ընէ՝ ան յաւիտեան հաստատ կը մնայ:

ՍԱՂՄՈՍ ԺԵ.

Պահեա՛ զիս աստուած.

1 Մ՛վ իմ աստուածս, իս պահէ, ինչու որ քեզի յուսացի. տէրոջը ըսի, դուն ես իմ տէրս, և իմ

բարիքներս քեննէ են ինձի :

2 Ո՛ւ երկրիդ մէջ եղած սուրբերուդ՝ զարմանալի ըրիր անոնց մէջ բոլոր իմ փափաքներս :

3 Անոնց հիւանդութիւնները պիտի շատնան. անկէ ետեւ պիտի արտորան :

4 Անոնց արիւնահեղ բազմութեանը մէջ չի պիտի ժողվըվիմ, և անոնց անուննները պուկունքներուս չի պիտի յիշեմ :

5 Իմ ժառանգութեանս և իմ բաժակիս բաժինը տէրն է. դուն ես որ իմ ժառանգութիւնս կըրկին ինձի կը դարձուներս :

6 Անտիրներուն հետ վիճակներ ելաւ ինձի, և իմ ժառանգութիւնս ինձի հաճելի եղաւ.

7 Շնորհակալութիւն պիտի տամ տէրոջը՝ որ իս իմաստուն ըրաւ, գիշերը անգամ երիկամունքներս իս կը խրատեն :

8 Առաջ ամէն ժամանակ տէրը իմ առջիս կը տեսնայի, ինչու որ իմ աջ կողմս է՝ որ ես չի սասպանիմ :

9 Անոր համար իմ սիրտս ուրախացաւ, և իմ սիրտս բերկրեցաւ, և իմ մարմինս ալ յուսով պիտի ապրի :

10 Ինչու որ իմ անձս գերեզմանը չի պիտի թողուս, և քու սուրբիդ ապականութիւն տեսնալ չի պիտի տաս :

11 Ո՛ւ կենաց ճամբաներդ ինձի ցըցուցիր, քու երեսիդ ուրախութիւնովը իս լեցուցիր՝ յաւի-

տեան քու աջ կողմէդ վայելչութեանը քաղցրութենէն :

ՍԱՂՄՈՍ ԺԶ·

Լո՛ւր տէր արդարութեան ·

1 Ո՛վ տէր արդարութեան՝ լսէ, և իմ խընդրուածքիս նայէ, ականջ դիր իմ աղօթքիս, ինչու որ նենգաւոր շրթունքով չէ :

2 Քու երեսէդ իրաւունք ելլէ ինծի, և իմ աչվըներս ուղղութիւն տեսնան :

3 Իմ սիրտս փորձեցիր և գիշեր ժամանակ քըննեցիր · իս փորձեցիր, և իմ քովս անիրաւութիւն չի գտնուեցաւ :

4 Իմ բերանս մարդկանց որդիքներուն գործքերը չի խօսի · քու շրթունքիդ խօսքերուն համար ես խիստ ճամբաները պիտի պահեմ :

5 Իմ շաւիղներս քու ճամբուդ մէջ հաստատէ, որ իմ գնացքներս չի սահին :

6 Ես քեզի կանչեցի ո՛վ տէր, ինչու որ ինծի լսեցիր ո՛վ աստուած, խոնարհեցուր ինծի քու ականջդ, և իմ խօսքիս լսէ :

7 Սքանչելի ըրէ քու ողորմութիւնդ, դուն որ քեզի յուսացողները քու աջ կողմէդ հակառակ ելողներէն կ'ազատես :

8 Իս աչքի բիբի պէս պահէ, քու թեւերուդ հովանաւորութիւնովը իս ամբարիշտներուն երեսէն ծածկէ՝ որ ինծի նեղութիւն տուին :

9 Թշնամիները իմ անձս պաշարեցին, և իրենց պարարտութեանը մէջ մնացին, և անոնց բերանները ամբարտաւանութիւն խօսեցան:

10 Ես մերժեցին՝ և հիմայ նորէն իմ չորս կողմս պատեցին. միտվընին դրին որ իս գետինը զարնեն:

11 Առիւծի պէս վրաս քալեցին՝ որ որսի պատրաստ է. և առիւծի ձագի պէս՝ որ դարանակալ կը նստի:

12 Ելիր ո՜վ տէր, անոնց հասիր ու անոնք խափանէ. և իմ անձս ամբարիշտներուն սուրէն և թշնամիին ձեռքէն խալըսէ:

13 Ո՛վ տէր, անոնք երկրին երեսէն կորսնցուր իրենց կեանքին մէջ խափանէ ու բաժնէ անոնք:

14 Անոնց փորերը քու գաղտնիքներովդ լեցուեցան. կերակուրներով կշտացան, ու մնացածները իրենց տղոցը թողուցին:

15 Ես արդարութիւնով քու առջիդ պիտի երեւամ. և քու փառքիդ երեւցած ժամանակը պիտի կշտանամ:

ՕՐ ԵՐՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԺԷ.

Սիրեցից զքեզ տէր.

1 Ով տէր, իմ զօրութիւնս, քեզ պիտի սիրեմ.

տէրը իմ Հաստատութիւնս, իմ ապաւէնս և իմ փրկչիս է:

2 Աստուած է իմ օգնականս, և ես անոր կը յուսամ. իմ ապաւէնս, իմ փրկութեանս եղջիւրը և իմ ընդունողն է:

3 Որհնութիւններով տէրոջը պիտի աղաչեմ, և իմ թշնամիներէս պիտի ազատիմ:

4 Մահուան տրտմութիւնները չորս կողմս պատեցին. և անօրէնութեան հեղեղները իս խուովեցուցին:

5 Դերեզմանին ցաւերը իս պաշարեցին. և մահուան որոգայթները ինծի հասան:

6 Իմ նեղութեանս մէջ տէրոջը աղաղակեցի, և իմ աստուծոյս կանչեցի:

7 Իր սուրբ տաճարէն իմ աղօթքիս ձայնին լսեց. և անոր առջեւը ըրած աղաղակս անոր ականջը պիտի մտնայ:

8 Երկիրը խուովեցաւ ու դողաց, և լեռներուն հիմերը շարժեցան ու սասանեցան. ինչու որ անոնց վրայ աստուած բարկացաւ:

9 Անոր բարկութենէն ծուխ ելաւ, և անոր բերաններէն հուր բորբոքեցաւ, և անկէ կայծակներ արձրկեցան:

10 Երկինքները խոնարհեցուց ու իջաւ, և մէգը անոր ոտքին տակն էր:

11 Քերովբէները հեծաւ ու թռաւ, և հովերուն թեւերուն վրայ արագ գնաց:

12 Խաւարը իրեն ծածկոց ըրաւ, և իր բնակարանները անոր չորս կողմն է. ու խաւար ամպեր են մինչեւ օդերուն ամպերը:

13 Անոնց առջեւը իր փայլակ հանած ժամանակը, ամպերը կարկուտը ու հուրին կայծակները իջեցուցին:

14 Տէրը երկինքէն որոտաց, և բարձրեալը իր ձայնը կարկուտին ու կայծակին հուրերուն տուաւ:

15 Իր նետերը խրկեց ու անոնք ցրուեց. իր փայլակները շատցուց և անոնք խռովեցուց:

16 Ջուրերուն աղբիւրները երեւցան, ու աշխարհիս հիմերը յայտնուեցան՝ քու սաստելէդ հովտէր, և քու բարկութենէդ փչած հովէն:

17 Նարձրութիւններէն խրկեց ու իս ընդունեց, իս շատ ջուրերէն ազատեց:

18 Իմ զօրաւոր թշնամիներէս և իս ատողներէն տէրը իս պիտի խալըսէ, ինչու որ ինէ էվելի զօրացան:

19 Իմ նեղութեանս օրը ինծի հասան. տէրը իմ օգնականս եղաւ, ու իս խաղաղութեան հանեց. և տէրը իս պիտի փրկէ, ինչու որ ինծի հաճեցաւ:

20 Տէրը իմ արդարութեանս փոխարէն ինծի պիտի հատուցանէ. իմ մաքրութեանս փոխարէն ինծի պիտի հատուցանէ:

21 Ես տէրոջը ճամբաները պիտի պահեմ, և իս աստուծոյս ամբարշտութիւն չի պիտի ընեմ:

22 Անոր ամէն դատաստանները իմ առջիս են. և իր արդարութիւնը ինէ չի հեռացուց:

23 Ես ալ անոր հետ ամբիծ պիտի ըլլամ. ու իմ անօրէնութենէս պիտի զգուշանամ:

24 Տէրը իմ արդարութեանս փոխարէն ինծի պիտի հատուցանէ, իմ ձեռվըներուս սրբութեանը նայելով՝ որ անոր աչվըներուն առջին է:

25 Արդարին հետ արդար կ'ըլլաս, ամբիծ մարդուն հետ ամբիծ. ընտրեալներուն հետ ընտրեալ կ'ըլլաս, և ծուռ եղողները գլխի վար կը բերես:

26 Դուն խոնարհ ժողովուրդները կ'ապրեցունես. և ամբարտաւաններուն աչվըները դուն կը խոնարհեցունես:

27 Դուն իմ ճրագս կը լուսաւորես ո՛վ տէր. ո՛վ իմ աստուածս, խաւարին մէջ լոյս տուր ինծի:

28 Քեզմով փորձութենէ պիտի փրկուիմ, իմ աստուծովս պարիսպները պիտի անցնիմ:

29 Ո՛վ իմ աստուածս, քու ճամբաներդ կատարեալ են, և տէրոջը խօսքերը ընտրուած են. և ապաւէն է ան ամէնուն՝ որ իրեն կը յուսան:

30 Որովհետև՝ տէրոջմէն 'ի զատ ո՞վ է աստուած, կամ մեր աստուծմէն 'ի զատ ո՞վ է աստուած:

31 Ո՛վ աստուած, դուն ինծի զօրութիւն հագուցիր, և իմ ճամբաներս մաքրեցիր:

32 Ոտվըներս եղջերուին ոտվըներուն պէս հաստատեցիր, և բարձր տեղերը զիս կայնեցուցիր:

33 Իմ ձեռքս պատերազմի վարժեցիր, և իմ բազուկս զօրաւոր աղեղին պէս ըրիր. և ինծի քու

փրկութեանդ պաշտպանութիւնը շնորհեցիր ։

34 Քու աջ ձեռքդ իս ընդունեց, և քու խըրատդ իս յաւիտեան հաստատեց, և քու խրատդ իս պիտի վարժէ ։

35 Իմ քայլերս լանցուցիր իմ տակս, և իմ շաւիղներս չի տկարացան ։

36 Իմ թշնամիներս պիտի հալածեմ, և անոնց պիտի հասնիմ· և անոնցմէ ես չի պիտի դառնամ, մինչեւ որ անոնց վերջը բերեմ ։

37 Անոնք պիտի նեղեմ, ու մէյ մ'ալ կայնելու կարող չի պիտի ըլլան · և իմ ոտվըններուս ներքեւը պիտի իյնան ։

38 Քու զօրութիւնդ ինծի հագուցիր պատերազմի ժամանակ · իմ վրայ ելլողներս իմ իշխանութեանս տակը ձգեցիր ։

39 Իմ թշնամիներս հալածական ըրիր, ու իս ատողները սատկըցուցիր ։

40 Աղաղակեցին՝ և մէկը չի կար որ անոնք ազատէր · տէրոջը աղաղակեցին՝ և անոնց չի լսեց ։

41 Հողին առջեւը եղած փոշիին պէս անոնք պիտի մանրեմ · և փողոցներուն տիղմին պէս անոնք պիտի կոխեմ ։

42 Տէրը իս պիտի փրկէ ժողովուրդներուն հակառակութենէն, ու իս հեթանոսներուն գլուխ պիտի կարգէ ։

43 Ան ժողովուրդը՝ որ ես ամենեւին չէի ճանչնար, ինծի ծառայեց · և իր ականջներովը ինծի լսեց ։

44 Օտարներուն զաւկըները ինծի սուտ զրուցեցին․ օտարներուն զաւկըները տկարցան, և իրենց ճամբաներէն մոլորեցան ։

43 Կենդանի է տէրը, և օրհնեալ է աստուած, և իմ փրկութեանս աստուածը թող բարձրընայ ։

46 Աստուած է որ իմ վրէժս կը խնդրէ, և ժողովուրդը իմ իշխանութեանս տակը հնազանդ կ'ընէ ։

47 Դուն իմ բարկացող թշնամիներէս իս ազատեցիր․ իմ վրաս ելլողներուն վրայ իս բարձրըցուցիր․ և անիրաւ մարդէն իս փրկեցիր ։

48 Ուստի ով տէր, հեթանոսներուն մէջ քեզ պիտի գովեմ․ և քու անուանդ սաղմոսներ պիտի երգեմ ։

49 Մ՚եծ ըրիր անոր թագաւորին փրկութիւնը, ողորմութիւն ընելու անոր օծեալին, դաւիթին և անոր զաւկին ազգէ մինչեւ ազգ ։

ՕՐ ՉՈՐՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ԺԹ․

Երկինք պատմեն զփառս աստուծոյ․

1 Երկինքները աստուծոյ փառքը կը պատմեն, և երկինքի հաստատութիւնը անոր ձեռքին գործքերը կը ցըցունէ ։

2 Օրը օրին կը յայտնէ խօսքը, և գիշերը գիշերին կը ցրցունէ գիտութիւնը։

3 Չի կան բաներ և չի կան խօսքեր, որ անոնց ձայները չի լսուին։

4 Ամէն երկիր անոնց բարբառը ելաւ, և մինչեւ աշխարհի ծայրերը անոնց խօսքերը։

5 Արեւին մէջ կանգնեցուց իր խորանը, և ինքը առագաստէն ելլող փեսայի պէս է, և զօրաւոր մարդու պէս ճամբան վազած ժամանակը կ'ուրախանայ։

6 Անոր ելքը երկինքի ծայրերէն է, և անոր հանգիստը մինչեւ անոր ծայրերը. և չի կայ մէկ բան մը՝ որ անոր սաստիկ տաքութենէն փախչի։

7 Տէրոջը օրէնքը ուղիղ է, և հոգիները կը դարձունէ. տէրոջը վկայութիւնը հաւատարիմ է, և տղաքները իմաստուն կ'ընէ։

8 Տէրոջը արդարութիւնը ուղիղ է, և սիրտերը կ'ուրախացունէ. տէրոջը պատուիրանքները լոյս են, և աչվըներուն լոյս կուտան. տէրոջը վախը սուրբ է, և յաւիտեան կը մնայ։

9 Տէրոջը դատաստանները ճշմարիտ են, և բոլորովին արդար են։

10 Պատուական են անոնք ոսկիէն ու շատ պատուական քարերէն. անոնք քամուած մեղրէն անուշ են։

11 Ինչու որ քու ծառադ անոնք պիտի պահէ, և անոնք պահելէն շատ հատուցում կայ իրեն։

12 Իր յանցանքները ո՞վ կրնայ գիտնալ. իմ

գաղտնի անօրէնութիւններէս իմ սրբէ, ոմ տէր. և օտարէն քու ծառադ զգուշացիր:

13 Ապա թէ որ անոնք ինծի չի տիրեն, ան ժամանակը ամբիծ պիտի ըլլամ, և մեծ մեղքերէն պիտի սրբուիմ:

14 Ներնիս խօսքերը ու սրտիս խորհուրդները ամէն ժամանակ քու առջիդ ընդունելի պիտի ըլլան ոմ աէր, իմ օգնականս ու փրկիչս:

ՍԱՂՄՈՍ ԺԹ.

Լուիցէ քեզ տէր.

1 Աղեղութեան օրը տէրը քեզի լսէ, Յակոբին աստուծոյն անունը քեզի օգնական ըլլայ:

2 Տէրը քեզի օգնութիւն խրկէ իր սուրբ տեղէն սիօնէն, և քեզ ընդունի:

3 Տէրը քու ամէն պատարագներդ յիշէ, և քու ուխտերդ ընդունելի ընէ:

4 Տէրը քու սրտիդ պէս քեզի տայ, և քու ամէն խորհուրդներդ ան կատարէ:

5 Ո՛նք քու փրկութեանդ համար ուրախ ըլլանք, մեր աստուծոյ անուանը համար մեծ ըլլանք:

6 Տէրը քու ամէն խնդրուածքներդ կատարէ. հիմայ գիտցանք՝ որ տէրը իր օծեալը փրկեց:

7 Ո՞ւր լսեց երկինքէն՝ իր սուրբ տեղէն, իր աջ ձեռքին փրկութեան զօրութիւնովը:

8 Ոմանք կառքերուն և ոմանք ձիերուն կ'ապա-

էինին, բայց մենք մեր աստուծոյ անուանը աղաղա-
կենք։

9 *Ընոնք խափանեցան ու ինկան, մենք ելանք*
ու շիտակ կայնեցանք։

10 *Ո՛վ տէր փրկէ թագաւորը, և լսէ մեզի ան*
օրը՝ որ քեզի կ'աղաղակենք։

ՍԱՂՄՈՍ Ի.

Տէր 'ի զօրութեան քում.

1 *Ո՛վ տէր, քու զօրութիւնովդ թագաւորը*
պիտի ուրախանայ. և քու փրկութիւնովդ խիստ
պիտի ցնծայ։

2 *Ընոր սրտին փափաքը իրեն շնորհեցիր. և*
անոր շրթունքներուն ուզածը իրմէն չարգիլեցիր։

3 *Քու քաղցր օրհնութեանդ հասուցիր անի-*
կայ, և անոր գլուխը պատուական քարէ պսակ դրիր։

4 *Քենէ կեանք խնդրեց, և անոր երկար օրեր*
տուիր յաւիտեանս յաւիտենից։

5 *Քու փրկութիւնովդ անոր փառքը մեծ է,*
անոր վրայ փառք ու մեծվայելչութիւն պիտի դնես։

6 *Ընիկայ քու օրհնութեանդ արժանի պիտի*
ընես յաւիտեանս յաւիտենից. անիկայ պիտի ու-
րախացունես քու երեսիդ ուրախութիւնովը։

7 *Թագաւորը տէրոջը յուսաց, բարձրեալին ո-*
ղորմութիւնովը ան չի պիտի սասանի։

8 *Քու ձեռքդ քու թշնամիներուդ վրայ գըտ-*

նուի. և քու աչ ձեռքդ բոլոր քեզ ատողները գտնայ:

9 Ընոնք հնոցի պէս կրակին մէջ պիտի դնես դատաստանիդ ժամանակը:

10 Տէրը իր բարկութիւնովը անոնք պիտի ջարդուրեցունէ, և կրակը անոնք պիտի ուտէ:

11 Ընոնց պտուղը երկրէն պիտի կորսուի, և անոնց զաւկըները մարդկանց որդիքներէն:

12 Չարութիւնով քենէ մոլորեցան. խորհուրդ մտմտացին՝ որ կարող չեղան կատարելու:

13 Ընոնք պիտի հալածես, քու մնացած (բարկութիւններուդ) պիտի պատրաստես անոնց երեսը:

14 Ո՛վ տէր, քու զօրութիւնովդ բարձր եղիր. օրհնութիւն պիտի տանք ու սաղմոս ըսենք քու զօրութեանդ:

ՕՐ ՉՈՐՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՑԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԻԱ.

Ընտուած աստուած իմ.

1 Ո՛վ աստուած՝ իմ աստուածս, ինծի նայէ, ինչու իս թողուցիր. իմ փրկութենէս հեռու կայնեցար իմ յանցանքներուս համար:

2 Ո՛վ աստուած, ցորեկը քեզի աղաղակեցի, և ինծի չի լսեցիր. գիշերը՝ ու ինծի մտիկ չըրիր:

Դուն քու սուրբերուդ մէջը բնակած ես, և իսրայէլին մէջ գովեալ։

4 Ա՛ներ հայրերը քեզի յուսացին, քեզի յուսացին՝ և անոնք փրկեցիր։

5 Քեզի աղաղակեցին և ազատեցան. քեզի յուսացին ու չամչէցան։

6 Հապա ես՝ որ որդ եմ ու չէ թէ մարդ. մարդոց նախատինք և ժողովրդոց արհամարհանք։

7 Ամէն իս տեսնողները իս կ՚անարգէին, իրենց շրթունքներովը կը խօսէին, և իրենց գլուխը կը շարժէին։

8 Տէրոջը յուսաց, և ինքը անիկայ թող փրկէ. թող ազատէ անիկայ՝ թէ որ կը կամի։

9 Դուն ես՝ որ իս արգանդէն հանեցիր. իմ մօրս փորէն դուն ես իմ յոյս։

10 Արգանդէն ես քեզի յանձնուեցայ. մօրս փորէն դուն ես իմ աստուածս։

11 Ինէ մի՛ հեռանար, ինչու որ նեղութիւնները մօտ են, և ինծի օգնող մէկը չի կայ։

12 Շատ զուարակներ իմ բոլորտիքս պատեցին, և գէր ցուլեր չորս կողմս առին։

13 Իներանին իմ վրայ բացին, յափշտակող ու մռնչող առիւծի նման։

14 Ես ջուրի պէս թափուեցայ, և իմ ամէն ոսկորներս ցրուեցան, ու սիրտս փորիս մէջ մոմի պէս հալեցաւ.

15 Իմ զօրութիւնս հողէ շինուած ամանի պէս

էորցաւ, լեղուս քիմքիս փակաւ, և իս մահուան հողը դրին։

16 *Հ՚ատ շուներ էորս կողմն առին, և չարերուն ժողովները իս պաշարեցին։*

17 *Ձեռքներս ու ոտքներս ծակեցին, և իմ ամէն ոսկորներս համրեցին. անոնք նայեցան ու իս տեսան։*

18 *Իմ հանդերձս իրենց մէջ բաժնեցին, և իմ վերարկուիս վրայ վիճակ ձգեցին։*

19 *Դուն ո՛վ տէր, քու օգնութիւնդ ինէ մի՛ հեռացուներ. և ո՛վ տէր, նայէ որ ինձի օգնես.*

20 *Իմ անձս սուրէն փրկէ, և իմ մինակութիւնս շուներուն ձեռքէն։*

21 *Ես առիւծին բերնէն ազատէ, և իմ խոնարհութիւնս միեղջերուին եղջիւրէն։*

22 *Քու անունդ իմ եղբայրներուս պիտի պատմեմ. եկեղեցիին մէջ քեզ պիտի օրհնեմ։*

23 *Ո՛վ տէրոջմէն վախցողներ, տէրը օրհնեցէք. յակոբին ամէն զաւկներ թող անիկայ փառաւորեն։*

24 *Իսրայէլի ամէն զաւկներ թող տէրոջմէն վախնան. ինչու որ տէրը իմ՝ աղքատիս աղօթքը չանարգեց ու չի մերժեց, և իր երեսը ինէ չի դարձուց. հապա անոր աղաղակած ժամանակս ինձի լսեց։*

25 *Իմ գովութիւնս քենէ է ո՛վ տէր, մեծ բազմութիւններուն մէջ քեզ պիտի օրհնեմ։*

26 *Իմ ուխտերս ամէն անկէ վախցողներուն առջին պիտի կատարեմ։*

27 Տնանկները պիտի ուտեն ու պիտի կշտանան. տէրը պիտի օրհնեն անոնք՝ որ զինքը կը փնտռեն:

28 Ընոնց սիրտերը յաւիտեանս յաւիտենից պիտի ապրին. պիտի յիշեն, և երկրի ամէն ծայրերը տէրոջը պիտի դառնան:

29 Ամէն ազգերուն ցեղերը անոր երկրպագութիւն պիտի ընեն. ինչու որ արքայութիւնը տէրոջն է, և ան ամէն հեթանոսներուն վրայ կը տիրէ:

30 Կերան ու անոր երկրպագութիւն ըրին երկրի ամէն պարարտները. անոր առջին ծունը պիտի կրկնեն ան ամէնքը՝ որ հողը կ'իջնան:

31 Ընով իմ անձս կ'ապրի. և իմ զաւակս անոր պիտի ծառայէ:

32 Տէրոջը համար ան գալու ազգին պիտի պատմեմ, տէրոջը ըրած արդարութիւնը պիտի պատմեմ ան ժողովուրդին՝ որ պիտի ծնանի:

ՍԱՂՄՈՍ ԻԲ.

Տէր հովուեսցէ զիս.

1 Տէրը իս պիտի հովուէ, և ինծի բան մը պակաս չի պիտի ըլլայ:

2 Խոտաւէտ տեղը իս բնակեցուց, ու հանգիստ ջուրերուն քով իս սնուց:

3 Իմ անձս ինծի դարձուց, իս արդարութեան ճամբաներուն մէջ առաջնորդեց իր անուանը համար:

4 Մահկէտեւ մահուան ստուերներուն մէջը ան-

գամ երԹալու ըլլամ, չարէն չի պիտի վախնամ. ինչու որ դուն ինծի հետ ես, քու գաւազանդ ու ցուպդ զիս կը մխիթարեն:

գամ երԹալու ըլլամ, չարէն չի պիտի վախնամ.
ինչու որ դուն ծ՚վ տէր, իմ հետս ես:
5 Քու ցուպդ ու գաւազանդ, անոնք զիս պիտի
մխիԹարեն:
6 Իմ առջիս սեղան պատրաստեցիր, ինծի նե-
ղուԹիւն տուողներուն դէմ:
7 Իմ գլուխս իւղով օծեցիր, քու բաժակդ ա-
նարատ գինիի պէս զիս գինով ըրաւ.
8 Ո՛վ տէր, քու ողորմուԹիւնդ իմ հետս պի-
տի գայ կեանքիս ամէն օրերուն մէջ, տէրոջը տանը
մէջ բնակելու երկար օրերով:

ՕՐ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ԻԳ.

Տեառն է երկիր.

1 Տէրոջն է երկիրը բոլոր իր լիուԹիւնովը. աշ-
խարհը ու ամէն անոր բնակիչները:
2 Ան ձգեց անոր հիմերը ծովուն վրայ, գետե-
րուն վրայ պատրաստեց անիկայ:
3 Ո՞վ պիտի ելլէ տէրոջը լեռը. կամ ո՞վ պի-
տի կենայ անոր սուրբ տեղը:
4 Ան որ ձեռքով սուրբ է՝ և սրտով ամբիծ, ան

որ իր անձը ստութեան չի տուաւ, և իր ընկերին նենգութիւնով երդում չըրաւ :

5 Ա՚ն տէրոջմէն օգնութիւն պիտի առնէ · ողորմութիւն՝ իր փրկութեանը աստուծմէն :

6 Ա՚յս ազգն է որ տէրը կը փնտռէ · կը խնդրէ տեսնալ յակոբայ աստուծոյ երեսը :

7 Ո՛վ իշխաններ, ձեր դուռները վերուցէք, հաստատ դուռները պիտի բացուին, ու փառաց թագաւորը պիտի մտնայ :

8 Ո՞վ է աս փառաց թագաւորը, հզօր տէրը իր զօրութիւնովը, պատերազմի մէջ հզօր տէրը :

9 Ո՛վ իշխաններ, ձեր դուռները վերուցէք, հաստատ դուռները պիտի բացուին, և փառաց թագաւորը պիտի մտնայ :

10 Ո՞վ է աս փառաց թագաւորը, զօրութիւններուն տէրը, աս ինքն է փառաց թագաւորը :

ՍԱՂՄՈՍ ԻԴ.

Ա՚ռ քեզ տէր համբարձի·

1 Ո՛վ տէր, իմ անձս քեզի վերուցի · ո՛վ իմ աստուածս, քեզի յուսացի՝ չի պիտի ամըչնամ, և իմ թշնամիներս իմ վրայ չի պիտի ծիծաղին :

2 Ա՚ն ամէնքը՝ որ քեզի կ'սպասեն, չի պիտի ամըչնան · հապա անօրէնները իրենց ունայնութիւնովը պիտի ամըչնան :

3 Ո՛վ տէր, քու ճամբաներդ ինծի ցըցուր, և քու շաւիղներդ ինծի սորվեցուր:

4 Քու ճշմարտութեանդ մէջ իս առաջնորդէ, ու ինծի սորվեցուր, ինչու որ դուն ես իմ փրկիչ աստուածս. և ես ամէն օր քեզի կ'սպասեմ:

5 Ո՛վ տէր, քու գթութիւններդ ու ողորմութիւններդ յիշէ, որ հին ժամանակէն են:

6 Անկութեան ու տգիտութեան մեղքերս մի՛ յիշեր. հապա իս քու ողորմութեանդ չափովը յիշէ ինձ տէր, քու քաղցրութեանդ համար. ինչու որ քաղցր և ուղիղ ես տէր:

7 Ընսոր համար մեղքին ճամբուն մէջ դտնուողներուն կը սորվեցունես, դատաստանի մէջ հեզերուն կ'առաջնորդես. քու ճամբաներդ հեզերուն կը սորվեցունես:

8 Տէրոջը ամէն ճամբաները ողորմութիւնով ու ճշմարտութիւնով են անոնց՝ որ անոր ուխտը ու վկայութիւնը կը խնդրեն:

9 Ո՛վ տէր, քու անուանդ համար ներէ իմ մեղքերս, ինչու որ շատցան. ինչ է ան մարդը՝ որ տէրոջմէն կը վախնայ. իր ուզած ճամբովը կը ճանչցունէ անոր:

10 Ընոր անձը բարութիւնով պիտի հանգչի, և անոր զաւակը երկիրը պիտի ժառանգէ:

11 Տէրը իրմէն վախցողներուն գօրութիւն է, և իր ուխտերը անոնց կը սորվեցունէ:

12 Ամէն ժամանակ աչքերս տէրոջն է. և ան

իմ ոտվըներս որոգայթէն կը հանէ :

13 Ինծի նայէ ու ողորմէ . ինչու որ մինակ ու աղքատ եմ ես :

14 Իմ սրտիս նեղութիւնները լիստ շատցան , և իմ նեղութիւններէս իս հանէ :

15 Իմ խոնարհութիւնս ու աշխատութիւնս տես , և իմ ամէն մեղքերուս ներէ :

16 Իմ թշնամիներուս նայէ՝ որ շատցան , զուր տեղը իս ատելութիւնով ատեցին :

17 Իմ անձս պահէ ու իս փրկէ , ու չամըչնամ , ինչու որ իմ յոյսս քու վրադ դրի :

18 Ընդարները և ուղիղները ինծի կցորդ ե- ղան , ու ես քեզի համբերեցի . ով աստուած , փրկէ իսրայէլը իր ամէն նեղութիւններէն :

ՍԱՂՄՈՍ ԻԶ .

Պատ արա ինձ տէր .

1 Ո՛վ տէր , իմ դատաստանս տես , վասն զի ամ- բծութիւնով քալեցի . տէրոջը յուսացի՝ որ չի տը- կարանամ :

2 Ո՛վ տէր . իս փորձէ ու իս քննէ , փորձէ իմ երիկամունքներս ու իմ սիրտս :

3 Ո՛վ տէր , քու ողորմութիւնդ իմ աչքիս առ- ջին է . և քու ճշմարտութեանդ պիտի հաճիմ :

4 Ոուճ մարդոցը ժողովը չի պիտի նստիմ , և անօրէններուն հետ չի պիտի խառնուիմ :

5 Ես չարերուն ժողովը ատեցի, ու ամբարիշտներուն հետ չի պիտի նստիմ:

6 Սրբութիւնով իմ ձեռվըներս պիտի լուամ, և քու սեղանիդ բոլորտիքը պիտի պտըտիմ՝ ով տէր:

7 Լսելի եղած օրհնութեան ձայնը լսելու, և քու ամէն սքանչելիքներդ պատմելու:

8 Ո՛վ տէր, ես քու տանդ վայելչութիւնը սիրեցի, և քու փառքիդ եղած տեղը:

9 Իմ անձս ամբարիշտներուն հետ մի կորսընցուներ, և իմ կեանքս արիւնահեղ մարդոցը հետ:

10 Անոնց ձեռվընները անօրէնութեան մէջ են, և անոնց աջ ձեռվընները կաշառքով լեցուն է:

11 Ես իմ անմեղութիւնովս գացի. ով տէր իս փրկէ, և ինծի ողորմէ:

12 Իմ ոտվընս ուղղութեան մէջ կը կենայ. մեծ ժողովներուն մէջ քեզ պիտի օրհնեմ:

ՕՐ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

ԸՆԹԱՑՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ Ի.Զ.

Տէր լոյս իմ և կեանք իմ.

1 Տէրը իմ լոյս ու իմ կեանքս է, ես ո՞ւրկէ պիտի վախնամ. տէրը իմ կեանքիս ապաւէնն է, ես ո՞ւրկէ պիտի դողամ:

2 Չարերը իմ մարմինս ուտելու համար ինծի մօտեցած ժամանակնին, ինծի նեղութիւն տուողները ու իմ թշնամիներս տկարացան ու ինկան:

3 Թէ որ վրաս պատերազմ պատրաստուի, իմ սիրտս չի պիտի վախնայ. թէ որ վրաս բանակ ելլէ, սակայն այսու ամենայնիւ ես քեզի յուսացի ո՛վ տէր:

4 Մ՚էկ բան մը խնդրեցի տէրոջմէն և անիկայ կ՚աղաչեմ, որ իմ կեանքիս ամէն օրերը տէրոջը տանը մէջ բնակիմ. տէրոջը վայելչութիւնը տեսնամ, և անոր տանը մէջ հրաման ընեմ:

5 Փորձութեան օրը իս իր խորանին մէջ պահեց, իր խորանին ծածկոցովը իս ծածկեց:

6 Քարէն վեր վերուցիր իս, և հիմայ իմ թշնամիներուս վրայ իմ գլուխս բարձրըցուր:

7 Անոր բոլորտիքը պիտի պտըտիմ և անոր խորանին մէջ օրհնութեան պատարագ պիտի մատուցանեմ, օրհնեմ ու սաղմոս պիտի երգեմ տէրոջը:

8 Ո՛վ տէր, իմ ձայնիս լսէ, ինչու որ քեզի կանչեցի. ողորմէ ինծի ու լսէ, ինչու որ իմ սիրտս քեզի ըսաւ, և իմ երեսներս խնդրեցին, ո՛վ տէր՝ քու երեսդ խնդրեցին:

9 Քու երեսդ ինէ մի՛ դարձուներ, և բարկութիւնով քու ծառայէդ մի՛ մոլորիր:

10 Ո՛վ տէր, իմ օգնականս եղիր, և իս մ՚անարգեր. ու իս մի՛ թողուր ո՛վ աստուած՝ իմ փրկիչս:

11 Իմ հայրս ու մայրս իս թողուցին, և տէրը իս ընդունեց:

12 Ո՛վ տէր, քու օրէնքիդ գիտութիւնը ինծի շնորհէ քու ճամբուդ մէջ, ես քու ուղիղ շաւիղնե֊րուդ մէջ առաջնորդէ ։

13 Իմ թշնամիներուս համար, ես ինծի նեղու֊թիւն տուողներուն ձեռքը մի՛ տար ։

14 Սուտ վկաներ իմ վրաս ելան, և իրենց անօ֊րէնութիւնովը ինծի սուտ խօսեցան ։

15 Հաւատացի տէրոջը բարութիւնը կենդա֊նիներուն երկրին մէջ տեսնալու, տէրոջը սպասէ ու կտրիճ եղիր․ քու սիրտդ թող զօրանայ, և տէրոջը սպասէ ։

ՍԱՂՄՈՍ ԻԷ․

Առ քեզ տէր կարդացի․

1 Ո՛վ իմ աստուածս քեզի կանչեցի, ինծի մի՛ լռեր, ընաւ ինծի մի՛ լռեր, որ չըլլայ թէ գերեզմանը իջնողներուն նմանիմ ։

2 Ո՛վ տէր, իմ խնդրուածքներուս ձայնին լսէ քեզի աղաչած ժամանակս, քու սուրբ տաճարիդ մէջ ձեռքերս քեզի վերուցած ժամանակս ։

3 Իմ անձս ամբարիշտներուն հետ մի՛ սեպեր, անօրէնութիւն գործողներուն հետ ես մի՛ կորսնցու֊ներ ։

4 Որոնք՝ իրենց ընկերներուն հետ խաղաղու֊թիւն կը խօսէին, և իրենց սրտին մէջ չարութիւն կայ ։

5 Անոնց գործքերուն նայելով տուր անոնց ով

տէր, անոնց անօրէն վարքերուն նայելով տուր անոնց· անոնց ձեռքին գործքերուն նայելով անոնց հատուցում ըրէ։

6 Անոնք տէրոջը գործքերը չիմացան, ու ոչ ալ անոր ձեռքին գործքերուն նայեցան· անոնք գետինը պիտի զարնես, ու ալ չի պիտի կայնին·

7 Օրհնեալ է տէրը, որ իմ աղօթքիս ձայնին լսեց· տէրը իմ օգնականս ու իմ պաշտպանս է։

8 Իմ սիրտս անոր յուսաց· օգուտ գտաւ իմ մարմինս և ուրախացաւ. ու ես իմ կամքովս գոհութիւն պիտի տամ անոր։

9 Տէրը իր ժողովուրդին զօրութիւնը, ու իր օծեալին փրկութեանը ապաւէնն է։

10 Փրկէ քու ժողովուրդդ, ու օրհնէ քու ժառանգութիւնդ· հովուէ անոնք ու յաւիտեան բարձրըցուր։

ՍԱՂՄՈՍ ԻԸ·

Մատուցէք տեառն որդիք աստուծոյ·

1 Տէրոջը տուէք ով աստուծոյ որդիքներ, տէրոջը մատուցէք խոյերուն ձագերը։

2 Փառք ու պատիւ տուէք տէրոջը, իր անուանը փառքը տէրոջը մատուցէք· ու տէրոջը երկրպագութիւն ըրէք իր սուրբ սրահին մէջը։

3 Տէրոջը ձայնը ջուրերուն վրայ է, և փառաց աստուածը որոտաց· և ինքը տէրը շատ ջուրերուն վրայ է։

4 Տէրոջը ձայնը զօրաւոր է, և տէրոջը ձայնը
խիստ փառաւոր է:
5 Տէրոջը ձայնը մայր ծառերը կը ջարդէ, և տէ-
րը լիբանանու մայր ծառերը կը մանրէ:
6 Անոնք լիբանանու նորաբոյս ընձիւղին պէս
պիտի մանրէ, որ սիրելի է միեղջերուին ձագերուն
պէս:
7 Տէրոջը ձայնը կրակին բոցերը կը ճղքէ. տէ-
րոջը ձայնը անապատը կը շարժէ, և տէրը կադէս
անապատը կը դողացունէ:
8 Տէրոջը ձայնը եղջերուները կը հաստատէ. ու
անտառները կը յայտնէ. իր տաճարին մէջ ամէնքը
անոր փառքը պիտի պատմեն:
9 Տէրը ջրհեղեղները կը նստեցունէ ու կը ցած-
ցունէ, տէրը յաւիտեան պիտի թագաւորէ:
10 Տէրը իր ժողովուրդին զօրութիւն պիտի տայ.
և իր ժողովուրդը խաղաղութիւնով պիտի օրհնէ:

ՕՐ ՎԵՑԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ԻԹ.

Բարձր առնեմ զքեզ տէր.

1 Ո՛վ տէր, քեզ կը բարձրըցունեմ, ինչու որ

իս ընդունեցիր. ու թշնամիներս վրաս չուրախացուցիր:

2 Ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս, քեզի աղաղակեցի, ու իս բժշկեցիր. ո՛վ տէր, իմ անձս գերեզմանէն հանեցիր. գերեզմանը իջնողներէն իս ազատեցիր:

3 Սաղմոս երգեցէք տէրոջը ով անոր սուրբերը. անոր սրբութիւնը յիշելով շնորհակալ եղէք:

4 Ընոր բարկութեանը մէջ սրտմտութիւն կայ, և անոր կամքէն կեանք կայ:

5 Երիկունը լալով պիտի պառկին. առտուանց ուրախութիւն պիտի ըլլայ:

6 Ես իմ հանգստութեանս մէջ ըսի թէ՝ յաւիտեան չի պիտի շարժիմ. ո՛վ տէր, քու հաճութեամբդ իմ փառքիս զօրութիւն տուիր, երեսդ ինէ դարձուցիր, ու ես խռովեցայ:

7 Ո՛վ տէր քեզի կանչեցի, իմ աստուածոյս աղաչակեցի. ինչ օգուտ կայ քեզի իմ արիւնէս, թէ որ ես ապականութեան իջնամ:

8 Մի թէ հողը քեզ պիտի փառաբանէ. կամ քու ճշմարտութիւններդ պիտի պատմէ:

9 Տէրը ինծի լսեց ու ողորմեցաւ. և տէրը ինծի օգնական եղաւ:

10 Իմ սուգս ուրախութեան դարձուց, քուրձը ինէ հանեց, ու ինծի ուրախութիւն հագուց:

11 Ընոր համար իմ փառքս քեզի սաղմոս պիտի երգէ, ու ալ չի պիտի դադարիմ. ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս, քեզի յաւիտեան շնորհակալ պիտի ըլլամ:

ՍԱՂՄՈՍ Լ.

Ի քեզ տէր յուսացայ.

1 Ո՛վ տէր, քեզի յուսացի՝ յաւիտեան չի պիտի ամչնամ. քու արդարութիւնովդ իս փրկէ ու ապրեցուր:

2 Ականջդ ինծի ծռէ, շուտ ըրէ իս ազատելու:

3 Դուն ինծի պաշտպան աստուած եղիր, և իս ապրեցունելու համար տուն ապաւինի. ինչու որ ինծի կարողութիւն տուողը և իմ ապաւէնս դուն ես:

4 Քու անուանդ համար ինծի առաջնորդ և ղար, ու իս տնուցիր. և իս աս որոգայթէն պիտի հանես, որ ինծի համար դրուեցաւ:

5 Ո՛վ տէր, դուն ես իմ պաշտպանս, և քու ձեռքդ կը յանձնեմ իմ հոգիս:

6 Ո՛վ տէր աստուած, քու ճշմարտութիւնովդ իս փրկեցիր. ատեցիր անոնք՝ որ ոչինչ տեղը վախ կը պահեն:

7 Ես տէրոջը յուսացի, պիտի ցնծամ ու ուրախ ըլլամ քու փրկութիւնովդ:

8 Իմ խոնարհութիւնս տեսար, ու իմ անձս նեղութիւններէն ազատեցիր. և ինծի նեղութիւն տուողներուն ձեռքը իս չի մատնեցիր, և իմ ոտքերս լայն արձակ տեղը կայնեցուցիր:

9 Ո՛վ տէր, ողորմէ ինծի, ինչու որ նեղութեան մէջ եմ. սրտնեղութենէն աչքս, անձս ու փորս մաշեցան:

10 Յաւերէն իմ կեանքս պակսեցաւ, և իմ տա-
րիներս հառաչանք ընելով :

11 Իմ զօրութիւնս տկարութիւնով պակսեցաւ,
և իմ ոսկորներս մաշեցան :

12 Իմ ամէն թշնամիներէս էվել նախատինք
եղայ ես իմ դրացիներուս, իմ ծանօթներուս խիստ
ահ ու երկիւղ. ան ամէնքը որ իս կը տեսնային, դուրս
կը փախչէին :

13 Ես մեռածի պէս մոռցուեցայ. ու կորսուած
ամանի պէս եղայ :

14 Ինչու որ ես շատերուն բամբասանքները
լսեցի, որ իմ չորս կողմս էին. անոնց մէկ տեղ ե-
կած ժամանակը խորհուրդ ըրին որ իմ հոգիս առ-
նեն. սակայն ով տէր, ես քեզի յուսացի :

15 Ես ըսի թէ՝ դուն ես իմ աստուածս, և իմ
կեանքս քու ձեռքդ է. փրկէ իս իմ թշնամիներուս
ձեռքէն, ու իս հալածողներէն :

16 Ծառաներուդ ցոյցուր քու երեսդ. ապրե-
ցուր իս ով տէր, քու ողորմութիւնովդ. ով տէր, ա-
մօթով չէյնամ, ինչու որ քեզի աղաղակեցի :

17 Ամբարիշտները թող ամչնան, ու դժոխքը
իջնան. և նենգաւոր շրթունքները թող լռեն՝ որ
արդարին դէմ անիրաւութիւն կը խօսէին, ամբար-
տաւանութիւնով ու բամբասանքով :

18 Ո՛վ տէր, որչափ մեծ է քու քաղցրութեանդ
ողորմութիւնը, որ քենէ վախցողներուն պահեցիր
անիկայ :

19 Քեզի յուսացողներուն ըրիր անիկայ, մարդ-
կանց որդիքներուն առջին :
20 Քու երեսիդ ծածկոցովը անոնք ամուրցու-
ցիր՝ մարդկանց խռովութենէն :
21 Քու խորանիդ մէջ անոնք ծածկեցիր, լե-
զուներուն հակառակութենէն :
22 Օրհնեալ է տէրը, ինչու որ զարմանալի ը-
րաւ իր ողորմութիւնը պարսպաւոր քաղաքին մէջ :
23 Ես իմ շփոթութեանս մէջ ըսի թէ՝ ուրեմն
քու աչքիդ առջեւէն մերժուեցայ :
24 Նոր համար իմ աղօթքիս ձայնին լսեցիր,
քեզի աղաղակած ժամանակս :
25 Տէրը սիրեցէք ո՛վ անոր ամէն սուրբերը,
ինչու որ տէրը հաւատարմութիւն կը խնդրէ, և է-
վելի ամբարտաւանութիւն ընողներուն հատուցումը
կ'ընէ :
26 Ո՛վ ամէն տէրոջը յուսացողները՝ քաջալե-
րինք, և ձեր սիրտերը թող զօրանայ :

ՕՐ ՎԵՑԵՐՈՐԴ
ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԼԱ.

Երանի ում թողութիւն եղեւ մեղաց.

1 Երանի անոր՝ որուն մեղքերուն թողութիւն

եղաւ, ու անոր ամէն յանցանքները ծածկուեցան։

2 Երանի ան մարդուն՝ որուն մեղքերը տէրը չի պիտի սեպէ, և անոր բերանը նենգութիւն չի կայ։

3 Ես լուռ կեցայ ու իմ ամէն ոսկորներս մաշեցան, ամէն օր գիշեր ցորեկ տէրոջը աղաղակելէն։

4 Վրաս ձեռքդ իմ վրաս ծանրըցաւ, Թշուառութեան դարձայ, ինչու որ փուշերը ինծի մտան։

5 Իմ մեղքերս քեզի պիտի ցըցուներ. և իմ անօրէնութիւններս քենէ չի պիտի ծածկեմ։

6 Ըսի թէ՝ ես ինքիրմէս իմ մեղքերս խոստովանիմ, և դուն իմ մեղքերուս ամէն ամբարտաւանութիւնները պիտի ներես։

7 Ասոր համար ամէն սուրբերը աղօթքի պիտի կայնին քեզի. ընդունելի ժամանակը. մանաւանդ մեծ ջուրերուն հեղեղներուն ժամանակը, որ անոր չի մօտենան։

8 Դուն ես իմ ապաւէնս ես նեղութենէն, որ իմ չորս կողմս առին. ո՛վ իմ ցնծութիւնս, իս ա-նոնցմէ փրկէ՝ որ իս պաշարեցին։

9 Վրեզի պիտի սորվեցունեմ, և երթալու ճամբադ քեզի պիտի ցըցունեմ, և իմ աչվըներս քու վրադ պիտի հաստատեմ։

10 Ձիին ու ջորիին պէս մ'ըլլաք, որ անոնց քով իմաստութիւն չի կայ. սանձերով ու դանդանաւանդներով անոնց կզակները պիտի սխմես, որ քեզի չի մօտենան։

11 Ա՛ղաւորներուն տանջանքը շատ է, բայց ո՛վ

որ տէրոջը կը յուսայ, տէրոջը ողորմութիւնը անոնց բոլորտիքը պիտի ըլլայ :

12 Ո՛վ արդարներ, ուրախ եղէք տէրոջմով ու ցնծացէք, պարծնցէք դուք ամէնքդ՝ որ սրտով ուղիղ էք :

ՍԱՂՄՈՍ Լ՚.

Ցնծացէք արդարք՝ ի տէր.

1 Ո՛վ արդարներ, տէրոջմով ցնծացէք, շիտակներուն կը վայլէ օրհնութիւնը. տէրը օրհնութիւնով գովեցէք. տասը թելէ նուագարանով ա-նոր սաղմոս երգեցէք :

2 Նոր օրհնութիւնով տէրը օրհնեցէք, որ բարի է. օրհնութիւնով սաղմոս երգեցէք անոր :

3 Տէրոջը պատգամները ուղիղ են, և անոր ա-մէն ճամբաները հաւատարմութիւնով են. ու տէրը արդարութիւնը ու իրաւունքը կը սիրէ :

4 Տէրոջը ողորմութիւնովը երկիրը լեցուեցաւ, ու տէրոջը խօսքովը երկինքները հաստատուեցան, և անոր բերնին հոգիովը անոնց ամէն զօրութիւնները :

5 Ծովուն ջուրերը իբր թէ տիկերու մէջ ժողվեց. և անդունդներուն մէջ կը դնէ իր գանձերը :

6 Ամբողջ երկիր թող տէրոջմէն վախնայ, ու աշխարհի ամէն բնակիչները թող անկէ դողան :

7 Ինչու որ ան ըսաւ ու եղաւ. ինքը հրամայեց ու հաստատուեցան :

8 Տէրը հեթանոսներուն խորհուրդները կը ցըրուէ, տէրը ժողովուրդներուն խորհուրդները կ'անարգէ, ու տէրը իշխաններուն խորհուրդները կ'արհամարհէ:

9 Տէրոջը խորհուրդը յաւիտեան կը մնայ, և անոր սրտին խորհուրդը ազգէ մինչեւ ազգ:

10 Երանի ազգին՝ որուն տէր աստուած օգնական է. ան ժողովուրդին՝ որ իրեն ժառանգութեան համար ընտրեց:

11 Տէրը երկինքէն ամէն մարդկանց որդիքներուն նայեցաւ, իր պատրաստ բնակութենէն աշխարհի ամէն բնակիչներուն նայեցաւ:

12 Ան որ առանձին անոնց սիրտերը ստեղծեց, և անոնց ամէն ըրածները կ'իմանայ:

13 Չէ թէ թագաւոր մը իր զօրքերուն բազմութիւնովը կ'ապրի, ու չէ թէ զօրաւոր մարդ մը իր ուժին շատութիւնովը:

14 Ձին ազատութեան համար ոչինչ բան է. իր ուժին շատութիւնովը վրան հեծնողը չի կրնար ապրեցունել:

15 Տէրոջը աչվընները իրմէն վախցողներուն վրայ է, և անոնց վրայ՝ որ իր ողորմութեանը կը յուսան. անոնց անձերը մահէն փրկելու, ու սովի ժամանակ անոնք կերակրելու համար:

16 Մեր անձերը տէրոջը կ'սպասեն. ինչու որ մեր օգնականը ու պաշտպանն է:

17 Մեր սիրտերը անով պիտի ուրախանան, և

անոր սուրբ անուանը կը յուսանք :

18 Ո՛վ տէր, քու ողորմութիւնդ մեր վրայ ըլ-
լայ, ինչպէս որ քեզի յուսացինք :

ՍԱՂՄՈՍ ԼԳ.

Օրհնեցիք զտէր.

1 Ամէն ժամանակ տէրը պիտի օրհնեմ, ամէն ժամանակ անոր գովութիւնը իմ բերանս է :

2 Իմ անձս տէրոջմով պիտի պարծի, հեզերը թող լսեն և ուրախ ըլլան :

3 Ինծի հետ տէրը մեծցուցէք, և անոր անունը մէկտեղ բարձրացուննենք :

4 Տէրոջմէն խնդրեցի և ինծի լսեց, իմ ամէն նեղութիւններս իս փրկեց :

5 Տէրոջը մօտեցէք և լոյս առէք, և ձեր երես-
ները չամչնան :

6 Ես աղքատը տէրոջը աղաղակեց, և տէրը ա-
սոր լսեց. իր ամէն նեղութիւններէն աղատեց ասիկայ :

7 Տէրոջը հրեշտակներուն բանակը իրմէն վախ-
ցողներուն չորս կողմը կը կենայ, և անոնք կը պահէ :

8 Ա՛ճաշակեցէք ու տեսէք՝ որ տէրը քաղցր է. երանի՛ ան մարդուն՝ որ անոր կը յուսայ :

9 Տէրոջմէն վախցէք ո՛վ անոր ամէն սուրբերը. վասն զի անկէ վախցողներուն բան մը պակաս չէ :

10 Ա՛ծատուննները աղքատցան ու անօթե-
ցան. սակայն տէրը փնտրտողներուն քնաւ մէկ բա-

րութիւն մը չի պակսիր ։

11 Եկէք ով իմ զաւկըներս ու լսեցէք ինծի, և տէրոջը երկիւղը ձեզի սորվեցունեմ ։

12 Ո՞վ է ան մարդը՝ որ կեանք կը փնտըռէ, և իր օրերը բարութեան մէջ տեսնալ կ'ուզէ ։

13 Լեզուդ գէշ խօսքերէն պահէ· շրթունքներդ նենգութիւն չի խօսին ։

14 Չարէն ետ կեցիր ու բարիք ըրէ· խաղաղութիւն խնդրէ և անոր ետեւէն գնա ։

15 Տէրոջը աչվըները արդարներուն վրայ է, և անոր ականջները անոնց աղօթքներուն վրայ ։

16 Տէրոջը երեսները չարագործներուն վրայ է, անոնց յիշատակը երկրին երեսէն բնաջինջ ընելու համար ։

17 Արդարները տէրոջը աղաղակեցին, և տէրը անոնց լսեց, անոնց ամէն նեղութիւններէն ազատեց անոնք ։

18 Տէրը անոնց մօտ է՝ որոնց սիրտը որ մաշած է, և հոգւով խոնարհները կ'ապրեցունէ ։

19 Արդարներուն նեղութիւնները շատ են, տէրը ամէնէն կը փրկէ անոնք, և անոնց ամէն ոսկորները կը պահէ, և անոնցմէ մէկը չի պիտի փշրի ։

20 Մեղաւորին մահը չար է· սակայն ով որ արդարը կ'ատէ՝ պիտի զղջայ ։

21 Տէրը իր ծառաներուն անձերը կը փրկէ, ամէն անոր յուսացողները չի պիտի զղջան ։

ՕՐ ԵՕԹՆԵՐՈՐԴ

ԸՂՕԹՔ ԵՒԵՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ԼԴ.

Դատեա տէր զայնոսիկ.

1 Մ՚վ տէր, անոնք դատէ՝ որ իս կը դատեն. ինձի հետ պատերազմողներուն հետ պատերազմէ:

2 Վրոյ զէնդ ու վահանդ առ, և ելիր ինձի օգնութիւն ընելու. իս հալածողներուն դէմ քու սուրդ հանէ, արդիլէ անոնք. և իմ անձիս ըսէ թե՝ քու փրկութիւնդ ես եմ:

3 Թող ամչնան ու խայտառակ ըլլան անոնք՝ որ իմ անձս կը փնտրտէին. ետ դառնան ու ամչնան անոնք՝ որ ինձի համար չարութիւն կը մտմտային:

4 Հովին առջեւը անոնք փոշիի պէս թող ըլլան. և տէրոջը հրեշտակը անոնք նեղէ:

5 Անոնց ճամբաները խաւար ու սկրգեցուննող ըլլան. և տէրոջը հրեշտակը անոնք հալածէ:

6 Պարապ տեղը ինձի որոգայթ լարեցին իրենց ապականութեանը համար. ու զուր տեղը իմ անձս նախատեցին:

7 Իրենց չի գիտցած որոգայթը իրենց վրայ հասնի. և իրենց լարած որոգայթը իրենց ոտքը պիտի որսայ, և նոյն որոգայթը պիտի իյնան:

8 Սակայն իմ անձս տէրոջմով պիտի ցնծայ, և անոր փրկութիւնովը պիտի ուրախանայ, և իմ ամէն ոսկորներս պիտի ըսեն, ո՛վ տէր, քեզի պէս կը նմանի:

9 Ինչու որ հզօրին ձեռքէն աղքատը ազատեց, աղքատը ու տնանկը յափշտակողներէն:

10 Իմ վրաս չար վկաներ ելան. չի գիտցած բաներս ինծի կը հարցունէին:

11 Ընդհակառակն փոխարէն ինծի չարութիւն հատուցին. մարդկանց որդիքներուն մէջ իմ անձս անժառանգ ձգելու խորհեցան:

12 Ես անոնց նեղութեան ժամանակը քուրձ կը հագնէի, իմ անձս պաքով կը խոնարհեցուներ, և իմ աղօթքներս իմ ծոցս դարձան:

13 Եղբօր ու ընկերի մը պէս կը վարուէի, սգաւոր ու տրտմած անձի մը անանկ կը խոնարհէի:

14 Իմ վրաս ուրախացան ու մէկտեղ եկան. իմ վրաս տանջանքներ դիզուեցան, ու ես չէմացայ. ցրուեցան ու չի ղղջացին:

15 Ինծ փորձեցին ու ծաղր ըրին, իմ վրաս ծաղր ընելով իրենց ակռաները կրճտացուցին, ո՛վ տէր, մինչ պիտի տեսնաս:

16 Իմ անձս անոնց խորամանկութենէն հեռացուր, և առիւծներէն իմ միայնակութիւնս:

17 Մեծ բազմութիւններուն մէջ քեզի փառք պիտի տամ ո՛վ տէր. և շատ մարդոց մէջ քեզ պիտի օրհնեմ:

18 Թշնամիներս իմ վրաս չուրախանան՝ որ

զուր տեղը իս կ'ատէին. իրենց աչվըներովը իմ վրաս նշան կուտային:

19 Իմ հետս խաղաղութիւն կը խօսէին, և իրենք բարկութիւնով ներդութիւն կը խորհէին:

20 Իրենց բերանը իմ վրաս բացին, և ըսին՝ այո այո մեր աչվընները տեսան:

21 Ո՛վ տէր, տեսար ու մի լռեր. ո՛վ տէր, ինէ մի՛ հեռանար:

22 Ո՛վ տէր, արթնցիր ու իմ իրաւունքիս նայէ, ո՛վ իմ աստուածս ու տէրս, իմ դատաստանիս. և քու արդարութիւնովդ իմ իրաւունքս կատարէ ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս:

23 Անշնամիներս իմ վրաս չի խնդան, և իրենց սրտին մէջը թող չըսեն թէ՝ վա՛շ վա՛շ մեր անձերուն, ինչու որ անիկայ կորսնցուցինք:

24 Թող ամչնան ու խայտառակ ըլլան անոնք՝ որ իմ խեղճութեանս կը խնդային. իմ վրաս մեծ զուրցողները ամօթ ու անարգանք հագնին:

25 Թող ցնծան ու ուրախ ըլլան քեզմով ան ամէնքը՝ որ իմ արդարութիւնս կ'ուզեն. ամէն ժամանակ թող ըսեն՝ աստուած մեծ է. և անոնք որ քու ծառայիդ խաղաղութիւնը կ'ուզեն:

26 Իմ լեզուս քու արդարութիւնդ պիտի խօսի, ամէն օր քու գովութիւնդ:

ՍԱՂՄՈՍ ԼԶ.

Ընչ անօրէնն ի մեղանչել ընդ միտս իւր.

1 Ընդ անօրէնն մեղք գործած ժամանակը իր մտքին մէջը կ'ըսէ թէ՝ աստուծոյ վախը չի կայ իր աչքին առջին:

2 Կ'ենգուեթիւնով վարուեցաւ անոր առջին իր անօրէնութիւնը գտնալու և անիկայ ատելու ժամանակը:

3 Ընդ որ բերնին խօսքերը անօրէնութիւն ու խաբէութիւն են. բարիք ընելը չուզեց իմանալ, իր անկողինին մէջ անօրէնութիւն մտածեց:

4 Ընդ ամէն մէկ չար ճամբաները գնաց, և չարէն բնաւ չի ձանձրացաւ:

5 Ո՛վ տէր, քու ողորմութիւնդ մինչեւ երկինքն է, քու ճշմարտութիւնդ մինչեւ ամպերը:

6 Ո՛վ աստուած, քու արդարութիւնդ լեռներու պէս է, քու իրաւունքդ մեծ անդունդի մը պէս. մարդիկը ու անասունները դուն կ'ապրեցունես ո՛վ տէր:

7 Ինչպէս գերազանց ըրիր քու ողորմութիւնդ ո՛վ աստուած. և մարդկանց որդիքները քու թեւերուդ հովանաւորութեանը պիտի ապաւինին:

8 Ընոնք քու տանդ պարարտութենէն պիտի խմեն, և քու քաղցր հեղեղներէդ անոնց պիտի խըմցունես:

9 Ո՛վ տէր, կենաց աղբիւրը քեզնէ է, և քու

երեսիդ լուսովը լոյսը կը տեսնանք :

10 Ո՛ու ողորմութիւնդ անոնց վրայ ծագել տուր՝ որ քեզ կը ճանչնան , քու արդարութիւնդ ուղիղ սիրտ ունեցողներուն :

11 Ա՛մբարտաւաններուն ոտքը մեր վրայ չի գայ , և մեղաւորներուն ձեռքը մեզ չի դողացունեն :

12 Ա՛ն անօրէնութիւն գործողները հոն թող իյնան . մերժուեցան ու ալ կարող չըլլան կայնելու :

ՕՐ ԵՕԹՆԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՑԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԼԶ .

Ա՛ի նախանձիր ընդ չարս .

1 Չարերուն մի՛ նախանձիր , ու ոչ ալ անոնց՝ որ անօրէնութիւն կը գործեն :

2 Ինչու որ խոտի պէս շուտով պիտի չորնան . կանաչ խոտի պէս շուտով պիտի անցնին :

3 Յոյսդ տէրոջը վրայ դիր և աղէկութիւն ըրէ . երկրի վրայ բնակէ , և անոր մեծութիւնովը արածուէ :

4 Տէրոջմէն խնդրէ , ու ան քու սրտիդ խնդրուածքները քեզի կուտայ . քու ճամբաներդ տէրոջը յայտնէ , ու անոր ապաւինէ . ան կը կատարէ և դուրս կը հանէ քու արդարութիւններդ լոյսի պէս , և քու իրաւունքներդ կէս օրի պէս :

5 Հնազանդ եղիր տէրոջը՝ և անոր ծառայէ, և
մի՛ նախանձիր անոնց՝ որոնց ճամբաները անօրէնու-
թիւն գործող մարդուն հետ եղած են:
6 Բարկութենէ ետ կեցիր, ու սրտմտութենէ
դադրէ, և չարերուն մի՛ նախանձիր:
7 Ինչու որ չարերը շուտով պիտի սատկին· սա-
կայն տէրոջը համբերողները երկիրը պիտի ժառան-
գեն:
8 Քիչ մը ժամանակ՝ ու անկէ ետեւ ամբարիշ-
տը չի պիտի մնայ· անոր տեղը պիտի փնտռես ու չի
պիտի գտնաս:
9 Սակայն հեզերը երկիրը պիտի ժառանգեն, և
իրենց մեծ խաղաղութիւնովը պիտի հանգստանան:
10 Մեղաւորը արդարին կ'սպասէ, և անոր վը-
րայ իր ակռաները կը կճըռցունէ· սակայն տէրը ծաղր
պիտի ընէ անիկայ· ինչու որ առաջուց կը տեսնայ
որ անոր օրը հասած է:
11 Մեղաւորները թուր քաշեցին և իրենց ա-
ղեղները լարեցին աղքատը ու տնանկը զարնելու,
սրտով խոնարհ եղողը սպաննելու:
12 Անոնց թուրերը իրենց սիրտը պիտի մտնայ,
և անոնց աղեղները պիտի կոտրին:
13 Արդարին քիչ մը բանը մեղաւորներուն շատ
մեծութենէն աղէկ է· և ամբարիշտներուն բազուկ-
ները պիտի կոտրտին:
14 Տէրը արդարները կը հաստատէ, և անմեղ-
ներուն օրերը կը ճանչնայ, անոնց ժառանգութիւնը

յաւիտենական պիտի ըլլայ :

15 Վորձուքեան ժամանակները անոնք չի պիտի ամբչնան . հապա սուվի օրերը պիտի կշտանան :

16 Ընդա մեղաւորները պիտի կորսուին , սակայն տէրոջը թշնամիները իրենց փառաւորելու ու բարձրանալու ժամանակը պիտի պակսին , ինտոր որ մուխը կը պակսի :

17 Ա՛եղաւորը փոխ կ՛առնէ ու չի վճարեր . սակայն արդարը կ՛ողորմի և կուտայ :

18 Տէրը օրհնողները երկիրը պիտի ժառանգեն , և անիծողները անկէ պիտի զարնուին :

19 Ա՛արդուն գնացքները տէրոջմէն կը շտկուին , անոր ճամբաները ան շատ կը սիրէ :

20 Մարդ որ սահելու ալ ըլլայ չի պիտի ինայ . ինչու որ տէրը անոր ձեռքէն կը բռնէ :

21 Տղայ էի ու ծերացայ , և արդարը արհամարհուած չի տեսայ . ու ոչ ալ անոր զաւակը՝ որ հաց մուրայ :

22 Ամէն օր կ՛ողորմի ու փոխ կուտայ . անոր զաւակը յաւիտեան օրհնեալ պիտի ըլլայ :

23 Ղարուքենէ ետ կեցիր , ու բարիք ըրէ . յաւիտեանս յաւիտենից անոր քով պիտի բնակիս :

24 Տէրը իրաւունքը կը սիրէ , և իր սուրբերը վար չի զարներ . հապա յաւիտեան կը պահէ անոնք :

25 Ընօրէնները մէկտեղ պիտի կորսուին , և ամբարիշտներուն զաւակը պիտի սատկի :

26 Նայց արդարները երկիրը պիտի ժառանգեն ,

և յաւիտեանս յաւիտենից անոր քով պիտի բնակին :

27 Ընդարին բերանը իմաստութիւն կը պատմէ, և անոր լեզուն իրաւունք պիտի խօսի :

28 Իր աստուածին օրէնքները իր սրտին մէջն են, և անոր քալուածքները չի պիտի գայթակղին :

29 Անեղաւորը արդարը կը դիտէ, և անիկայ սպաննել կ'ուզէ, սակայն տէրը անոր ձեռքը չի ձգեր անիկայ. և դատաստան տեսած ժամանակը անիկայ չի դատապարտեր :

30 Տէրոջը համբերէ, և անոր ճամբաները պահէ, և ան քեզ կը բարձրացունէ՝ որ երկիրը ժառանգես, և մեղաւորներուն սատակումը տեսնաս :

31 Ընմբարիշտը վրայ եկած ու բարձրըցած տեսայ լիբանանու մայր ծառերուն պէս. իսկոյն անցայ՝ ու ահա չի կար, փնտռեցի՝ և անոր տեղը չի գտնուեցաւ :

32 Ընմբծութիւն պահէ, և ուղղութիւն տես. ինչու որ խաղաղարար մարդուն վերջը խաղաղութիւն է :

33 Ընօրէնները մէկտեղ պիտի կորսուին, և ամբարիշտներուն զաւակը պիտի փճանայ :

34 Ընդարներուն փրկութիւնը տէրոջմէն է, նեղութեան ժամանակները անոնց վերակացու է:

35 Տէրը անոնց պիտի օգնէ, և անոնք պիտի փրկէ. մեղաւորներէն պիտի ազատէ և անոնք պիտի փրկէ, ինչու որ անոր յուսացին :

ՕՐ ՈՒԹԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ԼԷ·

Տէր մի՛ սրտմտութեամբ քով ·

1 *Տէ՛ր, քու սրտմտութիւնովդ իս մի՛ յանդիմաներ · և քու բարկութիւնովդ իս մի՛ խրատեր ։*

2 *Վասն զի քու նետերդ ինծի մտան, և քու ձեռքդ իմ վրաս իջաւ ։*

3 *Իմ մարմինս բժշկութիւն չի կայ քու բարկութեանդ համար. իմ ոսկորներուս հանգստութիւն չի կայ իմ մեղքերուս համար ։*

4 *Անօրէնութիւններս գլխէս վեր բարձրցան, ծանր բեռի պէս իմ վրաս ծանրցան ։*

5 *Իմ վէրքերս հոտեցան ու փտեցան իմ անզգամութեանս համար ։*

6 *Չարչարանք քաշեցի ու խոնարհեցայ, ամէն օր տրտում կը քալէի · ինչու որ անձս նեղութիւնով լեցուեցաւ, և իմ մարմինս բժշկութիւն չի կայ ։*

7 *Չարչարուեցայ ու խիստ խոնարհեցայ, սրտիս հեծութենէն կը պոռայի ։*

8 *Տէ՛ր, իմ ամէն բաղձանքներս քու առջևդ են և իմ հեծութիւնս քենէ չի ծածկուեցաւ ։*

9 *Սիրտս ներքիդիս խռովեցաւ, և իմ զօրու-*

թիւնս իս թողուց · իմ աչքիս լոյսն ալ իմ հետս չէ-
ղաւ :

10 Իմ բարեկամներս ու ազգականներս իմ առ-
ջիս մտեցան ու կայնեցան , ու իմ մերձաւորներս ինէ
հեռու կայնեցան :

11 Ինծի համար չարութիւն խորհողները ինծի
հետ բռնութիւնով կը վարուէին , և իմ անձս կը
փնտռէին · անօրէնութիւն խօսեցան , ու ամէն օր
նենգութիւն խորհեցան :

12 Սակայն ես խուլին նման եղայ՝ որ չի լսեր ,
համրին պէս՝ որ իր բերանը չի բանար :

13 Ես ան մարդուն նման եղայ՝ որ չի լսեր , և
անոր բերանը խօսք չի կայ :

14 Ո՛վ տէր , քեզի կը յուսամ , և դուն ինծի
լսես ո՛վ իմ տէր աստուածս :

15 Ըսի թէ՝ թշնամիներս իմ վրաս չուրախա-
նան · ոտքըներուս խախտած ժամանակը մեծ մեծ
խօսքեր խօսեցան վրաս :

16 Ես տանջանքի պատրաստ եմ , և ամէն ժա-
մանակ իմ ցաւերս առջիս են :

17 Իմ անօրէնութիւններս պիտի պատմեմ , և
իմ մեղքերուս համար պիտի հոգամ :

18 Սակայն թշնամիներս ողջ են , և ինէ էվել
ուժովցած են · և իս զուր տեղը ատողները շատ էին :

19 Ընոնք՝ որ աղէկութեան փոխարէն ինծի չա-
րութիւն հատուցին · իմ վրաս չարութիւն կը խո-
սէին , ինչու որ ես արդարութեան կը հետեւէի :

20 Ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս, իս մի՛ թողուր. և ինէ հեռու մ՚ըլլար, նայէ որ ինծի օգնես՝ ո՛վ իմ փրկութեանս տէրը:

ՍԱՂՄՈՍ Լը.

Ըսացի թէ պահեցից.

1 Ըսի թէ՝ իմ ճամբաներս պահեմ. որ լեզուովս մեղք չի գործեմ:

2 Պահապան դրի իմ բերնիս, մեղաւորին իմ առջիս հակառակած ժամանակը:

3 Խուլ եղայ ու խոնարհեցայ. աղէկութենէ լռեցի, և իմ ցաւերս իմ մէջս նորոգեցան:

4 Իմ սիրտս ներսիդիս բորբոքեցաւ, և իմ խորհուրդներուս մէջ կրակ վառեցաւ:

5 Իմ լեզուովս խօսեցայ և ըսի, ո՛վ տէր, ցըցո՛ւր ինծի իմ վերջս, և իմ օրերուս թիւին որչափ ըլլալը. որ գիտնամ թէ որչափ բան պակսած է ինէ:

6 Ըհա իմ օրերս չափով դրիր, և իմ զօրութեանս կարողութիւնը իբր թէ ոչինչ է քու առջիդ. սակայն ամէն մնեղէն մարդ ոչինչ է:

7 Իրաւցունէ մարդը պատկերի մը պէս կը պըտրտի, բայց պարապ տեղը անհանգիստ կ՚ըլլայ, կը գանձէ և ո՛վ պիտի ժողուէ չի գիտեր:

8 Ուրեմն արդ՝ ո՞վ է իմ համբերութիւնս, չէ թէ դուն ո՛վ տէր. կամ իմ զօրութեանս կարողութիւնը, որ քենէ է:

9 Իմ ամէն անօրէնութիւններէս իս փրկեցիր. անզգամներուն նախատինքը ըրիր իս։

10 Խուլ եղայ, ու բերանս չի բացի, ինչու որ դուն ըրիր։

11 Հեռացուր ինէ իմ տանջանքներս, ինչու որ քու ձեռքիդ զօրութենէն ես տկարացայ։

12 Մեղքին համար յանդիմանելով մարդը խըրատեցիր, ոստայնի պէս անոր անձը մաշեցուցիր. սակայն ամէն մարդ փուճ է։

13 Ո՛վ տէր, լսէ իմ աղօթքիս, ականջ դիր իմ խնդրուածքներուս. արցունքներուս մի՛ լռեր։

14 Քու առջիդ պանդուխտ եմ ես, հիւր մը և անցաւոր մը իմ ամէն նախնիքներուս պէս։

15 Թող տուր ինծի որ հանգստանամ դեռ չի գացած, ինչու որ մէյ մ'ալ չի պիտի գտնուիմ։

ՍԱՂՄՈՍ ԼԹ.

Համբերելով համբերի տեառն.

1 Համբերելով համբերեցի տէրոջը, ու նայեցաւ ինծի, ու իմ աղօթքիս լսեց։

2 Իս տառապանքի փոսէն հանեց, կաւէն ու տիղմէն։

3 Իմ ոտվըներս քարին վրայ հաստատեց, և իմ քալուածքներս ուղղեց։

4 Իմ բերանս նոր օրհնութիւն մը դրաւ, մեր տէր աստուծոյ օրհնութիւնը։

5 Հ֊ատերը պիտի տեսնան ու պիտի վախնան, ու տէրոջը պիտի յուսան· երանի ան մարդուն՝ որ տէրոջը անունը իրեն յոյսն է· ան ունայնութեան չի նայեցաւ, ու ոչ ալ սուտ մոլութեան:

6 Ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս, դուն քու սքանչելիքներդ շատցուցիր· քու խորհուրդներուդ մէկը չի կայ որ քեզի նման ըլլայ:

7 Պատմեցի ու խօսեցայ, ու համրանքէ էվել եղան· զոհերուն ու պատարագներուն չի հաճեցար, ականջներ հաստատեցիր իմ վրաս· ողջակէզները և մեղքի համար եղածները չընդունեցիր:

8 Ընդ ժամանակը ըսի թէ՝ ահա ես կուգամ, գիրքերուն գլուխներուն մէջ ինձի համար գրուած է:

9 Ո՛վ իմ աստուածս, ես քու կամքդ կատարելու կամք ըրի· և քու օրէնքներդ իմ ներսիդիս են:

10 Քու արդարութիւններդ պիտի քարոզեմ մեծ բազմութիւններու մէջ· ահա իմ շրթունքներս քենէ չի պիտի արգիլեմ:

11 Ո՛վ տէր, դուն գիտցար որ քու արդարութիւններդ սրտիս մէջը չի ծածկեցի, քու ճշմարտութիւնդ է քու փրկութիւնդ· ըսի՝ քու ողորմութիւնդ և քու ճշմարտութիւնդ շատոր ժողովուրդէն չի ծածկեցի:

12 Սակայն դուն ո՛վ տէր, քու ողորմութիւնդ ինէ մի՛ հեռու ըներ· ինչու որ քու ողորմութիւնդ ու ճշմարտութիւնդ ամէն ատեն իս պիտի ընդունի:

13 Ընհամար չարիքներ չորս կողմն առին, իմ

անօրէնութիւններս ինծի հասան, և ես կարող չե-
ղայ տեսնալու․ գլխուս մազէն շատ եղան, և իմ սիր-
տըս իս թողուց ։

14 *Ո՛վ տէր, կամք ըրէ իս փրկելու, և ո՜վ տէր,*
ինծի օգնելու ջանք ըրէ ։

15 *Ամչնան ու խայտառակ ըլլան իմ անձս*
փնտռողները անիկայ կորսնցունելու համար․ ետ
դառնան ու ամըչնան ինծի համար չարութիւն ու-
զողները ։

16 *Ան ժամանակը շուտով ամօթը հագնին ան*
ամէնքը՝ որ ինծի վա՜շ վա՜շ կ՚ըսէին ։

17 *Ամէնը քեզմով թող ցնծան ու ուրախանան՝*
որ քեզ կը փնտռեն ո՜վ տէր․ և քու փրկութիւնդ
սիրողները ամէն ժամանակ թող ըսեն՝ աստուած
մեծ է ։

18 *Ես աղքատ ու տնանկ եմ ո՜վ աստուած, իս*
մտմտայ․ և ո՜վ իմ աստուածս օգնականս ու պաշտ-
պանս մի՛ ուշանար ։

ՕՐ ՈՒԹԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ Խ․

Երանի որ խորհի զաղքատն․

1 *Երանի ան մարդուն՝ որ աղքատին ու տը-*

նանկին հոգ կը տանի, նեղութեան օրը տէրը անի-
կայ կ'ազատէ ։

2 Տէրը անիկայ կը փրկէ ու կ'ապրեցունէ, երկ-
րի վրայ անիկայ երանելի կ'ըլլայ, և իր թշնամինե-
րուն ձեռքը անիկայ չի մատներ ։

3 Տէրը անոր օգնական է իր ցաւերուն անկողի-
նին մէջ ։ անոր հիւանդութիւնէն ամէն անոր անկո-
ղինները կը դարձունէ ։

4 Ես ըսի՝ ով տէր, ինծի ողորմէ, իմ անձս բը-
ժըշկէ, ես քեզի մեղանչեցի ։

5 Թշնամիներս գէշ խօսեցան ինծի համար ։
Երբ պիտի ըլլայ որ մեռնի, և անոր անունը կորսուի ։

6 Կը մտնար պակաս բան տեսնալու, իր սրտին
մէջը կ'ըսէր, իր անձին մէջ անօրէնութիւններ կը
ժողվէր ։

7 Դուրս կ'ելլէր ու նոյնը կը խօսէր ։ Թշնամի-
ներս ինծի համար կը փսփսային ։

8 Իմ վրաս չարութիւն մտմտացին, անօրէնու-
թեան խօսք դրին իմ վրաս ։

9 Մ՝ի թէ ննջողը մէյ մ՚ալ չի՞ պիտի ելլէ ։ ին-
չու որ ան իմ հետիս խաղաղութեան անձը՝ որուն որ
ես յուսացեր էի, ան՝ որ իմ հացս կ'ուտէր ինծի խա-
բէութիւն ընելը խիստ շատցուց ։

10 Բայց դուն ով տէր, ողորմէ ինծի, ու իս
կանգնեցուր, և ես փոխարէնը տամ անոնց ։

11 Ասկէ պիտի գիտնամ ինծի հաւնելդ, որ իմ
թշնամիներս իմ վրաս չի խնդան ։

12 Ակայն դուն իս իմ ան մեղութիւնովս ընդու-
նեցիր · քու առջիդ իս յաւիտեան հաստատեցիր :

13 Որհնեալ է իսրայէլի տէր աստուածը յա-
ւիտեանս յաւիտենից · եղիցի եղիցի :

ՍԱՂՄՈՍ ԽԱ ·

Որպէս փափաքէ եղջերու յաղբերս ջուրց ·

1 Ինչպէս որ եղջերուն ջուրերուն վտակներուն
կը փափաքի, անանկ ալ իմ անձս քեզի կը փա-
փաքի ով աստուած :

2 Իմ անձս ծարաւ է քեզի ով հզօր և կենդա-
նի աստուած · երբ պիտի գամ ու իմ աստուծոյս առ-
ջին երեւամ :

3 Ցիշերը ու ցորեկը աչքիս արտասուքները ին-
ծի կերակուր եղան · ինչու որ ամէն օր ինծի կ'ըսէին
թէ՝ ուր է քու աստուածդ :

4 Երբոր աս բանը կը յիշէի, հոգիս իմ մէջս
կը չարչարուէր · կը քաջալերէի աստուծոյ սքանչելի
տանը ներքեւը մտնելու, խոսաւանութեան ցնծալի
ձայնով, ու տօնախմբութեան ձայնով :

5 Ուստի՝ ով իմ անձս, ինչու տրտում ես, կամ
թէ ինչու իս կը խռովես · յոյսդ աստուծոյ վրայ դիր,
փառք տուր անոր, ան է իմ երեսս փրկող աս-
տուածը :

6 Իմ անձս սաստիկ խռովեցաւ · անոր համար
յորդանանու երկրէն քեզ յիշեցի, Հերմոնէն փոքր
լեռնէն :

7 Ընդունդները խորութիւններէն քեզի կանչեցին, քու ջուրերուդ սահանքներուն ձայնովը:

8 Քու ամէն մրրիկներդ ու ալիքներդ իմ վրայէս անցան:

9 Յորեկը տէրը իր ողորմութիւնը պատուիրեց, գիշերը նոր օրհնութիւն. և իմ աստուածոյ աղաչելս իմ կեանքիս համար է:

10 Աստուածոյ ըսի՝ դուն ես իս ընդունողը. իս ինչու մերժեցիր, ես ինչու տրտում կը պտըտիմ թշնամիիս նեղելէն:

11 Ոսկորներս կոտրտած ժամանակը թշնամիներս իս նախատեցին, ամէն օր ինծի ըսելով թէ՝ ուր է քու աստուածդ:

12 Ուստի՝ ով իմ անձս, ինչու տրտում ես, կամ ինչու իս կը խռովես. յոյսդ աստուածոյ վրայ դիր, վասն զի տուր անոր, ան է իմ երեսս փրկող աստուածը:

ՍԱՂՄՈՍ ԽԲ.

Պատ արա ինձ աստուած.

1 Իս դատէ ով աստուած, և իմ դատաստանիս մէջ իմ իրաւունքս կատարէ:

2 Նուրբ չելող ազգէն, մեղաւոր ու նենգաւոր մարդէն իս ազատէ:

3 Որուն ես ինծի զօրութիւն տուողը ով աստուած, ինչու իս մոռցար. ինչու ես տրտում կը քալեմ թշնամիիս նեղելէն:

4 Ո՛վ տէր, քու լոյսդ ու քու ճշմարտութիւնդ խրկէ, որ ինծի առաջնորդ ըլլան ու իս քու սուրբ լեռդ ու քնակարանդ հանեն:

5 Աստուծոյ սեղանին առջին պիտի մտնամ, մանկութիւնս ուրախացուցնող աստուծոյն. գոհութիւն պիտի տամ քեզի օրհնութիւնով ով աստուած՝ իմ աստուածս:

6 Ուստի ով իմ անձս, ինչո՞ւ տրտում ես, կամ ինչո՞ւ իս կը խռովես. յոյսդ աստուծոյ վրայ դիր, փառք տուր անոր, ան է իմ երեսս փրկող աստուածը:

ՕՐ ԻՆՆԵՐՈՐԴ

ԸՂՕՁՔ ԸՈՒԸՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ԽԴ.

Աստուած՝ ականջօք մերով լուաք.

1 Ո՛վ աստուած, մեր ականջներովը լսեցինք՝ որ մեր հայրերը մեզի պատմեցին, ան գործը՝ որ առջի ժամանակը անոնց օրերը գործեցիր:

2 Քու ձեռքդ հեթանոսները փրցուց, և անոնք տնկեցիր. ժողովուրդները չարչարեցիր, և անոնք հանեցիր:

3 Ձէ թէ իրենց սուրովը երկիրը ժառանգեցին, ու չէ թէ իրենց բազուկը զիրենք փրկեց. հապա քու ա՛յ ձեռքդ ու բազուկդ, և քու երեսիդ լոյսը. ինչու որ դուն անոնց հաճեցար:

4 Դուն ինքդ ես իմ թագաւորս ու իմ աստուածս, որ յակոբին փրկութիւններուն համար հրամայեր:

5 Քեզմով քու թշնամիներդ պիտի զարնենք, և քու անունովդ մեր վրայ ելլողները պիտի արհամարհենք:

6 Ձէ թէ իմ աղեղիս վրայ իմ յոյսս դրած եմ, ու չէ թէ իմ սուրս ինծի կ՚ապրեցունէ. հապա դուն մեզ մեր թշնամիներուն ձեռքէն ազատեցիր, և մեզ ատողները խայտառակ ըրիր:

7 Ամէն օր աստուծով պարծեննանք, և անոր անունը յաւիտեան շնորհակալութիւն մատուցանենք:

8 Սակայն հիմայ մեզ մերժեցիր ու անարգեցիր. և մեր զօրքերուն հետ չելար ո՛վ աստուած:

9 Մեզ մեր թշնամիներէն էվել ետ դարձուցիր, և մեզ ատողները մեզ յափշտակեցին:

10 Մեզ ոչխարի պէս մորթուելու տուիր, և հեթանոսներուն մէջ մեզ ցրուեցիր:

11 Քու ժողովուրդներդ առանց գինի ծախեցիր, և մեր աղաղակին թիւը չի կայ:

12 Մեր դրացիներուն մեզի նախատինք ըրիր. մեր չորս կողմը եղողներուն ծաղը ու կատակ:

13 Այլ հեթանոսներուն առակ ըլլիր, ժողովուրդները իրենց գլուխը վրանիս երերցունելու համար:

14 Ամէն օր իմ նախատինքս իմ առջիս է, և իմ երեսներուս ամօթը իս ծածկեց, նախատողին ու չարախօս մարդուն ձայնէն, թշնամիին ու հալածողին երեսէն:

15 Այս ամէնը մեր վրայ եկաւ, և մենք քեզ չի մոռցանք, և քու ուխտիդ սուտ չելանք, և մեր սրբոտովը ետ չի դարձանք:

16 Դուն մեր շաւիղները քու ճամբաներէդ դարձուցիր, մեզ չարչարանաց տեղը իջեցուցիր, և մահուան ստուերները մեզ ծածկեցին:

17 Թէ որ մենք մեր աստուծոյ անունը մոռցած ենք, կամ օտար աստուածներու ձեռք վերուցած ենք. աստուած անիկայ չի՞մի փնտռեր. ինչու որ ան մեր սրտին գաղտնիքները կը քննէ:

18 Ամէն օր քեզի համար կը մեռնինք. մորթուելու ոչխարի պէս սեպուեցանք:

19 Արթնցիր՝ ինչո՞ւ կը քնանաս ո՛վ տէր. ելլիր՝ ու մեզ յաւիտեան մի՛ մերժեր:

20 Ինչո՞ւ քու երեսդ մենէ կը դարձունես, մեր աղքատութիւնը ու նեղութիւնը կը մոռնաս:

21 Այր անձերը մինչեւ հողը խոնարհեցան. և մէջքերնիս երկրին փական:

22 Ելլիր ո՛վ տէր, օգնէ մեզի և մեզ ազատէ, քու անուանդ համար:

ՍԱՂՄՈՍ ԽԴ.

Ընդհանուր սիրտ իմ զբան բարի.

1 Իմ սիրտս քու բարի պատգամներդ բղխէ, և իմ գործքերս թագաւորին ըսեմ:

2 Իմ լեզուս արագագիր դպրին գրիչին պէս է, դէմքով ամէն մարդկանց որդիքներէն գեղեցիկ:

3 Քու պոկունքներէդ շնորհք սիւռեցաւ. անոր համար աստուած քեզ յաւիտեան օրհնեց:

4 Ո՛վ հզօր՝ թուրդ մէջքդ կապէ, քու գեղեցկութեանդ վայելչութիւնը:

5 Յարէ ուղղէ ու թագաւորէ, ճշմարտութեան հեզութեան ու արդարութեան համար, և քու աջ ձեռքդ սքանչելի կերպով քեզի առաջնորդ պիտի ըլլայ:

6 Ո՛վ հզօր, քու նետերդ սրուած են, թագաւորին թշնամիներուն սրտին մէջ, և թագաւորները քու տակդ պիտի իյնան:

7 Ո՛վ աստուած, քու աթոռդ յաւիտեանս յաւիտենից է, քու արքայութեանդ գաւազանը ուղղութեան գաւազան է:

8 Դուն արդարութիւնը սիրեցիր, և անօրէնութիւնը ատեցիր. անոր համար աստուած՝ քու աստուածդ ուրախութեան իւղով քու ընկերներէդ էվելի քեզ օծեց:

9 Զմուռս ստաշէն ու կասիայ կը բուրէ քու զգեստէդ, փղոսկրեայ տաճարներէն, ուստի թա-

գաւորներուն աղջիկները պատուով քեզ ուրախացուցին,

10 Թագուհին քու աջ կողմդ կը կայնի ոսկեհուռ հանդերձներով զարդարուած ու պսակուած:

11 Ո՛վ աղջիկ, լսէ ու տես, քու ժողովուրդդ ու քու հօրդ տունը մոռցիր. ինչու որ Թագաւորը քու գեղեցկութեանդ հաւնեցաւ:

12 Ըս ինքն է քու տէրդ, ասոր երկրպագութիւն ընես, և Ծուրայ աղջիկը ասոր երկրպագութիւն ընէ. ու ժողովուրդներուն մեծերը պատարագներով ասոր երկրպագութիւն ընեն:

13 Թագաւորին աղջկանը ամէն փառքը ներսիդին է. հանդերձին ծայրերը ոսկիէ թելով զարդարուած ու պսակուած:

14 Կոյսեր ասոր հետ Թագաւորին պիտի տարուին. և իրեն ընկերները անոր պիտի տարուին:

15 Ցնծութիւնով ու ուրախութիւնով թող բերեն, և Թագաւորին տաճարը տարուին. և քու հայրերուդ տեղը քու զաւկներդ պիտի ըլլան:

16 Ընոնք ամէն երկրի վրայ իշխան պիտի կայնեցունես. քու անունդ ամէն ազգերու մէջ պիտի յիշուի:

17 Ըսոր համար ժողովուրդները փառք պիտի տան քեզի, յաւիտեան՝ և յաւիտեանս յաւիտենից:

ՍԱՂՄՈՍ ԽԵ.

Աստուած մեր ապաւէն.

1 Աստուած մեր ապաւէնը ու զօրութիւնն է. մեր վրայ գտնուած մեծ նեղութիւններուն ժամանակը օգնական է:

2 Ասոր համար մենք երկրին խռոված ժամանակը չի պիտի վախնանք, լեռներուն ծովին մէջ փոխուած ժամանակը.

3 Անոնց ջուրերը գոռացին ու պղտորեցան. լեռները անոր զօրութենէն խռովեցան:

4 Գետերուն գնացքները աստուծոյ քաղաքը կ'ուրախացուննն. և բարձրեալը իր բնակութիւնները սուրբ ըրաւ:

5 Աստուած անոնց մէջն է, և անոնք չի պիտի սասանին. և աստուած անոնց առտուընէ առտու պիտի օգնէ:

6 Հեթանոսները խռովեցան, և թագաւորութիւնները խոնարհեցան. բարձրեալը իր ձայնը տուաւ, և երկիրը դողաց:

7 Զօրութիւններուն տէրը մեր հետն է, յակոբայ աստուածը մեզի ապաւէն է:

8 Եկէք ու աստուծոյ գործքերը տեսէք, որ երկրի վրայ նշաններ ու հրաշքներ ըրաւ:

9 Պատերազմը երկրին մէկ կողմէն միւս կողմը զարկաւ. աղեղները կոտրտեց, նէնքերը խորտակեց, և կառքերը կրակով երեց:

10 Ըրտօրացէք ու ճանչցէք որ ես եմ աստուած. հեթանոսներուն մէջ բարձր պիտի ըլլամ, ու երկրին վրայ պիտի բարձրընամ:

11 Զօրութիւններուն տէրը մեր հետն է, յակոբայ աստուածը մեր ապաւէնն է:

ՕՐ ԻՆՆԵՐՈՐԴ
ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ՂԶ.

Նախ հարկէք ամենայն հեթանոսք.

1 Դուք ամէն ժողովուրդներ ծափ զարկէք, ցընծութեան ձայնով աստուծոյ աղաղակեցէք:

2 Տէրը բարձր ու ահաւոր է, ամէն երկրի վրայ մեծ թագաւոր է:

3 Ժողովուրդները մեզի հնազանդ ըրաւ. և հեթանոսները մեր ոտքին տակը:

4 Մեզ իրեն ժառանգութիւն ընտրեց, յակոբի գեղեցկութեանը համար՝ որ ան սիրեց:

5 Աստուած օրհնութիւնով համբարձաւ, և մեր տէրը փողին ձայնովը:

6 Սաղմոս երգեցէք մեր աստուծոյն, սաղմոս ըսէք մեր թագաւորին, սաղմոս ըսէք:

7 Ամէն երկրի վրայ աստուած մեծ թագաւոր է, օրհնութիւնով անոր սաղմոս երգեցէք:

8 Աստուած ազգերուն վրայ թագաւորեց. աստուած իր սրբութեան աթոռը նստաւ:

9 Ժողովուրդներուն իշխանները աբրահամու աստուածոյն ժողվուեցան, ինչու որ աստուծոյ զօրութիւնը երկրէն խիստ բարձրացաւ:

ՍԱՂՄՈՍ ԽԷ.

Մեծ է տէր.

1 Տէրը մեծ է ու խիստ օրհնեալ է մեր աստուծոյ քաղաքին մէջը, անոր սուրբ լեռանը վրայ:

2 Հաստատ արմատ կապած ամէն երկիր ցընծալով թողը ցնծայ. սիօնի լեռները, Հիւսիսի կողմերը. մեծ թագաւորին քաղաքը:

3 Աստուած իր տաճարին մէջը կը յայտնուի, ինտոր որ ան ժամանակը անոնց օգնական կ'ըլլար:

4 Ահա երկրի թագաւորները ժողվուեցան, ու մէկտեղ եկան:

5 Իրենք ասանկ տեսան ու զարմացան, զարհուրեցան սաստկացան, և դողը անոնք բռնեց:

6 Հոն ցաւերը տղայ բերողին ցաւերուն պէս, սաստիկ հովով Թարսիսի մէջի նաւերը պիտի խորտակէ:

7 Ինչպէս որ լսեցինք՝ անանկ ալ տեսանք, զօրութիւններուն տէրոջը քաղաքին մէջ. մեր աստուծոյ քաղաքին մէջ:

8 Աստուած՝ յաւիտեան անոր հիմը հաստա-

տեց . ո՛վ աստուած , քու ողորմութիւնդ քու ժողո-
վուրդիդ մէջ ընդունեցինք :
9 Ինչպէս որ քու անունդ , անանկ ալ քու
օրհնութիւնդ բոլոր աշխարհի վրայ է , և քու աջ
ձեռքդ արդարութիւնով լեցուն է :
10 Սիօն լեռը ուրախ թող ըլլայ , Յուդայի աղ-
ջիկները թող ցնծան , ո՛վ տէր քու արդարութեանդ
համար :
11 Սիօնի չորս կողմը պտըտեցէք , անիկայ պա-
շարեցէք , և անոր աշտարակները պատեցէք :
12 Սիրտերնիդ անոր զօրութիւններուն վրայ
դրէք , անոր պարիսպները բաժնեցէք , որ կարող
ըլլաք ուրիշ ազգի պատմելու :
13 Ասէ աստուած՝ յաւիտեանս յաւիտենից մեր
աստուածը . և աս մեզ պիտի հովուէ յաւիտեան :

ՍԱՂՄՈՍ ԽԸ .

Լուարու՛ք զայս ամենայն .

1 Լսեցէք ասիկայ ո՛վ ամէն ազգեր , ականջ
դրէք դուք ամէնքդ՝ որ աշխարհի մէջ կը բնակիք .
երկրի ծնունդները և մարդկան որդիքները մէկտեղ ,
մեծամեծները ու տնանկները :
2 Իմ բերանս իմաստութիւն պիտի խօսի , և
իմ սրտիս խորհուրդները հանճար :
3 Իմ ականջս առակի պիտի խոնարհեցունեմ .
սկիզբէն եղած առակները օրհնութիւնով պիտի
բանամ :

4 Անեղութեան օրը ինչո՞ւ ես շատ կը վախնամ, վասն զի գնացքներուս անօրէնութիւնները իմ չորս կողմն պատեցին :

5 Իրենց զօրութեանը յուսացողները իրենց մեծութեան շատութիւնովը պիտի պարծենան :

6 Եղբայրը չի փրկեր, և մարդը չի փրկեր, և մէկը աստուծոյ փրկանք չի տար, և ոչ ալ իր անձին փրկութեան գինը :

7 Անիշտ նեղութիւն կրէ, և յաւիտեան կ'ապրիս, ու ապականութիւն չես տեսնար :

8 Երբոր կը տեսնաս թէ իմաստունները կը մեռնին, մէկտեղ անզգամները ու անմիտները պիտի կորսուին, և իրենց մեծութիւնները օտարներուն պիտի թողուն :

9 Գերեզմանները յաւիտեան իրենց տուն պիտի ըլլան, և անոնց բնակարանները ազգէ մինչեւ ազգ, և անոնց անուննները իրենց հողերուն վրայ կանչուեցան :

10 Մարդը պատուոյ մէջ էր ու չիմացաւ, հասարեցաւ անբան անասուններուն, և անոնց նմանեցաւ :

11 Անոնց աս ճամբան իրենց դայթակղութիւն է. ասկէ ետեւ իրենց բերանովը պիտի հաճին :

12 Ոչխարներու պէս մահուան պիտի մատնուին, և մահը անոնք պիտի հովուէ, ու ուղիղ եղողները առտուան դէմ անոնց պիտի տիրեն :

13 Անոնց օգնութիւնները գերեզմաններուն

մէջ պիտի մաշին, և իրենց փառքէն պիտի իյնան :

14 Սակայն աստուած իմ անձս գերեզմանէն պիտի փրկէ, երբոր զիս ընդունեն :

15 Մի՛ վախնար երբոր մարդը մեծնայ, և երբոր անոր տանը փառքը կը շատնան :

16 Վասն զի իր մեռնելու ժամանակը ամէն բանը իր հետը չի պիտի առնէ. և անոր տանը փառքը իր հետը չի պիտի իջնայ :

17 Հապա անոր անձը իր կենդանութեանը մէջ պիտի օրհնուի, շնորհակալ պիտի ըլլայ քենէ՝ երբոր դուն անոր բարութիւն ընես :

18 Ինքը մինչև իր հայրերուն ազգը պիտի երթայ. մինչև վերջը լոյս չի պիտի տեսնայ :

19 Մարդը պատուոյ մէջ էր ու չիմացաւ. հաւասարեցաւ անբան անասուններուն, և անոնց նըմանեցաւ :

ՕՐ ՏԱՍՆԵՐՈՐԴ
ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ԽԹ,

Աստուած աստուծոց տէր խօսեցաւ.

1 Աստուածներուն աստուածը՝ տէրը խօսեցաւ, երկիրը կանչեց արեւելքէն մինչև արեւմուտք :

2 Սիօնէն է անոր փրկութեանը գեղեցկութեանը վայելչութիւնը :

3 Ա՛ր աստուածը յայտնապէս պիտի դայ, և մեր աստուածը չի պիտի դադարի։

4 Ա՛նոր առջին կրակ պիտի վառի, և անոր չորս կողմը սաստիկ փոթորիկ։

5 Երկինքները վերէն պիտի կանչէ՝ ու երկիրը անոր ժողովուրդը դատելու, իր սուրբերը իրեն ժողովելու, և անոնք որ ուխտերուն պատարագները անոր սեղանին վրայ կը դնեն։

6 Երկինքները անոր արդարութիւնը պիտի պատմեն, վասն զի աստուած դատաւոր է։

7 Լսէ դուն ո՛վ ամ ժողովուրդս՝ և ես քեզի խօսիմ, և ո՛վ Իսրայէլ քեզի վկայութիւն ընեմ, որ ես եմ աստուած՝ քու աստուածդ։

8 Չէ թէ քու պատարագներուդ համար քեզ կը նախատեմ. ինչու որ քու ողջակէզներդ ամէն ժամանակ իմ առջիս է։

9 Քու տուներդ զուարակներ չեմ ընդունիր, և ոչ քու երամակներէդ նոխաները։

10 Անտառի ամէն գազանը իմն է, լեռներուն վայրի կենդանիները ու ամէն անասունները։

11 Երկինքի ամէն թռչունները գիտեմ, վայրի գեղեցկութիւնը իմ քովս է։

12 Թէ որ անօթի ըլլամ՝ քեզի բան մը չի պիտի ըսեմ. ինչու որ աշխարհը իր լիութիւնովը իմն է։

13 Ես քու զուարակներուդ միսը չեմ ուտեր, ու ոչ քու նոխաշներուդ արիւնը կը խմեմ։

14 ՎոհուԹեան պատարագ ըրէ աստուծոյ, բարձրեալին քու ուխտդ կատարէ :

15 Վրդ. ՆեղուԹեանդ օրը ինծի պիտի աղաղակես, ես քեզ պիտի փրկեմ, և դուն իս պիտի փառաւորես :

16 Ումակայն աստուած մեղաւորին կ'ըսէ ԹԷ՝ դուն ինչո՞ւ իմ արդարուԹիւնս կը պատմես, կամ ԹԷ իմ ուխտս քու բերանդ կ'առնես :

17 Որովհետեւ դուն իմ խրատս ատեցիր, մերժեցիր ու ետ ձգեցիր իմ բերնիս ամէն խօսքերը :

18 ԵԹէ որ գողերը տեսնայիր՝ անոնց հետը կ'երԹայիր, և շնացողներուն հետ բաժին ունէիր :

19 Վրդ. բերանդ չարուԹիւնը կը շատցունէր, և քու լեզուդ նենգուԹիւնը կը հնարէր :

20 Կը նստէիր քու եղբօրդ դէմ չարախօսուԹիւն կ'ընէիր, և քու մօրդ զաւկին վրայ գայԹակղուԹիւն կը դնէիր :

21 Ա՛յս ամէնը ըրիր, և ես քեզի լռեցի. անօրէն՝ քու մտքիդ մէջ կարծեցիր ԹԷ ես քեզի նմանիմ:

22 Ա՛յդ՝ աս ամէնը քու առջիդ պիտի բերեմ ու դնեմ. իմացէք դուք ամէնքդ՝ որ զաստուած մոռցած էք :

23 Վուցէ ժամանակ ըլլայ որ յափշտակուիք, ու ազատող մը չի գտնուի :

24 Ը ՆորհակալուԹեան պատարագը իս պիտի փառաւորէ. և հոն է ճամբան՝ ուր որ աստուծոյ փրկուԹիւնը անոր պիտի ցըցունեմ:

ՍԱՂՄՈՍ Ծ.

Աղօրմեա ինձ աստուած.

1 Ո՛վ աստուած, ողորմէ ինձի քու մեծ ողորմութեանդ չափովը. քու անբաւ գթութեանդ չափովը ջնջէ իմ անօրէնութիւնները:

2 Իմ անօրէնութենէս բոլորովին լուա զիս. և իմ մեղքերէս սրբէ զիս:

3 Իմ անօրէնութիւնները ես ինձմէ գիտեմ. և իմ մեղքերս ամէն ժամանակ իմ առջիս են:

4 Ո՛վ տէր, քեզի միայն մեղանչեցի, և քու առջիդ չարութիւն գործեցի:

5 Որ ասանկ արդար ըլլաս քու խօսքիդ մէջ, և յաղթող՝ երբոր դատելու գաս:

6 Անօրէնութեամբ յղացար, և մեղքով ծնար իս իմ մայրս:

7 Դուն ուզես տէր, ճշմարտութիւնը սիրեցիր, անյայտները ու ծածուկները քու իմաստութեամբդ ինծի յայտնեցիր:

8 Մշտիկով իմ վրաս սրսկէ, ու մաքուր ըլլամ. լուա զիս՝ ու ձիւնէն աւելի ճերմակ ըլլամ:

9 Ցնծութիւն ու ուրախութիւն լսել տուր ինծի, որ տառապեալ ոսկորներս ցնծան:

10 Իմ մեղքերէս քու երեսդ դարձուր. և իմ ամէն անօրէնութիւններս ինէ քաւէ:

11 Ո՛վ աստուած, իմ ան անձիս մէջ մաքուր սիրտ հաստատէ. և ուղիղ հոգի իմ փորիս մէջ:

12 Իս քու երեսէդ մի՛ ձգեր, և քու սուրբ Հոգիդ ինէ մի՛ հաներ :

13 Տուր ինծի քու փրկութեանդ ցնծութիւնը, և քու պետութեանդ հոգիովը իս հաստատէ :

14 Անօրէններուն քու ճամբաներդ սորվեցընեմ, և ամբարիշտները քեզի դառնան :

15 Ո՛վ Աստուած, իմ փրկութեանս Աստուածը, փրկէ իս արիւնէ · լեզուս քու արդարութիւնովդ պիտի ցնծայ :

16 Ո՛վ Տէր, թէ որ իմ շրթունքներս բանաս, իմ բերանս քու օրհնութիւնդ պիտի երգէ :

17 Չէ որ ուզելու ըլլայիր՝ պատարագներ կը մատուցանէինք · բայց դուն ողջակէզները անգամ չընդունեցիր :

18 Աստուծոյ զոհ՝ խոնարհ հոգին, սուրբ սիրտը և խոնարհ հոգին Աստուած չարհամարհեր :

19 Քու կամքովդ Սիօնին բարիք ըրէ, և Երուսաղէմի պարիսպները շինուին :

20 Այն ժամանակը դուն արդարութեան պատարագները պիտի ընդունիս · ուխտի պատարագներ եղած զուարակները քու սեղանիդ վրայ պիտի հանեն :

ՍԱՂՄՈՍ ԾԱ·

Օ՜ պարծի 'ի չարութեան ·

1 Ինչո՞ւ անօրէնութիւնը կը պարծենայ չարու-

թիւնով զօրացածը . ամէն օր անիրաւութիւն խոր-
հեցաւ իր լեզուովը ,

2 Սուր ածելիի նման նենգութիւնը սրեց . ա-
րութիւնը բարութենէ էվել սիրեց , անօրէնու-
նը արդարութեան խօսքէն էվել :

3 Ըն ամէն աւրելու խօսքերը , ու նենգաւոր լե-
ղուները սիրեց :

4 Ընոր համար աստուած յաւիտեան անիկայ
պիտի կործանէ , իր բնակութենէն պիտի խլէ հա-
նէ անիկայ , և անոր արմատները կենդանեաց երկ-
րէն :

5 Արդարները պիտի տեսնան ու պիտի վախնան ,
անոր վրայ պիտի խնդան ու ըսեն . աս ան մարդն է՝
որ աստուած իրեն օգնական չըրաւ . հապա իր յոյսը
իր շատ հարստութեանը վրայ դրաւ , և իր չարու-
թիւնովը զօրացաւ :

6 Սակայն ես աստուծոյ տանը մէջ պտղալից ձի-
թենիին պէս եմ . յոյսս աստուծոյ ողորմութեանը
վրայ դրի յաւիտեանս յաւիտենից :

7 Միշտ ընորհակալ պիտի ըլլամ յաւիտեան՝
որ ըրիր . և քու անուանդ պիտի համբերեմ , ինչու
որ քու սուրբերուդ առջին քաղցր ես :

ՕՐ ՏԱՍՆԵՐՈՐԴ
ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԾԲ.

Ըսաց անզգամն 'ի սրտի իւրում.

1 Անզգամը իր սրտին մէջը ըսաւ թէ՝ աստուած չի կայ . աւրուեցան ու պղծուեցան իրենց անօրէնութեանը մէջ, և մէկը չի կայ որ աղէկութիւն ընէ :

2 Աստուած երկինքէն նայեցաւ ամէն մարդկան որդիքներուն, որ տեսնայ թէ՝ իմաստուն մէկը կա՞յ աստուած փնտռող :

3 Ամէնքը մէկտեղ մոլորեցան, ու անպիտան եղան, մէկը չի կայ որ աղէկութիւն ընէ, մէկը անգամ չի կայ :

4 Որպէս թէ ամէն անօրէնութիւն գործողները չի պիտի ճանչնան . որ հացի պէս իմ ժողովուրդս կ'ուտէին, և աստուծոյ չաղաղակեցին :

5 Հոն վախով պիտի վախնան, ուր որ վախ չի կայ, ինչու որ աստուած մարդահաճոյներուն ոսկորները պիտի ցրուէ :

6 Պիտի ամըչնան ու խայտառակ ըլլան, վասն զի աստուած անոնք անարգեց :

7 Ո՛վ պիտի տայ սիօնէն իսրայէլի փրկութիւնը . տէրը իր ժողովուրդը գերութենէ դարձուցած ժամանակը յակոբը պիտի ցնծայ, ու իսրայէլը ուրախ պիտի ըլլայ :

ՍԱՂՄՈՍ ԾԹ.

Աստուած յանուան քում.

1 Ո՛վ աստուած, քու անունովդ իս ապրեցուր, և քու զօրութիւնովդ ինձի իրաւունք ըրէ:

2 Ո՛վ աստուած, իմ աղօթքներուս լսէ, իմ բերանիս խօսքերուն ականջ դիր.

3 Օտարները իմ վրաս ելան, և հզօրները իմ անձս փնտռեցին, և իրենց առջին քեզ աստուած չէ սեպեցին:

4 Աստուած իմ օգնականս է, և իմ հոգիս ընդունող տէրն է:

5 Ողորմութիւնը իմ թշնամիներուս դարձուցած ժամանակդ, քու ճշմարտութիւնովդ անունք սատկըցուր:

6 Ես իմ կամքովս քեզի պատարագ պիտի մատուցանեմ. քու անուանդ շնորհակալ պիտի ըլլամ ով տէր, ինչու որ բարի է:

7 Իմ ամէն նեղութենէս իս փրկեցիր, և թշնամիներուս վրայօք իմ աչքս տեսաւ:

ՍԱՂՄՈՍ ԾԹ.

Աննկնդիր աստուած աղօթից իմոց.

1 Ո՛վ աստուած, ականջ դիր իմ աղօթքներուս, և իմ խնդրուածքներս անտես մի՛ առներ:

2 Ինծի նայէ ու լսէ · ինչու որ ձանձրանալուս տրտմեցայ ու խռովեցայ , թշնամիին ձայնէն ու մեղաւորին նեղելէն , անիրաւութեամբ վրաս քալեցին , բարկութիւնով ինծի ոխ կը պահէին :

3 Իմ սիրտս ներսիդիս դողաց , ու մահուան երկիւղը իմ վրաս ինկաւ :

4 Իմ վրաս ահ ու դող եկաւ , և խաւարը իս ծածկեց :

5 Կ'ըսէի թէ՝ մէկը ինծի աղաւնիին թեւերուն նման թեւեր տար , որ թռչէի վեր ելլէի , հեռանալով անապատը բնակէի :

6 Աստուծոյ կը յուսայի՝ որ իս զայրացած կարճմտութենէ , մրրկալեց սրտնեղութենէ կը փրկէ :

7 Ո՛վ տէր , ընկղմէ ու բաժնէ անոնց լեզուները · ինչու որ անիրաւութիւն ու հակառակութիւն տեսայ քաղաքին մէջ :

8 Վիշեր ու ցորեկ անօրէնութիւնները անոր պարիսպներուն բոլորտիքը պտըտեցան · մեղք ու չարութիւններ կան անոնց մէջը · և անոնց հրապարակներէն վաշխը ու նենգութիւնը չի պակսեցաւ :

9 Ոչ որ թշնամին իս նախատեր , հնտակը կը համբերէի · կամ թէ ատողը իմ վրաս մեծ զրուցեր , հնտակը երեսս անկէ կը պահէի :

10 Հապա դուն՝ ով մարդ , իմ հաւասարս , իմ առաջնորդս և իմ ծանօթս · որ քաղցր կուգար ինծի և քեզի մէկտեղ կերակուր ուտելը · որ մէկտեղ աստուծոյ տունը կ'երթայինք :

11 Ա՝ահը անոնց վրայ պիտի գայ, և ողջ ողջ գե-
րեզմանը պիտի իջնան. վասն զի անոնց բնակու-
թեանը մէջ և իրենց մէջը չարութիւն կայ:

12 Ես աստուածոյ աղաղակեցի, և տէրը ինծի
լսեց իրիկուան առտուանց և կէս օրին:

13 Պատմեցի ու ըսի՝ և իմ ձայնիս պիտի լսէ.
իմ մերձաւորներէս խաղաղութեամբ իմ անձս պիտի
փրկէ, ինչու որ նեղութիւնով իմ վրաս Հասան:

14 Աստուած պիտի լսէ, և անոնք պիտի խոնար-
հեցունէ, որ յառաջ քան զյաւիտեանս է:

15 Ա՛սն զի անոնց փոխանակ չի կար, աս-
տուածմէ չի վախցան.

16 Իր ձեռքը երկնցուց անոնց Հատուցում ը-
նելու, և անոնք անոր օրէնքը աւրեցին.

17 Անոր երեսին սրտմտութենէն բաժնուեցան.
և անոնց սիրտերուն Հասան:

18 Անոնց խօսքերը ձէթէն աւելի կակուղ էին, և
իրենք սլաքներու պէս էին:

19 Ո՛րու Հոգերդ տէրոջը ձգէ, և ան քեզ կը
կերակրէ. և արդարին յաւիտեան սասանութիւն չի
տար:

20 Դո՛ւն՝ ո՛վ աստուած, անոնք ապականութեան
փոսին մէջ պիտի իջեցունես. արիւնահեղ և նենգաւոր
մարդիկները իրենց օրերը կէս չի պիտի ընեն. սակայն
ո՛վ տէր, ես իմ յոյսս քեզի դրած եմ:

ՕՐ ՏԱՍՆԵՒՄԷԿԵՐՈՐԴ
ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ԾԵ.

Ողորմեա՛ ինձ աստուած.

1 *Ո՛վ աստուած, ողորմէ ինծի, վասն զի մարդը իս կոխեց. ամէն օր պատերազմնելը՝ իս նեղեցին:*

2 *Թշնամիներս ամէն օր իս կոխեցին, շատ եղան անոնք՝ որ բարձր տեղերէն ինծի հետ կը ծեծկուէին:*

3 *Յորեկ ժամանակ չի պիտի վախնամ, ինչու որ տէրոջը յուսացի. աստուծմով պիտի գովեմ իմ խօսքերս. աստուծոյ յուսացի՝ ու չի պիտի վախնամ. մարդը ի՞նչ կրնայ ըներ ինծի:*

4 *Ամէն օր իմ խօսքերս անարգեցին, անոնց խորհուրդները չարութիւն էին ինծի համար:*

5 *Պանդուխտ ըլլան ու գողնիգողը պտըտին. անոնք իմ գարշապարիս կ'սպասէին, ինչպէս որ իմ անձիս կ'սպասէին:*

6 *Ոչինչ բանի մը պէս մերժես անոնք, բարկութիւնով ժողովուրդը ինծի հնազանդեցունես.*

7 *Ո՛վ աստուած, իմ կեանքս քեզի պատմեմ. իմ արցունքներս քու առջիդ պիտի դնեմ, ինչպէս որ դուն ինծի խօսք տուիր:*

8 Մնչնամիներս ետ դառնան, որ օր որ քեզի աղաղակելու ըլլամ:

9 Ահա ճանչցայ որ դուն իմ աստուածս ես. զաստուած պիտի օրհնեմ իմ խօսքերովս, և տէրը պիտի գովեմ իմ խօսքերովս. աստուծոյ յուսացի ու չի պիտի վախնամ, մարդը ինչ կրնայ ընել ինծի:

10 Իմ ուխտերս ինչ են: որ քեզի պիտի ընծայեմ օրհնութիւնով՝ ուղ աստուածդ:

11 Իմ անձս մահուանէ ազատեցիր, աչուընիս արցունքներէն, ոտուընիս որոգայթէն. ընդունելի պիտի ըլլամ տէրոջը առջին կենդանեաց երկրին մէջ:

ՍԱՂՄՈՍ ԾԶ.

Ողորմեա ինձ աստուած, ողորմեա.

1 Ողորմէ ինծի ուղ աստուածդ, ողորմէ ինծի, վասն զի իմ անձս քեզի յուսաց:

2 Վրդ թեւերուդ հովանաւորութեանը պիտի ապաւինիմ, մինչեւ որ անօրէնութիւնը անցնի:

3 Կարձրեալ աստուածդ աղաղակեցի, իմ բարերար աստուածդ:

4 Երկինքէն խրկեց և իս ապրեցուց. իս կոխողները խայտառակ ըրաւ:

5 Աստուած իր ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը խրկեց, և իմ անձս գաղաններուն մէջէն աղատեց, որ սրտի խռովութիւնով կը քնանայի:

6 Այրկանց որդիքներուն իրենց ակռաները

զէն ու նետեր են, և անոնց լեզուները սուր դանակի պէս է:

7 Ո՛վ աստուած՝ դուն երկինքը բարձրացած ես, քու փառքդ բոլոր երկրի վրայ է:

8 Իմ ոտուըներուս որոգայթ պատրաստեցին, իմ անձս ցածցուցին. իմ առջիս փոս փորեցին, և իրենք մէջը ինկան:

9 Իմ սիրտս պատրաստ է ո՛վ աստուած, իմ սիրտս պատրաստ է օրհնելու և սաղմոս ըսելու քեզի իմ փառքովս:

10 Արթնցիր ո՛վ իմ փառքս արթնցիր սաղմոսներով ու օրհնութիւնով. և ես առտուանց պիտի արթննամ:

11 Ո՛վ տէր, ժողովուրդներուն մէջ քեզի գոհութիւն պիտի մատուցանեմ, և ազգերուն մէջ սաղմոս պիտի երգեմ քեզի:

12 Որինչեւ երկինքը քու ողորմութիւնդ մեծ է, ու ճշմարտութիւնդ մինչեւ ամպերն է:

13 Ո՛վ աստուած, դուն երկինքներուն վրայ բարձրացած ես, քու փառքդ բոլոր երկրի վրայ է:

ՍԱՂՄՈՍ ԾԱ.

Ամէն արդարեւ ղարդարութիւն խօսէիք.

1 Ամէն որ իրաւունէ արդարութիւն խօսէիք, և ուղիղ դատաստան տեսնայիք, ո՛վ մարդկան որդիքներ:

2 Ընդ՝ հիմայ անգամ ձեր սրտին մէջ անօրէնութիւն կը գործէք երկրի վրայ. ձեռուընիդ անիրաւութիւն կը հնարեն:

3 Աղաւորները մօրերնուն ծնելէն ի վեր օտար եղան, արգանդէն խաբուեցան ու սուտ խօսեցան:

4 Անոնց սրտմտութիւնը օձինին պէս է, իժի ու քարբի նման՝ որ իր ականջները գոցած է. որ ան ճարտար թովիչին ձայնը չի լսէ, և իմաստուն դեղատուէն դեղ չառնէ:

5 Աստուած անոնց բերանին մէջ իրենց ակռաները պիտի փշրէ, և տէրը առիւծներուն ակռաները խորտակեց:

6 Անհետուող ջուրին պէս պիտի անարգուին անոնք, անոր աղեղը լարուած ժամանակը պիտի տըկարանան, և հալող մոմին պէս պիտի կորսուին:

7 Ջուր ինկաւ ու արեւը չի տեսան, դեռ իրենց փուշերը միտք չբերած. դժնիկի պէս բարկութիւնով անոնք պիտի երէ:

8 Արդարը պիտի ուրախանայ երբոր վրէժխնդրութիւնը տեսնայ. և իր ձեռքը մեղաւորին արիւնովը պիտի լուայ:

9 Եւ մարդը պիտի ըսէ, Թէ որ իրաւցունէ արդարին վարձք կայ նէ, աստուած նաև կայ՝ որ երկրի վրայ անոնք կը դատէ:

ՕՐ ՏԸՆԵՒՄՆԿԵՐՈՐԴ ԸՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԾԸ.

Փրկեա՛ զիս ՚ի թշնամեաց իմոց՝.

1 Ո՛վ աստուած, իմ թշնամիներէս իս ազատէ, և իմ վրաս ելլողներէն իս ապրեցուր։

2 Ընօրէնութիւն գործողներէն իս փրկէ, և արիւնահեղ մարդոցմէն իս ապրեցուր։

3 Իմ անձս որսալ ուզեցին, և զօրաւոր մարդիկները իմ վրաս հասան։

4 Ո՛եղք ու յանցանք չունէի, առանց մեղքի քալեցի և ուղիղ եղայ։

5 Ըրթնցիր իմ առջիս ելլելու, և տես դուն ա՛վ զօրութիւններուն տէրը՝ իսրայէլի աստուածը։

6 Նայէ ու այցելու եղիր ամէն ազգերուն. ողորմութիւն մի՛ ըներ ամէն անօրէնութիւն գործող ազգերուն։

7 Իրիկուան ետ պիտի դառնան, շուներու պէս պիտի անօթենան, և քաղաքին բոլորտիքը պիտի պըտտին։

8 Ընոնք բերաննուն եկածը պիտի զըուցեն, և սուր կայ անոնց շրթունքներուն մէջ։

9 Որդ՝ ով լսեց ասիկայ, որ դուն ով տէր, անոնց վրայ պիտի ծիծաղիս, և ամէն հեթանոսները պիտի արհամարհես :

10 Իմ զօրութիւնս քեզի պիտի պահեմ, վասն զի աստուած իմ օգնականս է :

11 Իմ աստուծոյս ողորմութիւնը ինծի պիտի հասնի, և իմ աստուածս իմ թշնամիներուս վիճակը ինծի պիտի ցըցունէ :

12 Անոնք մի՛ սպաններ, որ քու ժողովուրդդ չի մոռնան · քու զօրութիւնովդ անոնք ցրուէ ու խոնարհեցուր անոնք · վասն զի ով տէր, դուն ես իմ պաշտպանս :

13 Անոնց բերնին մեղքերուն և անոնց շըրթունքին խօսքերուն համար, իրենց ամբարտաւանութիւնովը պիտի ընկղմին :

14 Անէծքներու ու ստութեան պիտի մատնուին, բարկութիւնը վերջացած ժամանակը անոնք պիտի անցնին ու չի գտնուին :

15 Պիտի գիտնան թէ աստուած յակոբին կը տիրէ, և ամէն երկրի ծայրերուն :

16 Իրիկուան ետ պիտի դառնան, շուներու պէս պիտի անօթենան, և քաղաքին բոլորտիքը պիտի պըտըտին :

17 Անոնք պիտի ցրուին ուտելու համար, թէ որ չի կշտանան՝ տրտունջ պիտի ընեն :

18 Ես տէրոջը օրհնութիւնները պիտի երգեմ · առտուանց քու ողորմութիւնովդ պիտի բերկրիմ :

19 Ինձի պաշտպան ու տուն ապաւինի եղար, Նեղութեան օրը ինձի օգնական ես :

20 Վրեղի սաղմոսները պիտի երգեմ, դուն իմ ապաւէնս ես ու ինձ աստուած, իմ ողորմութեանս աստուածը :

ՍԱՂՄՈՍ ԾԹ.

Աստուած մերժեցեր :

1 Ով աստուած, մեզ մերժեցիր ու աւրեցիր, բարկացար ու մեզի պիտի դթաս :

2 Երկիրը շարժեցիր ու անիկայ դողացուցիր : անոր հարուածները բժշկէ, վասն զի սասանեցաւ :

3 Ու ժողովուրդիդ խստութիւն ցըցուցիր, և մեզի յիմարութեան գինի խմցուցիր :

4 Վրենէ վախցողներուն նշան տուիր, որ թըշնամիներուն աղեղէն ազատին :

5 Ինչպէս որ քու սիրելիներդ փրկուեցան, ա՛ջ ձեռքովդ ապրեցուր և լսէ մեզի :

6 Աստուած իր սուրբը տեղէն խօսեցաւ, պիտի ցնծամ· պիտի բարձրանամ, սիւքէմ քաղաքը պիտի բաժնեմ, և խորաններուն ձորը պիտի չափեմ :

7 Իմն է գաղաադը և իմն է մանասէն, եփրեմը իմ գլխուս զօրութիւնն է :

8 Յուդան իմ թագաւորս է, մովաբը իմ յոյսիս աւազանը :

9 Եդոմմայ վրայ պիտի ուղղեմ իմ գնացքներս, և այլազգները ինձի հնազանդ եղան :

10 Ո՞վ պիտի տանի իս ամուր քաղաքը, կամ ո՞վ ինձի պիտի առաջնորդէ մինչեւ եդովմ:

11 Եթէ ոչ դուն ո՛վ աստուած, որ մեզ մերժեցիր, և մեր զօրքերուն հետ չելար ո՛վ աստուած:

12 Նեղութեան ժամանակը մեզի օգնութիւն տուր. վասն զի մարդուն փրկութիւնը ոչինչ է:

13 Աստուծով քաջութիւն ընենք, և ինքը մեզ նեղողները պիտի արհամարհէ:

ՍԱՂՄՈՍ Կ.

Լուր աստուած աղօթից իմոց.

1 Ո՛վ աստուած, լսէ իմ աղօթքներուս, և իմ խնդրուածքներուս նայէ ո՛վ տէր:

2 Երկրի ծայրերէն քեզի աղաղակեցի, մինչեւ որ սիրտս մարեցաւ:

3 Ինձմէն բարձրացուցիր իս, ինձի առաջնորդեցիր. թշնամիին դէմ ինձի յոյս և ամուր աշտարակ եղար:

4 Քու տաճարիդ մէջ պիտի բնակիմ յաւիտեան, և քու թեւերուդ հովանաւորութեամբը պիտի ծածկուիմ:

5 Դուն ո՛վ աստուած, իմ աղօթքներուս լսեցիր. քու անունէդ վախցողներուն ժառանգութիւն տուիր:

6 Թագաւորին օրերուն օրեր էվելցուցիր. անոր տարիներուն օրերը ազգէ մինչեւ ազգ:

7 Աստուծոյ առջին ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը յաւիտեան կայ ու կը մնայ՝ ով որ անկէ կը խնդրէ :

8 Այսպէս սաղմոս պիտի երգեմ քեզի յաւիտեանս յաւիտենից, և ամէն օր իմ աղօթքս քեզի պիտի տամ:

ՕՐ ՏԱՍՆԵՐԿՈՒԵՐՈՐԴ
ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ԿԱ·

Բայց միայն աստուծոյ ·

1 Բայց միայն աստուծոյ հնազանդ եղիր ով իմ անձս, վասն զի անկէ է իմ փրկութիւնս :

2 Ան է իմ աստուածս և իմ փրկիչս · իմ ապաւէնս՝ որ ալ չի սասանիմ:

3 Մինչեւ ե՞րբ մարդուն վրայ կ'ելլէք ամէնքը սպաննելու · որպէս թէ ծուռ պատէն և մէկ կողմը ծռած ցանկէն :

4 Բայց միայն իմ պատիւս ինէ մերժելու խորհուրդ ըրին, և իրենց ծարաւութեանը մէջ վազելնուն պէս վազեցին :

5 Իրենց բերնովը կ'օրհնէին, և սրտովին կ'անիծէին :

6 Բայց միայն աստուածոյ հնազանդ եղիր ինձ իմ անձս . վասն զի անկէ է իմ համբերութիւնս :

7 Ան է իմ աստուածս և փրկիչս , իմ ապաստինս որ չի սասանիմ :

8 Աստուծմէ է իմ զօրութիւնս և իմ փառքս . աստուած է իմ օգնականս , իմ յոյսս աստուծոյ է :

9 Ով ամէն ժողովուրդներուն ժողովները , անոր յուսացէք , ձեր սիրտերը անոր առջին բացէք . ինչու որ աստուած մեր օգնականն է յաւիտեան՝ ամէն ժամանակ :

10 Սակայն մարդկանց որդիքները ոչինչ են , մարդկանց որդիքները սուտ են , իրենց կշիռովը կը մեղանչեն , և ամէնքը մէկտեղ ունայնութեան մէջ են :

11 Ընիրաւութեան մի՛ յուսաք , յափշտակութեան մի՛ ցանկաք . հարստութիւնը թէ որ ջուրերու վտակներուն պէս գայ՝ ձեր սիրտերը չի յօժարին :

12 Աստուած մէկ անգամ խօսեցաւ , և երկու անգամ ասիկայ լսեցինք :

13 Աստուծմէ է զօրութիւնը , և քովդ է ողորմութիւնը ինձ տէր . և դուն կը հատուցանես ամէն մէկուն իրեն գործքերուն չափովը :

ՍԱՂՄՈՍ ԿԲ .

Աստուած աստուած իմ .

1 Ով աստուած՝ իմ աստուածս , առտուանց քու առջիդ կ'ելլեմ . իմ հոգիս քեզի ծարաւեցաւ , մարմինս

ևս առաւել · անապատ և անջուր տեղի մը պէս՝ ուր որ ճամբայ չի կայ :

2 *Այսպէս քու սուրբ խորանիդ մէջ քեզի պիտի երեւամ, որ քու զօրութիւնդ ու փառքդ տեսնամ :*

3 *Վասն զի քու ողորմութիւնդ իմ կեանքէս էվելի աղէկ է ինձի, և իմ շրթունքներս քեզ պիտի գովեն :*

4 *Այսպէս քեզ պիտի օրհնեմ իմ կեանքիս մէջ · և իմ ձեռուըներս քու անուանդ պիտի վերցունեմ :*

5 *Որպէս թէ ճարպին պարարտութենէն իմ անձս պիտի կշտանայ, ցնծութեան շրթունքերով իմ բերանս քեզ պիտի օրհնէ :*

6 *Ահ որ անկողինիս մէջ քեզ յիշէի, առտուանց կանուխ ելլելով քեզի հետ կը խօսէի :*

7 *Վասն զի իմ օգնականս եղար, քու թեւերուդ հովանաւորութեամբը պիտի ցնծամ :*

8 *Իմ անձս քու ետեւէդ եկաւ, և քու աջ ձեռքդ իս ընդունեց · և անոնք ունայն տեղը իմ անձս խնդրեցին :*

9 *Երկրի անդունդներուն ներքեւը պիտի մըտնան, սուրին ձեռքը պիտի մատնուին, և աղուէսներուն բաժիններ պիտի ըլլան :*

10 *Թագաւորը տէրոջը յուսաց · անով երդում ընողներուն ամէնքը պիտի գովուին, անոնց բերաններըը պիտի պապանձին՝ որոնք անիրաւութիւն կը խօսէին :*

ՍԱՂՄՈՍ ԿԹ.

Լուր աստուած աղօթից իմոց.

1 Ով աստուած, քեզի աղաղակած ժամանակս իմ աղօթքիս լսէ, Թշնամիին երկիւղէն իմ անձս ազատէ:

2 Զարերուն ժողովներէն իս ծածկես, անօրէնութիւն գործողներուն բազմութենէն:

3 Ընոնք իրենց լեզուները թուրի պէս սրեցին, իրենց աղեղները դառն բաներու համար լարեցին:

4 Որ սրտով ուղիղ եղողները գաղտնի տեղերէն ձգեն, մէկէնիմէկ անոնց մէջը պիտի նետեն ու չի պիտի վախնան:

5 Զարութեան խօսքերը իրենց մէջ շատցուցին. խորհեցան որ ինծի որոգայթ լարեն, և ըսին թէ՝ տէրը ասիկայ չի տեսնար:

6 Ընօրէնութիւն փնտռեցին, փնտռելով պատրաստուեցան քննելու:

7 Մարդը իր սրտին խորութեանը կը մօտենայ, և աստուած պիտի բարձրանայ:

8 Տղոցը նետերը անոնց վէրքեր եղան, իրենց լեզուները տկարացան. և ամէն անոնք տեսնողները պիտի խռովին:

9 Ամէն մարդ վախցաւ և աստուծոյ գործքերը պատմեցին, և անոր ըրածները հասկըցան:

10 Արդարը ուրախ պիտի ըլլայ տէրոջմով, և անոր պիտի յուսայ. և ամէն սրտով ուղիղ եղողները անով պիտի պարծին:

ՕՐ ՏԸՆԵՐԿՈՒԵՐՈՐԴ
ԸՆԹԱՑՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԿԴ.

Վասն վայելչ օրհնութիւն.

1 Ո՛վ աստուած, քեզի կը վայլէ օրհնութիւնը սիօնի մէջ, և քեզի աղօթքները պիտի մատուցուին երուսաղէմի մէջ:

2 Լսէ իմ աղօթքներուս, ինչու որ ամէն մարմին քեզի պիտի գայ:

3 Անօրէնութիւնները յաղթեցին ինծի, մեր անօրէնութիւնները դուն պիտի քաւես:

4 Երանի՛ անոր որ ընտրեցիր ու ընդունեցիր. և քու սրահներուդ մէջ պիտի բնակին:

5 Անոնք քու տանդ բարութենէն պիտի կշտանանք, քու տաճարդ սուրբ է սքանչելի արդարութիւնով:

6 Լսէ մեզի ո՛վ աստուած՝ մեր փրկիչը, երկրի ամէն ծայրերուն հեռու և ծովու մէջ եղողներուն յոյսը:

7 Որ իր զօրութիւնովը լեռները կը պատրաստէ. և զօրութիւն հագած է:

8 Որ ծովուն մեծութիւնը կը խռովեցունէ, և անոր ալիքներուն ձայնը կը հանդարտեցունէ:

9 Հեթանոսները պիտի խռովին, և քու նշաններէդ երկրի բնակիչները պիտի վախնան :

10 Առտուանց ելլելնուն և իրիկուան պիտի ուրախանան · երկրին նայեցար՝ ջուրով կշտացուցիր անիկայ, և անոր մեծութիւնը շատցուցիր :

11 Աստուծոյ գետը ջուրով լեցուեցաւ · անոր կերակուրը պատրաստեցիր, վասն զի այսպէս է պատրաստութիւնը :

12 Անոր ակօսները ջուրով լեցուցիր, և անոր արմտիքը շատցուցիր :

13 Անոր ցօղովը երկրին բոյսերը պիտի ուրախանան · դուն քու բարութիւնովդ տարին կը պսակես :

14 Քու դաշտերդ պարարտութիւնով պիտի լեցուին · անապատի գեղեցկութիւնները պիտի պարարտանան :

15 Բլուրները ցնծութիւն պիտի հագնին, ոչխարներուն խոյերը պիտի հագուին :

16 Հովիտները առատ ցորեն պիտի բերեն, պիտի աղաղակեն ու պիտի օրհնեն :

ՍԱՂՄՈՍ ԿԵ.

Աղաղակեցէ՛ք առ Աստուած ·

1 Աստուծոյ աղաղակեցէք ո՛վ ամէն երկիր · անոր անուանը սաղմոս երգեցէք, և անոր օրհնութեանը փառք տուէք :

2 Աստուծոյ ըսէք, ի՜նչպէս ահաւոր են քու

գործքերդ · քու մեծ զօրութեանդ համար թշնամի-
ներդ քեզի սուտ զրուցեցին :

3 Ամէն երկիր քեզի երկրպագութիւն ընէ,
սաղմոս երգէ քեզի, և սաղմոս երգէ քու անուանդ :

4 Եկէք ու աստուծոյ գործքերը տեսէք, ի՛նչպէս
ահաւոր են խորհուրդներով՝ ամէն մարդկանց
որդիքներուն գործներէն էվել :

5 Ան ծովը ցամաքի դարձուց, գետը ոտքով
քալելով անցան :

6 Ան տեղը անով ուրախ պիտի ըլլանք, որ իր
զօրութիւնովը յաւիտեան կը տիրէ :

7 Անոր աչուըները հեթանոսներուն կը նային ·
զինքը բարկացունողները իրենց անձին մէջ չի բարձ-
րանան :

8 Ո՛վ հեթանոսներ, մեր աստուածը օրհնեցէք,
անոր գովութեան ձայնը լսել տուէք :

9 Ան որ մեր անձերը կեանքի մէջ դրաւ, և մեր
ոտուըներուն դողալ չի տուաւ :

10 Ո՛վ աստուած, մեզ փորձեցիր ու քննեցիր,
ինչպէս որ արծաթը կը փորձուի :

11 Ա՛նեզ որոգայթին մէջ իջեցուցիր · կռնակնիս
նեղութիւն բեռցուցիր, և մարդիկը գլխուննուս վը-
րայէն անցուցիր :

12 Կրակը ու ջուրը անցանք · ու մեզ հանգիստը
հանեցիր :

13 Պատարագներով քու տունդ պիտի մտնամ ·
իմ ուխտերս քեզի պիտի տամ՝ որ շրթունքներս

քեզի խոստացան, որ նեղութեան մէջ բերանս խո-
սեցաւ:

14 Պարարտ ողջակէզներ պիտի մատուցանեմ քեզի
խոյերով ու խունկերով. և քեզի զուարակներ ու
նոխազներ պիտի մատուցանեմ:

15 Եկէք՝ լսեցէք ինծի, և իմ անձիս ըրածնե-
րը ձեզի ամէնուդ պատմեմ՝ որ աստուածմէ կը վախ-
նաք:

16 Ներքնովս անոր աղաղակեցի, և լեզուովս ա-
նիկայ պիտի բարձրըցուներ:

17 Թէ որ սրտիս մէջ մեղք մը տեսնայի, տէրը
ինծի չէ պիտի լսեր:

18 Ասոր համար աստուած լսեց, և իմ խընդ-
րուածքներուս ձայնին նայեցաւ:

19 Օրհնեալ է աստուած, որ իմ աղօթքս ետ
չի դարձուց. ու ոչ ալ ինէ իր ողորմութիւնը:

ՍԱՂՄՈՍ ԿԱ.

Աստուած ողորմեա մեզ.

1 Ո՛վ աստուած, ողորմէ մեզի և օրհնէ մեզ.
քու երեսդ մեզի ցըցուր, և ողորմէ մեզի:

2 Որ երկրի վրայ քու ճամբաներդ ճանչնանք,
քու փրկութիւնդ ամէն ազգերուն մէջ:

3 Զ՚նորհակալ ըլլան քեզի ժողովուրդները ո՛վ
աստուած, չնորհակալ ըլլան քեզի ամէն ժողո-
վուրդները:

4 Ամէն ազգերը ուրախ ըլլան ու ցնծան . ինչու որ դուն ժողովուրդները ուղղութիւնով կը դատես , և երկրի ազգերուն դուն կ'առաջնորդես :

5 փառք տան քեզի ժողովուրդները ո՛վ աստուած , շնորհակալ ըլլան քենէ ամէն ժողովուրդները :

6 Երկիրը իր պտուղը տուաւ , և աստուած՝ մեր աստուածը մեզ օրհնեց :

7 Մ՝եր աստուածը մեզ պիտի օրհնէ , և անկէ ամէն երկրի ծայրերը պիտի վախնան :

ՕՐ ՏԱՍՆԻՐԵՔԵՐՈՐԴ
ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ԿԷ .

Յարիցէ աստուած .

1 Աստուած պիտի ելլէ , և անոր ամէն թշնամիները պիտի ցրուին , զինքը ատողները անոր երեսէն պիտի փախչին :

2 Աներեւոյթ եղող մուխին պէս պիտի ցրուին . ինչպէս որ կրակին առջին մոմը կը հալի , անանկ ալ մեղաւորները աստուծոյ առջեւէն պիտի կորսուին :

3 Արդարները ուրախ պիտի ըլլան , և անոր առջեւը պիտի ցնծան , և իրենց ուրախութիւնովը պիտի զուարճանան :

4 Օրհնեցէք մեր աստուածը և անոր անուանը

սաղմոս երգեցէք · Ճամբայ պատրաստեցէք անոր՝ որ արեւմուտքը կը նստի, և անոր անունը տէր է ։

5 Անոր առջեւը պիտի ցնծան, և անոր երեսէն պիտի խռովին ։

6 Ինքը որբերուն Հայրն է, և այրիներուն դատաւորը, աստուած իր սուրբ բնակութեանը մէջն է ։

7 Աստուած միակրօնները տանը մէջ կը բնակեցունէ, և կապուածները իր քաջութեամբը կը հանէ · անանկ ալ գերեզմաններուն մէջ բնակող տառապեալները ։

8 Ով աստուած, քու ժողովուրդիդ առջեւը ելած ժամանակդ, անապատէն անցած ժամանակդ երկիրը շարժեցաւ ։

9 Վասն զի երկինքները անգամ անձրեւ տուին աստուծոյ երեսէն՝ սինայէն, իսրայէլի աստուծոյն առջեւը ։

10 Ով աստուած, քու ժառանգութեանդ կամաւոր անձրեւ պատրաստեցիր · թէպէտ հիւընդցաւ, բայց դուն անիկայ հաստատեցիր · և քու գառներդ հոն պիտի բնակին ։

11 Ով աստուած, քու քաղցրութիւնովդ աղքատին պատրաստեցիր · տէրը իր պատգամը անոնց պիտի տայ՝ որ մեծ զօրութիւնով կը քարոզեն ։

12 Ով զօրութիւններուն թագաւորը, քու տանըդ գեղեցկութիւնը քու սիրելիդ կողոպտելով բաժնեց · թէպէտեւ դուք վիճակներուն մէջ տեղը պիտի ննջէք ։

13 Ղաւնիին թեւերուն պէս պիտի ըլլաք՝ որ արծաթով պատած է, և անոր կռնակը ոսկի գոյնով :

14 Երկինքը բնակողը անոր վրայ թագաւորները ժողված ժամանակը, ձիւնի պէս սաղմոնի վրայ պիտի իջնան :

15 Աստուծոյ լեռը պարարտ լեռ է, կաթով պատած, և պտրարտ լեռ . և դուք ի՞նչ կը կարծէք հպարտ լեռները :

16 Ան լեռն է՝ որ աստուած հաճեցաւ հոն բնակելու . ինչու որ տէրն ալ յաւիտեան հոն պիտի բնակի :

17 Աստուծոյ կառքը բիւրաւոր հազար կառավարներով, և տէրը անոնց մէջն է իր սուրբ սինայ լեռնէն :

18 Նարձր տեղերը ելաւ, և գերութիւնը գերի ըրաւ, կողոպտեց՝ պարգեւները բաշխեց՝ ու մարդկանց որդիքներուն տուաւ . վասն զի թերահաւատները անգամ հոն պիտի բնակին :

19 Օրհնեալ է տէր աստուած, ամէն ժամանակ տէրը օրհնեալ է . մեր փրկիչ աստուածը մեզի պիտի առաջնորդէ :

20 Մեր աստուածը կեանք տուող աստուած է, և մահուան ազատութիւնը տէրոջմէ է :

21 Նայց աստուած մեր թշնամիներուն գլուխը պիտի փշրէ, և անոնց մազը գլուխնուն հետ՝ որոնք անօրէնութեան մէջ կը քալեն :

22 Տէրը ըսաւ, խորունկ անդունդներէն ետ պիտի

դարձունեմ, և գաղաններուն բերնէն դուրս պիտի հանեմ անիկայ :

23 Ո՛ր քու ոտուըներդ արիւնը պիտի թաթխուի, և քու շուներուդ լեզուները քու թշնամիներուդ արիւնը պիտի լիզեն :

24 Ո՛վ աստուած, քու քալուածքներդ երեւցան, մեր սուրբ Թագաւորին՝ աստուածոյ քալուածքները :

25 Իշխանները առաջ եկան օրհնութիւն տալու, կոյսերուն ու գովութիւն տուողներուն մէջ :

26 Ժողովուրդներուն մէջ գաստուած օրհնեցէք, և տէրը իսրայէլի աղբիւրներէն :

27 Անոն բենիամինը՝ որ տղայութեան մէջ զարմանալի էր, յուդայի իշխանները, զաբուղոնի իշխանները, և նեփթաղէմի իշխանները :

28 Ո՛վ աստուած, քու զօրութիւնովդ հրամայէ, զօրացուր աս բանը՝ որ մեր մէջը հաստատեցիր :

29 Երուսաղէմի մէջի տաճարիդ համար, թագաւորները քեզի պարգեւներ պիտի բերեն :

30 Եղեգի մէջի գաղանին սաստէ, զուարակներուն ժողովներուն, և երինջներուն խումբերուն :

31 Անոնք պիտի արհամարհուին՝ որ արծաթով ընտրուած են. հնթանոսները, և պատերազմ ուզողները ցրուէ :

32 Եգիպտոսէն պատգամաւորներ պիտի գան. հնդիկները պինտ առաջ աստուծոյ ձեռք պիտի երկընցունեն :

33 Ո՛վ երկրի թագաւորութիւններ, զաստուած օրհնեցէք, և տէրոջը սաղմոս ըսէք։

34 Ճ՛ամբայ պատրաստեցէք անոր՝ որ երկինք-ներուն երկինքը կը նստի արեւելքի կողմը։

35 Ա՛հա՜ զօրութեան ձայնով իր ձայնը պիտի տայ. և տէրոջը փառք տուէք։

36 Ա՛նոր մեծվայելչութիւնը իսրայէլի վրայ է, անոր զօրութիւնը մինչեւ երկինքի ամպերը։

37 Սքանչելի է աստուած իր սուրբերուն վրայ, իսրայէլի աստուածը. ան իր ժողովուրդին զօրու-թիւն ու հաստատութիւն պիտի տայ. օրհնեալ է աստուած։

ՕՐ ՏԱՍՆԵՐԵՔԵՐՈՐԴ
ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԿԸ.

Կեցո՛ զիս աստուած.

1 Ո՛վ աստուած, իս ապրեցուր, վասն զի ջու-րերը իմ անձիս հասան. խորունկ անդունդներուն մէջ ընկղմեցայ, ուր որ ինծի հանգստութիւն չի կայ։

2 Ես ծովին խորունկ տեղը եկայ, և շրջանները իս ընկղմեցին։

3 Ընդդակելէն հոգնեցայ, կոկորդս ցամքեցաւ, աչուըներս տկարացան տէր աստուծոյս յուսալէն :

4 Ես ունայն տեղը ատողները գլխուս մազէն շատ եղան . իմ թշնամիներս և դատարկ տեղը իս ատողները իմ վրաս զօրացան . ան բանը որ չէի յափշտակած՝ կը վճարէի անոնց :

5 Ո՛վ աստուած, դուն իմ անզգամութիւնս ճանչցար, և իմ յանցանքներս քենէ չի ծածկուեցան :

6 Քեզի համբերողները իմ պատճառաւս չամչնան ո՛վ տէր, զօրութիւններուն տէրը . քեզ փնտռողները իմ պատճառաւս չի խպնին ո՛վ իսրայէլի աստուածը :

7 Քեզի համար նախատինքներուս համբերեցի, և ամօթը իմ երեսներս ծածկեց :

8 Ես իմ եղբայրներէս օտարացայ, և իմ մօրս զաւկըներուն հիւր մը :

9 Քու տանդ նախանձը իս կերաւ . քեզ նախատողներուն նախատինքները իմ վրաս ինկան :

10 Պաքով իմ անձս խոնարհեցուցի, և ասիկայ իմ անձիս նախատինք եղաւ . հանդերձս քուրձէ շինեցի, և անոնց առակ եղայ :

11 Դուռը նստողները իմ վրաս կը խորհէին . գինի խմողները զիս ծաղր կ'ընէին :

12 Ո՛վ տէր, ես քեզի աղօթքի կը կայնէի, ընդունելի ժամանակը :

13 Ո՛վ աստուած, քու մեծ ողորմութիւնովդ լսէ ինծի, քու փրկութեանդ ճշմարտութիւնովը :

14 Իս շաղախէն ապրեցուր՝ որ չընկղմիմ· իս ատողներէն, և շատ ջուրերուն խորութիւններէն ազատիմ։

15 Ջուրերուն շրջանները զիս չի կլլեն, և խորունկ անդունդները զիս չընկղմեն· Հորը իր բերանը իմ վրաս չի գոցէ։

16 Ո՛վ տէր, լսէ ինծի, ինչու որ քու ողորմութիւնդ քաղցր է· քու մեծ գթութեանդ չափովը ինծի նայէ, և քու երեսդ քու ծառայէդ մի՛ դարձուներ· վասն զի նեղութեան մէջ եմ, շուտով լսէ ինծի·

17 Իմ անձիս նայէ և իս ազատէ, և իմ թշնամիներուս համար իս ապրեցուր։

18 Վասն զի դուն իմ նախատինքներս գիտես, իմ ամօթս և իմ պատկառանքս։

19 Իմ անձս նեղողներուն ամէնքը քու առջիդ են· իմ սիրտս նախատանքներու ու թշուառութեան համբերեց·

20 Ալ նայէի թէ՛ իմ հետս ով պիտի տրտմի, և մէկը չի կար· և մխիթարող մէկը չի գտնուեցաւ։

21 Կերակուրի տեղ ինծի լեղի տուին· և իմ ծարաւ ժամանակս ինծի քացախ խմցուցին։

22 Անոնց սեղանները իրենց առջին որոգայթ՝ հատուցում ու գայթակղութիւն պիտի ըլլան։

23 Անոնց աչուըները պիտի խաւարին՝ որ չի տեսնան, և անոնց թիկունքը միշտ խոնարհեցուր։

24 Վրու բարկութիւնդ անոնց վրայ թափէ, քու բարկութեանդ սրտմտութիւնը անոնց հասնի:

25 Անոնց բնակութիւնները աւերակ ըլլան, և անոնց յարկերը նստող մէկը չըլլայ:

26 Վասն զի քու զարկածդ անոնք հալածեցին, և իմ վէրքերուս ցաւերը էվելցուցին:

27 Անոնց մեղքերուն վրայ մեղք դիր, որ քու արդարութեանդ չի մտնան:

28 Անոնք կենդանիներուն գիրքէն սրբուին, և քու արդարներուդ հետ չի գրուին:

29 Ես աղքատ ու ցաւագար եմ, քու փրկութիւնդ ինձ աստուած իս պիտի ընդունի:

30 Իմ աստուածոյս անունը օրհնութիւնով պիտի օրհնեմ, և գովութիւնով անիկայ պիտի բարձրըցունեմ:

31 Աստուծոյ հաճելի պիտի ըլլայ մատաղ որ թէն էվել, որ եղջիւրներ ու կճղակներ ունի:

32 Աղքատները պիտի տեսնան և ուրախ պիտի ըլլան · զաստուած փնտռեցէք, և ձեր անձերը կ'ապրին:

33 Վասն զի տէրը տնանկներուն լսեց, և իր կապուածները չարհամարհեց:

34 Երկինքները ու երկիրը անիկայ օրհնեն, ծովը և ամէն անոր մէջ շարժողները:

35 Աստուած սիօնը պիտի փրկէ, և հրէաստանի քաղաքները պիտի շինուին · Թող շինեն՝ բնակին և ժառանգեն անիկայ:

36 Վրդ ծառաներուդ զաւակը Հոն Հաստատուի, և քու անունդ սիրողները Հոն բնակին :

ՍԱՂՄՈՍ ԿԹ.

Աստուած յօգնել ինձ նայեաց .

1 Ո՛վ աստուած, նայէ որ ինծի օգնես, և արագորա իմ օգնութեանս Հասնելու :

2 Թող ամչնան ու խպնին իմ անձս փընտրողները . ետ դառնան ու ամչնան ինծի Համար չարութիւն խորհողները :

3 Ամչնալով իսկոյն թող ետ դառնան անոնք՝ որ ինծի վայ վայ կ'ըսեին :

4 Թող ցնծան և ուրախ ըլլան ան ամէնքը՝ որ քեզ կը փնտռեն :

5 Ամէն ժամանակ քու փրկութիւնդ սիրողները թող ըսեն, աստուած մեծ է :

9 Ո՛վ աստուած, օգնէ ինծի, ես աղքատ ու տնանկ եմ . ո՛վ տէր, դուն իմ օգնականս ու փրկիչս ես, մի՛ ուշանար :

ՕՐ ՏԱՍՆԸՉՈՐՍԵՐՈՐԴ
ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ Հ.

Ի քեզ տէր յուսացայ.

1 *Յոյս քեզի դրի ով տէր, յաւիտեան չա-*
մըչնամ. քու արդարութեամբդ փրկէ ու ապրե-
ցուր զիս:
2 *Ականջդ ինծի ծռէ, և զիս փրկէ:*
3 *Ինծի ապաւէն աստուած, և զիս ապրեցունելու*
համար ամրութեան տեղի եղիր. վասն զի իմ
հաստատութիւնս և իմ ապաւէնս դուն ես:
4 *Ո՛վ իմ աստուածս, զիս մեղաւորին ձեռքէն*
ազատէ. անօրէնին ու անիրաւին ձեռքէն:
5 *Ո՛վ տէր, իմ համբերութիւնս դուն ես. ո՜վ*
տէր իմ մանկութենէս 'ի վեր իմ յոյսս:
6 *Ես արգանդէն քեզի յանձնուեցայ, իմ մօրս*
որովայնէն դուն ես իմ ապաւէնս, և իմ օգնութիւնս
ամէն ժամանակ քենէ է:
7 *Ես շատերուն որպէս թէ նշաւակ մը եղայ,*
և ինծի օգնական ու զօրութիւն տուողը դուն ես:
8 *Բերանս գովութիւնով լեցուի, որ քու փառ-*
քըդ օրհնեմ, ամէն օր քու մեծվայելչութիւնդ:
9 *Ծերութեան ժամանակս զիս մի՛ ձգեր ո՜վ տէր,*
զօրութիւնս պակսած ժամանակը զիս մի՛ թողուր:

10 Թշնամիներս ինծի ըսին, և իմ անձս պա-
շարողները մէկտեղ խորհուրդ ըրին և ըսին, աս-
տուած անիկայ թողուց, հալածենք և անոր հաս-
նինք · ինչու որ անիկայ փրկող մը չի կայ ։

11 Ո՛վ իմ աստուածս, ինէ մի՛ հեռանար, և ո՛վ
աստուած, ինծի օգնելու նայէ ։

12 Ամըչնան ու պակսին անոնք՝ որ իմ անձիս
համար չարախօսութիւն կ'ընէին · ամօթով ու պատ-
կառանքով ծածկուին անոնք՝ որ ինծի համար չա-
րութիւն կ'ուզէին ։

13 Ես ամէն ժամանակ պիտի յուսամ, և քու
օրհնութիւններդ պիտի շատցունեմ ։

14 Իմ բերանս քու արդարութիւններդ պիտի
պատմէ, ամէն օր քու գովութիւններդ ։

15 Ես անանկ խարդախութեան գիտութիւնը
չէի գիտեր, հապա տէրոջը զօրութեանը ապաւինե-
ցայ · և ո՛վ տէր, միայն քու արդարութիւններդ յի-
շեցի ։

16 Ո՛վ իմ աստուածս, իմ մանկութենէս ինծի
սորվեցուցիր · վասն որոյ քու արդարութիւններդ
պիտի պատմեմ ։

17 Մինչև հալուորութեան ու ծերութեան խս
մի՛ թողուր ո՛վ իմ աստուածս · մինչև որ քու բա-
զուկդ ամէն գալու ազգին պատմուի ։

18 Քու ըրած մեծամեծ զօրութիւններդ ու ար-
դարութիւնդ մինչև երկինքներն են · ո՛վ աստուած,
քեզի նման ո՛վ կայ ։

19 Որչափ շատ նեղութիւն ու չարչարանք ցըցուցիր ինծի, դարձար ու իս մխիթարեցիր. երկրին խորունկ անդունդներէն իս հանեցիր:

20 Ու զօրութիւններդ էվելցուցիր, դարձար իս մխիթարեցիր. և երկրին խորունկ անդունդներէն իս նորէն հանեցիր:

21 Ուրեմն ես ալ քեզի փառք պիտի տամ սաղմոսներու պատրաստութիւնով՝ ուղ ճշմարիտ աստուած. օրհնութիւնով սաղմոս պիտի ըսեմ քեզի ուղ իսրայէլին սուրբը:

22 Ու քեզի սաղմոս ըսած ժամանակս շրթունքներս պիտի ցնծան, և իմ անձս՝ որ փրկեցիր:

23 Եւ իմ լեզուս ալ ամէն օր քու արդարութիւններդ պիտի խօսի, ան ժամանակը որ ինծի չարութիւն ուզողները ամօթով պիտի իյնան ու ամչնան:

ՍԱՂՄՈՍ ՀԱ.

Աստուած զերաւունս քո արքայի տուր.

1 Ո՛վ աստուած, քու իրաւունքներդ թագաւորին տուր, և քու արդարութիւններդ թագաւորին որդին:

2 Որ քու ժողովուրդներդ արդարութիւնով դատէ, և քու աղքատներդ իրաւունքով:

3 Լեռները ժողովուրդին խաղաղութիւնը առնեն, և բլուրները արդարութիւնը:

4 Յաղովուրդին աղքատներուն իրաւունք պիտի ընէ, և տնանկներուն զաւկրները պիտի ազատէ, և ամբարտաւանները պիտի խոնարհեցունէ:

5 Երեգակին հետ լուսինէն առաջ կենայ ու ծնայ, ազգէ մինչեւ ազգ:

6 Ընձրեւի պէս բուրդին վրայ պիտի իջնայ, ցօղի պէս՝ որ երկիրը կը թրջէ:

7 Ընոր օրերը արդարութիւնը պիտի ծագի, մեծ խաղաղութիւն՝ մինչեւ որ լուսինին ժամանակը լըման ըլլայ:

8 Ընծովէ ծով պիտի տիրէ, գետերէն մինչեւ աշխարհի ծայրերը:

9 Առաջ հնդիկները անոր առջեւն պիտի խնան, և անոր թշնամիները հող պիտի ուտեն:

10 Թարսիսին և կղզիներուն թագաւորները ընոր ընծաներ պիտի մատուցանեն. արաբայ ու սաբայ թագաւորները անոր ընծաներ պիտի բերեն:

11 Երկրի ամէն թագաւորները անոր երկրպագութիւն պիտի ընեն, և ամէն ազգերը անոր պիտի ծառայեն:

12 Վասն զի աղքատը զօրաւորէն փրկեց. աղքատը ու տնանկը՝ որուն օգնութիւն ընող չի կայ:

13 Ընն աղքատին ու տնանկին պիտի ողորմի, և տնանկներուն անձերը պիտի ազատէ. գէշ վաշխերէն անոնց անձերը պիտի ազատէ:

14 Ընոր անունը պատուական է անոնց առջեւն. պիտի ապրի ու արաբացւոց ոսկիէն անոր պիտի տրուի:

15 Ամէն ժամանակ անոր աղօթք պիտի ընեն, և ամէն օր անխկայ պիտի օրհնեն :

16 Բոլոր երկրի վրայ առատութիւն պիտի ըլլայ, և լեռներուն գլուխներուն վրայ :

17 Անոր պտուղը Լիբանանէն բարձր պիտի ըլլայ · երկրի խոտին պէս տէրոջը քաղաքին մէջ պիտի ծաղկի :

18 Օրհնեալ ըլլայ տէրոջը անունը յաւիտեան · վասն զի անոր անունը արեւէն առաջ է :

19 Երկրի ազգերը անով պիտի օրհնուին, ամէն ազգերը երանի պիտի տան անոր :

20 Օրհնեալ ըլլայ Իսրայէլի տէր աստուածը, որ ինքն է միայն սքանչելիքներ ընողը · և անոր սուրբ փառքին անունը յաւիտեան օրհնեալ է · բոլոր երկիրը անոր փառքովը պիտի լեցուի · եղիցի եղիցի :

ՕՐ ՏԱՍՆԵՒՉՈՐՍԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ՀԲ.

Իբրև զի բարի է Իսրայէլի աստուած .

1 Ինչպէս բարի է աստուած Իսրայէլին, և անոնց՝ որ սրտով ուղիղ են :

2 Սակայն քիչ մնաց որ ոտուըներս պիտի դողդղէին, քիչ մնաց որ գնացքներս պիտի սահէին:

3 Ես անօրէններուն նախանձեցայ երբոր մեղաւորներուն խաղաղութիւնը կը տեսնայի. ինչու որ մահուան տրտմութիւն չի կար անոնց:

4 Անոնց տանջանքները հաստատուն էին, մարդոց հետ աշխատանքի մէջ չեն, և մարդոց հետ չի պիտի չարչարուին:

5 Անոր համար ամբարտաւանութիւնը անոնք բռնեց. ամբարշտութիւնը ու անիրաւութիւնը վրանին հագան:

6 Անոնց անիրաւութիւնը որպէս թէ ճարպէն պիտի ելլէ. ինչու որ անոնք իրենց սրտին խորհուրդներուն պէս գացին:

7 Ըարութիւնով խորհեցան ու խօսեցան. անիրաւութիւն խորհեցան բարձրեալին դէմ:

8 Իրենց բերանը երկինքներուն մէջ դրին, և լեզուներն երկրին վրայ թող տուին:

9 Անոր համար ժողովուրդս ասդին պիտի դառնայ, և իմ օրերս կատարեալ լեցուն պիտի գտնուին անոնց մէջ:

10 Անոնք թէ՝ աստուած ինչպէս գիտցաւ. բարձրեալին քով գիտութիւն կայ մը:

11 Ահա մեղաւորներ են, և անոնց յաջողուած է, կը կենան ու աշխարհի մեծութիւնը ունին:

12 Անոնք՝ ուրեմն զուր տեղը սիրտս արդարացուցի. ձեռուըներս սրբութիւնով պիտի լուամ. և ա-

մէն օր տանջուեցայ, և առտուանցները նախատինք լսեցի։

13 Թէպէտև կ՚ըսէի թէ՝ ահա ասանկ պիտի պատմեմ քու զաւկըներուդ ազգին՝ որոնց որ ես ուխտեցի։

14 Միտքս դրի որ աս ալ նեղութիւն մըն է իմ առջիս, մինչև որ աստուծոյ սրբութեան տեղը մըտնամ, և անոնց վերջը իմանամ։

15 Սակայն անոնց նենգութեանը համար անոնք մերժէ. և իրենց ամբարտաւանութիւնովը անոնք կործանէ։

16 Արդ՝ ինչպէս մէկէնիմէկ կործանեցան, իրենց անօրէնութեանը համար սատկեցան պակսեցան կորսուեցան. և քունէ արթնցողներուն երազներուն պէս եղան։

17 Ո՛վ տէր, քու քաղաքիդ մէջ անոնց պատկերները անարգէ. ինչու որ իմ սրտիս մէջ կրակ վառեցաւ, և իմ երիկամունքներս փոխուեցան։

18 Ես երեսէ ինկայ ու չի գիտցայ. քու առջիդ անասունի պէս սեպուեցայ. ու ես ամէն ժամանակ քու քովդ եմ։

19 Իմ աջ ձեռքէս բռնեցիր, քու խորհուրդներովդ ինծի առաջնորդեցիր, և իս փառքով ընդունեցիր։

20 Ի՞նչ ունիմ ես երկինքը, կամ երկրի վրայ քենէ 'ի զատ ի՞նչ պիտի փնտռեմ։

21 Իմ սիրտս ու մարմինս մաշեցան . իմ սրտիս աստուածը , աստուած յաւիտեան իմ բաժինս է :

22 Ընդ այնմ անձերնին քենէ հեռացընողները կորսուին , ամէն քեզի պոռնկողները սատկեցուր :

23 Ինծի աստուծոյ մօտենալը բարի է , և իմ յոյսս տէրոջը դնելը . քու ամէն օրհնութիւններդ պատմելու սիոնի աղջիկանը դուռները :

ՍԱՂՄՈՍ ՀԳ .

Ընդէ՞ր մերժեցեր աստուած .

1 Ա՛վ աստուած , ինչո՞ւ մեզ մինչեւ վերջը մերժեցիր . սրտմտութիւնդ քու արօտիդ ոչխարներուն վրայ բարկացաւ :

2 Ա՛իտքդ բեր քու ժողովուրդդ որ սկիզբէն ստացար . քու ժառանգութեանդ վիճակը փրկեցիր . Սիոն լեռը՝ որ դուն անոր մէջը բնակած ես . քու ձեռքդ անոնց ամբարտաւանութեանը վրայ մինչեւ վերջը բարձրացուր :

4 Թշնամին քու սուրբ տեղիդ մէջ , քեզ ատողները քու բարեկեցութեանդ մէջ պարծեցան :

5 Իրենց նշանները նշաններու տեղ դրին . և իրենք աս բաներուն վերէն ըլլալը չի հասկըցան :

6 Ընտաւին մէջի ծառերուն պէս կացիններով անոր դուռները կոտրտեցին . անիկայ տապարներով ու մուրճերով մէկտեղ կործանեցին :

7 Կրակով երեցին քու սուրբ տեղդ . քու անուանդ խորանը երկրի վրայ պղծեցին :

8 Անոնց ազգերը իրենց սրտին մէջ մէկտեղ ըսին, եկէք աստուծոյ ամէն տօները երկրին վրայէն վերցունել տանք:

9 Մենք մեր նշանները չի տեսանք, և մարգարէ անգամ չի կայ. և մեզ մէկը չի պիտի ճանչնայ:

10 Ո՜վ աստուած, մինչեւ երբ թշնամին կը նախատէ, հակառակորդը քու սուրբ անունդ կը բարկացունէ:

11 Ինչո՞ւ քու ձեռքդ կը դարձունես, և քու աջ ձեռքդ քու ծոցէդ:

12 Աստուած՝ մեր թագաւորը սկիզբէն է, որ երկրի մէջ փրկութիւն ըրիր:

13 Դուն քու զօրութիւնովը ծովը հաստատեցիր. վիշապներուն գլուխը դուն ջուրերուն վրայ խորտակեցիր:

14 Վիշապին գլուխը դուն փշրեցիր, և անիկայ կերակուր տուիր հնդկաց զօրքերուն:

15 Աղբիւրները ու վտակները դուն բղխեցուցիր, յորդառատ գետերը դուն ցամքեցուցիր:

16 Քուկդ է ցորեկը ու քուկդ է գիշերը, լուսինը ու արեւը դուն ստեղծեցիր. և երկրի ամէն սահմանները դուն հաստատեցիր. գարունը ու ամառը դուն ստեղծեցիր:

17 Միտքդ ըրայ ասիկայ՝ որ թշնամին տէրը նախատեց. անզգամ ժողովուրդը քու սուրբ անունդ բարկացուց:

18 Քեզ խոստովանող անձը գազաններուն մի՛

մատներ, և քու տնանկներուդ անձը մինչև վերջը մի՛ մոռնար։

19 Քու ուխտիդ նայէ, ինչու որ երկրի վրայ աւազակներուն տուները անիրաւութիւնով լեցուեցան։

20 Տնանկը ամօթով ետ չի դառնայ․ հապա աղքատը ու տնանկը քու սուրբ անունդ օրհնեն։

21 Ելիր ով աստուած, և քու դատդ վարէ․ միտքդ բեր ամէն օր անզգամէն եկած նախատինքը։

22 Քու պաշտօնեաներուդ ձայնը մի՛ մոռնար․ քեզ ատողներուն ամբարտաւանութիւնը միշտ վեր-նայ․

ՕՐ ՏԱՍՆԸՀԻՆԳԵՐՈՐԴ
ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ՀԴ․

Խոստովան եղիցուք առ քեզ աստուած․

1 Գոհութիւն տանք քեզի ով աստուած, գոհութիւն տանք ու քու անուանդ աղաղակենք։

2 Քու ամէն սքանչելիքներդ պիտի պատմեմ։ երբոր ժամանակ ունենամ՝ ուղիղ դատաստան պիտի տեսնամ։

3 Երկիրը ու անոր ամէն բնակիչները մաշեցան․ ես անոր սիւները հաստատեցի։

4 Անօրէններուն ըսի թէ՝ անօրէնութիւն մի՛ ընէք, և մեղաւորներուն թէ՝ եղջիւրներնիդ վեր մի՛ վերցունէք:

5 Եղջիւրներնիդ վեր մի՛ վերցունէք, և աստուծոյ դէմ անիրաւութիւն մի՛ խօսիք:

6 Վասն զի ո՛չ արեւելքէն և ո՛չ արեւմուտքէն և ոչ լեռներուն անապատէն, հապա դատաւորը աստուած է:

7 Մէկը կը խոնարհեցունէ, և միւսը կը բարձրացունէ. տէրոջը ձեռքը լեցուն բաժակ մը կայ անապակ գինիով խառնուած, ու անկէ վազցուց:

8 Սակայն անոր մրուրը չի պիտի հատնի, և երկրի ամէն մեղաւորները անիկայ պիտի խմեն:

9 Ես յաւիտեան ուրախ պիտի ըլլամ. յակոբայ աստուծոյն սաղմոս պիտի ըսեմ:

10 Մեղաւորներուն բոլոր եղջիւրները պիտի փշրես, և արդարին եղջիւրը պիտի բարձրանայ:

ՍԱՂՄՈՍ ՀԵ.

Յայտնի է ՚ի Հրէաստանի աստուած.

1 Աստուած Հրէաստանի մէջ յայտնի է, և իսրայէլի մէջ անոր անունը մեծ է:

2 Խաղաղութիւնը անոր տեղը եղաւ, և սիօն՝ անոր բնակութիւնը:

3 Հոն տէրը աղեղին զօրութիւնը ջարդեց, զէնը, սուրը ու պատերազմին բանակը:

4 Դուն աքանչելի կերպով լոյս կուտաս յաւիտեան լեռներուն. ամէն սրտով անմիտ եղողները պիտի խռովին. իրենց քունը քնացան և բան մը չի գտան:

5 Ամէն ձեռուընին մեծութիւն եղող մարդիկները, և ձի հեծնողները ոչ յակոբայ աստուածը, քու բարկութենէդ քնացան:

6 Դուն ահաւոր ես, և քու առջիդ ո՞վ կրնայ կենալ. երբոր դուն երկինքէն երեւցար, քու բարկութիւնդ յայտնուեցաւ:

7 Աստուծոյ դատաստանի ելած ժամանակը երկիրը վախցաւ ու շարժեցաւ. երկրի ամէն հեղահոգիները ապրեցունելու համար:

8 Ա՛արդեան խորհուրդները քեզի ընորհակալութիւն պիտի տան, և իմաստութիւնով ծածկուածները քեզ պիտի օրհնեն:

9 Ուխտ ըրէք ու մեր տէր աստուծոյ կատարեցէք, ո՛վ դուք ամէնքդ՝ որ անոր բոլորտիքն էք:

10 Պատարագները մատուցէք ահաւորին, որ իշխաններուն հոգին կը հանէ. ան երկրի ամէն թագաւորներէն ահաւոր է:

ՍԱՂՄՈՍ ՀԱ.

Ձայնիւ իմով ես առ տէր կարդացի.

1 Իմ ձայնովս տէրոջը աղաղակեցի, իմ ձայնովս աստուծոյ, ու ինծի նայեցաւ:

2 Նեղութեանս օրը աստուած փնտռեցի իմ

ձեռքովս , ու գիշեր ժամանակ անոր առջին չի խա-
բուեցայ :

3 Իմ անձս մխիթարուիլ չէր ուզեր , զաստուած
յիշեցի և ուրախացայ . հոգ կ'ընէի , ու հոգիս իմ
անձիս մէջ կը մաշէր :

4 Աչուըներս արթուն պահեցիր , խռովեցայ ու
չի խօսեցայ . անցած օրերը միտքս բերի , և անցած
տարիները յիշեցի :

5 Գիշեր ժամանակ սրտիս հետ խօսեցայ , հոգ
կ'ընէի , և հոգիս իմ անձիս մէջ կը տառապէր :

6 Ընդհօք տէրը յաւիտեան իս պիտի մերժէ՞,
ու մէյ մ'ալ իս չի՞ պիտի ուզէ :

7 Կամ յաւիտեան իր ողորմութիւնը ինէ պիտի
արդիլէ՞, կամ ազգէ մինչեւ ազգ իր խօսքը վերջա-
ցո՞ց :

8 Կամ թէ իմ աստուածս գթալը պիտի մոռնայ ,
կամ իր գթութիւնը պիտի արդիլէ՞ իր բար-
կութիւնովը :

9 Ըսի թէ՝ հիմայ սկսեցի . աս է բարձրեալին
ալ ձեռքին նորոգութիւնը :

10 Ակիզբէն ըրած տէրոջը գործքերը յիշեցի .
անոր սքանչելիքնները միտքս բերի :

11 Ըմէն քու գործքերուդ վրայ մտմտացի , և
քու ձեռքիդ գործքերուն վրայ խորհեցայ :

12 Ո՛վ աստուած , քու ճամբաներդ սրբութեան
մէջ են . մեր աստուծոյն պէս մեծ աստուած ո՞վ կայ .
դուն ես սքանչելիքներ ընող աստուածը :

13 Քու զօրութիւնդ քու ժողովուրդիդ ցըցուցիր. քու ժողովուրդդ քու բազուկովդ ազատեցիր, Յակոբին ու Յովսէփին որդիքները:

14 Ո՛վ Աստուած, ջուրերը քեզ տեսան, ջուրերը քեզ տեսան ու վախցան, և խորունկ անդունդները խռովեցան:

15 Շատ ջուրերուն ձայնէն ամպերը ձայն տուին. ինչու որ քու նետերդ քու անիւիդ որոտալու ձայնէն կ'երթան:

16 Քու փայլակներդ աշխարհի երեւցան, երկիրը խռովեցաւ ու դողաց:

17 Քու ճամբաներդ ծովուն մէջն են, քու շաւիղներդ շատ ջուրերուն մէջը. և քու ոտքիդ կոխած տեղերը չեն երեւար:

18 Ոչխարի հօտին պէս քու ժողովուրդիդ առաջնորդեցիր Մովսէսին ու Ահարոնին ձեռքովը:

ՕՐ ՏԱՍՆԸՀԻՆԳԵՐՈՐԴ
ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ՀԷ.

Նայեցարո́ւք ժողովուրդք.

1 Ժողովուրդներ, իմ օրէնքներուս նայեցէք, ականջներնիդ իմ բերնիս խօսքերուն ծռեցէք:

2 Իմ բերանս առակով պիտի բանամ, և հին ժամանակի առակները պիտի պատմեմ։

3 Ինչպէս որ լսեցինք ու գիտցանք ասիկայ, և մեր Հայրերը մեզի պատմեցին։

4 Ընոնց որդիքներէն բան մը չի ծածկուեցաւ, տէրոջը օրհնութիւնները անոր ըրած զօրութիւնը ու սքանչելիքները գալու ազգերուն պատմելու համար։

5 Իր վկայութիւնը Յակոբին հաստատեց, և Իսրայէլի վրայ օրէնքները դրաւ։

6 Ինչ բան որ մեր Հայրերուն պատուիրեց իրենց զաւկիներուն յայտնելու, որ ուրիշ ազգի իմացունեն։

7 Ընն ծնելու զաւկիները ելլեն ու ասիկայ իրենց որդիքներուն պատմեն. որ իրենց յոյսը աստուծոյ վրայ դնեն, ու աստուծոյ գործքերը չի մոռնան։

8 Ընոր պատուիրանքները խնդրելով Թող խնդրեն, և իրենց Հայրերուն պէս չըլլան։

9 Ըաար ու բարկացունող ազգ, մէկ ազգ մը՝ որ իր սիրտը չի շտկեց, և իր Հոգին աստուծոյ չի հաստատեց։

10 Եփրեմի որդիքները աղէկ աղեղ լարող ու նետ նետող են, պատերազմի օրը կապարճներնին դարձուցին։

11 Ընստուծոյ ուխտին վրայ չի կեցան, և անոր օրէնքին պէս երթալ չուզեցին։

12 Ընոր երախտիքները մոռցան, և անոր ցըցուցած սքանչելիքները։

13 Ընոնց Հայրերուն առջեւը ըրած իր սքանչելիքները, եգիպտացւոց երկրին ու տայանու դաշտին մէջ։

14 Ծովը ճեղքեց և անոնք անցուց, տիկին մէջի ջուրին պէս ջուրերը կայնեցուց։

15 Ամպով անոնց առաջնորդեց ցորեկ ժամանակ, և ամէն գիշեր կրակի լոյսով։

16 Անապատին մէջ վէմը պատռեց, և անոնք ջրեց՝ որպէս թէ մեծ հորէ։

17 Ջուրերը քարէն հանեց, և ջուրերը դետերու պէս բղխեցուց։

18 Սակայն անոնք աւելի մեղանչեցին, և անապատին մէջ բարձրեալը նորէն բարկացուցին։

19 Իրենց սրտին մէջ զաստուած փորձեցին, իրենց անձին համար կերակուր փնտռելով։

20 Աստուծոյ դէմ տրտունջ ըրին և ըսին, մի թէ աստուած կարող է անապատին մէջ սեղան պատրաստել։

21 Ահա ղի քարին կը զարնէր և ջուրեր կը բղխէր, և անկէ վտակներ կը վազէր։

22 Արդեօք ան կարող է մեզի հաց ալ տալու, կամ իր ժողովուրդին սեղան պատրաստելու։

23 Երբոր տէրը ասիկայ լսեց՝ բարկացաւ. յակոբայ որդիքներուն մէջ հուր բորբոքեցաւ, և բարկութիւն եկաւ իսրայէլի վրայ։

24 Ահա ղի աստուծոյ չի հաւատացին, և յոյսերնին անոր փրկութեանը վրայ չի դրին։

25 Վերէն ամպերուն Հրաման ըրաւ, և երկինքին դուռները բացաւ. և անոնց անձրեւի պէս մանանայ իջեցուց՝ որ անոնց կերակուր ըլլայ:

26 Երկինքի Հացը անոնց տուաւ, մարդիկ հրեշտակներուն Հացը կերան, և անոնց լիութիւնով կերակուր իջեցուց:

27 Ըարաւի Հովը Հանեց, և իր զօրութիւնովը դէպ՚ի Հիւսիսի կողմը բերաւ:

28 Ա՚ին իջեցուց անոնց Հողի պէս, ծովի աւազին պէս թեւեւով թռչուններ:

29 Ընոնց բանակին մէջը թափեց, և անոնց վրաններուն բոլորտիքը:

30 Կերան ու աղէկ մը կշտացան, իրենց ուզածը իրենց տուաւ, և բնաւ իրենց ուզածէն չի զրկուեցան:

31 Ոչ՚անի որ կերակուրները իրենց բերանին մէջն էր, աստուածոյ բարկութիւնը անոնց վրայ եկաւ. անոնցմէ շատերը սպաննեց, և իսրայէլի ընտիրները սատկեցուց:

32 Ընդհն աս բաներուն մէջ նորէն մեղանչեցին, և անոր սքանչելիքներուն չի Հաւատացին:

33 Ոչ՚ուր տեղը անոնց օրերը պակսեցան, և անոնց տարիները շուտով անցան:

34 Երբոր անոնք կ՚սպաննէր՝ անիկայ կը փընտրէին. կը դառնային ու առտուանց զաստուած կը խնդրէին:

35 Յիշեցին որ աստուած անոնց օգնական էր, բարձրեալ աստուածը անոնց փրկիչ էր:

36 Իրենց բերանովը անիկայ սիրեցին, և իրենց լեզուովը անոր սուտ կը խօսէին, և սիրտերնին անոր հետ ուղիղ չէր, և անոր ուխտին չի հաւատացին։

37 Նայց ինքը գթած էր, անոնց մեղքերը կը քաւէր, և չէր կորսնցուներ։

38 Հաստ անգամ իր բարկութիւնը կը դարձուներ, և իր ամէն սրտմտութիւնը չէր բորբոքեր։

39 Անոնք բերաւ թէ մարմին են. հոգին որ կ'երթայ՝ ալ մէյ մ'ալ չի դառնար։

40 Քանի անգամ անապատին մէջ անիկայ սրդողցուցին, բարձրեալը անջուր տեղը բարկացուցին։

41 Դարձան ու զաստուած փորձեցին, և իսրայէլի սուրբը նեղացուցին։

42 Անոր ձեռքը չի յիշեցին, և այն օրը՝ որ ազատեց իրենց թշնամիներուն ձեռքէն խալըսեց։

43 Ինչպէս որ ըրաւ իր նշանները ու արուեստները եգիպտացւոց երկրին ու տայանսւ դաշտին մէջ։

44 Անոնց գետերը արիւն դարձուց, և անոնց անձրեւները որ չի խմեն։

45 Անոնց շանաճանճ խրկեց, և անոնք կերաւ, և գորտով անոնք ապականեց։

46 Անոնց պտուղը ժանկին տուաւ, և անոնց վաստակները մարախին։

47 Անոնց այգիները կարկուտով զարկաւ, և անոնց թզենիները եղէգով։

48 Անոնց անասուններները կարկուտին մատնեց, և անոնց ստացուածքները կրակով երեց։

49 Իր բարկութեանը սրտմտութիւնը անոնց խրկեց, սրտմտութիւն, բարկութիւն ու նեղութիւն:

50 Անոնց տանջանք խրկեց չար հրեշտակին ձեռքովը, իր բարկութեանը սրտմտութիւնը անոնց վրայ քալեցուց:

51 Անոնց անձերը մահէն չի խնայեց, և անոնց անասուններըը մահուան մատնեց:

52 Եգիպտացիներուն ամէն անդրանիկները ըսպաննեց, անոնց վաստակներուն ամէն առջի պտուղը քամայ բնակարաններուն մէջ:

53 Իր ժողովուրդը ոչխարի պէս առաջ վարեց, և ոչխարի հօտի պէս անոնք անապատը հանեց:

54 Յոյսով անոնց առաջնորդեց, և չի վախցան. ու ծովը անոնց թշնամիները ծածկեց:

55 Անոնք իր սուրբ լեռը հանեց, ան լեռը՝ որ իր աջ ձեռքը ստացեր էր:

56 Անոնց երեսէն հեթանոսները մերժեց, վիճակով անոնց տուաւ իր ժառանգութեան վիճակը, և իսրայէլի ազգը անոնց խորաններուն մէջ նըստեցուց:

57 Բարձրեալ աստուածը փորձեցին սրդողցուցին, և անոր վկայութիւնը չի պահեցին:

58 Յարձան մոլորեցան իրենց հայրերուն պէս, և ծուռ աղեղի պէս եղան:

59 Յարձան իրենց կուռքերուն սեղաններովը անիկայ բարկացուցին, և իրենց փորուած պատկերներովը անիկայ նախանձեցուցին:

60 Աստուած լսեց և անոնք արհամարհեց , և Իսրայէլը շատ անարգեց :

61 Սելովէ մէջ եղած խորանը իրմէն մերժեց . ան խորանը՝ որ մարդոց մէջ դնել տուաւ :

62 Անոնց զօրութիւնները գերութեան մատնեց , և անոնց վայելչութիւնները իրենց թշնամիներուն ձեռքը :

63 Սուրով իր ժողովուրդը պատեց , և իր ժառանգութիւնը աչքէ ձգեց :

64 Անոնց երիտասարդները կրակը կերաւ , և անոնց կոյսերուն համար մկկը սուգ չըրաւ :

65 Անոնց քահանաները սուրով ինկան , և անոնց որբեւարիներուն համար լացող մը չի կար :

66 Տէրը քունէ արթննալու պէս արթնցաւ , գինիէն սթափուած զօրաւոր մարդուն նման :

67 Իր թշնամիները ետ զարկաւ , անոնք յաւիտեան նախատելի ըրաւ :

68 Յովսէփի խորանը մերժեց , և Եփրեմի ցեղը չընտրեց :

69 Հապա Յուդայի ցեղը ընտրեց . սիօն լեռը՝ որ անիկայ ընտրեց :

70 Ան՝ իեղջերուին խորանին պէս շինեց անոր սուրբ տեղը , երկրին վրայ յաւիտեան հաստատեց անիկայ :

71 Իր դաւիթ ծառան ընտրեց , և ոչխարներուն հօտէն անիկայ առաւ . պինտ վերջին ծնածներէն անիկայ ընդունեց :

72 Որ իր ծառան յակոբը, և իսրայէլ իր ժառանգութիւնը հովուէ։

73 Իր սրտին իմաստութիւնովը անոնք կ'արածէր, իր ձեռքին անմեղութիւնովը անոնց կ'առաջնորդէր։

ՕՐ ՏԱՍՆԱՎԵՑԵՐՈՐԴ ՂԱԶԱՐԻ ԸՆԹԵՐՑՈՒԹԻՒՆ

ՍԱՂՄՈՍ ՀԸ.

Աստուած՝ մեր հեթանոսաց.

1 Ով աստուած, հեթանոսները քու ժառանգութեանդ մէջը մտան, քու սուրբ տաճարդ պղծեցին։

2 Երուսաղէմը մրգապահներուն հիւղերը դարձուցին. քու ծառաներուդ դիերը երկինքի թռչուններուն կերակուր տուին, և քու սուրբերուդ մարմինները երկրի գազաններուն։

3 Անոնց արիւնը ջուրի պէս երուսաղէմի չորս կողմը թափեցին, և անոնք թաղող մը չէի կար։

4 Մենք մեր դրացիներուն նախատինք եղանք, ծաղր ու անարգանք մեր չորս կողմը եղողներուն։

5 Ով տէր, մինչեւ ըրբ մեզի միշտ կը բարկանաս, քու նախանձդ կրակի պէս պիտի բորբոքի՞ մի։

6 Թող բարկութիւնդ քեզ չի ճանչցող ազ-
գերուն վրայ թափի . ան թագաւորներուն վրայ՝ որ
քու անունդ չի կանչեցին . ինչու որ Յակոբը կերան ,
և անոր բնակութիւնը աւրեցին :

7 Մ՛եր առջի անօրէնութիւնները մի՛ յիշեր . ո՛վ
տէր , քու ողորմութիւնդ մեզի շուտով հասնի ,
վասն զի շատ խեղճ եղանք :

8 Օգնէ մեզի ո՛վ աստուած՝ մեր փրկիչը , քու
անուանդ փառքին համար :

9 Ո՛վ տէր , մեզ ազատէ , և մեր մեղքերը քաւէ՝
քու անուանդ սիրոյն համար :

10 Հեթանոսներուն մէջ չըսուի թէ՝ ո՞ւր է անոնց
աստուածը :

11 Հապա մեր աչքին առջին յայտնի ըլլայ հե-
թանոսներուն վրայ քու ծառաներուդ թափած ա-
րեան վրէժը :

12 Կապուածներուն հառաչանքը քու առջիդ
ելլէ . քու բազուկիդ զօրութիւնովը սպաննուածնե-
րուն զաւկըներուն դուն հոգ տար :

13 Մ՛եր դրացիներուն եօթն անգամ հատուցում
ըրէ իրենց ծոցը , որ նախատանքով քեզ անարգեցին
ո՛վ տէր :

14 Մ՛ենք քու ժողովուրդդ և քու արօտիդ ոչ-
խարները յաւիտեան քեզի փառք տանք , ազգէ ազգ
քու գովութիւններդ պատմենք :

ՍԱՂՄՈՍ ՀԹ.

Ող Հովուեսդ Իսրայէլի.

1 Յ՛վ Իսրայէլը Հովուողը՝ նայէ, դուն որ ոչխարին առաջնորդելու պէս Յովսէփին կ՛առաջնորդես:

2 Ո՛վ քերովբէներուն վրայ նստողը՝ ինքզինքդ երեմին, բենիամինին ու մանասէին առջին յայտնէ:

3 Ընթնցուր քու զօրութիւնդ, ու եկուր մեզ ապրեցուներու:

4 Ո՛վ զօրութիւններուն աստուածը, մեզ դարձուր, քու երեսդ մեզի ցրցուր՝ որ ապրինք:

5 Ո՛վ տէր՝ զօրութիւններուն աստուածը, մինչեւ ե՞րբ քու ծառաներուդ աղօթքին կը բարկանաս:

6 Ո՞նզի արտասուքի հաց կերուցիր, և մեզի չափով արցունք խմցուցիր:

7 Ո՞եր դրացիներուն նախատինք ըրիր մեզ, ծաղր ու անարգանք մեր թշնամիներուն:

8 Ո՛վ զօրութիւններուն աստուածը, մեզ դարձուր, քու երեսդ մեզի ցրցուր, և կ՛ապրինք:

9 Եգիպտոսէն այգի մը բերիր, հեթանոսները հանեցիր, և անիկայ տնկեցիր. և անոր առաջնորդեցիր:

10 Ընոր արմատները հաստատեցիր, և երկիրը լեցուց. անոր ստուերը լեռները ծածկեց, և անոր հիւղը աստուածոյ մայր ծառին պէս եղաւ:

11 Իր որթը մինչեւ ծովը երկնցուց , անոր բողբոջները մինչեւ գետերը :

12 Ինչո՞ւ անոր ցանկը փլուցիր , և ճամբէն անցնողները անոր պտուղը կը փրցունեն :

13 Անտառի խոզը անիկայ ապականեց , և վայրի գազանները հոն արածեցան :

14 Ո՛վ զօրութիւններուն աստուածը՝ դարձիր , երկինքէն նայէ ու տես . այցելու եղիր աս այգիին , և դարման տար ասոր՝ որ քու աջ ձեռքդ տնկեց :

15 Արդուն զաւկին վրայ՝ (նայէ) որ անիկայ քեզի համար զօրացուցիր . կրակով երած ու աւերակ եղած է , և քու բարկութենէդ պիտի կորսուի :

16 Քու ձեռքդ մարդուն վրայ ըլլայ , քու աջ ձեռքդ մարդուն զաւկին վրայ , որ անիկայ քեզի համար զօրացուցիր :

17 Ա՛յլ մենք քենէ ետ չի պիտի դառնանք . դուն մեզ ապրեցուր , և քու անուանդ հ՛ւ տէր , աղաղակենք :

18 Ո՛վ զօրութիւններուն աստուածը , մեզ դարձուր . քու երեսդ մեզի ցրցուր , և կ՛ապրինք :

ՍԱՂՄՈՍ 2.

Յնծացէք առ աստուած .

1 Յնծութիւն ըրէք աստուծոյ՝ մեր օգնութեանը . յակոբայ աստուծոյն աղաղակեցէք :

2 Սաղմոս ըսէք և օրհնութիւն տուէք , քաղցր ձայնով սաղմոս ըսէք անոր :

3 Պող չելեցէք ամիսներուն առջի օրը, մեր տարեգլուխներուն նշանաւոր օրը :

4 Ա՛սն զի աս է իսրայէլին եղած Հրամանը, և յակոբայ աստուածոյն իրաւունքը :

5 Ա՛սիկայ յովսէփին վկայութիւնն է՝ որ անոր հետ ըրաւ. եգիպտացիներուն երկրէն ելած ժամանակը, չի գիտցած լեզուն լսեց :

6 Անոր կռնակը բեռներէն խաղըսեց, և անոր ձեռուըները յարդին ու թիին ծառայութենէն :

7 Նեղութեան մէջ ինծի աղաղակեցիր, և քեզ ազատեցի. յանկարծակի մրրկալից Հովին մէջ քեզի լսեցի, և Հակառակութեան ջուրերուն վրայ քեզ փորձեցի :

8 Լսէ՛ ով իմ ժողովուրդս, և ես քեզի կը վկայեմ. և ո՛վ իսրայէլ. թէ որ ինծի լսես :

9 Ո՛չ մ՚ալ օտար աստուածներ չունենաս քեզի, և օտար աստուծոյ երկրպագութիւն չընես :

10 Ես եմ քու տէր աստուածդ՝ որ եգիպտացւոց երկրէն քեզ Հանեցի. քու բերանդ բաց՝ և անիկայ լեցունեմ՝:

11 Իմ ժողովուրդս իմ ձայնիս չի լսեց, և իսրայէլը ինծի չի նայեցաւ :

12 Պող տուի անոնք որ իրենց սրտին ուզածին ետեւէն երթան, ինչու որ անոնք իրենց անձերուն կամքին պէս գացին :

13 Ա՛հ որ իմ ժողովուրդս ինծի լսէը, կամ թէ իսրայէլը իմ ճամբաներուս մէջ երթար :

14 Ոչինչ բանի մը պէս անոր թշնամիները կը խոնարհեցունէի, անոր նեղութիւն տուողներուն վրայ իմ ձեռքս կը դարնէի ։

15 Տէրոջը թշնամիները սուտ զրուցեցին իրեն. անոնց ժամանակները աշխարհիս վրայ ըլլան ։

16 Պարարտ ցորենով անոնք կերակրեց, և քարէն մեղրով անոնք կշտացուց ։

ՕՐ ՏԱՍՆԸՎԵՑԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ՁԱ.

Աստուած եկաց ’ի ժողովս.

1 Աստուած կայնեցաւ աստուածներուն ժողովին մէջ, և անոնց մէջ անոնք կը դատէր ։

2 Մ՚ինչեւ ե՞րբ անիրաւութիւնով կը դատէք, և մեղաւորներուն ակնառութիւն կ’ընէք ։

3 Որբին ու այրիին դատը տեսէք. տնանկին ու խոնարհին իրաւունք ըրէք ։

4 Աղքատը ու տնանկը ազրեցուցէք, մեղաւորին ձեռքէն անոնք ազատեցէք ։

5 Չիմացան ու չի մտածեցին, խաւարին մէջ քալեցին, ու երկրի ամէն հիմերը շարժեցան ։

6 Ես ըսի թէ՝ դուք աստուածներ էք, կամ թէ ամէնքդ բարձրեալին որդիքները ։

7 Նա՛ դուք մարդոց պէս կը մեռնիք, և իշխաններուն մէկին պէս կ’իյնաք:

8 Ո՛վ աստուած, ելիր ու երկիրը դատէ. ինչու որ ամէն ազգերը դուն պիտի ժառանգես:

ՍԱՂՄՈՍ ՁԲ.

Աստուած, ո՞ քեզ նմանիցի.

1 Ո՛վ աստուած, ո՞վ քեզի կը նմանի. լուռ մի կենար ու մի՛ դադարիր ո՛վ աստուած:

2 Ահա՛ զի ահա քու թշնամիներդ պոռացին, և քեզ ատողները գլուխնին վերուցին:

3 Քու ժողովուրդիդ դէմ խորամանկութիւն հնարեցին. քու սուրբերուդ դէմ խորհեցան և ըսին:

4 Եկէք՝ ազգերուն մէջէն անոնք սատկեցունենք. և իսրայէլի անունը մէյ մ’ալ չի յիշուի:

5 Մէկտեղ միաբանութիւնով խորհուրդ ըրին, քեզի համար ուխտ ըրին:

6 Եդովմայեցիներուն բանակները ու իսմայէլացիները, մովաբ ու հագարացիները:

7 Գեբաղ՝ ամօն՝ ամաղէկ, և օտար ազգերը, ծուրայ ամէն բնակիչներովը մէկտեղ:

8 Ասուրը անգամ անոնց հետը եկած էր. անոնք ամէնքն ալ ղովտի որդիքներուն օգնականներն էին:

9 Անոնք մադիամին պէս ըրէ, սիսարային պէս, աբինին պէս՝ կիսոնի ձորերուն մէջ:

10 Անոնք դովրայ ջուրերուն փտակներուն մէջ սատկեցան, և երկրի աղբին պէս եղան ։

11 Անոնց իշխանները զօրէբին, զէբին, զէբէէին, սաղմանային, և ամէն անոնց իշխաններուն պէս ըրէ ։

12 Որ ըսին, աստուծոյ սրբութիւնը մենք ժառանգենք ։

13 Ո՛վ իմ աստուածս, անոնք անիւի պէս ըրէ, հովին առջեւը եղող եղէգին պէս ։

14 Հուրին պէս՝ որ անտառները կ՚երէ · բոցին պէս՝ որ լեռները կը լափլըզէ ։

15 Ասանկ անոնք հալածէ քու մրրիկովդ, և քու բարկութիւնովդ անոնք խռովեցուր ։

16 Անոնց երեսները անարգանքով լեցուր, և քու անունդ խնդրեն ո՛վ տէր ։

17 Ամչնան ու խռովին յաւիտեանս յաւիտենից, և մեծ ամօթով կորսուին ։

18 Գիտնան որ քու անունդ տէր է, և դուն միայն բարձրեալ ես բոլոր երկրի վրայ ։

ՍԱՂՄՈՍ ՁԳ·

Որպէս սիրելի են

1 Ո՛վ զօրութիւններուն տէրը, ինչպէս սիրելի են քու բնակարաններդ · իմ անձս քու սրահներուդ կը ցանկայ ու կը փափաքի ։

2 Իմ սիրտս ու մարմինս կենդանի աստուծոյն Թողցնածան :

3 Ա՛սան զի ճնճղուկը իր տունը գտաւ , ու տատրակը բոյն մը՝ որ Հոն իր ձագերը Հանէ . քու սեղանդ ա՛վ զօրութիւններուն տէրը , իմ Թագաւորս և իմ աստուածս :

4 Երանի ան ամէնուն՝ որ տէրոջը տանը մէջ բնակած են . յաւիտեանս յաւիտենից քեզ պիտի օրՀնեն :

5 Երանի ան մարդուն՝ որուն օգնութիւնը քենէ է . իր միտքը դրաւ այս տրտմութեան ձորէն ան ուխտուած տեղը ելլելու :

6 Օրհնք դնողը օրՀնութիւն առնէ , ան զօրութենէ զօրութիւն երթայ . և Հրեշտակներուն աստուածը սիօնին մէջ երեւայ :

7 Ա՛վ տէր աստուած զօրութեանց , լսէ իմ աղօթքներուս , ականջ դիր ա՛վ յակոբայ աստուածը :

8 Դուն մեզ ընդունող ես , տես ա՛վ աստուած , և քու օծեալիդ երեսը նայէ :

9 Ա՛սան զի քու սրահներուդ մէջ մէկ օրը Հազարներէն էվելի աղէկ է ինծի :

10 Ընտրեցի աստուծոյ տանը մէջ կենալ քան թէ մեղաւորներուն տուները բնակիլ :

11 Տէր աստուած ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն կը սիրէ . շնորՀք ու փառք պիտի տայ :

12 Տէրը իր ողորմութիւնը անոնցմէ պակաս չըներ , որ անբծութիւնով կը քալեն :

13 Ո՛վ տէր՝ զօրութիւններուն աստուածը , ե֊
րանելի է ան մարդը՝ որ քեզի կը յուսայ :

ՍԱՂՄՈՍ 2Դ .

Հաճեցար տէր ընդ երկիր քո .

1 Ո՛վ տէր , քու երկրիդ հաւնեցար , ու յակոբի գերութիւնը ետ դարձուցիր :

2 Քու ժողովուրդիդ անիրաւութիւնը ներեցիր , անոնց ամէն մեղքերը ծածկեցիր :

3 Քու ամէն սրտմտութիւններդ արգիլեցիր , քու սրտմտութեանդ բարկութենէն դարձար :

4 Դարձիր ինձ աստուած՝ մեր փրկիչը , և քու սրտմտութիւններդ մեր դարձուր :

5 Ո՛վ տէր , մեզի յաւիտեան մի՛ բարկանար , և քու բարկութիւնդ ազգէ մինչեւ ազգ մի՛ ձգեր :

6 Ո՛վ աստուած , դուն նորէն մեզ պիտի կեն֊
դանացունես , քու ժողովուրդդ քեզմով ուրախ պիտի ըլլայ :

7 Ո՛վ տէր , քու ողորմութիւններդ մեզի ցոյց ուր , և քու փրկութիւններդ մեզի տուր :

8 Լսեցինք ինչ որ մեր տէր աստուածը կը խօսի , իր ժողովուրդին և իր սուրբերուն խաղաղութիւն կը խօսի , և անոնց՝ որ սրտովնին անոր դարձած են :

9 Սակայն անոր փրկութիւնը իրմէն վախցող֊
ներուն մօտ է , որ մեր երկրին մէջ անոր փառքը բնակի :

10 Ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը իրարու պիտի պատահին․ արդարութիւնը ու խաղաղութիւնը իրար պիտի համբուրեն ։

11 Ճշմարտութիւնը երկրէն բուսաւ․ արդարութիւնը երկինքէն երեւցաւ ։

12 Տէրը քաղցրութիւն պիտի տայ, և մեր երկիրը իր պտուղը պիտի տայ․ արդարութիւնը անոր առջեւէն պիտի երթայ․ իր գնացքները ճամբուն մէջ պիտի շտկէ ։

ՕՐ ՏԱՍՆԸՆԵՕԹՆԵՐՈՐԴ ԱՂ ՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ՁԵ․

Խոնարհեցո՛ տէր զունկն քո ․

1 Ո՛վ տէր, քու ականջդ խոնարհեցուր, և ինծի լսէ․ ինչու որ ես աղքատ ու տնանկ եմ ։

2 Իմ անձս պահէ, ինչու որ ես սուրբ եմ. ո՛վ իմ աստուածս, քու ծառադ ազատէ․ ինչու որ յոյս քեզի դրի ։

3 Ո՛վ տէր, ինծի ողորմէ, վասն զի ամէն օր քեզի աղաղակեցի․ քու ծառայիդ անձը ուրախացուր, ինչու որ իմ անձս քեզի վերուցի ո՛վ տէր ։

4 Վասն զի դուն քաղցր և ուղիղ ես ո՛վ տէր ։ ամէն քեզի աղաղակողներուն շատ ողորմած ես ։

5 Ո՛վ տէր , ականջ դիր իմ աղօթքիս , և իմ խնդրուածքներուս ձայնին մտիկ ըրէ :

6 Իմ նեղութեանս օրը քեզի կանչեցի , և ինծի լսեցիր :

7 Ո՛վ տէր , աստուածներուն մէջ քեզի նման չի կայ , և քու գործքերուդ պէս չի կայ :

8 Ըմէն քու ստեղծած ազգերդ պիտի գան , և քու առջիդ երկրպագութիւն պիտի ընեն ո՛վ տէր , և քու անունդ յաւիտեան պիտի փառաւորեն :

9 Ո՛վ տէր , դուն մեծ ես , և սքանչելիք ընող , և միայն դուն ես աստուած :

10 Ինծի քու ճամբուդ մէջ առաջնորդէ , և քու ճշմարտութիւնովդ երթամ , և իմ սիրտս ուրախ ըլլայ՝ քու անունէդ վախնալով :

11 Ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս , բոլոր սրտովս քեզի փառք պիտի տամ . քու անունդ յաւիտեան պիտի փառաւորեմ :

12 Վասն ողորմութիւնդ իմ վրաս մեծ եղաւ , իմ անձս ներքին դժոխքէն ազատեցիր :

13 Ո՛վ աստուած , անօրէնները իմ վրաս ելան , և հզօրներուն ժողովքը իմ անձս փնտռեցին , և իրենց առջին քեզ աստուած չի սեպեցին :

14 Սակայն դուն ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս , գթած ու ողորմած ես , երկայնամիտ , բազումողորմ ու ճշմարիտ . ինծի նայէ ու ողորմէ :

15 Վասն ծառայիդ զօրութիւն տուր , քու աղախնիդ զաւակը փրկէ . և ինծի բարութեան նշան

ըրէ, որ իմ ատողները տեսնան ու ամըչնան․ ինչու որ ո՛վ տէր, ինծի օգնեցիր և իս մխիթարեցիր ։

ՍԱՂՄՈՍ ՁԷ·

Հիմունք նորա ՚ի լեառն ․

1 Անոր հիմերը անոր սուրբ լեռանը վրայ են․ տէրը սիօնի դուռները յակոբի ամէն բնակարաններէն էվել կը սիրէ ։

2 Քեզի համար փառաւոր խօսքեր խօսուեցաւ, ահա ո՛վ աստուծոյ քաղաքը ։

3 Ռահաբը ու բաբելոնը յիշեցի որ իս կը ճանչնան․ ահա այլազգիները ու ծուրը և հնդկաստանի ժողովուրդը՝ աստնք հոն գտնուեցան ։

4 Սիօնին մայր կ՚ըսուի, և հոն մարդ ծնաւ․ և ինքը բարձրեալը անոր հիմերը ձգեց ։

5 Տէրը գիրերով ժողովուրդին պիտի պատմէ, աս իշխաններուն հոն գտնուելնին ։

6 Որպէս զի քեզմով ամէնքը ուրախանան, որ իրենց բնակութիւնը քեզմէ է ։

ՍԱՂՄՈՍ ՁԸ·

Տէր աստուած փրկութեան իմոյ․

1 Ո՛վ տէր, իմ փրկութեանս աստուածը, ցորեկը ու գիշերը քու առջիդ աղաղակեցի ։

2 Իմ աղօթքներս քու առջիդ ելլեն, քու ականջդ իմ խնդրուածքներուս խոնարհցին։

3 Վասն զի իմ անձս չարչարանքներով լեցուեցաւ, և իմ կեանքս գերեզմանին մօտեցաւ. ու ես փոսը իջնողներուն հետը սեպուեցայ։

4 Ես առանց օգնականի մարդու մը պէս եղայ, և մեռածներէն ազատ. գերեզմանին մէջ քնացող վիրաւորուածներուն պէս. որ անոնք դուն չի յիշեցիր, և անոնք քու ձեռքէդ մերժուեցան։

5 Իս ներքին փոսին մէջ դրին, խաւարին ու մահուան ստուերներուն մէջը։

6 Քու սրտմտութիւնդ իմ վրաս հաստատուեցաւ. ամէն ալիքները իմ վրաս բերիր։

7 Իմ ծանօթներս ինէ հեռացուցիր, և զիս իրենց նշան դրին։

8 Մատնուեցայ ու չէի կրնար ելլել, աչուըներս աղքատութենէ տկարացան։

9 Ամէն օր տէրոջը աղաղակեցի, և իմ ձեռուըներս քեզի վերուցի։

10 Միթէ մեռածներուն քու սքանչելիքներդ պիտի ընեմ, կամ բժիշկները յարութիւն առնեն ու քեզի փառք տան։

11 Միթէ մէկը քու ողորմութիւններդ գերեզմանին մէջ կը պատմէ, կամ քու ճշմարտութիւններդ կորստեան մէջ։

12 Միթէ քու հրաշքներդ խաւարին մէջ պիտի

ճանչնան , կամ քու արդարութիւնդ մոռցուած երկրին մէջ :

13 Ո՛վ տէր ես քեզի աղաղակեցի , առտուան աղօթքս քեզի հասնի :

14 Ո՛վ տէր , իմ անձս ինչո՞ւ կը մերժես , կամ քու երեսդ ինէ կը դարձունես :

15 Ես իմ մանկութենէս խեղճ ու աշխատաւոր եմ . բարձրութենէ խոնարհեցայ ու ափշեցայ :

16 Վրդ ու բարկութիւնդ իմ վրաս հաստատուեցաւ , քու արհաւիրքներդ իս զարհուրեցուցին :

17 Ջուրի պէս չորս կողմս առին , ամէն օր մէկ տեղ իս պաշարեցին :

18 Իմ բարեկամներս և իմ ծանօթներս ինէ հեռացուցիր , իմ թշուառութեանս համար :

ՕՐ ՏԸՍՆԸԵՕԹՆԵՐՈՐԴ ԸՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ՁԸ .

Յողորմութիւնս քո տէր .

1 Ո՛վ տէր , քու ողորմութիւններդ յաւիտեան պիտի օրհնեմ , քու ճշմարտութիւններդ ազգէ ազգ իմ բերնովս պիտի պատմեմ :

2 Ըսիր թէ աշխարհը ողորմութիւնով պիտի շինուի , քու ճշմարտութիւնդ երկինքը պատրաստ պիտի ըլլայ :

3 Ես իմ ընտրեալիս հետը ուխտ ըրի, իմ դաւիթ ծառայիս երդում ըրի։

4 Քու զաւակդ յաւիտեան պիտի հաստատեմ, և աղգէ ազգ քու աթոռդ պիտի շինեմ։

5 Երկինքները քու սքանչելիքներդ պիտի խոստովանին ո՛վ տէր. և քու ճշմարտութիւնդ սուրբերուն ժողովքին մէջ։

6 Որ կայ ամպերուն մէջ որ քեզի հաւասար ըլլայ, կամ աստուածոյ զաւկներուն մէջ տէրոջը պէս կը նմանի։

7 Աստուած իր սուրբերուն խորհուրդներուն մէջ վառաւորեալ է, մեծ և ահաւոր իր բոլորտիքը եղողներուն վրայ։

8 Ո՛վ տէր՝ զօրութիւններուն աստուածը, պէս քեզի կը նմանի. դուն զօրաւոր տէր ես, և քու ճշմարտութիւնդ քու չորս կողմդ է։

9 Դուն ծովուն զօրութիւններուն կը տիրես, և անոր ալիքներուն խռովութիւնը դուն կը ցածցուներս։

10 Դուն ամբարտաւանները վիրաւորուածներու պէս կը խոնարհեցուներս, քու բազուկիդ զօրութիւնովը թշնամիներդ ցրուեցիր։

11 Երկինքը քուկդ է և երկիրը քուկդ է. աշխարհքը իր լիութիւնովը դուն հաստատեցիր. հիւսիսը ու հարաւը դուն ստեղծեցիր. Թաբփորը և Հերմոնը քու անունովդ պիտի ցնծան։

12 Քուկդ է բազուկը և քուկդ է զօրութիւ-

նը. քու աչ ձեռքդ զօրանայ, և քու ձեռքդ բարձր ըլլայ:

13 Ըրդարութեան ու իրաւունքի մէջ քու աթոռդ հաստատուած է. ողորմութիւնը ու արդարութիւնը քու երեսիդ առջեւէն պիտի երթայ:

14 Ով տէր, երանի ան ժողովուրդին՝ որ քու օրհնութիւններդ գիտեն. քու երեսիդ լոյսովը պիտի քալեն, և քու անունովդ ամէն օր պիտի ցնծան, և քու արդարութիւնովդ պիտի բարձրանան:

15 Ո՛ր զօրութիւններուն պարծանքը դուն ես, և քու հաճութիւնովդ մեր եղջիւրը պիտի բարձրանայ:

16 Օգնութիւնը տէրոջմէ է, իսրայէլի սուրբը մեր թագաւորն է:

17 Ըն ժամանակը քու զաւկըներուդ հետ տեսիլքով խօսեցար և ըսիր, իմ օգնութիւնս զօրաւորին վրայ պիտի դնեմ, և իմ ժողովուրդէս ընտրուածը պիտի բարձրացունեմ:

18 Իմ դաւիթ ծառաս գտայ, իմ սուրբ իւղովս անիկայ օծեցի:

19 Իմ ձեռքս անիկայ պիտի ընդունի, և իմ բազուկս անիկայ պիտի զօրացունէ:

20 Թշնամին անոր չի պիտի վնասէ, և անօրէնութեան որդին անիկայ չի պիտի չարչարէ:

21 Ընոր թշնամիները իր առջին պիտի զարնեմ, և անիկայ ատողները պիտի յաղթեմ:

22 Իմ ճշմարտութիւնս և իմ՝ ողորմութիւնս ա-

նոր հետ պիտի ըլլայ, և իմ անունովս անոր եղջիւրը պիտի բարձրանայ :

23 Անոր ձեռքը ծովուն մէջ պիտի դնեմ, և անոր աջ ձեռքը գետերուն վրայ :

24 Ան ինձի պիտի կանչէ՝ դուն իմ Հայրս ես, իմ աստուածս և իմ փրկութիւնս :

25 Ես անիկայ անդրանիկ պիտի ընեմ, և երկրի ամէն թագաւորներէն բարձր :

26 Իմ ողորմութիւնս յաւիտեան անոր պիտի պահեմ, և իմ ուխտս անոր հետ հաւատարիմ պիտի ըլլայ :

27 Անոր զաւակը յաւիտեանս յաւիտենից պիտի հաստատեմ, և անոր աթոռը երկինքի օրերուն պէս պիտի ընեմ :

28 Թէ որ անոր զաւկները իմ օրէնքս թողլու ըլլան, և իմ իրաւունքովս երթալ չուզեն :

29 Թէ որ իմ արդարութիւններս անարգեն և իմ պատուիրանքներս չի պահեն :

30 Անոնց անօրէնութիւնները գաւազանով պիտի զարնեմ, և անոնց անիրաւութիւնները տանջանքով :

31 Սակայն իմ ողորմութիւնս անոնցմէ չի պիտի արգիլեմ, և իմ հաւատարմութեանս նենգութիւն չի պիտի ընեմ, և իմ ուխտս չի պիտի անարգեմ, և ինչ որ իմ պուկունքներէս կ'ելլէ՝ անիկայ չի պիտի արհամարհեմ :

32 Անգամ մը իմ սրբութիւնովս երդում ըրի. որ դաւիթին սուտ չի պիտի ըսեմ :

33 Ընոր զաւակը յաւիտեան պիտի ճնայ, և անոր աթոռը իմ առջեւս արեգակի պէս. լուսինին նման՝ որ հաւատարիմ վկայի պէս երկինքի մէջ յաւիտեան հաստատուած է:

34 Եայց դուն մերժեցիր ու անարգեցիր, և քու օծեալդ վար զարկիր:

35 Ուխտը քու ծառայիդ դարձուցիր, երկրի վրայ անոր սրբութիւնը պղծեցիր:

36 Ընոր ամէն պարիսպները քակեցիր, և անոր ամրոցները դողացուցիր:

37 Ամբէն անցնողները անիկայ յափշտակեցին, և իր դրացիներուն նախատինք եղաւ ան:

38 Ընոր նեղութիւն տուողներուն աջ ձեռքը բարձրցուցիր, և անոր ամէն թշնամիները ուրախացուցիր:

39 Ընոր սուրէն քու օգնութիւնդ դարձուցիր, և պատերազմի մէջ անիկայ չընդունեցիր:

40 Ընոր սրբութիւնը անարգեցիր, և անոր աթոռը գետինը զարկիր:

41 Ընոր ժամանակներուն օրերը քիչցուցիր, և անիկայ ամօթով ծածկեցիր:

42 Մինչեւ ե՞րբ քու երեսդ միշտ կը դարձուներս, քու բարկութիւնդ կրակի պէս պիտի բորբոքի:

43 Ուստի՝ յիշէ ու տես թէ ո՛վ է իմ հանգիստս. արդեօք զո՞ւր տեղը ստեղծեցիր մարդկանց բոլոր զաւկները:

44 Ո՞վ է մարդը որ ապրի ու մահ չէ տեսնայ. կամ իր անձը գերեզմանին ձեռքէն խալըսէ:

45 Ո՛վ տէր, ո՞ւր է քու առջի ողորմութիւններդ, որ քու ճշմարտութիւնովդ դաւիթին երդում ըրիր:

46 Յիշէ քու ծառայիդ նախատինքները, որ շատ ազգերէ իմ ծոցս ընդունեցի:

47 Որոնցմով քու թշնամիներդ նախատեցին ո՛վ տէր, քու օծեալիդ գնացքները անարգեցին:

48 Օրհնեալ ըլլայ տէր աստուած յաւիտեանս յաւիտենից. եղիցի եղիցի:

ՕՐ ՏԱՆՈՂՈՒԹԵՐՈՐԴ ԵՊՕԹՐ ԵՒԵՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ՁԹ.

Տէր ապաւէն եղեր մեր.

1 Ո՛վ տէր, դուն մեր ապաւէնը եղար ազգէ մինչեւ ազգ. լեռները չէ հաստատուած, երկիրը ու բոլոր աշխարհը չստեղծուած, յաւիտենից մինչեւ յաւիտեանս դուն ես աստուած:

2 Ա՛րդը թշուառութեան կը դարձունես, և կ՛ըսես՝ ինծի դարձէք մարդկանց զաւկըներ:

3 Հազար տարին տէրոջը աչքին առջին երե-

կուան անցնող օրին պէս է, գիշերուան մէկ պահուն պէս. և անոնց տարիները անարգութիւնով պիտի ըլլան :

4 Առտուանց կանանչ խոտի պէս պիտի բուսնին. առտուանց կանանչ խոտի պէս պիտի զուարճանան ու ծաղկին. իրիկուան դէմ՝ պիտի թոռմին, չորնան ու իյնան :

5 Քու բարկութենէդ պակսեցանք, և քու սրտմտութենէդ խռովեցանք :

6 Մեր անօրէնութիւնները քու առջիդ դրիր, և մեր կեանքը քու երեսիդ լոյսին :

7 Մեր ամէն օրերը պակսեցան, և քու բարկութենէդ խռովեցանք :

8 Մեր տարիներուն ժամանակը սարդի նման անդադար է, ու անոնց մէջ մեր տարիներուն թիւը եօթանասուն տարի է. թէ որ քիչ մ՚ալ էվելի ըլլայ՝ ութսուն տարի. անկէ ինչ որ աւելի ըլլայ ցաւօք ու հեծութեամբ է :

9 Մեր վրայ հեզութիւն եկաւ ու խրատուեցանք. արդ՝ ո՞վ կրնայ քու բարկութեանդ զօրութիւնը գիտնալ. կամ քու երկիւղէդ քու սրտմտութիւնդ համրել :

10 Այսպէս քու աջ ձեռքդ ինծի ցըցուր, և խոնարհ սրտով եղողներուն քու իմաստութիւնդ :

11 Դարձիր ո՛վ տէր, մինչեւ ե՞րբ. քու ծառաներովդ մխիթարուէ :

12 Առտուանց քու ողորմութիւնովդ լեցուե-

ցանք . ցնծացինք և ուրախ եղանք մեր կեանքին ամէն օրերուն մէջ :

13 Ուրախ եղանք ան օրերուն տեղը՝ որ մեզ խոնարհեցուցին , և ան տարիներուն տեղը՝ որ չարչարանք տեսանք :

14 Ո՛վ տէր , քու ծառաներուդ նայէ , և քու ձեռքիդ գործքերուն , և անոնց որդիքներուն առաջնորդէ . և մեր տէր աստուածոյ լոյսը մեր վրայ ըլլայ :

15 Ո՛վ տէր , մեր ձեռքին գործքերը մեզի ուղիղ ըրէ . մեր ձեռքին գործքերը մեզի յաջողէ :

ՍԱՂՄՈՍ Ղ .

Որ բնակեալն է .

1 Ան որ բարձրեալին օգնութեանը մէջ բընակած է , երկինքը աստուածոյ շուքին ներքեւը պիտի հանգչի :

2 Տէրոջը պիտի ըսէ՝ դուն իմ ընդունողն ես , իմ ապաւէնս ու՛վ աստուած , ու ես անոր կը յուսամ :

3 Ան իս որսողին որոգայթէն պիտի աղատէ , և խռովութեան խօսքերէն :

4 Իր կռնակը պիտի առնէ քեզ , անոր թեւերուն հովանաւորութեանը պիտի յուսաս . անոր ճշմարտութիւնը ղէնքի պէս քու չորս կողմդ պիտի պատէ :

5 Վհշերուան վախէն դուն չի պիտի վախնաս , ու ոչ ալ ցորեկը թռչող նետէն :

6 Մութը պտըտող բանէն, ցորեկ ժամանակ սատանային դայթակղութենէն :

7 Քու քովէդ հազարներ պիտի իյնան, և բիւրաւորներ քու աջ կողմէդ, և քեզի չի պիտի մօտենան :

8 Բայց միայն դուն քու աչքովդ պիտի նայիս, և մեղաւորներուն հատուցումը պիտի տեսնաս · ինչու որ դուն իմ յոյսս ես ով տէր :

9 Բարձրեալը քեզի ապաւէն ըրիր · չարութիւնները քեզի չի պիտի հասնին · ու տանջանքները քու բնակութիւններուդ չի պիտի մօտենան :

10 Իր հրեշտակներուն պատուիրած է քեզի համար, որ քու ամէն ճամբաներուդ մէջ քեզ պահեն :

11 Իրենց ձեռքին վրայ քեզ պիտի տանին, որ չըլլայ թէ ոտքդ քարի զարնես :

12 Դուն իժերուն ու քարբերուն վրայ պիտի քալես · և առիւծը ու վիշապը ոտքիդ տակը պիտի առնես :

13 Վասն զի յոյսը ինծի դրաւ, և ան պիտի փրկեմ · անոր հովանի պիտի ըլլամ, ինչու որ իմ անունս ճանչցաւ :

14 Ան ինծի պիտի կանչէ, ու ես անոր պիտի լըսեմ · և նեղութեան մէջ ես անոր հետը պիտի ըլլամ :

15 Անիկայ պիտի ապրեցունեմ ու փառաւոր ընեմ · երկայն օրերով անիկայ պիտի լեցունեմ, և իմ փրկութիւնս անոր պիտի ցըցունեմ :

ՍԱՂՄՈՍ ՂԱ·

Բարի է խոստովան լինել·

1 Աղէկ է գովութիւն մատուցանել տէրոջը, ու-
սաղմոս ըսել քու անուանդ ով բարձրեալ:
2 Առաւուանց քու ողորմութիւններդ պատմել, և
գիշերը քու ճշմարտութիւններդ:
3 Տասը թելէ քնարով, օրհնութեան ձայնով
գովութիւն տալ:
4 Ո՛վ տէր, իս քու արարածներովդ ուրախա-
ցուցիր, և քու ձեռքիդ գործքերովը պիտի ցնծամ:
5 Ո՛վ տէր, ի՛նչպէս մեծ են քու գործքերդ, և
քու խորհուրդներդ շատ խորին են:
6 Անզգամ մարդը ասիկայ չիմանար, և անմիտը
ասիկայ չի մտածեր:
7 Երբոր մեղաւորները խոտի պէս կը բուսնին,
անօրէնութիւն գործողները կը ծաղկին· ան ժա-
մանակը յաւիտեանս յաւիտենից կորսուին· և դուն
ով տէր, յաւիտեան բարձրեալ ես:
8 Վասն զի ահա քու թշնամիներդ ո՛վ տէր,
ահա քու թշնամիներդ պիտի կորսուին· անօրէ-
նութիւն գործողներուն ամէնքը պիտի ցրուին:
9 Միեղջերուին եղջիւրին պէս իմ եղջիւրս պիտի
բարձրընայ, և իմ ծերութիւնս պարարտ ձէթի պէս
պիտի ըլլայ:
10 Իմ աչուըներս թշնամիներուս վրայ տեսաւ·

անոնք որ չարութիւնով ինծի դէմ ելած են, իմ ականջս անոնց համար պիտի լսէ ։

11 Արդարները արմաւենիի պէս պիտի ծաղկին․ լիբանանու մայր ծառերուն պէս պիտի շատնան ։

12 Տէրոջը տանը մէջ պիտի տնկուին, և մեր աստուծոյ սրահներուն մէջ պիտի տնկուին ։

13 Նաև շատերը պարարտ ծեր՝ դեր ու փափուկ պիտի ըլլան պատմելու թէ՝ մեր աստուածը ուղիղ է, և անոր քով անիրաւութիւն չի կայ ։

ՕՐ ՏԱՍՆԸՈՒԹԵՐՈՐԴ
ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ՂԲ,

Տէր թագաւորեաց․

1 Տէրը թագաւորեց, վայելչութիւն հագաւ․ տէրը հագուեցաւ ու զօրութիւնը մէջքը կապեց ։

2 Ինքը աշխարհը հաստատեց որ չի շարժի․ սկիզբէն քու աթոռդ պատրաստ է, 'ի յաւիտենից դուն ես ։

3 Գետերը բարձրըցան ով տէր, գետերը ձայներնին բարձրըցուցին, գետերը իրենց ճամբաները պիտի ելլեն ։

4 Շատ ջուրերուն ձայնէն ծովին ալիքները սքանչելի եղան ։

5 Ո՛վ տէր, դուն բարձրութիւններուն մէջ սքանչելի ես, քու վկայութիւններուդ մենք աղէկ հաւատացինք:

6 Ո՛վ տէր, սրբութիւնը քու տանդ կը վայլէ երկայն օրերով:

ՍԱՂՄՈՍ Ղ.

Ըստուած վրէժխնդիր.

1 Ո՛վ վրէժխնդիր աստուած, ո՛վ տէր՝ վրէժխնդիր աստուած, ինքզինքդ յայտնէ:

2 Բարձր եղիր ո՛վ երկրին դատաւորը. ամբարտաւաններուն հատուցումը ըրէ:

3 Ո՛վ տէր, մինչեւ ե՞րբ մեղաւորները, մինչեւ ե՞րբ մեղաւորները պիտի պարծենան:

4 Պօռոլով անիրաւութիւն պիտի խօսին. անիրաւութիւն գործողներուն ամէնքը պիտի խօսին:

5 Քու ժողովուրդդ ո՛վ տէր, խոնարհեցուցին, և քու ժառանգութիւնդ չարչարեցին:

6 Որբեւարին ու պանդուխտը սպաննեցին, որբերը կոտրտեցին և ըսին, տէրը ասիկայ չի տեսնար, և յակոբայ աստուածը չիմանար:

7 Իմացէ՛ք ո՛վ ժողովուրդին անզգամները, և ո՛վ անմիտներ, մինչեւ ե՞րբ չի պիտի հասկընաք:

8 Ո՞րթէ ան՝ որ ականջը տնկեց, ինքը չի՞ մի լսեր. կամ՝ ան՝ որ աչքը ստեղծեց ինքը չի՞ մի տեսնար:

9 Ան՝ որ ազգերը կը խրատէ, չի մի յանդիմաներ․ ան՝ որ մարդուն գիտութիւն կը սորվեցունէ․ Տէրը մարդուն խորհուրդները կը ճանչնայ՝ որ ունայն են։

10 Երանի ան մարդուն՝ որ դուն ո՛վ Տէր, անիկայ կը խրատես, և քու օրէնքովդ անոր կը սորվեցունես։

11 Նեղութեան օրերը կը մեղմացունես դուն անոր, մինչեւ որ մեղաւորին փոսը փորուի։

12 Տէրը իր ժողովուրդը երբեք չի ձգեր, և իր ժառանգութիւնը չի թողուր։

13 Մինչեւ որ իրաւունքը արդարութեան դառնայ․ սրտով ուղիղ եղողները անիկայ պիտի ընդունին։

14 Իմ հետս չարերուն վրայ ո՞վ պիտի ելլէ, կամ թէ անօրէնութիւն գործողներուն վրայ իմ հետս ո՞վ պիտի գայ։

15 Եթէ որ Տէրը ինծի չօգնէր, քիչ մնաց որ անձս դժոխքը պիտի բնակէր։

16 Եթէ որ ըսէի թէ՝ ահա ոտքերս սասանեցան, ո՛վ Տէր, քու ողորմութիւնդ ինծի կ՚օգնէր։

17 Սրտիս շատ ցաւերուն նայելով՝ քու մխիթարութիւնդ իմ անձս կ՚ուրախացունէր։

18 Անօրէնութեան աթոռը քեզի չի հաւասարի, որ հրամանի դէմ պատճառ կը գտնայ նեղութիւն տալու։

19 Արդարին անձը որսացին, և անարատ արիւնը կը դատապարտէին։

20 Տէրը իմ ապաւէնս եղաւ, աստուած իմ յոյսիս օգնականը:

21 Տէրը անոնց պիտի հատուցանէ իրենց անօրէնութեան չափովը. անոնց անօրէնութեանը չափովը մեր տէր աստուածը անոնք պիտի կործանէ:

ՕՐ ՏԸՍՆԸՆՆԵՐՈՐԴ ԸՂՕԹՐ ԸՈՒԵՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ՂԴ.

Եկա՛յք ցնծասցուք ՚ի տէր:

1 Եկէք տէրոջը ցնծութիւն ընենք, մեր փրկիչ աստուծոյն աղաղակենք:

2 կանուխ օրհնութիւնով անոր առջին ներկայանանք, և սաղմոսներով անոր աղաղակենք:

3 Ա՛ստուած մեծ է, ամէն երկրի վրայ մեծ թագաւոր է:

4 Երկրի բոլոր սահմանները անոր ձեռքն են, և լեռներուն բարձրութիւնները անորն են:

5 Ա՛նովը իրն է, և ինքը անիկայ ըրաւ, և անոր ձեռուըները ցամաքը ստեղծեցին:

6 Եկէք անոր երկրպագութիւն ընենք, մեր տէր արարչին առջեւը իյնանք ու լանք:

7 Ան ինքն է մեր տէր աստուածը. մենք անոր ձեռքին ժողովուրդը և անոր արօտին ոչխարներն ենք:

8 Այսօր թէ որ անոր ձայնը լսելու ըլլաք, սրտերնիդ մի պինդցունէք դառնութեան տեղին նման:

9 Անապատի փորձութեան օրուանը պէս, ուր որ ձեր հայրերը զիս փորձեցին, զիս քննեցին և իմ գործքերս տեսան քառսուն տարի:

10 Յանք ըրի ան ազգին և ըսի, միշտ սրտով մոլորած են, և իմ ճամբաներս չի ճանչցան:

11 Ինչպէս որ իմ բարկութիւնովս անոնց երդում ըրի՝ թէ իմ հանգստութեանս մէջ չի մտնան:

ՍԱՂՄՈՍ Ղ.

Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն նոր.

1 Նոր օրհնութիւնով տէրը օրհնեցէք. ամէն երկիր տէրը օրհնեցէք:

2 Օրհնեցէք տէրը և օրհնեցէք անոր անունը. օր օրի անոր փրկութիւնը քարոզեցէք:

3 Անոր փառքը հեթանոսներուն պատմեցէք: ամէն ժողովուրդներու անոր սքանչելիքները:

4 Տէրը մեծ է ու շատ օրհնեալ է. ահաւոր է ան ամէն կուռքերուն վրայ:

5 Հեթանոսներուն ամէն կուռքերը դեւեր են. և տէրը երկինքները շինեց:

6 Խոստովանութիւնը ու վայելչութիւնը անոր

առջին է, սրբութիւնը ու մեծվայելչութիւնը անոր սուրբ տեղը:

7 Տէրոջը մատուցէք ո՛վ ազգերուն ցեղերը, փառք ու պատիւ տուէք տէրոջը, իր անուանը փառքը տէրոջը մատուցէք:

8 Ընծաներ առէք և անոր սրահները մտէք, անոր սուրբ գաւիթներուն մէջ երկրպագութիւն ըրէք տէրոջը. և բոլոր աշխարհ անոր առջին դողայ:

9 Ազգաներուն մէջ ըսէք թէ՝ տէրը թագաւորեց, աշխարհը հաստատեց որ չի սասանի, և իր ժողովուրդները ուղղութիւնով կը դատէ:

10 Երկինքները ուրախ թող ըլլան, ու երկիրը ցնծայ. ծովը իր լիութիւնովը թող գոչարձանայ. դաշտերը և անոնց մէջ եղողները ցնծան:

11 Ան ժամանակը անտառի ամէն ծառերը տէրոջը երեսէն պիտի ցնծան որ կուգայ, և ան երկիրը դատելու կուգայ:

12 Աշխարհը իրաւունքով կը դատէ, և ամէն ժողովուրդները իր ճշմարտութիւնովը:

ՍԱՂՄՈՍ Ղ.

Տէր թագաւորեաց.

1 Տէրը թագաւորեց, երկիրը թող ցնծայ, շատ կղզիները թող ուրախանան:

2 Ամպը ու մառախուղը անոր չորս կողմն է. անոր աթոռը իրաւունքի ու արդարութեան մէջ դրուած է:

3 Կրակը անոր առջեւէն պիտի երթայ, և իր թշնամիները ամէն կողմէն պիտի էրէ:

4 Անոր փայլակները երկրի ամէն սահմաններուն երեւցան, երկիրը տեսաւ ու սասանեցաւ:

5 Տէր աստուծոյ երեսէն լեռները մոմի պէս պիտի հալին, բոլոր երկիրը տէրոջը երեսէն:

6 Երկինքները անոր արդարութիւնը կը պատմեն, ամէն ժողովուրդները անոր փառքը կը տեսնան:

7 Ամէն կուռքերու երկրպագութիւն ընողները ամչնան, և անոնք՝ որ իրենց դրօշեալներովը կը պարծենան:

8 Անոր ամէն հրեշտակները իրեն երկրպագութիւն թող ընեն, վասն զի սիօնը լսեց և ուրախացաւ. և յուդայի աղջիկները թող քու իրաւունքներուդ համար ցնծան:

9 Վասն զի դուն ամէն երկրի վրայ բարձրըցած ես, ամէն կուռքերուն վրայ էվելի բարձրըցար:

10 Դուք՝ որ տէրը կը սիրէք չարութիւնը ատեցէք. տէրը իր սուրբերուն անձը կը պահէ, մեղաւորին ձեռքէն անոնք պիտի ազատէ:

11 Արդարներուն լոյս ծագեցաւ. սրտով ուղիղ եղողներուն ուրախութիւն եղաւ:

12 Ո՛վ արդարներ, տէրոջմով ուրախացէք, և անոր սրբութիւնը յիշատակած ժամանակնիդ գոհութիւն տուէք:

ՕՐ ՏԱՃՆԱԼԻՆՆԵՐՈՐԴ ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ՂԷ.

Օրհնեցէ՛ք զտէր յօրհնութիւն նոր.

1 Նոր օրհնութիւնով տէրը օրհնեցէք, ինչու որ սքանչելիքներ ըրաւ:

2 Իր աջ ձեռքը անիկայ ազատեց, և իր սուրբ բազուկը:

3 Տէրը իր փրկութիւնը ցրցուց, իր արդարութիւնը ազգերուն առջին յայտնեց:

4 Իր ողորմութիւնովը յակոբը յիշեց, իր ճշմարտութիւնովը իսրայէլի տունը. և երկրի ամէն ծայրերը մեր աստուծոյ փրկութիւնը տեսան:

5 Ամբողջ երկիր, տէրոջը աղաղակեցէք. օրհնեցէք, ուրախացէք և սաղմոս ըսէք:

6 Օրհնութիւնով մեր աստուծոյն սաղմոս ըսէք, օրհնութիւնով ու սաղմոսներու ձայնով:

7 Կուփածոյ փողին օրհնութեան ձայնովը. օրհնութիւնով, ցնծութիւնով և եղջիւրէ փողին ձայնովը. և տէր թագաւորին առջեւը աղաղակեցէք:

8 Ծովը իր լիութիւնովը թող խռովի, բոլոր երկիրը և անոր ամէն բնակիչները. և գետերը ծափ թող զարնեն:

9 Լեռները տէրոջը առջին թող ցնծութիւն ը-

նեն, ինչու որ տէրը կուգայկոր և հասած է երկիրը դատելու :

10 Աշխարհը արդարութիւնով պիտի դատէ, և իր ժողովուրդները ուղղութիւնով :

ՍԱՂՄՈՍ ՂԵ.

Տէր թագաւորեաց.

1 Տէրը թագաւորեց, ժողովուրդները բարկացան. դուն որ քերովբէներուն վրայ կը նստիս, երկիրը սասանեցաւ :

2 Տէրը սիօնի մէջ մեծ է, և ամէն ժողովուրդներուն վրայ բարձր է :

3 Քու մեծ անուանդ գոհութիւն տանք, ինչու որ ահաւոր ու սուրբ է. և թագաւորին պատիւը իրաւունք կը սիրէ :

4 Դուն ուղղութիւնը պատրաստեցիր, դուն յակոբին իրաւունք ու արդարութիւն ըրիր :

5 Ա՛ր տէր աստուածը բարձրացուցէք. անոր ոտքի պատուանդանին երկրպագութիւն ըրէք, ինչու որ սուրբ է :

6 Ա՛ովսէս ու ահարոն անոր քահանաները. սամուէլ անոնց հետը՝ որ անոր անունը կը կանչեն, տէրոջը կ'աղաղակէին, և ան անոնց կը լսէր, և ամպին սիւնովը անոնց հետը կը խօսէր :

7 Անոր վկայութիւնը կը պահէին, և անոնց տուած հրամանները :

8 Ո՛վ տէր՝ մեր աստուածը, դուն անոնց կը լսէիր, դուն անոնց քաւութիւն կուտայիր. անոնց ամէն գործքերուն վրայ վրէժխնդիր էիր:

9 Ո՛եր տէր աստուածը բարձրացուցէք, անոր սուրբ լեռանը վրայ երկրպագութիւն ըրէք, վասն զի մեր տէր աստուածը սուրբ է:

ՍԱՂՄՈՍ Գ.

Աղաղակեցէք առ տէր.

1 Տէրոջը աղաղակեցէք ամէն երկիր. ուրախութիւնով տէրոջը ծառայեցէք:

2 Յնծութիւնով անոր առջին եկէք. ճանչցէք որ ան է մեր տէր աստուածը:

3 Ան մեզ ստեղծեց, և մենք չի կայինք. մենք անոր ժողովուրդը և անոր արօտին ոչխարներն ենք:

4 Գոհութիւնով անոր դուռները մտէք, և օրհնութիւնով անոր յարկերը:

5 Տէրոջմէն շնորհակալ եղիք, և անոր անունը օրհնեցէք:

6 Տէրը քաղցր է, անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է. անոր ճշմարտութիւնը աղգէ մինչեւ աղգ է:

ՍԱՂՄՈՍ Ճ.

Ողորմութիւն և իրաւունս.

1 Ողորմութեան ու իրաւունքի համար քեզ պի-

տի օրհնեմ ո՛վ տէր. քեզի սաղմոս պիտի ըսեմ, ու պիտի մտածեմ:

2 Ա՛ինչեւ որ անարատ ճամբան ինծի գայ. ինչու որ ես իմ սրտիս անարատութիւնովը իմ տանս մէջ կը պըտըտէի:

3 Իմ աչքիս առջին անիրաւութեան բաներ չի դրի. անօրէնութիւն ընողները ատեցի:

4 Ծուռ սրտով եղողը ինծի չի մօտեցաւ. անզգամին ինէ հեռանալուն, ես ամենեւին հոգ չէի ըներ:

5 Ա՛ն՝ որ իր ընկերին դէմ ծածուկ կը խօսէր, անիկայ յայտնապէս հալածեցի:

6 Ա՛ն՝ որ ամբարտաւան և սրտով ագահ էր, անոր հետ ես հաց չէի ուտեր:

7 Իմ աչքս երկրի հաւատացեալներուն վրայ էր, որ անոնք իմ հետս նստին:

8 Ո՛վ որ անարատ ճամբան կ'երթար, ան էր իմ ծառաս:

9 Ա՛մբարտաւանութիւն ընողը իմ տունս չէր բնակեր. անօրէնութիւն խօսողը իմ աչքիս առջին չէր յաջողուած:

10 Ա՛ռտուանցները երկրի ամէն մեղաւորները կ'սպաննէի. անօրէնութիւն գործողներուն ամէնքը տէրոջը քաղաքէն պիտի հանեմ:

ՕՐ ՎԱՍՆԵՐՈՐԴ ԵՂՕԹՐ ԵՒԵՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԱ.

Տէր, լսուր աղօթից իմոց.

1 Ո՛վ տէր, իմ աղօթքիս լսէ, իմ աղաղակս քեզի հասնի, քու երեսդ ինէ մի՛ դարձուներ:

2 Իմ նեղութեան օրս քու ականջդ ինծի խոնարհեցուր. քեզի կանչած օրս շուտով ինծի լսէ:

3 Իմ օրերս մուխի պէս մաշեցան, և իմ ոսկորներս խոհիւի պէս չորցան:

4 Խոտի պէս զարնուեցայ, ու սիրտս ցամքեցաւ. իմ հնծութեանս ձայնէն հացս ուտելու մոռցայ:

5 Ոսկորս մարմինիս փակաւ. ես անապատին մէջի հաւալուսին նմանեցայ:

6 Ես աւերակին մէջի բուին պէս եղայ. արթուն կեցայ ու տանիքին վրայի մինակ ճնճղուկին պէս եղայ:

7 Ամէն օր իմ թշնամիներս իս նախատեցին, և իս գովողները ինծի դէմ երդում կ'ընէին:

8 Ա՛ոխիրը հացի պէս կերայ, և իմ խմելիքս արցունքով խառնեցի:

9 Վրու բարկութեանդ սրամտութեանը հա-

մար. վասն զի դուն իս բարձրըցուցիր ու խոնարհեցուցիր :

10 Իմ օրերս ստուերի պէս անցան, ու ես խոտի նման չորցայ :

11 Դուն հաւ տէր, յաւիտեան կաս, ու քու յիշատակդ ազգէ մինչեւ ազգ :

12 Դուն պիտի ելլես ու սիօնին ողորմիս. անոր ողորմութիւն ընելու ժամանակը հասած է :

13 Քու ծառաներդ անոր քարերուն հաւնեցան, և անոր հողերուն գթութիւն պիտի ընեն :

14 Եթանոսները քու անունէդ պիտի վախնան, ու երկրի ամէն թագաւորները քու փառքէդ :

15 Տէրը սիօնը կը շինէ, և իր փառքովը հոն պիտի երեւայ :

16 Ան խոնարհներուն աղօթքին նայեցաւ, և անոնց խնդրուածքները չարհամարհեց :

17 Եսիկայ ուրիշ ազգի պիտի գրուի. ձեռք ձգուած ժողովուրդը տէրը պիտի օրհնէ :

18 Ան վերէն իր սուրբ տեղէն նայեցաւ. տէրը երկինքէն երկրի վրայ նայեցաւ :

19 Որ կապուածներուն հառաչանքը լսէ, և մահապարտներուն որդիքները արձկէ :

20 Որ սիօնի մէջ տէրոջը անունը պատմեն, ու երուսաղէմի մէջ անոր օրհնութիւնները :

21 Որ ժողովուրդները միկտեղ ժողվուին, ու թագաւորները աստուծոյ ծառայեն :

22 Ան իր զօրութեանը ճամբուն մէջ անոր պա-

տասխան տուաւ. իմ օրերուս կարճութիւնը ըսէ ինձի, և իմ կէս օրերուս մէջ իս մի հաներ. ինչու որ քու տարիներդ աղգէ աղգ են:

23 Ո՛վ տէր, սկիզբէն երկրի հիմերը հաստատեցիր, և երկինքները քու ձեռքիդ գործքերն են:

24 Անոնք կ՚անցնին, և դուն կաս ու յաւիտեան կը մնաս:

25 Ամէնքը հանդերձի պէս պիտի մաշին, վերարկուի պէս պիտի փոխես անոնք, և պիտի փոխուին:

26 Բայց դուն նոյն ես, և քու տարիներդ չեն անցնիր. քու ծառաներուդ որդիքները հոն պիտի բնակին, ու յաւիտեան անոնց զաւակին պիտի յաջողի:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԲ.

Օրհնեա անձն իմ զտէր.

1 Ո՛վ իմ անձս օրհնէ տէրը, և իմ ամէն ոսկորներս անոր սուրբ անունը:

2 Ո՛վ իմ անձս օրհնէ տէրը, և անոր ամէն տուրքերը մի մոռնար:

3 Ան քու մեղքերդ կը քաւէ, քու ամէն հիւանդութիւններդ կը բժշկէ:

4 Ան քու կեանքդ ապականութենէ կ՚ազատէ, ողորմութիւնով ու գթութիւնով քեզ կը պսակէ:

5 Ան քու փափաքդ իր լիութենէն կը լեցունէ, քու մանկութիւնդ արծիւին մանկութեանը պէս պիտի նորոգուի:

6 Տէրը ողորմութիւն կ'ընէ, և իրաւունք՝ ամէն ըզկուաճեներուն:

7 Տէրը իր ճամբաները Մովսէսին ցըցուց, և իր կամքը իսրայէլի որդիքներուն:

8 Տէրը գթած ու ողորմած է, երկայնամիտ ու բազումողորմ:

9 Տէրը մինչեւ վերջը չի բարկանար, և յաւիտեան ոխ չի պահեր:

10 Ըն մեր մեղքերուն չափովը մեզի չըրաւ, և մեր անօրէնութիւններուն չափովը մեզի չի հատուց:

11 Ասպա ինչպէս որ երկինքը երկրէն բարձր է, անանկ ալ տէրը իրմէն վախցողներուն վրայ իր ողորմութիւնը զօրացուց:

12 Ըրեւելքը արեւմուտքէն որչափ որ հեռու է, անանկ ալ մեր անօրէնութիւնները մենէ հեռու ըրաւ:

13 Ինչպէս որ հայր մը իր զաւկըներուն վրայ կը գթայ, անանկ ալ տէրը իրմէն վախցողներուն վրայ պիտի ողորմի:

14 Ան զի ան մեր ստեղծուիլը գիտցաւ, և մեր հող ըլլալը յիշեց:

15 Ա՛արդուն օրերը խոտի պէս են, վայրի ծաղկին պէս անանկ կը ծաղկի:

16 Ասվը անոր կը փչէ, ու մէյ մ՛ալ չի կայ, և տեղը անդամ չերեւար:

17 Սակայն տէրոջը ողորմութիւնը յաւիտեանս յաւիտենից իրմէն վախցողներուն վրայ է, և անոր արդարութիւնը որդւոց որդի:

18 Որ անոր ուխտերը կը պահեն, անոր պա-
տուիրանքները կը յիշեն ու անոնք կը կատարեն։
19 Տէրը իր աթոռը երկինքը պատրաստեց, ա-
նոր թագաւորութիւնը ամենուն կը տիրէ։
20 Տէրը օրհնեցէք ով իր ամէն հրեշտակները,
զօրք ով հզօրներ. զօրք՝ որ անոր խօսքը կ'ընէք, և
անոր ձայնին պատգամները կը լսէք։
21 Տէրը օրհնեցէք ով իր ամէն զօրութիւննե-
րը, պաշտօնեաներ և անոր կամքը կատարողներ։
22 Տէրը օրհնեցէք ով անոր ամէն գործքերը,
ինչու որ անոր տէրութիւնը ամէն տեղ է. ով իմ
անձս Տէրը օրհնէ։

ՕՐ ՔՍԱՆԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔԻ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԴ.

Օրհնեա անձն իմ զտէր.

1 Ով իմ անձս Տէրը օրհնէ, ով Տէր իմ Աս-
տուած դուն շատ մեծ եղար։
2 Փառք ու մեծվայելչութիւն հագար, լոյսը
վերարկուի պէս վրադ առիր, երկինքը վարագուրի
պէս տարածեցիր, և անոր վերի յարկերը ջուրերուն
վրայ հաստատեցիր։

3 Ան իր քայլերը ամպերուն վրայ կը դնէ, և հովերուն թեւերուն վրայ կը պըտըտի:

4 Ան իր հրեշտակները հոգիներ ըրաւ, և իր պաշտօնեաները կրակի բոցին նման:

5 Ան իր հաստատութեանը վրայ երկիրը հաստատեց, որ յաւիտեան չի սասանի:

6 Խորութիւնները հանդերձի նման անոր վերարկուն է, լեռներուն վրայ ջուրերը պիտի կենան:

7 Ո՛ւռ չախելէդ պիտի փախչին, և քու որոտալու ձայնէդ պիտի սարսըռին:

8 Կ'ելլեն ու լեռ կ'ըլլան, ու կ'իջնան դաշտ կ'ըլլան, մինչեւ ան տեղը՝ ուր որ անոնք հաստատեցիր:

9 Ան համան դրիր ու չեն անցնիր, ու մէյ մ'ալ ետ չեն դառնար երկիրը ծածկելու:

10 Աղբիւրները ձորերուն մէջ խրկեցիր, լեռներուն մէջէն ջուրերը պիտի երթան:

11 Անոնք վայրի գազանները ջրելու, վայրի էշերը իրենց ծարաւութիւնը պիտի անցունեն:

12 Անոնց երկինքի թռչուննները բոյն պիտի շինեն. ու քարերուն մէջէն իրենց ձայները պիտի տան:

13 Լեռները իր շտեմարաններէն պիտի ջրէ. իր գործքերուն պտուղէն երկիրը պիտի լեցայ.

14 Լեռները խոտ բուսցուցիր, կանանչեղէն՝ մարդուն ծառայութեանը համար:

15 Երկրէն հաց հանեցիր. գինին կ'ուրախացունէ, իւղը դուարթ կ'ընէ, ու հացը մարդուն սիրտը կը բռնէ:

16 Տէրոջը ծառերը պիտի կշտանան , և լիբանանի մայր ծառերը որ դուն տնկեցիր :

17 Անոն երկինքի թռչունները ձագեր պիտի հանեն . և արագիլին բոյնը անոնց ապաւէն է :

18 Նարձր լեռները եղջերուներուն համար են , ու քարերը նապաստակներուն ապաւէնը են :

19 Լուսինը ժամանակի համար ստեղծեցիր . արեգակը իր մտնալու ժամանակը գիտցաւ :

20 Խաւարը ըրիր և գիշեր եղաւ . անոր մէջ անտառի ամէն գազանները կը պըտըտին :

21 Առիւծներուն լակոտները կը մռնչեն ու կը յափշտակեն , և իրենց կերակուրը աստուծմէ կը խնդրեն :

22 Արեգակը ծագելուն պէս կը ժողվուին , և իրենց ծակերուն մէջ կը հանգչին :

23 Մարդը իր գործքերուն կ'ելլէ , և մինչեւ իրիկուն իր ձեռքի վաստակներուն :

24 Ո՛վ տէր , ինչպէս մեծ են քու գործքերդ . ամէն բան իմաստութիւնով ըրիր , և քու ստեղծուածներովդ երկիրը լեցաւ :

25 Այս ծովը մեծ ու ընդարձակ է . ասոր մէջ անհամար սողուններ կան , խոշոր ու մանր գազաններ . ասոր մէջ նաւեր կ'երթան . վիշապը՝ որ դուն ստեղծեցիր , անոր մէջ խաղալու համար :

26 Ամէնքը քեզի կ'սպասեն , և դուն ժամանակին անոնց կերակուր կուտաս :

27 Դուն անոնց կուտաս ու անոնք կը կերակ-

րուն . ձեռքդ կը բանաս , քու կամքովդ ամէնքը կը կերակրես :

28 Անոնցմէ քու երեսդ կը դարձունես ու կը խռովին . անոնցմէ հոգինին կը հանես , կը պակսին ու իրենց հողը կը դառնան :

29 Քու հոգիդ կը խրկես ու անոնք կ'ստանաս , և երկրի երեսը կը նորոգես :

30 Տէրոջը փառքը յաւիտեան ըլլայ , և տէրը իր արարածներովը ուրախ պիտի ըլլայ :

31 Ան երկրին կը նայի ու անիկայ կը դողացու-
նէ . լեռներուն կը մօտենայ ու կը մխան :

32 Իմ կեանքիս մէջ տէրը պիտի օրհնեմ , իմ աստուծոյս սաղմոս պիտի ըսեմ քանի որ կամ :

33 Իմ օրհնութիւնս քաղցր պիտի ըլլայ անոր , ու ես տէրոջմով ուրախ պիտի ըլլամ :

34 Մեղաւորները երկրէն պիտի պակսին , ու անոր մէջ ալ ամբարիշտներ չի պիտի գտնուին . ով իմ անձս օրհնէ տէրը :

ՕՐ ՎԱԹՍՈՒՆԸՄԷԿԵՐՈՐԴ
ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԴ.

Խոստովան եղերուք տեառն .

1 Գոհութիւն տուէք տէրոջը ու անոր անունը

կանչեցէք. անոր գործքերը Հեթանոսներուն պատմեցէք:

2 Երգնեցէք ու սաղմոս ըսէք անոր. անոր ամէն սքանչելիքները պատմեցէք, և անոր անունովը գովուեցէք:

3 Տէրը խնդրողներուն սիրտը ուրախ պիտի ըլլայ. տէրը խնդրեցէք ու զօրացէք, և ամէն ժամանակ անոր երեսը փնտրուեցէք:

4 Ընոր ըրած սքանչելիքները յիշեցէք, անոր արուեստները ու բերնին իրաւունքները:

5 Ո՛վ Աբրահամու զաւկընները՝ անոր ծառաները, Յակոբի որդիքները՝ անոր ընտրեալները:

6 Ինքն է մեր տէր աստուածը, անոր իրաւունքը ամէն տեղ է:

7 Ակիզբէն ըրած իր ուխտը յիշեց, և մինչեւ հազար տարի իր պատուիրած խօսքը:

8 Աբրահամու հետ ըրած ուխտը, և սահակին հետ ըրած իր երդումը:

9 Յակոբին իր հրամանը հաստատեց, և իսրայէլին իր յաւիտենական ուխտը:

10 Ըսելով, քանանու երկիրը ձեզի պիտի տամ, ձեր ժառանգութեան վիճակը:

11 Ինչու որ անոնք թուով քիչ էին, քիչ ու պանդուխտ անոր մէջ:

12 Ընոնք ազգէ ազգ անցան, թագաւորութենէ ուրիշ ժողովուրդի:

13 Ա՛արդուն չի թողուց անոնց վնաս մը հասցու-

նելու , և անոնց համար թագաւորները յանդիմանեց :

14 Մի՛ մտեննաք կ՚ըսէ՝ իմ օծեալիս , և իմ մարգարէներուս չնաս մի՛ ընէք :

15 Անոնց երկրին կանչեց սովը , հացին ամէն զօրութիւնը կտրեց :

16 Անոնց առջեւէն մարդ խրկեց , Յովսէփ ծառայութեան ծախուեցաւ :

17 Անոր ոտուընները կապանքները իջեցուցին , և անոր անձը երկաթները անցաւ :

18 Մինչեւ որ անոր խօսքը գայ , և տէրոջը խօսքը փորձեց անիկայ :

19 Թագաւորը խրկեց ու արձրկեց անիկայ , ժողովուրդին իշխանը թողուց անիկայ :

20 Անիկայ իր տանը տէր ըրաւ , իր ամէն ունեցածին վրայ իշխան :

21 Որ անոնց իշխանները իրեն ուզածին պէս խրատէ , և անոնց ծերերը իմաստուն ընէ :

22 Իսրայէլ եգիպտոս մտաւ , ու Յակոբ քամայ երկրին մէջ պանդուխտ եղաւ :

23 Իր ժողովուրդը շատ աճեցուց , և իր թշնամիներէն էվել անոնք զօրացուց :

24 Անոնց սիրտը դարձուց իր ժողովուրդը ատելու , և իր ծառաներուն նենգութիւն ընելու :

25 Իր ծառան Մովսէսը խրկեց , և Ահարոն իր ընտրեալը :

26 Ընոնց իր նշաններուն խօսքը տուաւ, և իր արուեստները քամայ երկրին մէջ :

27 Խաւարը խրկեց ու անոնք խաւարեցուց, ինչու որ անոր խօսքին դէմ ըրին :

28 Ընոնց գետերը արիւնի դարձուց, և անոնց ամէն ձուկերը սպաննեց :

29 Ընոնց երկրին մէջ գորտը կ'եփէր, և անոնց թագաւորներուն շտեմարաններուն մէջ :

30 Ըսաւ՝ ու շանաճանճը եկաւ, և մժեղները անոնց ամէն սահմանները :

31 Ընոնց անձրեւները կարկուտի դարձուց, և անոնց երկիրը կրակ վառեցաւ :

32 Ընոնց այգիները ու թուզի ծառերը զարկաւ, և անոնց սահմաններուն ամէն ծառերը կոտրտեց :

33 Ըսաւ՝ ու մարախը եկաւ, ու թրթուրը՝ որ թիւ չունէին :

34 Ընոնց երկրին ամէն խոտը կերաւ, և անոնց անդաստանին ամէն պտուղը ճատուց :

35 Եգիպտացիներուն ամէն առջինեկները զարկաւ, անոնց ամէն վաստակին առջի պտուղը :

36 Ընոնք ոսկիով ու արծաթով հանեց, և անոնց ցեղին մէջ հիւանդ չի կար :

37 Ընոնց ելլելու ժամանակը եգիպտոս ուրախացաւ, ինչու որ տէրոյը երկիւղը անոնց վրայ ինկաւ :

38 Ամպը ցորեկը անոնց ծուխանի ընելու համար տարածեց, ու գիշերը կրակով անոնց լոյս կուտար :

39 Խնդրեցին ու լորամարգին եկաւ, և երկինքի
հացովը անոնք լեցուց :
40 Քարին զարկաւ ու ջուրեր բղխեցին. և
գետեր քալեց չոր տեղերը :
41 Իր աբրահամ ծառային ըրած իր սուրբ խօսքը
յիշեց :
42 Իր ժողովուրդը ցնծութիւնով հանեց, և իր
ընտրեալները ուրախութիւնով :
43 Հեթանոսներուն երկիրները անոնց տուաւ.
անոնք ժողովուրդներուն վաստակներուն ժառանգ
ըրաւ :
44 Որ անոր պատուիրանքները պահեն, և անոր
օրէնքը խնդրեն :

ՕՐ ՔՍԱՆԸՄԷԿԵՐՈՐԴ ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԸ.

Աստուծմէն եղերուք տեառն.

1 Գոհութիւն տուէք տէրոջը՝ ինչու որ քաղցր
է, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :
2 Ո՞վ կրնայ տէրոջը զօրութիւնները պատմել.
անոր ամէն օրհնութիւնները իմացունել :
3 Երանի իրաւունք պահողներուն, և ամէն ժա-
մանակ արդարութիւն ընողներուն :

4 Ո՛վ տէր, մեզ քեզի հաճելի ժողովուրդիդ հետ յիշէ, և քու փրկութիւնովդ մեզի այցելու եղիր։

5 Որ քու ընտրեալներուդ քաղցրութիւնը տեսնանք, քու ազգիդ ուրախութիւնովը ուրախ ըլլանք, և քու ժառանգութիւնովդ պարծենանք։

6 Ա՛նք մեր հայրերուն հետ մեղանչեցինք, անօրէնութիւն ըրինք ու յանցանք գործեցինք։

7 Ա՛ր հայրերը եգիպտոսի մէջ քու սքանչելիքներդ չիմացան, և քու շատ ողորմութիւններդ չի յիշեցին։

8 Կարմիր ծովը անցած ժամանակնին քեզ սրդողցուցին. իր անուանը համար անոնք ազատեց, որ անոր զօրութիւնները ճանչնան։

9 Կարմիր ծովուն սաստեց ու ցամքեցաւ. անդունդներուն մէջ անապատներուն մէջին պէս անոնց առաջնորդեց։

10 Ա՛նոնք ատողներուն ձեռքէն ազատեց, և իրենց թշնամիներուն ձեռքէն անոնք խալըսեց։

11 Ա՛ովը անոնց նեղութիւն տուողները ծածկեց, և անոնցմէ մէկը չապրեցաւ։

12 Ա՛նոր խօսքին հաւատացին, և անոր օրհնութիւնները երգեցին։

13 Ա՛րտօրացին ու անոր գործքերը մոռցան, և անոր խորհուրդին մտիկ չըրին։

14 Ա՛նապատին մէջ ցանկութիւն ևկաւ անոնց վրայ, և անջուր տեղը զաստուած փորձեցին։

15 Իրենց ուզածները անոնց տուաւ , անոնց անձին լիութիւն խրկեց :

16 Դանակին մէջ մովսէսը բարկացուցին , և տէրոջը սուրբը ահարոնը :

17 Երկիրը բացուեցաւ ու դաթանը կըլլեց , և զաբիրոնի բանակները ծածկեց :

18 Անոնց ժողովքներուն մէջ կրակ վառեցաւ , և բոցը մեղաւորները էրեց :

19 Որորը լեռը որթ շինեցին , ու պատկերին երկրպագութիւն ըրին , և իրենց փառքը խոտ ուտող որթին նմանութեանը փոխեցին :

20 Իրենց կենդանարար աստուածը մոռցան , որ մեծ գործքեր ըրաւ եգիպտոսի մէջ , իր սքանչելիքները քամաց երկրին մէջ , և իր ահաւոր բանները կարմիր ծովուն վրայ :

21 Ըսաւ որ անոնք սատկեցուննէ , թէ որ մովսէս իր ընտրեալը անոնց առջեւը կեցած չըլլար :

22 Տէրոջը դարձաւ ու անոր բարկութիւնը անցուց , որ անոնք չի սատկին :

23 Ան ցանկալի երկիրը անարգեցին , և անոր խօսքին չի հաւատացին :

24 Իրենց բանակներուն մէջ տրտունջ ըրին , և տէրոջը ձայնին չի լսեցին :

25 Իր ձեռքը անոնց վրայ վերուց , անապատին մէջ անոնք զարնելու :

26 Անոնց զաւակը հեթանոսներուն մէջ պիտի ցրուի , անոնց զաւակը գաւառները պիտի ցրուի :

27 Ընոնք բէլիէքովրին հետ մէկ եղան, զո-
հուածը ու մեռածին միսը կերան:

28 Իրենց գործքերովը անիկայ բարկացուցին, և
անոնց վրայ կոտորումը սաստկացաւ:

29 Եւքը փիննհէս ելաւ, քաւութիւն տուաւ ու
մահը դադրեցաւ. ազգէ մինչեւ ազգ յաւիտեան
անոր արդարութիւն սեպուեցաւ:

30 Հակառակութեան ջուրերուն վրայ անիկայ
սրդողցուցին. մովսէս անոնց համար չարչարուեցաւ.
ինչու որ անոր ոգին դառնացուցին:

31 Իր շրթունքներովը հրաման ըրաւ, և ան
ազգը չի սատկըցուցին, որ տէրը անոնց ըսաւ:

32 Հեթանոսներուն հետը խառնուեցան, և անոնց
գործքերը սորուեցան. անոնց չաստուածներուն
ծառայեցին, և անոնց գայթակղութեան պատճառ
եղաւ:

33 Իրենց մանչերը ու աղջիկները դեւերուն զոհ
ըրին, և անպարտ արիւնը թափեցին:

34 Իրենց մանչերուն ու աղջիկներուն արիւնը,
որ քանանու կուռքերուն զոհ ըրին:

35 Երկիրը անոնց արիւնովը պղծկեցաւ, ու ա-
նոնց գործքերէն պղծուեցաւ. ինչու որ իրենց ճամ-
բաներուն մէջ պոռնկութիւն ըրին:

36 Տէրը իր ժողովուրդին վրայ սրտմտութիւ-
նով բարկացաւ, և իր ժառանգութենէն խիստ զը-
զուեցաւ:

37 Ընոնք հեթանոսներուն ձեռքը մատնեց, ին-

բենք ատողները իրենց տիրեցին, և իրենց Թշնամիները ձիրենք նեղացուցին, և անոնց ձեռքին ներքեւը խոնարհեցան:

38 *Հ՚ատ անգամ անոնք ազատեց, և անոնք իրենց խորհուրդներովը անիկայ սրդողցուցին, և իրենց անօրէնութիւնովը փճացան:*

39 *Տէրը անոնց նեղութիւններուն նայեցաւ, անոնց աղօթքին ձայնը լսած ժամանակը:*

40 *Իր ուխտը միտքը բերաւ, և իր անբաւ ողորմութեան չափովը զղջաց· ձիրենք գերի ընողներուն գթութիւններուն յանձնեց անոնք:*

41 *Ո՛վ տէր մեր աստուածը, մեզ ազատէ, և հեթանոսներէն մեզ ժողովէ:*

42 *Փառք տանք քու սուրբ անուանդ, և քու օրհնութիւններովդ պարծենանք:*

43 *Օրհնեալ ըլլայ իսրայէլի տէր աստուածը, յաւիտեանս յաւիտենից:*

44 *Եւ ամէն ժողովուրդը ըսէ եղիցի եղիցի:*

ՕՐ ՎԱՍՆԵՐԿՈՒԵՐՈՐԴ ԵԳՕԹՎՐ ԵՈՒԻՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԲ·

Խոստովան եղերուք տեառն.

1 *Խոստովանեցէք տէրոջը՝ ինչու որ*

քաղցր է, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

2 Տէրոջը փրկածները թող ըսեն, որ թշնամիին ձեռքէն անոնք ազատեց:

3 Անոնք ամէն երկիրներէն ժողովեց, արեւելքէն ու արեւմուտքէն, հիւսիսէն ու ծովէն:

4 Անոնք անապատին անջուր տեղին մէջ մոլորեցան, ու բնակելու քաղաք չի գտան:

5 Անօթեցան ու ծարաւեցան, և անոնց հոգիները անոնց մէջ մաշեցան:

6 Իրենց նեղութեանը մէջ տէրոջը աղաղակեցին, և անոնք իրենց վիշտերէն ազատեց:

7 Անոնք ուղիղ ճամբուն առաջնորդեց, որ իրենց բնակելու քաղաքը երթան:

8 Մարդկանց որդիքները փառք տան տէրոջը անոր ողորմութիւններուն ու սքանչելիքներուն համար:

9 Ինչու որ անօթեցող անձերը կշտացուց, ու կարօտեալ անձերը բարութիւնով լեցուց:

10 Անոնք որ մութը ու մահուան շուքը նստած էին, աղքատութիւնով կապուած էին, որպէս թէ երկաթներով:

11 Աստուծոյ խօսքը սրդողցուցին, և բարձրեալին խորհուրդները բարկացուցին:

12 Անոնց սիրտերը ցաւերէն գէշ եղան, տկարացան, և մէկը չի կար որ անոնց օգնէր:

13 Իրենց նեղութեանը մէջ տէրոջը աղաղակեցին, և անոնք իրենց վիշտերէն հանեց:

14 Ընոնք խաւարէն ու մահուան շուքերէն ա-
ջատեց, և անոնց կապերը կոտրտեց:

15 Ա՝արդկանց որդիքները փառք տան տէրոջը,
անոր ողորմութիւններուն ու սքանչելիքներուն հա-
մար:

16 Ինչու որ պղնձէ դուռները փշրեց, ու երկա-
թէ նիգերը կոտրտեց:

17 Իրենց անօրէնութեան ճամբուն մէջ անոնց
օգնեց, ինչու որ իրենց մեղքին պատճառաւը շատ
խոնարհ եղան:

18 Ընոնց սիրտը ամէն կերակուրներէն կը զը-
զուէր. մինչեւ մահուան դուռները մօտեցան:

19 Իրենց նեղութեանը մէջ տէրոջը աղաղակեցին,
ու անոնք իրենց նեղութիւններէն ազատեց:

20 Իր խօսքը խրկեց, և անոնք բժշկեց. ու ա-
նոնք իրենց ապականութենէն խալըսեց:

21 Ա՝արդկանց որդիքները փառք տան տէրոջը,
անոր ողորմութիւններուն ու սքանչելիքներուն հա-
մար:

22 Ընհնութեան պատարագ մատուցանեն անոր,
ու ցնծութիւնով անոր գործքերը պատմեն:

23 Ընոնք որ նաւերով ծովը կ՝իջնային, և շատ
ջուրերուն վրայ գործ կը տեսնային:

24 Ընոնք տէրոջը գործքերը տեսան, և անոր
սքանչելիքները՝ անդունդներուն մէջ:

25 Ը՝սաւ՝ ու հովը ու փոթորիկը եղան, և անոր
ալիքները բարձրցան:

26 Երկինքը կ՚ելլէին՝ ու անդունդները կ՚իջ-
նային, և անոնց հոգիները իրենց անձին մէջ կը
մաշէր :

27 Գինովցերուն պէս խուովեցան ու սարսըփե-
ցան . և անոնց ամէն իմաստութիւնը ընկղմեցաւ :

28 Իրենց նեղութեանը մէջ տէրոջը աղաղակե-
ցին, և անոնք իրենց ցաւերէն ազատեց :

29 Մ՚րրիկը հանդարտ օդի դարձուց, և անոր
ալիքները դադրեցան . ուրախ եղան որ դադրեցան,
և իրենց ուզած նաւահանգիստը առաչնորդեց ա-
նոնք :

30 Մ՚արդկանց որդիքները փառք տան տէրոջը,
անոր ողորմութիւններուն ու սքանչելիքներուն հա-
մար :

31 Ժողովուրդներուն ժողովին մէջ անիկայ
բարձրըցունեն, ու ծերերուն աթոռներուն վրայ ա-
նիկայ օրհնեն :

32 Մինչու որ գետը ցամաքի դարձուց, ու ջուրե-
րուն գնացքը չոր երկրին :

33 Պտղաբեր երկիրը չորցուց, անոր բնակիչ-
ներուն չարութեանը համար :

34 Մ՚նապատը ջուրերու լիճեր ըրաւ, ու չոր եր-
կիրը ջուրերու ճամբաներ :

35 Մ՚նոթինները հոն նստեցուց, և իրենց բընա-
կելու քաղաք շինեցին :

36 Մ՚րտեր վարեցին ու այգիներ տնկեցին, և
իրենց արմտիքներուն պտուղները առին :

37 Օրհնեց անոնք ու խիստ շատցան, և անոնց անասունները չի պակսեցան։

38 Անոնք պակսեցան, ու չարերուն նեղութենէն ու ցաւերէն չարչարուեցան։

39 Անարգութիւն եկաւ անոնց իշխաններուն վրայ, անապատին մէջ մոլորեցուց, ու չէ թէ ճամբուն մէջ։

40 Տնանկին օգնեց իր աղքատութեանը մէջ, ոչխարներու հօտին պէս անոնց ազգին առաջնորդեց։

41 Ուղիղները տեսնան և ուրախ ըլլան, ու ամէն անօրէն իր բերանը գոցէ։

42 Ո՞վ է իմաստուն, որ աս բանը պահէ, և տէրոջը ողորմութիւնները իմանայ։

ՕՐ ՎԱՍՆԵՐԿՈՒԵՐՈՐԴ ԿԱՂՕԹՒՐ ԵՐԵԿՈՑԻ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԵ.

Պատրաստ է սիրտ իմ աստուած.

1 Իմ սիրտս պատրաստ է ո՛վ աստուած, իմ սիրտս պատրաստ է օրհնելու ու սաղմոս ըսելու քեզի իմ փառքովս։

2 Ընթնցիր ո՛վ իմ փառքս, տրթնցիր սաղմոսներով ու օրհնութիւնով, ու ես առտուանց պիտի արթննամ։

3 Ո՛վ տէր, քեզի գովութիւններ պիտի տամ ժողովուրդներուն մէջ, ու քեզի սաղմոս պիտի երգեմ ազգերուն առջին:

4 Մե՛ծ եղաւ քու ողորմութիւնդ մինչեւ երկինքը, քու ճշմարտութիւնդ մինչեւ ամպերն է:

5 Ո՛վ աստուած, մինչեւ երկինքը բարձրըցիր, քու փառքդ ամէն երկրի վրայ է:

6 Ինչպէս որ քու սիրելիներդ փրկուեցան, փրկէ մեզ քու աջ ձեռքովդ, և մեզի լսէ:

7 Աստուած իր սուրբ տեղէն խօսեցաւ, պիտի բարձրընամ, սիւքէմ՝ քաղաքը պիտի բաժնեմ, և խորաններուն ձորը պիտի չափեմ:

8 Իմս է գաղայադը և իմս է մանասէն. եփրէմը իմ գլխուս զօրութիւնն է:

9 Յուդան իմ թագաւորս է, մովաբը իմ յոյսիս աւազանը:

10 Եդովմայ վրայ պիտի ուղղեմ իմ գնացքներս, և այլազգները ինծի հնազանդ եղան:

11 Ո՞վ պիտի տանի իս ամուր քաղաքը, կամ ո՞վ ինծի պիտի առաջնորդէ մինչեւ եդովմ:

12 Եթէ ո՛չ դուն ո՛վ աստուած, որ մեզ մերժեցիր, և մեր զօրքերուն հետ չելար ո՛վ աստուած:

13 Նեղութեան ժամանակը մեզի օգնութիւն տուր, վասն զի մարդուն փրկութիւնը ոչինչ է:

14 Աստուծով քաջութիւն ընենք. և ան մեր թշնամիները ամօթով պիտի ձգէ:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԸ·

Աստուած օրհնութեան իմոյ ·

1 Ո՛վ իմ օրհնութեանս աստուածը, մի՛ լռեր, ինչու որ մեղաւորին բերանը նենգաւորին բերանը վրաս բացուեցան ։

2 Նենգաւոր լեզուով ինծի դէմ խօսեցան, ու ատելութեան խօսքերով իմ չորս կողմս առին ։

3 Զուր տեղը ինծի դէմ պատերազմեցան, իմ սիրոյս փոխարէն զիս կը մատնէին, բայց ես աղօթք կ'ընէի ։

4 Բարութեան փոխարէն ինծի չարութիւն հատուցին, իմ սիրոյս տեղը ատելութիւն ։

5 Մեղաւոր մը դիր անոր վրայ, սատանան անոր աջ կողմը կայնի ։

6 Իր դատաստանէն դատապարտուած ելլէ, և անոր աղօթքը մեղք սեպուի ։

7 Անոր օրերը պակսին, և անոր պաշտօնը ուրիշը առնէ ։

8 Անոր զաւկըները որբ ըլլան, և անոր կինը այրի · երերեալ պտըտին ու տեղէ տեղ փոխուին · անոր զաւկըները մուրացկան ըլլան, և իրենց բընակութեններէն ելլեն ։

9 Փոխ տուողը անոր ամէն ունեցածները քննէ, և անոր վաստըկածները օտարները յափշտակեն ։

10 Անոր օգնութիւն ընող մէկը չի գտնուի, և անոր որբերուն մէկը չողորմի ։

11 Ընոր զաւկընները սատկին , և անոր անունը աղգէն ջնջուի :

12 Ընոր հօրը մեղքը տէրոջը առջին յիշուի , և անոր մօրը մեղքը չի ջնջուի . և ամէն ժամանակ տէրոջը առջին ըլլան :

13 Ընոր յիշատակը երկրի վրայէն վերնայ , ինչուր ողորմութիւն ընելը միտքը չի բերաւ :

14 Ընդքատ ու տնանկ մարդը հալածեց , սրտով խոնարհ եղողները սպաննելու համար :

15 Ընէծքը սիրեց և անոր վրայ եղաւ . օրհնութիւն չուզեց , հեռու ըլլայ անկէ :

16 Ընէծքը հանդերձի պէս հագաւ , ջուրի պէս անոր փորը , և ձէթի պէս անոր ոսկորները մտնայ :

17 Ընոր հագած հանդերձին պէս , ու ամէն օր մէջքը կապած գոտիին պէս ըլլայ անոր :

18 Ընոնց վարձքը աս է տէրոջմէն՝ որոնք ինծի դէմ չարախօսութիւն կ'ընէին , և իմ անձիս համար չարութիւն կը խօսէին :

19 Սակայն դուն ո՛վ տէր , ո՛վ տէր քու անունիդ նայելով ըրէ ինծի , ինչու որ քու ողորմութիւնդ քաղցր է . իս փրկէ ինչու որ ես աղքատ ու տնանկ եմ :

20 Իմ սիրտս փորիս մէջ խռովեցաւ , ու ես ստուերի պէս անցնելու ժամանակս պակսեցայ , ու մարախի պէս թօթուեցայ :

21 Ընկուններս պահեցողութիւնով տկարացան , ու մարմինս գերութենէն փոխուեցաւ :

22 Ես անոնց նախատինք եղայ, իս տեսան ու գլուխնին շարժեցին :

23 Օգնէ ինծի ով տէր՝ իմ աստուածս, ու քու ողորմութեանդ չափովը իս ազատէ :

24 Գիտնան որ ասիկա քու ձեռքդ է, և դուն ով տէր ասիկայ ըրիր :

25 Անոնք պիտի անիծեն, և դուն պիտի օրհնես. ինծի դէմ ելլողները ամօթով ըլլան. սակայն քու ծառադ քեզմով ուրախ թող ըլլայ :

26 Իմ անձիս դէմ չարախօսութիւն ընողները ամօթ թող հագնին, և իրենց ամօթը վերարկուի պէս վրանին առնեն :

27 Սակայն ես շատ փառք պիտի տամ տէրոջը իմ բերնովս, և շատերուն մէջ քեզ պիտի օրհնեմ:

28 Ինչու որ ան իմ՝ տնանկիս աջ կողմը կայնեցաւ, որ իմ անձս հալածողներէն իս ազատէ :

ՕՐ ՔՍԱՆԻՐԵՔԵՐՈՐԴ
ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԹ.

Ասաց տէր.

1 Տէրը իմ տէրոջս ըսաւ, իմ աջ կողմս նստէ, մինչեւ որ քու թշնամիներդ ոտուըներուդ կոխելիք ընեմ:

2 Տէրը սիօնէն զօրութեան գաւազան պիտի
խրկէ քեզի, և դուն քու թշնամիներուդ մէջ պիտի
տիրես:

3 Զօրութեան օրուանը սկիզբը քու հետդ է.
քու սուրբերուդ վայելչութիւնովը արուսեակէն ա-
ռաջ արգանդէն քեզ ծնայ:

4 Տէրը երդում ըրաւ, ու ալ չի պիտի զղջայ,
թէ դուն յաւիտեան քահանայ ես մելքիսեդեկի կար-
գին նայելով, և տէրը քու աջ կողմդ է:

5 Բարկութեան օրը թագաւորները պիտի կո-
տրտէ. հեթանոսները պիտի դատէ, ու շատ կոտո-
րումներ պիտի ընէ, և երկրի վրայ շատերուն գլ-
լուխը պիտի ճզմէ:

6 Ճամբուն վրայի առուէն պիտի խմէ. անոր
համար իր գլուխը պիտի բարձրացունէ:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻ.

Յոստովան եղէց քեզ տէր.

1 Ալ՛վ տէր, բոլոր սրտովս քեզի փառք պիտի
տամ, ուղիղներուն խորհուրդներուն մէջ ժողո-
վուրդներուն մէջ տէրոջը գործքերը մեծ են, և ա-
մէն բանի մէջ անոր կամքը քննուած է:

2 Յոստովանութեան ու վայելչութեան արժանի
են անոր գործքերը. անոր արդարութիւնը յա-
ւիտեանս յաւիտենից կը մնայ:

3 Յիշատակ ըրաւ իր սքանչելիքներուն հա-

մար· տէրը ողորմած ու գթած է, իրմէն վախցողներուն կերակուր կուտայ:

4 Յաւիտեան իր ուխտը պիտի յիշէ· իր գործքերուն զօրութիւնը իր ժողովուրդին պատուիրեց:

5 Ու հեթանոսներուն ժառանգութիւնը անոնց տայ· և անոր ձեռքին գործքերը արդարութիւն ու իրաւունք են:

6 Ընոր պատուիրանքները ամէն բանի մէջ հաստատուած են, յաւիտեանս յաւիտենից հաստատուած են, ճշմարտութիւնով ու ուղղութիւնով շինուած են:

7 Տէրը իր ժողովուրդին փրկութիւն խրկեց· իր ուխտը յաւիտեան պատուիրեց· անոր անունը սուրբ ու ահաւոր է:

8 Իմաստութեան սկիզբը տէրոջը վախն է· ամէն անիկայ կատարողները աղէկ իմաստութիւն ունին· անոր օրհնութիւնը յաւիտեանս յաւիտենից կը մնայ:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԺԱ.

Երանեալ է այր·

1 Երանի ան մարդուն՝ որ տէրոջմէն կը վախնայ, ինչու որ անոր պատուիրանքներուն շատ հաճութիւն ունի:

2 Ընոր զաւակը երկրի վրայ զօրաւոր պիտի ըլլայ, և ուղիղներուն ցեղը պիտի օրհնուի:

3 Ընոր տանը մէջ փառք ու մեծութիւն կան. անոր արդարութիւնը յաւիտեանս յաւիտենից կը մնայ:

4 Խաւարին մէջ ուղիղներուն լոյս ծագեցաւ. տէրը ողորմած գթած ու արդար է:

5 Բարի մարդը կ'ողորմի ու փոխ կուտայ, ու իր բաները իրաւունքով կարգի կը դնէ, ինչու որ ան յաւիտեան չի պիտի սասանի:

6 Արդարը յաւիտեան պիտի յիշուի, չար համբաւէն ան չի պիտի վախնայ:

7 Ընոր սիրտը պատրաստ է աստուծոյ յուսալու:

8 Ընոր սիրտը հաստատուած է, ու չի պիտի վախնայ, մինչեւ որ իր թշնամիներուն վրայ տեսնայ:

9 Ցրուեց ու աղքատներուն տուաւ. անոր արդարութիւնը յաւիտեանս յաւիտենից կը մնայ, և անոր եղջիւրը փառքով պիտի բարձրընայ:

10 Ա՛նեղաւորը պիտի տեսնայ ու պիտի բարկանայ, իր ակռաները պիտի կճրտացունէ, ու պիտի հալի. և մեղաւորներուն ցանկութիւնը պիտի կորսուի:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԱԲ

Օրհնեցէք մանկունք զտէր.

1 Ո՛վ տղաքներ, տէրը օրհնեցէք, և տէրոջը անունը օրհնեցէք:

2 Տէրոջը անունը օրհնեալ ըլլայ, ասկէ ետեւ մինչեւ յաւիտեան:

3 Արեւելքէն մինչեւ արեւմուտք տէրոջը անունը օրհնեալ է :

4 Ամէն ազգերուն վրայ տէրը բարձր է, և անոր փառքը երկինքն է :

5 Ո՞վ կայ մեր տէր աստուծոյն պէս բարձրութիւններուն մէջ բնակած. ու երկրի վրայի խոնարհները երկինքէն կը տեսնայ :

6 Աղքատները երկրէն վեր կը վերցունէ, ու տառապեալները աղտեղութիւններէն կը բարձրցունէ :

7 Անոնք իր ժողովուրդին իշխաններուն հետ իշխան կը նստեցունէ :

8 Ամուլ կինը տանը մէջ ուրախ մօրքով կը բնակեցունէ, զաւկըներով բերկրեալ մօր պէս :

ՕՐ ՔՍԱՆԵՒԻՐԵՔԵՐՈՐԴ
ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԺԴ.

Ելանելը Իսրայէլի յեգիպտոսէ .

1 Իսրայէլը եգիպտոսէն, յակոբի տունը օտար ժողովուրդներուն մէջէն ելած ժամանակը :

2 Հրէաստան անոր սրբութիւնը, և Իսրայէլ անոր իշխանութիւնը եղաւ :

3 Նոյը տեսաւ ու փախաւ, և յորդանան ետ դարձաւ։

4 Լեռները խոյերուն պէս ցնծացին, ու բլուրները դառերու պէս։

5 Ինչ եղաւ քեզի ով ծով, որ տեսար ու փախար, կամ դուն յորդանան ինչո՞ւ ետ դարձար։

6 Լեռները խոյերուն պէս ցնծացին, ու բլուրները գառերու պէս։

7 Երկիրը տէրոջը երեսէն սարսըփնեցաւ, յակոբայ աստուծոյն երեսէն։

8 Որ ան վէմը ջուրերու վտակներու դարձուց, ու ապառաժը աղբիւրներու։

9 Ձէ թէ մեզի ով տէր, չէ թէ մեզի, Հապա քու անուանդ տուր փառքը, քու ողորմութեանդ ու ճշմարտութեանդ համար։

10 Հեթանոսներուն մէջ բնաւ չըսուի թէ՝ ո՞ւր է անոնց աստուածը։

11 Ա՛ր աստուածը երկինքը ու երկրի վրայ է. ամէն իր ուզած բանները ըրաւ։

12 Հեթանոսներուն կուռքերը ոսկի ու արծաթ են, մարդկանց որդիքներուն ձեռքի գործքերն են։

13 Ներան ունին՝ ու չեն խօսիր, աչք ունին՝ ու չեն տեսնար։

14 Ականջներ ունին՝ ու չեն լսեր, քիթեր ունին՝ ու հոտ չեն առներ։

15 Ձեռք ունին՝ ու չեն շօշափեր, ոտք ունին՝ ու չեն քալեր. և անոնց կոկորդներուն մէջ ձայն չի կայ։

16 Ընոնց նման ըլլան անոնք շինողները. ամէն անոնց վրայ յոյսերնին դնողները:

17 Իսրայէլի տունը տէրոջը յուսաց, անոնց օգնական ու ապաւէնն է:

18 Ահարոնի տունը տէրոջը յուսաց, անոնց օգնական ու պաշտպան է:

19 Տէրոջմէն վախցողները տէրոջը յուսացին, անոնց օգնական ու փրկիչ է:

20 Տէրը մեզ յիշեց, ու մեզ օրհնեց. տէրը Իսրայէլի տունը օրհնեց. տէրը Ահարոնի տունը օրհնեց:

21 Տէրը իրմէն վախցողները օրհնեց, պզտիկները ու մեծերը:

22 Տէրը ձեզ պիտի շատցունէ, ձեզ ու ձեր զաւկըները:

23 Դուք տէրոջմէն օրհնուած էք, որ ան երկինքը ու երկիրը ըրաւ:

24 Երկինքներուն երկինքը տէրոջն է, ու երկիրը մարդկան որդիքներուն տուաւ:

25 Մեռելները քեզ չեն պիտի օրհնեն, ու ոչ ամէն գերեզմանը իջնողները:

26 Հապա մենք կենդանիներս տէրը պիտի օրհնենք, ասկէ ետեւ մինչեւ յաւիտեան:

ՕՐ ՔԱՆՆԸ ՀՈՐԻՍԵՐՈՐԴ ԵՂՕԹՐ ԵՒԵՒՕՑՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԱԴ.

Աիրեցի, զի լուիցէ տէր.

1 Տէրը սիրեցի, ինչու որ իմ աղօթքիս ձայնին պիտի լսէ. ինչու որ իր ականջը ինծի խոնարհեցուց, ու ես իմ օրերուս մէջ անոր կանչեցի:

2 Մահուան ցաւերը իս պատեցին. ու գերեզմանին վիշտերը իս գտան:

3 Նեղութիւն ու անձկութիւն գտայ, ու տէրոջը անունը կանչեցի:

4 Ո՛վ տէր, ազատէ իմ անձս. մեր տէր աստուածը ողորմած ու արդար է. տէրը կ'ողորմի ու տղաքը կը պահէ:

5 Ես խոնարհեցայ ու տէրը իս ապրեցուց. դէպ իմ անձս՝ քու հանգստութեանդ դարձիր, ինչու որ տէրը քեզի օգնեց:

6 Իմ անձս մեռնելէն փրկեց, իմ աչուըներս արցունքէն, ու իմ ոտուըներս խնալէն:

7 Ընդունելի պիտի ըլլամ տէրոջը առջին կեն-դանեաց երկրին մէջ:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԵ.

Լաւատացի՝ զոր և խօսեցայ.

1 Լաւատացի՝ ինչ որ խօսեցայ, ու շատ խոնարհ եղայ:

2 Իմ զարմանքիս մէջ ըսի թէ՝ ամէն մարդ սուտ է:

3 Ինչ հատուցում պիտի ընեմ տէրոջը, ամէն անոր ինծի տուածներուն փոխարէն:

4 Փրկութեան բաժակը պիտի ընդունիմ, ու տէրոջը անունը պիտի կանչեմ:

5 Իմ աղօթքս տէրոջը պիտի մատուցանեմ, անոր ամէն ժողովուրդին առջին:

6 Տէրոջը առջին իր սուրբերուն մահը պատուական է. ով տէր, ես քու ծառադ եմ, քու աղախինիդ ծառան ու որդին:

7 Իմ կապերս կտրեցիր, քեզի օրհնութեան պատարագ պիտի մատուցանեմ, և տէրոջը անունը պիտի կանչեմ:

8 Տէրոջը պիտի մատուցանեմ իմ աղօթքս ամէն իր ժողովուրդին առջին, տէրոջը տանը սրահներուն մէջ, և քու մէջդ ով երուսաղէմ:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԶ.

Օրհնեցէ՛ք զտէր ամենայն աղինք.

1 Տէրը օրհնեցէք ով ամէն ազգեր. ով ամէն ժողովուրդներ անիկայ գովեցէք:

2 Ընոր ողորմութիւնը մեր վրայ զօրանայ. և տէրոջը ճշմարտութիւնը յաւիտեան մնայ:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԵ.

Յոստովան եղերուք տեառն.

1 Գոհութիւն մատուցէք տէրոջը, ինչու որ բարի է, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

2 Իսրայէլի տունը թող ըսէ թէ՝ բարի է, ու անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

3 Ահարոնի տունը թող ըսէ թէ՝ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

4 Տէրոջմէն վախցողները թող ըսեն թէ՝ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

5 Իմ նեղութեանս մէջ տէրոջը կանչեցի, լսեց ու իս ընդարձակ տեղը հանեց:

6 Տէրը իմ օգնականս է, ու ես չի պիտի վախնամ, մարդը ինծի ի՞նչ կրնայ ընել:

7 Տէրը իմ օգնականս է, ու իմ թշնամիներուս վրայ պիտի տեսնամ:

8 Նարի՛ է տէրոջը յուսալ՝ քան թէ մարդուն ապաւինիլ. բարի՛ է տէրոջը յուսալ՝ քան թէ իշխաններուն:

9 Ամէն ազգերը չորս կողմս առին, և տէրոջը անունովը անոնց յաղթեցի:

10 Պտըտելով իմ չորս կողմս պատեցին, և մէկ

տեղ իս պաշարեցին, և տէրոջը անունովը անոնք վանեցի։

11 Մեղուներուն պէս ամէն կողմն պատեցին, կրակին մէջի փուշերուն պէս վառեցան բորբոքեցան, ու տէրոջը անունովը անոնք մերժեցի։

12 Իս մերժած ժամանակնին չարժուեցայ, ու գլտորելու մտեցայ. և տէրը իս բռնեց։

13 Տէրը իմ զօրութիւնս ու իմ օգնութիւնս է, և իմ փրկութիւնս եղաւ։

14 Փրկութեան գուարթ ձայնը արդարներուն բնակարաններուն մէջն է։

15 Տէրոջը աջ ձեռքը զօրութիւն ըրաւ, տէրոջը աջ ձեռքը իս վեր վերուց. և տէրոջը աջ ձեռքը զօրութիւն ըրաւ։

16 Չի պիտի մեռնիմ, հապա պիտի ապրիմ, ու տէրոջը գործքերը պիտի պատմեմ։

17 Տէրը իս խրատելով խրատեց, ու մահուան չի մատնեց։

18 Արդարութեան դուռները ինծի բացէք, որ անկէ մտնամ, և տէրոջը գոհութիւն տամ։

19 Այս դուռը տէրոջն է, և արդարները ասկէ կը մտնան։

20 Գոհութիւն պիտի տամ քեզի ո՛վ տէր, ինչու որ ինծի լսեցիր, և իմ փրկութիւնս եղար։

21 Ան քարը՝ որ շինողները անարգեցին, անիկայ անկիւնին գլուխը եղաւ։

22 Անիկայ տէրոջմէն եղաւ, և մեր աչքին առջին սքանչելի է։

23 Աս ան օրն է՝ որ տէրը ըրաւ. եկէք ցնծութիւն ու ուրախութիւն ընենք աս օրս ։

24 Ո՛վ տէր փրկէ, ո՛վ տէր առաջնորդ եղիր. օրհնեալ ես որ տէրոջը անուանովը պիտի գաս. և տէրոջը տունէն քեզ օրհնեցինք ։

25 Ա՛եր տէր աստուածը մեզի երեւցաւ. կանուխ ուրախութեան տօներ կատարեցէք մինչեւ սեղանին անկիւնները ։

26 Դուն իմ աստուածս ես, քեզի գոհութիւն պիտի մատուցանեմ. դուն իմ աստուածս ես, և քեզ պիտի բարձրըցունեմ ։

27 Ո՛վ տէր, քեզի փառք պիտի տամ, ինչու որ ինծի լսեցիր, և իմ փրկութիւնս եղար ։

28 Գոհութիւն մատուցէք տէրոջը, ինչու որ բարի է, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։

ՕՐ ՔՍԱՆԸՉՈՐՍԵՐՈՐԴ
ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԺԸ.

Երանեալ են ամբիծք.

1 Երանի ճամբուն մէջ ամբիծ եղողներուն, և տէրոջը օրէնքներուն մէջ քալողներուն ։

2 Երանի անոր վկայութիւնը քննողներուն. իրենց բոլոր սրտովը անիկայ պիտի փնտրեն:

3 Անօրէնութիւն գործողները անոր ճամբաները չեն երթար:

4 Դուն քու պատուիրանքներդ պատուիրեցիր՝ որ շատ զգուշութեամբ պահեմ:

5 Երանի թէ իմ ճամբաներս ինծի յաջողուած ըլլային՝ քու արդարութիւններդ պահելու:

6 Այն ժամանակը չէի ամչնար քու պատուիրանքներդ զգուշանալուս:

7 Ա՛վ տէր շնորհակալ պիտի ըլլամ քեզի իմ սրտիս ուղղութիւնովը, որ ժամանակ որ քու արդարութեանդ իրաւունքները սորուիմ:

8 Զիս քու իրաւունքներդ պահեցի, իս մինչեւ վերջը մի թողուր:

Մէ ուղղեցէ երիտասարդ.

9 Երիտասարդը ինչմով իր ճամբաները պիտի շտկէ, միայն թէ քու պատուիրանքներուդ պահպանութիւնովը:

10 Իմ բոլոր սրտովս քեզ փնտրեցի, իս քու պատուիրանքներէդ մի մերժեր:

11 Իմ սրտիս մէջ քու խօսքերդ պահեցի, որ քեզի դէմ չմեղանչեմ:

12 Օրհնեալ ես դուն ով տէր, քու արդարութիւններդ ինծի սորվեցուր:

13 Իմ պռկունքներովս քու բերնիդ ամէն ի-
րաւունքները պիտի պատմեմ :
14 Քու վկայութիւններուդ ճամբաներուն մէջ
զուարճացայ, որպէս թէ ամէն մէկ հարստութիւնով :
15 Քու պատուիրանքներուդ հոգ տարի, և
քու ճամբաներուդ մէջ զգուշացայ :
16 Քու իրաւունքներդ խօսեցայ, և քու խօսք-
երդ չի մոռցայ :

Հատո՛ ծառայի քում .

17 Հատուցում ըրէ քու ծառայիդ, որ ապրիմ
ու քու խօսքերդ պահեմ :
18 Աչուըներս արթնցուր, որ քու օրէնքներուդ
սքանչելիքներուն նայիմ :
19 Երկրի վրայ պանդուխտ եմ ես, քու պա-
տուիրանքներդ ինէ մի ծածկեր :
20 Իմ անձս փափաքեցաւ ամէն ժամանակ քու
իրաւունքներուդ ցանկալու :
21 Ամբարտաւանները յանդիմանեցիր . անիծեալ
են անոնք՝ որ քու պատուիրանքներէդ կը մոլորին :
22 Նախատինքը ու արհամարհանքը ինէ մէկ
դի տար, ինչու որ քու վկայութիւններդ փնտրեցի :
23 Սան զի իշխանները նստան, և ինծի համար
չարախօսութիւն կ'ընէին . բայց քու ծառադ քու
իրաւունքներդ կը մտածէր :
24 Ինչու որ քու վկայութիւններդ իմ խօսքերս
էին, և քու արդարութիւնդ իմ խորհուրդներս :

Մ՚երձեցաւ անձն իմ ՚ի հող ․

25 Իմ անձս հողին մօտեցաւ ․ ո՜վ տէր , իս ապրեցուր , ինչպէս որ դուն խոստացար ։

26 Իմ ճամբաներս քեզի պատմեցի , և ինծի լսեցիր ․ քու արդարութիւններդ ինծի սորվեցուր ։

27 Քու արդարութիւններուդ ճամբաներուն մէջ իս իմաստուն ըրէ , և քու սքանչելիքներդ պիտի քննեմ ։

28 Իմ անձս քնհատ մնաց մինչեւ որ ձանձրացաւ ․ քու պատուիրանքներուդ մէջ իս հաստատէ ։

29 Մ՚եղքի ճամբաները ինէ մէկ դի ըրէ , և քու օրէնքներովդ ինծի ողորմէ ։

30 Քու ճշմարտութեան ճամբաներդ ընտրեցի , և քու իրաւունքներդ չի մոռցայ ։

31 Ես քու վկայութիւններուդ մօտեցայ ո՜վ տէր , իս մ՚ամըչցուներ ։

32 Քու պատուիրանքներուդ ճամբաները վազեցի , ինչու որ սրտիս անդորրութիւն տուիր ։

ՕՐ ՔՍԱՆԸՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

Օրէնսդէտ արա զիս տէր ․

33 Ո՛վ տէր , քու իրաւունքիդ ճամբաները ին–

ծի սորվեցուր, և անիկայ ամէն ժամանակ պիտի փնտրեմ :

34 Համաստուն ըրէ իս, ու քու օրէնքդ քննեմ, և իմ բոլոր սրտովս անիկայ պահեմ :

35 Վրդ պատուիրանքներուդ շաւիղներուն մէջ ինծի առաջնորդ եղիր, ինչու որ անոնց հաւնեցայ :

36 Իմ սիրտս քու վկայութիւններուդ խոնարհեցուր, ու չէ թէ ագահութեան :

37 Աչուըներս դարձուր որ ունայնութիւն չի տեսնամ. քու ճամբաներուդ մէջ իս ապրեցուր :

38 Վրդ խօսքդ քու ծառայիդ վրայ հաստատէ, որ քենէ վախնամ :

39 Ջանէ ան նախատինքը ինէ՝ որուն որ ես կասկած ունէի, ինչու որ քու դատաստաններդ քաղցրը են :

40 Ահա քու պատուիրանքներուդ ցանկացի. քու արդարութեանդ մէջ իս ապրեցուր :

Եկեսցէ ՚ի վերայ իմ :

41 Ո՛վ տէր, քու ողորմութիւնդ իմ վրաս գայ, և քու փրկութիւնդ՝ քու խօսքիդ նայելով :

42 Պատասխան տամ անոնց՝ որոնք խօսքով իս կը նախատեն. ինչու որ ես քու խօսքերուդ յուսացի :

43 Վրդ ճշմարտութեանդ խօսքը իմ բերնէս ամենևին մի՛ հեռացուներ, վասն զի քու իրաւունքիդ յուսացի :

44 Աչմէն ժամանակ քու օրէնքդ պահեցի, յաւիտեան և յաւիտեանս յաւիտենից :

45 Ընդորրութիւնով կ'երթայի, ինչու որ քու պատուիրանքներդ փնտրեցի։

46 Վկայութիւններուն առջին քու վկայութիւններդ կը խօսէի, ու չէի ամչնար։

47 Քու պատուիրանքներուդ վրայ կը խորհէի՝ որ սիրեցի։

48 Իմ ձեռքս քու պատուիրանքներուդ վերուցի որ սիրեցի, և քու արդարութեանդ վրայ կը խորհէի։

Յիշեա զբան ծառայի քո։

49 Յիշէ քու ծառայիդ եղած խօսքը՝ որուն վրայ իմ յոյսս դնել տուիր։

50 Իմ խոնարհութեանս մէջ աս իս պիտի մխիթարէ։ ինչու որ քու խօսքդ իս ապրեցուց։

51 Ամբարտաւանները ինծի շատ անիրաւութիւն ըրին։ բայց ես քու օրէնքէդ չի մոլորեցայ։

52 Ա՛վ տէր, սկիզբէն քու իրաւունքդ յիշեցի, ու մխիթարուեցայ։

53 Տրտմութիւնը իս բռնեց մեղաւորներուն պատճառաւը, որ քու օրէնքդ թողուցին։

54 Քու իրաւունքներդ ինծի գովելի են, իմ պանդխտութեան տեղիս մէջ։

55 Ա՛վ տէր, գիշերը քու անունդ յիշեցի, և քու օրէնքդ պահեցի։

56 Աս ինծի կենաց ճամբայ եղաւ, ինչու որ քու արդարութիւններդ փնտրեցի։

Բաժին իմ ես դու տէր.

57 Ո՛վ տէր, դուն իմ բաժինս ես, ըսի որ քու օրէնքներդ պահեմ:

58 Իմ բոլոր սրտովս քու առջիդ աղաչեցի. ողորմէ ինծի ինչպէս որ խոսք տուիր:

59 Իմ ճամբաներս մտմտացի. և իմ ոտուըներս քու վկայութիւններուդ դարձուցի:

60 Պատրաստուեցայ ու չի շփոթեցայ, ինչու որ քու պատուիրանքներդ պահեցի:

61 Ա՛ղքի չուաններըը չորս կողմս առին. բայց ես քու օրէնքներդ չի մոռցայ:

62 Կիշեր ժամանակ կ՛ելլէի քեզի շնորհակալութիւն մատուցանելու, քու իրաւունքիդ ու արդարութեանդ համար.

63 Ես ամէն քենէ վախցողներուն հետ ընկեր էի, որոնք քու պատուիրանքներդ կը պահէին:

64 Երկիրը քու ողորմութիւնովդ լեցաւ ո՛վ տէր. քու արդարութիւններդ ինծի սորվեցուր:

Վարդրութիւն արարեր.

65 Ո՛վ տէր, քու ծառայիդ քաղցրութիւն ըրիր, ինչպէս որ խոսք տուիր:

66 Վարդրութիւն, խրատ ու գիտութիւն սորվեցուցիր ինծի, քու պատուիրանքներուդ հաւատացուս համար:

67 Ստնարհելէս առաջ մեղանչեցի, անոր համար քու խոսքերդ զգուշութիւնով պահեցի:

68 Ո՛վ տէր, դուն քաղցր ես, քու քաղցրութիւնովդ քու արդարութիւններդ ինծի սորվեցուր :

69 Ամբարտաւաններուն անիրաւութիւնները ինծի դէմ խիստ շատցան. սակայն ես իմ բոլոր սրտովս քու պատուիրանքներդ քննեցի :

70 Անոնց սիրտերը կաթի պէս պնտցաւ. բայց ես քու օրէնքդ խօսեցայ :

71 Աղէկ է ինծի որ զիս խոնարհեցուցիր, որ քու արդարութիւններդ սորուիմ :

72 Քու բերնիդ օրէնքները ինծի հազար ոսկիէն ու արծաթէն էվելի աղէկ են :

ՕՐ ՔՍԱՆԸՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

Ձեռք քո արարին.

73 Քու ձեռուընդ զիս ըրին ու ստեղծեցին. զիս իմաստուն ըրէ, և քու պատուիրանքներդ սորուիմ:

74 Քենէ վախցողները զիս պիտի տեսնան ու պիտի ուրախանան, ինչու որ ես քու խօսքիդ յուսացի :

75 Ո՛վ տէր, գիտցայ որ քու դատաստաններդ

արդարութիւնով են. իրաւունքով իս խոնարհեցուցիր։

76 Քու ողորմութիւնդ իս՝ քու ծառադ մխիթարէ, ինչպէս որ խօսք տուիր։

77 Քու գթութիւններդ ինծի գան ու ապրիմ՝, վասն զի քու օրէնքներդ իմ խօսքերս էին։

78 Թող ամբարտաւանները ամչնան, որ զուր տեղը ինծի դէմ անիրաւութիւն ըրին, բայց ես քու պատուիրանքներուդ հոգ տարի։

79 Քենէ վախցողները և քու վկայութիւններդ ճանչցողները իս թող խրատեն։

80 Սիրտս թող անարատ ըլլայ քու արդարութեանդ մէջ որ չամչնամ։

Կարօտացաւ անձն իմ.

81 Իմ անձս քու փրկութեանդ փափաքեցաւ, ինչու որ ես քու խօսքերուդ յուսացի։

82 Աչուըներս քու փրկութեանդ սպասեցին, ըսի թէ՝ իս ե՞րբ պիտի մխիթարես։

83 Ես բաց օդին մէջ դրուած տիկին պէս եղայ, ինչու որ քու արդարութիւններդ չի մոռցայ։

84 Քու ծառայիդ օրերը քանի՞ են, իս հալածողներուն դատաստանը ե՞րբ պիտի ընես։

85 Անօրէնները ինծի խորհուրդներ պատմեցին, սակայն քու օրէնքներուդ պէս չէին։

86 Քու ամէն պատուիրանքներդ ճշմարիտ են, զուր տեղը իս հալածեցին, օգնէ ինծի։

87 Վ.իչ մնաց որ իս երկրին վրայէն պիտի կոր-
սընցուննէին. սակայն ես քու պատուիրանքներդ չի
թողուցի:

88 Վ.ու ողորմութեանդ չափովը իս ապրեցուր,
որ քու բերնիդ վկայութիւնները պահեմ:

Յաւիտեան տէր բան քո.

89 Ո՛վ տէր, քու խօսքդ յաւիտեան կը մնայ.
քու ճշմարտութիւնդ ազգէ մինչեւ ազգ:

90 Երկիրը հաստատեցիր, կայ ու կը մնայ:

91 Յորեկը քու հրամանիդ կ'սպասէ. ինչու որ
ամէնքը քու ծառադ են:

92 Թէ որ քու օրէնքդ իմ խօսքերս չըլլային,
իրաւցունէ շատոնց իմ խեղճութեանս մէջ կորսուած
էի:

93 Վ.ու արդարութիւններդ յաւիտեան չի պիտի
մոռնամ. ինչու որ անոնցմով իս ապրեցուցիր:

94 Ես քուկդ եմ ու իս ապրեցուր. վասն զի քու
արդարութիւններդ խնդրեցի:

95 Ա՛նեղաւորները ինծի սպասեցին որ իս կոր-
սընցունեն. ինչու որ ես քու վկայութիւններդ
իմացայ:

96 Ա՛մէն կատարուած բանին վախճանը տեսայ.
քու պատուիրանքներդ ինծի խիստ լայնարձակ են:

Որպէս սիրեցի զօրէնս քո.

97 Վ.ու օրէնքներդ ինչպէս սիրեցի. ամէն օր
իմ խօսքերս էին:

98 Քու պատուիրանքներուդ մէջ իս իմ թըշնամիներէս էվելի իմաստուն ըրիր · ինչու որ յաւիտեան իմս էին ։

99 Իմ ամէն ուսուցիչներէս էվել իմասաուն եղայ · ինչու որ քու վկայութիւններդ իմ խօսքերս էին ։

100 Ծերերէն էվել իմաստուն եղայ · վասն զի քու պատուիրանքներդ քննեցի ։

101 Ամէն չար ճամբաներէն իմ ոտուըներս ետ քաշեցի, որ քու խօսքերդ պահեմ ։

102 Քու իրաւունքներէդ ես չի մոլորեցայ, ինչու որ դուն իս օրէնսգէտ ըրիր ։

103 Ինչպէս անուշ են քու խօսքերդ իմ քիմքերուս, մեղրէն էվելի իմ բերնիս ։

104 Քու պատուիրանքներէդ իմանալով չարերուն ամէն ճամբաները ատեցի · ինչու որ դուն իս օրէնսգէտ ըրիր ։

ՕՐ ՔՍԱՆԵՒՎԵՑԵՐՈՐԴ
ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

Ճրագ է բան քո ·

105 Քու խօսքդ իմ ոտուըներուս ճրագ է, և լոյս կուտայ իմ շաւիղներուս ։

106 Երդում ըրի ու հաստատեցի, որ քու արդարութեանդ ամէն իրաւունքները պահեմ :

107 Խիստ շատ խոնարհեցայ. ո՛վ տէր, իս ապրեցուր, ինչպէս որ խօսք տուիր :

108 Ո՛վ տէր, իմ բերնիս ուզածը ընդունէ, և քու իրաւունքներդ ինձի սորվեցուր :

109 Իմ անձս ամէն ժամանակ քու ձեռքդ է, և քու օրէնքներդ ես չի մոռցայ :

110 Անեղաւորները ինձի որոգայթ լարեցին, քու պատուիրանքներէդ չի մոլորեցայ :

111 Քու վկայութիւններդ յաւիտեան ժառանգեցի, ինչու որ իմ սրտիս ցնծութիւնն է :

112 Միտս յաւիտեան քու արդարութիւններդ կատարելու խոնարհեցուցի, հատուցման համար :

Ղ. Անօրէնս ատեցի.

113 Անօրէնները ատեցի, և քու օրէնքներդ սիրեցի :

114 Դուն իմ օգնականս ու փրկիչս ես, և ես քու խօսքերուդ յուսացի :

115 Ո՛վ չարագործներ, ինէ հեռու կեցէք, ու իմ աստուծոյս պատուիրանքները պիտի քննեմ :

116 Ողջ ինձի քու խօսքիդ նայելով, ու իս ապրեցուր, և իմ յոյսէս իս մ'ամչցուներ :

117 Ողջ ինձի ու իս ապրեցուր, և ամէն ժամանակ քու իրաւունքներդ պիտի մտմտամ :

118 Ըն ամէնքը անարգեցիր՝ որ քու արդարու-

թիւններուդ ապստամբեցան․ ինչու որ անոնց խոր-
հուրդները անիրաւութիւնով էին ։

119 Երկրի ամէն մեղաւորները անհնազանդ սե-
պեցի․ անոր համար քու պատուիրանքներդ սիրեցի ։

120 Իմ մարմինս քու երկիւղէդ դամէ, որ քու
դատաստաններէդ շատ վախնամ ։

Արարի իրաւունս ·

121 Իրաւունք ու արդարութիւն ըրի, ինծի նե-
ղութիւն տուողներուն ձեռքը իս մի՛ մատներ ։

122 Քու ծառադ աղէկութեան ընդունէ, որ
ամբարտաւանները իս չատեն ։

123 Ս՛վ տէր, իմ աչուըներս քու փրկութեանդ
սպասեցին, և քու արդարութեանդ խօսքերուն ։

124 Քու ողորմութեանդ չափովը քու ծա-
ռայիդ ըրէ, քու արդարութիւններդ ինծի սորվե-
ցուր ։

125 Ես քու ծառադ եմ, իս իմաստուն ըրէ, և
քու վկայութիւններդ ճանչնամ ։

126 Տէրը պաշտելու ժամանակ է․ օրէնքներդ
խափանեցին ։

127 Անոր համար քու պատուիրանքներդ ամէն
ոսկիէն ու տպազիոնէն էվելի սիրեցի ։

128 Քու ամէն պատուիրանքներդ ինծի յաջո-
ղեցան․ ինչու որ ես չարերուն ճամբաները ատեցի ։

Աքանչելի են.

129 Վրդ վկայութիւններդ սքանչելի են, անոր համար իմ անձս անոնք քննեց:

130 Վրդ խօսքերուդ յայտնութիւնը լոյս կուտայ ու իմաստուն կ'ընէ տղաքները:

131 Ներանս բացի ու հոգի առի, իմ անձս քու պատուիրանքներուդ փափաքեցաւ:

132 Ինծի նայէ՝ ու ողորմէ ինծի, քու անունդ սիրողներուն իրաւունքին նայելով:

133 Իմ ճամբաներս ինծի ուղիղ ըրէ քու խօսքիդ նայելով, ու ամէն մեղք ինծի չի տիրէ:

134 Մարդուն ըղպարտութենէն իս փրկէ, և քու պատուիրանքներդ պիտի պահեմ:

135 Վրդ երեսդ քու ծառայիդ ցըցուր, և քու արդարութիւններդ ինծի սորվեցուր:

136 Իմ աչուըներէս ջուրերու հեղեղներ իջան, ինչու որ քու օրէնքներդ չի պահեցին:

Ուղիղ ես դու տէր.

137 Ո՛վ տէր, դուն արդար ես, և քու դատաստաններդ ուղիղ են:

138 Վրդ վկայութիւններուդ արդարութիւնը պատուիրեցիր, և շատ ճշմարիտ են:

139 Վրդ նախանձդ իս մաշեցուց, վասն զի իմ թշնամիներս քու խօսքերդ մոռցան:

140 Վրդ խօսքերդ խիստ ընտրուած են, և քու ծառադ ասիկայ սիրեց:

141 Ես տղայ եմ ու անարգուած, ու քու արդարութիւններդ չի մոռցայ ։

142 Քու արդարութիւնդ յաւիտեան արդարութիւն է, և քու օրէնքներդ ճշմարիտ են ։

143 Նեղութիւնները ու վիշտերը իս գտան, և քու պատուիրանքներդ իմ խօսքերս էին ։

144 Քու վկայութիւններդ յաւիտեան արդարութիւնով են · իս իմաստուն ըրէ ու ապրեցուր ։

ՕՐ ՔՍԱՆԵՒՎԵՑԵՐՈՐԴ
ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

Կարդացի առ քեզ ·

145 Բոլոր իմ սրտովս քեզի կանչեցի · ո՛վ տէր, լսէ ինծի, ինչու որ քու արդարութիւններդ փընտըռեցի ։

146 Քեզի կանչեցի ու փրկէ իս, և քու վկայութիւններդ պիտի պահեմ ։

147 Առաւօտական ժամանակէն առաջ կանուխ ելայ աղաղակեցի, ու քու խօսքերուդ յուսացի ։

148 Աչուըններս առտուան սպասեցին, որ քու խօսքերդ խօսիմ ։

149 Ո՛վ տէր, քու ողորմութեանդ չափովը իմ

ձայնիս լսէ, ով տէր, քու իրաւունքովդ իս ապրեցուր:

150 Իս հալածողները ինձի անօրէնութիւն մօտեցուցին, ինչու որ քու օրէնքէդ հեռացան:

151 Ո՛վ տէր, դուն մօտ ես և քու ամէն պատուիրանքներդ ճշմարիտ են:

152 Սկիզբէն իմացայ քու վկայութիւններէդ, որ անոնք դուն հաստատեցիր:

Տե՛ս զխոնարհութիւն իմ.

153 Իմ խոնարհութիւնս տես, ու իս փրկէ. ինչու որ ես քու օրէնքներդ չի մոռցայ:

154 Իմ դատաստանս տես, ու իս փրկէ, և իս ապրեցուր քու խօսքիդ նայելով:

155 Փրկութիւնը մեղաւորներէն հեռու է, ինչու որ քու իրաւունքներդ չի պահեցին:

156 Ո՛վ տէր, քու գթութիւններդ շատ են, և քու իրաւունքիդ չափովը իս ապրեցուր:

157 Իս հալածողները ու նեղողները շատ են, քու վկայութիւններէդ չի խոտորեցայ:

158 Ընդութներուն կը նայէի ու կը մաշէի, ինչու որ քու պատուիրանքներդ չի պահեցին:

159 Տե՛ս՝ որ քու պատուիրանքներդ սիրեցի, ով տէր, քու ողորմութիւնովդ իս ապրեցուր:

160 Քու խօսքերուդ սկիզբը ճշմարտութիւն է, և քու արդարութեանդ ամէն իրաւունքները յաւիտեան կը մնան:

Իշխանք Հալածեցին.

161 Իշխանները զուր տեղը իս Հալածեցին, և քու խօսքերէդ իմ սիրտս վախցաւ:

162 Վրդ քու խօսքերովդ ուրախացայ, որպէս թէ ան՝ որ շատ աւար կը գտնայ:

163 Սնեղքը ատեցի ու անարգեցի, և քու օրէնքներդ սիրեցի:

164 Օրը եօթնանգամ քեզ պիտի օրհնեմ, քու արդարութեանդ ու իրաւունքիդ համար:

165 Վրդ քու օրէնքներդ սիրողներուն շատ խաղաղութիւն կայ, ու անոնց գայթակղութիւն չի կայ:

166 Ո՛վ տէր, քու փրկութեանդ սպասեցի, և քու պատուիրանքներդ սիրեցի:

167 Իմ անձս քու վկայութիւններդ պահեց, և անոնք շատ սիրեց:

168 Վրդ քու պատուիրանքներդ ու վկայութիւններդ պահեցի. ինչու որ իմ ամէն ճամբաներս քու առջիդ են:

Սերձեսցին իննդրուածք իմ.

169 Ո՛վ տէր, իմ իննդրուածքներս քու առջիդ մօտենան, քու խօսքիդ նայելով իս իմաստուն ըրէ:

170 Ո՛վ տէր, իմ աղօթքս քու առջիդ ելլէ, և քու խօսքովդ իս փրկէ:

171 Իմ պռկունքներս քու օրհնութիւններդ պիտի բղխեն, երբոր քու արդարութիւններդ ինծի սորվեցունես:

172 Լեզուս քու խօսքերդ պիտի խօսի, ինչու որ քու պատուիրանքներդ արդարութիւնով են:

173 Քու ձեռքդ իս ապրեցունէ, ինչու որ քու պատուիրանքներդ ընտրեցի:

174 Ո՛վ տէր, քու փրկութեանդ ցանկացի, և քու օրէնքդ իմ խօսքերս էին:

175 Իմ անձս ապրի ու քեզ օրհնէ, և քու իրաւունքներդ ինծի օգնեն:

176 Կորսուած ոչխարի պէս մոլորեցայ, փըն-տրուէ քու ծառադ, ինչու որ քու պատուիրանքներդ չի մոռցայ:

ՕՐ ՔՍԱՆԵՒԵՕԹՆԵՐՈՐԴ
ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԺԹ.

Ի նեղութեան իմում.

1 Իմ նեղութեանս մէջ տէրոջը կանչեցի, ու ինծի լսեց. ով տէր, նենգաւոր շրթունքներէն ու չար լեզուէն իմ անձս փրկէ:

2 Ի՞նչ տրուի քեզի, կամ ի՞նչ էվելնայ ով նենգաւոր լեզու:

3 Զօրաւորին նետերուն պէս՝ որ կաղնիին կայծակներովը մխուած են:

4 Ալ՝ այ է ինծի, որ իմ պանդխտութիւնս երկար եղաւ. կեդարու վրաններուն մէջ բնակեցայ:

5 Իմ անձս շատ անգամ անոնց հետ բնակեցաւ՝ որոնք խաղաղութիւնը կ'ատէին:

6 Ես խաղաղասէր էի, երբոր կը խօսէի, հետս կռիւ կ'ընէին:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻ.

Համբարձի զաչս իմ.

1 Աչուընե՛րս լեռներուն վերուցի, ուրկէ ինծի օգնութիւն պիտի գայ:

2 Տէրոջմէն պիտի գայ ինծի օգնութիւն, որ երկինքը ու երկիրը ըրաւ:

3 Քու ոտուընե՛րդ սասանութեան մի՛ տար, ու քու պահապանդ չի քնանայ:

4 Ինչպէս որ իսրայէլի պահապանը չի մրափեր ու չի քնանար:

5 Տէրը քեզ պիտի պահէ, ու տէրը իր աջ ձեռքովը պիտի ընդունի:

6 Արեգակը ցորեկը քեզ չի պիտի վնասէ, ոչ ալ լուսինը գիշերը:

7 Տէրը քեզ ամէն չարէն պիտի պահէ, տէրը քու անձդ պիտի պահպանէ:

8 Տէրը քու ելլելդ ու մտնելդ պիտի պահէ, ասկէետեւ մինչեւ յաւիտեան:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԱ

Ուրախ եղէ ես.

1 Ես ուրախ եղայ ու ինծի տէրոջը տունը երթանք կ'ըսէին:

2 Ո՛վ Երուսաղէմ, մեր ոտուըները քու դուռներուդ մէջ հասած էին:

3 Երուսաղէմ մայրաքաղաքի պէս շինուած է, և անոր բնակութիւնը իր բոլորտիքը:

4 Հոն ելան ազգերը՝ տէրոջը ազգերը, իսրայէլի վկայութիւնները տէրոջը անունը օրհնելու:

5 Դատաստանի աթոռները հոն դրուած են, դաւիթի տանը աթոռները:

6 Երուսաղէմի խաղաղութեանը ու շինութեանը համար հարցուցէք ո՛վ տէրը սիրողներ:

7 Խաղաղութիւն ըլլայ քու պարսպներուդ մէջ, ու շինութիւն քու ամուր աշտարակներուդ մէջ:

8 Իմ եղբայրներուս ու ընկերներուս համար խաղաղութիւն խօսեցայ. քեզի համար և մեր տէր աստուծոյ տանը համար բարութիւն ուզեցինք քեզի:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԲ.

Ո՛ւ քեզ տէր.

1 Ո՛վ տէր, իմ աչուըներս քեզի վերուցի, որ երկինքը բնակած ես:

2 Ինչպէս որ ծառային աչքը իր տէրոջը ձեռքը, ինչպէս որ աղախինին աչքը իր տիկինին ձեռքը. ա-

նանկ ալ մեր աչուըները քեզի են ուվ տէր մեր աստուածը, մինչեւ որ մեր վրայ ողորմիս:

3 Ողորմէ մեզի ուվ տէր, ողորմէ մեզի. ինչու որ նախատինքներով խիստ լեցուեցանք:

4 Ա՛ր անձերը չափէն էվելի մեզ նախատողներուն նախատինքով լեցուեցան, ու ամբարտաւաններուն արհամարհանքներով:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԹ.

ԵԹԷ ոչ տէր

1 Թէ որ տէրը մեր հետը չըլլար՝ կ'ըսէ Իսրայէլ, թէ որ տէրը մեր հետը չըլլար, մարդիկ մեր վրայ եւ լած ժամանակնին մեզ ողջ ողջ պիտի ուղէին կըլլել:

2 Ընոնց սրտմտութիւնով մեր վրայ բարկացած ժամանակնին, ետքը ջուրերը անգամ մեզ կ'ընկըղմեցունէին:

3 Ա՛ր անձերը հեղեղներէն անցան, մեր անձերը անդադար հեղեղներէն անցան:

4 Օրհնեալ է տէրը՝ որ մեզ անոնց ակռաներուն որս չի տուաւ:

5 Ա՛ր անձերը ճնճղուկի պէս որսողներուն որոգայթէն ազատեցան:

6 Ընոնց որոգայթները կոտրտեցան, և մենք ապրեցանք:

7 Ա՛եզի օգնութիւն տէրոջը անունէն է, որ երկինքը ու երկիրը ըրաւ:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԴ.

Որ յուսայ ՚ի տէր.

1 *Ով որ տէրոջը կը յուսայ՝ սիօն լեռանը պէս է. երուսաղէմի մէջ բնակողը յաւիտեան չի պիտի սասանի:*

2 *Լեռները անոր չորս կողմն են. տէրը իր ժողովուրդին չորս կողմն է, ասկէ ետեւ մինչեւ յաւիտեան:*

3 *Տէրը մեղաւորներուն գաւազանը արդարներուն վիճակներուն չի ձգեր, եւ արդարները ձեռուըննին անօրէնութեան չի պիտի ձգեն:*

4 *Տէրը բարիներուն աղէկութիւն կ՚ընէ, եւ անոնց՝ որ սրտով ուղիղ են:*

5 *Բայց յափշտակութիւնով մոլորածները տէրը անօրէնութիւն գործողներուն հետ անոնք կը կորսնցունէ. խաղաղութիւն ըլլայ իսրայէլին վրայ:*

ՕՐ ՔՍԱՆԸԵՕԹՆԵՐՈՐԴ ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԵ.

Ի դարձուցանել տեառն.

1 *Երբոր տէրը սիօնի գերութիւնը դարձուց, ան ժամանակը մենք մխիթարուեցանք:*

2 Ն՚ին ժամանակը մեր բերանները ուրախութիւ-
նով լեցուեցան , ու մեր լեզուները ցնծութիւնով :
3 Ն՚ին ժամանակը հեթանոսներուն մէջ պիտի
ըսեն , տէրը անոնց համար մեծ բաներ ըրաւ , տէրը
մեզի համար մեծ բաներ ըրաւ , ու մենք ուրախացանք :
4 Ո՛վ տէր , մեր գերութիւնը հարաւի հեղեղ-
ներուն պէս դարձուր . անոնք որ արցունքով կը վա-
րէին՝ ուրախութիւնով պիտի հնձեն :
5 Երթալով կ՚երթային ու կուլային , անոնք որ
իրենց սերմերը բեռցած կը տանէին :
6 Ուրախով պիտի գան , ու պիտի ուրախանան ,
անոնք որ իրենց խուրձերը առած կը բերեն :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԶ՝.

ԵԹԷ ՈՉ ՏԷՐ .

1 Թէ որ տէրը տունը չի շինէ , պարապ տեղը
կ՚աշխատին անոր շինողները :
2 Թէ որ տէրը քաղաքը չի պահպանէ , պարապ
տեղը արթուն կը մնան անոր պահապանները :
3 Ուշինչ բան է ձեզի կանուխ ելլելը . հապա չի
քնացած ելլիք՝ որ ցաւերու հաց կ՚ուտէք :
4 Ինչու որ տէրը իր սիրելիներուն քուն կու-
տայ . մարդուն ժառանգութիւնը որդիքներն են , իր
վարձքը որովայնին պտուղն է :
5 Ինչպէս որ զօրաւորին ձեռքի նետերը , անանկ
են երիտասարդները :

6 Երանի անոր՝ որ իր ցանկութիւնը անոնցմէ լեցուց. և չի պիտի ամչնան երբոր իրենց թշնամիներուն հետ դռանը մէջ խօսելու ըլլան։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԷ.

Երանի ամենեցուն.

1 Երանի ան ամէնուն՝ որ տէրոջմէն կը վախնան, և անոր ճամբաներուն մէջ կը քալեն։

2 Որու ձեռքիդ վաստակը պիտի ուտես, երանի է քեզի, ու աղէկ կ'ըլլայ։

3 Որու կինդ վայելուչ այգիի նման է քու տանդ ներսիդին. քու զաւկներդ ձիթենիին տունկերուն պէս քու սեղանիդ բոլորտիքը։

4 Այսանկ պիտի օրհնուի ամէն մարդ որ տէրոջմէն կը վախնայ։

5 Տէրը քեզ սիօնէն պիտի օրհնէ, և քու կեանքիդ ամէն օրերուն մէջ բարութիւն պիտի տեսնաս երուսաղէմի մէջ։

6 Որուն քու զաւկներուդ զաւկները պիտի տեսնաս. խաղաղութիւն ըլլայ իսրայէլի վրայ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԸ.

Խաղում անգամ մարտեան.

1 Հատ անգամ իմ տղայութենէս՝ի վեր ինծի հետ պատերազմեցան ըսաւ իսրայէլ։

2 Հ֊ատ անգամ իմ մանկութենէս՝ ի վեր ինծի հետ պատերազմեցան, և ինծի չի յաղթեցին։

3 Մեղաւորները կռնըկիս գարկին, իրենց անօրէնութիւնները երկար ժամանակ ըրին։

4 Տէրը արդար է, ու մեղաւորներուն որոգայթները կը կոտրտէ։

5 Սիոնը ատողները պիտի ամչնան, ու ամէնքը ետ պիտի դառնան։

6 Ընոնք տանիքներուն վրայի խոտին պէս ըլլան, որ քաղելու ձեռք գարնուելէն առաջ չորցաւ։

7 Ուստի՝ հնձողը իր ձեռքը չի լեցուց, ոչ ալ խուրձեր ժողուողը իր գիրկը։

8 Ամէն անոնց քովէն անցնողները չըսին թէ՝ տէրոջը օրհնութիւնը ձեր հետն ըլլայ, և ձեզ տէրոջը տունէն օրհնեցինք։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԹ.

Ի խորոց կարդացի.

1 Ո՛վ տէր, անդունդներէն քեզի կանչեցի, ո՛վ տէր, իմ ձայնիս լսէ։

2 Ո՛ւռ ականջներդ թող իմ աղօթքիս ձայնին մտիկ ընեն։

3 Ո՛վ տէր, թէ որ իմ անօրէնութիւններս պահելու ըլլաս, ո՛վ տէր, քու առջիդ ո՞վ կրնայ կենալ։

4 Ո՛վ տէր, քու անուանդ համար համբերեցի, իմ անձս քու խօսքիդ համբերեց։ իմ անձս տէրոջը

յուսաց։

5 Առտուան պահէն մինչեւ իրիկուն, առտուան պահէն Իսրայէլը տէրոջը յուսայ :

6 Տէրոջմէ է մեծ ողորմութիւնը, և անկէ է փրկութիւնը. և ան Իսրայէլը իր ամէն նեղութիւններէն կը փրկէ :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼ.

Տէր ո՛չ բարձրացաւ սիրտ իմ.

1 Ո՛վ տէր, իմ սիրտս չի հպարտացաւ, և իմ աչուըներս չի բարձրըցան :

2 Ես մեծերուն հետ չի քալեցի, ու ոչ ալ անոնց հետ որ ինէ էվել սքանչելի էին :

3 Հապա խոնարհեցայ, իր մօրը ծիծէն կտրած մանուկին պէս, իրաւցունէ ծիծէ կտրուած տղի մը պէս է իմ անձս :

4 Բայց իրաւի իմ անձս հպարտացուցի, այսպէս հատուցում ըլլայ իմ անձիս. Իսրայէլը իր յոյսը տէրոջը վրայ դրաւ ասկէ ետեւ մինչեւ յաւիտեան :

ՕՐ ՔՍԱՆԸՈՒԹԵՐՈՐԴ ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԱ.

Յիշեա՛ տէր զԴաւիթ.

1 Ո՛վ տէր՝ Դաւիթը յիշէ, և անոր ամէն հեզութիւնը :

2 Ինչպէս որ տէրոջը երդում ըրաւ, ու Յակոբայ աստուածոյն հետ ուխտ ըրաւ։

3 Որ իմ տանս յարկը չի մտնամ, ու մահիճիս վրայ չելլեմ։

4 Որ իմ աչուըներուս քուն չի տամ, կամ արտեւանունքներուս մրափ, կամ մարմնոյս հանգըստութիւն, մինչեւ որ Յակոբայ տէր աստուածոյն բնակութեան տեղը գտնամ։

5 Ահա անկէ լսեցինք եփրաթայի մէջ, ու անիկայ մայրիներուն դաշտին մէջ գտանք։

6 Անոր յարկերը մտնանք, ան տեղը երկրպագութիւն ընենք՝ ուր որ անոր ոտուընները կեցած են։

7 Ա՛վ տէր՝ քու հանգստութեանդ ել, դուն ու քու սուրբ կտակիդ տապանակը։

8 Քու քահանաներդ արդարութիւն հագնին, ու քու սուրբերդ ցնծալով ցնծան։

9 Քու սիրելի դաւիթիդ համար, երեսդ քու օծեալէդ մի դարձուներ։

10 Տէրը ճշմարտութիւնով դաւիթին երդում ըրաւ, ու անոր սուտ չըսաւ. քու փորիդ պտուղէն քու աթոռիդ վրայ պիտի նստեցունեմ։

11 Թէ որ քու զաւկըներդ իմ օրէնքներս պահեն, և իմ վկայութիւններս՝ որ անոնց պիտի սորվեցունեմ. անոնց որդիքները յաւիտեանս յաւիտենից քու աթոռիդ վրայ պիտի նստին։

12 Տէրը սիոնին հանեցաւ, և ընտրեց որ հոն

բնակի. կ'ըսէ, աս է յաւիտեանս յաւիտենից իմ
հանգստութիւնս. հոս պիտի բնակիմ, ինչու որ ա-
նոր հաւնեցայ։

13 Անոր ուտելիքները օրհնութիւնով պիտի
օրհնեմ, ու անոր աղքատները հացով պիտի լե-
ցունեմ։

14 Անոր քահանաները փրկութիւն պիտի
հագցունեմ, և անոր սուրբերը ցնծալով թող ցըն-
ծան։

15 Հոն դաւիթին եղջիւրը ծագել պիտի տամ,
իմ օծեալիս ճրագ պիտի պատրաստեմ։

16 Անոր թշնամիները ամօթ պիտի հագցու-
նեմ. սակայն անոր վրայ իմ սրբութիւնս պիտի
ծաղկի։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԲ.

Օ՜ բարի՛ կամ զի՞ վայելուչ.

1 Ի՛նչպէս աղէկ՝ կամ ինչպէս վայելուչ է, որ
եղբայրները միկտեղ կը բնակին։

2 Իւղի պէս՝ որ ահարոնի գլուխը ու մօրուքը
կ'իջնայ, ու մօրուքէն անոր հանդերձին ծայրերը
կ'իջնայ։

3 Յօղի նման՝ որ հերմոնէն սիօն լեռանը վրայ
կ'իջնայ։

4 Տէրը հոն օրհնութիւն պատրաստեց, ու յա-
ւիտենական կեանք։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԳ.

Ահա օրհնեցէք.

1 Ով տէրոջը ամէն ծառաները, հոս տէրը օրհնեցէք, որ տէրոջը տանը ու մեր աստուծոյն գաւիթներուն մէջ կը կենաք:

2 Գիշեր ժամանակ ձեռուըներնիդ սրբութիւնով վեր վերուցէք, ու տէրը օրհնեցէք:

3 Տէրը սիօնէն ձեզ օրհնէ, ան որ երկինքը ու երկիրը ըրաւ:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԴ.

Օրհնեցէք զանուն տեառն.

1 Տէրոջը անունը օրհնեցէք, տէրը օրհնեցէք ով տէրոջը ծառաները՝ որ տէրոջը տանը մէջն էք, մեր աստուծոյն սրահներուն մէջը:

2 Տէրը օրհնեցէք, ինչու որ բարի է. սաղմոս ըսէք անոր անուանը, ինչու որ քաղցր է:

3 Տէրը յակոբը իրեն ընտրեց, ու իսրայէլը իրեն ժառանգութիւն:

4 Ես իմացայ որ տէրը մեծ է, ու տէրը ամէն կուռքերէն մեծ է:

5 Ամէն ինչ որ ուզեց տէրը ըրաւ, երկինքի ու երկրի մէջ, ծովուն ու ամէն խորունկ տեղերուն մէջ:

6 Երկրի ծայրերէն ամպերը կը հանէ, իր փայլակները անձրեւին համար ըրաւ. և իր ամբարներէն հովը կը հանէ:

7 Եգիպտացիներուն ամէն առջինեկները սպան-
նեց, մարդէն մինչեւ անասունները։
8 Իր նշանները ու արուեստները քու մէջդ խըր-
կեց ո՛վ եգիպտոս, փարաւօնին ու ամէն անոր զօրքե-
րուն։
9 Շատ ազգեր զարկաւ, ու հզօր թագաւորներ
սպաննեց։
10 Ամուրհացւոց սեհոն թագաւորը, բասանու
ովգ թագաւորը, ու քանանացիներուն ամէն թագա-
ւորութիւնները։
11 Անոնց երկիրները ժառանգութեան տուաւ,
իր իսրայէլ ժողովուրդին ժառանգութեան համար։
12 Ո՛վ տէր, քու անունդ յաւիտեան կայ, ո՛վ
տէր, քու յիշատակդ ազգէ մինչեւ ազգ։
13 Տէրը իր ժողովուրդը կը դատէ, և իր ծա-
ռաներովը կը մխիթարուի։
14 Հեթանոսներուն կուռքերը ոսկի ու արծաթ
են, մարդկանց որդիքներուն ձեռքի գործքերն
են։
15 Բերան ունին՝ ու չեն խօսիր, աչք ունին՝ ու
չեն տեսնար։
16 Ականջներ ունին՝ ու չեն լսեր, և անոնց բե-
րաններուն մէջ շունչ չի կայ։
17 Անոնց նման ըլլան անոնք շինողները, և ամէն
անոնց վրայ յոյսերնին դնողները։
18 Ո՛վ իսրայէլին տունը, տէրը օրհնեցէք · ո՛վ
ահարոնի տունը տէրը օրհնեցէք։

19 Ով ղեւիի տունը տէրը օրհնեցէք. ով տէրոջմէն վախցողները, տէրը օրհնեցէք:

20 Օրհնեալ ըլլայ տէրը սիօնէն՝ որ երուսաղէմի մէջ բնակած է:

ՕՐ ՎԱՍՆԸՍՈՒԹԵՐՈՐԴ ԵՎՕԹՐ ԵՐԵԿՈՑԻ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԶ.

Խոստովան եղերուք տեառն.

1 Գոհուեցիւն տուէք տէրոջը, ինչու որ բարի է, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

2 Գոհուեցիւն տուէք աստուածներուն աստուածոյն, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

3 Գոհուեցիւն տուէք տէրերուն տէրոջը, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

4 Միայն ինքը մեծամեծ սքանչելիքներ ըրաւ ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

5 Իր իմաստութիւնովը երկինքները շինեց, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

6 Ջուրերուն վրայ երկինքը հաստատեց, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

7 Մեծամեծ լուսաւորները միայն ինքը ըրաւ, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

8 Ընեգաւկը ստեղծեց ցորեկը իշխանութիւն ունենալու, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

9 Լուսինը ու աստղերը շինեց՝ գիշերը իշխանութիւն ունենալու, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

10 Եգիպտացիներուն երկիրը իր առջինեկներովը մեկտեղ զարկաւ, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

11 Անոր միջէն իսրայէլը հանեց, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

12 Բարձր ձեռքով ու զօրաւոր բազուկով, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

13 Ան ծովը ճեղքեց ու երկու մասի բաժնեց, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

14 Ու իսրայէլը անոր միջէն անցուց, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է.

15 Փարաւօնը ու իր զօրքերը կարմիր ծովուն մէջ ընկղմեց, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

16 Ու իր ժողովուրդը անապատը հանեց, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

17 Ան թագաւորները զարկաւ, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

18 Ու զօրեղ թագաւորները սպաննեց, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

19 Ամուրհացւոց սեհոն թագաւորը, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

20 Բասանու ովգ թագաւորը, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

21 Ընոնց երկիրը ժառանգութեան տուաւ, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

22 Իր իսրայէլ ծառային ժառանգութիւն, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

23 Ան՝ եր խոնարհութեանը մէջ տէրը մեզ յիշեց, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

24 Եւ մեզ մեր թշնամիներուն ձեռքէն ազատեց, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

25 Ամէն կենդանիներուն կերակուր կուտայ, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

26 Գոհութիւն տուէք երկինքի աստուծոյն, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԷ.

Ի գետս բաբելացւոց.

1 Բաբելացւոց գետերուն մօտ՝ հոն կը նստէինք ու կուլայինք, երբոր հոն սիոնը յիշեցինք:

2 Ընոնց ուռի ծառերուն մէջ մեր քնարները կախեցինք:

3 Ան՝ եզ գերի ընողները հոն օրհնութեան խօսքեր կ'ուզէին մենէ. և մեզ գերի վարողները մեզի կ'ստիպէին ու կ'ըսէին:

4 Սիոնի օրհնութենէն մեզի երգեցէք. բայց օտար երկրի մէջ տէրոջը օրհնութիւնները ինչպէս երգենք:

5 Ո՛վ երուսաղէմ, թէ որ քեզ մոռնամ, իմ աջ ձեռքս թող իս մոռնայ։

6 Լեզուս թող քիմքերուս փակչի թէ որ քեզ չի յիշեմ, թէ որ ամէնէն առաջ քու երգերդ չերգեմ ո՛վ երուսաղէմ, իմ ուրախութեանս սկիզբը։

7 Ո՛վ տէր, յիշէ եդովմի զաւկընները երուսաղէմի օրերուն մէջ, որ կ'ըսէին՝ փլուցէք փլուցէք, մինչեւ հիմը հասուցէք։

8 Ո՛վ բաբելացւոց թշուառ աղջիկը, երանի ա-նոր՝ որ մեզի ըրածներուդ փոխարէնը քեզի հատուց։

9 Երանի անոր՝ որ քու զաւկըներդ բռնեց ու քարին զարկաւ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԱԷ.

Յոստովան եղէց քեզ տէր.

1 Ամբողջ իմ սրտովս քեզի գոհութիւն պիտի տամ ո՛վ տէր, հրեշտակներուն առջեւ քեզի սաղմոս պիտի երգեմ։

2 Ինչու որ իմ բերնիս խօսքերը լսեցիր, քու սուրբ տաճարիդ մէջ երկրպագութիւն պիտի ընեմ, ու քու սուրբ անուանդ փառք պիտի տամ քու ողորմութեանդ ու ճշմարտութեանդ համար.

3 Ամէն բանի մէջ քու սուրբ անունդ մեծ ըրիր. որ օր որ քեզի աղաղակեմ՝ շուտով լսէ ինծի, և իմ անձիս զօրութիւնները շատցուր։

4 Երկրի ամէն թագաւորները փառք տան քե-

զի ո՛վ տէր, ինչու որ քու բերնիդ խօսքերը լսեցին, և քու ճամբաներդ պիտի օրհնեն:

5 Տէրոջը փառքը մեծ է, տէրը բարձր է. խոնարհները կը տեսնայ, ու հպարտները հեռուէն կը ճանչնայ:

6 Թէ որ ես նեղութիւններու մէջ քալելու ըլլամ, թշնամիին բարկութենէն իս պիտի ապրեցուներես:

7 Ձեռքդ երկնցուցիր, ու աջ ձեռքդ իս փրկեց, և տէրը իմ տեղս պիտի հատուցանէ:

8 Ո՛վ տէր, քու ողորմութիւնդ յաւիտեան կայ. քու ձեռքիդ գործքերը երեսէ մի՛ ձգեր:

ՕՐ ՓԱՍՏՈՐԻՆՆԵՐՈՒՆ ԸՆԹԱՑՔԻ ԸՆՈՒԹԻՒՆ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԸ.

Տէր փորձեցեր զիս.

1 Ո՛վ տէր, իս փորձեցիր ու ճանչցար. դուն իմ նստելս ու ելլելս ճանչցար:

2 Իմ խորհուրդներս հեռուանց իմացար. իմ շաւիղներս ու իմ վիճակս դուն քննեցիր. և իմ ամէն ճամբաներս առաջուց տեսար, ինչու որ իմ լեզուիս մէջ նենգութիւն չի կայ:

3 Ո՛հա դուն ինվ տէր, իմ վերջինս ու առաջինս ճանչցար, դուն իս ստեղծեցիր, և քու ձեռքդ իմ վրաս դրիր։

4 Վրու գիտութիւնդ ինծի սքանչելի երեւաց, զօրացաւ ու կարող չեմ անիկայ տանելու։

5 Ես քու հոգիէդ ո՞ւր երթամ, կամ քու երեսէդ ո՞ւր փախչիմ։

6 Թէ որ երկինքը ելլեմ՝ դուն հոն ես. թէ որ դժոխքը իջնամ՝ հոն ալ մօտ ես։

7 Թէ որ առտուանց թեւերս առնեմ, ու ծովուն եզերքները բնակիմ։

8 Հոն անգամ քու ձեռքդ ինծի պիտի առաջնորդէ, և քու աջ ձեռքդ իս պիտի ընդունի։

9 Ըսի, ուրեմն խաւարը իս ծածկեց, կամ թէ գիշերը իմ փափկութեանս լոյսին տեղը։

10 Խաւարը քեզի խաւար չի պիտի ըլլայ, ու գիշերը ցորեկի պէս լոյս պիտի ըլլայ. և գիշերուան խաւարը ցորեկուան լոյսին պէս է։

11 Դուն իմ երիկամունքներս ստացար, և իմ մօրս փորէն իս չի թողուցիր։

12 Ո՛վ տէր, քեզ պիտի գովեմ, ինչու որ ահաւոր ու սքանչելի ես. քու գործքերդ սքանչելի են, և իմ անձս շատ գիտցաւ։

13 Իմ ոսկորս քենէ չի ծածկուեցաւ՝ որ ծածուկ տեղը ըրիր. և իմ զօրութեանս կարողութիւնը՝ որ երկրի խորութիւններուն մէջ ըրիր։

14 Իս կատարեալ չըրած քու աչուըներդ տե-

սան , և ամէնքը քու գիրքիդ մէջ գրուեցան :

15 Որ օրի անունք կազմուեցան , և անոնց մէջ մէկը չի կար :

16 Ո՛վ աստուած , ինչպէս պատուական եղան ինծի քու բարեկամներդ , և անոնց իշխանները որչափ զօրացան :

17 Անոնք համրեցի , ու աւազէն էվել շատցան . արթնցայ՝ ու հիմայ քու հետդ եմ :

18 Ո՛վ աստուած , մեղաւորները չէ պիտի սպաննես . ո՛վ արիւնահեղ մարդիկ , ինէ հեռու կեցէք :

19 Խաւառակութիւնով ու նախանձով զուր տեղը քու քաղաքներդ պիտի առնեն :

20 Ո՛վ տէր , չէ թէ միայն քեզ ատողները ատեցի , հապա քու թշնամիներուդ վրայ մաշեցայ :

21 Անոնք կատարեալ ատելութիւնով ատեցի , և ինծի թշնամի եղան :

22 Ո՛վ աստուած , իս փորձէ , և իմ սիրտս ճանչցիր . իս քննէ , ու իմ շաւիղներս ճանչցիր :

23 Ու նայէ թէ իմ ճամբաներուս մէջ անօրէնութիւն կայ մի , ու իս քու յաւիտենական ճամբաներուդ մէջ առաջնորդէ :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԱԹ .

Աղերսո զիս տէր .

1 Ո՛վ տէր , իս չար մարդէն ազատէ , անիրաւ մարդէն իս փրկէ :

2 Սրտերնուն մէջ անօրէնութիւն մտմտացին, ամէն օր ծեծկուելու պատրաստուեցան:

3 Լեզուներնին օձին լեզուին պէս սրեցին, և անոնց պուկունքներուն ներքեւը իժերուն թոյները կան:

4 Ա՛վ տէր, մեղաւորին ձեռքէն իս պահէ, ու չար մարդէն իս փրկէ:

5 Ա՝տմտացին որ իմ գնացքներս խափանեն. ամբարտաւանները ինծի համար որոգայթ լարեցին:

6 Ատուրներուս որոգայթի համար չուաններ ձգեցին, իմ շաւիղներուս բոլորտիքը գայթակղութիւն դրին:

7 Ըսի՝ դուն իմ տէր աստուածս ես, ո՛վ տէր, ականջ դիր իմ աղօթքիս ձայնին:

8 Տէր, ո՛վ տէր, իմ փրկութեանս զօրութիւնը, պատերազմի օրը իմ գլխուս հովանին:

9 Ա՛վ տէր, իս մեղաւորներուն ցանկութեանը մի մատներ, որ ինծի համար մտմտացին. իս վար մի զարներ:

10 Ար չըլլայ թէ բարձրըլնան, և անոնց խորհուրդները չի կատարուին. անոնց կատարածին վախճանը՝ իրենց պուկունքներուն վաստակը ղիրենք պիտի ծածկէ:

11 Ընոնց վրայ կրակի կայծակներ թափես, և անոնք կործանես. տառապանքներէն կարող չըլլան ապրելու:

12 Լեզուանի մարդուն երկրի վրայ յաջողու-

թիւն չի պիտի ըլլայ . մեղաւոր մարդուն իր չարու-
թիւնները զինքը կորստեան պիտի որսան :

13 Վ՛իտցայ՝ որ աղքատին դատաստանը ու տը-
նանկին իրաւունքը տէրը կ՛ընէ :

14 Ընդարները քու անունիդ փառք պիտի տան ,
և ուղիղները քու երեսիդ առջին պիտի բնակին :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽ .

Տէր՝ կարդացի առ քեզ .

1 Ո՛վ տէր , քեզի կանչեցի և ինծի լսէ . քեզի
կանչած ժամանակս ականջ դիր իմ աղօթքիս ձայ-
նին :

2 Իմ աղօթքներս խունկի պէս շիտակ ելլեն քու
առջիդ ու՛վ տէր , ձեռուըներուս վերը վերցունելը ի-
րիկուան պատարագին պէս ըլլայ :

3 Ո՛վ տէր , բերնիս պահապան դիր , և իմ պըռ-
կունքներուս ամուր դուռ , որ սիրտս չարութեան
խօսքերով չի մոլորի :

4 Որ մեղաց պատճառները անօրէնութիւն գոր-
ծող մարդոցը չի պատճառեմ , ու ոչ ալ անոնց ու-
զածներուն հաղորդ ըլլամ :

5 Ընդարը ողորմութիւնով թող իս խրատէ ու
յանդիմանէ . մեղաւորին իւղը իմ գլուխս չօծէ , և
իմ աղօթքս անոր կամքին դէմ է :

6 Անոնց դատաւորները քարին մօտ ընկղմեցան .
իմ խօսքերուս թող լսեն , որ քաղցր են :

7 Ինչպէս՝ հողին թանձրութիւնը՝ որ երկրի
վրայ տարածուած է, անոնց ոսկորները գերեզման-
ներուն մօտ ցրուեցան :
8 Տէր, ով տէր, աչուըներս քեզի են, յոյս
քեզի դրի, հոգիս ինէ մի՛ հաներ :
9 Ինծի համար ծածկուած որոգայթէն, անօ-
րէնութիւն ընողին գայթակղութեննէն իս պահէ :
10 Մեղաւորները իրենց որսալու գործիքին մէ-
ջը թող իյնան. ես մինակ եմ՝ մինչեւ որ անոնք
անցնիմ :

ՕՐ ՔՍԱՆԸԻՆՆԵՐՈՐԴ
ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԱ·

Ձայնիւ իմով ·

1 Իմ ձայնովս տէրոջը կանչեցի, իմ ձայնովս
տէրոջը աղաչեցի :
2 Իմ աղօթքներս տէրոջը առջին պիտի փռեմ,
ու իմ նեղութիւններս անոր առջին պիտի պատմեմ :
3 Հոգիս իմ մէջս մարելու ժամանակը, դուն
ով տէր, իմ շաւիղներս գիտցար. գացած ճամբուս
մէջ ինծի համար որոգայթ դրուեցաւ :
4 Աջ կողմէս կը նայէի՝ կը տեսնայի, և իս ճանչ-

ցող մէկը չի կար · իմ փախչելս ինէ կորսուեցաւ , և իմ անձս փնտռող մը չի կար :

5 Ո՛վ տէր , քեզի կանչեցի ու ըսի , դուն իմ յոյս ու բաժինս ես կենդանեաց երկրին մէջ :

6 Ո՛վ տէր · նայէ իմ աղօթքիս , ինչու որ շատ տկարացայ · իս Հալածողներէն ազատէ իս , ինչու որ ինէ էվել զօրաւոր եղան :

7 Ո՛վ տէր , իմ անձս բանտէն Հանէ , քու անունդ փառք տամ :

8 Արդարները ինծի կ'սպասեն , մինչեւ որ ինծի Հատուցում ընես :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԲ ·

Տէր լուր աղօթից իմոց ·

1 Ո՛վ տէր , լսէ իմ աղօթքիս , քու ճշմարտութեանովդ իմ խնդրուածքներուս ականջ դիր :

2 Ու արդարութեանովդ ինծի լսէ , և քու ծառայիդ Հետ դատաստանի մի՛ մտնար · ինչու որ քու առջիդ ամենեւին կենդանի մը չարդարանար :

3 Թշնամին իմ անձս Հալածեց , իմ կեանքս երկիրը խոնարհեցուց · իս խաւարը նստեցուց շատոնցուընէ մեռածի պէս :

4 Ոգիս ներսիդիս ձանձրացաւ , և իմ սիրտս իմ մէջս խռովեցաւ :

5 Առջի օրերը յիշեցի , քու ամէն գործքերդ խօսեցայ · քու ձեռքիդ ըրածները մտմտացի · և իմ ձեռքս քեզի վերուցի :

6 Իմ անձս չոր երկրի պէս քեզի կը ծարաւի. ո՛վ տէր, շուտով ինծի լսէ, ինչու որ հոգիս ինէ պակսեցաւ:

7 Ու՞ր երեսդ ինէ մի՛ դարձուներ, որ գերեզմանը իջնողներուն չի դառնամ:

8 Առտուանց քու ողորմութիւնդ ինծի լսել տուր. ինչու որ ո՛վ տէր, յոյս քեզի դրի:

9 Երթալու ճամբաս ինծի ցըցուր, ինչու որ ո՛վ տէր, իմ անձս քեզի վերուցի:

10 Ո՛վ տէր, իմ թշնամիներէս իս ազատէ, ինչու որ քեզ ինծի ապաւէն ըրի:

11 Ու՞ր կամքդ կատարելը ինծի սորվեցուր, ինչու որ դուն իմ աստուածս ես:

12 Քու բարի հոգիդ իս ուղիղ երկրին առաջնորդէ:

13 Ո՛վ տէր, քու անուանդ համար իս ապրեցուր. քու արդարութիւնովդ իմ անձս նեղութենէն հանէ:

14 Ու՞ր ողորմութիւնովդ իմ թշնամիներս սատկեցուր. իմ անձիս նեղութիւն տուողներուն ամէնքը կորսնցուր, ինչու որ ես քու ծառադ եմ:

ՕՐ ԵՐԵՍՈՒՆԵՐՈՐԴ
ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԳ.

Օրհնեալ տէր աստուած իմ.

1 *Օրհնեալ ըլլայ իմ տէր աստուածս, որ իմ ձեռուըներս պատերազմի սորվեցուց, և իմ մատուըներս կռիւի:*

2 *Իմ ողորմութիւնս և իմ ապաւէնս, իմ օգնականս և իմ փրկիչս, ու ես անոր կը յուսամ, որ իմ ժողովուրդս ինծի կը հնազանդեցունէ:*

3 *Ո՛վ տէր, մարդը ո՞վ է՝ որ դուն անոր յայտնուեցար. կամ մարդուն զաւակը՝ որ անիկայ բանի մը տեղ կը դնես:*

4 *Մարդը ունայնութեան նմանեցաւ, և անոր օրերը շուքին պէս անցան:*

5 *Ո՛վ տէր, երկինքները խոնարհեցուր ու իջիր. լեռներուն մօտեցիր ու մխան:*

6 *Քու կայծակներդ զարնել տուր, և անոնք զարհուրեցուր, քու նետերդ ղրկէ, ու անոնք ցրուէ:*

7 *Քու ձեռքդ բարձրութիւններէն ղրկէ, ու զիս շատ ջուրերէն ու օտար զաւկըներուն ձեռքէն ազատէ:*

8 *Որ անոնց բերանները ունայնութիւն խօսեցան, և անոնց աջ ձեռքը մեղքի ձեռք է:*

9 Ո՛վ աստուած, նոր օրհնութիւնով քեզ պիտի օրհնեմ, տասը թելէ սաղմոսարանով քեզի սաղմոս պիտի ըսեմ:

10 Ա՛ն մեր թագաւորներուն փրկութիւն պիտի տայ, և իր Դաւիթ ծառան չար սուրէն պիտի ազատէ:

11 Օտար զաւկըներուն ձեռքէն իս ազատէ ու ապրեցուր:

12 Որ անոնց բերանը ունայնութիւն խօսեցան, և անոնց աջ ձեռքը մեղքի ձեռք է:

13 Մե՛ր զաւկըները նոր տունկի պէս իրենց մանկութենէն հաստատ ըլլան. և մեր աղջիկները տաճարի պէս զարդարուած ու շտկուած:

14 Մե՛ր ամբարները լեցուն ըլլան, ու մէկըզ-մէկու բղխեն. մեր ոչխարները բազմածնունդ ըլլան, և իրենց երթալովը աճին, և մեր եզերը պարարտ ըլլան:

15 Մե՛ր ցանկերը աւրուած տեղ չունին, և ոչ ալ աղաղակ կայ մեր հրապարակներուն մէջ:

16 Արդ՝ երանի կուտամ ան ժողովուրդին՝ որոնց մէջ ասոնք ասանկ են. մանաւանդ՝ երանի ան ժողովուրդին՝ որոնց տէրը աստուած է:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԵ·

Բարձր առնեմ զքեզ·

1 Կը բարձրացունեմ՝ քեզ իմ աստուածս և իմ թագաւորս. և քու անունդ յաւիտեանս յաւիտենից կ'օրհնեմ:

2 Ամէն օր քեզ պիտի օրհնեմ, և քու անունդ յաւիտեանս յաւիտենից պիտի գովեմ:

3 Տէրը մեծ է ու շատ օրհնեալ է, և անոր մեծութեանը չափ չի կայ:

4 Ազգերը ու ազգերը քու գործքերդ պիտի գովեն, և քու զօրութիւնդ պիտի պատմեն:

5 Քու սրբութեանդ փառաւոր մեծվայելչութիւնը պիտի խօսին, և քու սքանչելիքներդ պիտի պատմեն:

6 Քու ահաւոր զօրութիւնդ պիտի ըսեն, և քու մեծութիւնդ պիտի պատմեն:

7 Քու մեծ բարերարութեանդ յիշատակը պիտի զրուցեն, և քու արդարութիւնովդ պիտի ցնծան:

8 Տէրը գթած ու ողորմած է, երկայնամիտ ու բազումողորմ:

9 Տէրը ամէնուն քաղցր է, և անոր գթութիւնը իր ամէն արարածներուն վրայ է:

10 Ա՛վ տէր, քու ամէն գործքերդ քեզի փառք տան, և քու սուրբերդ քեզ օրհնեն:

11 Քու արքայութեանդ փառքը զրուցեն, ու քու զօրութիւններդ պատմեն:

12 Որ քու զօրութիւնդ ու քու փառքդ, և քու արքայութեանդ մեծվայելչութիւնը մարդկանց որդիքներուն ցուցուի:

13 Քու արքայութիւնդ յաւիտենական արքայութիւն է. ու քու տէրութիւնդ ազգէ մինչեւ ազգ:

14 Տէրը իր ամէն խօսքերուն մէջ հաւատարիմ է, և իր ամէն գործքերուն մէջ արդար է:

15 Տէրը ամէն գլտորածները կը հաստատէ, ու ամէն ինկածները կը կանգնեցունէ:

16 Ո՛վ տէր, ամէնուն աչքը քեզի կը յուսան, և դուն ժամանակին անոնց կերակուր կուտաս:

17 Քու ձեռքդ կը բանաս, և քու կամքիդ քաղցրութիւնովը ամէնքը կը լեցունես:

18 Տէրը իր ամէն ճամբաներուն մէջ արդար է, և իր ամէն գործքերուն մէջ սուրբ է:

19 Տէրը ան ամէնուն մօտ է՝ որ իրեն կը կանչեն, ան ամէնուն՝ որ ճշմարտութիւնով իրեն կը կանչեն:

20 Տէրը իրմէն վախցողներուն կամքը կ'ընէ. անոնց աղօթքին կը լսէ, և անոնք կ'ապրեցունէ:

21 Տէրը ամէն զինքը սիրողները կը պահէ, և ամէն մեղաւորները տէրը կը սատկեցունէ:

22 Իմ բերանս տէրոջը օրհնութիւնները պիտի խօսի. ամէն կենդանի անոր սուրբ անունը յաւիտեան՝ ու յաւիտեանս յաւիտենից օրհնէ:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԵ.

Օրհնեա անձն իմ զտէր.

1 Ո՛վ իմ անձս տէրը օրհնէ. իմ կեանքիս մէջ տէրը պիտի օրհնեմ, իմ աստուածոյս սաղմոս պիտի ըսեմ քանի որ կամ:

2 Յոյսերնիդ իշխաններուն մարդկանց զաւկըներուն վրայ մի՛ դնէք, ինչու որ անոնց ձեռքը փրկութիւն չի կայ։

3 Անոնցմէ հոգին պիտի ելլէ, ու նորէն հողը պիտի դառնան, և նոյն օրը անոնց ամէն խորհուրդները պիտի կորսուին։

4 Երանի՝ որ Յակոբայ տէր աստուածը իրեն օգնական է, և իր յոյսը տէր աստուծոյ վրայ է։

5 Որ երկինքը ու երկիրը, ծովը ու ամէն անոնց մէջ եղածները ստեղծեց։

6 Որ ճշմարտութիւնը յաւիտեան կը պահէ, ու զրկուածներուն իրաւունք կ՚ընէ։

7 Անօթիներուն հաց կուտայ, ու տէրը կապուածները կ՚արձրկէ։

8 Տէրը կոյրերուն աչուըները կը բանայ, ու տէրը ինկածները կը կայնեցունէ։

9 Տէրը արդարները կը սիրէ, տէրը պանդուխտները կը պահէ. տէրը որբերը ու այրիները կ՚ընդունի, ու ամբարիշտներուն ճամբաները կը կորսընցունէ։

10 Տէրը յաւիտեան պիտի թագաւորէ, քու աստուածդ՝ ով սիոն ազգէ մինչեւ ազգ։

ՕՐ ԵՐԵՍՈՒՆԵՐՈՐԴ ԿԱՑՈՒՐ ԵՐԵԿՈՑԻ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԴ.

Օրհնեցէ՛ք զտէր, զի բարի է.

1 Օրհնեցէ՛ք տէրը, ինչու որ բարի է մեր աստուածին սաղմոս ըսելը, քաղցր ու հաճելի է շնորհակալ ըլլալը:

2 Տէրը երուսաղէմը կը շինէ, ու իսրայէլին ցրուածները կը ժողուէ:

3 Կոտրած սիրտերը կը բժշկէ, և անոնց ամէն խոցերը կը կապէ:

4 Աստղերուն բազմութիւնը կը համրէ, և անոնց ամէնը անուններին կը կանչէ:

5 Մե՛ծ տէրը մեծ է, և անոր զօրութիւնը մեծ է, անոր իմաստութեանը չափ չի կայ:

6 Տէրը հեզերը վեր կը վերցունէ, և ամբարտաւանները մինչեւ գետինը կը խոնարհեցունէ:

7 Շնորհակալութիւնով տէրը օրհնեցէք, օրհնութիւնով անոր սաղմոս ըսէք:

8 Երկինքը ամպերով կը ծածկէ, իր անձրեւը երկրին պատրաստեց:

9 Լեռներուն վրայ խոտ բուսցուց, կենդանիներուն մարդուն ծառայութեանը համար:

10 Ձի անասուններուն կերակուր կուտայ, ագռաւներուն ձագերուն՝ որ իրեն կ'աղաղակեն:

11 Տէրը ձիուն զօրութիւնները չուզեց, և ոչ ալ հսկայ մարդուն մարմինին հաւնեցաւ։

12 Հապա տէրը իրմէն վախցողներուն հաւնեցաւ, և անոնց՝ որ յոյսերնին իր ողորմութեանը վրայ կը դնեն։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԵ.

Գովեա՛ երուսաղէմ զտէրը.

1 Ո՛վ երուսաղէմ, տէրը գովէ. և ո՛վ սիօն, քու աստուածդ օրհնէ։

2 Ինչու որ քու դուռներուդ նիգերը զօրացուց, ու քու զաւկիներդ քու մէջդ օրհնեց։

3 Ին քու սահմաններուդ խաղաղութիւն դրաւ, ցորենի պարարտութիւնով քեզ լեցուց։

4 Իր խօսքը երկրին կը խրկէ, անոր պատգամները շուտով կ'երթան։

5 Բուրդի նման ձիւնը կը դնէ, և մէգը փոշիի պէս ցանեց։

6 Սառը պատառներու պէս կը նետէ, անոր ցուրտին դէմ ո՛վ կրնայ կայնիլ։

7 Իր խօսքը կը խրկէ ու անոնք կը հալեցունէ, հովերը կը փչեն ու ջուրերը կ'երթան։

8 Իր խօսքը յակոբին կը պատմէ, արդարութիւնը ու իրաւունքը իսրայէլին։

9 Տէրը ամէն ազգերուն ասանկ չըրաւ, և իր դատաստանները անոնց չի յայտնեց։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԵ.

Օրհնեցէք զտէր.

1 Օրհնեցէք տէրը երկինքէն, օրհնեցէք ա-
նիկայ բարձրութիւններէն:

2 Օրհնեցէք անիկայ ոմվ անոր ամէն հրեշտակ-
ները, օրհնեցէք անիկայ ոմվ անոր ամէն զօրութիւն-
ները:

3 Օրհնեցէք անիկայ ոմվ արեգակ ու լուսին,
օրհնեցէք անիկայ ոմվ ամէն աստղեր ու լոյս:

4 Օրհնեցէք անիկայ ոմվ երկինքներուն եր-
կինքը. օրհնեցէք տէրոջը անունը ոմվ երկինքներէն
վեր եղող ջուրեր:

5 Ինչու որ ան ըսաւ՝ ու եղաւ, հրաման ըրաւ՝ ու
հաստատուեցան:

6 Ընոնք յաւիտեանս յաւիտենից կարդի դը-
րաւ. սահման դրաւ ու չի պիտի անցնին:

7 Օրհնեցէք տէրը երկրէն ոմվ վիշապներ ու
բոլոր անդունդներ:

8 Կրակ ու կարկուտ, ձիւն ու սառն, հով ու
փոթորիկ որ անոր խօսքը կը կատարէք:

9 Լեռներ ու ամէն բլուրներ, պտղաբեր ծառեր
ու բոլոր մայրի ծառեր:

10 Գազաններ և ամէն անասուններ, սողուններ
ու ամէն թեւաւոր թռչուններ:

11 Երկրի թագաւորներ և անոնց զօրքերը, իշ-
խաններ ու երկրի բոլոր դատաւորներ:

12 Երիտասարդները ու կոյսեր, ծերերը ու տղաքներ տէրոջը անունը օրհնեցէք։

13 Միայն անոր անունը բարձրացաւ. անոր փառքը երկինքը ու երկրին վրայ է։

14 Տէրը իր ժողովուրդին եղջիւրը կը բարձրացունէ. անոր ամէն սուրբերուն իրեն օրհնութիւն կայ, իսրայէլի որդիքներէն տէրոջը մօտեցող ժողովուրդէն։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԸ.

Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն նոր.

1 Նոր օրհնութիւնով տէրը օրհնեցէք, անոր օրհնութիւնը սուրբերուն ժողովքներուն մէջն է։

2 Իսրայէլը ուրախ եղաւ իր արարիչէն. սիօնի որդիքները իրենց թագաւորէն թող ցնծան։

3 Թող անոր անունը օրհնութիւնով օրհնեն, սաղմոսներով ու օրհնութիւնով թող սաղմոս ըսեն անոր։

4 Տէրը իր ժողովուրդին կը հաւնի, ու հեզերը փրկութիւնով կը բարձրացունէ։

5 Սուրբերը փառքով թող պարծին, և իրենց հանգստութեանը մէջ թող ցնծան, ու իրենց բերնովը զաստուածծ թող բարձրացունեն։

6 Երկու բերնով սուրեր կան անոնց ձեռքին մէջ, որ հեթանոսներէն հատուցում առնեն, բոլոր ժողովուրդներուն յանդիմանութեան համար։

7 Որ անոնց թագաւորները կապերով կապեն, ու անոնց զօրաւորները ձեռնակապերով :

8 Որ անոնց մէջ գրուած դատաստանը ընեն. սա է անոր ամէն սուրբերուն փառքը :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԾ.

Օրհնեցէք զաստուած ՚ի սրբութեան նորա.

1 Օրհնեցէք զաստուած իր սրբութեանը մէջ, օրհնեցէք անիկայ իր զօրութեանը հաստատութեանը մէջ :

2 Օրհնեցէք անիկայ իր զօրութեանը մէջ, օրհնեցէք անիկայ իր անբաւ մեծութեանը համար :

3 Օրհնեցէք անիկայ օրհնութեան ձայնով, օրհնեցէք անիկայ սաղմոսներով ու օրհնութիւնով :

4 Օրհնեցէք անիկայ ցնծութիւնով, գովեցէք անիկայ ուրախութիւնով :

5 Օրհնեցէք անիկայ քաղցր խօսքերով, օրհնեցէք անիկայ բարձր ձայնով :

6 Օրհնեցէք անիկայ գոհութեան ձայնով. ու ամէն հոգիներ օրհնեցէք տէրը :

ԿԱՆՈՆ

ՆՕՄԱՆՈՆ ՎՐԱՑ

ԳՈՐԾԱԾՈՒԵԼՈՒ ԱՂՕԹՔՆԵՐՈՒՆ

Ծուխադնացութեան ժամանակ Առտու և Իրիկուն գործածուելու Աղօթքները այս գրքիս մէջ դրուած են.

Հետեւեալ երկու Աղօթքներն ալ ամէն օր կ'ըսուին Տէրութեան նաւերուն մէջ :

Ո՛վ Տէր Աստուած յաւիտենական, որ դուն միայն երկինքները կը տարածես, և ծովուն կատաղութեանը կը տիրես. որ դուն ջուրերուն բոլորտիքը սահման դրիր, որն որ պիտի տեւէ մինչեւ լոյսին ու խաւարին վերջը. Ընդունէ կ'աղաչենք քու ամենազօր և խնամակալ պաշտպանութեանդ մէջ քու ծառաներդ, և մեր նաւախումբը ուր որ կը ծառայենք : Պահպանէ մեզ ծովուն վտանգներէն, և թշնամիին բռնութենէն, որ մեր բարեխնամ (Ս.) Ընթայիին և իր բոլոր Տէրութեանը պաշտպանողն ըլլանք. և ապահովութիւն անոնց՝ որոնք օրինաւոր պատճառներով ծովուն վրայ կը պտրտին. որպէս զի մեր Կղզիին բնակիչները կարող ըլլան խաղաղութեամբ և հանդարտութեամբ քեզի մեր Աստուծոյն ծառայելու. և որ մենք ալ անվտանգ դառնանք ան երկրին բարիքը վայելելու, մեր աշխատանացը արդիւնքներո-

վը. և քու բարեգթութեանցդ երախտագէտ յիշատակութեամբը քու ամենասուրբ Անունդ գովաբանելու և փառաւորելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Կանխելդ կ'աղաչենք ո՛վ Տէր՝ բոլոր մեր գործքերուն քու գթութեանդ պարգեւովը. և քու շարունակ օգնականութեամբդ յառաջացուր մեզ, որ մեր ամէն գործքերը քեզմով սկսած, շարունակած ու կատարած, կարող ըլլանք քու սուրբ Անունդ, և վերջը քու ողորմութեամբդ յաւիտենական կեանքը վայելել, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Ալէկոծութեան ժամանակ ծովուն վրայ գործածուելու Աղօթքներ.

Ո՛վ ամենազօր և փառաւորեալ Տէր Աստուած, որ քու հրամանաւդ հովերը կը փչեն ու ծովուն ալիքները կը կատղեցընեն. և որ դուն անոնց կատաղութիւնը կը հանդարտեցընես. մենք քու ստեղծուածներդ՝ բայց ողորմելի մեղաւորներս կ'աղաղակենք այս մեր մեծ վտանգներուն մէջ օգնութեան համար. Ազատէ մեզ ո՛վ տէր, որ չի կորսուինք: Կը խոստովանինք որ քեզ մեր Տէր Աստուածը մոռցանք, քու Սուրբիդ հանդարտ ձայնին չի լսեցինք, և պատուիրանքներուդ չի հնազանդեցանք, երբ որ ամէն

բան ապահով և հանդարտ կ'երեւար մեր բոլորտիքը. բայց հիմայ կը տեսնանք թէ՝ որչափ ահաւոր ես բոլոր քու սքանչելի գործքերուդ մէջ. ամէն բանէ էվել ան ամենամեծ Աստուածմէն վախնալու է. Ուստի՝ կ'երկրպագեմք քու Աստուածային Մեծվայելչութեանդ, քու զօրութիւնդ խոստովանելով, և բարեգթութիւնդ խնդրելով: Օգնէ մեզի ով տէր, և փրկէ մեզ, քու Որդւոյդ մեր Տէր և Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի վրայ ունեցած ողորմութեանդ համար. Ամէն:

Կամ այս.

Ով փառաւորեալ և ամենողորմ Տէր Աստուած՝ որ երկինքը կը բնակիս, ու երկրիս վրայի ամէն բաները կը տեսնաս. Լսէ՛ ու լսէ մեզի որ կ'աղաղակենք թշուառութեան խորութենէն և այս մահուան ճանկերուն մէջէն, որն որ հիմայ պատրաստ է մեզ կլլելու. Փրկէ մեզ ով տէր, որ չի կորսուինք: Կեանդանիները, այո՛ կենդանիները քեզ պիտի օրհնաբանեն: Ով տէր խրկէ քու հրամայող խօսքդ ան սաստիկ հովերուն ու գոռացող ծովուն սաստելու. որ մենք այս վտանգէս ազատած բոլոր մեր կեանքին օրերուն մէջ քեզի ծառայելու, և քու ամենասուրբ Անունդ փառաւորելու համար ապրինք. Լսէ մեզի ով Տէր, և փրկէ մեզ քու Որդւոյդ մեր ամենօրհնեալ Տէր և Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի ամենաբաւական արժանաւորութեամբը. Ամէն:

Ծովուն վրայ թշնամիին հետ պատերազմելէն առաջ զուրցուելու Աղօթքը

Ո՛վ ամենազօր և փառաւորեալ Տէր Աստուած, Տէր զօրութեանց, որ ամէն բաները կարգի կը դնես ու կը հրամայես. Դուն արդար դատաստանի աթոռին վրայ կը նստիս. վասն որոյ այս մեր կարօտութեան վիճակին մէջ քու Աստուածային Անծվայելչութեանդ կը դիմենք, որ դուն իրաւունքը ձեռքդ առնես, և մեր ու մեր թշնամիներուն դատաստանը կտրես: Ելի՛ր ո՛վ Տէր քու յաղթական զօրութեամբըդ, և մեր օգնութեանը հասիր. ինչու որ դուն ամէն ժամանակ յաղթանակը հզօրին չես տար, հապա կարող ես շատով կամ քիչով ազատելու: Կ'աղաչենք մեր մեղքերը հիմայ մեզի դէմ վրէժխնդրութեան չի բողոքեն. հապա լսէ մեզի քու ողորմելի ծառաներուդ, որ ողորմութիւն կը խնդրեն, և օգնութիւն կը փնտռեն. և որ դուն մեզի պաշտպան մը ըլլաս թշնամիին դէմ: Ցըցուր ինքըզինքդ՝ որ մեր փրկիչը ու հզօր ազատիչն ես, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Համառօտ Աղօթքներ, որ պատերազմի և ալէկոծութեան պատճառաւ ուրիշներու հետ Աղօթքի ներկայ չի գտնուողները կ'ըսեն.

Ընդհանուր Աղօթքներ.

Ո՛վ Տէր, ողորմէ՛ մեզի մեղաւորներուս, և ազատէ մեզ քու ողորմութեանդ համար:

Տէր ան մեծ Աստուածն ես՝ որ ամէն բաները ստեղծեցիր, և կը կառավարես. աղատէ մեզ քու Անունդ համար:

Տէր ան մեծ Աստուածն ես՝ որ ամէն բանէ վեր քենէ վախնալու է. աղատէ մեզ, որ կարող ըլլանք քեզ գովելու:

Մասնաւոր Աղօթքներ Թշնամիին վերաբերեալ

Տէր ով տէր, արդար և հզօր ես. պաշտպանէ կ'աղաչենք մեր իրաւունքը Թշնամիին դէմ:

Ով Աստուած, դուն ապաստանութեան ամուր աշտարակ մըն ես ան ամէնուն, որ քեզի կ'ապաւինին. աղատէ մեզ Թշնամիին բռնութենէն:

Ո՛վ Տէր զօրութեանց, պատերազմէ մեր տեղը, որ կարող ըլլանք քեզ փառաւորելու:

Տող մի՛ տար որ մեր մեղքին ծանրութենէն, և մեր Թշնամիներուն բռնութենէն ընկղմինք.

Ելլէր ով Տէր, օգնէ մեզի, և փրկէ մեզ քու Անունդ համար:

Համառօտ Աղօթքներ փոթորիկի ժամանակ.

Տէր ով Տէր, որ ծովուն կատաղութիւնը կ'իջեցունես, լսէ մեզի, ընդունէ մեր աղաչանքը, և փրկէ մեզ, որ չի կորսուինք:

Ո՛վ ամենօրհնեալ Փրկիչ, որ քու աշակերտներդ ալէկոծութեան մը մէջ կորսուելու ժամանակնին ազատեցիր, լսէ մեզի, և փրկէ մեզ կ'աղաչենք:

Տէր, ողորմի՛ մեզի։
Քրիստոս, ողորմի՛ մեզի։
Տէր, ողորմի՛ մեզի։
Տէր, լսէ մեզի։
Քրիստոս, լսէ մեզի։
Հա՛յր Աստուած, Որդի՛ն Աստուած, Հոգի՛ն Սո՛ւրբ Աստուած, ողորմի՛ մեզի, և վրկէ՛ մեզ, Հիմայ ու յաւիտեան։ Ամէն։

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ սուրբ ըլլայ։ Քու թագաւորութիւնդ գայ։ Քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ։ Ա՛ր ամէն աւուր Հացը այսօր տուր մեզի։ Եւ ներէ՛ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն։ Եւ մեզ փորձութեան մի՛ տանիր, հապա ազատէ՛ մեզ։ Ինչու որ քուկդ է արքայութիւնը, ու զօրութիւնը, ու փառքը, յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

Երբոր մէկ մեծ վտանգ մը ըլլալու ըլլայ, պէտք է որ Նաւուն պաշտօնեին զբաղեալ չըլլողները մէկտեղ ժողվըվին, և Աստուծոյ առջին իրենց մեղաց խոստովանութիւնը ընեն։ Որուն մէջ պէտք է որ ամէն մարդ ունկնդրութեամբ լաւ մը խորհի ան մեանաւոր մեղքերուն վրայ, որոնց համար որ իր խղճմտանքը իրեն ամբաստանութիւն կ'ընէ, այս հետեւեալը ըսելով։

Խոստովանութիւն։

Ամենակարող Աստուած, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը, ամէն բաները Ստեղծողը, և ամէնուն Դատաւորը։ Մենք կը խոստովանինք և կ'ողբանք մեր շատ տեսակ մեղքերուն և չարութիւննե-

րուն պատճառաւը, որ ժամանակ ժամանակ խորհրդով, բանիւ և գործքով քու Աստուածային Մեծվայելչութեանդ դէմ գործեցինք, քու բարկութիւնդ ու սրտմտութիւնդ մեր վրայ արդարապէս գրգռելով: Ջերմեռանդաբար կը զղջանք, և բոլոր սրտով կը ցաւինք այս մեր մեղքերուն համար. Անոնց յիշատակութիւնը մեզի մեծ ցաւ է. Անոնց ծանրութիւնը անտանելի: Ողորմէ՛ մեզի, ողորմէ՛ մեզի ո՛վ Հայր ամենողորմ. Քու Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի սիրոյն համար անցածներուն թողութիւն տուր. և շնորհէ որ ասկէ ետեւ վարքի նորոգութեամբ կարող ըլլանք միշտ քեզի ծառայելու և հաճոյ ըլլալու, քու Անուանդ պատուոյն և փառքին համար, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շընորհքովը. Ամէն:

Յետոյ թէ որ Նաւուն մէջ Քահանայ մը գտնուի,
այս Արձակումը կ'ըսէ.

Ամենակարողն Աստուած, մեր երկնաւոր Հայրը, որ իր ամենամեծ ողորմութեամբը մեղաց թողութիւն խոստացաւ անոնց, որոնք անկեղծ զղջմամբ և ուղիղ հաւատով իրեն կը դառնան. Ողորմի ձեզի. Թողութիւն տայ ձեզի, և բոլոր ձեր մեղքերէն արձըկէ ձեզ. Հաստատէ ու զօրացունէ ձեզ ամենայն բարութեամբ, և ձեզ յաւիտենական կենաց առաջնորդէ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

ԳՈՀՈՒԹԻՒՆ

ՅԵՏ ԱԼԵԿՈԾՈՒԹԵԱՆ

Աղաղակեցէ՛ք առ աստուած. (Սաղ. կե:)

Աստուծոյ աղաղակեցէք ո՛վ ամէն երկիր. անոր անուանը սաղմոս երգեցէք, և անոր օրհնութեանը փառք տուէք:

Աստուծոյ ըսէք, ինչպէս ահաւոր են քու գործքերդ. քու մեծ զօրութեանդ համար թշնամիներդ քեզի սուտ զրուցեցին:

Ամէն երկիր քեզի երկրպագութիւն ընէ, սաղմոս երգէ քեզի, և սաղմոս երգէ քու անուանդ:

Եկէք ու աստուծոյ գործքերը տեսէք. ինչպէս ահաւոր են խորհուրդներով՝ ամէն մարդկանց որդիքներուն գործքերէն էվել:

Ան ծովը ցամաքի դարձուց, գետը ոտքով քալելով անցան:

Ան տեղը անով ուրախ պիտի ըլլանք, որ իր զօրութիւնովը յաւիտեան կը տիրէ:

Անոր աչուըները հեթանոսներուն կը նային. զինքը բարկացուցողները իրենց անձին մէջ չի բարձրանան:

Ո՛վ հեթանոսներ, մեր աստուածը օրհնեցէք անոր գովութեան ձայնը լսել տուէք:

Ան որ մեր անձերը կեանքի մէջ դրաւ, և մեր ոտուըներուն դողալ չի տուաւ:

Ո՛վ աստուած, մեզ փորձեցիր ու քննեցիր, ինչպէս որ արծաթը կը փորձուի:

Մ՝եզ որոգայթին մէջ իջեցուցիր, կռնակնիս նեղութիւն բեռցուցիր, և մարդիկը գլխունուս վրայէն անցուցիր:

Կրակը ու ջուրը անցանք, ու մեզ հանգիստը հանեցիր:

Պատարագներով քու տունդ պիտի մտնամ. իմ ուխտերս քեզի պիտի տամ՝ որ շրթունքներս քեզի խոստացան, ու նեղութեան մէջ բերանս խօսեցաւ:

Պարարտ ողջակէզներ պիտի մատուցանեմ քեզի խոյերով ու խունկերով. և քեզի զուարակներ ու նոխազներ պիտի մատուցանեմ:

Եկէք՝ լսեցէք ինծի, և իմ անձիս ըրածները ձեզի ամէնուդ պատմեմ՝ որ աստուծմէ կը վախնաք:

Բերնովս անոր աղաղակեցի, և լեզուովս անիկայ պիտի բարձրըցունեմ:

Թէ որ սրտիս մէջ մեղք մը տեսնայի, տէրը ինծի չի պիտի լսեր:

Ասոր համար աստուած լսեց, և իմ խնդրուածքներուս ձայնին նայեցաւ:

Օրհնեալ է աստուած, որ իմ աղօթքս ետ չի դարձուց. ու ոչ ալ ինէ իր ողորմութիւնը:

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր 'ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Խոստովան եղերուք տեառն. (Սաղ. ճզ։)

Գոհութիւն մատուցէք տէրոջը՝ ինչու որ քաղցր է, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

Տէրոջը փրկածները թող ըսեն, որ թշնամիին ձեռքէն անոնք ազատեց։

Անոնք ամէն երկիրներէն ժողուեց, արեւելքէն ու արեւմուտքէն, հիւսիսէն ու ծովէն։

Անոնք անապատին անջուր տեղին մէջ մոլորեցան, ու բնակելու քաղաք չի գտան։

Անօթեցան ու ծարուեցան, և անոնց հոգիները անոնց մէջ մաշեցան։

Իրենց նեղութեանը մէջ տէրոջը աղաղակեցին, և անոնք իրենց վիշտերէն ազատեց։

Անոնք ուղիղ ճամբուն առաջնորդեց, որ իրենց բնակելու քաղաքը երթան։

Մարդկանց որդիքները փառք տան տէրոջը անոր ողորմութիւններուն ու սքանչելիքներուն համար։

Ինչու որ անօթեցող անձերը կշտացուց, ու կարօտեալ անձերը բարութիւնով լեցուց։

Անոնք որ մութը ու մահուան շուքը նստած էին, աղքատութիւնով կապուած էին, որպէս թէ երկաթներով։

Սան զի աստուծոյ խօսքը սրդողցուցին, և բարձրեալին խորհուրդները բարկացուցին։

Անոնց սիրտերը ցաւերէն գէշ եղան, տըկարացան, և մէկը չի կար որ անոնց օգնէր։

Իրենց նեղութեանը մէջ տէրոջը աղաղակեցին,

Ընոնք խաւարէն ու մահուան շուքերէն աղա-
տեց , և անոնց կապերը կոտրտեց :

Ա՝արդկանց որդիքները փառք տան տէրոջը , ա-
նոր ողորմութիւններուն ու սքանչելիքներուն հա-
մար :

Ինչու որ պղնձէ դուռները փշրեց , ու երկաթէ
նիգերը կոտրտեց :

Իրենց անօրէնութեան ճամբուն մէջ անոնց օգ-
նեց , ինչու որ իրենց մեղքին պատճառաւը շատ խո-
նարհ եղան :

Ընոնց սիրտը ամէն կերակուրներէն կը զզուէր .
մինչեւ մահուան դուռները մօտեցան :

Իրենց նեղութեանը մէջ տէրոջը աղաղակեցին ,
ու անոնք իրենց նեղութիւններէն ազատեց :

Իր խօսքը խրկեց , և անոնք բժշկեց . ու անոնք
իրենց ապականութենէն խալըսեց :

Ա՝արդկանց որդիքները փառք տան տէրոջը , ա-
նոր ողորմութիւններուն ու սքանչելիքներուն հա-
մար :

Օրհնութեան պատարագ մատուցանեն անոր ,
ու ցնծութիւնով անոր գործքերը պատմեն .

Ընոնք որ նաւերով ծովը կ՝իջնային , և շատ ջու-
րերուն վրայ գործ կը տեսնային :

Ընոնք տէրոջը գործքերը տեսան , և անոր սքան-
չելիքները՝ անդունդներուն մէջ :

Ըսաւ՝ ու հովը ու փոթորիկը ելան , և անոր ա-
լիքները բարձրացան ,

Երկինքը կ'ելլէին ու անդունդները կ'իջնային, և անոնց հոգիները իրենց անձին մէջ կը մաշէր :

Վիճակներուն պէս խառվեցան ու սարսափեցան : և անոնց ամէն իմաստութիւնը ընկղմեցաւ :

Իրենց նեղութեանը մէջ տէրոջը աղաղակեցին, և անոնք իրենց ցաւերէն ազատեց :

Մրրիկը հանդարտ օդի դարձուց, և անոր ալիքները դադրեցան : ուրախ եղան որ դադրեցան, և իրենց ուզած նաւահանգիստը առաջնորդեց անոնք :

Մարդկանց որդիքները փառք տան տէրոջը, անոր ողորմութիւններուն ու սքանչելիքներուն համար :

Ժողովուրդներուն ժողովին մէջ անիկայ բարձրացուննեն, ու ծերերուն աթոռներուն վրայ անիկայ օրհնեն :

Ինչու որ գետը ցամաքի դարձուց, ու ջուրերուն գնացքը չոր երկրին :

Պտղաբեր երկիրը չորցուց, անոր բնակիչներուն չարութեանը համար :

Ընապատը ջուրերու լիճեր ըրաւ, ու չոր երկիրը ջուրերու ճամբաններ :

Ընօթինները հոն նստեցուց, և իրենց բնակելու քաղաք շինեցին :

Արտեր վարեցին ու այգիներ տնկեցին, և իրենց արմտիքներուն պտուղները առին :

Օրհնեց անոնք ու խիստ շատցան, և անոնց անասունները չի պակսեցան :

Ընոնք պակսեցան , ու չարերուն նեղութենէն ու ցաւերէն չարչարուեցան :

Ընարգութիւն եկաւ անոնց իշխաններուն վրայ , անապատին մէջ մոլորեցուց , ու չէ թէ ճամբուն մէջ :

Տնանկին օգնեց իր աղքատութեանը մէջ , ոչխարներու հօտին պէս անոնց ազգին առաջնորդեց :

Ուղիղները տեսնան և ուրախ ըլլան , ու ամէն անօրէն իր բերանը գոցէ :

Որվ է իմաստուն , որ ասս բանը պահէ . և տէրոջը ողորմութիւնները իմանայ :

Փառք Հօր , և Որդւոյ , և Հոգւոյն Սրբոյ .

Որպէս էր ի սկզբանէ , այժմ , և միշտ , և յաւիտեանս յաւիտենից . Ընմէն .

Մաղթանք Գոհութեան .

Ո՛վ ամենօրհնեալ և փառաւորեալ Տէր Ընտուած , որ քու բարութիւնդ անչափ է , ու գթութիւնդ անբաւ . Ո՛նք քու ողորմելի ստեղծուածներդ՝ որ դուն ստեղծեցիր ու պահպանեցիր , հոգինիս կենդանութեան մէջ պահելով , և հիմայ մեզ մահուան ճանկերէն ազատելով . խոնարհութեամբ կրկին մենք մեզ քու Ընտուածային Ո՛եծվայելչութեանդ կը մատուցաննենք , գովութեան և շնորհակալութեան պատարագ մը մատուցանելու , որ նեղութեան մէջ քեզի դիմած ժամանակնիս մեղի լսեցիր , և մեր աղօթքները չի մերժեցիր , որ մեր խոստ

խոովութեան վիճակին մէջ քեզի ըրինք . Ան ժամանակը անգամ որ ամէն բան կորսուած կը սեպուէր թէ նաւերնիս , թէ ունեցուածնիս և թէ կեանքերնիս . ան ատենը ողորմութեամբ նայեցար մեր վրայ , և հրամայեցիր որ սքանչելի կերպով մը ազատինք . ու բուն համար մենք՝ հիմայ ազատած ըլլալով , քու սուրբ Անուանդ կը մատուցանենք բոլոր գովութիւնը ու փառաբանութիւնը , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Կամ այս .

Ամենակարող և ամենագթած մարդասէր Աստուած , որ քու ողորմութիւնդ ամէն քու գործքերուդ վրայ է , և մանաւոր կերպով մը մեր վրայ տարածեցիր , մեզ ասանկ զօրութիւնով ու հրաշալի կերպով պաշտպանելով : Ու ան անդունդներուն մէջ ահարկու և զարմանալի բաներ ցըցուցիր մեզի , որ քու ինչպէս հզօր և բարեգութ Աստուած մը ըլլալդ տեսնանք . և ինչպէս կարող ու պատրաստ անոնց օգնելու , որոնք քեզի կ'ապաւինին : Ու մեզի ցըցուցիր թէ ինչպէս հովերը ու ծովերը քու հրամանիդ կը հնազանդին , որ մենք անոնցմէ անգամ սորուինք ասկէ ետեւ քու ձայնիդ հնազանդ ըլլալու , և քու կամքդ կատարելու : Ուստի մենք կ'օրհնաբանենք ու կը փառաւորենք քու սուրբ Անունդ , այս մեզ փրկելու ողորմութեանդ համար , որ ժամանակ որ պիտի կորսուէինք : Եւ կ'աղաչենք քեզի

որ հիմայ քու ողորմութիւնդ մեզի զգալի ընել տաս, ինչպէս որ ան ժամանակը նոյն մեր վտանգը իմացանք: Եւ պարգեւէ մեզի միշտ պատրաստ սիրտեր մեր երախտագիտութիւնը յայտնելու, չէ թէ միայն խօսքով, հապա վարքով, քու սուրբ պատուիրանքներուդ առաւել հնազանդ ըլլալով: Ա՛ստղաչէնք այս քու բարութիւնդ մեր վրայ անպակաս ըլլայ. որ մենք քու աղատածներդ քեզի ծառայենք սրբութիւնով ու արդարութիւնով բոլոր մեր կեանքին օրերուն մէջ, մեր Տէր և Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Երգ Օրհնէութեան և Գոհաբանութեան վտանգաւոր ալէկոծութենէ ետեւ.

Եկէք գոհութիւն մատուցանենք տէր աստուծոյ, ինչու որ բարի է. և անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

Ան՝ծ է տէրը, ու խիստ օրհնութեան արժանի. Թող տէրոջը փրկածները ասանկ ըսեն. որոնք ինքը ծովուն սպառնացեալ սաստկութենէն խալըսեց:

Ողորմած և գթած է տէրը. երկայնամիտ և բազումողորմ:

Ան մեր մեղքին վոխարէնը չէ հատուց մեզի. և մեր անօրէնութեանը վոխարէն չըրաւ մեզի:

Ապա ինչպէս որ երկինքը բարձր է երկրէն, անանկ մեծ եղաւ իր բարեգթութիւնը մեր վրայ:

Նեղութիւն ու անձկութիւն գտանք. և գրեթէ մահուան դրանը մօտեցանք :

Նովուն ջուրերը գրեթէ մեզ պիտի ծածկէր . և բարձրացած ջուրերը գրեթէ մեր վրայէն կ'անցնէր :

Նովը գոռաց . և մրրկալիր հովը անոր ալիքները բարձրացուց :

Գրեթէ երկինքը կ'ելլէինք , ու ետքը անդունդը կ'իջնայինք : անձերնիս չարաչար նեղութեամբ մաշեցան :

Ն՚ժամանակը քեզի աղաղակեցինք ո՛վ տէր . և մեզ մեր թշուառութենէն ազատեցիր :

Որհնեա՛լ ըլլայ քու սուրբ անունդ , որ քու ծառաներուդ աղաչանքները չի մերժեցիր . հապա մեր աղաղակը լսելով մեզ ազատեցիր :

Գուն ո՛վ տէր , քու հրամանդ խրկեցիր . ալեկոծութիւնը դադարեցաւ , ու հանդարտութիւն եղաւ :

Ուրեմն օրհնաբանենք տէրը իր բարեգթութեանը համար . և անոր սքանչելի գործքերը հրատարակենք , որ մարդկանց որդիքներուն ըրաւ , և ամէն ժամանակ կ'ընէ :

Որհնեա՛լ ըլլայ տէրը օր ըստ օրէ . տէրը մեր օգնականն է , և իր բարիքները մեր վրայ կը թափէ :

Ն՚ն է մեր աստուածը , ան աստուածը՝ ուրկէ որ փրկութիւն կուգայ . տէրը աստուած է որով մենք մեռնելէն ազատեցանք :

Գուն ո՛վ տէր , քու ձեռքիդ գործքերովը մեզ ուրախացուցիր . և մենք քու գովութեամբդ պիտի

ուրախացուցիր. և մենք քու գովութեամբդ պիտի ցնծանք:

Օրհնեա՛լ ըլլայ տէր աստուածը. տէր աստուածը, որ միայն սքանչելի բաներ կը գործէ:

Եւ միշտ օրհնեա՛լ ըլլայ իր մեծավայելչութեան Անունը. և մենք ամէն մէկերնիս ըսենք. եղիցի, եղիցի:

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Մեր տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը՝ և Աստուծոյ սէրը՝ և Սուրբ Հոգւոյն հաղորդութիւնը յաւիտեան մեր ամէնուս հետն ըլլայ. Ամէն: (Ռ. Կոր. ԺԳ. 13:)

ՅԱՂԹԱՆԱԿ:

ԿԱՄ ԹՂՆԱՄԻՒՆ ՁԵՌՔԷՆ ԱԶԱՏԵԼԷՆ ԵՏԵՒ

Սաղմոս, կամ Երգ գովաբանութեան և շնորհակալութեան յաղթութենէ ետեւ.

Թէ որ տէրը մեր հետը չըլլար՝ կ'ըսէ Իսրայէլ, թէ որ տէրը մեր հետը չըլլար, մարդիկ մեր վրայ եւ լած ժամանակնին մեզ ողջ ողջ պիտի ուզէին կըլլել:

Անոնց սրտմտութիւնով մեր վրայ բարկացած ժամանակնին. ետքը ջուրերը անգամ մեզ կ'ընկղմեցուներէին:

Ա՛ր անձերը հեղեղներէն անցան՝. մեր անձերը անդադար հեղեղներէն անցան :

Օրհնեալ է տէրը՝ որ մեզ անոնց ակռաներուն որս չի տուաւ :

Տէրը մեծազօր փրկութիւն մը ըրաւ մեր պատճառաւը :

Ձէ թէ ասիկայ մեր սուրովը վաստրկեցանք, և չէ թէ մեր բազուկը մեզ փրկեց. հապա քու աջ ձեռքըդ, և քու բազուկդ, և քու երեսիդ լոյսը. ինչու որ դուն մեր վրայ հաճութիւն ունեցար :

Տէրը մեզի համար երեւցաւ. տէրը մեր գլուխը ծածկեց, և կանգնեցուց մեզ պատերազմի օրը :

Տէրը մեզի համար երեւցաւ. տէրը կործանեց մեր թշնամիները, և խորտակեց մեզի դէմ ելլողները :

Ա՛սան որոյ չէ թէ մեզի, հո՛վ տէր, չէ թէ մեզի. հապա քու անուանդ փառք տրուի :

Տէրը մեծ բաներ ըրաւ մեզի համար. տէրը մեծ բաներ ըրաւ մեզի համար, վասն որոյ կ'ուրախանանք :

Ա՛ր օգնութիւնը տէրոջը անուամբն է. որ երկինքը ու երկիրը ստեղծեց :

Օրհնեալ ըլլայ տէրոջը անունը. ասկէ ետեւ մինչեւ յաւիտեան :

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ա՛մէն :

Ա՛յս շարականէն ետեւ կ՚երգուի Զքեզ Աստուածը. Յետոյ այս Մաղթանքը.

Ով ամենակարող Աստուած՝ բոլոր աշխարհի գերագոյն Խնամակալը, որ քու ձեռքիդ մէջն է կառողութիւնը և զօրութիւնը, որուն մէկը կարող չէ դէմ դնելու. կ՚օրհնաբանենք և կը բարձրացունենք քու մեծահրաշ և փառաւորեալ Անունդ, այս բարեբաղդ Յաղթանակիս պատճառաւ, որուն բովանդակ փառքը քեզի կը մատուցանենք, որ ես մի միայն պարգեւատու յաղթութեան: Եւ կը խնդրենք շնորհք տուր մեզի, որ այս մեծասքանչ ողորմութիւնդ բարի նպատակներու գործածենք, քու փառքիդ և սուրբ Աւետարանիդ յառաջադիմութեանը և մեր Ինքնակալին պատուոյն համար. և որչափ որ կարող ենք բոլոր մարդկային ազգին օգտին համար ըլլայ: Նաև կ՚աղաչենք, այս քու մեծ ողորմութեանդ անանկ մէկ զգացումը շնորհէ մեզի, որ մեզ մէկ ճշմարիտ շնորհակալութեան մը պարտաւոր ընէ. անանկ որ մեր վարքերուն մէջ երեւնայ խոնարհութեամբ, սրբութեամբ ու հնազանդութեամբ քալելով քու առջիդ բոլոր մեր կեանքին օրերուն մէջ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Որուն միանգամայն Քեզի և Սուրբ Հոգւոյն, ինչպէս որ ամէն քու բարերարութեանդ համար, անանկ ալ մանաւորապէս այս յաղթութեանը և ազատութեանը համար ըլլայ բոլոր փառքը ու պատիւը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Մեր տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը՝ և Աստուծոյ սէրը՝ և Սուրբ Հոգւոյն հաղորդութիւնը յաւիտեան մեր ամէնուս հետ ըլլայ. Ամէն. (Բ. Կորն. ԺԳ. 13:)

ԾՈՎՈՒՆ ՎՐԱՅ

ԵՂԱԾ ՆՆՋԵՑԵԼՈՑ ԹԱՂՈՒՄԸ

Նոյն Թաղման կանոնը կը կատարուի, ինչպէս որ այս Աղօթամատոյց Գրքիս մէջ կարգեալ է. միայն թէ (Ուստի իր մարմինը հողին կը յանձնենք. հողը հողին . . .) ըսելուն տեղը, պիտի ըսուի.

Ուստի՝ իր մարմինը անդունդներուն կը յանձնենք, ապականութեան դառնալու, սպասելով մարմնին յարութեանը, (որ ժամանակ որ ծովը պիտի հատուցանէ իր մեռելները) և հանդերձեալ կեանքին, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. որ գալու ժամանակը պիտի նորոգէ մեր խոնարհ մարմինը, իր փառաւոր մարմնին կերպարանակից ըլլալու, ան զօրութիւնովը՝ որով ամէն բան իրեն հնազանդեցունելու կարող է:

ԿԱՆՈՆ

ԵՒ ԿԵՐՊ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՓԱՀԱՆԱՑ ԵՒ ՍԱՐԿԱՒԱԳ ՕՐՀՆԵԼՈՒ ՁԵՌՆԱԴՐԵԼՈՒ ԵՒ ՓԱՀԱՆԱՑԱԳՈՐԾԵԼՈՒ ԱՆԳԼԻՈՑ ԵՒ ԻՌԼԱՆՏԻՈՑ ՄԻԱՑԵԱԼ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑՆ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹԵԱՄԲ

Յառաջաբան.

Ա.ստուածաշունչը և Հին Եկեղեցական Հեղինակները ուշադրութեամբ կարդացողներուն բոլորին յայտնի է, որ Ա.ռաքելոց ժամանակէն Ք.րիստոսի Եկեղեցիին մէջ այս պաշտօնեաները կային. այսինքն Եպիսկոպոսները, Ք.ահանայները և Սարկաւագները: Ա.յս պաշտօնները ամէն ժամանակ այնչափ պատուաւոր և յարգի էին, որ մէկը երբէք չէր համարձակեր նոյն պաշտօններուն ձեռնամուխ ըլլալու, մինչեւ որ առաջուց կանչուած, փորձուած, քննուած և անանկ հանգամանքներով ճանչցուած չըլլար, որ յարմար գար անոնց. ու նաև օրինաւոր իշխանութիւն ունեցողներէն հաստատուած և նոյն պաշտօններուն ընդունուած չըլլար, հրապարակական Ա.ղօթքով ու ձեռնադրութեամբ: Ուստի Անգլիոյ և Իռլանտիոյ միացեալ Եկեղեցւոյն մէջ այս կարգերը շարունակուելու և յարգութեամբ ի գործ դրուելու

և անոնց յարգը ճանչնալու համար , մէկը օրինաւոր Եպիսկոպոս , Վահանայ կամ Սարկաւագ չի պիտի սեպուի և ընդունուի Ընդղիոյ և Իւլանտիոյ միացեալ Եկեղեցւոյն մէջ , կամ թող տրուի ան պաշտօններուն մէկը կատարելու , մինչեւ որ չի կանչուի, չի փորձուի , չի քննուի և անոնց մէջ չընդունուի հետեւեալ կանոնովը , կամ թէ առաջուց Եպիսկոպոսական ձեռնադրութիւն առած չըլլայ :

Մէկը Սարկաւագութեան աստիճանը չընդունիր , մինչեւ որ քսանուիրեք տարեկան չըլլայ , կամ թէ թոյլտութիւն մը ընդունած չըլլայ : Եւ ով որ Վահանայութեան աստիճանը պիտի ընդունի , քսանըչորս տարին լըմընցուցած պիտի ըլլայ : Եւ ով որ Եպիսկոպոս պիտի ձեռնադրուի , կատարեալ երեսուն տարեկան պիտի ըլլայ :

Եւ Եպիսկոպոսը կամ անձամբ և կամ հաւատարիմ վկայութեամբ անմեղ և առաքինի վարք ունեցող անձը ճանչնալով . և Լատիներէն լեզուին հմտութիւնը և Սուրբ Գրոց բաւական տեղեկութիւն ունենալը քննելէն և փորձելէն ետեւ , կրնայ կանոնով սահմանուած ժամանակները , կամ թէ հարկաւորագոյն պատճառաւ ուրիշ Կիրակի կամ Տօնախմբութեան Օր մը Եկեղեցւոյ առջին ընդունել նոյն անձը Սարկաւագութեան , հետեւեալ կերպովը :

ԿԱՆՈՆ

ԵՒ ԿԵՐՊ

ՍԱՐԿԱՒԱԳ ՕՐՀՆԵԼՈՒ

Եպիսկոպոսին սահմանած օրը Առտուան Աղօթքը լըմըննալէն ետեւ Քարոզ մը կամ Ճառ մը կ'ըսուի, որով Սարկաւագութեան ընդունուելու անձանց պարտաւորութիւնները ու պաշտօնները կը ծանուցուի. Քրիստոսի Եկեղեցւոյն մէջ այս Կարգիս որչափ հարկաւոր ըլլալը. ու նաեւ ժողովուրդները որչափ յարգելու են անոնք իրենց պաշտօնին մէջ:

Նախ և առաջ Աւագ Սարկաւագը կամ անոր Փոխանորդը կը ներկայացունէ Եպիսկոպոսին (որ սուրբ Սեղանին քով իր աթոռը նստած է) անոնք՝ որ Սարկաւագութեան կը փափաքին. (որոնց ամէն մէկը վայելուչ կերպով հագուած պիտի ըլլան) սանկ ըսելով·

Պատուական Հայր Տէրամբ, ձեզի կը ներկայացունեմ այս անձինքները Սարկաւագութեան ընդունուելու:

Եպիսկոպոսը.

Ամենայն զգուշութեամբ գիտնաս որ ան մեզի ներկայացուցած անձինքներդ ընդունակ և յարմար ըլլան իրենց ուսմանը և սուրբ վարուց կողմանէ, պատշաճաւոր կերպով իրենց պաշտօնը կատարե-

լու , Աստուծոյ փառքին և իւր Եկեղեցիին շինուածքեանը համար :

Ասագ Սարկաւագը կը պատասխանէ .

Ես անոնցմէ հարց ու փորձ ըրի , անոնք քննեցի ալ , և կը խորհիմ թէ անանկ են :

Ցետոյ Եպիսկոպոսը ժողովուրդին կ'ըսէ .

Ե՛ղբայրներ՝ ձեռնէ ով որ այս Սարկաւագութեան ներկայացեալ անձինքներուն մէկին արգելման պատճառը , կամ երեւելի յանցանքը դիտէ , որով կարող չըլլայ այս Պաշտօնին մէջ մնալու . առաջ թող գայ Աստուծոյ անուամբը , ու յայտնէ ան յանցանքին կամ արգելման ինչ ըլլալը :

Եւ թէ որ յանցանք մը կամ արգելք մը իմացուի , Եպիսկոպոսը վերջ պիտի ընէ այն անձին ձեռնադրութիւնը , մինչեւ որ ամբաստանուած կողմի անձին նոյն յանցանքէն անպարտ ըլլալը հաստատուի :

Ցետոյ Եպիսկոպոսը (ձեռնադրութեան ընդունակ համարուած անձինքները ժողովուրդին աղօթքին յանձնելով) կ'երգէ կամ կ'ըսէ հոն ներկայ գտնուող Եկեղեցականներուն ու ժողովուրդին հետ Լիթանի Մաղթանքը հետեւեալ Աղօթքներովը :

Լիթանի Մաղթանք և Աղերսարկութիւնք .

Ո՛վ Հայր երկնաւոր Աստուած , ողորմէ մեզի՝ ողորմելի մեղաւորներուս :

Ո՛վ Հայր երկնաւոր Աստուած , ողորմէ մեզի՝ ողորմելի մեղաւորներուս :

Որդին Աստուած , փրկիչ աշխարհի . ողորմէ մեզի՝ ողորմելի մեղաւորներուս :

Որդին Աստուած , փրկիչ աշխարհի . ողորմէ մեզի՝ ողորմելի մեղաւորներուս :

Հոգին Սուրբ Աստուած , որ ՚ի Հօրէ և Որդւոյ կը բղխիս . ողորմէ մեզի՝ ողորմելի մեղաւորներուս :

Հոգին Սուրբ Աստուած , որ ՚ի Հօրէ և Որդւոյ կը բղխիս : ողորմէ՛ մեզի՝ ողորմելի մեղաւորներուս :

Օրհնեալ և փառաւորեալ ամենասուրբ Երրորդութիւն , երեք Անձինք , և մէկ Աստուած . ողորմէ՛ մեզի՝ ողորմելի մեղաւորներուս :

Օրհնեալ և փառաւորեալ ամենասուրբ Երրորդութիւն , երեք Անձինք և մէկ Աստուած . ողորմէ՛ մեզի ողորմելի մեղաւորներուս :

Ո՛եր մեղքերը ով Տէր , մի յիշեր . ոչ ալ մեր Հայրերուն մեղքերը . մեր մեղքերուն վրէժխնդիր մի ըլլար . ներէ՛ մեզի Տէր բարերար , ներէ՛ քու ժողովուրդիդ , որ դուն քու արիւնովդ փրկեցիր , և մի բարկանար մեզի յաւիտեան :

Ներէ՛ մեզի Տէր բարերար :

Ամէն գէշութենէ ու վնասէ , մեղքէ , սատանային խաբէութիւններէն ու բռնութենէն . քու բարկութենէդ , և յաւիտենական դատապարտութենէն ,

Ազատէ՛ մեզ Տէր բարերար :

Ոլոր սրտի կուրութենէ . հպարտութենէ , սը-

նապարծութենէ ու կեղծաւորութենէ . նախանձու-
թենէ , ատելութենէ , չարութենէ և սիրոյ դէմ պա-
կասութիւններէ ,

Ազատէ մեզ Տէր բարերար :

Հ ընութենէ , և ուրիշ ամէն մահացու մեղքերէ .
աշխարհի , մարմնոյ ու սատանայի խաբէութիւն-
ներէն ,

Ազատէ մեզ Տէր բարերար .

Կայծակէ ու ալէկոծութենէ . ժանտախտէ , ա-
մէն տարափոխիկ հիւանդութիւններէ ու սովէ .
պատերազմէ , մարդասպանութենէ և յանկարծակի
մահէ ,

Ազատէ մեզ Տէր բարերար :

Ամէն տեսակ դաւաճանութենէ , գաղտնի միա-
բանութենէ ու ապստամբութենէ . մոլար վարդա-
պետութենէ , հերետիկոսութենէ ու հերձուածո-
ղութենէ . սրտի յամառութենէ , և քու խօսքերուդ
ու պատուիրանքներուդ արհամարհութենէն ,

Ազատէ մեզ Տէր բարերար :

Քու ամենասուրբ Աարդեղութեանդ խորհուր-
դին . սուրբ Ծննդեանդ ու Մկրտութեանդ .
Ակրտութեանդ , պահեցողութեանդ ու վշտա-
թեանդ համար ,

Ազատէ մեզ Տէր բարերար :

Քու մահուանդ տագնապին ու արիւնաշաղախ
Քրտանցդ . խաչիդ ու Գարչարանացդ . պատուա-
կան Աահուանդ ու Թաղմանդ . փառաւոր Յա-

րութեանդ ու Համբարձմանդ , և Սուրբ Հոգւոյն գալստեանը համար ,

Ազատէ՛ մեզ Տէր բարերար :

Ամէն նեղութեան , յաջողութեան ու մահուան ժամանակնիս , և դատաստանի օրը ,

Ազատէ՛ մեզ Տէր բարերար :

Մենք մեղաւորներս կը խնդրենք , լսէ՛ մեզի ով Տէր Աստուած . և քու ընդհանրական սուրբ Եկեղեցիդ շիտակ ճամբուն մէջ ուղղէ ու առաջնորդէ ,

Կ'աղաչենք լսէ՛ մեզի Տէր բարերար :

Շնորհէ՛ որ քու ծառադ մեր Բարեշնորհ Արքան և Խնամակալը ճշմարիտ աստուածպաշտութեամբ , արդարութեան ու սրբութեան կեանքով պահպանես ու զօրացունես ,

Կ'աղաչենք լսէ՛ մեզի Տէր բարերար :

Շնորհէ՛ որ անոր սիրտը քու հաւատքովդ , երկիւղովդ ու սիրովդ կառավարուի , որ միշտ քեզի ապաւինի , և քու փառքդ ու պատիւդ խնդրէ ,

Կ'աղաչենք լսէ՛ մեզի Տէր բարերար :

Շնորհէ՛ որ անոր պաշտպան ու պահապան ըլլաս , և անոր առջին բոլոր իր թշնամիները հնազանդեցունես ,

Կ'աղաչենք լսէ՛ մեզի Տէր բարերար :

Շնորհէ՛ որ օրհնես ու պահպանես Արքայուհւոյն Մայրը և բոլոր Արքայազուն Ընտանիքը ,

Կ'աղաչենք լսէ՛ մեզի Տէր բարերար :

Շնորհէ՛ բոլոր Եպիսկոպոսները , Քահանանե-

րը և Սարկաւագները լուսաւորելու , որ ճշմարտապէս քու Պատգամներդ ճանչնան ու իմանան . ու նաև քարոզութիւնով ու վարքով կարող ըլլան ա-նոնք յայտնելու և աւետարանելու ,

Կ'աղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար :

Ը նորհէ օրհնել այս քու ծառաներդ , որ հիմայ Սարկաւագութեան (կամ Քահանայութեան) կարգը պիտի առնեն . և թափէ քու շնորհքդ անոնց վրայ , որ կարող ըլլան ըստ պատշաճի իրենց պաշտօնը կատարելու , քու Եկեղեցիդ շինութեանը , և քու սուրբ Ընտանդ փառքին համար ,

Կ'աղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար :

Ը նորհէ որ ժողովի մէջ գտնուող Իշխանները և բոլոր Ազնուականները շնորհքով , իմաստութիւնով ու հանճարով զարդարես ,

Կ'աղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար :

Ը նորհէ օրհնել և պահպանել բոլոր Ժեռնականները , շնորհք տալով անոնց որ միշտ արդարութիւն ընեն , ու ճշմարտութիւնը պահեն ,

Կ'աղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար :

Ը նորհէ օրհնել ու պահպանել բոլոր քու ժողովուրդդ ,

Կ'աղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար :

Ը նորհէ որ ամէն աղգաց միաբանութիւն , խաղաղութիւն ու համակամութիւն տաս ,

Կ'աղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար :

Ը նորհէ որ մեզի սուրբ սիրտ տաս , որ քեզ սի-

բենք , ու քենէ վախնանք , և քու պատուիրանքնե-
րուդ վուԹաչան պահպանուԹիւնովը ապրինք ,

Կ'աղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար :

Ո՞նորհէ որ բոլոր քու ժողովուրդիդ շնորհքի
աճում մը տաս , որ խոնարհուԹեամբ քու խօսքե-
րուդ լսեն , և յօժար կամքով ընդունին անոնք , և
Սուրբ Հոգւոյն պտղաբերուԹեամբը ծաղկին ,

Կ'աղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար :

Ո՞նորհէ ուղիղ ճամբուն մէջ բերել ան ամէնքը՝
որ սխալած ու խաբուած են ,

Կ'աղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար :

Ո՞նորհէ որ հաստատուն եղողները զօրացու-
նես . սրտաբեկ եղողներուն օգնուԹիւն ու քաջալե-
րուԹիւն տաս . ինկածները կանգնեցունես . և վեր-
ջապէս սատանան մեր ոտքին ներքեւը կործանես ,

Կ'աղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար :

Ո՞նորհէ ձեռնտու ըլլալ , օգնել ու զօրացունել
ան ամէնքը՝ որ վտանգի , կարօտուԹեան ու նեղու-
Թեան մէջ են ,

Կ'աղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար :

Ո՞նորհէ պահել ու խնամել ան ամէնքը՝ որ ծո-
վուն վրայ ու ցամաքը ճամբորդուԹիւն կ'ընեն . որ-
գեծնուԹեան ցաւ ունեցողները . ամէն հիւանդնե-
րը , (մանաւորապէս մեր աղօթքին յանձնուածնե-
րը) , (ասիկայ կ'ըսուի . երբոր միաբանուԹեան Աղօթքը
խնդրուի) նաև ողորմիլ տղոցը , բանտարգեալներուն
ու գերիներուն :

Կ՚աղաչենք լսէ՛ մեզի Տէր բարերար :

Ը՛նորհէ՛ խնամել ու հոգ տանիլ որբերուն , այրիներուն և ան ամէնուն՝ որ նեղեալ ու տառապեալ են ,

Կ՚աղաչենք լսէ՛ մեզի Տէր բարերար :

Ը՛նորհէ՛ ողորմիլ բոլոր մարդկային ազգին ,

Կ՚աղաչենք լսէ՛ մեզի Տէր բարերար :

Ը՛նորհէ՛ որ մեր թշնամիներուն , մեզ հալածողներուն և մեզ բամբասողներուն թողութիւն տաս , և անոնց սիրտերը դարձունես ,

Կ՚աղաչենք լսէ՛ մեզի Տէր բարերար :

Ը՛նորհէ՛ որ մեր պիտոյքին համար երկրին բերնաւորեալ բերքերը պարգեւես ու պահես մեզի , որ ժամանակին վայելենք անոնք ,

Կ՚աղաչենք լսէ՛ մեզի Տէր բարերար :

Ը՛նորհէ՛ որ մեզի ճշմարիտ զղջում պարգեւես . և ամէն մեր մեղքերուն , զանցառութիւններուն ու տգիտութիւններուն ալ թողութիւն շնորհես . և քու Սուրբ Հոգւոյդ շնորհքովը մեզ զարդարես , որ քու սուրբ պատուիրանքներուդ նայելով մեր վարքերը նորոգենք ,

Կ՚աղաչենք լսէ՛ մեզի Տէր բարերար :

Ո՛րդի Աստուծոյ , կ՚աղաչենք լսէ՛ մեզի .

Ո՛րդի Աստուծոյ , կ՚աղաչենք լսէ՛ մեզի :

Գառն Աստուծոյ , որ աշխարհի մեղքերը մէկ դի կը վերցուներես ,

Ը՛նորհէ՛ մեզի քու խաղաղութիւնդ :

Վասն Աստուծոյ , որ աշխարհի մեղքերը մէկ դի կը վերցունես ,

Ողորմէ՛ մեզի :

Քրիստոս , լսէ՛ մեզի .

Քրիստոս , լսէ՛ մեզի :

Տէր , ողորմէ՛ մեզի .

Տէր , ողորմէ՛ մեզի :

Քրիստոս , ողորմէ՛ մեզի .

Քրիստոս , ողորմէ՛ մեզի :

Տէր , ողորմէ՛ մեզի .

Տէր , ողորմէ՛ մեզի :

Ցետոյ Քահանային հետ մէկտեղ ժողովուրդն ալ Տէրունական Աղօթքը կ'ըսեն .

Ով մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես , քու անունդ սուրբ ըլլայ . Քու թագաւորութիւնդ գայ . Քու կամքդ ըլլայ , ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ . Այր ամէն աւուր Հացը այսօր տուր մեզի . Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը , ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն . Եւ մեզ փորձութեան մի տանիր , հապա ջարէն ազատէ մեզ . Ամէն :

Քահանան . Տէր , մեր մեղքերուն նայելով մեզի հետ մի՛ վարուիր .

Պատասխանէ . Ու ոչ ալ մեր անօրէնութիւններուն նայելով մեզի հատուցում ըրէ :

Աղօթենք ·

Ո՛վ Տէր Աստուած՝ բարեգութ Հայր, որ զըղջացեալ սրտին հառաչանքը չես անարգեր, ու ոչ ալ վշտացեալին փափաքը · Օգնէ՛ մարդասիրաբար մեր աղաչանքներուն, որ քու ներկայութեանդ կը մատուցանենք բոլոր մեր նեղութիւններուն ու ձախորդութիւններուն մէջ, երբ որ անոնք մեզ կը կոխեն · և գթաբար լսէ՛ մեզի որ սատանային կամ չար մարդոց նենգութեամբը ու խորամանկութեամբը մեզի դէմ գործուած չարիքները ոչնչանան, և քու բարեգթութեանդ նախախնամութեամբը ցրուին · որ մենք քու ծառաներդ հալածումներով չի վնասած, կարող ըլլանք միշտ քու սուրբ Եկեղեցիիդ մէջ քեզի գոհութիւն մատուցանելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը · Ամէն :

Ելի՛ր ո՛վ Տէր, օգնէ՛ մեզի, և փրկէ՛ մեզ քու Անուանդ համար :

Ո՛վ Տէր Աստուած, մենք մեր ականջներովը լըսեցինք, և մեր հայրերը մեզի պատմեցին քու մեծամեծ գործքերդ, որ դուն իրենց օրերը և իրենցմէ առաջ հին ժամանակը ըրիր :

Ելի՛ր ո՛վ Տէր, օգնէ՛ մեզի, և փրկէ՛ մեզ քու պատուոյդ համար :

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ ·

Որպէս էր ՚ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից · Ամէն :

Քրիստոս Աստուած, պաշտպանէ մեզ մեր թշնամիներէն.

Ամարդասիրաբար նայէ մեր նեղութեանցը.

Թողութեամբ տես մեր սրտին նեղութիւնները.

Ողորմութեամբ ներէ քու ժողովուրդիդ մեղքերը.

Սիրով ու քաղցրութեամբ ընդունէ մեր աղաչանքները.

Որդի Դաւթի, ողորմէ մեզի.

Քրիստոս Աստուած, հիմայ ու միշտ ընդունէ մեր աղաչանքները հաճութեամբ.

Յարեգթութեամբ լսէ մեզի Քրիստոս Աստուած.

Յարեգթութեամբ լսէ մեզի Տէր Քրիստոս.

Քահանան. Մէ Տէր, ցըցուր մեզի քու ողորմութիւնդ:

Պատասխանէ. Ինչու որ մենք ամէնքս քեզի կը յուսանք:

Աղօթենք.

Ստնարհեալ կ'աղաչենք քեզի Հայր, ողորմութեամբ նայէ մեր տկարութիւններուն, և քու Նուանդ փառքին համար հեռացուր մենէ ան ամէն չարիքները, որոնց որ արդարապէս արժանի եղած ենք. Եւ ընորհէ որ մեր ամէն կերպ նեղութիւններուն մէջ յոյսերնիս ու ապաւինութիւններնիս քու ողորմութեանդ վրայ դնենք, և միշտ քեզի ծառայենք սրբութեամբ ու մաքրութեամբ ապրելով

քու փառքիդ ու պատուոյդ համար , մի միայն Միջնորդ և Պաշտպան մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Յետոյ կ'երգեցուի կամ կ'ըսուի Հաղորդութեան համար եղած Պաշտօնը , միանգամայն հետեւեալ Մաղթանքովը , Թուղթովը և Աւետարանովը .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Ով ամենակարող Աստուած , որ քու Աստուածային Նախախնամութեամբդ քու Եկեղեցիդ մէջ զանազան կարգեր հաստատեցիր պաշտօնեաներու . և ազդեցիր քու առաքեալներուդ որ Նախավկայ սուրբ Ստեփաննոսը միւսներուն հետ Սարկաւագութեան Աստիճանին ընտրեն . Տէս քու բարեգթութեամբդ հիմայ նոյն պաշտօնին ու Վիճակին կանչուած այս քու ծառաներդ . անանկ լեցուր անոնք քու Արդարութեանդ ճշմարտութիւնովը , և անանկ զարդարէ անոնք վարքի անմեղութիւնով , որ կարծղ ըլլան թէ խօսքով և թէ բարի օրինակով հաւատարմաբար այս պաշտօնին մէջ քեզի ծառայելու . քու Ընտանդ փառքին և Եկեղեցւոյդ շինութեանը համար , մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի արժանաւորութեամբը , որ կենդանի է և կը թագաւորէ միանգամայն քեզի՝ և Սուրբ Հոգւոյն հետ , հիմայ ու յաւիտեան . Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ · Ա · Տիմ · գ · 8 ·

Ընանկ ալ սարկաւագները պարկեշտ ըլլան · ոչ երկլոյց , ոչ գինեսէր , ոչ բան քաշող · հապա հաւատքի խորհուրդները մաքուր մտքով ունենան : Ու-ռաջ իրենք թող փորձուին , ուետքը ան պաշտօնին մտնան , որ անարատ ըլլան : Ընանկ ալ անոնց կնիկները պարկեշտ · ոչ գէշ խօսող · հեղահոգի , ամէն բանի մէջ հաւատարիմ : Սարկաւագները մէկ կնկան մը էրիկ ըլլան , որ իրենց զաւկըներուն աղէկ վերակացու եղած ըլլան , և իրենց տանը : Ո՛ան զի աղէկ պաշտօն կատարողները իրենց անձին բարի աստիճան կը շահին , ու աւելի համարձակութիւն՝ քրիստոսի Յիսուսի հաւատքին մէջ :

Կամ այս .

Գործք Առաքելոց · գ · 2 :

Տաներկուքները աշակերտաց բազմութիւնը կանչեցին , և ըսին · աղէկ չէ որ մենք աստուծոյ խօսքը թողունք ու սեղանին ծառայենք : Ե՛ղբայրներ՝ ձեր մէջէն եօթը հոգի ընտրեցէք աղէկ վկայուած՝ հոգւով սրբով ու իմաստութեամբ լեցուած , որ անոնք այս գործքերուս վրայ դնենք : Եւ մենք աղօթքի ու պաշտամունքի ու բանին հետն ըլլանք : Եւ ան խօսքը բոլոր բազմութեանը հաճոյ թուեցաւ · և ընտրեցին ստեփաննոսը՝ հաւատքով ու սուրբ հոգւով լեցուն մարդ մը , ու փիլիպպոսը , ու պրոքորոնը , ու նիկանո-

բան , ու տիմոնան , ու պարմենան , ու Նիկողայոսը՝ դարձի եկող անտիոքացին : Ասոնք առաքեալներուն առջին կայնեցուցին , և աղօթք ընելով ձեռնադրեցին անոնց վրայ դրին : Եւ աստուծոյ խօսքը կ'աճէր , ու երուսաղէմի մէջ աշակերտներուն թիւը էվելօք կը շատնար . ու քահանաներէն պիտի շատերը հաւատքի կը հնազանդէին :

Եւ Աւետարանէն առաջ Եպիսկոպոսը իր աթոռը նստած , ձեռնադրութիւններուն ամէն մէկին առանձին Երդմամբ հաստատութիւն կ'ընդունի , Անգղիացւոց թագաւորին Գլխաւորութեանը , ու բոլոր օտար իշխաններուն զօրութեանը ու իշխանութեանը դէմ :

Երդմամբ հաստատութիւն թագաւորին Գլխաւորութեանը .

Ես Ս.— Ս'—երդմամբ կը հաստատեմ, որ սրտի մտօք կ'ատեմ, կը զզուիմ և կ'ուրանամ իբր անօրէն և հերետիկոսական այն Պարդապետութիւնը ու Պրութիւնը , որ Հաբէն կամ Հռովմայի Եպիսկոպոսին մէկ իշխանութենէն բանադրուած կամ կապուած Իշխանները , իրենց հպատակներէն կամ ո և իցէ ուրիշներէն վար առնուին , կամ սպանուին : Եւ ես յայտնի կը զրուցեմ որ բնաւ մէկ օտար Իշխան մը , Պնձ մը , եկեղեցական գերագոյն պատուոյ Տէր մէկը , Կառավարութիւն մը , կամ իշխանաւոր մէկը , ո՛ր և իցէ զօրութիւն մը , կարողութիւն մը , գլխաւորութիւն մը , նախագահութիւն մը , կամ Եկեղեցական կամ Հոգեւոր իշխանութիւն մը չունի . և

ոչ ալ կրնայ ունենալ այս Տէրութեանս սահմանին մէջ : Օգնէ ինծի ով Աստուած :

Ցետոյ Եպիսկոպոսը կը քննէ ձեռնադրուելու անձերուն ամէն մէկը ժողովուրդին առջին հետեւեալ կերպով .

Ա՛ստաջ ես դուն որ Հոգւոյն Սրբոյ ներքին շարժմամբը շնչուած ես , այս Պաշտօնը ու Սպասաւորութիւնը քու վրադ առնելու , Աստուծոյ ծառայելու , իր փառքին առաւելութեանը և իր ժողովուրդին շինութեանը համար .

Պատասխան . Այսպէս վստահ եմ :

Եպիսկոպոսը . Կը կարծես որ դուն Եկեղեցւոյ Սպասաւորութեանը ճշմարտապէս կանչուած ես , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի կամքովը , և այս Տէրութեանս արդար կարգաւորութեամբը .

Պատ . Ես այսպէս կը կարծեմ :

Եպիս . Կը հաւատաս դուն անկեղծ հաւատքով Հին և Նոր Կտակարանի բոլոր Կանոնական գիրքերուն .

Պատ . Ես կը հաւատամ անոնց :

Եպիս . Պիտի կարդաս դուն ամենայն ջգուշութեամբ նոյն գիրքերը Եկեղեցւոյ մէջ հաւքուած ժողովուրդին , ուր որ Պաշտօնեայ պիտի կարգուիս .

Պատ . Պիտի կարդամ անոնք :

Եպիս . Սարկաւագի մը Պաշտօնին կը վերաբերի ան Եկեղեցիին մէջ ուր որ ինքը պաշտօն վարելու կարգեալ է , Աստուածային Պաշտամունքի ժամա-

նակ Քահանային սպասաւորել , և մանաւորապէս Հաղորդութեան խորհուրդը մատակարարելու ժամանակը , և անոր օգնելու նոյն խորհուրդը բաշխելու ժամանակը . ու Եկեղեցւոյ մէջ Սուրբ Գիրքեր և Աստուածային Գ՛առեր կարդալ . ու տղաքները Քրիստոնէական Վարդապետութեանը մէջ կրթել . և Քահանային չի գտնուած ժամանակը տղաքները մկրտել , ու քարոզել՝ թէ որ Եպիսկոպոսը հաւանութիւն ունենայ : Նաև սարկաւագի մը պաշտօնն է թէ որ կարգադրութիւն մը եղած ըլլայ , որ ժողովրդապետութեան հիւանդները , աղքատները ու տնանկները փնտրուէ , ու ժողովրդապետին իմացունէ անոնց վիճակը , անունը ու բնակութիւնը . որ անոր յորդորելովը ժողովրդապետութեան , կամ ուրիշ անձանց ողորմութիւնովը անոնք ապրուին : Արդեօք աս ամէնը հաճութեամբ ու կամաւ պիտի ընես .

Պաս . Այո՛ , պիտի ընեմ , Աստուծոյ օգնականութեամբը :

Եպիս . Մեծին գգուշութեամբ պիտի ջանաս Քրիստոսի Վարդապետութեամբը կանոնաւորել ու յարմարցունել քու և քու ընտանիքիդ վարքերը . և որչափ որ կարող ես դուն քեզ և անոնք Քրիստոսի հօտին հոգեշահ օրինակները ընել .

Պաս . Այո՛ , այսպէս կ՛ուզեմ ընել , Աստուծոյ օգնականութեամբը :

Եպիս . Կը հնազանդիս դուն յարգութեամբ

քու Թեմական Եպիսկոպոսիդ , ու Եկեղեցւոյ ուրիշ գլխաւոր Պաշտօնեաներուն , որոնց յանձնուած է ձեր հոգը ու կառավարութիւնը , մտադիւր և բարի կամքով անոնց երկիւղած ուղղութեանցը հետեւելով .

Պօպ . Ես ինքս պիտի ջանամ , Աստուծոյ օգնականութեամբը :

Ցետոյ Եպիսկոպոսը իր ձեռքը զատ զատ ամէն մէկուն գլխուն վրայ դնելով որ իր առջեւը խոնարհութեամբ ծընբադրուած են , կ'ըսէ .

Ա՛ռ քեզի իշխանութիւն , քեզի յանձնուած Եկեղեցիին մէջ Սարկաւագի մը Պաշտօնը կատարելու . Հօր , և Որդւոյ , և Սուրբ Հոգւոյն Անուամբը . Ամէն :

Անկէ ետեւ Եպիսկոպոսը անոնց ամէն մէկուն Նոր Կտակարանը կուտայ ըսելով .

Ա՛ռ քեզի իշխանութիւն , Աստուծոյ Եկեղեցիին մէջ Աւետարանը կարդալու , և անիկայ քարոզելու , թէ որ Եպիսկոպոսը հրաման տայ :

Ցետոյ Եպիսկոպոսը անոնցմէ մէկը կ'ընտրէ , որ այս Աւետարանը կարդայ :

Ս . Աւետարան . Ղ–ից . ժբ . 35 .

Ձեր գօտիները մէջքերնիդ ամուր կապուած ըլլայ , ու ճրագներնիդ վառած : Եւ դուք ան մար-

դոցը նման , որ իրենց տէրոջը կ'սպասեն՝ որ երբ հարսնիքէն պիտի դառնայ · որ երբ որ գայ ու չալէ՝ շուտ մը բանան անոր : Երնէկ ան ծառաներուն , որ տէրը երբ որ գայ՝ անոնք արթուն պիտի գտնայ · ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ ինքը գօտին մէջը պիտի կապէ , ու սեղան նստեցունէ անոնք , ու ելլէ ծառայութիւն ընէ անոնց : Եւ թէ որ երկրորդ կամ երրորդ գիշերապահին գայ՝ ու անոնք անանկ գտնայ , երանելի են ան ծառաները :

Վերջը Եպիսկոպոսը ամենասուրբ Հաղորդութեան խորհուրդին կը մատչի , և բոլոր ձեռնադրուածները հոն կը մնան ու կը հաղորդուին նոյն օրը Եպիսկոպոսին հետ :

Հաղորդութեան խորհուրդը լըմընալուն , և վերջին Մաղթանքէն ետեւ անմիջապէս Օրհնութենէն առաջ , հետեւեալ Մաղթանքները պիտի ըսուին .

Ընծենակարող Աստուած՝ Պարգեւատու ամենայն բարութեան , որ քու մեծաղօր մարդասիրութեամբդ հաճեցար ընդունելու քու Եկեղեցւոյդ մէջ այս քու ծառաներդ Սարկաւագութեան Աստիճանին . Ո՛վ Տէր , կ'աղաչենք քեզի որ անոնք պարկեշտ , խոնարհ ու ժիր ըլլան իրենց Պաշտօնին մէջ , և յօժար կամք մը ունենան բոլոր հոգեւոր կրթութիւնները պահելու · որ միշտ բարի խղճմտանքի մը վկայութեամբը Քրիստոսի Քու Որդւոյդ պարգեւներովը հաստատ և անշարժ մնալով , կարող ըլլան այս ստորին Աստիճանին մէջ ինքզինքնին այն կերպով վարելու , որ արժանի ըլլան քու Եկեղեցւոյդ մէջ առաւել

բարձր Պաշտօններուս կանչուելու. մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոս քու Որդւոյդ շնորհքովը, որուն կը վայելէ փառքը ու պատիւը յաւիտեան. Ամէն:

Կանխելդ կ'աղաչենք հով Տէր, բոլոր մեր գործառնութեանցը մէջ քու քաղցր գթութեամբդ. և քու մշտնջենաւոր օգնութիւնովդ յառաջացուր մեզ, որ մեր ամէն գործքերը քու շնորհքովդ քեզմով սկսելով, շարունակելով ու վերջացունելով, կարող ըլլանք քու սուրբ Անունդ փառաւորել, և հուսկ յետոյ քու ողորմութեամբդ յաւիտենական կեանքը վայելել, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Աստուծոյ խաղաղութիւնը՝ որ ամէն միտքերէ վեր է, պահպանէ ձեր սիրտերը ու միտքերը Աստուծոյ և Յիսուս Քրիստոս իր Որդւոյն գիտութիւնովը ու սիրովը. և Ամենակարող Հօր Աստուծոյ, Որդւոյ, և Սուրբ Հոգւոյն Օրհնութիւնը իջնայ ձեր վրայ, և միշտ ձեր ամէնուդ վրայ ըլլայ. Ամէն:

Հոս պէտք է ծանուցանել Սարկաւագին որ կատարեալ տարի մը Սարկաւագութեան Պաշտօնին մէջ պարտի մնալ (բաց 'ի երբոր օրինաւոր պատճառներով Եպիսկոպոսին պատշաճ երեւայ), որպէս զի կատարեալ և հմուտ ըլլայ Եկեղեցական Պաշտօններուն վերաբերեալ ամէն բաներուն մէջ. որոնց գործադրութեանը մէջ թէ որ հաւատարիմ և ժիր գտնուելու ըլլայ, թեմական Եպիսկոպոսէն կրնայ ընդունել Քահանայութեան կարգը Կանոնով սահմանուած ժամանակը. կամ (թէ որ հարկը պահանջէ) ուրիշ կիրակի կամ Տօն օր մը Եկեղեցիին առջին. հետեւեալ՝ Ձեւովը ու կերպովը:

ԿԱՆՈՆ

ԵՒ ԿԵՐՊ

ՔԱՀԱՆԱՅԱՑ ՁԵՌՆԱԴՐԵԼՈՒ

Եպիսկոպոսին սահմանած օրը Առտուան Աղօթքին վերջը Քարոզ մը կամ Ճառ մը կ'ըսուի , Քահանայացու անձանց պարտաւորութիւնները ու պաշտօնները ծանուցանելու . Թէ Քրիստոսի Եկեղեցւոյն մէջ այս Կարգս որչափ հարկաւոր է . և ժողովուրդն ալ որչափ պարտի յարգութեամբ բռնել անոնք իրենց Պաշտօնին մէջ ,

Նախ և առաջ Աւագ Սարկաւագը , կամ անոր չեղած ժամանակը ուրիշ անձ մը՝ որ անոր տեղը փոխանորդ կարգուած է , կը ներկայացունէ Եպիսկոպոսին՝ որ Սուրբ Սեղանին քով իր աթոռը նստած է , ան ամէնքը՝ որ նոյն օրը Քահանայութեան Կարգը պիտի ընդունին (որոնց ամէն մէկը վայելուչ կերպով հագուած ըլլայ) , և ասանկ կ'ըսէ .

Պատուական Հայր Տէրամբ , ես կը ներկայացունեմ քեզի այս առաջիկայ անձերը , որ Քահանայութեան Կարգը ընդունին :

Եպիսկոպոսը .

Ամենայն զգուշութեամբ գիտնաս որ ան մեզի ներկայացուցած անձերդ պատշաճ և ընդունակ ըլլան իրենց ուսմանը և սրբակրօն վարմունքներուն մէջ , վայելուչ կերպով իրենց Պաշտօնը կատարելու , Ս.

տուծոյ փառքին և իւր Եկեղեցւոյն շինութեանը համար :

Ուշագ Սարկաւագը կը պատասխանէ .

Ես հարցուփորձ ըրի և քննեցի ալ անոնք , և կը յուսամ որ անանկ են :

Ցետոյ Եպիսկոպոսը ժողովուրդին կ'ըսէ .

Սիրելի ժողովուրդ , ասոնք ան մարդիկներն են որ կ'որոշենք այս օր Աստուծոյ կամքովը Քահանայութեան սուրբ կարգին ընդունելու . որովհետեւ պարտուպատշաճ քննութենէ ետեւ արդելման բան մը չենք գտնար , հապա որ օրինաւորապէս իրենց Պաշտօնին և Սպասաւորութեանը կանչուած են, և որ նոյն գործին արժանաւոր անձինքներ են : Հայց այսու ամենայնիւ թէ որ ձեննէ մէկը այս անձինքներուն արգելմանը մէկ պատճառը , կամ երեւելի մէկ յանցանքը գիտէ , որուն համար որ անընդունակ կ'ըլլայ այս սուրբ Պաշտօնին մէջ ընդունուելու , առաջ թող գայ Աստուծոյ Աչուամբը , և յայտնէ ան յանցանքին կամ արգելքին ինչ ըլլալը :

Եւ թէ որ մեծ յանցանք մը կամ արգելք մը իմացուի Եպիսկոպոսը թողու նոյն անձին ձեռնադրելը . մինչեւ որ այն ամբաստանուած կողմին նոյն յանցանքին ուղտ ամբաստանութենէն անպարտ ըլլալը հաստատուի :

Ցետոյ Եպիսկոպոսը (ձեռնադրութեան ընդունակ սեպուած անձինքները ժողովուրդին Աղօթքին յանձնելով)

կ'երգէ կամ կ'ըսէ հոն ներկայ գտնուող Եկեղեցականաց և ժողովուրդին հետ մէկտեղ Լիթանի Մաղթանքը և Աղօթքները, ինչպէս որ Սարկաւագի Ձեռնադրութեանը Կանոնին մէջ գրուած է. միայն թէ (Սարկաւագութեան Կարգի) ըսելու տեղը (Քահանայութեան Կարգի) պիտի ըսուի։

Վերջը պիտի երգուի կամ ըսուի Հաղորդութեան համար եղած Պաշտօնը. միանգամայն հետեւեալ Մաղթանքը. Թուղթը և Աւետարանը։

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Աստուած ամենակարող, Պարգեւատու ամենայն բարութեան, որ քու Սուրբ Հոգւովդ Պաշտօնեաներու այլեւայլ Կարգերը հաստատեցիր Եկեղեցւոյ մէջ. Նայէ՛ քու բարեգթութեամբդ հիմայ Քահանայութեան Պաշտօնին կանչուած այս քու ծառաներուդ վրայ. անանկ լեցուր անոնք քու Վարդապետութեանդ ճշմարտութիւնովը, և անանկ զարդարէ՛ անոնք վարքի անմեղութիւնով, որ թէ՛ խօսքով և թէ բարի օրինակով կարող ըլլան հաւատարմաբար այս պաշտօնին մէջ քեզի ծառայելու, քու Անուանդ փառքին, և քու Եկեղեցւոյդ շինութեանը համար. մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի արժանաւորութեամբը, որ կենդանի է և կը թագաւորէ միանգամայն քեզի՝ ու Սուրբ Հոգւոյն հետ հիմայ ու յաւիտեան. Ամէն։

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ, Եփե. դ. 7.

Մեր ամէն մէկուս շնորհք տրուած են, Քրիստոսի պարգեւներուն չափովը։ Անոր համար ալ կ'ը-

սէ · վեր բարձրը ելաւ , գերութիւնը գերի բռնեց , ու մարդոց պարգեւներ տուաւ : Ան ի՞նչ է որ ելաւ · թէ չէ՝ որ առաջ երկրիս վարի կողմը իջաւ : Ան որ իջաւ՝ նոյնն է , որ բոլոր երկինքներէն վեր ելաւ , որ ամէն բան լեցուներ : Եւ ինքը մէկ քանին տուաւ առաքեալներ , ոմանք՝ մարգարէներ , ոմանք՝ աւետարանիչներ , ոմանք՝ հովիւներ ու վարդապետներ · սուրբերուն հաստատութեանը համար , պաշտամունքին գործքին համար , քրիստոսի մարմնին շինութեանը համար · մինչեւ որ ամէնքս ալ հասնինք հաւատքին միաբանութեանը , ու աստուծոյ որդւոյն գիտութեանը · կատարեալ մարդ եղած , քրիստոսի կատարելութեան հասակին չափովը :

Ուրկէ եաեւ պիտի կարդացուի Աւետարանին տեղը Սուրբ Մատթէոսի իններորդ Գլխուն մէկ մասը · ինչպէս որ կը հետեւի ·

Ս · Աւետարան Մատթ · թ ·

Եւ Յիսուս ժողովուրդները տեսնալով՝ մեղքացաւ անոնք · ինչու որ հոգնած ու ցիրուցան եղած էին՝ հովիւ չունեցող ոչխարներու պէս : Ան ժամանակը իր աշակերտներուն ըսաւ · հունձքերը առատ են , բայց մշակները քիչ : Ուստի՝ աղաչեցէք հունձերուն տիրոջը , որ մշակներ հանէ իր հունձերուն :

Կամ թէ այս հետեւեալը՝ Ս · Յովհաննու տասներորդ Գլուխէն ·

Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի · ան որ դուռնէն չի մտնար ոչխարներուն բակը , հապա ուրիշ տեղէն կ'ելլէ , ան գող է և աւազակ ։ Բայց ան որ դուռնէն կը մտնայ , ան ոչխարներուն հովիւն է ։ Անոր՝ դռնապանը կը բանայ , և ոչխարները անոր ձայնին կը լսեն · և իր ոչխարները անուանովը կը կանչէ , և անոնք կը հանէ ։ Եւ երբ որ ամէն իրենները կը հանէ՝ անոնց առջեւէն կ'երթայ , ու ոչխարները իր ետեւէն կ'երթան · ինչու որ անոր ձայնը կը ճանչնան · Օտարին ետեւէն չեն երթար , հապա անկէց կը փախչին · ինչու որ օտարներուն ձայնը չեն ճանչնար ։ Յիսուս աս առակը անոնց ըսաւ , և անոնք չէին իմանար · թէ ինչ էր որ իրենց հետ կը խօսէր ։ Նորէն Յիսուս ըսաւ անոնց · Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ ես եմ ոչխարներուն դուռը ։ Ան ամէնը՝ որ ինէ առաջ եկան , գող ու աւազակ էին · բայց ոչխարները անոնց չի լսեցին ։ Ես եմ դուռը · ինէ թէ որ մէկը ներս մտնալու ըլլայ՝ կ'ապրի , կը մտնայ , ու կ'ելլէ , և արծելիք կը գտնայ ։ Գողը չի գար , թէ չէ՝ որ գողնայ ու սպաննէ ու կորսնցունէ · ես եկայ որ կեանք ունենան , ու ալ էվելօք ունենան ։ Ես եմ քաջ հովիւը · քաջ հովիւը իր կեանքը ոչխարներուն համար կը դնէ ։ Բայց վարձկանը որ հովիւ չէ , որ ոչխարները իրենը չեն , երբոր կը տեսնայ գայլը՝ որ կուգայ , կը թողու ոչխարները ու կը փախչի · ու գայլը կը յափշտակէ անոնք՝ ու կը ցրուէ ։ Ինչու որ

ինքը վարձկան է, և ոչխարներուն համար իր հոգը չէ: Ես եմ քաջ հովիւը, ու կը ճանչնամ իմիններս, ու կը ճանչցուիմ իմիններէս: Ինչպէս որ Հայրը գիտէ իս, ես ալ Հայրը գիտեմ. և իմ անձս ոչխարներուն վրայ կը դնեմ: Եւ դեռ՝ ուրիշ ոչխարներ ալ ունիմ, որ այս բակէն չեն. անոնք ալ պէտք է ինծի որ հոս բերեմ. ու իմ ձայնիս պիտի լսեն, ու մէկ հօտ, և մէկ հովիւ ըլլան:

Վերջը Եպիսկոպոսը իր աթոռը նստած, ձեռնադրուելուներուն առջեւ մէկուն առանձին երդմամբ հաստատութիւնը պիտի ընդունի, Անգղիացւոց Թագաւորին Գլխաւորութեանը համար. ինչպէս որ Սարկաւագի Ձեռնադրութեանը Կանոնին մէջ գրուած է:

Եւ այս լըմընալէն ետեւ Եպիսկոպոսը անոնց կ'ըսէ, ինչպէս որ կը հետեւի.

Ե՛ղբայրներ՝ դուք լսեցիք թէ ձեր առանձին քննութեան ժամանակը, և թէ հիմայ ձեզի եղած յորդորանքէն, սուրբ Աւետարանի ընթերցուածքներէն և Առաքելոց գրութիւններէն այս ձեր կանչուած պաշտօնին արժանաւորութիւնը և մեծութիւնը: Եւ հիմայ դարձեալ մենք կը յորդորենք ձեզ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անուամբը մտածելու թէ ինչ բարձր պատուոյ մը և ծանր պաշտօնի ու հոգի մը կանչուեցաք. որն որ Աստուծոյ Առաքեալ, Ուխտ, և Ա՛ատակարար ըլլալ է. Աստուծոյ ընտանիքին սորվեցընել, անիկայ խրատել, անոր հովիւ և վերակացու ըլլալ. Քրիստոսի ցրուեալ ոչխարները փըն-

տըռել, և իւր որդիքները՝ որ այս չար աշխարհիս մէջ են, որպէս զի Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը փրկուին:

Ուստի՝ հաստատ տպաւորութեամբ մտքի պէտք է յիշել, թէ ինչ մեծ գանձ մը յանձնուած է ձեր հոգաբարձութեանը: Այն զի անոնք Քրիստոսի ոչխարներն են, որ իր մահուամբը ծախու առաւ, և անոնց համար իր արիւնը թափեց: Եկեղեցին և Առաքելութիւնը՝ որոնց որ դուք պիտի ծառայէք, իր Հարսը ու իր Արմինն է: Եւ թէ որնոյն եկեղեցին կամ անոր մէկ անդամը վնասի կամ գայթակղի ձեր անհոգութեամբը, դուք ձենէ կը ճանչնաք ան յանցանքին մեծութիւնը, ու նաև ան գալու զարհուրելի պատիժը: Այս ուրեմն դուք ձենէ մտմըտացէք Աստուծոյ որդիքներուն և Քրիստոսի Հարսին ու Արմինին վերաբերեալ պաշտօններնուդ վախճանը. և նայեցէք որ անդադար աշխատիք, հոգ տանիք ու խնամէք, մինչեւ որ ձեր կարողութեանը մէջ եղածը կատարէք ձեր պարտաւորութեանը համեմատ, բոլոր ան ձեզի յանձնուածները կամ յանձնուելուները հաւատքի միութեանը ու Աստուծոյ գիտութեանը, և Քրիստոսով կեանքին ան խոհականութեանը ու կատարելութեանը մէջ բերելու, որ ձեր մէջ կամ կրօնքի սխալման և կամ վարքի ապականութեան տեղի չի մնայ:

Ուրեմն՝ թէ որ ձեր պաշտօնը այսչափ գերազանց և գժուարին է, նայեցէք թէ որչափ հոգ տա-

նելու ու ջանք ընելու էք, և ինքըզինքնիդ հնազանդ ու երախտագէտ ցրցուցնելու էք Աստուծոյ, որ ձեզ ասանկ գերագոյն պատուոյ մը վիճակեց. ու նաև զգուշանալու էք որ ոչ դուք ձեզ գայթակղեցունէք, և ոչ ալ պատճառ ըլլաք ուրիշը գայթակղեցունելու: Որով հետեւ դուք ինքնին կարողութիւն չունիք ասիկայ կատարելու միտքը և կամքը ուննենալ, նոյն կամքը ու կարողութիւնը միայն Աստուծմէ տրուելուն համար. վասն որոյ դուք կարօտութիւն ունիք, և ձեզի պէտք է որ յերմեռանդութեամբ խնդրէք իր Սուրբ Հոգին: Եւ գիտնալով որ դուք ուրիշ ճամբով մը կարող չէք այսչափ ծանր մէկ գործ մը կատարել որ մարդկան փրկութեանը կը վերաբերի, բայց միայն Սուրբ Գիրքերէն քաղուած վարդապետութեամբը ու յորդորանքովը, և անոնց համեմատ վարքով մը. անոր համար մտածեցէք թէ որչափ արթուն ըլլալ պէտք է ձեզի Սուրբ Գիրքերը կարդալու և սորուելու. և ըստ պատշաճի համեմատելու ձեր՝ և մասնաւորապէս ձեզի վերաբերեալ անձանց վարքերը նոյն գրքերուն կանոնովը. և որչափ ջանք պիտի ընէք որ նոյն գործքին համար (որչափ որ կարելի է ձեզի) ամէն աշխարհային հոգերը ու խորհուրդները բոլորովին մէկ դի ձգէք ու մոռնաք:

Կը յուսանք թէ ասկէ առաջ դուք ձեննէ լաւ քննած ու վճռած էք այս բանները. և Աստուծոյ շնորհքովը հաստատ որոշած էք դուք ձեզ բոլորովին այս Պաշտօնիս նուիրելու, որուն որ Աստուած հա-

ձեցաւ ձեզ կանչելու. որպէս զի որչափ որ կարող էք գլխովին այս բանիս միայն պարապիք, և բոլորովին ձեր հոգը ու ջանքը այս վախճանիս նայի. և որ դուք շարունակ Հօր Աստուծոյ աղաչէք, որ մի միայն մեր Տիրկիչ Յիսուս Քրիստոսի միջնորդութեամբը Սուրբ Հոգւոյն երկնային օգնութիւնը ձեզի շնորհէ, որ օր օրի Սուրբ Խրքերը կարդալով և անոնց վրայ մտածելով ձեր Պաշտօնին մէջ առաւել կատարեալ ըլլաք ու զարգանաք. և օր ըստ օրէ անձնիկ ջանք ընէք ձեր և ձեր ընտանեացը վարքերը սրբելու, և անոնք Յիսուս Քրիստոսի Կանոնին և Վարդապետութեանը նմանցունելու, որ ընտիր ու երկիւղած օրինակներ բլլաք ժողովուրդին՝ ձեզի նմանելու:

Ուստի՝ հիմայ հոս հաւաքուած Քրիստոսի այս ժողովուրդը այս բաներուն մէջ ձեր միտքը ու կամքը իմանալու համար, և որ այս ձեր խոստմունքը էվելօք ձեզ քաջալերելու համար ձեր պարտաւորութիւնները՝ ի գործ դնելու, որոշակի պիտի պատասխանէք այս հարցմունքներուն, որ Աստուծոյ և իւր Եկեղեցւոյն անուամբը հիմայ ձեզի կ'առաջարկենք նոյն բաներուն նայելով.

Կը խորհիք սրտերնուդ մէջ որ դուք արդարապէս կանչուած էք Քահանայութեան Կարգին և Պաշտօնին, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի կամքովը, և Անգղիոյ ու Իռլանտիոյ Միացեալ Եկեղեցւոյն սահմանադրութիւններովը:

Պատասխանէ. Անանկ կը խորհիմ:

Եպիսկոպոսը. Արդեօք հաւանեալ էք դուք, որ Սուրբ Գիրքերը բաւականապէս կը պարունակեն բոլոր այն վարդապետութիւնները, որ Յիսուս Քրիստոսի հաւատքովը յաւիտենական փրկութեան համար հարկաւ կը պահանջուի. և միտուընիդ դրած էք նոյն Սուրբ Գիրքերովը ձեր հոգաբարձութեանը յանձնուած ժողովուրդը կրթելու, և յաւիտենական փրկութեան համար պահանջուած ուրիշ բան մը չի սորվեցընելու. հապա միայն անիկայ՝ որ դուք հաւանեալ էք Սուրբ Գիրքերէն վկայուած ու հաստատուած ըլլալ.

Պաշ. Ես այսպէս հաւանեալ եմ, և ասանկ միտքս դրած եմ Աստուծոյ շնորհքովը:

Եպիս. Այս ուրեմն հաւատարմութեամբ դուք միշտ կը ջանաք Քրիստոսի վարդապետութիւնը, կանոնները և խորհուրդները մատակարարել, ինչպէս որ Տէր Աստուծմէ պատուիրուած է, և ինչպէս որ այս Եկեղեցիս ու Տէրութիւնը ընդունած է Աստուծոյ պատուիրանքներուն համեմատ. որպէս զի ձեր հոգաբարձութեանը և պարտականութեանը յանձնուած ժողովուրդը վարժէք ամենայն զգուշութեամբ նոյն պատուիրանքները պահելու ու բռնելու:

Պաշ. Այսպէս կ'ուզեմ ընել Աստուծոյ օգնականութեամբը:

Եպիս. Արդեօք պատրաստ պիտի ըլլաք անկեղծ ջանքով հերքել ու մերժել Աստուծոյ խօսքին դէմ եղած ամէն մոլար և օտար վարդապետութիւնները.

և թէ հրապարակաւ և թէ առանձին խրատել ու յորդորել ձեր սահմաններուն մէջ եղած հիւանդները ու առողջները, ինչպէս որ հարկը կը պահանջէ և պատեհութիւնը ձեռք կը ձգուի.

Պաս. Ընչպէս պիտի ընեմ Տէրոջը օգնականութեամբը:

Եպէս. Ընդհօք ամէն ժամանակ աղօթքի և Սուրբ Գիրքերը կարդալու ջանք պիտի ընէք. և անանկ ուսմունքներու պարապիք որ Սուրբ Գրոց գիտութեանը օգնեն, աշխարհի և մարմնոյ խորհուրդները մէկ դի ձգելով.

Պաս. Պիտի ջանամ այնպէս ընելու Տէրոջը օգնականութեամբը:

Եպէս. Ընդհօք ջանք պիտի ընէք դուք ձեզ և ձեր ընտանիքները կանոնաւորել ու կարգի դնել Քրիստոսի Առաքելութեանը համեմատ և աշխատիք թէ ձեզ և թէ անոնք որչափ որ կարող էք ընտիր օրինակները ընելու Քրիստոսի Հօտին.

Պաս. Ընչպէս պիտի ջանամ, Տէրոջը օգնականութեամբը:

Եպէս. Ընդհօք պիտի ջանաք ձեր կարողութեանը չափ հանդարտութիւն, խաղաղութիւն ու սէր պահելու և հաստատելու ամէն քրիստոնեայ ժողովրդոց մէջ. և մանաւորապէս անոնց մէջ՝ որոնք ձեզի յանձնուած են, կամ պիտի յանձնուին.

Պաս. Ընչպէս պիտի ընեմ, Տէրոջը օգնականութեամբը:

Եպէս. Ընդեօք պիտի հնազանդիք դուք ամենայն յարգութեամբ ձեր Թեմական Եպիսկոպոսին, և ուրիշ գլխաւոր Պաշտօնաւորներուն, որոնց յանձնուած է ձեզ հոգալը և կառավարելը. ուրախ մտքով ու կամքով անոնց բարեպաշտ խրատներուն հետեւելով, և անոնց արդար դատողութեանը հնազանդ ըլլալով.

Պաս. Ընչպէս պիտի ընեմ, Տէրոջը օգնականութեամբը:

Ցետոյ Եպիսկոպոսը ոտքի վրայ կանգնած՝ կ'ըսէ.

Ընմենակարողն Աստուած՝ որ շնորհեց ձեզի այս ամէնքը կատարելու կամքը. Ե՛ նորհէ ևս ձեզի անոնք՝ի գործ դնելու զօրութիւնը ու կարողութիւնը. որ իր ձեզմով սկսած գործը կատարէ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ընդ:

Ապէ ետեւ յորդորանօք պիտի ծանուցուի ժողովուրդին որ առանձին իրենց մտածական Աղօթքներնուն մէջ ամէն այս բաներուն համար շնորհք խնդրեն Աստուծմէ. որուն համար քիչ մը ժամանակ լռութիւն կ'ըլլայ:

Ցետոյ (բոլոր ձեռնադրուելուները ծնրադրած) Եպիսկոպոսը պիտի երգէ կամ ըսէ, Եկ Սուրբ Հոգին. Եպիսկոպոսը սկսելով, և քահանաները ու միւս հոն գտնուողները փոփոխակի պատասխանելով, ինչպէս որ կը հետեւի.

Եկ Սուրբ Հոգի կենդանարար,
Վալուստդ հոգւոյս շունչ ազդարար.
Երկնային հրով մեզ հրազինեա,

Ազդմամբ լուսոյդ միտս պատուաստեա ․
Ամենասուրբ Հոգիդ Օծման ,
Վերապատուեալ Քահանայութեան ․
Եօթնասիւնեակ տաճարդ հաստեա ,
Եօթնեակ շնորհօք մեզ զարդարեա ․
Օրհնեալ Օծմամբ Երկնէ Բղխեալ ,
Կեանք , Հուր Միրոյ , Գիւր շնորհեալ ․
Յաւերժական Լոյսըդ ծագեա ,
Բնածին խաւարս փարատ ցայտեա ․
Արարչակից կենդանացո ,
Մահացեալքըս փչմամբդ կեցո ․
Առատաբուղխ շնորհս պարգեւեա ,
Գեղեցկադէմ յարկ յարդարեա ․
Սպասելոց մխիթարութիւն ,
Կեանք և կենաց խաղաղութիւն ,
Ցրուեալ հօտըն մի ժողովեա ,
Անհաշտ ոգւոյ տէրըն ցրուեա ․
Ուր Հոգիդ Տեառն առաջնորդեաց ,
Ընդդիմութեան ոգիս ջնջեաց ․
Նոյն բաժանեալ լեզուս ազգաց ,
Սքանչելեօք միաբանեաց ․
Նոյն և նման Հօր և Որդւոյ ,
Հոգիդ Անեղ և Համագոյ ․
Հոգիդ Աստուած , Հայր և Որդին ,
Որպէս միշտ էր , և եղիցին ․
Մինըդ Երից , Նոցանէ ես ,
Երեակ Միութիւնդ , Քեզ ուսո մեզ ․

Ո՛չ սկսեալ, ո՛չ դադարեալ,
Կարգեալ, Թուեալ, և միշտ օրհնեալ.
Բաշխողդ շնորհաց ցանդ օրհնեսցուք,
Երրորդութիւնդ միշտ գովեսցուք.
Հօր, Որդւոյ, Ի՛եղ միանգամայն,
փառք և պատիւ, համանգամայն:

Կամ այս.

Էջ Սուրբ Հոգիդ յաւերժական,
Օրհնեալ Բղխումդ Սուրբ Վերնական.
Հօրէ, Որդուէ նոյն Միութեան,
Աստուած սիրոյ և հաշտութեան.
Այցելու լեր սրտից, մտաց,
Հայցմամբ խնդրեմք Ազդումդ շնորհաց.
Որով արդար և երկիւղած,
Լեալ հասանել փափաքանաց.
Ճշմարտապէս Մխիթարիչ,
Յամենայնի Զօրացուցիչ.
Վերին տուրքըն միշտ խնդրելի,
Անքննելի, անպատմելի.
Աղբիւր, Բղխումն կենդանութեան,
Երկնաժառանգ ուրախութեան.
Հուր լուսափայլ, Սէր քաղցրութեան,
Օծումն օծելոյ հոգեսիրութեան.
Առատաբաշխ ձիրդ բազմարդիւն,
Եկեղեցւոյ հաստատութիւն.
Մատն Աստուծոյ օրէնս գրես.

Հաւատացեալ սրտի տպես ·
Ըստ խոստմանդ, Տէր մեր Աստուած,
Պարգեւիչ ես խօսուն շնորհաց ·
Զի ուր ուրեք քո օգնութեամբ,
Օրհնել Աստուած միշտ գովութեամբ
Ո՛վ Սուրբ Հոգի, լոյս առաքեա,
Խաւար միտըս լուսազարդեա ·
Արտեռանդըն կեալ սրբութեամբ,
Յայգ և ցերեկ ծառայութեամբ ·
Տկարութեանս լեր զօրութիւն,
Գըլորելոցս հաստատութիւն ·
Աշխարհ, դեւըն, զինեալն մարմին,
Չը յաղթեն մեզ ամենեւին ·
Հեռի արա թշնամիս մեր,
Շահ մեծ օգտիս պարգեւիչ լեր ·
Աստուածային և մարդկային,
Հաշտութիւնդ տուր մեր սրտին ·
Առաջնորդ սուրբ Աւետարանին,
Ճարտարապետ հոգւոյս խորանին ·
Խնդրեմք մաքրեա մէգըս մեղաց ·
Եւ ըզգեցո լոյսըն փառաց ·
Հողանիւթեայս սրբեալ Նորոգող,
Մարմին եղելոց հոգի Շնորհող ·
Գըգուես սիրով աղաւնակերպ,
Մարդիկ ծնանիս աստուածակերպ ·
Կապ թշնամոյն խզեալ ընկեա,
Լուծեալ անդամս, Տէր, ՙԸեւ յօդեա ·

Նոյն և վերջին օրն ահագին,
Դու Մխիթար մարդկան ազգին.
Լուծ երկպառակ չարին հնարս ։
Հաստեա գործուն սուրբ հաւատս.
Խաղաղութիւն միաբանութեան,
Շնորհեա բոլոր Քրիստոնէութեան.
Յոյց մեզ, որ Քեւ Հայր ճանաչի,
Նոյն և Որդին փառաւորի.
Հօրէ Որդուէ Իշխումդ յայտնեա,
Մի միայն Աստուած, Երեքանձնեայ.
Երգեսցուք միշտ երգ օրհնութեան,
Համագոյակ Սուրբ Միութեան.
Հօր Աստուծոյ Օրհնեալ Որդւոյն,
Միանգամայն շնորհաց Հոգւոյն.
Արդ աղաչեմք Տէր մեր Փրկչին,
Որ առաքէ իւր Սուրբ Հոգին.
Դաւանողացս նորա Անուան,
Այժմ, և միշտ, և յաւիտեան. Ամէն ։

Ասիկայ լըմնցնալէն ետեւ Եպիսկոպոսը այս կերպով կ'աղօթէ և կ'ըսէ.

Աղօթենք.

Ո՛վ Ամենակարող Աստուած՝ և երկնաւոր Հայր, որ մեր վրայ ունեցած քու անբաւ սիրովդ ու բարութեամբդ միածին Յիսուս Քրիստոս քու ամենասիրելի Որդիդ մեզի շնորհեցիր, մեր փրկիչը և յաւի-

տենական կենաց Առաջնորդը ըլլալու․ ան՝ որ իր մահուամբը մեր փրկութիւնը կատարելով երկինքը համբառնալէն ետեւ աշխարհ խրկեց իր Առաքեալները , Մարգարէները , Աւետարանիչները , Վարդապետները և Հովիւները , որոնց աշխատանօքը և պաշտօնատարութեամբը աշխարհի ամէն կողմերէն մէկ մեծ հօտ մը հաւաքեց , քու սուրբ Անուանդ մըշտընջենաւոր փառաբանութիւնը յայտնելու․ Այս քու յաւիտենական բարութեանդ ան մեծամեծ շընորհքներուն և մարդկային ազգին փրկութեանը համար կարգուած Պաշտօնին և Սպասաւորութեանը կանչելուդ համար այս քու ծառաներդ , եռանդոտ սրտով կը գոհանանք քենէ , կ'օրհնաբանենք քեզ և երկրպագութիւն կը մատուցանենք քեզի․ և խոնարհեալ կ'աղաչենք նոյն Օրհնեալ Որդւոյդ Անուամբը , պարգեւէ՛ ան ամէնուն որ հոս կամ ուր ուրեք որ քու սուրբ Անուանդ կ'աղաղակեն , որ անդադար գոհութիւն մատուցանենք և փառաւորենք քեզ այս և ուրիշ ամէն բարերարութեանցդ համար ․ և որ օր ըստ օրէ աճինք ու զարգանանք քու Սուրբ Հոգւոյդ շնորհքովը , Քու և քու Որդւոյդ գիտութեամբը ու հաւատքովը ։ Որպէս զի թէ՛ այս քու Պաշտօնեաներովդ , և թէ՛ անոնցմով՝ որոնց վրայ ասոնք քու Պաշտօնեաներդ պիտի կարգուին , քու սուրբ Անունդ միշտ փառաւորուի , և օրհնեալ թագաւորութիւնդ ծաւալի , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոս քու Որդւոյդ շնորհքովը․ որ կենդանի է և կը

Թագաւորէ քեզի հետ Հոգւոյն Սրբոյ միութեամբը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ընդ:

Ահա Աղօթքէն ետեւ ձեռնադրուելու անձինքները խոնարհութեամբ ծնրադրած, Եպիսկոպոսը ներկայ գտնուող քահանաներուն հետ մէկտեղ ձեռուընին զատ զատ քահանայութեան կարգը ընդունողներուն ամէն մէկուն գլխուն վրայ պիտի դնեն. և Եպիսկոպոսը պիտի ըսէ.

Ընդունէ՛ Սուրբ Հոգին՝ Քահանայութեան պաշտօնը և Յատակարարութիւնը կատարելու Աստուծոյ Եկեղեցիին մէջ, որ հիմայ մեր ձեռնադրութեամբը քեզի կը յանձնուի: Որուն մեղքը որ արձըկես՝ արձըկուած ըլլայ. և որուն մեղքը որ կապես՝ կապուած ըլլայ: Եւ հաւատարիմ տնտես եղիր Աստուծոյ պատգամներուն և իւր սուրբ խորհուրդներուն. Հօր, և Որդւոյ, և Սուրբ Հոգւոյն Ընտամբը. Ընդ:

Ցետոյ անոնց ամէն մէկը ծնրադրած մնալով Եպիսկոպոսը անոնց ամէն մէկին ձեռքը կ'աւանդէ Աստուածաշունչ Գիրքը՝ ըսելով.

Ընդունէ քեզի իշխանութիւն Աստուծոյ խօսքը քարոզելու, և սուրբ խորհուրդները մատակարարելու ժողովուրդին, ուր որ օրինաւոր պաշտօնեայ պիտի կարգուիս նոյն բաներուն համար:

Ապէ ետեւ պիտի երգեցուի կամ ըսուի Նիկիոյ Հանգանակը. ու յետոյ Եպիսկոպոսը Հաղորդութեան խորհուրդին կը մատչի, որ ամէն ձեռնադրուածները մէկտեղ կը

հաղորդուին. ամէնքն ալ նոյն ձեռնադրուած տեղերնին ձնալով, մինչեւ որ ամէնքը հաղորդուին։

Հաղորդութեան խորհուրդը աւարտելուն, վերջին Մաղթանքէն ետեւ և անմիջապէս Օրհնութենէն առաջ, այս Մաղթանքները պիտի ըսուին.

Ո՛վ ամենագութ Հայր, կ՚աղաչենք քեզի քու երկնային օրհնութիւնդ այս քու ծառաներուդ վրայ խրկելու, որ արդարութեամբ գգեստաւորին. և որ անոնց բերնովը քարոզուած քու խօսքդ անմնակ յաջողուի, որ բնաւ դատարկ տեղը չի քարոզուի։ Պարգեւէ նաև մեզի որ շնորհք ունենանք քու սուրբ պատգամներէդ, կամ՝ անոնց համեմատ ինչ որ անոնք մեզի քարոզեն իբր մեր փրկութեան միջոցները լսելու և ընդունելու. որ ամէն մեր խօսքերուն և գործքերուն մէջ քու փառքդ խնդրենք, և քու թագաւորութեանդ ծաւալումը, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն։

Կանխելդ կ՚աղաչենք ո՛վ Տէր բոլոր մեր գործքերուն մէջ քու գթութեանդ պարգեւովը. և զարգացո՛ւր մեզ քու անդադար օգնութեամբդ, որ մեր ամէն գործքերը քու շնորհքովդ սկսելով, շարունակելով և կատարելով, կարող ըլլանք քու սուրբ Անունդ փառաւորելու, և հուսկ յետոյ քու բարեգթութեամբդ յաւիտենական կեանքը վայելելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն։

Աստուծոյ խաղաղութիւնը՝ որ ամէն միտքերէ վեր է, Աստուծոյ և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոս իր

Որդւոյն գիտութեամբը ու սիրովը պահպանէ ձեր սիրտերը և միտքերը. և ամենակարող Աստուածոյ, և Որդւոյ, և Սուրբ Հոգւոյն օրհնութիւնը իջնայ ձեր վրայ, և միշտ ձեր ամենուդ վրայ ըլլայ. Ամէն:

Թէ որ մի և նոյն օրը Սարկաւագներուն և Քահանաներուն մէկտեղ ձեռնադրութիւն ըլլայ, առաջ Սարկաւագները պէտք է որ տարուին, ու ետքը Քահանաները. և Լիմանի Մաղթանքին անգամ մը ըսուիլը բաւական է: Մաղթանքներուն երկուքն ալ պիտի ըսուին, առաջ Սարկաւագութեան Մաղթանքը, ու ետքը Քահանայութեան: Առաքելոց Թուղթը պիտի ըլլայ Եփես. գ. 7. մինչեւ—13. ինչպէս որ վերը այս Գործքիս կարգը նշանակուած է: Անմիջապէս նոյն ընթերցուածքէն ետեւ Սարկաւագ ձեռնադրուելուները Արքային Գլխաւորութիւնը երդմամբ պիտի հաստատեն, քննուին ու ձեռնադրուին. ինչպէս որ վերը նշանակուած է: Ցետոյ երբոր անոնցմէ մէկը Աւետարանը կը կարդայ (որ է կամ Ս. Մատթ. թ. 36 էն մինչեւ—38 համարը, ինչպէս որ վերը այս պաշտամանն կարգին մէջ դրուած է. կամ Ս. Ղուկ. ժբ. 35 էն մինչեւ—38 համարը, ինչպէս որ Սարկաւագի ձեռնադրութեան Կանոնին մէջ կը գտնուի). անոնք որ Քահանայ պիտի ձեռնադրուին, նմանապէս Արքային Գլխաւորութիւնը երդմամբ պիտի հաստատեն, քննուին ու ձեռնադրուին, ինչպէս որ այս Կանոնիս մէջ սահմանադրուած է:

ԿԱՆՈՆ

ԵԻ ԿԵՐՊ

ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԿԱՄ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՁԵՌՆԱԴՐԵԼՈՒ ԿԱՄ ՕՐՀՆԵԼՈՒ ՈՐ ՄԻՉՏ ՊԱՐՏԻ ԿԻՐԱԿԻ ԿԱՄ ՈՒՐԻՇ ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ ՕՐ ՄԸ ԿԱՏԱՐՈՒԻԼ

Երբոր ամէն բան Եկեղեցւոյ մէջ ըստ պատշաճի պատրաստ է, Առաւօտեան Աղօթքը լըմընալուն պէս Արքեպիսկոպոսը (կամ այս գործոյս համար ընտրուած Եպիսկոպոս մը) կ'սկսի Հաղորդութեան Խորհուրդը, որուն Մաղթանքը այս պիտի ըլլայ.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ամենակարող Աստուած, որ Յիսուս Քրիստոս քու Որդւոյդ ձեռքովը շատ գերազանց պարգեւներ շնորհեցիր քու սուրբ Առաքելոցդ և անոնց հրամայեցիր քու հօտդ արածել. Շնորհէ քու պարգեւդ բոլոր Եպիսկոպոսներուն՝ Եկեղեցիդ Հովիւներուն, որ մեծ ջանքով քարոզեն քու Խանդ, և պատշաճաւոր կերպով մատակարարեն Եկեղեցւոյ Աստուածային կարգը և կանոնը. պարգեւէ նաև ժողովուրդին անձնկ հնազանդ ըլլալ անոնց, որ ամէնքը յաւիտենական փառաց պսակը ընդունին, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Եւ ուրիշ Եպիսկոպոս մ՚ալ այս Թուղթերուն
մէկը կը կարդայ,

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Ա. Տիմ. գ. 1.

Ա՛յս բանս հաւատարիմ է, թէ որ մէկը եպիս-
կոպոսութեան կը ցանկայ, աղէկ գործի մը կը ցան-
կայ: Եպիսկոպոսին պէտք է անարատ ըլլալ, մէկ
կնկան մը էրիկ, հեզահոգի, խոնարհ, պարկեշտ,
օտարասէր, սորվեցընող: Ոչ գեշզրուց, ոչ զար-
նող. հապա հանդարտ, ոչ կռուող, ոչ արծաթա-
սէր: Որ իր տանը աղէկ վերակացու եղած ըլլայ.
զաւկրներ ունեցած ըլլայ հնազանդութեան մէջ կե-
ցած՝ ամենայն հնազանդութեամբ: Հապա թէ որ
մէկը իր տանը վերակացու ըլլալ չի գիտնայ, ինչ-
պէս աստուծոյ եկեղեցիին հոգաբարձու պիտի ըլլայ:
Նորահաւատ չըլլայ, որ չըլլայ թէ գոռոզնալով սա-
տանային դատապարտութեանը մէջ իյնայ: Հապա
պէտք է որ ան դուրսէն աղէկ վկայութիւն ունենայ.
որ չըլլայ թէ նախատինքի ու սատանային որոգայ-
թին մէջ իյնայ:

Կամ այս.

Ընթերցուած. Գործք Առաքելոց. ի. 17.

Պօղոս Մելիտոսէն եփեսոս խրկեց՝ ան եկեղեցիին
երէցները կանչեց: Եւ երբ որ իրեն եկան՝ ըսաւ ա-
նոնց. դուք ձեզնէ գիտէք՝ որ ան առջի օրէն՝ ի վեր որ
ես ասիայ եկայ, ձեր հետը ինչպէս վարուեցայ բոլոր
ժամանակ. ամենայն խոնարհութեամբ աչերովը ծա-

ռայելով , ու շատ արցունքով ու վորձութիւններով, որ հրէաներուն հնարքներէն ինձի պատահեցան : Ինչպէս որ վախով ետ չի կեցայ օգտակար բաները ձեզի պատմելէն , և ձեզի սորվեցընելէն հրապարակաւ ու տանը մէջ : Հրէաներուն ու հեթանոսներուն վկայութիւն տալով առ աստուած ապաշխարութեան ու մեր տէր յիսուս քրիստոսի հաւատալու համար : Եւ արդ՝ ահա ես հոգւով կապուած երուսաղէմ կ'երթամ, և հոն իմ վրայէս ինչ որ պիտի անցնի՝ չեմ գիտեր : Այլ թէ հոգին սուրբ քաղաքէ քաղաք ինձի կը վկայէ ու կ'ըսէ թէ՝ կապեր և նեղութիւններ քեզի կ'սպասեն : Բայց ես իմ անձս մէկ բանով մը պատուական չեմ սեպեր , միայն թէ իմ ընթացքս ուրախութեամբ կատարեմ, և ան պաշտօնը՝ որ տէր յիսուս քրիստոսէն առի՝ աստուածդ շնորհացը աւետարանին վկայ ըլլալու : Եւ հիմայ՝ ահա ես գիտեմ, որ մէյ մ'ալ իմ երեսս չի պիտի տեսնաք դուք ամէնքդ՝ որ մէջերնիդ պտըտեցայ աստուածդ թագաւորութիւնը քարոզելու : Ուստի աս օրս ձեզի կը վկայեմ, որ ես անպարտ եմ ամէնուն արիւնէն : Ինչու որ ետ չի կեցայ աստուածդ ամէն կամքը ձեզի պատմելէն : Ուշադիր եղէք անձերնուդ և բոլոր հօտին , որ հոգին սուրբ ձեզ անոնց վրայ տեսուչ դրաւ , տէրոջը ժողովուրդը հովուելու , որ իր արիւնովը խալըսեց : Պատճառն որ ես գիտեմ՝ որ իմ զատուելէս ետեւ յափշտակող գայլեր պիտի գան ձեր մէջը՝ որ չի պիտի խնայեն հօտին : Եւ ձեննէ ալ

մարդիկ պիտի ելլեն՝ որ ծուռումուռ բաներ պիտի խօսին, աշակերտներ իրենց ետեւէն քաշելու : Ուս-տի՝ արթուն կեցէք, ու յիշեցէք որ երկու տարի գիշեր ու ցորեկ չի դադարեցայ ամէն մէկը արցունքով խրատելու : Եւ հիմայ ձեզ աստուծոյ կը յանձնեմ՝ և անոր շնորհաց բանին, որ ինքը կարող է շինել, և ամէն սուրբերուն հետ ձեզի ժառանգութիւն տալ : Ձեր մէկուն արծաթին՝ կամ ոսկիին՝ կամ լաթերուն աչք չի ղարկի : Դուք ձեւնէ գիտէք՝ որ ինծի պէտք եղածը և անոնց որ իմ հետս էին՝ աս ձեռքերս դպտեցան : Եւ ամէն բան ձեզի ցըցուցի. որ ասանկ պէտք է աշխատիլ, և հիւանդներուն պէտ ընել. և տէր յիսուսի խօսքը յիշել. որ ինքը ըսաւ. էվելօք երանելի է տալը՝ քան թէ առնելը :

Ցետոյ ուրիշ Եպիսկոպոս մ՚ալ աս Աւետարաններուն մէկը կը կարդայ.

Ս. Աւետարան. Յովհ. իա. 15.

Յիսուս սիմոն պետրոսին ըսաւ. սիմոն յովհանու (որդին), իս աստոնցմէ էվել կը սիրես. ըսաւ իրեն. այո տէր, դուն ալ գիտես որ քեզ կը սիրեմ. ըսաւ անոր. արածէ՛ իմ գառնուկներս : Դարձեալ ըսաւ անոր. սիմոն յովհանու (որդին), իս կը սիրես. ըսաւ անոր. այո տէր. դուն ալ գիտես որ քեզ կը սիրեմ. ըսաւ անոր. արածէ՛ իմ ոչխարներս : Երրորդ անգամ ըսաւ անոր. սիմոն յովհանու (որդին), իս կը սիրես. պետրոս տրտմեցաւ որ իրեք անգամ իրեն ըսաւ թէ՝

իս կը սիրեմ . և ըսաւ անոր . տէ՛ր՝ դուն ամէն բան գիտես և ամէն բան կը ճանչնաս , և որ ես քեզ կը սիրեմ . Յիսուս ըսաւ անոր . արածէ՛ իմ ոչխարներս :

Կամ այս .

Ս . Աւետարան . Յովհ . ի . 19 .

Եւ մէկշաբթի օրը իրիկուն էր , ու դուռները ալ գոց , ուր որ աշակերտները ժողվուած էին հրէաներուն վախէն , Յիսուս եկաւ՝ ու անոնց մէջ կայնեցաւ , և ըսաւ անոնց . ողջո՛յն ձեզի : Ա՛յս որ ըսաւ , իր ձեռուըները ու կուշտը ցըցուց անոնց . աշակերտներն ալ ուրախացան երբոր տէրը տեսան : Ա՛յորէն ըսաւ անոնց . ողջո՛յն ձեզի . ինչպէս որ իմ Հայրս իս խրկեց , ես ալ ձեզ կը խրկեմ : Եւ այս որ ըսաւ՝ փչեց անոնց , և ըսաւ . առէ՛ք Հոգին սուրբը . թէ որ մէկուն մեղքը թողուք՝ թողուած ըլլայ անոնց . թէ որ մէկուները բռնէք՝ բռնուած ըլլայ :

Կամ այս ,

Ս . Աւետարան . Մատթ . իը . 18 .

Յիսուս եկաւ անոնց հետը խօսեցաւ՝ և ըսաւ . ամէն իշխանութիւն ինծի տրուեցաւ երկինքի ու երկրի մէջ . ինչպէս որ Հայրը իս խրկեց , ես ալ ձեզ կը խրկեմ : Գացէ՛ք ասկէ ետեւ՝ աշակերտեցէ՛ք բոլոր հեթանոսները . մկրտեցէ՛ք անոնք Հօր՝ և որդւոյ՝ և սուրբ Հոգւոյն անունովը : Սորվեցուցէ՛ք անոնց պա-

հել ամէն բաները՝ ինչ որ պատուիրեցի ձեզի . և ահա ես ամէն օր ձեր հետն եմ մինչեւ աշխարհիս վերջը ։

Աւետարանը և Նիկիոյ Հանգանակը և Քարոզը աւարտելուն , ընտրեալ Եպիսկոպոսը (Նափորտը հագած) երկու Եպիսկոպոսներով կը ներկայացուի Գաւառապետ Արքեպիսկոպոսին , (կամ օրինաւորապէս այս գործիս համար կարգուած Եպիսկոպոսին) որ սուրբ Սեղանին քով իր աթոռը նստած է . և զանիկայ ներկայացնող Եպիսկոպոսները կ՚ըսեն ։

Գերյարգոյ Հայր Տէրամբ , քեզի կը ներկայացունենք այս բարեպաշտ և քաջակիրթ անձը , Եպիսկոպոս ձեռնադրուելու ։

Հոս Արքեպիսկոպոսը ձեռնադրութեան համար Արքայական Հրամանագիրը կը պահանջէ , և կարդացունել կուտայ ։ Ետքը ընտրուած անձը Արքային Գլխաւորութիւնը երդմամբ կը հաստատէ , ինչպէս որ անդին Սարկաւագի ձեռնադրութեանը համար հաստատուած է ։ Յետոյ նաեւ պարտի երդմամբ հաստատել Արքեպիսկոպոսի պարտաւորեալ հնազանդութիւնը այսպէս .

Երդմամբ Հաստատութիւն Արքեպիսկոպոսի վերաբերեալ հնազանդութեան .

Աստուծոյ Անուամբը . Ա.ՋՆ ։ Ես Ա.— Եպիսկոպոս ընտրեալ Ա.— Եկեղեցւոյն և Թեմին , կը խոստովանիմ և կը խոստանամ պարտուպատշաճ յարգութեամբ հնազանդիլ Արքեպիսկոպոսին , և Մետրապոլտական Ա.— Եկեղեցւոյն և անոնց Յաջորդ-

ներուն · Այնպէս օգնէ ինծի ո՛վ Աստուած, Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը ։

Այս երդմամբ հաստատութիւնը չըլլար Արքեպիսկոպոս օրհնուած ժամանակը ։

Յետոյ Արքեպիսկոպոսը ներկայ գտնուող հաւատացեալները Աղօթքի կը յորդորէ՝ այսպէս ըսելով ·

Եղբայրներ՝ Ս. Ղուկասու Աւետարանին մէջ գրուած է, որ մեր փրկիչը Քրիստոս բոլոր գիշեր աղօթեց, իր տասներկու Առաքեալները ընտրելէն ու խրկելէն առաջ ։ Առաքելոց գործքերուն մէջ նաև կը կարդանք որ Անտիոք եղած Առաքեալները Պօղոսը ու Բառնաբասը ձեռնադրելու ու արձըկելու ժամանակնին պահք ու ծոմ բռնեցին ։ Ուստի մեր փրկիչ Քրիստոսի և իր Առաքեալներուն օրինակին հետեւելով աղօթք ընենք, այս մեզի ներկայացած անձը ընդունելէն ու խրկելէն առաջ այն գործին՝ որ կը յուսանք թէ Սուրբ Հոգիէն կանչուած է ։

Յետոյ կ'ըսուի Լիթանի Մաղթանքը. ինչպէս որ անդին Սարկաւագի ձեռնադրութեանը Կարգին մէջ կայ · միայն թէ այս խօսքերէն ետեւ (շնորհէ լուսաւորել բոլոր Եպիսկոպոսները) նոյն տեղի հետեւեալ խնդրուածքը կը ձգուի . ու անոր տեղը ասիկայ կ'ըսուի .

Շնորհէ՛ օրհնել այս մեր ընտրեալ Եղբայրը · և իր վրայ քու շնորհքդ խրկէ, որ կարող ըլլայ վայելուչ կերպով իր կոչման Պաշտօնը կատարել, Եկեղեցիիդ շինութեանը, և քու անուանդ փառքին,

պատուոյն և գովութեանը համար ․

Պատասխանի ․ Ս՚աղաչենք լսէ՛ մեզի , Տէր բարերար ։

Ցետոյ այս Աղօթքը կ՚ըսուի ․

Աmենակարող Աստուած՝ պարգևատու ամենայն բարութեան , որ քու Սուրբ Հոգւոյդ շնորհքովը Եկեղեցիիդ մէջ Պաշտօնեաներու զանազան Կարգեր հաստատեցիր ․ Նայէ՛ քու բարեգթութեամբդ այս ծառայիդ՝ որ հիմայ Եպիսկոպոսութեան Գործին ու Սպասաւորութեանը կանչուած է ․ անանկ լեցուր անիկայ քու վարդապետութեանդ ճշմարտութիւնովը , և անանկ զարդարէ անիկայ վարքի անմեղութիւնով , որ թէ՛ խօսքով և թէ գործքով կարող ըլլայ հաւատարմաբար այս պաշտօնիս մէջ քեզի ծառայելու , քու Անուանդ փառքին և քու Եկեղեցւոյդ շինութեանը ու բարի կառավարութեանը համար , մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի արժանաւորութեամբը , որ կենդանի է և կը թագաւորէ միանգամայն քեզի՝ և Սուրբ Հոգւոյն հետ , յաւիտեանս յաւիտենից ․ Ամէն ։

Վերջը Արքեպիսկոպոսը իր աթոռը նստած օրհնուելու անձին կ՚ըսէ ․

Ե՛ղբայր՝ որովհետեւ Սուրբ Գիրքերը և Հին Կանոնները կը հրամայեն որ անմտաբար չընդունուի ու չի ձեռնադրուի մէկը Քրիստոսի Եկեղեցւոյն Հո-

գաբարձուԹեանը մէջ , որ ինքը ծախու առաւ , չէ Թէ ուրիշ գինով մը , Հապա իւր արեանը Հեղմամբը · ուստի քեզ այս Պաշտօնին ընդունելէս առաջ , պիտի քննեմ քեզ քանի մը խնդիրներու մէջ · որպէս զի Հոս ներկայ գտնուող միաբանուԹիւնը փորձառու վկայ ըլլայ Աստուծոյ Եկեղեցիին մէջ ինչպէս վարուելու միտք ունենալուդ :

Արդեօք Հաւանեա՞լ ես որ այս Պաշտօնիս արդարապէս կանչուած ես մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի կամքովը , և այս ՏէրուԹեանս սահմանադրուԹիւններովը ·

Պապասկանէ · Այնպէս Հաւանեալ եմ :

Արեպիսկոպոսը · Արդեօք Հաւանե՞ալ ես որ Սուրբ Գիրքերը բաւականապէս կը պարունակեն բոլոր ան վարդապետուԹիւնները , որ Յիսուս Քրիստոսի Հաւատքովը յաւիտենական փրկուԹեան Համար Հարկաւ կը պահանջուի : Եւ միտդ դրա՞ծ ես նոյն Սուրբ Գիրքերովը քեզի յանձնուած ժողովուրդը կրթելու , և յաւիտենական փրկուԹեան Համար պահանջուած ուրիշ բան մը չի սորվեցընելու · Հապա միայն անիկայ՝ որ կ՚ընդունիս Սուրբ Գիրքերէն վկայուած ու Հաստատուած ըլլալ :

Պապ · Ես այսպէս Հաւանեալ եմ , և ասանկ միտքս դրած եմ Աստուծոյ շնորՀքովը ·

Արեպիս · Ուստի՝ ՀաւատարմուԹեամբ պիտի պարապի՞ս նոյն Սուրբ Գիրքերուն , և աղօԹքով Աստուծոյ օգնուԹիւնը խնդրես անոնք ուղիղ իմանա-

լու. որոնցմով կարող ըլլաս ողջամիտ վարդապետութեամբ սորվեցընել ու յորդորել. և հակառակորդները յաղթահարել ու համոզել.

Պաւ. Ընչպէս կ'ուզեմ ընել, Աստուծոյ օգնականութեամբը:

Ընդհ. Ընդեօք պատրաստ պիտի ըլլաս անկեղծ ջանքով հերքել ու մերժել Աստուծոյ խօսքին դէմ եղած ամէն մոլար և օտար վարդապետութիւնները. և թէ հրապարակաւ և թէ առանձին հրաւիրել ու քաջալերել ուրիշները նոյնպէս ընելու.

Պաւ. Պատրաստ եմ այնպէս ընելու Տէրոջը օգնականութեամբը:

Ընդհ. Ընդեօք պիտի ուրանաս բոլոր ամբարշտութիւնը ու աշխարհական ցանկութիւնները, և զգաստութեամբ, արդարութեամբ ու աստուածպաշտութեամբ ապրիս այս աշխարհիս մէջ, որ բարեգործութեան օրինակ ըլլաս ուրիշներուն. որ հակառակորդները ամչնան քեզի դէմ ըսելու բան մը չունենալով.

Պաւ. Ընչպէս պիտի ընեմ Տէրոջը օգնականութեամբը:

Ընդհ. Ընդեօք որչափ որ կրնաս պիտի ջանաս բոլոր մարդկանց մէջ հեզութիւն, սէր և խաղաղութիւն պահելու ու ջրցունելու. և պիտի խրատես ու պատժես ան ամէնքը՝ որ խռովարար, անհնազանդ ու պատժապարտ են քու Եպիսկոպոսական Թեմիդ մէջ, Աստուծոյ խօսքովը ունեցած իշխա-

նուիրեամբդ, և այս Տէրունեանս օրհնքովը՝ որ քեզի պիտի տրուի.

Պաս. Ընդունիս պիտի ընեմ, Աստուծոյ օգնականութեամբը:

Եպիս. Արդեօք հաւատարիմ պիտի ըլլաս ուրիշներուն կարգ տուած, անոնք խրկած կամ ձեռնադրած ժամանակդ.

Պաս. Հաւատարիմ պիտի ըլլամ, Աստուծոյ օգնականութեամբը:

Եպիս. Արդեօք ինքզինքդ հեզ պիտի ցուցնես. և ողորմած պիտի ըլլաս Քրիստոսի սիրուն համար աղքատներուն, կարօտներուն և անօգնական օտարականներուն.

Պաս. Ընդունիս կ'ուզեմ ցուցնել ինքզինքս, Աստուծոյ օգնականութեամբը:

Ցետոյ Արքեպիսկոպոսը ոտքի վրայ կանգնած՝ կ'ըսէ.

Ամենակարողն Աստուած՝ մեր երկնաւոր Հայրը, որ շնորհեց քեզի այս ամէնքը կատարելու կամքը. Շնորհէ ևս քեզի անոնք ի գործ դնելու զօրութիւնը ու կարողութիւնը, որ քեզմով սկսած գործը կատարելով, վերջին օրը անպարսաւ ու կատարեալ հանդիսանաս, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Ցետոյ ընտրեալ Եպիսկոպոսը ուրիշ Եպիսկոպոսական զգեստները կը հագնի, և ծունր դրած՝ անոր վրայ կ'երդե-

ցուի կամ կ'ըսուի "Եկ Սուրբ Հոգին" Արքեպիսկոպոսը սկսելով՝ և Եպիսկոպոսները միւս ներկայ գանուողներուն հետ մէկտեղ փոփոխակի կը պատասխանեն.

Եկ Սուրբ Հոգի կենդանարար,
Վալուստդ հոգւոյս շունչ ազդարար.
Երկնային հրով մեզ հրազինեա,
Ազգմամբ լուսոյդ միտս պատուաստեա.
Ամենասուրբ Հոգիդ Ծման,
Ա երապատուեալ Վահանայութեան.
Եօթնասիւնեակ տաճարդ հաստեա,
Եօթնեակ շնորհօք մեզ զարդարեա.
Ծրհնեալ Ծմամբ Երկնէ Ղեկեալ,
Կեանք, Հուր Սիրոյ Վիւր շնորհեալ
Յաւերժական լոյսդ ծագեա,
Ննաճին խաւարս փարատ ցայտեա.
Ընարչակից կենդանացո,
Ա՝ահացեալքըս փչմամբդ կեցո.
Ռատաբուղխ շնորհս պարգեւեա,
Վեղեցկադէմ յարկ յարդարեա.
Սպասելոց մխիթարութիւն,
Կեանք և կենաց խաղաղութիւն.
Յրուեալ հօտըն մի ժողովեա,
Ընհաշտ ոգւոյ տէրըն ցրուեա.
Ուր Հոգիդ Տեառն առաջնորդեաց,
Ընդդիմութեան ոգիս չնչեաց.
Նոյն բաժանեալ լեզուս աղգաց,
Աքանչելեօք միաբանեաց.

Նոյն և նման Հօր և Որդւոյ ,
    Հոգիդ Անեղ և Համագոյ .
Հոգիդ Աստուած , Հայր և Որդին ,
    Որպէս միշտ էր , և եղիցին .
Մինըդ Երից , Նոյնանէ ես ,
    Երեակ Միութիւնդ , Քեզ ուսո մեզ .
Ո՛չ սկսեալ , ոչ դադարեալ ,
    Կարդեալ , Թուեալ , և միշտ օրհնեալ .
Բաշխողդ շնորհաց ցանդ օրհնեսցուք ,
    Երրորդութիւնդ միշտ գովեսցուք .
Հօր , Որդւոյ , Քեզ միանգամայն ,
    փառք և պատիւ , համանգամայն :

Կամ այս .

Իջ Սուրբ Հոգիդ յաւերժական ,
    Օրհնեալ Բղխումդ Սուրբ Վերնական .
Հօրէ , Որդուէ նոյն Միութեան ,
    Աստուած սիրոյ և հաշտութեան .
Այցելու լեր սրտից , մտաց ,
    Հայցմամբ խնդրեմք Ազդումդ շնորհաց .
Որով արդար և երկիւղած ,
    Լեալ հասանել փափաքանաց .
Ճշմարտապէս Մխիթարիչ ,
    Յամենայնի Զօրացուցիչ .
Վերին տուրքըն միշտ խնդրելի ,
    Անքննելի անպատմելի .
Աղբիւր , Բղխումն կենդանութեան ,

Երկնաժառանգ ուրախութեան.
Հուր լուսափայլ, Սէր քաղցրութեան,
Օծումն օծելոյ հոգեխնրութեան.
Առատաբաշխ ձիրդ բազմարդիւն,
Եկեղեցւոյ հաստատութիւն.
Մատն Աստուծոյ օրէնս գրես,
Հաւատացեալ սրտի տպես.
Ըստ խոստմանըդ, Տէր մեր Աստուած,
Պարգեւիչ ես խօսուն շնորհաց.
Զի ուր ուրեք քո օգնութեամբ,
Օրհնել Աստուած միշտ գովութեամբ.
Ո՛վ Սուրբ Հոգի, լոյդ առաքեա,
Խաւար միտըս լուսազարդեա.
Սրտեռանդըն կեալ սրբութեամբ,
Յայտ և ցերեկ ծառայութեամբ.
Տկարութեանս լեր զօրութիւն,
Գլորելոցս հաստատութիւն,
Աշխարհ, դեւըն, զինեալն մարմին,
Չըյաղթեն մեզ ամենեւին.
Հեռի արա թշնամիս մեր,
Շահ մեծ օգտիս պարգեւիչ լեր.
Աստուածային և մարդկային,
Հաշտութիւնըդ տուր մեր սրտին.
Առաջնորդ սուրբ Աւետարանին,
Ճարտարապետ հոգւոյս խորանին.
Խնդրեմք մաքրեա մէգըս մեղաց,
Եւ ըղձեցօ լոյսըն փառաց.

Հողանիւթեայս սրբեալ Նորոգող ,
Մարմին եղելոց հոգի Շնորհող ·
Գտուես սիրով աղաւնակերպ ,
Մարդիկ ծնանիս աստուածակերպ ·
Կապ թշնամոյն խզեալ ընկեա ,
Լուծեալ անդամս , Տէր , Քեւ յօդեա ·
Նոյն և վերջին օրն ահագին ,
Դու Մխիթար մարդկան ազգին ·
Լոյծ երկպառակ չարին հնարս ,
Հաստեա գործուն սուրբ հաւատս ·
Խաղաղութիւն միաբանութեան ,
Շնորհեա բոլոր Քրիստոնէութեան ·
Ցոյց մեզ , որ Քեւ Հայր ճանաչի ,
Նոյն և Որդին փառաւորի ·
Հօրէ Որդուէ Բղխումդ յայտնեա ,
Մի միայն Աստուած , Երեքանձնեայ ·
Երգեսցուք միշտ երգ օրհնութեան ,
Համագոյակ Սուրբ Միութեան ·
Հօր Աստուծոյ Օրհնեալ Որդւոյն ·
Միանգամայն շնորհաց Հոգւոյն ·
Արդ աղաչեմք Տէր մեր Փրկչին ,
Որ առաքէ իւր Սուրբ Հոգին ·
Դաւանողացս Նորա Անուան ,
Այժմ , և միշտ , և յաւիտեան · Ամէն :

Ասիկայ լմննալէն ետեւ Արքեպիսկոպոսը կ'ըսէ ·

Ո՛վ Տէր , լսէ մեր աղօթքին ·

Պատասխանի. Եւ մեր աղաղակը քեզի հասնի:

Աղօթենք.

Ով Ամենակարող Աստուած՝ և ամենողորմ Հայր, որ քու անհուն բարութեամբդ քու միածին Յիսուս Քրիստոս ամենասիրելի Որդիդ շնորհեցիր մեր փրկիչը և յաւիտենական կենաց Հաստատողը ըլլալու. և որ ան իր մահուամբը մեր փրկութիւնը կատարելէն ու երկինքը Համբառնալէն ետեւ, իր առատաբաշխ պարգեւները մարդկային ազգին վրայ լիութեամբ իջեցուց, ոմանք Առաքեալ, ոմանք Մարգարէ, ոմանք Աւետարանիչ, ոմանք Հովիւ և ոմանք Վարդապետ ընելով իր Եկեղեցիին շինութեանը և կատարելութեանը համար. Կ՚աղաչենք քեզի անանկ շնորհք պարգեւէ այս քու ծառայիդ, որ միշտ պատրաստ ըլլայ քու սուրբ Աւետարանդ տարածելու՝ քեզի հետ հաշտութեան բերկրալի լուրը, և իրեն տրուած իշխանութիւնը չէ թէ քակելու, հապա փրկելու համար գործածելու. չէ թէ վնասելու, հապա օգնելու. որպէս զի հաւատարիմ և իմաստուն ծառայի մը պէս ժամանակին քու ընտանիքիդ իրենց բաժինը տալով, վերջը յաւիտենական ուրախութեան մէջ ընդունուի, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը, որ Քեզի և Սուրբ Հոգւոյն հետ կենդանի է և կը թագաւորէ մէկ Աստուած մը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Ցետոյ Արքեպիսկոպոսը և միւս ներկայ գտնուող Եպիսկոպոսները իրենց ձեռուընները ան ընտրեալ Եպիսկոպոսին գլխուն վրայ կը դնեն, անիկայ անոնց առջին ծնրադրած ըլլալով, և Արքեպիսկոպոսը կ'ըսէ,

Ընդունէ Սուրբ Հոգին, Աստուծոյ Եկեղեցիին մէջ Եպիսկոպոսի մը Պաշտօնին և Ա՛տակարարութեանը համար, որ մեր ձեռնադրութեամբը հիմայ քեզի կը յանձնուի, Հօր, և Որդւոյ, և Սուրբ Հոգւոյն Ընուամբը: Եւ յիշէ որ Աստուծոյ շնորհքը կենդանացուներս որ քեզի տրուեցաւ մեր այս ձեռնադրութեամբը. ինչու որ Աստուած մեզի երկչոտութեան Հոգին չէ տուած, հապա զօրութեան, սիրոյ և զգաստութեան:

Ցետոյ Եպիսկոպոսը Աստուածաշունչը անոր կը յանձնէ ըսելով.

Ունկնդիր եղիր ընթերցման, յորդորման և վարդապետութեան: Ա՛տածէ այս Գրքին մէջ գրտնուած բաներուն վրայ: Ա՛րթուն եղիր անոնց մէջ, որ անկէ առաջ եկած յառաջադիմութիւնը ամէնուն յայտնի ըլլայ: Զգոյշ եղիր քու անձիդ և վարդապետութեանդ. և ժիր եղիր անոնք կատարելուն մէջ. ինչու որ ասանկ ընելով քու անձդ կ'ապրեցունես, ու նաև անոնք՝ որ քեզի կը լսեն: Քրիստոսի ոչխարներուն հովիւ եղիր, չէ թէ գայլ. սնունդ տուր ա՛նոնց, ու չէ թէ յափշտակէ: Տկարներուն թիկունք եղիր, հիւանդները բժշկէ, կոտրտածները կապէ, մոլորածները դարձուր, ու կորսուածները փնտրէ

Ընանկ գթութիւն ունեցիր, որ չափազանց անհոգ չըլլաս. անանկ պատիժ տուր, որ ողորմութիւնը չի մոռնաս. որ Հովուապետին երեւնալու ժամանակը կարող ըլլաս ան անթառամ փառաց պսակը ընդունելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Վերջը Արքեպիսկոպոսը Հաղորդութեան Խորհուրդին կ'սկսի. որուն հետ ան նոր ձեռնադրուած Եպիսկոպոսը (ուրիշներուն հետ միկտեղ) կը հաղորդուի:

Եւ վերջին Մաղթանքին տեղը, անմիջապէս Օրհնութենէն առաջ այս Աղօթքները պիտի ըսուին:

Ով ամենագութ Հայր, կ'աղաչենք քեզի քու երկնային օրհնութիւնդ այս քու ծառայիդ վրայ խրկելու, և անանկ զարդարելու անիկայ քու Սուրբ Հոգւովդ, որ քու Խօսքդ քարոզելով չէ թէ միայն նախանձաւոր ըլլայ ամենայն երկայնմտութեամբ և վարդապետութեամբ յանդիմանելու, աղաչելու և սաստելու. հապա միանգամայն խօսքով, վարքով, սիրով, հաւատքով, ողջախոհութեամբ և մաքրութեամբ ընտիր օրինակ մը ըլլայ հաւատացեալներուն. որպէս զի հաւատարմութեամբ իր ընթացքը կատարելով, վերջին օրը ան արդար Դատաւոր Տիրոջը պահած պսակը ընդունի, որ կենդանի է և կը թագաւորէ միշտ մէկ Աստուած մը, Հօր և Սուրբ Հոգւոյն հետ, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Կանխելով կ'աղաչենք ամէն Տէր բոլոր մեր գործքե-

րուն մէջ քու գթութեանդ պարգեւովը. և զարգացուր մեզ քու անդադար օգնութեամբդ, որ մեր ամէն գործքերը քու շնորհքովդ սկսելով, շարունակելով և կատարելով, կարող ըլլանք քու սուրբ Անունդ փառաւորելու. և հուսկ յետոյ քու բարեգթութեամբդ յաւիտենական կեանքը վայելելու, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Աստուծոյ խաղաղութիւնը՝ որ ամէն միտքերէ վեր է, Աստուծոյ և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոս իր Որդւոյն գիտութեամբը ու սիրովը պահպանէ ձեր սիրտերը և միտքերը. և ամենակարող Հօր Աստուծոյ, և Որդւոյ և Սուրբ Հոգւոյն օրհնութիւնը իջնայ ձեր վրայ. և միշտ ձեր ամէնուդ վրայ ըլլայ. Ամէն:

ԿԱՆՈՆ
ԱՂՕԹԻՔ

ՀՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՄԲ ՀԱՆԴԵՐՁ ՈՐ ԱՅՍ ՏԵՐՈՒԹԵԱՆԸ ԱՄԷՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ՄԱՏՈՒՈՒՆԵՐՈՒՆ ՄԻՋ ԿԸ ՄԱՏՈՒՑՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԱՐԻ ՑՈՒՆԻՍԻ ՔՍԱՆԵՐՈՐԴ ՕՐԸ ՆՈՐԻՆ ՎԵՀԱՓԱՌՈՒԹԵԱՆԸ ԵՐԱՆԿԱԲԱՐ ԱԹՈՌԸ ԵԼԼԵԼՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Այս Պաշտամունքը Տօնախմբութեան Օրերը գործածուած Պաշտամանը բոլորովին նոյնն է. բայց՝ ի ան տեղուանքներէն՝ որոնք որ հոս նշանակուած են։

Թէ որ այս օրս Կիրակի Աւուր պատահի, սա ամբողջ Պաշտամունքը բոլորովին պիտի կատարուի, ինչպէս որ կը հետեւի. սակայն թէ որ ուրիշ աւուր պատահի, նախնեաց Կիրակին Եկեղեցւոյ մէջ հրապարակաւ պարտի ծանուցուիլ։

Առաւօտեան Աղօթքը այս տուներովը կ'սկսի.

Ուստի կ'աղաչեմ՝ որ ամէն բանէ առաջ աղօթք ըլլուի, խնդրուածք, պաղատանք, գոհութիւններ՝ ամէն մարդու համար։ Ա՛նաւանդ թագաւորներուն և բոլոր իշխաններուն համար, որ խաղաղութեամբ ու հանդարտութեամբ մեր կեանքը անցուննենք, ամէն աստուածապաշտութիւնով ու արբուրթիւնով։ Ին-

չու որ ան է բարին և ընդունելին մեր փրկիչ աստուածոյն առջեւը. (Ա. Տիմ. բ. 1, 2, 3:)

Ահ որ ըսենք թէ մենք մեղք մը չունինք, անձներնիս կը խաբենք, ու մեր մէջը ճշմարտութիւն չի կայ: Ապա թէ որ մեր մեղքերը խոստովանինք, հաւատարիմ է ան ու արդար մեր մեղքերը թողելու, և բոլոր անիրաւութենէ մեզ սրբելու. (Ա. Յովհ. ա. 8, 9:)

Եկայք ցնծացուք Սաղմոսին տեղը պիտի ըսուի կամ երգեցուի այս հետեւեալ Երգը. որուն մէկ տունը քահանան և միւս տունը Դպիրները ու ժողովուրդը պիտի ըսեն.

Ա՛վ տէր՝ մեր տէրը, ինչպէս սքանչելի է քու անունդ բոլոր երկրի վրայ. (Սաղ. ը. 1:)

Ա՛վ տէր, մարդը ի՞նչ է՝ որ դուն անոր յայտնուեցար. կամ մարդուն զաւակը՝ որ անոր բանի մը տեղ կը դնես. (Սաղ. ճկգ. 3:)

Յիշատակ ըրաւ իր սքանչելիքներուն համար. տէրը ողորմած ու գթած է. (Սաղ. ճժ. 3:)

Ա՛րդեանց որդիքները փառք տան տէրոջը, անոր ողորմութիւններուն ու սքանչելիքներուն համար. (Սաղ. ճզ. 21:)

Դուն մեզ ընդունող ես ո՛վ աստուած, և քու օծեալիդ երեսը նայէ. (Սաղ. ձգ. 8:)

Իմ շաւիղներս քու ճամբուդ մէջ հաստատէ, որ իմ գնացքներս չի սահին. (Սաղ. ժզ. 5:)

Հազարաւորին օրերուն օրեր էվելցուր. անոր վր-

բայ փառք ու մեծվայելչութիւն պիտի դնես · (Սաղ, կ · 6 : ի · 5 :)

Ընտուծոյ առջին ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը յաւիտեան կայ ու կը մնայ՝ ով որ անկէ կը խնդրէ · (Սաղ · կ · 7 :)

Ընոր օրերը արդարութիւնը պիտի ծագի · ան քու սահմաններուդ խաղաղութիւն դրաւ · (Սաղ · հա · 7 : Ճխէ · 3 :)

Ընոր թշնամիներուն ամօթ պիտի հագցունեմ · սակայն անոր վրայ իմ սրբութիւնս պիտի ծաղկի · (Սաղ · ճլա · 16 :)

Օրհնեալ ըլլայ իսրայէլի տէր աստուածը , որ ինքն է միայն սքանչելիքները ընողը · (Սաղ · հա · 20 :)

Եւ անոր սուրբ փառքին անունը յաւիտեան օրհնեալ է · բոլոր երկիրը անոր փառքովը պիտի լեցուի · եղիցի եղիցի · (Սաղ · հա · 20 :)

Փառք Հօր , և Որդւոյ , և Հոգւոյն Սրբոյ ·

Որպէս էր ի սկզբանէ , այժմ , և միշտ , և յաւիտեանս յաւիտենից · Ամէն :

Ընուր պատշաճի Սաղմոսները · ժթ · ի · ճ ·

Ընուր պատշաճի Ընթերցուածները ·

Առաջին Ընթերցուած Յեսուայ · Ը · մինչեւ 10 համարը ·

Հոգեզ Ընտուած Օրհնաբանեմք ·

Երկրորդ Ընթերցուած · Հռով · ժգ ·

Ընդունակեցէք առ Տէր ·

Առաքելոց Հանդանակէն ետեւ մատուցուելու Աղաշանքները առանք պիտի ըլլան .

Քահանան . Ո՛վ Տէր , լայտնէ՛ մեզի քու ողորմութիւնդ .

Պատասխանի . Եւ շնորհէ՛ մեզի քու փրկութիւնդ :

Քահ . Ո՛վ Տէր , կեցցէ՛ Թագուհին .

Պատ . Որ քեզի կ'ապաւինի :

Քահ . Օգնութիւն լուրկէ անոր քու սրբութեանդ տեղէն .

Պատ . Եւ միշտ պաշտպանէ՛ անիկայ քու զօրութիւնովդ :

Քահ . Ո՛ Թողուր որ իր Թշնամիները իրեն վրայ առաւելութիւն մը ունենան .

Պատ . Ո՛ Թողուր որ ամբարիշտները զինքը վնասելու մօտենան :

Քահ . Ջգեստաւորէ՛ քու Պաշտօնեաներդ արդարութիւնով .

Պատ . Եւ ուրախացնէ՛ր քու սուրբերդ :

Քահ . Ո՛վ Տէր , փրկէ՛ քու ժողովուրդդ .

Պատ . Եւ օրհնէ՛ քու ժառանգութիւնդ :

Քահ . Ո՛վ Տէր , խաղաղութիւն շնորհէ այս մեր ժամանակը .

Պատ . Որովհետեւ քենէ՛ չի զատ մէկը չի կայ որ մեզի համար պատերազմի . բայց դուն միայն ո՛վ Աստուած :

Քահ . Ո՛վ Տէր , զօրութեան աշտարակ մը եղիր մեզի .

Պատ․ Մ՛եր Թշնամիին դիմացը ։
Քահ․ Ո՛վ Տէր , լսէ մեր աղօթքին
Պատ․ Եւ մեր աղաղակը քեզի հասնի ։

Առտուան Աղօթքին առաջին Մաղթանքին տեղը , հետեւեալ շնորհակալութեան Մաղթանքը պիտի ըսուի , Թագուհւոյն Վեհափառութեանը աթոռը ելլելուն համար ։

Ամենակարող Աստուած , որ բոլոր աշխարհի թագաւորութիւնները կը կառավարես , և քու բարեհաճութեամբդ կարգի կը դնես անոնք · Անկեղծ մտօք շնորհակալութիւններ կը մատուցանենք քեզի , որ այս օրս քու Աղախինդ՝ մեր Իշխանուհի Վիքդորիայ Թագուհին քու հաճութեամբդ այս Թագաւորութեանս աթոռը հանեցիր ։ Թո՛ղ քու իմաստութիւնդ իրեն առաջնորդ ըլլայ , և քու բազուկդ զօրացունէ անիկայ ։ Թո՛ղ արդարութիւնը , ճշմարտութիւնը , սրբութիւնը , խաղաղութիւնը , սէրը և ամէն առաքինութիւնները՝ որ Քրիստոնէական Դաւանութիւնը կը զարդարեն , իր օրերը ծաղկին · ուղղէ իր ամէն խորհուրդները ու ջանքերը քու փառքիդ և իր ժողովուրդին երջանկութեանը համար · և շնորհք տուր մեզի որ խղճմտանքի պատճառաւ զուարթութեամբ ու կամաւ իրեն հնազանդինք , որ ոչ մեր մեղանչական կիրքերը ոչ ալ մասնաւորապէս մեր առանձին շահասիրութիւնները անոր հասարակութեան օգտին համար ունեցած հոգերը ունայնացունեն · Թո՛ղ ինքը միշտ իր ժողովուրդին սիր-

տերը շահի՝ որ ամենևին պակասութիւն մը չընեն, թէ անոր Ընձին պարտաւորեալ յարգութեանը մասին, և թէ իւր իշխանութեանը յարգանօք հպատակութեանը մասին. թէև անոր թագաւորութիւնը մշտատեւ ու ծաղկեալ մնայ. և պսակէ անիկայ հանգերձեալ կեանքին մէջ անմահութեամբ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամեն:

Լիթանի Մաղթանքին աւարտմանը (որ միշտ այս օրս մատուցանելու է) - խոնարհեալ կ'աղաչենք Հայր - Մաղթանքին վերջը, թագուհիին և Արքայազուն Ընտանիքին համար այս հետեւեալ Աղօթքը կ'ըսուի:

Ով Տէր՝ մեր Ստուածը, որ երկինքի ու երկրի ամէն բաներուն կ'իշխես ու անոնք կը պահպանես. Ընդունէ՛ մեր աղաչանքները մեր անկեղծ շնորհակալութեամբը մեր Իշխանուհի Տիկին Վիքտորիային համար, որ այս օրս քու շնորհքովդ ու նախախնամութեամբդ մեր վրայ Թագուհի կարգեցիր. և օրհնէ՛ միանգամայն անոր հետ Ամենէպ Ամրի Թագուհին, Ալպերտ Ուէյլսի Իշխանը, և բոլոր Արքայազուն Ընտանիքը. որ անոնց ամէնքը միշտ քու բարութեանդ ապաւինելով, և քու կարողութեամբդ պաշտպանուելով, և քու բարեշնորհ ու անվախճան մարդասիրութեամբդ պսակուելով, քու առջիդ երկար երջանիկ կեանք վարեն առողջութեամբ, խաղաղութեամբ, ուրախութեամբ ու փառքով այս աշխարհիս վրայ. և մեռնելէն ետեւ երկնից թագաւո-

րութեանը մէջ յաւիտենական կեանքը ու փառքը ընդունին , մեր Տիրկիչ Յիսուս Քրիստոսի արդեամբը ու միջնորդութեամբը . որ միանգամայն Հօրը և Սուրբ Հոգւոյն հետ կենդանի է և կը թագաւորէ միշտ մէկ Աստուած մը , յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Ցետոյ այս Աղթանքը կը հետեւի Թագուհիին համար . իր ամէն թշնամիներուն դէմ Աստուծմէ պաշտպանութիւն խնդրելու համար :

Ով ամենողորմ Աստուած , որ քու աղախինդ մեր Ս. Լիդորիա Թագուհին իր նախնեացը աթոռին վրայ կարգեցիր . Խոնարհեալ կ'աղաչենք պաշտպանէ անիկայ նոյն աթոռին վրայ ամէն վտանգներէն որոնց մէջ կրնայ իյնալ . Հովանաւորէ զանիկայ ամէն օրէններուն բազմութենէն և չարագործներուն ապստամբութենէն . տկարացուր անոր թշնամիներուն ձեռքը , փարատէ անոնց չար խորհուրդները , և ուղղացուր անիրաւ գործառնութիւնները . որ ո՛չ ապստամբներուն ո և իցէ գաղտնի միաբանութիւնը , և ո՛չ ալ յայտնի բռնադատութիւն մը իւր Տէրութեանը խռովութիւն մը պատճառէ . Հապա որ քու թեւերուդ հովանաւորութեամբը պահպանուած , և քու զօրութեամբդ պաշտպանուած ամէն հակառակութիւններուն յաղթէ . որպէս զի աշխարհս ճանչնայ քեզ որ դուն ես անոր պաշտպանը և ամենազօր ազատիչը ամէն դժուարութիւններուն և հակառա-

կութիւններուն մէջ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Յետոյ Բառլամինդի բարձր Առեանին Աղօթքը կը հետեւի, թէ որ նոյն ժամանակը ժողվուած ըլլան:

Հաղորդութեան Պաշտամանը մէջ անմիջապէս Առաքելոց Թուղթը չի կարդացուած, Թագուհիին համար եղած Մաղթանքին և նոյն Աւուր պատշաճիին տեղը պիտի ըսուի այս հետեւեալ Աղօթքը Թագուհիին համար, իբր այս Եկեղեցւոյս Գլխաւոր Կառավարը.

Ո՛վ ամենօրհնեալ Տէր, որ Քրիստոնեայ Իշխաններ կանչեցիր քու Հաւատքիդ պաշտպանութեանը համար, և անոնց պարտքը ընել տուիր հոգեւոր երջանկութիւնը յառաջացունելը, միանգամայն իրենց ժողովուրդին օգուտը. խոնարհ և երախտագէտ սրտիւ կը խոստովանինք մեր վրայ ունեցած քու ամենամեծ բարութիւնդ, քու Ողախինդ՝ մեր ամենաբարեգութ Թագուհին այս Եկեղեցւոյս և Ազգիս վրայ կանգնեցունելուդ համար. Տո՛ւր անոր կ՚աղաչենք ան ամէն երկնային պարգեւները, որ աստանկ գերագոյն յանձնարարութեան մը հարկաւոր են. Ո՛նորհէ որ անոր յանձնուած քու՝ իր Աստուծոյն գործքը բարեյաջողութեամբ կատարուի. Ո՛նորհէ որ մեր մէջը հաստատուած քու ճշմարիտ Կրօնքիդ ծառայութեանը համար ունեցած իր խորհուրդները յաջողուած տեսնայ. Եւ շնորհէ որ քու ճշմարտութեանդ պաշտպանութեանը և յառաջադիմութեանը օրհնեալ մէկ միջոց մը ըլլայ, ուր տեղ

որ նոյն ճշմարտութիւնը հալածուի ու հարստահարուի․ Շնորհէ որ Կեղծաւորութիւնը ու Պղծութիւնը, Աւելորդապաշտութիւնը ու Կռապաշտութիւնը իր առջեւէն հեռու ըլլան․ Մ՛ի թողուր որ Հերետիկոսութիւնները և մոլար Վարդապետութիւնները Եկեղեցւոյ խաղաղութիւնը խանգարեն․ ոչ ալ սնոտի պատճառներէ առաջ եկած Հերձուածողութիւնները և Երկպառակութիւնները տըկարացունեն անիկայ․ Հապա շնորհէ մեզի որ մէկ սիրտ ու մէկ հոգի ըլլանք քեզի՝ մեր Աստուծոյն ծառայելու, և քու կամքիդ պէս անոր հնազանդելու․ Եւ որ այս օրհնութիւնները դարերէ դարեր յարատեւելու համար, շնորհէ որ իւր դերդաստանին մէջ միշտ մէկը անպակաս գտնուի այս Միացեալ Տէրութեան կառավարութեանը մէջ իրեն յաջորդելու․ որ մեր որդիքները անոր զաւկըներուն զաւկըները տեսնան, և Իսրայէլի վրայի խաղաղութիւնը: Անանկ որ մենք՝ որ քու ժողովուրդդ ենք և քու արօտիդ ոչխարները, քեզի շնորհակալութիւն մատուցանենք յաւիտեան, և քու գովութիւնդ պատմենք որդւոց որդի ամէն ժամանակ․ Ամէն:

Թուղթ Պետրոսի Առաքելոյ․ Ա․ Թուղթ․ բ․ 11․

Սիրելիներ կ՚աղաչեմ՝ օտարականներու ու պանդուխտներու պէս ետ քաշուիք մարմնաւոր ցանկութիւններէն, որ հոգիներուն դէմ կը պատերազմին: Վարքերնիդ հեթանոսներուն մէջ պարկեշտ ցըցու-

նելով․ որ ինչ բանով ձեզ չարագործներու պէս բամբասեցին նէ, ձեր բարի գործքերը տեսնալով փառաւորեն զաստուած այցելութեան օրը։ Հնազանդ եղէք ամէն մարդկային ստեղծուածներու՝ տէրոջը համար․ թէ որ թագաւորին՝ գերագոյն մէկու մը պէս․ թէ որ դատաւորներու՝ որպէս թէ անկէ խրկուած՝ չարագործները պատժելու, ու բարեգործները գովելու։ Ինչու որ աստուծոյ կամքը ասանկ է, որ բարեգործները պապանձեցունեն անմիտ մարդոց տգիտութիւնը։ Ազատի պէս ըլլալով, ու չէ թէ ազատութիւնը չարութեան ծածկոցի մը պէս ունենալով․ հապա աստուծոյ ծառաներուն պէս։ Ամէնքը պատուեցէ՛ք․ եղբայրսիրութիւնը սիրեցէ՛ք․ աստուծմէ վախցէ՛ք․ թագաւորները պատուեցէ՛ք։

Ս․ Աւետարան․ Մատթ․ իբ․ 16․

Եւ իրենց աշակերտները հերովդէսեաններուն հետ մէկտեղ անոր խրկեցին՝ և ըսին․ վարդապետ՝ գիտենք որ ճշմարիտ ես, ու աստուծոյ ճամբան ճըշմարտութիւնով կը սորվեցընես, ու մէկը հոգդ չէ, ու մարդու երեսպաշտութիւն չես ըներ։ Ուստի ըսէ մեզի, ի՞նչպէս կը թուի քեզի․ կայսերին տուրք տալ պէ՞տք է՝ թէ չէ։ Յիսուս գիտցաւ անոնց խորամանկութիւնը՝ ու ըսաւ․ իս ինչո՞ւ կը փորձէք կեղծաւորներ։ Ցըցուցէ՛ք ինծի ան տուրքին ստակը․ անոնք ալ դահեկան մը տուին իրեն։ Եւ ըսաւ անոնց․ որո՞ւնն է այս պատկերը կամ գիրը։ Ըսին՝ կայսե-

րինը· ան ատենը ըսաւ իրենց· գացէ՛ք՝ կայսերինը կայսերին տուէք, ու աստուծոյն՝ աստուծոյ: Երբոր լսեցին՝ զարմացան, և թողուցին անիկայ ու գացին:

Նիկիոյ Հանգանակէն ետեւ Քարոզը կուգայ.

Ընծայութեան Աղօթքին ժամանակը այս Պօրդը պիտի կարդացուի.

Նմանկ թող լուսաւորէ ձեր լոյսը մարդկանց առջին, որ տեսնան ձեր բարի գործքերը, ու փառաւորեն ձեր Հայրը՝ որ երկինքն է· (Մ՝ատթ. ե. 16:)

(Քրիստոսի Եկեղեցւոյն բոլոր վիճակին համար) ըսուած Աղօթքէն ետքը հետեւեալ Մաղթանքները պիտի ըսուին:

Աղօթք Միութեան.

Ո՛վ Աստուած՝ Խաղաղութեան Իշխան մեր մի միայն Փրկիչ և Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը· պարգեւէ մեզի քու շնորհդ որ սրտի մտօք մտքերնիս բերենք ան ամենամեծ վտանգները՝ որոնց մէջ կ՝իյնանք մեր թշուառ երկպառակութիւններովը: Ջնջէ՛ ան ամէն տեսակ ատելութիւնը ու նախապաշարմունքը, և ամէն բարի Միութեան ու Համակամութեան արգելք տուող բաները, որ՝ ինչպէս որ միայն մէկ Մարմին մը կայ, մէկ Հոգի մը, և մէկ Յոյս մը մեր կոչմանը· մէկ Տէր, մէկ Հաւատք, մէկ Մկրտութիւն, մէկ Աստուած և մէկ Հայր մեր ամենուս· անանկ ալ ասկէ ետեւ մենք ամէնքնիս մէկ սիրտ և մէկ Հոգի ըլլանք, Ա՛շմարտութեան

և խաղաղութեան, Հաւատոյ և Սիրոյ սուրբ կապո-
վը կապուած. և կարող ըլլանք մէկ միտքով և մէկ
բերնով քեզ փառաւորել, մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսի շնորհքովը. Ամէն:

Պարգեւէ ո՛վ Տէր կ՚աղաչենք, որ այս աշխար-
հիս ընթացքը խաղաղաբար քու կառավարութեամբդ անա՛նկ շրջուի, որ քու սուրբ Եկեղեցիդ կա-
րող ըլլայ ցնծութեամբ և երկիւղածութեամբ քեզի ծառայելու ամենայն բարեպաշտ խաղաղութեամբ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Պարգեւէ կ՚աղաչենք ո՛վ ամենակարող Տէր, որ մեր արտաքին ականջովը այսօրուան լսած քու սուրբ խօսքերդ անա՛նկ տպաւորին մեր սրտերուն մէջ քու շնորհքովդ, որ ներսըդինուս առաքինի վարքի մը պտուղները առաջ բերեն քու Անուանդ փառքին և պատուոյն համար, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Ամենակարող Աստուած՝ աղբիւր ամենայն իմաստութեան, դուն որ մեր խնդրելէն առաջ մեր կարօտութիւնը գիտես, և խնդրելու ժամանակնիս մեր տգիտութիւնը կը ճանչնաս. Կ՚աղաչենք ողորմէ մեր տկարութեանցը. և ան բաները՝ որ մեր անարժանութեամբը չենք համարձակիր և մեր կուրութեանը համար չենք կրնար խնդրել, շնորհէ պարգեւել մեզի, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի քու Որդւոյդ արժանաւորութեամբը. Ամէն:

Աստուծոյ խաղաղութիւնը՝ որ ամէն միտքերէ վեր է, Աստուծոյ և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոս իր Որդւոյն գիտութեամբը ու սիրովը պահպանէ ձեր սիրտերը և միտքերը, և ամենակարող Հօր Աստուծոյ, և Որդւոյ և Սուրբ Հոգւոյն օրհնութիւնը իջնայ ձեր վրայ, և միշտ ձեր ամենուդ վրայ ըլլայ. Ամէն:

ԿԱՆՈՆ
ՍԱՍՆԱՑ ՀԱՒԱՏՈՑ

ԵՐԿՈՒ ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԱՄԷՆ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆԱՑ ՀԱՒԱՆՈՒԹԵԱՄԲԸ ՍԱՀՄԱՆԱՊՐՈՒԱԾ

1562 ին Լոնդոն քաղաքը եղած Եկեղեցականաց ժողովքին մէջ, պէտք կարծիքներուն երկպառակութիւնները խափանելու, և ճշմարիտ Կրօնքին մի միայն Հաւանութիւնը հաստատելու համար։

Ը

Ամենասուրբ Երրորդութեան Հաւատքին վերաբերեալ.

Մ՚իայն մէկ կենդանի և ճշմարիտ Աստուած մը կայ, յաւիտենական, անմարմին, անբաժանելի և անչարչարելի. անհուն կարողութեամբ, իմաստութեամբ ու բարութեամբ. ամէն երեւելի և աներեւոյթ բաներուն Ստեղծողը և Պահպանողը։ Եւ այս Աստուածութեան միութեանը մէջ երեք Անձն կայ մէկ գոյութեամբ, կարողութեամբ ու յաւիտենականութեամբ. Հայր, Որդի և Սուրբ Հոգի։

Ր

Բանին կամ Աստուծոյ Որդւոյն ճշմարտապէս Մարդ ըլլալուն վերաբերեալ .

Որդին՝ որ է Հանն Հօր , ի յաւիտենից ծնեալ ի Հօրէ , ճշմարիտ և յաւիտենական Աստուած , և համագոյակից Հօր , Սարդկային բնութիւնը առաւ ամենօրհնեալ Կուսին որովայնին մէջ , անոր դոյացութենէն . անանկ որ երկու ամբողջ և կատարեալ բնութիւնները , այսինքն Աստուածային և Սարդկային , մէկ Անձով մը միացան , ամենևին անբաժանելի . որոնցմէ է մէկ Քրիստոս մը , ճշմարիտ Աստուած , և ճշմարիտ Սարդ . ան որ ճշմարտապէս չարչարուեցաւ , խաչուեցաւ , մեռաւ ու թաղուեցաւ իւր Հայրը մեզի հետ հաշտեցունելու համար . ու մէկ պատարագ մը ըլլալու , չէ թէ միայն սկզբնական մեղքին համար , հապա նաև մարդկանց ներգործական մեղքերուն համար :

Գ

Քրիստոսի Դժոխքը իջնալուն վերաբերեալ .

Որովհետեւ Քրիստոս մեր պատճառաւը մեռաւ ու թաղուեցաւ , անանկ ալ պէտք է հաւատալ որ Դժոխքը իջաւ :

Դ

Քրիստոսի Յարութեանը վերաբերեալ .

Քրիստոս ճշմարտապէս նորէն յարութիւն ա-

ռաւ մեռելներէն, և դարձեալ իւր մարմինը առաւ, միսովը, ոսկորներովը և ամէն բաներովը, որ Մարդկային բնութեան կատարելութեանը կը վերաբերին. որոնցմով Երկինքը համբարձաւ, ու հոն կը նստի, մինչեւ որ դառնայ վերջին օրը բոլոր մարդիկը դատելու:

Ե

Հոգւոյն Սրբոյ վերաբերեալ.

Սուրբ Հոգին, որ ի Հօրէ և Որդւոյ կը բղխի, մի և նոյն գոյացութենէ, մեծավայելչութենէ և փառաւորութենէ է, միանգամայն Հօր և Որդւոյ հետը. ճշմարիտ և յաւիտենական Աստուած:

Զ.

Սուրբ Գրոց Քրկութեան բաւական ըլլալուն վերաբերեալ.

Սուրբ Գիրքը փրկութեան հարկաւոր եղած բոլոր բաները կը պարունակէ. անանկ որ ամէն ինչ բան որ անոր մէջ չի կարդացուիր, և անոր վկայութեամբը չի հաստատուիր, մէկէ մը չի պահանջուիր իբր հաւատոյ մաս հաւատալ, ոչ ալ փրկութեան հարկաւոր կամ կարեւոր սեպել: Սուրբ Գիրք անունէն կ'իմանանք մենք Հին և Նոր Կտակարանի այն Կանոնական Գիրքերը, որոնց Հեղինակութեանը վրայ ամենեւին երկբայութիւն մը չեղաւ Եկեղեցւոյ մէջ:

Կանոնական Գրքերուն Անուանքը և Թիւերուն վերաբերեալ ։

Գիրք Ծննդոց ։
Ելից ։
Ղեւտացւոց ։
Թուոց
Երկրորդ Օրինաց ։
Յեսուայ ։
Դատաւորաց ։
Հռութայ ։
Ա. Թագաւորաց կամ Սամուէլի ։
Բ. Թագաւորաց կամ Սամուէլի ։
Ա. Թագաւորաց կամ Թագաւորաց ։
Բ. Թագաւորաց կամ Թագաւորաց ։
Ա. Մնացորդաց ։
Բ. Մնացորդաց ։
Ա. Եզրասայ ։
Բ. Եզրասայ ։
Եսթերայ ։
Յոբայ ։
Սաղմոսաց ։
Առակաց ։
Ժողովողին ։
Երգ Երգոց Սողոմոնի ։
Ձորս Մեծ Մարգարէներուն ։
Տասներկու Փոքր Մարգարէներուն ։

Միւս Ընացած Գիրքերը (ինչպէս որ Հերոնիմոս կ'ըսէ)

Եկեղեցին վարքի օրինակի և սովորութեանց կրթութեանը համար կը կարդայ. սակայն այսու ամենայնիւ վարդապետութիւն մը հաստատելու համար չի գործածեր անոնք. որ այս հետեւեալներն են.

Երրորդ Գիրք Եզրասայ.
Չորրորդ Գիրք Եզրասայ.
Գիրք Տօբիթայ.
Գիրք Յուդիթայ.
Եսթերայ Գրքին Մնացորդը.
Գիրք Իմաստութեան.
Գիրք Սիրաքայ Որդւոյն Յեսուայ.
Մարգարէութիւն Բարուքայ.
Երգ Երեք Մանկանց.
Պատմութիւն Շուշանայ.
Պատմութիւն Բելայ և Վիշապի.
Աղօթք Մանասէի.
Գիրք Առաջին Մակաբայեցւոց.
Գիրք Երկրորդ Մակաբայեցւոց.

Նոր Կտակարանի ամէն Գիրքերը՝ ինչպէս որ հասարակօրէն ընդունուած են, կ'ընդունինք անոնք, և կանոնական կը ճանչնանք:

Է.

Հին Կտակարանին վերաբերեալ.

Հին Կտակարանը Նորին հետ ներհակութիւն մը չունի. վասն զի թէ Հին և թէ Նոր Կտակարանին մէջ յաւիտենական կեանք] խոստացուած է

մարդկային ազգին Քրիստոսով, ան որ Աստուծոյ և մարդկան մէջ մի միայն Միջնորդ է, Աստուած և Մարդ ըլլալով: Ուստի՝ պէտք չէ լսել անոնք որ կը կեղծեն թէ՝ Նախահայրները միայն անցաւոր խոստմունքներու կ՚սպասէին: Թէպէտև Մովսէսի ձեռքով Աստուծմէ տրուած Օրէնքը Քրիստոնեաները չի պարտաւորէր այն բաներուն, որ Ծէսերու և Արարողութիւններու կը վերաբերի, ոչ ալ անոնց Քաղաքական պատուէրները պարտի հարկաւ տէրութեան մը մէջ ընդունիլ. այսու ամենայնիւ ո՛և իցէ քրիստոնեայ մը ազատ չէ այն Պատուիրանքներուն հնազանդութենէն, որ Բարոյական կ՚անուանին:

Ը

Երեք Հանգանակներուն վերաբերեալ.

Երեք Հանգանակները այսինքն Նիկիական Հանգանակը, Սուրբ Աթանասի Հանգանակը, և ան՝ որ հասարակօրէն Առաքելոց Հանգանակը կ՚ըսուի, գլխովին ընդունելի և հաւատալի են. վասն զի Սուրբ Գրոց հաւաստի վկայութեամբը կրնան հաստատուիլ:

Թ.

Սկզբնական Մեղքին վերաբերեալ.

Սկզբնական Մեղքը Ադամայ հետեւութենէն

չի կայանար, (ինչպէս որ Պեղադիսեանները վայրապար կ'ըսեն,) Հապա ամէն մարդուն բնութեանը պակասութիւնը ու ապականութիւնն է, որ Ադամայ սերունդներուն բնականապէս ծնած է. որ նոյն ապականութեան պատճառաւը մարդը խիստ հեռաւորութեամբ օտարացաւ սկզբնական արդարութենէն, և իւր սեպհական բնութեամբը չարութեան հակամիտեալ է, անանկ որ մարմինը միշտ հոգիին հակառակ ցանկութիւններ ունի. և այս պատճառաւ ամէն մարդ որ այս աշխարհիս մէջ կը ծնանի, անիկայ Աստուծոյ բարկութեանը ու դատապարտութեանը արժանի է: Եւ այս բնութեան ապականութիւնը վերստին ծնածներուն վրայ անդամ կը մնայ. ուստի մարմնոյ ցանկութիւնը որ Յունարէն (Φρόνημα σαρκὸς) կ'ըսուի, որ ոմանք իմաստութիւն կը թարգմանեն, ուրիշները զգայականութիւն, ուրիշները յաժարութիւն, և ոմանք ալ մարմնոյ ցանկութիւն, Աստուծոյ Օրինացը չի հնազանդիր: Եւ թէպէտ դատապարտութիւն չի կայ անոնց՝ որ կը հաւատան ու Քրիստուած են, այսու ամենայնիւ Առաքեալը կը խոստովանի որ՝ տուիանքը ու մարմնական ցանկութիւնը ինքնին մեղաց բնութիւնը ունի:

Ժ.

Անձնիշխանութեան վերաբերեալ.

Ա՝արդոյս վիճակը Ադամայ ինալէն ետեւ ա-

նանէ է, որ ինքը իր բնական զօրութեամբը ու բարեգործութեամբը կարող չէ դառնալ ու իր անձը պատրաստել Հաւատոյ և Աստուծոյ կոչմանը. վասն որոյ մենք ամենեւին կարողութիւն մը չունինք Աստուծոյ հաճելի և ընդունելի բարեգործութիւն մը ընելու, առանց Աստուծոյ շնորհացը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը, որ առաջուց կուգայ մեզի, որ մենք բարի կամք ունենանք. և ձեռնտու կ'ըլլայ մեզի երբոր մենք ան բարի կամքը ունենանք:

Ժ. Ա.

Մարդոյս Արդարանալուն վերաբերեալ.

Ա՛նք Աստուծոյ առջին արդար կը սեպուինք միայն մեր Տէր և Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի արժանաւորութեամբը Հաւատքով, ու չէ թէ բուն մեր գործքովը կամ՝ արժանաւորութեամբը. Ուրեմն մեր միայն Հաւատոյ զօրութեամբ արդարանալը խիստ ողջամիտ վարդապետութիւն մըն է, և ամենայն մեխիթարութեամբ լեցուն. ինչպէս որ ընդարձակապէս բացատրուած է մարդոյս արդարանալու Հաոին մէջ:

Ժ. Բ.

Բարի Գործքերու վերաբերեալ.

Նպէտև Բարի Գործքները որ Հաւատոյ պըտուղներն են, և մարդոյս արդարանալէն ետեւ կու-

գան, կարող չեն մեր մեղքերը ջնջելու, և Աստուծոյ Պատաստանին խստութիւնը դիջուցանելու. սակայն այսու ամենայնիւ հաճելի և ընդունելի են Աստուծոյ Յիսուս Քրիստոսով, և հարկաւորապէս մէկ ճշմարիտ և կենդանի հաւատքէ մը առաջ կուգան. ա-նանկ որ անոնցմով մէկ կենդանի հաւատք մը յայտնապէս կը ճանչցուի, ինչպէս որ մէկ ծառ մը իր պտուղէն:

Ժ. Գ.

Արդարութենէ առաջ եղած Գործքերուն վերաբերեալ.

Յիսուս Քրիստոսի շնորհքէն և իր Հոգւոյն ազդեցութենէն առաջ եղած Գործքերը, Աստուծոյ հաճելի չեն, Յիսուս Քրիստոսի հաւատքէն առաջ չի գալնուն համար, ոչ ալ մարդս բաւական կ'ընեն շնորհք ընդունելու. կամ (ինչպէս որ Գպրոցական Հեղինակները կ'ըսեն) չեն արժանացուներ յարմարութեան կամ պատշաճութեան շնորհքը ընդունելու. բայց որովհետեւ այնպէս գործադրուած չեն ինչպէս որ Աստուած կամեցաւ և հրամայեց ըլլալու, չենք երկբայիր որ անոնք մեղքին բնութիւնը ունին:

Ժ. Գ.

Բարի Գործքերուն չափազանցութեանը վերաբերեալ.

Աստուծոյ Պատուիրանքներէն վեր և աւելի կա-

մաւոր գործքերը սորվեցընելը, որ Նարի Գործքերուն չափազանցութիւնը կ'ըսեն, խիստ յանդուգն և անօրէն բան է. որովհետեւ այս կերպով մարդիկ յայտնապէս կը ծանուցանեն որ իրենք չէ թէ միայն Աստուծոյ ունեցած պարտքերնին կը մատուցանեն, հապա անոր համար իրենցմէ պահանջուածէն էվել կը կատարեն. որ ընդ հակառակը Քրիստոս մեր Տէրը յայտնապէս կ'ըսէ թէ՝ երբոր ձեզի հրամայուած բաներուն ամէնը կատարելու ըլլաք, ըսէք թէ՝ մենք անպիտան ծառաներ ենք:

Ժ. Ե

Քրիստոսի մի միայն առանց Մեղքի ըլլալուն վերաբերեալ.

Քրիստոս նոյն մեր բնութեանը իսկութեամբը մեղի նման մարդ եղաւ ամէն բանով, բաց ՚ի մեղքէն, ուրկէ բոլորովին ազատ էր, թէ մարմնով և թէ հոգւով: Ինքը եկաւ ան անարատ Գառը ըլլալու, որ իր անձին պատարագաւը որ անգամ մը եղաւ, աշխարհի մեղքը մէկ դի պիտի վերցուներ. և ինչպէս Ս. Յովհաննէս Աւետարանչ կ'ըսէ, անոր վրայ մեղք չի կար: Նայց մենք ամէնքս որ թէպէտ մկրտուած ու վերստին ծնած ենք Քրիստոսով, սակայն այսու ամենայնիւ շատ բաներու մէջ կը մեղանչենք. մե թէ որ ըսենք՝ թէ մեղք չունինք, անձերնիս կը խաբենք, և մեր մէջը ճշմարտութիւն չի կայ:

Ժ.Օ.

Մկրտութենէ ետեւ գործուած Մեղքին վերաբերեալ.

Մկրտութենէ ետեւ կամաւորապէս գործուած ամէն մահացու մեղքը Հոգւոյն Սրբոյ դէմ մեղք չէ, և ոչ ալ աններելի: Ուստի զղջման պարգեւը ուրանալու չեն անոնք, որոնք Մկրտութենէն ետեւ մեղքի մէջ կ'իյնան: Մենք Սուրբ Հոգին ընդունելէն ետեւ կրնանք ան տրուած շնորհքէն զատուիլ և մեղքի մէջ իյնալ. և Աստուծոյ շնորհքովը կրնանք նորէն ելլել և մեր վարքերը շիտկել: Եւ այս պատճառաւ դատապարտելի են անոնք որ կ'ըսեն թէ՝ ալ անոնք չեն կրնար մեղանչել, քանի որ այս աշխարհիս մէջ ապրին. կամ կ'ուրանան Թողութեան տեղի գտնալը անոնց, որոնք ճշմարիտ զղջմամբ կ'ապաշխարեն:

Ժ.Ի.

Նախասահմանութեան և Ընտրութեան վերաբերեալ.

Կենաց Նախասահմանութիւնը Աստուծոյ յաւիտենական խորհուրդն է, որով (աշխարհիս հիմնարկութենէն առաջ) Աստուած ինքը իր սեպհական խորհուրդովը՝ որ մենէ ծածկեալ է, հաստատութեամբ կարգադրեց անէծքէն ու դատապարտութենէն ազատելու անոնք, որ ինքը Քրիստոսով ընտրեց մարդկային ազգէն, և Քրիստոսի ձեռքովը անոնք յաւիտենական փրկութեան առաջնորդելու, պատուոյ անօթներ եղած: Ուստի անոնք որ Աստու-

Ծոյ ասանկ մէկ գերագոյն բարուքեամբը պսակուած են, Աստուծոյ բացորոշուքեամբը կը կանչուին, իւր Հոգւոյն զօրուքեամբը յարմար ժամանակին ներգործած. անոնք շնորհքին միջնորդուքեամբը նոյն կոչմանը կը հնազանդին. անոնք ձրիապէս շնորհքով կ'արդարանան. որդեգրուքեամբ Աստուծոյ որդիք կ'ըլլան. Յիսուս Քրիստոս իր միածին Որդւոյն նմանուքեանը կերպարանակից կ'ըլլան. երկիւղածուքեամբ բարի գործքերու մէջ կը քալեն. և վերջապէս Աստուծոյ ողորմուքեամբը յաւիտենական երջանկուքեան կը ժամանեն:

Որովհետեւ ինչպէս որ Նախասահմանուքեան և Քրիստոսով մեր Ընտրուքեանը բարեպաշտ մըտածուքիւնը քաղցր, հաճելի և անպատմելի դիւրուքեամբ լեցուած է բարեպաշտ անձանց, և անոնց՝ որ իրենց անձին մէջ Քրիստոսի Հոգւոյն գործողուքիւնը կ'զգան, մարմինին գործքերը մեռցունելով և իրենց մարմնաւոր անդամները, և իրենց հոգին գերագոյն և երկնային բաներու բարձրացունելով, Քրիստոսի միջնորդուքեամբը ընդունելու յաւիտենական փրկուքեան վերաբերեալ իրենց հաւատքը մեծապէս հիմնելու և հաստատելու համար, և իրենց առ Աստուած ունեցած սէրը սաստիկ արծարծելու համար. Ընանկ ալ Քրիստոսի Հոգիին կարօտ, հետաքրքիր և մարմնասէր անձանց միշտ Աստուծոյ Նախանամուքեան վճիռը իրենց աչքին առջին ունենալը խիստ վտանգաւոր կործանումի մըն

է, որով սատանան անունք կամ յուսահատութեան կը ձգէ, և կամ՝ անառակութեան կը վարէ, որն որ յուսահատութենէ պակաս վտանգաւոր բան չէ:

Ա՛ենք ևս պարտինք Աստուծոյ խոստմունքները այն կերպով ընդունինք, ինչպէս որ ընդհանրաբար Սուրբ Գրոց մէջ առաջարկուած են մեզի. և մեր գործքերուն մէջ պարտինք Աստուծոյ ան կամքին հետեւիլ, որ յայտնապէս ծանուցած է մեզի Աստուածաշունչին մէջ:

ԺԱ.

Միայն Յիսուս Քրիստոսի Անուամբը յաւիտենական Փրկութիւն գտնուելուն վերաբերեալ.

Նշովքի արժանի են անոնք՝ որ կը համարձակին ըսել, թէ ամէն մարդ իր դաւանած Օրէնքովը կամ Աղանդովը կը փրկուի. անանկ որ ինքը կը ջանայ իր վարքը նոյն Օրէնքին և Բնական լոյսին յարմարելու: Նայց Սուրբ Գիրքը միայն Յիսուս Քրիստոսի Անունը մեզի կը ցցցունէ, որով մարդիկ պիտի փրկուին:

ԺԲ.

Եկեղեցւոյ վերաբերեալ.

Քրիստոսի տեսանելի Եկեղեցին հաւատացեալոց միութիւնն է. որ նոյն միութեանը մէջ Աստուծոյ սահմանած Պատգամը կը քարոզուի, և Խորհուրդ-

ները ըստ արժանւոյն կը մատակարարուի Քրիստոսի հաստատած կերպովը ան ամէն բաներուն մէջ[1], որ հարկաւ անոնց համար կը պահանջուին :

Ինչպէս որ Երուսաղէմի, Աղեքսանդրիայի և Անտիոքի Եկեղեցիները սխալեցան, անանկ ալ Հռովմայի Եկեղեցին սխալեցաւ․ չէ թէ միայն իրենց մտքերովը և ծէսերովը, հապա Հաւատոյ մասին վերաբերեալ մասերուն մէջ ալ :

Ի․

Եկեղեցւոյ Իշխանութեանը վերաբերեալ ․

Եկեղեցին կարողութիւն ունի Արարողութիւնները ու Ծէսերը վճռաւ հաստատելու, և իշխանութիւն ունի Հաւատոյ վիճաբանութեանը վերաբերեալ բաներուն մէջ․ սակայն օրինաւոր չէ Եկեղեցւոյ ո՛ և իցէ բան մը կանոնադրելու, որ հակառակ ըլլայ Աստուծոյ գրուած Խօսքին․ ո՛չ ալ պարտի Սուրբ Գրքին մէկ տեղը այն կերպով բացատրելու, որ միւսին հետ հակասութիւն մը ունենայ : Ուստի՝ թէպէտև Եկեղեցին Սուրբ Գրոց վկան ու պահապանն է, սակայն ինչպէս որ անոնց դէմ պէտք չէ որ բան մը սահմանէ, անանկ ալ անոնցմէ զատ ուրիշ բան մը պէտք չէ ստիպել, որ փրկութեան հարկաւոր սեպուի :

ԻԸ

Ընդհանրական ժողովքներուն Իշխանութեանը վերաբերեալ.

Ընդհանրական ժողովքները կարող չեն ժողվուիլ առանց Իշխաններուն հրամանին և կամացը: Եւ երբոր մէկտեղ ժողվուին (քանի որ անոնք մարդկանց հաւաքում մըն է, որոնց ամէնքը Հոգիով ու Աստուծոյ Խօսքովը չեն վարուած) կրնան սխալիլ, և երբեմն սխալեցան, և ան բաներուն մէջ անգամ, որ Աստուծոյ կը վերաբերին: Ա՛ւան որոյ անոնցմով սահմանադրուած փրկութեան հարկաւոր բանները զօրութիւն մը և իշխանութիւն մը չունին, մինչեւ որ անոնց Սուրբ Գիրքէն առնուած ըլլալը չի ցուցուի:

ԻՐ

Քաւարանի վերաբերեալ.

Հռովմէական այն վարդապետութիւնը՝ Քաւարանի, Ներողութիւններու, Պատկերներու և Սրբոց նշխարներուն երկրպագութեանը և յարգութեանը համար, ու նաև Սրբոց աղաչելու համար, վայրապար հնարուած յիմարական բան մըն է, և Սուրբ Գրքին մէկ վկայութեանը վրայ հաստատուած չէ. հապա էվելօք հակառակ է Աստուծոյ Խօսքին:

ԻԳ

Ժողովուրդին մէջ Պաշտօն վարելու վերաբերեալ.

Օրինաւոր չէ որ մարդ մը ձեռնամուխ ըլլայ

հրապարակաւ քարոզութեան պաշտօնին, կամ ժողովուրդին մէջ խորհուրդներուն մատակարարութեանը, մինչեւ որ օրինաւորապէս կանչուած և անոնք ի գործ դնելու համար խրկուած չըլլայ: Եւ մենք պարտինք ըստ օրինի կանչուած ու խրկուած սեպել անոնք, որոնք որ այս գործիս համար ընտրուած ու կանչուած են անանկ անձինքներէ, որոնք հասարակաց իշխանութիւնը ունին Եկեղեցւոյ մէջ իրենց տրուած, պաշտօնեաներ կանչելու ու խրկելու տէրրոյը այգիին մէջ:

ԻՒ

Ժողովուրդին Հասկընալու Լեզուին գործածութեանը վերաբերեալ.

Յայտնապէս հակառակ բան մըն է Աստուծոյ խօսքին և հին Եկեղեցւոյ սովորութեանը, հրապարակական աղօթք մատուցանել Եկեղեցւոյ մէջ, կամ խորհուրդները մատակարարել ժողովուրդին չի հասկըցած լեզուովը:

ԻԵ

Խորհուրդներուն վերաբերեալ.

Քրիստոսի սահմանադրած խորհուրդները չէ թէ միայն նշաններ են կամ ապացոյցներ քրիստոնէի մը հաւանութեանը, հապա էվելոք հաստատուն վկայութիւններ են. նաև շնորհքին և աստու-

ծոյ մեր վրայ ունեցած բարի կամացը ազդու նշաններն են. որոնց միջնորդութեամբը ինքը մեր մէջը աներեւութաբար կը ներգործէ. ու չէ թէ միայն կը կենդանացունէ, հապա մեր իր վրայ ունեցած հաւատքը նաև կը զօրացունէ ու կը հաստատէ:

Ա՛ր Տէր Յիսուս Քրիստոսի սահմանադրած խորհուրդները երկուք են Եկեղեցին մէջ, այսինքն Ա՛կրտութիւն և Տէրունական Ընթրիք, կամ Հաղորդութիւն:

Ա՛իւս հինգը՝ որ հասարակաբար խորհուրդ կ՛ըսուին, այսինքն Քրոշմ, Եպաշխարութիւն, Կարգ, Պսակ ու Վերջին Օծում, պէտք չէ որ Եկեղեցիի խորհուրդներուն պէս սեպուին. վասն զի անոնք ըստ մասին Հռաքելոց Գործոց հետեւելէն ծագեցան, և ըստ մասին Սուրբ Գիրքերէն ընդունուած կենաց վճռականներն են. բայց այսու ամենայնիւ անոնք խորհրդական բնութիւնը չունին Ա՛կրտութեան և Տէրոջը Ընթրիքին նման. ինչու որ անոնք Աստուծմէ կարգադրուած երեւելի նշան մը կամ արարողութիւն մը չունին:

Նոյն խորհուրդները Քրիստոս չի հաստատեց տեսարան մը ըլլալու, կամ աս դին ան դին պտըտցունելու. հապա պատշաճաւոր կերպով գործածելու: Եւ անոնք միայն արժանաւորապէս ընդունողներուն մէջ ան փրկական ազդեցութիւնը կամ ներգործութիւնը ունին. սակայն անարժանապէս ընդունողները ինքնին իրենց դատապարտութիւնը ծա-

խու կ'առնեն, ինչպէս որ Պօղոս Առաքեալ կ'ըսէ։

ԻՕ.

Պաշտօնեաներուն Անարժանութեանը վերաբերեալ, որ Խորհուրդներուն ներգործութիւնը չի կրնար արգիլել.

Քրիստոսի տեսանելի Եկեղեցիին մէջ չարագործները միշտ բարեգործներուն հետ խառնուած են, և երբեմն չարագործները Աստուծոյ Ժողքին և Խորհուրդներուն մատակարարութեանը գլխաւոր իշխանութիւնը կ'ունենան. բայց այսու ամենայնիւ անիկայ իրենց անուամբը չի կատարելնուն պատճառաւ, հապա Յիսուս Քրիստոսի անուամբը, և անոր յանձնարարութեամբը ու իշխանութեամբը անոնք մատակարարելնուն համար, անոնց սպասաւորութիւնը կրնանք ունենալ, թէ Աստուծոյ Ժողքը լսելու և թէ Խորհուրդները ընդունելու։ Ոչ ալ անոնց ապերախտութեանը պատճառաւ Քրիստոսի հաստատած Խորհուրդին ներգործութեանը պակասութիւն մը կ'ըլլայ, և ոչ Աստուծոյ պարգեւներուն շնորհքը կը թեթեւնայ անանկներուն, որոնք հաւատքով ու արժանաւորութեամբ կ'ընդունին իրենց մատակարարուած Խորհուրդները, որոնք՝ թէ և չար մարդոց ձեռքովը կը մատակարարուին, բայց Քրիստոսի սահմանադրութիւնը ու խոստումը ըլլալուն համար, ներգործութեան զօրութիւնը ունին։

Այսու ամենայնիւ Եկեղեցւոյ օրինադրութեանը

կը վերաբերի չարագործ պաշտօնեաներուն քննութիւնը ընել. և անանկ մարդիկները անոնց ամբաստանութիւն ընեն, որոնք ան անձինքներուն յանցանքները գիտեն. և վերջապէս մեղապարտ ըլլալնուն պէս, արդար դատաստանաւ պաշտօնէ հանուին:

ԻԶ

Մկրտութեան վերաբերեալ.

Մ՝կրտութիւնը չէ թէ միայն դաւանութեան նշանակ մըն է և տարբերութեան նշան մը, որով քրիստոնեաները չի մկրտուածներէն կ՝որոշուին. հապա վերածնութեան կամ ծննդեան նշան մըն է. որով իբր մէկ միջոցով մը արժանաւորապէս Մ՝կրտութեան խորհուրդը ընդունողները Եկեղեցւոյ մէջ կը խառնուին. մեղքին թողութեան խոստմունքները և մեր որդեգրութիւնը Հոգւոյն Սրբոյ միջնորդութեամբը Աստուծոյ զաւակները ըլլալու՝ երեւելի կերպով կը նշանակուին և կը կնքուին: Աստուծոյ աղօթելու զօրութեամբը հաւատքը կը հաստատուի և յոյսը կ՝աճի: Տղայոց Մ՝կրտութիւնը ամէն մէկ կերպով Եկեղեցւոյ մէջ պահուելու է, որ խիստ պատշաճ է Քրիստոսի սահմանադրութեանը:

ԻԷ

Տէրոջը Ընթրիքին վերաբերեալ.

Տէրոջը Ընթրիքը չէ թէ միայն սիրոյ նշան մըն

է, որ քրիստոնեաները պարտին իրենց մէջ մկըզ-մկու ունենալ, հապա էվելօք մեր փրկութեանը խորհուրդն է Քրիստոսի մահուանը միջնորդութեամբը. անանկ որ անանկներուն՝ որ անիկայ արդարապէս, արժանաւորութեամբ ու հաւատքով կ'ընդունին, Հացը՝ որ մենք կը կտրենք, Քրիստոսի Մարմինին հաղորդակից ըլլալ է. և նմանապէս Օրհնութեան Գաժակը՝ Քրիստոսի Արեանը հետ հաղորդ ըլլալ է:

Տէրոջը Ընթրիքին մէջի գոյափոխութիւնը (կամ Հացին ու Գինիին գոյութեանը փոխուիլը) Սուրբ Գիրքէն չի կրնար ցուցուիլ. հապա Սուրբ Գրոց յայտնի ըսածին հակառակ է, խորհուրդի մը յատկութիւնը կը ջնջէ, և շատ աւելորդապաշտութեանց պատճառ եղած է:

Քրիստոսի Մարմինը Ընթրիքին մէջ կը տրուի, կ'ընդունուի և կը ճաշակուի միայն երկնային և հոգեւոր կերպով: Եւ ան միջոցը՝ որով Քրիստոսի Մարմինը կ'ընդունուի և կը ճաշակուի, Հաւատքն է:

Տէրոջը Ընթրիքին խորհուրդը Քրիստոսի սահմանադրութեանը նայելով չէր պահուեր, աս դին ան դին տարուէր, վեր առնուէր կամ պաշտուէր:

ԻԹ.

Մեղաւորներուն վերաբերեալ, որոնք Հաղորդութիւն առած ժամանակնին Քրիստոսի Մարմինը չեն ճաշակեր.

Մեղաւորները և անոնք որ կենդանի հաւատքէ

զրկուած են, թէպէտև մարմնապէս և ակներեւ իրենց ակռաներուն մէջը կ'առնեն (ինչպէս որ Ս. Գոսպէնոս կ'ըսէ) Քրիստոսի Մարմնոյն և Արեանը խորհուրդը, բայց բնաւ Քրիստոսի հաղորդակից չեն ըլլար. հապա էվելօք իրենց դատապարտութեանը համար ասանկ մեկ մեծ բանի մը նշանը կամ խորհուրդը կուտեն ու կը խմեն:

Ա.

Հաղորդութեան երկու Տեսակին վերաբերեալ.

Տէրոջը Եաժակը աշխարհականներուն ալ պարտի տրուիլ. վասն զի Տէրոջը խորհուրդին երկու տեսակ մասերն ալ Քրիստոսի սահմանադրութեամբը և հրամանաւը հաւասարապէս ամէն քրիստոնէից մատակարարուելու են:

Ա.Ը.

Խաչին վրայ կատարուած Քրիստոսի անգամ մը Պատարագ ըլլալուն վերաբերեալ.

Քրիստոսի անգամ մը Պատարագ ըլլալը այն կատարեալ փրկութիւնը, քաւութիւնը ու հատուցումն է ընդհանուր աշխարհիս բոլոր մեղքերուն համար, թէ սկզբնական և թէ ներգործական. և անկէ՛ի զատ մեղքի համար ամենևին ուրիշ հատուցում մը չի կայ: Ուստի Պատարագներուն զոհերը, որոնց մէջ հասարակօրէն կ'ըսուէր թէ՝ Քահանան Քրի-

ըիստոսը կը մատուցանէր կենդանիներուն և մեռեալներուն համար, որ պատժոյ կամ յանցանքի թողութիւնը ընդունին, հայհոյական կեղծաւորութիւններ և վնասակար խաբէութիւններ էին։ —

ԼՒ

Քահանայից Ամուսնութեանը վերաբերեալ.

Աստուծոյ Օրէնքը չի հրամայեր Եպիսկոպոսներուն, Քահանաներուն և Սարկաւագներուն միայնակեցութեան վիճակին ուխտադիր ըլլալու, կամ ամուսնութենէ հրաժարելու. վասն որոյ օրինաւորապէս հրաման տրուած է անոնց, ինչպէս որ ուրիշ ամէն քրիստոնէից ամուսնանալու իրենց ընտրողութեամբը, որն որ առաւել սուրբ վարք ունենալու համար յարմար կը դատեն։

ԼՓ

Բանադրուած Անձանց վերաբերեալ. որոնցմէ ինչպէս պէտք է հեռու կենալ.

Ըն անձը՝ որ Եկեղեցւոյ հրապարակական դատապարտութեամբը արժանաւորապէս նոյն Եկեղեցիին միութենէն կտրուած ու բանադրուած է, պէտք է որ բոլոր հաւատացեալներուն բազմութիւնը՝ Հեթանոսի ու Աքսաւորի մը պէս սեպէ անիկայ, մինչեւ որ ապաշխարանքով հրապարակաւ հաշտուի, ու

Եկեղեցւոյ մէջ ընդունուի ան Պատաւորէն՝ որ ա-
նիկայ ընելու իշխանութիւնը ունի :

ԼԴ

Եկեղեցւոյ Աւանդութեանցը վերաբերեալ .

Հարկաւոր չէ որ Աւանդութիւնները ու Հրա-
րողութիւնները ամէն տեղ մի և նոյն ըլլան , և բո-
լորովին իրարու նման . վասն զի ամէն ժամանակ ա-
նոնք տարբեր եղան , և կրնան փոխուիլ ըստ ազան եր-
կիրներու , ժամանակներու և մարդկանց սովորու-
թեանցը նայելով . միայն թէ Աստուծոյ Պատգամին
դէմ բան մը չի սահմանադրուի : Ով որ ինքնին իր
մանաւոր դատողութեամբը կամաւ ու խորհրդով
Եկեղեցւոյ աւանդութիւնները ու արարողութիւն-
ները բացարձակ չի պահեր , որոնք Աստուծոյ Խօս-
քին դէմ չեն , և հասարակ իշխանութենէ հաստա-
տուած ու ընդունուած են , պարտի հրապարակաւ
յանդիմանուիլ , (որպէս զի ուրիշները նոյն բանը
ընելու երկիւղ ունենան) ան անձին նման որ Եկե-
ղեցւոյ հասարակ կարգին դէմ կը մեղանչէ , և Աստ-
ուածային իշխանութիւնը կ'արհամարհէ , ու տը-
կար եղբայրներուն խիղճերը կը վիրաւորէ :

Ամէն մէկ մանաւոր կամ ազգային Եկեղեցի իշ-
խանութիւն ունի Եկեղեցւոյ մանաւոր արարողու-
թիւնները կամ ծէսերը սահմանադրելու , փոխելու
և վերցունելու , որոնք միայն մարդկային իշխանու-

թեամբ սահմանուած են, որ ամէն բան շինութեան համար եղած ըլլայ ։

ԼԵ

Հոգեւոր Ճառերուն վերաբերեալ ·

Հոգեւոր Ճառերուն երկրորդ Գիրքը, որոնց զանազան անունները հոս այս Կրօնքի հաւատալու Մասին ներքեւը դրինք, բարի և ողջամիտ Վարդապետութիւն մը կը պարունակէ, և այս ժամանակներուս համար խիստ հարկաւոր է, ինչպէս որ Հոգեւոր Ճառերուն առաջին Գիրքն ալ որ Վեցերորդ Եդուարդի ժամանակը հրատարակուեցաւ · ուստի պատշաճ կը դատենք որ Եկեղեցիներուն մէջ Պաշտօնեաները զգուշութեամբ և որոշակի կարդան անոնք, որ ժողովուրդը կարող ըլլայ հասկընալու ։

Հոգեւոր Ճառերուն Անուանցը վերաբերեալ ·

1 *Եկեղեցւոյ իրաւամբք գործածութեանը վերաբերեալ ·*

2 *Կռապաշտութեան վտանգին դէմ ·*

3 *Եկեղեցիներուն նորոգութեանը և մաքուր պահուելուն վերաբերեալ ·*

4 *Բարի գործքերուն վերաբերեալ · առաջին՝ պահեցողութեան համար ·*

5 *Որկրամոլութեան և Արբեցութեան դէմ ·*

6 *Հագուստի չափազանց շքեղութեանը վերաբերեալ ·*

7 Աղօթքի վերաբերեալ ·

8 Աղօթքի Տեղին և Ժամանակին վերաբերեալ ·

9 Հասարակաց Աղօթքները և Խորհուրդները իմանալի լեզուով զուրցուելուն վերաբերեալ ·

10 Ստուծոյ Խօսքին յարգութեամբ պահուելուն վերաբերեալ ·

11 Ողորմութեան վերաբերեալ ·

12 Քրիստոսի Ննջեցեանը վերաբերեալ ·

13 Քրիստոսի Յարչարանացը վերաբերեալ ·

14 Քրիստոսի Յարութեանը վերաբերեալ ·

15 Քրիստոսի Մարմնոյ և Արեան Խորհուրդը արժանապէս ընդունուելուն վերաբերեալ ·

16 Հոգւոյն Սրբոյ Պարգեւներուն վերաբերեալ ·

17 Մաղթանաց* ըսուած Օրերուն վերաբերեալ ·

18 Ամուսնութեան վիճակին վերաբերեալ ·

19 Պաշխարութեան վերաբերեալ ·

20 Նուիրութեան դէմ ·

21 Պաստամբութեան դէմ ·

Լ.Ը.

Եպիսկոպոսներու, Քահանաներու և Սարկաւագներու Ձեռնադրութեանը և Քահանայապետութեանը վերաբերեալ ·

Արքեպիսկոպոսներու և Եպիսկոպոսներու, Քա-

---

* Արեւմտեան Եկեղեցին Քրիստոսի Համբարձմանը նախորդ երեք Օրերը Մաղթանաց կ'անուանէ ։

հանաներու և Սարկաւագներու ձեռնադրութեան և քահանայագործութեան Գիրքը, որ Վեցերորդ Եդուարդի ժամանակը հրատարակուեցաւ, և նոյն ժամանակը Պառլամէնդի հրամանաւը հաստատուեցաւ, նոյն քահանայագործութեան և ձեռնադրութեան հարկաւոր եղած ամէն բաները կը պարունակէ․ և բան մ'ալ չի գտնուիր որ աւելորդապաշտական և գէշ ըլլայ։ Վասն որոյ ով որ այն Գըրքին Արարողութեանցը կարգաւը Քահանայագործուած կամ Ձեռնադրուած է, վերոյիշեալ Եդուարդ Թագաւորին երկրորդ տարուէն մինչեւ հիմայ, կամ ասկէ ետեւ Նոյն Արարողութիւններուն կարգովը պիտի Քահանայագործուի կամ Ձեռնադրուի․ մենք անանկները արդարապէս, ըստ կարգի և օրինաւորապէս Քահանայագործուած և Ձեռնադրուած կ'ընդունինք։

ԼԱ:

Քաղաքական Ատենականներուն վերաբերեալ․

Թագուհւոյն Վեհափառութիւնը այս Անգղիոյ Թագաւորութեանը, և բոլոր իւր Տէրութեանը սահմաններուն մէջ գերագոյն իշխանութիւնը ունի․ և անոր կը վերաբերի ամէն բանի մէջ այս Տէրութեան բոլոր գլխաւոր կառավարութիւնը, թէ Եկեղեցական և թէ Քաղաքական․ և ոչ օտար իշխանութեան մը ներքեւ է, և ոչ ալ պարտի ըլլալ․

Երբոր բոլոր գլխաւոր կառավարութիւնը Թագուհւոյն Մեհափառութեանը կը սեպհականենք, կ'իմանանք որ նոյն պատուոյ Անուններէն չարախօս անձինքներէն ոմանք կը գայթակղին․ մենք ոչ Աստուծոյ Խօսքին մատակարարութիւնը մեր իշխաններուն կը յանձնենք, և ոչ ալ Խորհուրդներունը, ինչպէս որ մեր Եղիսաբէթ Թագուհւոյն մօտերս հրատարակած Սահմանադրութիւններն ալ յայտնապէս կը վկայեն․ հապա միայն ան արտօնութիւնը՝ որ Աստուած ինքը Սուրբ Գրոց մէջ ամէն բարեպաշտ Իշխաններուն տուած է․ այսինքն, որ Աստուծոյ իրենց հոգաբարձութեանը յանձնած ամէն վիճակները ու կարգերը թէ Եկեղեցական և թէ Աշխարհական կառավարեն, և չարագործները ու ապստամբները քաղաքական սուրով զսպեն ։

Հռովմայ Եպիսկոպոսը այս Անգղիոյ Տէրութեանը մէջ ամենեւին իշխանութիւն մը չունի ։

Տէրութեան Օրէնքները ծանր և սաստիկ յանցանքներու համար կրնայ քրիստոնեաները մահուամբ պատժել ։

Օրինաւոր է քրիստոնէից որ Ատենակալներուն հրամանաւը զէնք կրեն ու պատերազմի ծառայեն ։

ԼԸ

Քրիստոնէից Ստացուածքներուն հասարակաց չըլլալուն վերաբերեալ ․

Քրիստոնէից հարստութիւնները և ինչքերը

հասարակութեանը չեն, անոնց իրաւունքին, պահպանումը ու ժառանգութեանը նայելով, ինչպէս որ Կրկնակնունք աղանդաւորներէն ոմանք ստութեամբ կը պարծենան: Նայց այսու ամենայնիւ ամէն մարդ պարտի իր ունեցածէն առատապէս ողորմութիւն պարգեւել աղքատաց:

Լ.

Քրիստոնէի մը Երդմանը վերաբերեալ.

Ինչպէս որ կը խոստովանինք թէ՝ սուտ և անխոհեմ տեղը երդում ընելը արգիլուած է քրիստոնէից մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսէն, և իւր Ս. Յակոբոս Առաքեալէն. անանկ ալ կը դատենք որ Քրիստոնէական Կրօնքը չարգիլեր մէկը երդում ընելէն, երբոր Ատենակալը կը պահանջէ անիկայ հաւատոյ ու սիրոյ գործքի մը համար. միայն թէ Արգարէին սորվեցուցածին պէս կատարուի, իրաւունքով, դատողութիւնով ու ճշմարտութիւնով:

ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

Այս նախայիշեալ Կրօնքի հաւատալու Ասեբուն Վիրքը կրկին հաստատուեցաւ ու յանձնուեցաւ, որ այս Տէրութեանս մէջ պահուի և ի գործ դրուի, մեր Ինքնիշխան ԵԼԻՍԱԲԷԹ Աստուծոյ շնորհքովը Անգլիոյ, Գաղղիոյ և Իռլանտիոյ Թա-

գուհւոյն՝ Հաւատոյ Պաշտպանին և այլն, հաւանութեամբը ու հաճութեամբը։ Որ նոյն Կրօնքի հաւատալու Մասերը զգուշութեամբ կարգացուեցան և կրկին հաստատուեցան գերագոյն Ատեանին Արքեպիսկոպոսներուն և Եպիսկոպոսներուն բուն իրենց ձեռքին ստորագրութեամբը. միանգամայն ստորին Ատեանին բոլոր Եկեղեցականներուն ստորագրութեամբը, իրենց ժողովքին ժամանակը. Յամի Տեառըն 1571։

ՅԱՆԿ

ՄԱՍԱՆՑ ՀԱՒԱՏՈՑ

1 Ամենասուրբ Երրորդութեան Հաւատքին վերաբերեալ ·

2 Բանին կամ Աստուծոյ Որդւոյն ճշմարտապէս Մարդ ըլլալուն վերաբերեալ ,

3 Քրիստոսի Դժոխքը իջնալուն վերաբերեալ ·

4 Քրիստոսի Յարութեանը վերաբերեալ ·

5 Հոգւոյն Սրբոյ վերաբերեալ ·

6 Սուրբ Գրոց փրկութեան բաւական ըլլալուն վերաբերեալ ·

7 Հին Կտակարանին վերաբերեալ ·

8 Երեք Հանգանակներուն վերաբերեալ ·

9 Սկզբնական Մեղքին վերաբերեալ ·

10 Անձնիշխանութեան վերաբերեալ ·

11 Մարդուս արդարանալուն վերաբերեալ ։

12 Բարի Գործքերու վերաբերեալ ·

13 Արդարութենէ առաջ եղած Գործքերուն վերաբերեալ ·

14 Բարի Գործքերուն չափազանցութեանը վերաբերեալ ·

15 Քրիստոսի մի միայն առանց Մեղքի ըլլալուն վերաբերեալ ·

16 Մկրտութենէ ետեւ գործուած Մեղքին վերաբերեալ ·

17 Նախասահմանութեան և Ընտրութեան վերաբերեալ ·

18 Միայն Յիսուս Քրիստոսի Անուամբը յաւիտենական փրկութիւնը ստանալուն վերաբերեալ ·

19 Եկեղեցիին վերաբերեալ ·

20 Եկեղեցւոյ Իշխանութեանը վերաբերեալ ·

21 Ընդհանրական Ժողովներուն Իշխանութեանը վերաբերեալ ·

22 Քաւարանի վերաբերեալ ·

23 Ժողովուրդին մէջ Պաշտօն վարելուն վերաբերեալ ·

24 Ժողովուրդին հասկընալու Լեզուին գործածութեանը վերաբերեալ ·

25 Խորհուրդներուն վերաբերեալ ·

26 Պաշտօնեաներուն Արժանութեանը վերաբերեալ, որ Խորհուրդներուն ներգործութիւնը չի կրնար արգիլել ·

27 Մկրտութեան վերաբերեալ ·

28 Տէրոջը Ընթրիքին վերաբերեալ ·

29 Մեղաւորներուն վերաբերեալ, որոնք Հաղորդութիւն առած ժամանակնին Քրիստոսի Մարմինը չեն ճաշակեր ·

30 Հաղորդութեան երկու Տեսակին վերաբերեալ ·

31 Խաչին վրայ կատարուած Քրիստոսի ան-

գամ մը Պատարագ ըլլալուն վերաբերեալ .

32 Քահանայից Ամուսնութեանը վերաբերեալ .

33 Խանգրեալ Ընձանց վերաբերեալ , որոնց- մէ ինչպէս պէտք է հեռու կենալ .

34 Եկեղեցւոյ Լանդութեանցը վերաբերեալ .

35 Հոգեւոր Դաւերուն վերաբերեալ .

36 Եպիսկոպոսներու , Քահանաներու և Սարկաւագներու Ձեռնադրութեանը և Քահանայագործութեանը վերաբերեալ .

37 Քաղաքական Տեղականներուն վերաբերեալ .

38 Քրիստոնէից Ստացուածքներուն Հասարակաց ըլլալուն վերաբերեալ .

39 Քրիստոնէի մը Երդմանը վերաբերեալ .

Հաստատութիւն :

ՑԱՆԿ

ԱՐԵՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԽՆԱՄՈՒԹԵԱՆ

ՈՐՈՎ ՈՎ ՈՐ ԱԶԳԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԻ ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ Է ՍՈՒՐԲ ԳԻՐՔԵՐԷՆ ԵՒ ՄԵՐ ՕՐԷՆՔՆԵՐՈՎԸ ԻՐԱՐՈՒ ՀԵՏ ԱՄՈՒՍՆԱՆԱԼՈՒ

Էրիկ մարդ մը կարող չէ իրեն ամուսին առնել իր

1 Մեծ Մայրը,
2 Մեծ Հօրը Ամուսինը,
3 Ամուսնոյն մեծ Մայրը·

4 Հօրաքոյրը,
5 Մօրաքոյրը,
6 Հօրեղբօր Ամուսինը·

7 Մօրեղբօր Ամուսինը,
8 Ամուսնոյն Հօրաքոյրը,
9 Ամուսնոյն Մօրաքոյրը·

10 Մայրը,
11 Մօրուն,
12 Ամուսնոյն Մայրը·

Կնիկ մարդ մը կարող չէ իրեն ամուսին առնել իր

1 Մեծ Հայրը,
2 Մեծ Մօրը Ամուսինը,
3 Ամուսնոյն մեծ Հայրը·

4 Հօրեղբայրը,
5 Մօրեղբայրը,
6 Հօրաքեռ Ամուսինը·

7 Մօրաքեռ Ամուսինը,
8 Ամուսնոյն Հօրեղբայրը,
9 Ամուսնոյն Մօրեղբայրը·

10 Հայրը,
11 Հօրուն,
12 Ամուսնոյն Հայրը·

13 Աղջիկը,
14 Ամուսնոյն Աղջիկը,
15 Որդւոյն Ամուսինը.

16 Քոյրը,
17 Ամուսնոյն Քոյրը,
18 Եղբօրը Ամուսինը.

19 Որդւոյն Աղջիկը,
20 Աղջկանը Աղջիկը,
21 Որդւոյ Որդւոյն Ա-մուսինը.

22 Աղջկանը Որդւոյն Ա-մուսինը,
23 Ամուսնոյն Որդւոյն Աղջիկը,
24 Ամուսնոյն Աղջկանը Աղջիկը.

25 Եղբօրը Աղջիկը,
26 Քրոջը Աղջիկը,
27 Եղբօրը Որդւոյն Ա-մուսինը.

28 Քրոջը Որդւոյն Ա-մուսինը,
29 Ամուսնոյն Եղբօրը Աղջիկը,
30 Ամուսնոյն Քրոջը Աղջիկը.

13 Որդին,
14 Ամուսնոյն Որդին,
15 Աղջկանը Ամուսինը.

16 Եղբայրը,
17 Ամուսնոյն Եղբայրը,
18 Քրոջը Ամուսինը.

19 Որդւոյն Որդին,
20 Աղջկանը Որդին,
21 Որդւոյն Աղջկանը Ա-մուսինը.

22 Աղջկանը Աղջկան Ա-մուսինը,
23 Ամուսնոյն Որդւոյ Որդին,
24 Ամուսնոյն Աղջկանը Որդին.

25 Եղբօր Որդին,
26 Քեռու Որդին,
27 Եղբօրը Աղջկանը Ա-մուսինը.

28 Քրոջը Աղջկանը Ա-մուսինը,
29 Ամուսնոյն Եղբօրը Որդին,
30 Ամուսնոյն Քրոջը Որդին.

Гос Библиотека ՀՍՍՌ-Арм.ССР им. А. Мясникяна

ՑԱՆԿ ԳՐՈՑՑ

Ա. Աղբ. գ
Բ. Յառաջաբան. ե
Գ. Եկեղեցւոյ Պաշտամանը վերաբերեալ. ժգ
Դ. Ա՛սանաւոր Ընթերցուածներ բոլոր տարւոյն Կիրակի և Տօն օրերը առտու և իրի-կուն կարդացուելու. իթ
Ե. Պարզատօմար ընթերցուածներուն աղիւսակովը. լը
Զ. Բոլոր տարւոյն շարժական և անշարժ տօ-ներուն աղիւսակները և կանոնները պահք ու ծոմ օրերովը մէկ տեղ. ծ
Է. Կարգ Ա՛ռաւօտեան Աղօթից. 1
Ը. Կարգ Երեկոյեան Աղօթից. 20
Թ. Հանգանակ Հաւատոյ Ս. Աթանասի. 33
Ժ. Ի Լիթանի Ա՛աղթանքներ կամ ընդհանուր Աղերսարկութիւններ. 37
ԺԱ. Աղօթք և Կոհութիւն այլ և այլ պատե-հութիւններու համար. 47
ԺԲ. Բոլոր տարին կարդացուելու Ա՛աղթանք-ները, Առաքելոց Թուղթերը և Աւետա-րանները. 59
Ժ Գ. Կանոն Տէրունական Ընթրիքին կամ Ա-մենասուրբ Հաղորդութեան խորհուրդը մատակարարելու. 289
ԺԴ. Կանոն տղայոց Հանդիսական Ա՛կընտու-թեան մատակարարութեանը. 327
ԺԵ. Կանոն տղայոց առանձին Ա՛կրտութեան

մատակարարութեանը․ 340
ԺԶ․ կանոն չափահասներուն Մկրտութեան մատակարարութեանը․ 350
ԺԷ․ Վարդապետութիւն հաւատոյ․ 363
ԺԸ․ կանոն Դրոշմի․ 373
ԺԹ․ կանոն Ամուսնութեան հանդէսը կատարելու․ 378
Ի․ կանոն այցելութեան հիւանդի․ 393
ԻԱ․ կանոն Ամենասուրբ Հաղորդութեան խորհուրդը հիւանդի մատակարարելու․ 408
ԻԲ․ կանոն Թաղման․ 411
ԻԳ․ Գոհութիւն յետ որդեծնութեան կանանց․ 422
ԻԴ․ Աստուծոյ բարկութիւնը և դատաստանին սպառնալիքները կամ ազդարարութիւնը մեղաւորաց դէմ․ 426
ԻԵ․ Սաղմոս Դաւթի․ 439
ԻԶ․ կանոն ծովուն վրայ գործածուելու աղօթքներուն․ 693
ԻԷ․ կանոն և կերպ Եպիսկոպոս, Քահանայ և Սարկաւագ օրհնելու, ձեռնադրելու և քահանայագործելու․ 713
ԻԸ․ կանոն աղօթից շնորհակալութեամբ հանդերձ, որ այս տէրութեանը ամէն Եկեղեցիներուն և մատուռներուն մէջ կը կարդացուի ամէն տարի Յունիսի։ քսաներորդ օրը Նորին Վեհափառութեանը երջանկաբար աթոռը ելլելուն համար․ 773
ԻԹ․ կանոն մասանց հաւատոյ․ 786
Լ․ Յանկ մասանց հաւատոյ, 815
ԼԱ․ Յանկ արենակցութեան և խնամութեան․ 819